

၃၃၀

ခုပ္တနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ
သိဝတ္ထနာဘူတာ
ဘဝန္တမဟာဗုဒ္ဓဇောသတ္ထေရေန ကတာ

ဇာတကဌကထာ

(ခုတိဇော ဘာဂေါ)

မရဗ္ဗရဇေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
ဗုဒ္ဓဏယန္တရလယေ ဗုဒ္ဓါမိတာ

၁၁၈၂၃

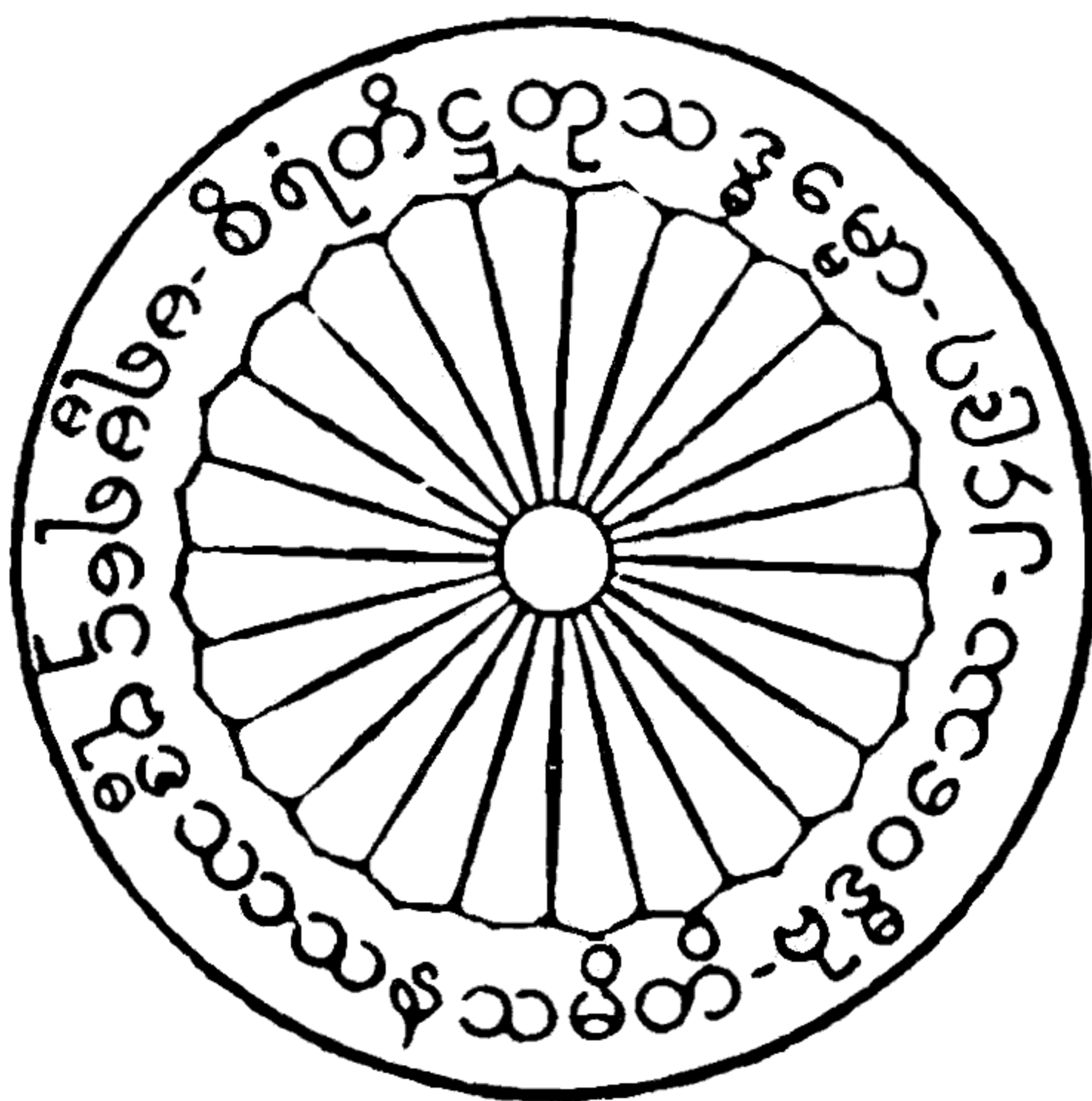
ဒုဒ္ဒကနိကာယေ ဇာတကပါဠိယာ

သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဇာတကဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

သာသနာရေးဦးစီးဌာန
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒဏယန္တရလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဇာတကဋ္ဌကသဘ

ဒုတိယဘာဂ

မာတိကာ			ပိဋက
	၁-ဒဋ္ဌဝဂ္ဂ		
၁-ရာဇောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၁)	....	....	၁
၂-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၂)	....	....	၅
၃-သုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၃)	....	....	၈
၄-ဥရဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၄)	....	....	၁၁
၅-ဘဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၅)	....	....	၁၄
၆-အလိနမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၆)	....	....	၁၆
၇-ဂုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၇)	....	....	၂၁
၈-သုဟနုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၈)	....	....	၂၇
၉-မောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၉)	....	....	၂၉
၁၀-ဝိနိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၀)	....	....	၃၄
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၃၆

၂-သန္တဝဂ္ဂ

၁-ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ(၁၆၁)	....	....	၃၆
၂-သန္တဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၂)	....	....	၃၈
၃-သုသီမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၃)	....	....	၄၀
၄-ဂိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၄)	....	....	၄၅
၅-နကုလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၅)	....	....	၄၇
၆-ဥပသာဠကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၆)	....	....	၄၈
၇-သမိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၇)	....	....	၅၁
၈-သကုဏဂ္ဂိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၈)	....	....	၅၃
၉-အရကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၉)	....	....	၅၅

မာတိကာ			ပိဋက
၁၀-ကကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၀)	....	....	၅၇
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၅၇
၃-ကလျာဏဝဂ္ဂ			
၁-ကလျာဏဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၁)	....	....	၅၇
၂-ဒဒ္ဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၂)	....	....	၆၀
၃-မက္ကဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၃)	....	....	၆၂
၄-ဒုဒ္ဓိယမက္ကဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၄)	....	....	၆၄
၅-အာဒိစ္စပဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၅)	....	....	၆၆
၆-ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၆)	....	....	၆၇
၇-တိန္ဒြကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၇)	....	....	၆၉
၈-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၈)	....	....	၇၂
၉-သတဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၉)	....	....	၇၄
၁၀-ဒုဒ္ဓဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၀)	....	....	၇၇
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၇၉
၄-အသဒိသဝဂ္ဂ			
၁-အသဒိသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၁)	....	....	၇၉
၂-သင်္ဂါမာဝစရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၂)	....	....	၈၃
၃-ဝါလောဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၃)	....	....	၈၇
၄-ဂိရိဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၄)	....	....	၈၉
၅-အနဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၅)	....	....	၉၀
၆-ဒဓိဝါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၆)	....	....	၉၂
၇-စတုမဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၇)	....	....	၉၇
၈-သီဟကောတ္ထုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၈)	....	....	၉၈
၉-သီဟဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၉)	....	....	၉၉
၁၀-သီလာနိသံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၀)	....	....	၁၀၁
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၁၀၃

မာတိကာ

ပိဋကံ

၅-ရူပကဝဂ္ဂ

၁-ရူပကဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၁)	....	....	၁၀၃
၂-သိရိကာဋကဏ္ဍိဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၂)	....	....	၁၀၅
၃-စူဠပဒုမဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၃)	....	....	၁၀၅
၄-မဏိစောရဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၄)	....	....	၁၁၀
၅-ပဗ္ဗတူပတ္ထရဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၅)	....	....	၁၁၄
၆-ဝလာဟကဿဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၆)	....	....	၁၁၆
၇-မိတ္တာမိတ္တဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၇)	....	....	၁၁၉
၈-ရာဇဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၈)	....	....	၁၂၁
၉-ဂဟပတိဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၁၉၉)	....	....	၁၂၃
၁၀-သာဓုသီလဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၀)	....	....	၁၂၅
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၁၂၇

၆-နတံဒဋ္ဌဝဂ္ဂ

၁-ဗန္ဓနာဂါရဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၁)	....	....	၁၂၇
၂-ကေဠိသီလဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၂)	....	....	၁၂၉
၃-ခန္ဓဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၃)	....	....	၁၃၂
၄-ပိရကဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၄)	....	....	၁၃၆
၅-ဂင်္ဂေယျဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၅)	....	....	၁၃၈
၆-ကုရုင်္ဂမိဂဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၆)	....	....	၁၃၉
၇-အဿကဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၇)	....	....	၁၄၂
၈-သုသုမာရဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၈)	....	....	၁၄၅
၉-ကုတ္တုဋဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၀၉)	....	....	၁၄၇
၁၀-ကန္ဓဂလကဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၁၀)	....	....	၁၄၈
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၁၅၀

၇-ဓီရဏထမ္ဘဝဂ္ဂ

၁-သောမဒတ္တဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၁၁)	....	....	၁၅၀
၂-ဥဒ္ဓိဋ္ဌဘတ္တဇာတ်ကဝဏ္ဏနာ (၂၁၂)	....	....	၁၅၃

မာတိကာ			ပိဋက
၃-ဘရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၃)	....	....	၁၅၅
၄-ပုဏ္ဏနဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၄)	....	....	၁၅၈
၅-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၅)	....	....	၁၆၀
၆-မစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၆)	....	....	၁၆၂
၇-သေဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၇)	....	....	၁၆၄
၈-ကုဋ္ဌဝါဏီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၈)	....	....	၁၆၅
၉-ဂရဟိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၉)	....	....	၁၆၈
၁၀-ဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၀)	....	....	၁၇၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	....	....	၁၈၀

ဂ-ကာသာဝဝဂ္ဂ

၁-ကာသာဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၁)	....	....	၁၈၀
၂-စူဠနန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၂)	....	....	၁၈၃
၃-ပုဋ္ဌဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၃)	....	....	၁၈၆
၄-ကုမ္ဘိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၄)	....	....	၁၈၉
၅-ခန္တိဝဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၅)	....	....	၁၈၉
၆-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၆)	....	....	၁၉၀
၇-ဂူထပါဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၇)	....	....	၁၉၂
၈-ကာမနီတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၈)	....	....	၁၉၅
၉-ပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၉)	....	....	၁၉၈
၁၀-ဒုတိယပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၀)	....	....	၂၀၀
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	....	....	၂၀၂

ဇ-ဥပါဟနဝဂ္ဂ

၁-ဥပါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၁)	....	....	၂၀၂
၂-ဝိဏာထူဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၂)	....	....	၂၀၅
၃-ဝိကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၃)	....	....	၂၀၇
၄-အသိတာဘူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၄)	....	....	၂၀၉

မာတိကာ

ပိုဒ်

၅-ဝစ္ဆနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၅)	....	....	၂၁၂
၆-ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၆)	....	....	၂၁၄
၇-သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၇)	....	....	၂၁၅
၈-ကေပဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၈)	....	....	၂၁၆
၉-ဟရိတမဏ္ဍုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၉)	....	....	၂၁၈
၁၀-မဟာပိင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၀)	....	....	၂၁၉
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၂၂၂

၁၀-သိင်္ဂါလဝဂ္ဂ

၁-သဗ္ဗဒါဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၁)	....	....	၂၂၂
၂-သုနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၂)	....	....	၂၂၅
၃-ဂုတ္တိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၃)	....	....	၂၂၇
၄-ပိဂတိစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၄)	....	....	၂၃၅
၅-မူလပရိယာယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၅)	....	....	၂၃၆
၆-ဗာလောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၆)	....	....	၂၃၉
၇-ပါဒဉ္ဇလိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၇)	....	....	၂၄၀
၈-ကိသုကောပမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၈)	....	....	၂၄၂
၉-သာလကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၉)	....	....	၂၄၃
၁၀-ကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၀)	....	....	၂၄၅
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၂၄၇

၃-တိကနိပါတ

၁-သင်္ကပ္ပဝဂ္ဂ

၁-သင်္ကပ္ပရာဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၁)	....	....	၂၄၈
၂-တိလမုဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၂)	...	....	၂၅၃
၃-မဏိကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၃)	....	....	၂၅၇
၄-ကုဏ္ဍကကုမ္ဘိသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၄)	....	....	၂၆၁
၅-သုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၅)	....	....	၂၆၆

မာတိကာ			ပိဋက
၆-ဇရုဒပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၆)	....	....	၂၆၈
၇-ဂါမဏိစန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၇)	....	....	၂၇၀
၈-မန္ဒာတုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၈)	....	....	၂၈၁
၉-တိရိစ္ဆဝစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၉)	....	....	၂၈၄
၁၀-ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၀)	....	....	၂၈၈
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	....	....	၂၉၀

၂-ပဒုမဝဂ္ဂ

၁-ပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၁)	....	....	၂၉၀
၂-မုဒုပါဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၂)	....	....	၂၉၂
၃-စူဠပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၃)	....	....	၂၉၆
၄-မဟာပနာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၄)	....	....	၂၉၉
၅-ခုရပ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၅)	....	....	၃၀၃
၆-ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၆)	....	....	၃၀၅
၇-ကက္ကဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၇)	....	....	၃၀၈
၈-အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၈)	....	....	၃၁၁
၉-သုဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၉)	....	....	၃၁၃
၁၀-ဥလူကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၀)	....	....	၃၁၇
ဥဒ္ဒါနဂါထာ	....	....	၃၁၉

၃-ဥဒပါနဝဂ္ဂ

၁-ဥဒပါနဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၁)	....	....	၃၂၀
၂-ဗျုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၂)	....	....	၃၂၁
၃-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၃)	....	....	၃၂၄
၄-လောလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၄)	....	....	၃၂၆
၅-ရုစိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၅)	....	....	၃၂၉
၆-ကုရုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၆)	....	....	၃၃၀
၇-ရောမကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၇)	....	....	၃၄၂
၈-မဟိံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၈)	....	....	၃၄၅

မာတိကာ

ပိဋက

၉-သတပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၉)	....	....	၃၄၇
၁၀-ပုဋ္ဌဒ္ဓသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၀)	....	....	၃၅၀
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၃၅၂

၄-အတ္တန္တရဝဂ္ဂ

၁-အတ္တန္တရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၁)	....	....	၃၅၂
၂-သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၂)	....	....	၃၅၉
၃-ဝမ္မကီသုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၃)	....	....	၃၆၂
၄-သိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၄)	....	....	၃၆၈
၅-မဏိသုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၅)	....	....	၃၇၃
၆-သာလုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၆)	....	....	၃၇၆
၇-လာဘဂရဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၇)	....	....	၃၇၈
၈-မစ္ဆုဒ္ဓါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၈)	....	....	၃၈၁
၉-နာနာဆန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၉)	....	....	၃၈၄
၁၀-သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၀)	....	....	၃၈၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၃၈၈

၅-ဣန္ဒဝဂ္ဂ

၁-သုရာဃဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၁)	...	....	၃၈၈
၂-သုပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၂)	....	....	၃၉၀
၃-ကာယနိဗ္ဗိန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၃)	....	....	၃၉၃
၄-ဇေယျခါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၄)	....	....	၃၉၅
၅-အန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၅)	....	....	၃၉၇
၆-သမုဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၆)	....	....	၃၉၈
၇-ကာမဝိလာပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၇)	....	....	၄၀၀
၈-ဥဒုဗ္ဗရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၈)	....	....	၄၀၂
၉-ကောမာရပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၉)	....	....	၄၀၄
၁၀-ဝကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၀)	....	...	၄၀၆
ဥဒ္ဓါနဂါထာ	....	....	၄၀၈

ဇာတကဋကထာယ ဒုတိယဘာဂေ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ရခိုင်ပြည်နယ်

အထက်တန်း

(ဒုတိယ ဘာသာ)

နမူနာ တစ်ခု ဘာသာစုံ အရဟံသာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ။

၂-ဒုတိယ

၁-ဒုတိယ

၁-ရာဇဝင်အတိုကဏ္ဍ (၁၅၁)

ဒုတိယ ဒုတိယ ဒီပတိတိ ဣဒံ သတ္တံ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော ရာဇဝင်၌ အာရဟံ ကထေသိ။ သော တေသကုဏဇာတကော အာရိ ဘဝိသတိ။ ကေသိ ပန ဒီပသေ ကောသလရာဇာ ဧကံ အဂတိဂတံ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယံ အဉ္စ ၂ ဝိနိစ္ဆိနိစ္ဆာ ဘုတ္တပတိရာသော အလ္လဟတ္ထောဝ အလင်္ကတရထံ အဘိရုပ္ပ သတ္တံ သန္တိကံ ဝန္တော ဖုလ္လပဒုမသသိရိကေသု ပါဒေသု နိပတိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တ နိသိဒိ။ အထ နံ သတ္တာ ဧတဒဝေါစ “ဟန္တ ကုတော န တံ မဟာရာဇ အာဂစ္ဆသိ ဒီဝါ ဒီဝဿာ”တိ။ ဘန္တေ အဇ္ဇေ ဧကံ အဂတိဂတံ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယံ အဉ္စ ဝိနိစ္ဆိနိစ္ဆော ဩကာသံ အလင်္ကတော ဣဒါနိ တံ တိရေတွာ ဘုဒ္ဓိတွာ အလ္လဟတ္ထောဝ တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတောမ္ပိတိ။ သတ္တာ “မဟာရာဇ ဓမ္မေန သမေန အဉ္စဝိနိစ္ဆယံ နာမ ကုသလံ၊ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ ဧသ။ အနန္တရိယံ ခေါပနေတံ၊ ယံ တုမှေ မာဒိသဿ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ သန္တိကာ ဩဝါဒံ လဘမာနာ ဓမ္မေန

သမေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနေယျာယ။ ဧတဒေဝ အစ္ဆရိယံ၊ ယံ ပုဗ္ဗေ ရာဇာနော အသဗ္ဗညုနမ္ပိ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ သုတွာ ဓမ္မေန သမေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနန္တာ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ ဝဇ္ဇေတွာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရယမာနာ အဂမိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇိ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသီယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ လဒ္ဓဂဗ္ဘပရိဟာရော သောတ္ထိနာ မာတုကုစ္ဆိမ္မာ နိက္ခမိ။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပနဿ “ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရော”တွေဝ နာမံ အကံသု။ သော အနုပုဗ္ဗေန ဝယပ္ပတ္တော သောဠသဝဿကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္တာ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ ပတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇိ ကာရေသိ၊ ဆန္ဒာဒိဝသေန အဂန္တာ ဝိနိစ္ဆယံ အနုသာသိ။ တသ္မိံ ဧဝံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေန္တေ အမစ္စာပိ ဓမ္မေနေဝ ဝေါဟာရံ ဝိနိစ္ဆိနိံသု။ ဝေါဟာရေသု ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယမာနေသု ကုဋ္ဌဉ္စကာရကာ နာမ နာဟေသု၊ တေသံ အဘာဝါ အဉ္စတ္တာယ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပရဝေါ ပစ္စိန္တိ။ အမစ္စာ ဒိဝသမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ ကဉ္စိ ဝိနိစ္ဆယတ္တာယ အာဂစ္ဆန္တံ အဒိသွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကမန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဆဉ္စေတဗ္ဗဘာဝံ ပါပုဏိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “မယိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေန္တေ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တာ နာမ နတ္ထိ၊ ဥပရဝေါ ပစ္စိန္တိ၊ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဆဉ္စေတဗ္ဗဘာဝံ ပတ္တိ၊ ဣဒါနိ မယာ အတ္တနော အဂုဏံ ပရိယေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ “အယံ နာမ မေ အဂုဏော”တိ သုတွာ တံ ပဟာယ ဂုဏေသုယေဝ ဝတ္တိဿာမိ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ “အတ္ထိ န ခေါ မေ ကောစိ အဂုဏဝါဒိ”တိ ပရိဂ္ဂဏှန္တော အန္တော-ဝဋ္ဌဉ္စကာနံ အန္တရေ ကဉ္စိ အဂုဏဝါဒိ” အဒိသွာ အတ္တနော ဂုဏကထမေဝ သုတွာ “ဧတေ မယံ ဘယေနာပိ အဂုဏံ အဝတွာ ဂုဏမေဝ ဝဒေယျ”န္တိ ဗဟိဝဋ္ဌဉ္စနကေ ပရိဂ္ဂဏှန္တော တတ္ထာပိ အဒိသွာ အန္တောနဂရေ ပရိဂ္ဂဏှိ။ ဗဟိနဂရေ စတုသု ဒွါရေသု စတုဂါမကေ ပရိဂ္ဂဏှိ။ တတ္ထာပိ ကဉ္စိ အဂုဏဝါဒိ” အဒိသွာ အတ္တနော ဂုဏကထမေဝ သုတွာ “ဇနပဒံ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ”တိ အမစ္စေ ရဇ္ဇိ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ရထံ အာရုယ သာရထိမေဝ ဂဟေတွာ အညာတက-ဝေသေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဇနပဒံ ပရိဂ္ဂဏှမာနော ယာဝ ပစ္စန္နဘူမိံ ဂန္တာ ကဉ္စိ အဂုဏဝါဒိ” အဒိသွာ အတ္တနော ဂုဏကထမေဝ သုတွာ ပစ္စန္နသီမတော မဟာမဂ္ဂေန နဂရာဘိမုခေါယေဝ နိဝတ္တိ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဗလ္လိကော^၁ နာမ ကောသလရာဇာပိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော အဂုဏကထံ ဂဝေသန္တော^၂ ဟုတွာ အန္တောဝဋ္ဋကောဒိသု အဂုဏဝါဒိ^၃ အဒိသွာ အတ္တနော ဂုဏကထမေဝ သုတွာ ဇနပဒံ ပရိဂ္ဂဟန္တော တံ ပဒေသံ အဂမာသိ။ တေ ဥဘောပိ ကေသ္မိံ နိန္ဒဋ္ဌာနေ သကဋမဂ္ဂေ အဘိမုခါ အဟေသုံ၊ ရထဿ ဥက္ကမနဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။ အထ ဗလ္လိကရညော သာရထိ ဗာရာဏသိရညော သာရထိ^၄ “တဝ ရထံ ဥက္ကမာပေဟိ”တိ အာဟ။ သောပိ “အန္တော သာရထိ တဝ ရထံ ဥက္ကမာပေဟိ၊ ဣမသ္မိံ ရထေ ဗာရာဏသိရဇ္ဇ- သာမိကော မြဟ္မဒတ္တမဟာရာဇော နိသိန္တော”တိ အာဟ။ ဣတရောပိ နံ “အန္တော သာရထိ ဣမသ္မိံ ရထေ ကောသလရဇ္ဇသာမိကော ဗလ္လိကမဟာရာဇော နိသိန္တော၊ တဝ ရထံ ဥက္ကမာပေတွာ အမှာကံ ရညော ရထဿ ဩကာသံ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ ဗာရာဏသိရညော သာရထိ “အယမ္ဗိ ကိရ ရာဇာယေဝ၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေန္တော “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ ဝယံ ပုစ္ဆိတွာ “ဒဟရဿ ရထံ ဥက္ကမာပေတွာ မဟလ္လကဿ ဩကာသံ ဒါပေဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ တံ သာရထိ^၅ ကောသလရညော ဝယံ ပုစ္ဆိတွာ ပရိဂ္ဂဟန္တော ဥဘိန္ဒမ္ဗိ သမာနဝယဘာဝံ ဥတွာ ရဇ္ဇပရိမာဏံ ဗလံ ဓနံ ယသံ ဇာတိ^၆ ဂေါက္ကံ ကုလပဒေသန္တိ သဗ္ဗံ ပုစ္ဆိတွာ “ဥဘောပိ တိယောဇနသတိကဿ ရဇ္ဇဿ သာမိနော သမာနဗလဓနယသဇာတိဂေါက္ကကုလပဒေသာ”တိ ဥတွာ “သီလ- ဝန္တဿ ဩကာသံ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဘော သာရထိ တုမှာကံ ရညော သီလာစာရော ကိဒိသော”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “အယဉ္စ အယဉ္စ အမှာကံ ရညော သီလာစာရော”တိ အတ္တနော ရညော အဂုဏမေဝ ဂုဏတော ပကာသေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “ဒဠ္ဋံ ဒဠ္ဋဿ ဝိပတိ၊ ဗလ္လိကော မုဒုနာ မုဒုံ။
 သာမုမ္ဗိ သာရနာ ဇေတိ၊ အသာရမ္ဗိ အသာရနာ။
 တောဒိသော အယံ ရာဇော၊ မဂ္ဂါ ဥယျာဟိ သာရထိ”တိ။

တတ္ထ ဒဠ္ဋံ ဒဠ္ဋဿ ဝိပတိတိ ယော ဒဠ္ဋော ဟောတိ ဗလဝဒဠ္ဋေန ပဟာရေန ဝါ ဝစနေန ဝါ ဇိနိတဗ္ဗော၊ တဿ ဒဠ္ဋမေဝ ပဟာရံ ဝါ ဝစနံ ဝါ ဝိပတိ။ ဧဝံ ဒဠ္ဋောဝ ဟုတွာ တံ ဇိနာတိတိ ဒဿေတိ။ ဗလ္လိကောတိ^၇ တဿ ရညော နာမံ။ မုဒုနာ မုဒုန္တိ မုဒုပုဂ္ဂလံ သယမ္ဗိ မုဒု ဟုတွာ မုဒုနာဝ ဥပါယေန ဇိနာတိ။ သာမုမ္ဗိ သာရနာ ဇေတိတိ ယေ သာရူ သပ္ပုရိသာ၊ တေ သယမ္ဗိ သာရူ ဟုတွာ

သာဓုနာဝ ဥပါယေန ဇိနာတိ။ အသာဓုမ္ပိ အသာဓုနာတိ ယေ ပန အသာဓု၊
တေ သယမ္ပိ အသာဓု ဟုတွာ အသာဓုနာဝ ဥပါယေန ဇိနာတိတိ ဒဿေတိ။
တောဒိသော အယံ ရာဇာတိ အယံ အမှာကံ ကောသလရာဇာ သီလာစာရေန
ဝေရူပေါ။ မဂ္ဂါ ဥယျာဟိ သာရထိတိ အတ္တနော ရထံ မဂ္ဂါ ဥက္ကမာပေတွာ
ဥယျာဟိ၊ ဥပ္ပထေန ယာဟိ၊ အမှာကံ ရညော မဂ္ဂံ ဒေဟိတိ ဝဒတိ။

အထ နံ ဗာရာဏသီရညော သာရထိ “အက္ခော ကိ” ပန တယာ အတ္တနော
ရညော ဂုဏကထာ ကထိတာ”တိ ဝတွာ “အာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ယဒိ ပန ဧတေ
ဂုဏာတိ ဝဒသိ၊ အဂုဏာ ပန ကိဒိသိ”တိ ဝတွာ “ဧတေ တာဝ အဂုဏာ
ဟောန္တု၊ တုမှာကံ ပန ရညော ကိဒိသော ဂုဏော”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ
သုဏာဟိ”တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂။ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓံ၊ အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနေ။
ဇိနေ ကဒရိယံ ဒါနေန၊ သစ္စေနာ’လိကဝါဒိနံ။
တောဒိသော အယံ ရာဇာ၊ မဂ္ဂါ ဥယျာဟိ သာရထိ”တိ။

တတ္ထ တောဒိသောတိ ဧတေဟိ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓံ”န္တိ အာဒိ-
ဝသေန ဝုတ္တေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတော။ အယဉ္စိ ကုဒ္ဒံ ပုဂ္ဂလံ သယံ
အက္ခောဓော ဟုတွာ အက္ခောဓေန ဇိနာတိ၊ အသာဓုံ ပန သယံ သာဓု ဟုတွာ
သာဓုနာ ဥပါယေန ဇိနာတိ၊ ကဒရိယံ ထဒ္ဒမစ္ဆရိံ သယံ ဒါယကော ဟုတွာ
ဒါနေန ဇိနာတိ။ သစ္စေနာ’လိကဝါဒိနန္တိ မုသာဝါဒိံ သယံ သဇ္ဇဝါဒိ ဟုတွာ
သစ္စေန ဇိနာတိ။ မဂ္ဂါ ဥယျာဟိ သာရထိတိ သမ္ပ သာရထိ မဂ္ဂတော အပဂစ္ဆ။
ဧဝံဝိဓသီလာစာရဂုဏယုတ္တဿ အမှာကံ ရညော မဂ္ဂံ ဒေဟိ၊ အမှာကံ ရာဇာ
မဂ္ဂဿ အနုစ္ဆရိကောတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဗလ္လိကရာဇာ စ သာရထိ စ ဥဘောပိ ရထာ ဩတရိတွာ
အဿေ မောစေတွာ ရထံ အပနေတွာ ဗာရာဏသီရညော မဂ္ဂံ အဒံသု။
ဗာရာဏသီရာဇာ ဗလ္လိကရညော “ရညာ နာမ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ
ဩဝါဒံ ဒတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ဇီဝိတပရိယော-
သာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ ဗလ္လိကရာဇာပိ တဿ ဩဝါဒံ ဂဟေတွာ ဇနပဒံ
ပရိဂ္ဂဟေတွာ အတ္တနော အဂုဏဝါဒိံ အဒိသွာဝ သကနဂရံ ဂန္ဓာ ဒါနာဒိနိ
ပုညာနိ ကတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရမေဝ ပူရေသိ။

သတ္တာ ကောသလရာဇဿ ဩဝါဒတ္ထာယ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗလိကရညော သာရထိ မောဂ္ဂလ္လာနော အဟောသိ၊ ဗလိကရာဇော အာနန္ဒော၊ ဗာရာဏသိရညော သာရထိ သာရိ-
ပုတ္တော၊ ဗာရာဏသိရာဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ရာဇောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၂)

အသမေက္ခိတကမ္မန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော ဝေသာလိဝါသိကံ ဧကံ နှာပိတပုတ္တံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဿ ကိရ ပိတာ ရာဇနံ ရာဇောရောဓာနံ ရာဇကုမာရာနံ ရာဇကုမာရိကာနဉ္စ မဿကရဏ-
ကေသသဏ္ဌာပနအဋ္ဌပဒဋ္ဌပနာဒီနိ^၁ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ သဒ္ဓေါ ပသန္တော တိသရဏဂတော သမာဒိန္နပဉ္စသီလော၊ အန္တရန္တရေ သတ္ထု မေဓံ သုဏန္တော ကာလံ ဝီတိနာမေတိ။ သော ဧကသ္မိံ ဒိဝသေ ရာဇနိဝေသနေ ကမ္မံ ကာတုံ ဂစ္ဆန္တော အတ္တနော ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဂတော။ သော တတ္ထ ဧကံ ဒေဝစ္ဆရာ-
ပဋိဘာဂံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ လိစ္ဆဝိကုမာရိကံ ဒိဿာ ကိလေသဝသေန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ “ဧတံ ကုမာရိကံ လဘမာနော ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘမာနဿ မေ ဧတ္ထေဝ မရဏ”န္တိ အာဟာ-
ရုပစ္ဆေဒံ ကတွာ မဉ္စကံ ပရိဿဇိတွာ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ပိတာဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ အဝတ္ထုမိ ဆန္ဒရာဂံ မာ ကရိ၊ ဟိန-
ဇစ္စော တံ နှာပိတပုတ္တော၊ လိစ္ဆဝိကုမာရိကာ ခတ္တိယမိတာ ဇာတိသမ္ပန္နာ၊ န သာ တုယံ အနုစ္ဆဝိကာ၊ အညံတေ ဇာတိဂေါတ္တေဟိ သဒိသံ ကုမာရိကံ အာ-
နေဿာမီ”တိ အာဟ။ သော ပိတု ကထံ န ဂဏှိ။ အထ နံ မာတာ ဘာတာ ဘဂိနိ စူဠပိတာ စူဠမာတာတိ သဗ္ဗေပိ ဉ္ဈတကာ စေဝ မိတ္တသုဟဇ္ဇော စ သန္တိပတိတွာ သညာပေန္တာပိ သညာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ သော တတ္ထေဝ သုဿိတွာ ပရိသုဿိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ အထဿ ပိတာ သရီရကိစ္စ-
ပေတကိစ္စာနိ ကတွာ တနုသောကော “သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိဿာမီ”တိ ဗဟုံ ဂန္ဓမာ-
လာဝိလေပနံ ဂဟေတွာ မဟာဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိန္တော “ကိံ န ခေါဥပါသက ဗဟူနိ ဒိဝသာနိ န ဒိဿသိ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသက ဣဒါနေဝ တဝ ပုတ္တော

အဝတ္ထုသို့ ဆန္ဒရာဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဝိနာသံ ပါပုဏိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပတ္တောယေဝါ”တိ
ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမ-
ဝန္တပဒေသေ သီဟယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဆ ကနိဋ္ဌဘာတရော ဧကာ စ
ဘဂိနိ အဟောသိ၊ သဗ္ဗေပိ ကမ္မနဂုဟာယံ ဝသန္တိ။ တဿာ ပန ဂုဟာယ
အဝိဒူရေ ရဇတပဗ္ဗတေ ဧကာ ဖလိကဂုဟာ အတ္ထိ၊ တတ္ထေကော သိင်္ဂါလော
ဝသတိ။ အပရဘာဂေ သီဟာနံ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ တေ ဘဂိနိ
သီဟပေါတိကံ ကမ္မနဂုဟာယံ ဌပေတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမိတွာ^၁ မံသံ အာဟရိ-
တွာ တဿာ ဒေန္တိ။ သော သိင်္ဂါလောတံ သီဟပေါတိကံ ဒိဿွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော
အဟောသိ။ တဿာ ပန မာတာပိတူနံ ဓရမာနကာလေ ဩကာသံ နာလတ္ထ၊
သော သတ္တန္တမ္ပိ တေသံ ဂေါစရာယ ပက္ကန္တကာလေ ဖလိကဂုဟာယ ဩတရိတွာ
ကမ္မနဂုဟာယ ခွါရံ ဂန္ဓာ သီဟပေါတိကာယ ပုရတော လောကာမိသပဋိ-
သံယုတ္တံ ဧဝရူပံ ရဟဿကထံ ကထေသိ “သီဟပေါတိကေ အဟမ္ပိ စတုပ္ပဒေါ၊
တွမ္ပိ စတုပ္ပဒေါ၊ တံ မေ ပဇာပတိ ဟောဟိ၊ အဟံ တေ ပတိ ဘဝိဿာမိ၊
တေ မယံ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဝသိဿာမ၊ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ မံ
ကိလေသဝသေန သင်္ကဏာဟိ”တိ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ “အယံ
သိင်္ဂါလော စတုပ္ပဒါနံ အန္တရေ ဟိနော ပဋိကုဋ္ဌော စဏ္ဍာလသဒိသော၊ မယံ
ဥတ္တမရာဇကုလသမ္ပတာ၊ ဧသ ခေါ မယာ သဒ္ဓိံ အသဒ္ဓိံ အနနုစ္ဆရိကံ
ကထံ ကထေတိ၊ အဟံ ဧဝရူပံ ကထံ သုတွာ ဇီဝိတေန ကိံ ကရိဿာမိ၊
နာသာဝါတံ သန္နိရုဋ္ဌိတွာ^၂ မရိဿာမိ”တိ။ အထဿာ ဧတဒဟောသိ “မယံ
ဧဝမေဝ မရဏံ အယုတ္တံ၊ ဘာတိကာ တာဝ မေ အာဂစ္ဆန္တ၊ တေသံ ကထေတွာ
မရိဿာမိ”တိ။ သိင်္ဂါလောပိ တဿာ သန္တိကာ ပဋိဝစနံ အလဘိတွာ “ဣဒါနိ
သော မယံ ကုဇ္ဈတိ”တိ ဒေါမနဿပတ္တော ဖလိကဂုဟာယံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။

အထေကော သီဟပေါတကော မဟိံသဝါရဏာဒိသု အညတရံ ဝဇိတွာ
မံသံ ခါဒိတွာ ဘဂိနိယာ ဘာဂံ အာဟရိတွာ “အမ္မ မံသံ ခါဒဿူ”တိ
အာဟ။ ဘာတိက နာဟံ မံသံ ခါဒါမိ၊ မရိဿာမိတိ။ ကိံကာရဏာတိ။ သာ
တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ “ဣဒါနိ ကဟံ သော သိင်္ဂါလော”တိ စ ဝုတ္တေ ဖလိက-
ဂုဟာယံ နိပဇ္ဇံ သိင်္ဂါလံ “အာကာသေ နိပဇ္ဇော”တိ မညမာနာ ဘာတိက ကိံ န
ပဿသိ၊ ဧသော ရဇတပဗ္ဗတေ အာကာသေ နိပဇ္ဇောတိ။ သီဟပေါတကော
တဿ ဖလိကဂုဟာယံ နိပဇ္ဇဘာဝံ အဇာနန္တော “အာကာသေ နိပဇ္ဇော”တိ

သညီ ဟုတွာ “မာရေဿာမိ န”န္တိ သီဟဝေဂေန ပက္ခန္ဓိတွာ ဖလိကဂုဟံ ဟဒယေနဝ ပဟရိ။ သော ဟဒယေန ဖလိတေန တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတွာ ပဗ္ဗတပါဒေ ပတိ။ အထာပရော အာဂစ္ဆိ၊ သာ တဿပိ တထေဝ ကထေသိ။ သောပိ တထေဝ ကတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတွာ ပဗ္ဗတပါဒေ ပတိ။

ဧဝံ ဆသုပိ ဘာတိကေသု မတေသု သဗ္ဗပစ္ဆာ ဗောဓိသတ္တော အာဂစ္ဆိ။ သာ တဿပိ တံ ကာရဏံ အာရောစေတွာ “ဣဒါနိ သော ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဧသော ရဇတပဗ္ဗတမတ္ထကေ အာကာသေ နိပန္နော”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “သိင်္ဂါလာနံ အာကာသေ ပတိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထိ၊ ဖလိကဂုဟာယံ နိပန္နကော ဘဝိဿတိ”တိ။ သော ပဗ္ဗတပါဒံ ဩတရိတွာ ဆ ဘာတိကေ မတေ ဒိသ္မာ “ဣမေ အတ္တနော ဗာလတာယ ပရိဂ္ဂဏှနပညာယ အဘာဝေန ဖလိကဂုဟဘာဝံ အဇာနိတွာ ဟဒယေန ပဟရိတွာ မတာ ဘဝိဿန္တိ၊ အသမေက္ခိတွာ အတိတုရိတံ ကရေန္တာနံ ကမ္မံ နာမ ဧဝရူပံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃။ “အသမေက္ခိတကမ္မန္တံ၊ တုရိတာဘိနိပါတိနံ။
သာနိ ကမ္မာနိ တပေဋ္ဌိ၊ ဥဏှံဝ’ဇ္ဈောဟိတံ မုခေ”တိ။

တတ္ထ အသမေက္ခိတကမ္မန္တံ၊ တုရိတာဘိနိပါတိနန္တိ ယော ပုဂ္ဂလော ယံ ကမ္မံ ကတ္တုကာမော ဟောတိ၊ တတ္ထ ဒေါသံ အသမေက္ခိတွာ အနုပဓာရေတွာ တုရိတော ဟုတွာ ဝေဂေနဝ တံ ကမ္မံ ကာတုံ အဘိနိပတတိ ပက္ခန္ဓတိ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တံ အသမေက္ခိတကမ္မန္တံ တုရိတာဘိနိပါတိနံ ဧဝံ သာနိ ကမ္မာနိ တပေဋ္ဌိ၊ သောစေန္တိ ကိလမေတိ။ ယထာ ကိံ? ဥဏှံဝ’ဇ္ဈောဟိတံ မုခေတိ၊ ယထာ ဘုဇ္ဇန္တေန “ဣဒံ သီတလံ ဣဒံ ဥဏှ”န္တိ အနုပဓာရေတွာ ဥဏှံ အဇ္ဈော-ဟရဏီယံ မုခေ အဇ္ဈောဟရိတံ ဌပိတံ မုခမ္ပိ ကဏ္ဍမ္ပိ ကုစ္ဆိမ္ပိ ဒဟတိ သော-စေတိ ကိလမေတိ၊ ဧဝံ တထာရူပံ ပုဂ္ဂလံ သာနိ ကမ္မာနိ တပေဋ္ဌိ။

ဣတိသော သီဟော ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ “မမ ဘာတိကာ အနုပါယကုသလ-တာယ ‘သိင်္ဂါလံ မာရေဿာမာ’တိ အတိဝေဂေန ပက္ခန္ဓိတွာ သယံ မတာ၊ အဟံ ပန ဧဝရူပံ အကတွာ သိင်္ဂါလဿ ဖလိကဂုဟာယံ နိပန္နဿေဝ ဟဒယံ ဖာလေ-ဿာမိ”တိ သိင်္ဂါလဿ အာရောဟနဩရောဟနမဂ္ဂံ သလ္လက္ခေတွာ တဒ-ဘိမုခေါ ဟုတွာ တိက္ခတ္တု သီဟနာဒံ နဒိ၊ ပထဝိယာ သဒ္ဓိံ အာကာသံ ဧက-နိန္ဒာဒံ အဟောသိ။ သိင်္ဂါလဿ ဖလိကဂုဟာယံ နိပန္နဿေဝ ဘိတတသိတဿ ဟဒယံ ဖလိ၊ သော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။

သတ္တာ “ဧဝံ သော သိင်္ဂါလော သီဟနာဒံ သုတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော”တိ
ဝတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄။ “သီဟော စ သီဟနာဒေန၊ ဒဗ္ဗရံ အဘိနာဒယိ။
သုတွာ သီဟဿ နိဋ္ဌေါသံ၊ သိင်္ဂါလော ဒဗ္ဗရေ ဝသံ။
ဘိတော သန္တာသမာပါဒိ၊ ဟဒယဉ္ဇဿ အပ္ပလီ”တိ။

တတ္ထ သီဟောတိ စတ္တာရော သီဟာ တိဏသီဟော ပဏ္ဍုသီဟော ကာဠ-
သီဟော သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ ကေသရသီဟောတိ။ တေသု ကေသရသီဟော
ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ဒဗ္ဗရံ အဘိနာဒယီတိ တေန အသနိပါတသဒ္ဓသဒိသေန
ဘေရဝတရေန^၁ သီဟနာဒေန တံ ရဇတပဗ္ဗတံ အဘိနာဒယိ ဧကနိန္ဒာဒံ
အကာသိ။ ဒဗ္ဗရေ ဝသန္တိ ဖလိကမိဿကေ ရဇတပဗ္ဗတေ ဝသန္တော။
ဘိတော သန္တာသမာပါဒီတိ မရဏဘယေန ဘိတော စိတ္တုကြာသံ အာပါဒိ။
ဟဒယဉ္ဇဿ အပ္ပလီတိ တေန စဿ ဘယေန ဟဒယံ ဖလီတိ။

ဧဝံ သီဟော သိင်္ဂါလံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဘာတရော ဧကသ္မိံ
ဌာနေ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ တေသံ မတဘာဝံ ဘဂိနိယာ အာစိက္ခိတွာ တံ
သမဿာသေတွာ ယာဝဇီဝံ ကဉ္စနရဟာယံ ဝသိတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သိင်္ဂါလော နှာပိတပုတ္တော အဟောသိ။ သီဟပေါတိကာ
လိစ္ဆဝိကုမာရိကာ၊ ဆ ကနိဋ္ဌဘာတရော အညတရထေရာ အဟောသုံ၊ ဇေဋ္ဌ-
ဘာတိကသီဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သိင်္ဂါလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သူကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၃)

စတုပ္ပဒေါ အဟံ သမ္မာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
မဟလ္လကတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဝိဝေသေ ရတ္ထိံ ဓမ္မဿဝနေ
ဝတ္တမာနေ သတ္တရိ ဂန္ဓကုဋ်ဒွါရေ ရမဏီယေ သောပါနဖလကေ ဌတွာ
ဘိက္ခုသံဃဿ သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋ် ပဝိဋ္ဌေ ဓမ္မသေနာပတိ သတ္တာရံ
ဝဋ်တွာ အတ္တနော ပရိဝေဏံ အဂမာသိ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနောပိ ပရိဝေဏမေဝ

ဂန္ဓာ မဟုတ္တံ ဝိဿမိတွာ ထေရဿ သန္တိကံ အာဂန္ဓာ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ၊ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတံ ဓမ္မသေနာပတိ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပါကဋ္ဌမကာသိ။ စတဿောပိ ပရိသာ ဓမ္မံ သုဏမာနာ နိသိဒ္ဓံသု။ တတ္ထေကော မဟလ္လကတ္ထေရော စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣမိဿာ ပရိသာယ မဇ္ဈေ သာရိပုတ္တံ အာလုဋ္ဌေန္တော ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ အယံ မေ ပရိသာ ‘ဗဟုဿုတော အယ’န္တံ ဥတွာ သက္ကာရသမ္မာနံ ကရိဿတိ”တိ ပရိသန္တရာ ဥဋ္ဌာယ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ ဌတွာ “အာရုဿော သာရိပုတ္တ မယမ္ပိ တံ ဧကံ ပဉ္စ ပုစ္ဆာမ၊ အမှာကမ္ပိ ဩကာသံ ကရောဟိ၊ ဒေဟိ မေ ဝိနိစ္ဆယံ အာဝေဓိကာယ ဝါ နိဝေဓိကာယ ဝါ” နိဂ္ဂဟေ ဝါ ပဂ္ဂဟေ ဝါ ဝိသေသေ ဝါ ပဋိဝိသေသေ ဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော တံ ဩလောကေတွာ “အယံ မဟလ္လကော ဣစ္ဆာစာရေ ဌိတော တုစ္ဆော န ကိဉ္စ ဇာနာတိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ အကထေတွာဝ လဇ္ဇမာနော ဗီဇနိံ ဌပေတွာ အာသနာ ဩတရိတွာ ပရိဝေဏံ ပါဝိသိ၊ မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရောပိ အတ္တနော ပရိဝေဏမေဝ အဂမာသိ။

မနုဿာ ဥဋ္ဌာယ “ဂဏှထေတံ တုစ္ဆမဟလ္လကံ၊ မရုရဓမ္မဿဝနံ နော သောတုံ န အဒါသိ”တိ အနုဗန္ဓိံသု။ သော ပလာယန္တော ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဘိန္နပဒရာယ ဝစ္စကုဋိယာ ပတိတွာ ဂူထမက္ခိတော အဋ္ဌာသိ။ မနုဿာ တံ ဒိသ္မာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော ဟုတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမံသု။ သတ္တာ တေ ဒိသ္မာ “ကိံ ဥပါသကာ အဝေလာယ အာဂတတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ၊ မနုဿာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသကာ ဣဒါနေဝေသ မဟလ္လကော ဥပ္ပိလာဝိတော ဟုတွာ အတ္တနော ဗလံ အဇာနိတွာ မဟာဗလေဟိ သဒ္ဓိံ ပယောဇေတွာ ဂူထမက္ခိတော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဥပ္ပိလာဝိတော ဟုတွာ အတ္တနော ဗလံ အဇာနိတွာ မဟာဗလေဟိ သဒ္ဓိံ ပယောဇေတွာ ဂူထမက္ခိတော အဟောသိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သီဟော ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ပဗ္ဗတဂုဟာယ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿာ အဝိဒူရေ ဧကံ သရံ နိဿာယ ဗဟူ သူကရာ နိဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တမေဝ သရံ နိဿာယ တာပသာပိ ပဏ္ဏသာလာသု ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ အထေကဒိဝသံ သီဟော မဟိံသဝါရဏာဒိသု အညတရံ ဝမိတွာ ယာဝဒတ္ထံ မံသံ ခါဒိတွာ တံ သရံ ဩတရိတွာ ပါနီယံ ဝိဝိတွာ ဥတ္တရိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ထူလသူကရော တံ သရံ နိဿာယ ဂေါစရံ ဂဏှာတိ။ သီဟော တံ ဒိသ္မာ “အညံ

ဧကဒိဝသံ ဣမံ ခါဒိဿာမိ၊ မံ ခေါ ပန ဒိသွာ ပုန န အာဂစ္ဆေယျာ”တိ တဿ အနာဂမနဘယေန သရတော ဥတ္တရိတွာ ဧကေန ပဿေန ဂန္တံ အာရဘိ။ သူကရော ဩလောကေတွာ “ဧသ မံ ဒိသွာ မမ ဘယေန ဥပဂန္တံ အသက္ကောန္တော ဘယေန ပလာယတိ၊ အဇ္ဇေ မယာ ဣမိနာ သီဟေန သဒ္ဓိံ ပယောဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သိသံ ဥက္ခိပိတွာ တံ ယုဒ္ဓတ္တာယ အဂ္ဂယန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅။ “စတုပ္ပဒေါ အဟံ သမ္မ၊ တွဗ္ဗိ သမ္မ စတုပ္ပဒေါ။
ဧဟိ သမ္မံ နိဝတ္တဿ၊ ကိံ န ဘိတော ပလာယသိ”တိ။

သီဟော တဿ ကထံ သုတွာ “သမ္မ သူကရ အဇ္ဇေ အမှာကံ တယာ သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမော နတ္ထိ၊ ဣတော ပန သတ္တမေ ဒိဝသေ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ သင်္ဂါမော ဟောတူ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သူကရော “သီဟေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမေဿာမီ”တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော တံ ပဝတ္ထိံ ဉာတကာနံ အာရောစေသိ။ တေ တဿ ကထံ သုတွာ ဘိတတသိတာ “ဣဒါနိ တံ သဗ္ဗေပိ အမေ နာသေဿသိ၊ အတ္တနော ဗလံ အဇာနိတွာ သီဟေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမံ ကတ္တုကာမောသိ၊ သီဟော အာဂန္တော သဗ္ဗေပိ အမေ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ၊ သာဟသိကကမ္ပံ မာ ကရီ”တိ အာဟံသု။ သောပိ ဘိတတသိတော “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သူကရော “သမ္မ တံ ဧတေသံ တာပသာနံ ဥစ္စာရဘူမိံ ဂန္တော ပူတိဂူထေ သတ္တ ဒိဝသာနိ သရီရံ ပရိဝဇ္ဇေတွာ သုက္ခာပေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သရီရံ ဥဿာဝဗိန္ဒူဟိ တေမေတွာ သီဟဿ အာဂမနတော ပုရိမတရံ ဂန္တော ဝါတယောဂံ ဥတွာ ဥပရိဝါတေ တိဌ၊ သုစိဇာတိကော သီဟော တဝ သရီရဂန္ဓံ ဃာယိတွာ တုယံ ဇယံ ဒတွာ ဂမိဿတိ”တိ အာဟံသု။ သော တထာ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တတ္ထ အဋ္ဌာသိ။ သီဟော တဿ သရီရဂန္ဓံ ဃာယိတွာ ဂူထမက္ခိတဘာဝံ ဥတွာ “သမ္မ သူကရ သုန္ဒရော တေ လေသော စိန္တိတော၊ သစေ တံ ဂူထမက္ခိတော နာဘဝိဿ၊ ဣဓေဝ တံ ဇိဝိတက္ခယံ အပါပေဿံ၊ ဣဒါနိ ပန တေ သရီရံ နေဝ မုခေန ခံသိတုံ၊ န ပါဒေန ပဟရိတုံ သက္ကာ၊ ဇယံ တေ ဒဗ္ဗိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆။ “အသုစိ ပူတိလောမောသိ၊ ဒုဂ္ဂန္တော ဝါသိ သူကရ။
သစေ ယုဇ္ဈိတုကာမောသိ၊ ဇယံ သမ္မ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တတ္ထ ပူတိလောမောတိ မိဠမက္ခိတတ္တာ ဒုဂ္ဂန္ဓလောမော။ ဒုဂ္ဂန္ဓော ဓါသီတိ အနိဋ္ဌဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဂန္ဓော ဟုတွာ ဝါယသ်။ ဇယံ သမ္ပ ဒဒါမိ တေတိ “တုယံ ဇယံ ဒေမိ၊ အဟံ ပရာဇိတော၊ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ ဝတွာ သီဟော တတောဝ နိဝတ္တိတွာ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သရေ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ပဗ္ဗတဂုဟမေဝ ဂတော။ သူကရောပိ “သီဟော မေ ဇိတော”တိ ဉာဘကာနံ အာရောစေသိ။ တေ ဘိတတသိတာ “ပုန ဧကဒိဝသံ အာဂစ္ဆန္တော သီဟော သဗ္ဗေဝ အမှေ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ”တိ ပလာယိတွာ အညတ္ထ အဂမံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သူကရော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ သီဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သူကရဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဥရုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၄)

ဣရု'ရဂါနံ ပဝရော ပဝိဋ္ဌောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော သေဏိဘဏ္ဍနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကောသလရညော ကိရ သေဝကာ သေဏိပမုခါ ဒွေ မဟာမတ္တာ အညမညံ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ ကလဟံ ကရေန္တိ၊ တေသံ ဝေရိဘာဝေါ သကလနဂရေ ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ တေ နေဝ ရာဇာ၊ န ဉာတိမိတ္တာ သမဂ္ဂေ ကာတုံ သက္ခိံသု။ အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပဇ္ဇသ- သမယေ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလောကေန္တော တေသံ ဥဘိန္နမ္ပိ သောတာ- ပတ္တိမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ ဧကကောဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ တေသု ဧကဿ ဂေဟဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ သော နိက္ခမိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ အာသနံ ပညပေတွာ နိသီဒါပေသိ။ သတ္တာ နိသီဒိတွာ တဿ မေတ္တာဘာဝနာယ အာနိသံသံ ကထေတွာ ကလ္လစိတ္တတံ ဥတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သော သစ္စပရိယော- သာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။

သတ္တာ တဿ သောတာပန္နဘာဝံ ဥတွာ တမေဝ ပတ္တံ ဂါဟာပေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဣတရဿ ဂေဟဒွါရံ အဂမာသိ။ သောပိ နိက္ခမိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ “ပဝိသထ ဘန္တေ”တိ သရံ ပဝေသေတွာ နိသီဒါပေသိ။ ဣတရောပိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိယေဝ ပါဝိသိ။ သတ္တာ တဿ ဧကောဒသ မေတ္တာ- နိသံသေ ဝဏ္ဏေတွာ ကလ္လစိတ္တတံ ဥတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ၊ သစ္စပရိယော- သာနေ သောပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဣတိ တေ ဥဘောပိ

သောတာပန္နာ ဟုတွာ အညမညံ အစွယံ ဒဿေတွာ ခမာပေတွာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဧကဇ္ဈာသယာ အဟေသုံ။ တံ ဒိဝသညေဝ စ ဘဂဝတော သမ္ဗုခါဝ ဧကတော ဘုဒ္ဓိံသု။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ တေ ဗဟူနိ မာလာဂန္ဓဝိလေပနာနိ စေဝ သပ္ပိမရဗာဏိတာဒီနိ စ အာဒါယ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိံသု။ သတ္တာ ဘိက္ခုသံဃေန ဝတ္ထေ ဒဿိတေ သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋ္ဌိံ ပါရိသိ။

ဘိက္ခု။ သာယန္တသမယေ ဓမ္မသဘာယံ သတ္ထု ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သတ္တာ အဒန္တဒမကော၊ ယေ နာမ ဒွေ မဟာမတ္ထေစိရံ ဝါယမ-
မာနောပိ နေဝ ရာဇာ သမဂ္ဂေ ကာတုံ သက္ခိ၊ န ဉှတိမိတ္တာဒယော သက္ခိံသု၊
တေ ဧကဒိဝသေနေဝ တထာဂတေန ဒမိတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ
နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝါဟံ ဣမေ ဒွေ ဇနေ သမဂ္ဂေ
အကာသိ၊ ပုဗ္ဗေပေတေ မယာ သမဂ္ဂါ ကတာယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသီယံ
ဥဿဝေ ဃောသိတေ မဟာသမဇ္ဇံ အဟောသိ။ ဗဟူ မနုဿာ စေဝ ဒေဝ-
နာဂသုပဏ္ဏာဒယော စ သမဇ္ဇဒဿနတ္ထံ သန္နိပတိံသု။ တတြေကသ္မိံ ဌာနေ
ဧကော နာဂေါ စ သုပဏ္ဏော စ သမဇ္ဇံ ပဿမာနာ ဧကတော အဋ္ဌံသု။
နာဂေါ သုပဏ္ဏဿ သုပဏ္ဏဘာဝံ အဇာနန္တော အံသေ ဟတ္ထံ ဌပေသိ။
သုပဏ္ဏော “ကေန မေ အံသေ ဟတ္ထော ဌပိတော”တိ နိဝတ္တိတွာ ဩလော-
ကေန္တော နာဂံ သဉ္ဇာနိ။ နာဂေါပိ ဩလောကေန္တော သုပဏ္ဏံ သဉ္ဇာ-
နိတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော နဂရာ နိက္ခမိတွာ နဒီပိဋ္ဌေန ပလာယိ။
သုပဏ္ဏောပိ “တံ ဂဟေဿာမီ”တိ အနုဗန္ဓိ။ တသ္မိံ သမယေ ဗောဓိသတ္ထော
တာပသော ဟုတွာ တဿာ နဒီယာ တိရေ ပဏ္ဏသလာယ ဝသမာနောဒိဝါ
ဒရထပဋိပ္ပဿန္တနတ္ထံ ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေတွာ ဝက္ကလံ ဗဟိ ဌပေတွာ နဒီ
ဩတရိတွာ နှာယတိ။ နာဂေါ “ဣမံ ပဗ္ဗဇိတံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိဿာမီ”တိ
ပကတိဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ မဏိက္ခန္ဓဝဏ္ဏံ မာပေတွာ ဝက္ကလန္တရံ ပါရိသိ။ သုပဏ္ဏော
အနုဗန္ဓမာနော တံ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ ဝက္ကလေ ဂရဘာဝေန အဂ္ဂဟေတွာ
ဗောဓိသတ္ထံ အာမန္တေတွာ “ဘန္တေ အဟံ ဆာတော၊ တုမှာကံ ဝက္ကလံ ဂဏှထ၊
ဣမံ နာဂံ ခါဒိဿာမီ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေတုံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇။ “ဣရု’ရဂါနံ ပဝရော ပဝိဋ္ဌော၊
 သေလဿ ဝဏ္ဏေန ပမောက္ခ’မိန္ဒိ။
 မြဟံ စ ဝဏ္ဏံ အပစာယမာနော၊
 ဗုဘုက္ခိတော နော ဝိတရာမိ ဘောတ္တု”န္တိ။

တတ္ထ ဣရု’ရဂါနံ ပဝရော ပဝိဋ္ဌောတိ ဣမသ္မိံ ဝက္ကလေ ဥရဂါနံ ပဝရော
 နာဂရာဇာ ပဝိဋ္ဌော။ သေလဿ ဝဏ္ဏေနာတိ မဏိဝဏ္ဏေန၊ မဏိက္ခန္ဓော ဟုတွာ
 ပဝိဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ ပမောက္ခ’မိန္ဒိန္တိ မမ သန္တိကာ မောက္ခံ ဣန္ဒမာနော။
 မြဟံ စ ဝဏ္ဏံ အပစာယမာနောတိ အဟံ ပန တုမှာကံ မြဟ္မဝဏ္ဏံ သေဠဝဏ္ဏံ၊
 ပူဇေန္တော ဂရုံ ကရောန္တော။ ဗုဘုက္ခိတော နော ဝိတရာမိ ဘောတ္တုန္တိ ဧတံ
 နာဂံ ဝက္ကလန္တရံ ပဝိဋ္ဌံ ဆာတောပိ သမာနော ဘက္ခိတုံ န သက္ခောမိတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဥဒကေ ဌိတောယေဝ သုပဏ္ဍရာဇဿ ထုတိံ ကတွာ
 ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈။ “သော မြဟ္မရုတ္တော စိရမေဝ ဇီဝ၊
 ဒိဗျာ စ တေ ပါတုဘဝန္တု ဘက္ခာ။
 ယော? မြဟ္မဝဏ္ဏံ အပစာယမာနော၊
 ဗုဘုက္ခိတော နော ဝိတရာသိ ဘောတ္တု”န္တိ။

တတ္ထ သော မြဟ္မရုတ္တောတိ သော တံ မြဟ္မဂေါပိတော မြဟ္မရုက္ခိတော
 ဟုတွာ။ ဒိဗျာ စ တေ ပါတုဘဝန္တု ဘက္ခာဘိ ဒေဝတာနံ ပရိဘောဂါရဟာ
 ဘက္ခာ စ တဝ ပါတုဘဝန္တု၊ မာ ပါဏာတိပါတံ ကတွာ နာဂမံသခါဒကော
 အဟောသိ။

ဣတိ ဗောဓိသတ္တော ဥဒကေ ဌိတောဝ အနုမောဒနံ ကတွာ ဥတ္တရိတွာ
 ဝက္ကလံ နိဝါသေတွာ တေ ဥဘောပိ ဂဟေတွာ အဿမပဒံ ဂန္တော မေတ္တာ-
 ဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ဒွေပိ ဇနေ သမဂ္ဂေ အကာသိ။ တေ တတော
 ပဋ္ဌာယ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ သုခံ ဝသိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 နာဂေါ စ သုပဏ္ဏော စ ဣမေ ဒွေ မဟာမတ္တာ အဟေသုံ၊ တာပသော
 ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥရုဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

ဇီဝပဋိဇီဝဘာဏိနော ဌပေတွာ အဝသေသေ ခါဒေယျာသိ”တိ လဘိ။ သော ပိဋ္ဌိဝံသယူဏာယ ဝသတိ။ သော “ဗောဓိသတ္တဿ ပိတရံ ဒိပါပေဿာမီ”တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန သုခုမစုဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ စုဏ္ဍော အာဂန္တာ တဿ နာသပုဋ္ဌေ ပါဝိသိ။ သော ဖလကေ နိပန္နကောဝ ဒိပိ၊ ဗောဓိသတ္တော န “ဇီဝါ”တိ အာဟ။ ယက္ခော တံ ခါဒိတုံ ထူဏာယ ဩတရတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဩတရန္တံ ဒိသ္မာ “ဣမိနာ မေ ပိတာ ဒိပါပိတော ဘဝိဿတိ၊ အယံ သော ဒိပိတေ ‘ဇီဝါ’တိ အဝဒန္တံ ခါဒကယက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ ပိတရံ အာရဗ္ဘ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉။ “ဇီဝ ဝဿသတံ ဘဂ္ဂ၊ အပရာနိ စ ဝိသတိ”။
မာ မံ ပိသာစာ ခါဒန္တု၊ ဇီဝ တံ သရဒေါသတ”န္တိ။

တတ္ထ ဘဂ္ဂါတိ^၁ ပိတရံ နာမေနာလပတိ။ အပရာနိ စ ဝိသတိန္တိ အပရာနိ စ ဝိသတိ ဝဿာနိ ဇီဝ။ မာ မံ ပိသာစာ ခါဒန္တု။ ဘိ မံ ပိသာစာ မာ ခါဒန္တု။ ဇီဝ တံ သရဒေါသတန္တိ တံ ပန ဝိသုတ္တရံ ဝဿသတံ ဇီဝါတိ။ သရဒေါသ-တဉ္စိ ဂဏိယမာနံ ဝဿသတမေဝ ဟောတိ၊ တံ ပုရိမေဟိ ဝိသာယ သဒ္ဓိံ^၂ ဝိသုတ္တရံ ဣမ အဓိပ္ပေတံ။

ယက္ခော ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဣမံ တာဝ မာဏဝံ ‘ဇီဝါ’တိ ဝုတ္တတ္တာ ခါဒိတုံ န သက္ကာ၊ ပိတရံ ပနဿ ခါဒိဿာမီ”တိ ပိတု သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အယံ သော ‘ပဋိဇီဝါ’တိ အဘဏန္တာနံ ခါဒကယက္ခော ဘဝိဿတိ၊ ပဋိဇီဝံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော ပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “တွဒ္ဓိ ဝဿသတံ ဇီဝ၊ အပရာနိ စ ဝိသတိ”။
ဝိသံ ပိသာစာ ခါဒန္တု၊ ဇီဝ တံ သရဒေါသတ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိသံ ပိသာစာ ခါဒန္တု။ ဘိ ပိသာစာ ဟလာဟလဝိသံ ခါဒန္တု။

ယက္ခော · တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဥဘောပိ မေ န သက္ကာ ခါဒိတု”န္တိ ပဋိနိဝတ္တိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော ပုစ္ဆိ “ဘော ယက္ခ ကဿာ တံ ဣမံ သာလံ ပဝိဋ္ဌမနုဿေ ခါဒသိ”တိ။ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဝေဿဝဏံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ လဒ္ဓတ္တာတိ။ ကိံ ပန သဗ္ဗေဝ ခါဒိတုံ လဘသိတိ။ ဇီဝပဋိဇီဝဘာဏိနော ဌပေတွာ အဝသေသေ ခါဒါမိတိ။ “ယက္ခ တံ ပုဗ္ဗေပိ အကုသလံ ကတွာ

ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော ပရဝိဟိံသကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣဒါနိပိ တာဒိသံ ကမ္မံ ကတွာ တမော တမပရာယဏော ဘဝိဿသိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဝိရမဿူ”တိ တံ ယက္ခံ ဒမေတွာ နိရယဘယေန တဇ္ဇေတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယက္ခံ ပေသနကာရကံ ဝိယ အကာသိ။

ပုနဒိဝသေ သဉ္စရန္တာ မနုဿာ ယက္ခံ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တေန စဿ ဒမိတဘာဝံ ဥတွာ ရညော အာရောစေသုံ “ဒေဝ ဧကော မာဏဝေါ တံ ယက္ခံ ဒမေတွာ ပေသနကာရကံ ဝိယ ကတွာ ဌိတော”တိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ၊ ပိတု စဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ သော ယက္ခံ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟကံ ကတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဇီဝပဋိဇီဝံ နာမ တသ္မိံ ကာလေ ဥပ္ပန္န”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ယက္ခော အင်္ဂုလိမာလော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပိတာ ကဿပေါ၊ ပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-အလီနစိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၆)

အလီနစိတ္တံ နိဿာယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဩဿဠဝီရိယံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဧကောဒသနိပါတေ သံဝရ-ဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သော ပန ဘိက္ခု သတ္တာရာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဝီရိယံ ဩဿဇီ”တိ ပုတ္တေ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “နန တံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ဝီရိယံ အဝိဿဇ္ဇေတွာ^၂ မံသပေသိသဒိသဿ ဒဟရ-ကုမာရဿ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ အဒါသိ၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ ဧဝရူပေ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝီရိယံ ဩဿဇေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ဝဗ္ဗကီဂါမော အဟောသိ၊ တတ္ထ ပဉ္စသတာ ဝဗ္ဗကီ ဝသန္တိ။ တေ

နာဝါယ ဥပရိသောတံ ဂန္ဓာ အရညေ ဂေဟသမ္ဘာရဒါရူနိ ကောဇ္ဇေတွာ
တတ္ထေဝ ကေဘူမိကဒ္ဓိဘူမိကာဒိဘေဒေ ဂေဟသမ္ဘာရေ သဇ္ဇေတွာ ထမ္ဘ-
တော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗဒါရုသု သညံ ကတွာ နဒီတိရံ နေတွာ နာဝံ အာရော-
ပေတွာ အနုသောတေန နဂရံ အာဂန္ဓာ ယေ ယာဒိသာနိ ဂေဟာနိ
အာကင်္ခန္တိ၊ တေသံ တာဒိသာနိ ကတွာ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ ပုန တတ္ထေဝ
ဂန္ဓာ ဂေဟသမ္ဘာရေ အာဟရန္တိ။ ဧဝံ တေသံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တာနံ ကေသ္မိံ
ကာလေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ ဒါရူနိ ကောဇ္ဇေန္တာနံ အဝိဒူရေ ဧကော
ဟတ္ထိ ခဒိရခါဏုကံ အက္ကမိ။ တဿ သော ခါဏုကော ပါဒံ ဝိဇ္ဈိ၊ ဗလဝဝေဒနာ
ဝတ္တန္တိ၊ ပါဒေါ ဥဒ္ဓုမာယိတွာ ပုဗ္ဗံ ဂဏှိ။ သော ဝေဒနာပုတ္တော တေသံ
ဒါရုကောဇ္ဇနသဒ္ဓံ သုတွာ “ဣမေ ဝမုကီ နိဿာယ မယံ သောတ္ထိ
ဘဒိဿတိ”တိ မညမာနော တိဟိ ပါဒေဟိ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ အဝိဒူရေ
နိပဇ္ဇိ၊ ဝမုကီ တံ ဥဒ္ဓုမာတပါဒံ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ခါဏုကံ ဒိသ္မာ
တိဒိဏဝါသိယာ ခါဏုကဿ သမန္တတော ဩဓိံ ဒတွာ ရဇ္ဈုယာ ဗန္ဓိတွာ
အာကမုန္တာ ခါဏု နိဟရိတွာ ပုဗ္ဗံ မောစေတွာ ဥဏှောဒကေန ဓောငိတွာ
တဒနုရူပေဟိ ဘေသဇ္ဇေဟိ မက္ခေတွာ န စိရဿေဝ ဝဏံ ဖာသုကံ ကရိံသု။

ဟတ္ထိ အရောဂေါ ဟုတွာ စိန္တေသိ “မယာ ဣမေ ဝမုကီ နိဿာယ ဇီဝိတံ
လဒ္ဓံ၊ ဣဒါနိ တေသံ မယာ ဥပကာရံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ
ဝမုကီဟိ သဒ္ဓိံ ရုက္ခေ နိဟရတိ၊ တစ္ဆေန္တာနံ ပရိဝတ္တေတွာ ဒေတိ၊ ဝါသိအာဒိနိ
ဥပသံဟရတိ၊ သောဏှာယ ဝေဌေတွာ ကာဠသုတ္တကောဠိယံ ဂဏှာတိ။
ဝမုကီပိဿ ဘောဇနဝေလောယ ဧကေကံ ပိဏှံ ဒေန္တာ ပဉ္စ ပိဏှသတာနိ
ဒေန္တိ။ တဿ ပန ဟတ္ထိဿ ပုတ္တော သဗ္ဗသေတော ဟတ္ထာဇာနိယပေါတကော
အတ္ထိ၊ တေနဿ ဧတဒဟောသိ “အဟံ ဧတရဟိ မဟလ္လကော။ ဣဒါနိ မယာ
ဣမေသံ ဝမုကီနံ ကမ္မကရဏတ္ထာယ ပုတ္တံ ဒတွာ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ဝမုကီနံ
အနာစိက္ခိတွာဝ အရညံ ပဝိသိတွာ ပုတ္တံ အာနေတွာ “အယံ ဟတ္ထိပေါတကော
မမ ပုတ္တော၊ တုမေဟိ မယံ ဇီဝိတံ ဒိန္တိ၊ အဟံ ဝေါ ဝေဇ္ဇဝေတနတ္ထာယ ဣမံ
ဒမ္မိ၊ အယံ တုမှာကံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကမ္မာနိ ကရိဿတိ”တိ ဝတွာ “ဣတော
ပဋ္ဌာယ ပုတ္တက ယံ မယာ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ၊ တံ တွံ ကရေဟိ”တိ ပုတ္တံ ဩဝေဒိတွာ
ဝမုကီနံ ဒတွာ သယံ အရညံ ပါဝိသိ။

တတော ပဋ္ဌာယ ဟတ္ထိပေါတကော ဝမုကီနံ ဝစနကရော ဩဝါဒက္ခမော
ဟုတွာ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရေတိ။ တေပိ တံ ပဉ္စဟိ ပိဏှသတေဟိ ပေါသေန္တိ၊

သော ကမ္မံ ကတွာ နဒိံ ဩတရိတွာ နတွာ ကိဋ္ဌိတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ ဝဇ္ဇကီ-
ဒါရကာပိ တံ သောဏှာဒီသု ဂဟေတွာ ဥဒကေပိ ထလေပိ တေန သဒ္ဓိံ
ကိဋ္ဌန္တိ။ အာဇာနိယာ ပန ဟတ္ထိနောပိ အဿာပိ ပုရိသာပိ ဥဒကေ ဥစ္စာရံ ဝါ
ပဿာဝံ ဝါ န ကရေန္တိ၊ တသ္မာ သောပိ ဥဒကေ ဥစ္စာရပဿာဝံ အကတွာ
ဗဟိနဒိတိရေယေဝ ကရေတိ။ အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ ဥပရိနဒိယာ ဒေဝေါ
ဝဿိ၊ အထ သုက္ခံ ဟတ္ထိလဏှံ ဥဒကေန နဒိံ ဩတရိတွာ ဂစ္ဆန္တိ ဗာရာဏသီ-
နဂရတိတ္ထေ ဧကသ္မိံ ဂုဗ္ဗေ လဂ္ဂေတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ ရညော ဟတ္ထိ-
ဂေါပကာ “ဟတ္ထိ နှာပေဿာမာ”တိ ပဉ္စ ဟတ္ထိသတာနိ နယိံသု။ အာဇာ-
နိယလဏှာဿ ဂန္တံ သာယိတွာ ဧကောပိ ဟတ္ထိ နဒိံ ဩတရိတုံ န ဥဿဟိ။
သဗ္ဗေပိ နဂုံဋ္ဌံ ဥက္ခိပိတွာ ပလာယိတုံ အာရတိံသု၊ ဟတ္ထိဂေါပကာ ဟတ္ထာစရိ-
ယာနံ အာရောစေသုံ။ တေ “ဥဒကေ ပရိပဇ္ဇေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဥဒကံ
သောဓာပေတွာ တသ္မိံ ဂုဗ္ဗေ တံ အာဇာနိယလဏှံ ဒိသ္မာ “ဣဒမေတ္ထ
ကာရဏ”န္တိ ဥတွာ စာဋိံ အာဟရာပေတွာ ဥဒကဿ ပူရေတွာ တံ တတ္ထ
မဒ္ဓိတွာ ဟတ္ထိနံ သရိရေ သိဉ္စာပေသုံ၊ သရိရာနိ သုဂန္ဓာနိ အဟေသုံ။ တသ္မိံ
ကာလေ တေ နဒိံ ဩတရိတွာ နှာယိံသု။

ဟတ္ထာစရိယာ ရညော တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “တံ ဟတ္ထာဇာနိယံ
ပရိယေသိတွာ အာနေတုံ ဝဇ္ဇကီ ဒေဝါ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ နာဝါသဃံာ-
ဌေဟိ နဒိံ ပက္ခန္တိတွာ ဥဒ္ဓါဂါမီဟိ နာဝါသဃံာဌေဟိ ဝဇ္ဇကီနံ ဝသနဋ္ဌာနံ
သမ္မာပုဏိ။ ဟတ္ထိပေါတကော နဒိယံ ကိဋ္ဌန္တော ဘေရိသဒ္ဓိ သုတွာ ဂန္ဓာ
ဝဇ္ဇကီနံ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ ဝဇ္ဇကီ ရညော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ “ဒေဝ သစေ
ဒါရူဟိ အတ္ထော၊ ကိံ ကာရဏာ အာဂတတ္ထ၊ ကိံ ပေသေတွာ အာဟရာပေတုံ၊
န ဝဇ္ဇကီ”တိ အာဟံသု။ နာဟံ ဘဏေ ဒါရူနံ အတ္ထာယ အာဂတော၊ ဣမဿ
ပန ဟတ္ထိဿ အတ္ထာယ အာဂတောမှိတိ။ ဂါဟာပေတွာ ဂစ္ဆထ ဒေဝါတိ။
ဟတ္ထိပေါတကော ဂန္တု န ဣတ္ထိ။ ကိံ ကာရာပေတိ ဘဏေ ဟတ္ထိတိ။ ဝဇ္ဇကီနံ
ပေါသာဝနိကံ အာဟရာပေတိ ဒေဝါတိ။ “သာဓု ဘဏေ”တိ ရာဇာ ဟတ္ထိဿ
စတုန္တံ ပါဒါနံ သောဏှာယ နဂုံဋ္ဌဿ စ သန္တိကေ သတသဟဿသတသဟဿ-
ကဟာပဏေ ဌပါပေသိ။ ဟတ္ထိ ဧတ္ထကေနာပိ အဂန္တော သဗ္ဗဝဇ္ဇကီနံ ဒုဿ-
ယုဂေသု ဝဇ္ဇကီဘရိယာနံ နိဝါသနသာဋကေသု ဒိန္နေသု သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌိတာနံ
ဒါရကာနဉ္စ ဒါရကပရိဟာရေ ကတေ နိဝတ္ထိတွာ ဝဇ္ဇကီ? စ ဣတ္ထိယော စ
ဒါရကေ စ ဩလောကေတွာ ရညော သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။

ရာဇာ တံ အာဒါယ နဂရံ ဂန္ဓာ နဂရဉ္စ ဟတ္ထိသာလဉ္စ အလင်္ကာရာပေတွာ ဟတ္ထိံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရေတွာ ဟတ္ထိသာလံ ပဝေသေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာ-
ရေဟိ အလင်္ကာရိတွာ အဘိသေကံ ဒတွာ ဩပဝယံ ကတွာ အတ္တနော သဟာ-
ယဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဥပဓုရဇ္ဇံ ဟတ္ထိဿ ဒတွာ အတ္တနာ သမာနပရိဟာရံ
အကာသိ။ ဟတ္ထိဿ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ရညော သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ
ရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတမေဝ အဟောသိ။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တဿာ ဂစ္ဆပရိပါကကာလေ
ရာဇာ ကာလမကာသိ။ ဟတ္ထိ ပန သစေ ရညော ကာလကတဘာဝံ ဇာနေယျ၊
တတ္ထေဝဿ ဟဒယံ ဖလေယျ၊ တဿာ ဟတ္ထိံ ရညော ကာလကတဘာဝံ
အဇာနာပေတွာဝ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ရညော ပန ကာလကတဘာဝံ သုတွာ
“တုစ္ဆံ ကိရ ရဇ္ဇံ” နှိ အနန္တရသာမန္တကောသလရာဇာ မဟတိယာ သေနာယ
အာဂန္ဓာ နဂရံ ပရိဝါရေသိ။ နဂရဝါသိနော ဒွါရာနိ ဝိဒဟိတွာ ကောသလ-
ရညော သာသနံ ပဟိဏိံသု “အမှာကံ ရညော အဂ္ဂမဟေသိ ပရိပုဏ္ဏဂစ္ဆာ
‘ဣတော ကိရ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿတိ’တိ အင်္ဂဝိဇ္ဇာပါဌကာ
အာဟံသု။ သစေ သာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿတိ၊ မယံ သတ္တမေ ဒိဝသေ ယုဒ္ဓံ
ဒဿာမ၊ န ရဇ္ဇံ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ အာဂမေထာ”တိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ
သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။

ဒေဝိ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပန
မဟာဇနဿ အလိနစိတ္တံ ပဂ္ဂဏန္တော ဇာတောတိ “အလိနစိတ္တကုမာရေ”-
တွေဝဿ နာမံ အကံသု။ ဇာတဒိဝသတောယေဝ ပနဿ ပဋ္ဌာယ နာဂရာ
ကောသလရညာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိံသု။ နိန္ဒာယကတ္တာ သင်္ဂါမဿ မဟန္တမ္ပိ ဗလံ
ယုဇ္ဈမာနံ ထောက် ထောက် ဩသက္ကတိ။ အမစ္စာ ဒေဝိယာ တမတ္ထံ အာရော-
စေတွာ “မယံ ဧဝံ ဩသက္ကမာနေ ဗလေ ပရာဇေယဘာဝဿ” ဘာယာမ၊
အမှာကံ ပန ရညော ကာလကတဘာဝံ၊ ပုတ္တဿ ဇာတဘာဝံ၊ ကောသလ-
ရညော အာဂန္ဓာ ယုဇ္ဈနဘာဝဉ္စ ရညော သဟာယကော မင်္ဂလဟတ္ထိ န
ဇာနာတိ၊ ဇာနာပေမ န” နှိ ပုစ္ဆိံသု။ သာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယတွာ ပုတ္တံ
အလင်္ကာရိတွာ ဒုက္ကလစုမ္ပဋကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပါသာဒါ ဩရုယ အမဇ္ဇဂဏ-
ပရိဝုတာ ဟတ္ထိသာလံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ ဟတ္ထိဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ
“သာမိ သဟာယော တေ ကာလကတော၊ မယံ တုယံ ဟဒယဇာလနာဘယေန
နာရောစယိမှ၊ အယံ တေ သဟာယဿ ပုတ္တော၊ ကောသလရာဇာ အာဂန္ဓာ

နဂရံ ပရိဝါရေတွာ တဝ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈတိ၊ ဗလံ ဩသက္ကတိ၊ တဝ ပုတ္တံ တွညေဝ ဝါ မာရေဟိ၊ ရဇ္ဇံ ဝါဿ ဂဏိတွာ ဒေဟိ”တိ အာဟ။

တသ္မိံ ကာလေ ဟတ္ထိ ဗောဓိသတ္တံ သောဏှာယ ပရာမသိတွာ ဥက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘေ ဌပေတွာ ရောဒိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဩတာရေတွာ ဒေဝိယာ ဟတ္ထေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ကောသလရာဇံ ဂဏိဿာမိ”တိ ဟတ္ထိသာလတော နိက္ခမိ။ အထဿ အမစ္စာ ဝဗ္ဗံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကရိတွာ နဂရဒ္ဓါရံ အဝါပုရိတွာ တံ ပရိဝါရေတွာ နိက္ခမိံသု။ ဟတ္ထိ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ ကတွာ မဟာဇနံ သန္တာသေတွာ ပလာပေတွာ ဗလကောဋ္ဌကံ ဘိန္ဒိတွာ ကောသလရာဇာနံ စူဠာယ ဂဟေတွာ အာနေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မာရဏတ္တာယဿ ဥဋ္ဌိတေ ဝါရေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ ‘ကုမာရော ဒဟရော’တိ သညံ မာ ကရိ”တိ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရဇ္ဇံ ဗောဓိသတ္တဿ ဟတ္ထဂတမေဇ ဇာတံ၊ အညော ပဋိသတ္တု နာမ ဥဋ္ဌဟိတုံ သမတ္တော နာဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော သတ္တဝသိကကာလေ အဘိသေကံ ကတွာ အလိနစိတ္တရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဇိဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထာ-
ဒွယမာဟ—

၁၁။ “အလိနစိတ္တံ နိဿာယ၊ ပဟဋ္ဌာ မဟတီ စမူ။
ကောသလံ သေနာ’သန္တုဋ္ဌံ၊ ဇိဝဂ္ဂါဟံ အဂါဟယိ။

၁၂။ ဧဝံ နိဿယသမ္ဗုဒ္ဓော၊ ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော။
ဘာဝယံ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ။

တတ္ထ အလိနစိတ္တံ နိဿာယာတိ အလိနစိတ္တံ ရာဇကုမာရံ နိဿာယ။ ပဟဋ္ဌာ မဟတီ စမူတိ “ပဝေဏီရဇ္ဇံ နော ဒိဋ္ဌ”န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ မဟတီ သေနာ။ ကောသလံ သေနာ’သန္တုဋ္ဌန္တိ ကောသလရာဇာနံ သေနာ ရဇ္ဇေန အသန္တုဋ္ဌံ ပရရဇ္ဇလောဘေန အာဂတံ။ ဇိဝဂ္ဂါဟံ အဂါဟယိတိ အမာရေ-
တွာဝ သာ စမူ တံ ရာဇာနံ ဟတ္ထိနာ ဇိဝဂ္ဂါဟံ ဂဏှာပေသိ။ ဧဝံ နိဿယ-
သမ္ဗုဒ္ဓောတိ ယထာ သာ စမူ၊ ဧဝံ အညောပိ ကုလပုတ္တော နိဿယသမ္ဗုဒ္ဓော

ကလျာဏမိတ္တံ ဗုဒ္ဓံ ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကံ ဝါ နိဿယံ လဘိတွာ။ ဘိက္ခုတိ ပရိသုဒ္ဓါမိဝစနမေတံ။ အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယော စတုဒေါသာပ-
ဂတေန ဝီရိယေန သမန္တာဂတော။ အာဝယံ ကုသလံ ဓမ္မန္တိ ကုသလံ နိရဝဇ္ဇိ-
သတ္တတိသဗောဓိပက္ခိယသင်္ခါတံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော။ ယောဂက္ခေမဿ
ပတ္တိယာတိ စတုဟိ ယောဂေဟိ ခေမဿ နိဗ္ဗာနဿ ပါပုဏနတ္ထာယ တံ ဓမ္မံ
ဘာဝေန္တော။ ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယန္တိ ဧဝံ ဝိပဿန-
တော ပဋ္ဌာယ ဣမံ ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေန္တော သော ကလျာဏမိတ္တုပနိဿယ-
သမ္ပန္နော ဘိက္ခု အနုပုဗ္ဗေန ဝိပဿနာဉာဏာနိ စ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဖလာနိ စ
ပါပုဏန္တော ပရိယောသာနေ ဒသန္တမ္ပိ သံယောဇနာနံ ခယန္တေ ဥပ္ပန္တတ္တာ
သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ ယသ္မာ ဝါ နိဗ္ဗာန် အာဂမ္မ
သဗ္ဗသံယောဇနာနိ ခိယန္တိ၊ တသ္မာ တမ္ပိ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယမေဝ၊ ဧဝံ
အနုပုဗ္ဗေန နိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယံ ပါပုဏာတိတိ အတ္ထော။

ဣတိ ဘဂဝါ အမတမဟာနိဗ္ဗာနေန ဓမ္မဒေသနာယ ကူဠံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရိပိ
သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿ-
ဋ္ဌဝီရိယော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာ မဟာမာယာ၊ ပိတာ
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ၊ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒိန္နဟတ္ထိ အယံ ဩဿဋ္ဌ-
ဝီရိယော ဘိက္ခု၊ ဟတ္ထိဿ ပိတာ သာရိပုတ္တော၊ သာမန္တကောသလရာဇာ
မောဂ္ဂလ္လာနော၊ အလိနစိတ္တကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အလိနစိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဂုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၇)

ယေန ကာမံ ပဏာမေတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အာနန္ဒတ္ထေရဿ သာဠကသဟဿလာဘံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ထေရဿ
ကောသလရညော အန္တေပုရေ ဓမ္မဝါစနဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ မဟာသာရဇာတကေ၊
အာဂတမေဝ။ ဣတိ ထေရေ ရညော အန္တေပုရေ ဓမ္မံ ဝါစေန္တေ ရညော
သဟဿဋ္ဌနိကာနံ သာဠကာနံ သဟဿံ အာဟရိယိတ္ထ။ ရာဇာ တတော ပဉ္စ
သာဠကသတာနိ ပဉ္စန္ဒံ ဒေဝီသတာနံ အဒါသိ။ တာ သဗ္ဗာပိ တေ သာဠကေ
ဌပေတွာ ပုနဒိဝသေ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဒတွာ သယံ ပုရာဏသာဠကေယေဝ
ပါရုပိတွာ ရညော ပါတရာသဋ္ဌာနံ အဂမံသု။

ရာဇာ “မယာ တုမှာကံ သဟဿဋ္ဌနိကာ သာဠကာ ဒါပိတာ၊ ကသ္မာ တုမှေ တေ အပါရုပိတွာဝ အာဂတာ” တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ အမှေဟိ တေ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဒိန္နာတိ။ အာနန္ဒတ္ထေရေန သဗ္ဗေ ဂဟိတာတိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တိစိဝရံ အနုညာတံ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော ဒုဿဝဏီဇံ မညေ ကရိဿတိ၊ အတိဗဟူ တေန သာဠကာ ဂဟိတာ” တိ ထေရဿ ကုဇ္ဈိတွာ ဘုတ္တ- ပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ထေရဿ ပရိဝေဏံ ပဝိသိတွာ ထေရံ ဝဋ္ဋိတွာ နိဿန္နော ပုစ္ဆိ “အပိ ဘန္တေ အမှာကံ ဃရေ ဣတ္ထိယော တုမှာကံ သန္တိကေ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏန္တိ ဝါ သုဏန္တိ ဝါ” တိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဂဏန္တိ၊ သောတဗ္ဗယုတ္တကံ သုဏန္တိတိ။ ကိံ တာ သုဏန္တိယေဝ၊ ဥဒါဟု တုမှာကံ နိဝါသနံ ဝါ ပါရုပနံ ဝါ ဒေန္တိတိ။ တာ အဇ္ဇ မဟာရာဇ သဟဿဋ္ဌနိကာနိ ပဉ္စ သာဠကသတာနိ အဒိဿတိ။ တုမှေဟိ ဂဟိတာနိ တာနိ ဘန္တေတိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ နန ဘန္တေ သတ္တာရာ တိစိဝရမေဝ အနုညာတန္တိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ ဘဂဝတာ ကေဿ ဘိက္ခုနော တိစိဝရမေဝ ပရိဘောဂသီသေန အနုညာတံ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ပန အဝါရိတံ၊ တသ္မာ မယာပိ အညေသံ ဇိဏ္ဏစိဝရိကာနံ ဒါတုံ တေ သာဠကာ ပဋိဂ္ဂဟိတာတိ။ တေ ပန ဘိက္ခု။ တုမှာကံ သန္တိကာ သာဠကေ လဘိတွာ ပေါရာဏစိဝရာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏသင်္ခါသိဉ္စိ ဥတ္တရာသင်္ခံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏ- ဥတ္တရာသင်္ခံ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ အန္တရဝါသကံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏ- အန္တရဝါသကံ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ပစ္စတ္ထရဏံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏပစ္စတ္ထရဏံ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ဘုမ္မတ္ထရဏံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏဘုမ္မတ္ထရဏံ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ပါဒပုဉ္ဇနံ ကရိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏပါဒပုဉ္ဇနံ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ မဟာရာဇ သဒ္ဓါဒေယျံ နာမ ဝိနိပါတေတုံ န လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ ပေါရာဏပါဒ- ပုဉ္ဇနံ ဝါသိယာ ကောဇေတွာ မတ္တိကာယ မက္ခေတွာ သေနာသနေသု မတ္တိကာလေပနံ ကရိဿန္တိတိ။ ဘန္တေ တုမှာကံ ဒိန္နံ ယာဝ ပါဒပုဉ္ဇနာပိ နဿိတုံ န လဗ္ဘတိတိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ အမှာကံ ဒိန္နံ နဿိတုံ န လဗ္ဘတိ၊ ပရိဘောဂမေဝ ဟောတိတိ။

ရာဇာ တုဋ္ဌော သောမနဿပုတ္တော ဟုတွာ ဣတရာနိပိ ဂေဟေ ဌပိတာနိ ပဉ္စ သာဠကသတာနိ အာဟာရာပေတွာ ထေရဿ ဒတွာ အနမောဒနံ သုတွာ ထေရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ ထေရော ပဌမလဒ္ဓါနိ ပဉ္စ သာဠက- သတာနိ ဇိဏ္ဏစိဝရိကာနံ ဘိက္ခုနံ အဒါသိ။ ထေရဿ ပန ပဉ္စမတ္တာနိ

နဂရံ ပရိဝါရေတွာ တဝ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈတိ၊ ဗလံ ဩသက္ကတိ၊ တဝ ပုတ္တံ တုညေဝ ဝါ မာရေဟိ၊ ရဇ္ဇံ ဝါဿ ဂဏိတွာ ဒေဟိ”တိ အာဟ။

တသ္မိံ ကာလေ ဟတ္ထိ ဗောဓိသတ္တံ သောဏှာယ ပရာမသိတွာ ဥက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘေ ဌပေတွာ ရောဒိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဩတာရေတွာ ဒေဝိယာ ဟတ္ထေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ကောသလရာဇံ ဂဏိဿာမိ”တိ ဟတ္ထိသာလတော နိက္ခမိ။ အထဿ အမစ္စာ ဝဗ္ဗံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကရိတွာ နဂရဒ္ဓါရံ အဝါပုရိတွာ တံ ပရိဝါရေတွာ နိက္ခမိံသု။ ဟတ္ထိ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ ကတွာ မဟာဇနံ သန္တာသေတွာ ပလာပေတွာ ဗလကောဌကံ ဘိဒ္ဓိတွာ ကောသလရာဇာနံ စူဠာယ ဂဟေတွာ အာနေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မာရဏတ္တာယဿ ဥဋ္ဌိတေ ဝါရေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ ‘ကုမာရော ဒဟရော’တိ သညံ မာ ကရိ”တိ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ရဇ္ဇံ ဗောဓိသတ္တဿ ဟတ္ထဂတမေဇ ဇာတံ၊ အညော ပဋိသတ္တု နာမ ဥဋ္ဌဟိတုံ သမတ္တော နာဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော သတ္တဝသိကကာလေ အဘိသေကံ ကတွာ အလိနစိတ္တရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဇိဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမံ ဂါထာ-
ဒွယမာဟ—

၁၁။ “အလိနစိတ္တံ နိဿာယ၊ ပဟဋ္ဌာ မဟတိ စမူ။
ကောသလံ သေနာ’သန္တုဋ္ဌံ၊ ဇိဝဂ္ဂါဟံ အဂါဟယိ။

၁၂။ ဧဝံ နိဿယသမ္ဗုဒ္ဓော၊ ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော။
ဘာဝယံ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ။

တတ္ထ အလိနစိတ္တံ နိဿာယာတိ အလိနစိတ္တံ ရာဇကုမာရံ နိဿာယ။ ပဟဋ္ဌာ မဟတိ စမူတိ “ပဝေဏီရဇ္ဇံ နော ဒိဋ္ဌ”န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ မဟတိ သေနာ။ ကောသလံ သေနာ’သန္တုဋ္ဌန္တိ ကောသလရာဇာနံ သေနံ ရဇ္ဇေန အသန္တုဋ္ဌံ ပရရဇ္ဇလောဘေန အာဂတံ။ ဇိဝဂ္ဂါဟံ အဂါဟယိတိ အမာရေ-
တွာဝ သာ စမူ တံ ရာဇာနံ ဟတ္ထိနာ ဇိဝဂ္ဂါဟံ ဂဏှာပေသိ။ ဧဝံ နိဿယ-
သမ္ဗုဒ္ဓောတိ ယထာ သာ စမူ၊ ဧဝံ အညောပိ ကုလပုတ္တော နိဿယသမ္ဗုဒ္ဓော

နိပတိတွာ ဩသီဒိတွာ ဥဂန္တံ အသက္ကောန္တော စတ္တာရော ပါဒါ ထမ္ဘာ ဝိယ ဩသီဒိတွာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ ဧကော သိင်္ဂါလော ဂေါစရပ္ပသုတော တံ ဒိသ္မာ ဘယေန ပလာယိ။ သီဟော တံ ပက္ကောသိတွာ “ဘော သိင်္ဂါလ မာ ပလာယိ၊ အဟံ ကလလေ လဂ္ဂေါ၊ ဇီဝိတံ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သိင်္ဂါလော တဿ သန္တိကံ ဂန္တော “အဟံ တံ ဥဒ္ဓရေယျံ၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌော ပန မံ ခါဒေယျာသီတိ ဘာယာမိ”တိ အာဟ။ မာ ဘာယိ၊ နာဟံ တံ ခါဒိဿာမိ၊ မဟန္တံ ပန တေ ဂုဏံ ကရိဿာမိ၊ ဧကေနပါယေန မံ ဥဒ္ဓရာဟိတိ။ သိင်္ဂါလော တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ စတုန္တံ ပါဒါနံ သမန္တာ ကလလေ အပနေတွာ စတုန္တမ္ပိ ပါဒါနံ စတဿော မာတိကာ ခဏိတွာ ဥဒကာဘိမုခံ အကာသိ၊ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ ကလလံ မုဒုံ အကာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သိင်္ဂါလော သီဟဿ ဥဒရန္တရံ အတ္တနော သီသံ ပဝေသေတွာ “ဝါယာမံ ကရောဟိ သာမိ”တိ ဥစ္စာသဒ္ဓံ ကရောန္တော သီသေန ဥဒရံ ပဟရိ။ သီဟော ဝေဂံ ဇနေတွာ ကလလာ ဥဂန္တော ပက္ခန္တိတွာ ထလေ အဋ္ဌာသိ။ သော မုဟုတ္တံ ဝိဿမိတွာ သရံ ဩရုပ္ပ ကဒ္ဓမံ ခောဝိတွာ နှာယိတွာ ဒရထံ ပဋိပ္ပဿန္တေတွာ ဧကံ မဟိံသံ ဝဓိတွာ ဒါဌာဟိ ဩဝိဇ္ဈိတွာ မံသံ ဥဗ္ဗတ္တေတွာ “ခါဒ သမ္မာ”တိ သိင်္ဂါလဿ ပုရတော ဌပေတွာ တေန ခါဒိတေ ပစ္ဆာ အတ္တနာ ခါဒိ။ ပုန သိင်္ဂါလော ဧကံ မံသပေသိံ ခံသိတွာ ဂဏှိ။ “ဣဒံ ကိမတ္ထာယ သမ္မာ”တိ စ ပုတ္တေ “တုမှာကံ ဒါသိ အတ္ထိ၊ တဿာ ဘာဂေါ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ သီဟော “ဂဏှာဟိ”တိ ဝတွာ သယမ္ပိ သီဟိယာ အတ္ထာယ မံသံ ဂဏှိတွာ “ဧဟိ သမ္မ၊ အမှာကံ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဌတွာ သခိယာ ဝသနဌာနံ ဂမိဿာမာ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ဂန္တော မံသံ ခါဒါပေတွာ သိင်္ဂါလဉ္စ သိင်္ဂါလိဉ္စ အဿာသေတွာ “ဣတော ပဌာယ ဣဒါနိ အဟံ တုမေ ပဋိ-ဇဂ္ဂိဿာမိ”တိ အတ္တနော ဝသနဌာနံ နေတွာ ဂဟာယ ဒွါရေ အညိဿာ ဂဟာယ ဝသာပေသိ။ တေ တတော ပဌာယ ဂေါစရာယ ဂစ္ဆန္တော သီဟိဉ္စ သိင်္ဂါလိဉ္စ ဌပေတွာ သိင်္ဂါလေန သဒ္ဓိံ ဂန္တော နာနာမိဂေ ဝဓိတွာ ဥဘောဝိ တတ္ထေဝ မံသံ ခါဒိတွာ ဣတရာသမ္ပိ ဒွိန္တံ အာဟရိတွာ ဒေန္တိ။

ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ သီဟိ ဒွေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ၊ သိင်္ဂါလိပိ ဒွေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။ အထေကဒိဝသံ သီဟိယာ ဧတဒဟောသိ “အယံ သီဟော သိင်္ဂါလဉ္စ သိင်္ဂါလိဉ္စ သိင်္ဂါလပေါတကေ စ အတိဝိယ ဝိယာယတိ၊ နုနမဿ သိင်္ဂါလိယာ သဒ္ဓိံ သန္တဝေါ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧဝံ သိနေဟံ ကရောဟိ၊ ယန္တုနာဟံ ဣမံ ပီဋေတွာ တဇ္ဇေတွာ ဣတော

ပလာပေယျ”န္တိ။ သာ သီဟဿ သိင်္ဂါလံ ဂဟေတွာ ဂေါစရာယ ဂတကာလေ သိင်္ဂါလံ” ဝိဇ္ဇေသိ တဇ္ဇေသိ “ကိံကာရဏာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသသိ၊ န ပလာယသိ”တိ။ ပုတ္တာပိဿာ သိင်္ဂါလိပုတ္တေ တထေဝ တဇ္ဇေယိံသု။ သိင်္ဂါလိ တမတ္ထံ သိင်္ဂါလဿ ကထေတွာ “သီဟဿ ဝစနေန တောယ ဧဝံ ကတဘာဝဗ္ဗိ န ဇာနာမ၊ စိရံ ဝသိမှာ၊ နာသာပေယျာပိ နော၊ အမှာကံ ဝသနဌာနမေဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ သိင်္ဂါလော တဿာ ဝစနံ သုတွာ သီဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “သမိ စိရံ အမှေဟိ တုမှာကံ သန္တိကေ နိဝုတ္တံ၊ အတိစိရံ ဝသန္တာ နာမ အပ္ပိယာ ဟောန္တိ၊ အမှာကံ ဂေါစရာယ ပက္ကန္တကာလေ သီဟိ သိင်္ဂါလိံ ဝိဟေဌေတိ ‘ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကသ္မာ ဝသထ၊ ပလာယထာ’တိ တဇ္ဇေတိ၊ သီဟပေါတကာပိ သိင်္ဂါလပေါတကေ တဇ္ဇေန္တိ။ ယော နာမ ယဿ အတ္တနော သန္တိကေ ဝါသံ န ရောစေတိ၊ တေန သော ‘ယာဟိ’တိ နိဟရိတဗ္ဗောဝ၊ ဝိဟေဌနံ နာမ ကိမတ္ထိယ”န္တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃။ “ယေန ကာမံ ပဏာမေတိ၊ ဓမ္မော ဗလဝတံ မိဂီ။
ဥန္တဒန္တိ ဝိဇာနာဟိ၊ ဇာတံ သရဏတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ယေန ကာမံ ပဏာမေတိ၊ ဓမ္မော ဗလဝတန္တိ ဗလဝါ နာမ ဣဿရော အတ္တနော သေဝကံ ယေန ဒိသာဘာဂေန ဣစ္ဆတိ၊ တေန ဒိသာ-
ဘာဂေန သော ပဏာမေတိ နိဟရတိ။ သေ ဓမ္မော ဗလဝတံ အယံ ဣဿ-
ရာနံ သဘာဝေါ ပဝေဏိဓမ္မောဝ၊ တသ္မာ သစေ အမှာကံ ဝါသံ န
ရောစေထ၊ ဥဇုကမေဝ နော နိဟရထ၊ ဝိဟေဌနေန ကော အတ္ထောတိ
ဒီပေန္တော ဧဝမာဟ။ မိဂီဟိ သီဟံ အာလပတိ။ သော ဟိ မိဂရာဇတာယ
မိဂါ အဿ အတ္ထိတိ မိဂီ။ ဥန္တဒန္တိတိပိ တမေဝ အာလပတိ။ သော ဟိ
ဥန္တတာနံ ဒန္တာနံ အတ္ထိတာယ ဥန္တတာ ဒန္တာ အဿ အတ္ထိတိ ဥန္တဒန္တိ။
“ဥန္တဒန္တိ”တိပိ ပါဌောယေဝ။ ဝိဇာနာဟိတိ “သေ ဣဿရာနံ ဓမ္မော”တိ
ဧဝံ ဇာနာဟိ။ ဇာတံ သရဏတော ဘယန္တိ အမှာကံ တုမှေ ပတိဌာန-
ဌေန သရဏံ၊ တုမှာကညေဝ သန္တိကာ ဘယံ ဇာတံ၊ တသ္မာ အတ္တနော
ဝသနဌာနမေဝ ဂမိဿာမာတိ ဒီပေတိ။

အပရော နယော—တဝ မိဂီ သီဟိ ဥန္တဒန္တိ မမ ပုတ္တဒါရံ တဇ္ဇေန္တိ
ယေန ကာမံ ပဏာမေတိ၊ ယေန ယေနာကာရေန ဣစ္ဆတိ၊ တေန
ပဏာမေတိ ပဝတ္တတိ၊ ဝိဟေဌေတိပိ ပလာပေတိပိ၊ ဧဝံ တံ ဝိဇာနာဟိ၊
တတ္ထ ကိံ သက္ကာ အမှေဟိ ကာတုံ။ ဓမ္မော ဗလဝတံ သေ ဗလဝန္တာနံ
သဘာဝေါ၊ ဣဒါနိ မယံ ဂမိဿာမ။ ကသ္မာ? ဇာတံ သရဏတော ဘယန္တိ။

တဿ ဝစနံ သုတွာ သိဟော သီဟိံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ အသုကသ္မိံ နာမ ကာလေ မမ ဂေါစရတ္ထာယ ဂန္ဓာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဣမိနာ သိင်္ဂါလေန ဣမာယ စ သိင်္ဂါလိယာ သဒ္ဓိံ အာဂတဘာဝံ သရသီ”တိ။ အာမ သရာမီတိ။ ဇာနာသိ ပန မယံ သတ္တာဟံ အနာဂမနဿ ကာရဏန္တိ။ န ဇာနာမိ သာမီတိ။ “ဘဒ္ဒေ အဟံ ‘ဧကံ မိဂံ ဂဏှိဿာမီ’တိ ဝိရဇ္ဈိတွာ ကလလေ လဂ္ဂေါ၊ တတော နိက္ခမိတုံ အသက္ခောန္တော သတ္တာဟံ နိရာဟာရော အဋ္ဌာသိံ၊ သွာဟံ ဣမံ သိင်္ဂါလံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိံ၊ အယံ မေ ဇီဝိတဒါယကော သဟာယော။ မိတ္တဓမ္မေ ဌာတုံ သမက္ခော ဟိ မိတ္တော ဒုဗ္ဗလော နာမ နတ္ထိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယံ သဟာယဿ စ သဟာယိကာယ စ ပုတ္တကာနဉ္စ ဧဝရူပံ အဝမာနံ မာ အကာသီ”တိ ဝတွာ သိဟော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄။ “အပိ စေပိ ဒုဗ္ဗလော မိတ္တော၊ မိတ္တဓမ္မေသု တိဋ္ဌတိ။

သော ဉ္ဇတကော စ ဗန္ဓု စ၊ သော မိတ္တော သော စ မေ သခါ။

ဒါဌိနိ မာ’တိမညိတ္တော၊ သိင်္ဂါလော မမ ပါဏဒေါ”တိ။

တတ္ထ အပိ စေပီတိ ဧကော အပိသဒ္ဓေါ အနုဂ္ဂဟတ္တော၊ ဧကော သမ္ဘာဝ-
နတ္တော။ တတြာယံ ယောဇနာ—ဒုဗ္ဗလောပိ စေ မိတ္တော မိတ္တဓမ္မေသု အပိ
တိဋ္ဌတိ၊ သစေ ဌာတုံ သက္ခောတိ၊ သော ဉ္ဇတကော စ ဗန္ဓု စ၊ သော
မေတ္တစိတ္တတာယ မိတ္တော၊ သော စ မေ သဟာယဋ္ဌေန သခါ။ ဒါဌိနိ မာ’တိ-
မညိတ္တောတိ ဘဒ္ဒေ ဒါဌာသမ္ပန္နေ သီဟိ မာ မယံ သဟာယံ ဝါ သဟာယိံ ဝါ
အတိမညိ၊ အယဉ္စိ သိင်္ဂါလော မမ ပါဏဒေါတိ။

သာတဿ ဝစနံ သုတွာ သိင်္ဂါလိံ ခမာပေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ သပုတ္တာယ
တာယ’ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိ။ သီဟပေါတကာပိ သိင်္ဂါလပေါတကေဟိ သဒ္ဓိံ
ကိဋ္ဌမာနာ သမ္မောဒမာနာ မာတာပိတူနံ အတိက္ကန္တကာလေပိ မိတ္တဘာဝံ
အဘိဋ္ဌိတွာ သမ္မောဒမာနာ ဝသိံသု။ တေသံ ကိရ သတ္တကုလပရိဝဋ္ဌေ အဘိဇ္ဇ-
မာနာ မေတ္တိ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သက-
ဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟန္တော အဟေသုံ။ တဒါ
သိင်္ဂါလော အာနန္တော အဟောသိ၊ သိဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သုဟနုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၈)

နယိဒံ ဝိသမသီလေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ စဏ္ဍာ-
 ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိပ္ပိ သမယေ ဇေတဝနေပိ ဧကော ဘိက္ခု၊
 စဏ္ဍော အဟောသိ ဖရသော သာဟသိကော ဇနပဒေပိ။ အထေကဒိဝသံ
 ဇာနပဒေါဘိက္ခု၊ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဇေတဝနံ အဂမာသိ၊ သာမဏေရာ
 စေဝ ဒဟရဘိက္ခု။ စ တဿ စဏ္ဍဘာဝံ ဇာနန္တိ။ “တေသံ ဦးန္တံ စဏ္ဍာနံ ကလဟံ
 ပဿိဿာမာ”တိ ကုတူဟလေန တံ ဘိက္ခု၊ ဇေတဝနဝါသိကဿ ပရိဝေဏံ
 ပဟိဏီသု။ တေ ဥဘောပိ စဏ္ဍာ အညမညံ ဒိသ္မာဝ ပိယသံဝါသံ သံသန္တိသု
 သမိသု၊ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌသမ္မာဟနာဒိနိ အကံသု။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ
 သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော စဏ္ဍာ ဘိက္ခု။ အညေသံ ဥပရိ စဏ္ဍာ ဖရသော
 သာဟသိကာ၊ အညမညံ ပန ဥဘောပိ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ပိယ-
 သံဝါသာ ဇာတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ
 ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
 ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေတေ အညေသံ စဏ္ဍာ ဖရသော သာဟသိကာ၊ အညမညံ
 ပန သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ပိယသံဝါသာ စ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ
 အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
 သဗ္ဗတ္ထသာဓကော အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ သော ပန
 ရာဇာ ထောကံ နေလောဘပကတိကော၊ တဿ မဟာသောဏော နာမ
 ကုဋ္ဌအသော အတ္ထိ။ အထ ဥတ္တရာပထကာ အဿဝါဏီဇာ ပဉ္စ အဿသတာနိ
 အာနေသုံ၊ အဿာနံ အာဂတဘာဝံ ရညော အာရောစေသုံ။ တတော ပုဗ္ဗေ
 ပန ဗောဓိသတ္တော အသေ အဋ္ဌါပေတွာ မူလံ အပရိဟာပေတွာ ဒါပေသိ။
 ရာဇာ တံ ပရိဟာယမာနော၊ အညံ အမစ္စံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ
 အသေ အဋ္ဌါပေဟိ၊ အဋ္ဌါပေန္တော စ ပဌမံ မဟာသောဏံ ယထာ တေသံ
 အဿာနံ အန္တရံ ပဝိသတိ၊ တထာ ဝိဿဇေတွာ အသေ ခံသာပေတွာ
 ဝဏီတေ ကာရာပေတွာ ဒုဗ္ဗလကာလေ မူလံ ဟာပေတွာ အသေ အဋ္ဌါ-
 ပေယျာသိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိန္တိတွာ တထာ အကာသိ။

အဿဝါဏီဇာ အနတ္တမနာ ဟုတွာ တေန ကတကိရိယံ ဗောဓိသတ္တဿ
 အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော “ကိ” ပန တုမှာကံ နဂရေ ကုဋ္ဌအသော
 နတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ သာမိ သုဘန နာမ ကုဋ္ဌအသော စဏ္ဍော ဖရသောတိ။

၁-ဒိသ္မာဝ ပိယသံဝါသံ ဝသိသု သမ္မောဒိသု (က)   ၂-အသုခါယမာနော (သိ၊ ဣ)

တေန ဟိ ပုန အာဂစ္ဆန္တာ တံ အဿံ အာနေယျာထာတိ။ တေ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ ပုန အာဂစ္ဆန္တာ တံ ကုဋ္ဌဿံ ဂါဟာပေတွာ အာဂစ္ဆိံသု။ ရာဇာ “အဿဝါဏိဇာ အာဂတာ”တိ သုတွာ သီဟပဉ္ဇရံ ဥဠှါဋ္ဌေတွာ အဿေ ဩလောကေတွာ မဟာသောဏံ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ အဿဝါဏိဇာပိ မဟာသောဏံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သုဟနံ ဝိဿဇ္ဇာပေသုံ။ တေ အညမညံ ပတွာ သရီရာနိ လေဟန္တာ သမ္မောဒမာနာ အဋ္ဌံသု။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ပဿသိ ဣမေ ဒွေ ကုဋ္ဌဿာ အညေသံ စဏ္ဍာ ဖရဿာ သာဟသိကာ၊ အညေ အဿေ ခုံသိတွာ ဂေလညံ ပါပေန္တိ၊ ဣဒါနိ အညမညံ ပန သရီရံ လေဟန္တာ သမ္မောဒမာနာ အဋ္ဌံသု၊ ကိံ နာမေတ”န္တိ။ ဗောဓိသတ္တော “နယိမေ မဟာရာဇ ဝိသမသီလာ၊ သမသီလာ သမဓာတုကာ စ ဧတေ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၅။ “နယိဒံ ဝိသမသီလေန၊ သောဏေန သုဟနူ သဟ။
သုဟနူပိ တာဒိသောယေဝ၊ ယော သောဏဿ သဂေါစရော။

၁၆။ ပက္ခန္ဓိနာ ပဂဗ္ဘေန၊ နိစ္စံ သန္တာနခါဒိနာ။
သမေတိ ပါပံ ပါပေန၊ သမေတိ အသတာ အသ”န္တိ။

တတ္ထ နယိဒံ ဝိသမသီလေန၊ သောဏေန သုဟနူ သဟာတိ ယံ ဣဒံ သုဟနူ ကုဋ္ဌဿော သောဏေန သဒ္ဓိံ ပေမံ ကရေတိ၊ ဣဒံ န အတ္တနော ဝိသမသီလေန၊ အထ ခေါ အတ္တနော သမသီလေနော သဒ္ဓိံ ကရေတိ။ ဥဘောပိ ဟေတေ အတ္တနော အနာစာရတာယ ဒုဿီလတာယ သမသီလာ သမဓာတုကာ။ သုဟနူပိ တာဒိသောယေဝ၊ ယော သောဏဿ သဂေါစရေတိ ယာဒိသော သောဏော၊ သုဟနူပိ တာဒိသောယေဝ၊ ယော သောဏဿ သဂေါစရော ယံဂေါစရော သောဏော၊ သောပိ တံဂေါစရောယေဝ။ ယထေဝ ဟိသောဏော အဿဂေါစရော အဿေ ခုံသေန္တောဝ စရတိ၊ တထာ သုဟနူပိ။ ဣမိနာ နေသံ သမာနဂေါစရတံ ဒဿေတိ။

တေ ပန အာစာရဂေါစရေ ဧကတော ကတွာ ဒဿေတုံ “ပက္ခန္ဓိနာ”တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပက္ခန္ဓိနာတိ အဿာနံ ဥပရိ ပက္ခန္ဓနသီလေန ပက္ခန္ဓနဂေါစရေန။ ပဂဗ္ဘေနာတိ ကာယပါဂစ္ဆိယာဒိသမန္တာဂတေန ဒုဿီလေန။ နိစ္စံ သန္တာနခါဒိနာတိ သဒါ အတ္တနော ဗန္ဓနယောတ္တံ ခါဒနသီလေန ခါဒနဂေါစရေန စ။ သမေတိ ပါပံ ပါပေနာတိ ဧတေသု အညတရေန ပါပေန သဒ္ဓိံ

အညတရဿံ ပါပံ ဒုဿီလုံ သမေတိ။ အသတာ အသန္တိ ဧတေသု အညတရေန
အသတာ အနာစာရဂေါစရသမ္ပန္နေန သဟ ဣတရဿ အသံ အသာဓုကမ္ပံ
သမေတိ၊ ဂူထာဒီနိ ဝိယ ဂူထာဒီဟိ ဧကတော သံသန္တတိ သဒိသံ နိဗ္ဗိသေသ-
မေဝ ဟောတီတိ။

ဧဝံ ဝတွာ စ ပန ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ရညာ နာမ အတိလုဒ္ဓေန
န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပရဿ သန္တကံ နာမ နာသေတုံန ဝဇ္ဇတိ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ
အဿေ အဋ္ဌါပေတွာ ဘူတမေဝ မူလံ ဒါပေသိ။ အဿဝါဏိဇာ ယထာ-
သဘာဝမေဝ မူလံ လဘိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အဂမံသု။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ
ဩဝါဒေ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဒွေ အဿာ ဣမေ ဒွေ ဒုဋ္ဌဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပဏ္ဍိတာ-
မံစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုဟနုဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-မောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၉)

ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ သတ္တု သန္တိကံ
နိတော “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ဝုတ္တေ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ဝတွာ “ကိ” ဒိဿာ”တိ ဝုတ္တေ “ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တသရီရံ မာတုဂါမံ
ဩလောကေတွာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမ
ကဿာ တုမ္ဘာဒိသာနံ စိတ္တံ နာလုဠေဿတိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနမ္ပိ ဟိ
မာတုဂါမဿ သဒ္ဓိ သုတွာ သတ္တ ဝဿသတာနိ အသမုဒါစိဏ္ဍကိလေသာ
ဩကာသံ လဘိတွာ ခဏေနေဝ သမုဒါစရိသု။ ဝိသုဒ္ဓါပိ သတ္တာ သံကိ-
လိဿန္တိ၊ ဥတ္တမယသသမင်္ဂိနောပိ အာယသကျံ ပါပုဏန္တိ၊ ပဂေဝ အပရိ-
သုဒ္ဓါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မောရယောနိယံ ပဋိသန္တိ ဂဟေတွာ အဏ္ဍကာလေပိ ကဏိကာရမကုဠဝဏ္ဏ-
အဏ္ဍကောသော ဟုတွာ အဏ္ဍံ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခန္တော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသိ
ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပက္ခာနံ အန္တရေ သုရတ္တရာဇိဝိရာဇိတော၊ သော

အတ္တနော ဇီဝိတံ ရက္ခန္ဓော တိဿော ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမ္မ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ ဧကသ္မိံ ဒဏှကဟိရညပဗ္ဗတတလေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိသိန္ဓော သူရိယံ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တံ ဩလော-
ကေတွာ အတ္တနော ဂေါစရဘူမိယံ ရက္ခာဝရဏတ္ထာယ မြဟ္မမန္တံ ဗန္ဓန္တော
“ဥဒေတယ”န္တိအာဒိမာဟ။

၁၇။ “ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ၊
တယာဇ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ဒိဝသ”န္တိ။

တတ္ထ ဥဒေတိတိ ပါစိနလောကဓာတုတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ စက္ခုမာတိ သကလ-
စက္ကဝါဠဝါသိနံ အန္ဓကာရံ ဝိဓေတွာ စက္ခုပဋိလာဘကရဏေန ယံ တေန
တေသံ ဒိန္တံ စက္ခု၊ တေန စက္ခုနာ စက္ခုမာ။ ဧကရာဇာတိ သကလစက္ကဝါဠေ
အာလောကကရာနံ အန္တရေ သေဠဝိသိဠဠေန ဧကရာဇာ။ ဟရိဿဝဏ္ဏောတိ
ဟရိသမာနဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောတိ အတ္ထော။ ပထဝိပ္ပဘာသောတိ ပထ-
ဝိယာ ပဘာသော^၁။ တံ တံ နမဿာမိတိ တသ္မာ တံ ဧဝရူပံ ဘဝန္တံ နမဿာမိ
ဝန္တာမိ။ တယာဇ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ဒိဝသန္တိ တယာ အဇ္ဇ ရက္ခိတာ ဂေါပိတာ
ဟုတွာ ဣမံ ဒိဝသံ စတုဇ္ဈရိယာပထဝိဟာရေန သုခံ ဝိဟရေယျာမ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာယ ဂါထာယ သူရိယံ နမသိတွာ ဒုတိယ-
ဂါထာယ အတိတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဗုဒ္ဓေ စေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေ စ နမဿတိ။

“ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ၊
တေ မေ နမော တေ စ မံ ပါလယန္တု။
နမတ္ထု ဗုဒ္ဓါနံ နမတ္ထု ဗောဓိယာ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ။
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတွာ၊ မောရော စရတိ ဒေသနာ”တိ။

တတ္ထ ယေ ဗြာဟ္မဏာတိ ယေ ဗာဟိတပါပါ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏာ။ ဝေဒဂူတိ
ဝေဒါနံ ပါရံ ဂတာတိပိ ဝေဒဂူ၊ ဝေဒေဟိ ပါရံ ဂတာတိပိ ဝေဒဂူ။ ဣဓ ပန
သဗ္ဗေ သင်္ခတာသင်္ခတဓမ္မေ ဝိဒိတေ ပါကဠေ ကတွာ ဂတာတိ ဝေဒဂူ။

အညတရဿ ပါပံ ဒုဿီလုံ သမေတိ။ အသတာ အသန္တိ ဧတေသု အညတရေန
အသတာ အနာစာရဂေါစရသမ္ပန္နေန သဟ ဣတရဿ အသံ အသာဓုကမ္ပံ
သမေတိ၊ ဂူထာဒီနိ ဝိယ ဂူထာဒီဟိ ဧကတော သံသန္တတိ သဒိသံ နိဗ္ဗိသေသ-
မေဝ ဟောတိတိ။

ဧဝံ ဝတ္တာ စ ပန ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ရညာ နာမ အတိလုဒ္ဓေန
န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပရဿ သန္တကံ နာမ နာသေတုံန ဝဇ္ဇတိ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ
အဿေ အဂ္ဂါပေတွာ ဘူတမေဝ မူလံ ဒါပေသိ။ အဿဝါဏိဇာ ယထာ-
သဘာဝမေဝ မူလံ လဘိတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အဂမံသု။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ
ဩဝါဒေ ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဒွေ အဿာ ဣမေ ဒွေ ဒုဋ္ဌဘိက္ခူ၊ အဟေသုံ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပဏ္ဍိတာ-
မံစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုဟနုဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-မောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၅၉)

ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟိ သတ္တု သန္တကံ
နိတော “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ဝုတ္တေ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ဝတ္တာ “ကိ” ဒိဿာ”တိ ဝုတ္တေ “ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တသရိရံ မာတုဂါမံ
ဩလောကေတွာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု မာတုဂါမော နာမ
ကဿာ တုမ္ဘာဒိသာနံ စိတ္တံ နာလုဠေဿတိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနမ္ပိ ဟိ
မာတုဂါမဿ သဒ္ဓိ သုတွာ သတ္တ ဝဿသတာနိ အသမုဒါစိဏ္ဍကိလေသာ
ဩကာသံ လဘိတွာ ခဏေနေဝ သမုဒါစရိသု။ ဝိသုဒ္ဓါပိ သတ္တာ သံကိ-
လိဿန္တိ၊ ဥတ္တမယသသမင်္ဂိနောပိ အာယသင်္ဂျ ပါပုဏန္တိ၊ ပဂေဝ အပရိ-
သုဒ္ဓါ”တိ ဝတ္တာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မောရယောနိယံ ပဋိသန္တိ ဂဟေတွာ အဏ္ဍကာလေပိ ကဏိကာရမကုဠဝဏ္ဏ-
အဏ္ဍကောသော ဟုတွာ အဏ္ဍိ ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခန္တော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသိ
ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပက္ခာနံ အန္တရေ သုရတ္တရာဇိဝိရာဇိတော၊ သော

ဘိက္ခုဝေ သော မောရော ဣမံ ပရိတ္တံ ဣမံ ရက္ခံ ကတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနေ ဝါသံ ကပ္ပယိတ္ထ၊ တဿ ရတ္ထိံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ ဣမဿ ပရိတ္တဿာနုဘာဝေန နေဝ ဘယံ၊ န လောမဟံသော အဟောသိ။

အထေကော ဗာရာဏသီယာ အဝိဒူရေ နေသာဒဂါမဝါသီ နေသာဒေါ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝိစရန္တော တသ္မိံ ဒဏှကဟိရညပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိသိန္တံ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ အာဂန္တော ပုတ္တဿ အာရောစေသိ။ အထေကဒိဝသံ ခေမာ နာမ ဗာရာဏသီရညော ဒေဝီ သုပိနေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မောရံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဒိသ္မာ ပဗုဒ္ဓကာလေ ရညော အာရောစေသိ “အဟံ ဒေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မောရဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ”တိ။ ရာဇာ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ အမစ္စာ “ဗြာဟ္မဏာ ဇာနိဿန္တိ”တိ အာဟံသု။ ဗြာဟ္မဏာ တံ သုတွာ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မောရ နာမ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ “ကတ္ထ ဟောန္တိ”တိ ဝုတ္တေ “နေသာဒါ ဇာနိဿန္တိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ နေသာဒေ သန္နိပါတေတွာ ပုစ္ဆိ။ အထ သော နေသာဒပုတ္တော “အာမ မဟာရာဇ၊ ဒဏှကဟိရညပဗ္ဗတော နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော ဝသတိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ တံ မောရံ အမာရေတွာ ဗန္ဓိဘူဝံ အာနေဟိတိ။ နေသာဒေါ ဂန္တော တဿ ဂေါစရဘူမိယံ ပါသေ ဩဇ္ဈေသိ။ မောရေန အက္ကန္တဋ္ဌာနေပိ ပါသော န သဉ္ဇရတိ။ နေသာဒေါ ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော သတ္တ ဝဿာနိ ဝိစရိတွာ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ခေမာပိ ဒေဝီ ပတ္ထိတံ အလဘမာနာ ကာလမကာသိ။

ရာဇာ “မောရံ မေ နိဿာယ ဒေဝီ ကာလကတာ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “ဟိမဝန္တပဒေသေ ဒဏှကဟိရညပဗ္ဗတော နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော ဝသတိ၊ ယေ တဿ မံသံ ခါဒန္တိ၊ တေ အဇရာ အမရာ ဟောန္တိ”တိ အက္ခရံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခါပေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ မဉ္ဇူသာယ နိက္ခိပါပေသိ။ တသ္မိံ ကာလကတေ အညော ရာဇာ ရဇ္ဇံ ပတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ ဝါစေတွာ “အဇရော အမရာ ဘဝိဿာမိ”တိ အညံ နေသာဒံ ပေသေသိ။ သောပိ ဂန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ဧတေနေဝ နိယာမေန ဆ ရာဇပရိဝဇ္ဇာ ဂတာ။ အထ သတ္တမော ရာဇာ ရဇ္ဇံ ပတွာ ဧကံ နေသာဒံ ပဟိဏိ။ သော ဂန္တော ဗောဓိသတ္တေန အက္ကန္တဋ္ဌာနေပိ ပါသဿ အသဉ္ဇရဏဘာဝံ၊ အတ္တနော ပရိတ္တံ ကတွာ ဂေါစရဘူမိဂမနဘာဝဉ္ဇဿ ဥတွာ ပစ္စန္တိ ဩတရိတွာ ဧကံ မောရိံ ဂဟေတွာ ယထာ ဟတ္ထတာဋ္ဌသဒ္ဓေန နစ္စတိ၊ အစ္စရာသဒ္ဓေန စ ဝသတိ၊ ဧဝံ သိက္ခာပေတွာ တံ အာဒါယ ဂန္တော မောရေန

ပရိတ္တေ အကတေ ပါတောယေဝ ပါသယဋ္ဌိယော ရောပေတွာ ပါသေ
 ဩဇ္ဈေတွာ မောရိံ ဝဿာပေသိ။ မောရော ဝိသဘာကံ မာတုဂါမသဒ္ဓံ သုတွာ
 ကိလေသာတုရော ဟုတွာ ပရိတ္တံ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာ ဂန္ဓာ ပါသေ ဗဇ္ဈိ။
 အထ နံ နေသာဒေါ ဂဟေတွာ ဂန္ဓာ ဗာရာဏသိရညော အဒါသိ။

ရာဇာ တဿ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ တုဠမာနသော အာသနံ ဒါပေသိ။
 ဗောဓိသတ္တော ပညတ္တာသနေ နိဿိဒိတွာ “မဟာရာဇ ကဿာမံ ဂဏှာပေသိ”တိ
 ပုစ္ဆိ။ ယေ ကိရ တဝ မံသံ ခါဒန္တိ၊ တေ အဇရာ အမရာ ဟောန္တိ၊ သွာဟံ တဝ
 မံသံ ခါဒိတွာ အဇရာ အမရာ ဟောတုကာမော တံ ဂဏှာပေသိန္တိ။
 မဟာရာဇ မမ တာဝ မံသံ ခါဒန္တာ အဇရာ အမရာ ဟောန္တု၊ အဟံ ပန
 မရိဿာမိတိ။ အာမ မရိဿသိတိ။ မယိ မရန္တေ ပန မမ မံသမေဝ ခါဒိတွာ
 ကိန္တိ ကတွာ န မရိဿန္တိတိ။ တံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ တဿွာ ကိရ တဝ မံသံ
 ခါဒကာ အဇရာ အမရာ ဘဝိဿန္တိတိ။ မဟာရာဇ အဟံ ပန န အကာရဏာ
 သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေ ပနာဟံ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ
 ဟုတွာ သယမ္ဗိ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိံ၊ သကလစက္ကဝါဠဝါသိနောပိ ရက္ခာပေသိ။
 သွာဟံ ကာလံ ကရိတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ
 ဌတွာ တတော စုတော အညဿ အကုသလဿ နိဿန္တေန မောရယောနိယံ
 နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ ပေါရာဏသီလာနုဘာဝေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဇာတောတိ။ “တံ
 စက္ကဝတ္တိ ရာဇာ ဟုတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ သီလဖလေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
 ဇာတော”တိ ကထမိဒံ အမှေဟိသဒ္ဓါတဗ္ဗံ။ အတ္ထိ’နော ကောစိသက္ခိတိ။ အတ္ထိ
 မဟာရာဇာတိ။ ကော နာမာတိ။ မဟာရာဇ အဟံ စက္ကဝတ္တိကာလေ ရတနမယေ
 ရထေ နိဿိဒိတွာ အာကာသေ ဝိစရိံ၊ သော မေ ရထော မင်္ဂလပေါက္ခရဏိယာ
 အန္တောဘူမိယံ နိဒဟာပိတော၊ တံ မင်္ဂလပေါက္ခရဏိတော ဥက္ခိပါပေဟိ၊
 သော မေ သက္ခိ ဘဝိဿတိတိ။

ရာဇာ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ပေါက္ခရဏိတော ဥဒကံ ဟရာပေတွာ
 ရထံ နိဟရာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သဒ္ဓဟိ။ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ
 ဌပေတွာ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ အဝသေသာ သဗ္ဗေ သင်္ခတဓမ္မာ ဟုတွာ
 အဘာဝိနော အနိစ္စာ ခယဝယဓမ္မာယေဝါ”တိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ
 ရာဇာနံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ ပသန္ဓော ဗောဓိသတ္တံ ရဇေန
 ပူဇေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ အကာသိ။ သော ရဇံ တဿေဝ ပဋိနိယျာဒေတွာ
 ကတိပါဟံ ဝသိတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဩဝဒိတွာ

အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဒဏှကဟိရညပဗ္ဗတမေဝ အဂမာသိ။ ရာဇာပိ
ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ။
တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သုဝဏ္ဏမောရော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

မောရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဝိနိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၀)

ဝေမေဝ နူန ရာဇာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ၊
သုဂတာလယံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေ ဟိ ဂယာသီသဂတာနံ ဒိန္တံ
အဂ္ဂသာဝကာနံ သုဂတာလယံ ဒဿေတွာ နိပန္နေ ဥဘောပိ ထေရာ ဓမ္မံ
ဒေသေတွာ အတ္တနော နိဿိတကေ အာဒါယ ဝေဠုဝနံ အဂမိံသု။ တေ
သတ္တာရာ “သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော တုမေ ဒိသ္မာ ကိံ အကာသိ”တိ ပုဋ္ဌာ
“ဘန္တေ သုဂတာလယံ ဒဿေတွာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏီ”တိ အာရောစေသုံ။
သတ္တာ “န ခေါ သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မေ အနုကိရိယံ ကရောန္တော
ဝိနာသံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပါပုဏီယေဝါ”တိ ဝတွာ ထေရေဟိ ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ ဝိဒေဟရာဇေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိ-
သတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္က-
သိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တဒါ
ဧကဿ သုဝဏ္ဏဟံသရာဇဿ ဂေါစရဘူမိယံ ကာကိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသော
အဟောသိ၊ သာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော နေဝ မာတုပတိရူပကော
အဟောသိ၊ န ပိတု။ အထဿ ဝိနိလကဓာတုကတ္တာ “ဝိနိလကော”တွေဝ နာမံ
အကံသု။ ဟံသရာဇာ အဘိဏ္ဍံ ဂန္ဓာ ပုတ္တံ ပဿတိ။ အပရေ ပနဿ ဒွေ
ဟံသပေါတကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေ ပိတရံ အဘိဏ္ဍံ မနုဿပထံ ဂစ္ဆန္တံ
ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိံသု “တာတ တုမေ ကသ္မာ အဘိဏ္ဍံ မနုဿပထံ ဂစ္ဆထာ”တိ။
တာတာ ဧကောယ မေ ကာကိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသမန္ဓာယ ဧကော ပုတ္တော
ဇာတော၊ “ဝိနိလကော”တိဿ နာမံ၊ တမဟံ ဒဠု ဂစ္ဆာမိတိ။ ကဟံ

ပနေတေ ဝသန္တိတိ။ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယ အဝိဒူရေ အသုကသ္မိံ
နာမ ဌာနေ ဧကသ္မိံ တာလဂ္ဂေ ဝသန္တိတိ။ “တာတ မနုဿပထော နာမ
သာသင်္ကော သပ္ပုဋ္ဌိဘယော၊ တုမေ မာ ဂစ္ဆထ၊ မယံ ဂန္တာ တံ အာနေဿာ-
မာ”တိ ဒွေ ဟံသပေါတကာ ပိတရာ အာစိက္ခိတသညာယ တတ္ထ ဂန္တာ တံ
ဝိနိလကံ ဧကသ္မိံ ဒဏ္ဍကေ နိသီဒါပေတွာ မုခတုဏ္ဍကေန ဒဏ္ဍကောဋီယံ
ဥံသိတွာ မိထိလာနဂရမတ္ထကေန ပါယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဝိဒေဟရာဇာ သဗ္ဗ-
သေတစတုသိန္ဓဝယုတ္တရထဝရေ နိသီဒိတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရေတိ။ ဝိနိလ-
ကော တံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “မယံ ဝိဒေဟရညာ ကံ နာနာကာရဏံ၊ ဒေသ စတု-
သိန္ဓဝယုတ္တရထေ နိသီဒိတွာ နဂရံ အနုသဉ္ဇရတိ၊ အဟံ ပန ဟံသယုတ္တရထေ
နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆာမိ”တိ။ သော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉။ “ဧဝမေဝ နူန ရာဇာနံ၊ ဧဝေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
အဿာ ဝဟန္တိ အာဇညာ၊ ယထာ ဟံသာ ဝိနိလက”န္တိ။

တတ္ထ ဧဝမေဝါတိ ဧဝံ ဧဝ၊ နူနာတိ ပရိဝိတက္ကေ နိပါတော။ ဧကံသေဝိ
ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ဧဝေဟန္တိ ဝိဒေဟရဋ္ဌသာမိကံ ၊ မိထိလဂ္ဂဟန္တိ မိထိလဂေဟံ၊
မိထိလာယံ သရံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝသမာနန္တိ အတ္ထော။ အာဇညာတိ ကာရဏာ-
ကာရဏာဇာနနကာ။ ယထာ ဟံသာ ဝိနိလကန္တိ ယထာ ဣမေ ဟံသာ မံ
ဝိနိလကံ ဝဟန္တိ၊ ဧဝမေဝ ပဟန္တိတိ။

ဟံသပေါတကာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ကုဇ္ဈိတွာ “ဣဓေဝ နံ ပါတေတွာ
ဂမိဿာမာ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာပိ “ဧဝံ ကတေ ပိတာ နော ကိံ ဝက္ခတိ”တိ
ဂရဟဘယေန ပိတု သန္တိကံ နေတွာ တေန ကတကိရိယံ ပိတု အာစိက္ခိံသု။
အထ နံ ပိတာ ကုဇ္ဈိတွာ “ကိံ” တံ မမ ပုတ္တေဟိ အဓိကတရေသိ၊ ယော၂
မမ ပုတ္တေ အဘိဘဝိတွာ ရထေ ယုတ္တသိန္ဓဝေ ဝိယ ကရေသိ၊ အတ္တနော
ပမာဏံ န ဇာနာသိ။ ဣမံ ဌာနံ တဝ အဂေါစရော၊ အတ္တနော မာတု
ဝသနဌာနမေဝ ဂစ္ဆာဟိ”တိ တဇ္ဇေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၀။ “ဝိနိလ ဒုဂ္ဂံ ဘဇေသိ၊ အဘူမိံ တာတ သေဝသိ။
ဂါမန္တကာနိ သေဝသု၊ ဧတံ မာတာလယံ တဝါ”တိ။

တတ္ထ ဝိနိလာတိ တံ နာမေနာလပတိ။ ဒုဂ္ဂံ ဘဇေသိတိ ဣမေသံ ဝသေန
ဂိရိဒုဂ္ဂံ ဘဇေသိ။ အဘူမိံ တာတ သေဝသိတိ တာတ ဂိရိဝိသမံ နာမ တဝ

အဘူမိ၊ တံ သေဝသိ ဥပဂစ္ဆသိ။ ဧတံ မာတာလယံ တဝါတိ ဧတံ ဂါမန္တံ ဥက္ကာရဋ္ဌာနံ အာမကသုသာနဋ္ဌာနဉ္စ တဝ မာတု အာလယံ ဂေဟံ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆာဟီတိ။ ဧဝံ တံ တဇ္ဇေတွာ “ဂစ္ဆထ၊ နံ မိထိလနဂရဿ ဥက္ကာရဘူမိယညေဝ ဩတာရေတွာ ဧဝာ”တိ ပုတ္တေ အာဏာပေသိ၊ တေ တထာ အကံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝိနီလကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဒွေ ဟံသပေါတကာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ အဟောသုံ၊ ပိတာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဝိဒေဟရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝိနီလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဒဠဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တသုဒ္ဓါနံ

ရာဇောဝါဒဉ္စ သိင်္ဂါလံ၊ သူကရံ ဥရဂံ ဘဂ္ဂံ။
အလိနစိတ္တဂုဏဉ္စ၊ သုဟနု မောရဝိနီလံ။

၂-သန္တဝဂ္ဂ

၁-ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၁)

န သန္တဝံ ကာပုရိသေန ကယိရာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဇာတိကံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု နဝကနိပါတေ ဂိဇ္ဈဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခုံ “ပုဗ္ဗေပိ တံ ဘိက္ခုံ ဒုဗ္ဗစတာယ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ မတ္တဟတ္ထိပါဒေဟိ သဉ္စုဏ္ဏိတော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုရိပ္ပတ္တော သရာဝါသံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စန္ဒံ ဣသိသတာနံ ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ တေသု တာပသေသု ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တော နာမေကော

တာပသော အဟောသိ ဒုဗ္ဗစော အနောဝါဒကော။ သော ဧကံ ဟတ္ထိ-
ပေါတကံ ပေါသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော သုတွာ တံ ပက္ခောသိတွာ “သစ္စံ
ကိရ တံ ဟတ္ထိပေါတကံ ပေါသေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ အာစရိယ၊ မတမာတိကံ
ဧကံ ဟတ္ထိပေါတကံ ပေါသေသိတိ။ ဟတ္ထိနော နာမ ပုရိပ္ပတ္တာ ပေါသကေ-
ယေဝ မာရေန္တိ၊ မာ တံ ပေါသေဟိတိ။ တေန ဝိနာ ဝတ္ထိတုံ န သက္ခောမိ
အာစရိယာတိ။ တေန ဟိ ပညာယိဿသိတိ။ သော တေန ပေါသိယမာနော
အပရဘာဂေ မဟာသရီရော အဟောသိ။

အထေကသ္မိံ ကာလေ တေ ဣသယော ဝနမူလဖလာဖလတ္ထာယ ဒူရံ ဂန္တာ
တတ္ထေဝ ကတိပါဟံ ဝသိံသု။ ဟတ္ထိပိ အဂ္ဂဒက္ခိဏဝါတေ ပဘိန္ဒမဒေါ ဟုတွာ
တဿ ပဏ္ဏသလံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ပါနိယသဋ္ဌံ ဘိဒ္ဓိတွာ ပါသာဏဖလကံ ဝိပိတွာ
အာလမ္ဗနဖလကံ လုဉ္ဇိတွာ “တံ တာပသံ မာရေတွာဝ ဂမိဿာမိ”တိ ဧကံ
ဂဟနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ တဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။
ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တော တဿ ဂေါဖရံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗေသံ ပုရတောဝ
အာဂစ္ဆန္တော တံ ဒိသွာ ပကတိသညာယေဝဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ
နံ သော ဟတ္ထိ ဂဟနဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတွာ သောဏ္ဍာယ ပရာမသိတွာ ဘူမိယံ
ပါတေတွာ သီသံ ပါဒေန အက္ခမိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ မဒ္ဓိတွာ
ကောဉ္ဇနာဒံ ကတွာ အရညံ ပါဝိသိ။ သေသတာပသာ တံ ပဝတ္ထိံ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော “ကာပုရိသေဟိ နာမ သဒ္ဓိံ
သံသဂ္ဂေါ န ကာတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၂၁။ “န သန္တဝံ ကာပုရိသေန ကယိရာ၊
အရိယော အနရိယေန ပဇာနမတ္ထံ။
စိရာနုပုတ္တောပိ ကရောတိ ပါပံ၊
ဂဇော ယထာ ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တံ။

၂၂။ ယံ တွေဝ ဇညာ သဒိသော မမန္တိ၊
သီလေန ပညာယ သုတေန စာပိ။
တေနေဝ မေတ္တိံ ကယိရာထ သဒ္ဓိံ၊
သုခေါ ဟဝေ သပ္ပုရိသေန သင်္ဂမော”တိ။

တတ္ထ န သန္တဝံ ကာပုရိသေန ကယိရာတိ ကုစ္ဆိတေန ကောပုရိသေန
သဒ္ဓိံ တဏှာသန္တဝံဝါ မိတ္တသန္တဝံ ဝါ န ကယိရာထ။ အရိယော အနရိယေန

ပဇာနမတ္ထန္တိ အရိယောတိ စတ္တာရော အရိယာ အာစာရအရိယော လိင်္ဂ-
 အရိယော ဒဿနအရိယော ပဋိဝေဓအရိယောတိ။ တေသု အာစာရအရိယော
 ဣမ အဓိပ္ပေတော။ သော ပဇာနမတ္ထံ အတ္ထံ ပဇာနန္တော အတ္တာနတ္ထ-
 ကုသလော အာစာရေ ဌိတော အရိယပုဂ္ဂလော အနရိယေန နိလ္လဇ္ဇေန ဒုဿိ-
 လေန သဒ္ဓိံ သန္တဝံ န ကရေယျာတိ အတ္ထော။ ကိံကာရဏာ? စိရာနုရတ္ထောပိ
 ကရောတိ ပါပန္တိ၊ ယသ္မာ အနရိယောစိရံ ဧကတော အနုရတ္ထောပိ တံ
 ဧကတော နိဝါသံ အဂဏေတွာ ကရောတိ ပါပံ လာမကကမ္ပံ ကရောတိယေဝ။
 ယထာ ကိံ? ဂဇော ယထာ ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တန္တိ၊ ယထာ သော ဂဇော
 ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တံ မာရေန္တော ပါပံ အကာသီတိ အတ္ထော။ ယံ တွေဝ ဇဉာ
 သဒိသော မမန္တိအာဒိသု ယံ တွေဝ ပုဂ္ဂလံ “အယံ မမ သီလာဒိဟိ
 သဒိသော”တိ ဇာနေယျ၊ တေနေဝ သဒ္ဓိံ မေတ္ထိံ ကယိရာထ၊ သပ္ပုရိသေန
 သဒ္ဓိံ သမာဂမော သုခါဝဟောတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော “အနောဝါဒကေန နာမ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သုသိက္ခိတေန
 ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣသိဂဏံ ဩဝဒိတွာ ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တဿ သရီရကိစ္စံ
 ကာရေတွာ မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တော အယံ ဒုဗ္ဗစော အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ
 အဟောသိ”န္တိ။

ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သန္တဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၂)

န သန္တဝသ္မာ ပရ’မတ္ထိ ပါပိယောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 အဂ္ဂိဇုဟနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ နန့်ဋ္ဌဇာတကေ^၁ ကထိတသဒိသ-
 မေဝ။ ဘိက္ခု တေ အဂ္ဂိံ ဇုဟန္တေ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ ဇဋ္ဌိလာ နာနပ္ပကာရံ
 မိစ္ဆာတပံ ကရေန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဧတ္ထ ဝုခိ”တိ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိံသု။
 “န ဘိက္ခဝေ ဧတ္ထကာစိ ဝုခိ နာမ အတ္ထိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အဂ္ဂိ-
 ဇုဟနေ ဝုခိ အတ္ထိတိ သညာယ စိရံ အဂ္ဂိံ ဇုဟိတွာ တသ္မိံ ကမ္မေ အဝုခိမေဝ

ဒိသ္မာ အဂ္ဂိ ဥဒကေန နိဗ္ဗာပေတွာ သာခါဒီဟိ ပေါထေတွာ ပုန နိဝတ္တိ-
တွာပိ န ဩလောကေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ မာတာပိတရော တဿ ဇာတဂ္ဂိ ဂဟေတွာ တံ
သောဠသဝဿုဒ္ဓေသေ ဌိတံ အာဟံသု “ကိံ တာတ ဇာတဂ္ဂိ ဂဟေတွာ
အရညေ အဂ္ဂိ ပရိစရိဿသိ၊ ဥဒါဟု တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏိတွာ ကုဋုမ္ဘံ သဏ္ဌာ-
ပေတွာ သရာဝါသံ ဝသိဿသိ”တိ။ သော “န မေ သရာဝါသေန အတ္ထော၊
အရညေ အဂ္ဂိ ပရိစရိတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော ဘဝိဿာမီ”တိ ဇာတဂ္ဂိ
ဂဟေတွာ မာတာပိတရော ဝန္တိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ပဏ္ဏသာလာယ
ဝါသံ ကပ္ပေတွာ အဂ္ဂိ ပရိစရိ။ သော ဧကဒိဝသံ နိမန္တိတဌာနံ ဂန္ဓာ သပ္ပိနာ
ပါယာသံ လဘိတွာ “ဣမံ ပါယာသံ မဟာဗြဟ္မဉ္စနော ယဇိဿာမီ”တိ တံ
ပါယာသံ အာဟရိတွာ အဂ္ဂိ ဇာလေတွာ “အဂ္ဂိ တာဝ ဘဝန္တံ သပ္ပိယုတ္တံ
ပါယာသံ ပါယေမီ”တိ ပါယာသံ အဂ္ဂိမိ ပက္ခိပိ။ ဗဟုသိနေဟေ ပါယာသေ
အဂ္ဂိမိ ပက္ခိတ္တမတ္တေယေဝ အဂ္ဂိ ဇလိတွာ ပစ္စုဂ္ဂတာဟိ အစ္စိဟိ ပဏ္ဏသာလံ
ဈာပေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဘိတတသိတော ပလာယိတွာ ဗဟိ ဌတွာ “ကာပုရိ-
သေဟိ နာမ သန္တဝေါ န ကာတဗ္ဗော၊ ဣဒါနိ မေ ဣမိနာ အဂ္ဂိနာ ကိစ္ဆေန
ကတာ ပဏ္ဏသာလာ ဈာပိတာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၃။ “န သန္တဝဿာ ပရမတ္ထိ ပါပိယော၊
ယော သန္တဝေါ ကာပုရိသေန ဟောတိ။
သန္တပ္ပိတော သပ္ပိနာ ပါယသေန၊
ကိစ္ဆာကတံ ပဏ္ဏကုဋိံ အဒယိ”တိ။

တတ္ထ န သန္တဝဿာတိ တဏှာသန္တဝါပိ စ မိတ္တသန္တဝါပိ စာတိ ဒုဝိဇောပိ
တေသ္မာ သန္တဝါ ပရံ ဥတ္တရိ အညံ ပါပတရံ နတ္ထိ၊ လာမကတရံ နာမ နတ္ထိတိ
အတ္ထော။ ယော သန္တဝေါ ကာပုရိသေနာတိ ယော ပါပကေန ကာပုရိသေန
သဒ္ဓိံ ဒုဝိဇောပိ သန္တဝေါ၊ တတော ပါပတရံ အညံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ?
သန္တပ္ပိတော။ ပ။ အဒယိတိ၊ ယသ္မာ သပ္ပိနာ စ ပါယာသေန စ သန္တပ္ပိ-
တောပိ အယံ အဂ္ဂိ မယာ ကိစ္ဆေန ကတံ ပဏ္ဏသာလံ ဈာပေသိတိ အတ္ထော။

သော ဧဝံ ဝတွာ “န မေ တယာ မိတ္တဒုတ္တိနာ အတ္ထော”တိ တံ အဂ္ဂိ
ဥဒကေန နိဗ္ဗာပေတွာ သာခါဟိ ပေါထေတွာ အန္တောဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ
ဧကံ သာမမိဂိံ သီဟဿ စ ဗျဿဿ စ ဒီပိနော စ မုခံ လေဟန္တိ

ဒိသ္မာ “သပ္ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တဝါပရံ သေယျော နာမ နတ္ထိ”တိ စိန္နေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၄။ “န သန္တဝသ္မာ ပရမတ္ထိ သေယျော၊
ယော သန္တဝေါ သပ္ပုရိသေန ဟောတိ။
သီဟဿ ဗျဠဿ စ ဒီပိနော စ၊
သာမာ မုခံ လေဟတိ သန္တဝေနာ”တိ။

တတ္ထ သာမာ မုခံ လေဟတိ သန္တဝေနာတိ သာမာ နာမ မိဂိ ဣမေသံ တိဏ္ဍိံ ဇနာနံ သန္တဝေန သိနေဟေန မုခံ လေဟတိတိ။

ဧဝံ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော အန္တောဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ဗြဟ္မ-
လောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တေန သမယေန တာပသော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သန္တဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-သုသီမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၃)

ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ တစိမေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တာ ဆန္ဒကဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ကဒါစိ ဧကမေဝ ကုလံ ဗုဒ္ဓပ္ပမု-
ခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒေတိ၊ ကဒါစိ အညတိတ္ထိယာနံ ဒေတိ၊ ကဒါစိ ဂဏဗန္ဓနေန ဗဟူ ဧကတော ဟုတွာ ဒေန္တိ၊ ကဒါစိ ဝိထိသဘာဂေန၊ ကဒါစိ သကလနဂရဝါသိနော ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ ဒါနံ ဒေန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပန ကာလေ သကလနဂရဝါသိနော ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ သဇ္ဇေတွာ ဒွေ ကောဠာသာ ဟုတွာ ဧကဇ္ဇေ “ဣမံ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အညတိတ္ထိယာနံ ဒဿာမာ”တိ အာဟံသု၊ ဧကဇ္ဇေ “ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿာ”တိ။ ဧဝံ ပုနပ္ပုရံ ကထာယ ဝတ္တမာနာယ အညတိတ္ထိယသာဝကေဟိ အညတိတ္ထိယာ-
နညေဝ, ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ “ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿေဝါ”တိ ဝုတ္တေ သမ္မဟုလံ ကရိဿာမာ”တိ သမ္မဟုလာယ ကထာယ “ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒဿာမာ”တိ ဝဒန္တာယေဝ ဗဟုကာ ဇာတာ၊ တေသညေဝ ကထာ

ပတိဋ္ဌာသိ။ အညတိတ္ထိယသာဝကာ ဗုဒ္ဓါနံ ဒါတဗ္ဗဒါနဿ အန္တရာယံ ကာတုံ နာသက္ခိံသု။ နာဂရာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒံသု။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကတွာ မဟာဇနံ မဂ္ဂဖလေဟိ ပဗောဓေတွာ ဇေတဝနဝိဟာရမေဝ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုသံဃေန ဝတ္တေ ဒဿိတေ ဂန္ဓကုဋိပ္ပမုခေ ဌတွာ သုဂတောဝါဒံ ဒတွာ ဂန္ဓကုဋိံ ပါဝိသိ။

သာယနသမယေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိပတိတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အညတိတ္ထိယသာဝကာ ဗုဒ္ဓါနံ ဒါတဗ္ဗဒါနဿ အန္တရာယ- ကရဏတ္တာယ ဝါယမန္တာပိ အန္တရာယံ ကာတုံ နာသက္ခိံသု၊ တံ သဗ္ဗပရိက္ခာရ- ဒါနံ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ ပါဒမူလံ အာဂတံ၊ အဟော ဗုဒ္ဓဗလံ နာမ မဟန္တ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဧတေ အညတိတ္ထိယ- သာဝကာ ဣဒါနေဝ မယံ ဒါတဗ္ဗဒါနဿ အန္တရာယကရဏတ္တာယ ဝါယမန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝါယမိံသု၊ သော ပန ပရိက္ခာရော သဗ္ဗကာလေပိ မမေဝ ပါဒမူလံ အာဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ သုသီမော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိ- သတ္တော တဿ ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ တဿ သောဠသဝဿိကကာလေ ပိတာ ကာလမကာသိ။ သော ပန ဓရမာနကာလေ ရညော ဟတ္ထိမင်္ဂလကာရဏော အဟောသိ။ ဟတ္ထိနံ မင်္ဂလကရဏဋ္ဌာနေ အာဘတဥပကရဏဘဏ္ဍာ ဟတ္တာလင်္ကာရဉ္စ သဗ္ဗံ သောယေဝ အလတ္တ။ ဧဝမဿ ဧကေကသ္မိံ မင်္ဂလေ ကောဋိမတ္တံ ဓနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ တသ္မိံ ကာလေ ဟတ္ထိမင်္ဂလဆဏော သမ္ဗာပုဏှိ။ သေသာ ဗြာဟ္မဏာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ ဟတ္ထိမင်္ဂလဆဏော သမ္ဗတ္တော၊ မင်္ဂလံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ပုရောဟိတဗြာဟ္မဏဿ ပန ပုတ္တော အတိဒဟရော၊ နေဝ တယော ဝေဒေ ဇာနာတိ၊ န ဟတ္ထိသုတ္တံ၊ မယံ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကရိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “သာဓု”တိ သမ္ပဋိန္တိ။ ဗြာဟ္မဏာ ပုရောဟိတပုတ္တဿ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကာတုံ အဒတွာ “ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကတွာ မယံ ဓနံ ဂဏှိဿာမာ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဝိစရန္တိ။ အထ “စတုတ္ထေ ဒိဝသေ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ဘဝိဿတိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “ဟတ္ထိမင်္ဂလကရဏံ နာမ ယာဝ သတ္တမာ ကုလ- ပရိဝဇ္ဇာ အမှာကံ ဝံသော၊ ဝံသော စ နော ဩသက္ကိဿတိ၊ နော စ ပရိဟာ- ယိဿာမာ”တိ အနုသောစမာနာ ပရောဒိ။

ဗောဓိသတ္တော “ကသ္မာ အဗ္ဗ ရောဒသီ”တိ ဝတော တံ ကာရဏံ သုတွာ “နန အဗ္ဗ အဟံ မင်္ဂလံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ တာတ တံ နေဝ တယောဝေဒေ ဇာနာသိ၊ န ဟတ္ထိသုတ္တံ၊ ကထံ မင်္ဂလံ ကရိဿသီတိ။ အဗ္ဗ ကဒါ ပန ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကရိဿတိတိ။ ဣတော စတုတ္ထေ ဒိဝသေ တာတာတိ။ အဗ္ဗ တယော ပန ဝေဒေ ပရုဏေ ကတွာ ဟတ္ထိသုတ္တံ ဇာနနကအာစရိယော ကဟံ ဝသတိတိ။ တာတ ဝေရူပေါ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဣတော ဝိသယောဇနသတမတ္ထကေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလာယံ ဝသတိတိ။ “အဗ္ဗ အမှာကံ ဝံသံ န နာသေဿာမိ၊ အဟံ သွေ ဧကဒိဝသေနေဝ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာဧကရတ္ထေနေဝ တယော ဝေဒေ စ ဟတ္ထိသုတ္တံ ဥဂ္ဂဟိတွာ ပုနဒိဝသေ အာဂန္ဓာ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကရိဿာမိ၊ မာ ရောဒီ”တိ မာတရံ သမဿာသေတွာ ပုနဒိဝသေဗောဓိသတ္တောပါတောဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ဧကကောဝ နိက္ခမိတွာ ဧကဒိဝသေနေဝ( )^၁ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ အာစရိယံ ဝဉ္ဇိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

အထ နံ အာစရိယော “ကုတော အာဂတောသိ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသီတော အာစရိယာတိ။ ဧကနတ္ထေနာတိ။ တုမှာကံ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ စ ဟတ္ထိသုတ္တံ ဥဂ္ဂဟနတ္ထာယာတိ။ သာဓု တာတ ဥဂ္ဂဟာတိ။ ဗောဓိသတ္တော “အာစရိယ မယံ ကမ္မံ အစ္စာယိက”န္တိ သဗ္ဗံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “အဟံ ဧကဒိဝသေနေဝ ဝိသယောဇနသတံ အာဂတော၊ အဇ္ဇေဝေကရတ္ထိံ မယုမေဝ ဩကာသံ ကရောထ၊ ဣတော တတိယဒိဝသေ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ဘဝိဿတိ၊ အဟံ ဧကနေဝ ဥဒ္ဓေသမဂ္ဂေန သဗ္ဗံ ဥဂ္ဂဟိဿာမီ”တိ ဝတော အာစရိယံ ဩကာသံ ကာရေတွာ အာစရိယဿ ဘုတ္တကာလေ သယံ ဘုဉ္ဇိတွာ အာစရိယဿ ပါဒေ ခောဝိတွာ သဟဿတ္ထဝိကံ ပုရတော ဌပေတွာ ဝဉ္ဇိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော ပရိယတ္ထိံ ပဌပေတွာ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ တယော ဝေဒေ စ ဟတ္ထိသုတ္တံ နိဌပေတွာ “အညောပိ အတ္ထိ အာစရိယာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထိ တာတ၊ သဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာစရိယ ဣမသ္မိံ ဂန္ဓေ ဧတ္တကံ ပဒပစ္စာဘဉ္ဇံ၊ ဧတ္တကံ သဇ္ဈာယသမ္မောဟဌာနံ၊ ဣတော ပဌာယ တုမှေ အန္တေဝါသိကေ ဧဝံ ဝါစေယျာထာ”တိ အာစရိယဿ သိပ္ပံ သောဓေတွာ ပါတောဝ ဘုဉ္ဇိတွာ အာစရိယံ ဝဉ္ဇိတွာ ဧကဒိဝသေနေဝ ဗာရာဏသီ ပစ္စာဂန္ဓာ မာတရံ ဝဉ္ဇိတွာ “ဥဂ္ဂဟိတံ တေတာတ သိပ္ပ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာမ အဗ္ဗာ”တိ ဝတော မာတရံ ပရိတောသေသိ။

ပုနဒိဝသေ ဟတ္ထိမင်္ဂလဆဏော ပဋိယာဒိယိတ္ထ။ သတမတ္ထေ ဟတ္ထိ-
သောဏ္ဍာလင်္ကာရေ စ သုဝဏ္ဏဒ္ဓဇေ ဟေမဇာလသဉ္စန္ဓေ ကတွာ ဌပေသုံ၊
ရာဇင်္ဂဏံ အလင်္ကရိသု။ မြာဟ္မဏာ “မယံ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကရိဿာမ၊ မယံ
ကရိဿာမာ”တိ မဏ္ဍိတပဿာမိတာ အဋ္ဌံသု။ သုသီမောပိ ရာဇာ သဗ္ဗာ-
လင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဥပကရဏဘဏ္ဍံ ဂါဟာပေတွာ မင်္ဂလဌာနံ အဂမာသိ။
ဗောဓိသတ္တောပိ ကုမာရပရိဟာရေန အလင်္ကတော အတ္တနော ပရိသာယ
ပုရက္ခတပရိဝါရိတော ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “သစ္စံ ကိရ မဟာရာဇ တုမေ
အမှာကံ ဝံသဉ္စ အတ္တနော ဝံသဉ္စ နာသေတွာ ‘အညေဟိ မြာဟ္မဏေဟိ
ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကာရေတွာ ဟတ္ထာလင်္ကာရဉ္စ ဥပကရဏာနိ စ တေသံ
ဒဿာမာ’တိ အဝစုတ္တာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ တဝိမေ၊
ပရောသတံ ဟေမဇာလာဘိဆန္တာ။
တေ တေ ဒဒါမီတိ သုသီမ မြူသိ၊
အနုဿရံ ပေတ္တိပိတာမဟာန”န္တိ။

တတ္ထ တေ တေ ဒဒါမီတိ သုသီမ မြူသိတိ တေ ဧတေ တဝိ သန္တကေ
“ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ”တိ ဧဝံ သင်္ခံ ဂတေ ပရောသတံ သဗ္ဗာလင်္ကာရ-
ပဋိမဏ္ဍိတေ ဟတ္ထိ အညေသံ မြာဟ္မဏာနံ ဒဒါမီတိ သစ္စံ ကိရ ဘော သုသီမ
ဧဝံ မြူသိတိ အတ္တော။ အနုဿရံ ပေတ္တိပိတာမဟာနန္တိ အမှာကဉ္စ
အတ္တနော စ ဝံသေ ပိတုပိတာမဟာနံ အာစိဏ္ဍံ သရန္တောယေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ—မဟာရာဇ ယာဝ သတ္တမကုလပရိဝဉ္ဇာတုမှာကံ ပေတ္တိပိတာမဟာနံ
အမှာကံ ပေတ္တိပိတာမဟာ စ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကရောန္တိ၊ သော တံ ဧဝံ အနုဿရ-
န္တောပိ အမှာကဉ္စ အတ္တနော စ ဝံသံ နာသေတွာ သစ္စံ ကိရ ဧဝံ မြူသိတိ။

သုသီမော ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၆။ “ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ မမီမေ၊
ပရောသတံ ဟေမဇာလာဘိဆန္တာ။
တေ တေ ဒဒါမီတိ ဝဒါမိ မာဏဝ၊
အနုဿရံ ပေတ္တိပိတာမဟာန”န္တိ။

တတ္ထ တေ တေ ဒဒါမီတိ တေ ဧတေ ဟတ္ထိ အညေသံ မြာဟ္မဏာနံ ဒဒါမီတိ သစ္စမေဝ မာဏဝ ဝဒါမိ၊ နေဝ ဟတ္ထိ^၁ မြာဟ္မဏာနံ ဒဒါမီတိ အတ္ထော^၂။ အနုဿရန္တိ ပေတ္တိပိတာမဟာနံ ကိရိယံ အနုဿရာမိယေဝ၊ နော နာနုဿရာမိ၊ အမှာကံ ပေတ္တိပိတာမဟာနံ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ တုမှာကံ ပေတ္တိပိတာမဟာ ကရောန္တိတိ ပန အနုဿရန္တောပိ ဧဝံ ဝဒါမိယေဝါတိ အဓိပ္ပါယ်- နေဝမာဟ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော တေဒဝေါစ “မဟာရာဇ အမှာကဉ္စ အတ္တနော စ ဝံသံ အနုဿရန္တောယေဝ ကဿာ မံ ဌပေတွာ အညေဟိ ဟတ္ထိမင်္ဂလံ ကာရာပေထာ”တိ။ “တုံ ကိရ တာတ တယော ဝေဒေ ဟတ္ထိသုတ္တန္တ န ဇာနာသီ”တိ မယံ အာရောစေသုံ၊ တေနာဟံ အညေဟိ မြာဟ္မဏေဟိ ကာရာပေမီတိ။ “တေန ဟိ မဟာရာဇ ဣကေသု မြာဟ္မဏေသု ဧက- မြာဟ္မဏောပိ တီသု ဝေဒေသု ဝါ ဟတ္ထိသုတ္တေသု ဝါ ဧကဒေသမ္ပိ ယဒိ မယာ သဒ္ဓိ^၁ ကထေတုံ သမတ္ထော အတ္ထိ၊ ဥဋ္ဌဟတု၊ တယောပိ ဝေဒေ ဟတ္ထိသုတ္တန္တ သဒ္ဓိ^၂ ဟတ္ထိမင်္ဂလကရဏေန မံ ဌပေတွာ အညော သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေပိ ဇာနန္တော နာမ နတ္ထိ”တိ သိဟနာဒံ နဒိ။ ဧကမြာဟ္မဏောပိ တဿ ပဋိသတ္တု ဟုတွာ ဥဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိ။ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ကုလဝံသံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ မင်္ဂလံ ကတွာ ဗဟုံ ဓနံ အာဒါယ အတ္တနော နိဝေသနံ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ^၁သု။ တဒါ မာတာ မဟာမာယာ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ၊ သုသိမော ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ မာဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုသိမဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၁-တေ ဝါ ဟတ္ထိ (သိ)

၂-တေ ဟတ္ထိ မြာဟ္မဏာနံ ဒဒါမီတိ တေ မြာဟ္မဏေ သစ္စံ ဧဝံ ဝဒါမီတိ အတ္ထော (က)

၄-ဂိဇ္ဈတတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၄)

ယံ နု ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မာတုပေါသကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သာမဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခု “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဂိဟိ ပေါသေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “ကိ” ပန တေ ဟောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မာတာပိတရော မေ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု သာဓု”တိ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ “မာ ဘိက္ခဝေ ဣမံ ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယိတ္ထ၊ ပေါရာဏက- ပဏ္ဍိတာပိ ဂုဏဝသေန အညာတကာနမ္ပိ ဥပကာရံ အကံသု၊ ဣမဿ ပန မာတာပိတုနံ ဥပကာရကရဏံ ဘာရောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတေ ဂိဇ္ဈယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မာတာပိတရော ပေါသေတိ။ အထေကသ္မိ ကာလေ မဟတိ ဝါတဝုဋ္ဌိ အဟောသိ။ ဂိဇ္ဈာ ဝါတဝုဋ္ဌိ သဟိတုံ အသက္ကောန္တာ သီတဘယေန ဗာရာဏသိ ဂန္တာ ပါကာရသမီပေ စ ပရိခါ- သမီပေ စ သီတေန ကမ္မမာနာ နိသီဒိသု။ တဒါ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ နဂရာ နိက္ခမိတွာ နှာယိတုံ ဂစ္ဆန္တော တေ ဂိဇ္ဈေ ကိလမန္တေ ဒိသ္မာ ဧကသ္မိ အနောဝဿကဋ္ဌာနေ သန္တိပါတေတွာ အဂ္ဂိ ကာရာပေတွာ ဂေါသု- သာနံ ပေသေတွာ ဂေါမံသံ အာဟရာပေတွာ တေသံ ဒါပေတွာ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ ဂိဇ္ဈာ ဝုပသန္တာယ ဝါတဝုဋ္ဌိယာ ကလ္လသရီရာ ဟုတွာ ပဗ္ဗတမေဝ အဂမံသု။ တေ တတ္ထေဝ သန္တိပတိတွာ ဧဝံ မန္တယိသု “ဗာရာဏသိ- သေဋ္ဌိနာ အမှာကံ ဥပကာရော ကတော၊ ကတူပကာရဿ စ နာမ ပစ္စုပကာရံ ကာတုံ ဝနုတိ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှေသု ယော ယံ ဝတ္ထံ ဝါ အာဘရဏံ ဝါ လဘတိ၊ တေန တံ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ အာကာသင်္ဂဏေ ပါတေတဗ္ဗ”န္တိ။

တတော ပဋ္ဌာယ ဂိဇ္ဈာ မနုဿာနံ ဝတ္ထာဘရဏာနိ အာတပေ သုက္ခာပေန္တာနံ ပမာဒံ ဩလောကေတွာ သေနာ ဝိယ မံသပေသိ သဟဿာ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ အာကာသင်္ဂဏေ ပါတေန္တိ။ သော ဂိဇ္ဈာနံ အာဟရဏဘာဝံ ဥတွာ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဝိသုယေဝ ဌပေသိ။ “ဂိဇ္ဈာ နဂရံဝိလုဗ္ဗန္တိ”တိ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “ဧကံ ဂိဇ္ဈမ္ပိ တာဝ ဂဏှထ၊ သဗ္ဗံ အာဟရာပေဿာမီ”တိ တတ္ထ တတ္ထ ပါသေ စေဝ ဇာလာနိ စ ဩဇာပေသိ။

မာတုပေါသကဂိဇ္ဈော ပါသေ ဗန္ဓိ၊ တံ ဂဟေတွာ “ရညော ဒဿေဿာ-
မာ”တိ နေန္တိ။ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ ရာဇုပဌာနံ ဂစ္ဆန္တော တေ မနုဿေ ဂိဇ္ဈံ
ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “မာ ဣမံ ဂိဇ္ဈံ ဗာဓယိံသု”တိ သဒ္ဓိညေဝ အဂမာသိ။
ဂိဇ္ဈံ ရညော ဒဿေသုံ။ အထ နံ ရာဇော ပုစ္ဆိ “တုမေ နဂရံ ဝိလုမ္ပိတွာ
ဝတ္ထာဒီနိ ဂဏှထာ”တိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကဿ တာနိ ဒိန္နာနီတိ။
ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိဿာတိ။ ကိံကာရဏာတိ။ အမှာကံ တေန ဇီဝိတံ
ဒိန္နံ၊ ဥပကာရဿ နာမ ပစ္စုပကာရံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ အဒမ္မာတိ။ အထ
နံ ရာဇော “ဂိဇ္ဈာ ကိရ ယောဇနသတမတ္ထကေ ဌတွာ ကုဏပံ ပဿန္တိ၊ ကသ္မာ
တွံ အတ္တနော ဩဒ္ဓိတံ ပါသံ န ပဿသိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၇။ “ယံ နု ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတံ၊ ကုဏပါနိ အဝေက္ခတိ။
ကသ္မာ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈသိ”တိ။

တတ္ထ ယန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ နုတိ နာမတ္ထေ နိပါတော။ ဂိဇ္ဈော နာမ ယောဇန-
သတံ အတိတ္တမိတွာ ဌိတာနိ ကုဏပါနိ အဝေက္ခတိ၊ ပဿတိတိ အတ္ထော။
အာသဇ္ဇာပိတိ အာသာဒေတွာပိ၊ သမ္မာပုဏိတွာပိတိ အတ္ထော။ “တွံ
အတ္တနော အတ္ထာယ ဩဒ္ဓိတံ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ ပတွာပိ ကသ္မာ န ဗုဇ္ဈသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။

ဂိဇ္ဈော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၈။ “ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ၊ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ။
အထ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈတိ”တိ။

တတ္ထ ပရာဘဝေါတိ ဝိနာသော။ ပေါသောတိ သတ္တော။

ဂိဇ္ဈဿ ဝစနံ သုတွာ ရာဇော သေဋ္ဌိံ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ မဟာသေဋ္ဌိ ဂိဇ္ဈေဟိ
တုမှာကံ ဂေဟေ ဝတ္ထာဒီနိ အာဘတာနိ”တိ။ သစ္စံ ဒေဝါတိ။ ကဟံ
တာနီတိ။ “ဒေဝ မယာ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဝိသု ဌပိတာနိ၊ ယံ ယေသံ သန္တကံ၊
တံ တေသံ ဒဿာမိ၊ ဣမံ ဂိဇ္ဈံ ဝိဿဇ္ဇေထာ”တိ ဂိဇ္ဈံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ မဟာ-
သေဋ္ဌိံ သဗ္ဗေသံ သန္တကာနိ ဒါပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမော-
ဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ

ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ သာရိပုတ္တော၊
မာတုပေါသကဂိဇ္ဈော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂိဇ္ဈဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-နကုလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၅)

သန္တိံ ကတွာ အမိတ္တေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သေဏိ-
ဘဏ္ဍာနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဥရုဇာတကေ^၁ ကထိတသဒိသ-
မေဝ။ ဣဓာပိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣမေ ဒွေ မဟာမတ္တာ ဣဒါနေဝ မယာ
သမ္ပဂ္ဂါ ကတာ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဣမေ သမဂ္ဂေ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဧကသ္မိံ ဂါမကေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ
သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ သရာဝါသံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ
စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဥဇ္ဈာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဟာရော
ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ စင်္ဂမနကောဋိယံ ဧကသ္မိံ ဝမ္ဘိကေ
နကုလော၊ တဿေဝ သန္တိကေ ဧကသ္မိံ ရုက္ခဗိလေ^၂ သပ္ပေါ စ ဝါသံ
ကပ္ပေသိ။ တေ ဥဘောပိ အဟိနကုလာ နိစ္စကာလံ ကလဟံ ကရေန္တိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော တေသံ ကလဟေ အာဒိနဝဉ္စ မေတ္တာဘာဝနာယ စ အာနိသံသံ
ကထေတွာ “ကလဟံ နာမ အကတွာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိတုံ ဝနုတိ”တိ ဩဝဒိတွာ
ဥဘောပိ တေ သမဂ္ဂေ အကာသိ။ အထ သပ္ပဿ ဗဟိနိက္ခန္တကာလေ နကုလော
စင်္ဂမနကောဋိယံ ဝမ္ဘိကဿ ဗိလဒ္ဓါရေ သီသံ နိဟရိတွာ^၃ မုခံ ဝိဝရိတွာ နိပန္နော
အဿသန္တော ပဿသန္တော နိဒ္ဒိ ဥပဂဉ္စိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ တထာ
နိဒ္ဒါယမာနံ ဒိသွာ “ကိ” န ခေါ တေ နိဿာယ ဘယံ ဥပ္ပန္နန္တိ ပုစ္ဆန္တော
ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၉။ “သန္တိံ ကတွာ အမိတ္တေန၊ အဏ္ဏဇေန ဇလာဗုဇ။
ဝိဝရိယ ဒါဌံ သေသိ၊ ကုတော တေ ဘယမာဂတ”န္တိ။

တတ္ထ သန္တိံ ကတွာတိ မိတ္တဘာဝံ ကရိတွာ။ အဏ္ဏဇေနာတိ အဏ္ဏကောသေ နိဗ္ဗတ္တေန နာဂေန။ ဇလာဗုဇာတိ နကုလံ အာလပတိ။ သော ဟိ ဇလာဗုမ္ပိ ဇာတတ္တာ “ဇလာဗုဇော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဝရိယာတိ ဝိဝရိတွာ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တေန ဝုတ္တော နကုလော “အယျ ပစ္စာမိတ္တော နာမ န အဝဇာနိတဗ္ဗော အာသင်္ကိတဗ္ဗောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၀။ “သင်္ကေထေဝ အမိတ္တသ္မိံ၊ မိတ္တသ္မိမ္ပိ န ဝိဿသေ။
အဘယာ ဘယမုပ္ပန္နံ၊ အပိ မူလာနိ ကန္တတိ”တိ။

တတ္ထ အဘယာ ဘယမုပ္ပန္နန္တိ န ဣတော တေ ဘယမုပ္ပန္နန္တိ အဘယော၊ ကော သော? မိတ္တော။ ယံ ဟိ မိတ္တသ္မိမ္ပိ ဝိဿာသေ သတိ တတော ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ မူလာနိဝိ ကန္တတိ၊ မိတ္တဿ သဗ္ဗရန္တာနံ^၁ ဝိဒိတတ္တာ မူလ-
သစ္စာယ^၂ သံဝတ္တတိတိ အတ္တော။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မာ ဘာယိ၊ ယထာ သပ္ပေါ တယိ န ဒုပ္ပတိ၊ ဧဝမဟံ ကရိဿာမိ၊ တွံ ဣတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံ အာသင်္ကံ မာ ကရိ”တိ ဩဝဒိတွာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။ တေပိ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သပ္ပေါ စ နကုလော စ ဣမေ ဒွေ မဟာမတ္တာ အဟေသုံ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နကုလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဥပသာဠကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၆)

ဥပသာဠကနာမာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ^၃ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥပသာဠကံ နာမ သုသာနသုဒ္ဓိကံ ဗြာဟ္မဏံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ အဇော အဟောသိ မဟဒ္ဒနော၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကတ္တာ ပန ရုရိဟာရေ ဝသန္တာနမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ သင်္ဂဟံ နာမ န အကာသိ။ ပုတ္တော ပနဿ ပဏ္ဍိတော အဟောသိ ဉာဏ-
သမ္ပန္နော။ သော မဟလ္လကကာလေ ပုတ္တံ အာဟ “မာ ခေါမံ တာတ အညဿ ဝသလဿ ဈာဝိတသုသာနေ ဈာပေဟိ၊ ဧကသ္မိံ ပန အနုစ္စိဋ္ဌသုသာနေယေဝ

မံ ဈာပေယျာသီ”တိ။ တာတ အဟံ တုမှာကံ ဈာပေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဌာနံ န ဇာနာမိ၊ သာဓု ဝဘမံ အာဒါယ ဂန္ဓာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ မံ ဈာပေယျာသီ”တိ တုမှေဝ အာစိက္ခယာတိ။ မြာဟ္မဏော “သာဓု တာတာ”တိ တံ အာဒါယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဂိဇ္ဈကုဋမတ္ထကံ အဘိရုဟိတွာ “တာတ ဣဒံ အညဿ ဝသလဿ အဈာပိတဌာနံ၊ ဧတ္ထ မံ ဈာပေယျာသီ”တိ ဝတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗတာ ဩတရိတုံ အာရတိ။

သတ္တာ ပန တံ ဒိဝသံ ပစ္စုသကာလေ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလော-
ကေန္တော တေသံ ပိတာပုတ္တာနံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယံ အဒ္ဓသ။
တသ္မာ မဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဌိတလုဒ္ဓကော ဝိယ ပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္ဓာ တေသံ ပဗ္ဗတ-
မတ္ထကာ ဩတရန္တာနံ အာဂမယမာနော နိသီဒိ၊ တေ ဩတရန္တာ သတ္တာရံ
အဒ္ဓသံသု။ သတ္တာ ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တော “ကဟံ ဂမိဿယ၊ မြာဟ္မဏာ”တိ
ပုစ္ဆိ။ မာဏဝေါတမတ္တံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “တေန ဟိ ဧဟိ၊ တဝ ပိတရာ
အာစိက္ခိတဌာနံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဥဘော ပိတာပုတ္တေ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ
အာရုယ “ကတရံ ဌာန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မာဏဝေါ “ဣမေသံ တိဏ္ဍံ ပဗ္ဗတာနံ အန္တရံ
အာစိက္ခိ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “န ခေါ မာဏဝ တဝ ပိတာ ဣဒါနေဝ
သုသာနသုဒ္ဓိကော၊ ပုဗ္ဗေပိ သုသာနသုဒ္ဓိကောဝ၊ န စေသ ဣဒါနေဝ ‘ဣမသ္မိံ
ဌာနေ မံ ဈာပေယျာသီ’တိ တဝ အာစိက္ခတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ
အတ္တနော ဈာပိတဘာဝံ အာစိက္ခိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဣမသ္မိညေဝ ဣဒဂဟေ အယမေဝ ဥပသာဠကော မြာဟ္မဏော
အယမေဝဿ ပုတ္တော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဂဓရဋ္ဌေ မြာဟ္မဏ-
ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိပုဏ္ဏသိပ္ပေါ ဣသိပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗေတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိ-
ယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ စိရံ ဝသိတွာ
လောဏဗ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဂိဇ္ဈကုဋေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝိဟာသိ။ တဒါ သော
မြာဟ္မဏော ဣမိနာဝ နိယာမေန ပုတ္တံ ဝတွာ ပုတ္တေန “တုမှေယေဝ မေ
တထာရူပံ ဌာနံ အာစိက္ခယာတိ”တိ ပုတ္တေ “ဣဒမေဝ ဌာန”န္တိ အာစိက္ခိတွာ
ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ဩတရန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ တဿ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိ။
ဗောဓိသတ္တော ဣမိနာဝ နိယာမေန ပုစ္ဆိတွာ မာဏဝဿ ဝစနံ သုတွာ
“ဧဟိ၊ တဝ ပိတရာ အာစိက္ခိတဌာနဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘာဝံ ဝါ အနုစ္ဆိဋ္ဌဘာဝံ ဝါ
ဇာနိဿာမာ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရုယ “ဣဒံ တိဏ္ဍံ ပဗ္ဗတာနံ

အန္တရံ အနုစ္စိဋ္ဌဌာနံ” နိ မာဏဝေန ပုတ္တေ “မာဏဝ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဖျာပိတကာနံ” ပမာဏံ နတ္ထိ၊ တဝေဝ ပိတာ ဣမသ္မိံယေဝ ရာဇဂဟေ မြာဟ္မဏကုလေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဥပသာဋ္ဌကောယေဝ နာမ ဟုတွာ ဣမသ္မိံ-
ယေဝ ပဗ္ဗတန္တရေ စုဒ္ဒသ ဇာတိသဟဿာနိ ဖျာပိတော။ ပထဝီယဉ္စိ အဖျာပိ-
တဌာနံ ဝါ အသုသာနဌာနံ ဝါ သီသာနံ အနိဝေသိတဌာနံ၊ ဝါ လဒ္ဓါ န
သက္ကာ” တိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၃၁။ “ဥပသာဋ္ဌကနာမာနိ၊ သဟဿာနိ စတုဒ္ဒသ။
အသ္မိံ ပဒေသေ ဒဗ္ဗာနိ၊ နတ္ထိ လောကေ အနာမတံ။

၃၂။ ယမိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ၊ အဟိံသာ သံယမော ဒမော။
ဧတံ အရိယာ သေဝန္တိ၊ ဧတံ လောကေ အနာမတံ” န္တိ။

တတ္ထ အနာမတန္တိ မတဌာနံ၊ တဉ္စိ ဥပစာရဝသေန “အမတ” န္တိ
ပုစ္ဆတိ၊ တံ ပဋိသေဓေန္တော “အနာမတ” န္တိ အာဟ။ “အနမတ” န္တိပိ၊ ပါဌော၊
လောကသ္မိဉ္စိ အနမတဌာနံ၊ အသုသာနံ နာမ နတ္ထိတိ အတ္ထော။ ယမိ သစ္စဉ္စ
ဓမ္မော စာတိ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ စတုသစ္စဝတ္ထုကံ ပုဗ္ဗဘာဂသစ္စဉာဏန္တ လော-
ကုတ္တရဓမ္မော စ အတ္ထိ။ အဟိံသာတိ ပရေသံ အဝိဟေသာ အဝိဟေဌနာ။
သံယမောတိ သီလသံယမော။ ဒမောတိ ဣန္ဒြိယဒမနံ။ ဣဒဉ္စ ဂုဏဇာတံ ယမိ
ပုဂ္ဂလေ အတ္ထိ၊ ဧတံ အရိယာ သေဝန္တိတိ၊ အရိယာ ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ
ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဧတံ ဌာနံ သေဝန္တိ၊ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ ဥပသင်္ကမန္တိ ဘဇန္တိတိ
အတ္ထော။ ဧတံ လောကေ အနာမတန္တိ ဧတံ ဂုဏဇာတံ လောကေ အမတ-
ဘာဝသာနေတော အနာမတံ နာမ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ပိတာပုတ္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ စတ္တာရော မြဟ္မဝိဟာရေ
ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥဘော ပိတာပုတ္တာ သောတာပတ္တိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ပိတာပုတ္တာဝ ဧတရဟိ ပိတာပုတ္တာ အဟေသုံ၊
တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥပသာဋ္ဌကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဌာ။

၁-ဖျာပိတမတာနံ (က)	၂-သီသာနံ အနိဝေသိတဌာနံ (ဣ)၊ သုသာနေ အနိဝိဋ္ဌဌာနံ (က)
၃-အာမကဌာနံ (က)	၄-အနာမကန္တိပိ (က) ၅-အနာမကဌာနံ (က)

၇-သမိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၇)

အဘူတွာ ဘိက္ခသိ ဘိက္ခူတိ ဣဒံ သတ္တာ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ တပေါ-
ဒါရာမေ ဝိဟရန္တော သမိဒ္ဓိထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ အာယသ္မာ
သမိဒ္ဓိ သဗ္ဗရတ္တိံ ပဓာနံ ပဒဟိက္ခာ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ နှတွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ
အတ္တဘာဝံ သုက္ခာပယမာနော အန္တရဝါသကံ နိဝါသေတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ
ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ သုပရိကမ္မကတာ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋိမာ။ အတ္တ-
ဘာဝသမိဒ္ဓိယာယေဝ ဟိဿ “သမိဒ္ဓိ”တိ နာမံ ဒေဟောသိ။ အထဿ သရီ-
ရသောဘဂ္ဂံ ဒိသ္မာ ဧကော ဒေဝဓိတာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ထေရံ ဧဝမာဟ “တံ
ခေါသိ ဘိက္ခု ဒဟရော ယုဝါ သုသု ကာဠကေသော ဘဒြေန ယောဗ္ဗနေန
သမန္တာဂတော အဘိရူပေါ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော၊ ဧဝရူပဿ တဝ
ကာမေ အပရိဘုဒ္ဓိတွာ ဧကော အတ္ထော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ ကာမေ တာဝ ပရိဘုဉ္ဇဿ၊
ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿသိ”တိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “ဒေဝ-
ဓိတေ ‘အသုကသ္မိ’ နာမ ဝယေ ဌိတော မရိဿာမီ”တိ မမ မရဏကာလံ
န ဇာနာမိ၊ ဧသ မေ ကာလော ပဋိစ္စန္တော၊ တသ္မာ တရုဏကာလေယေဝ
သမဏဓမ္မံ ကတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ”တိ။ သာ ထေရဿ သန္တိကာ ပဋိ-
သန္တာရံ အလဘိတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ ထေရော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ သမိဒ္ဓိ တွညေဝ ဧတရဟိ ဒေဝဓိ-
တာယ ပလောဘိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဓိတရော ပဗ္ဗဇိတေ ပလောဘိသုယေ-
ဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
ဧကသ္မိံ ကာသိဂါမကေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု
နိဗ္ဗတ္တိံ ပတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ
ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကံ ဇာတဿရံ နိဿာယ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော သဗ္ဗ-
ရတ္တိံ ပဓာနံ ပဒဟိတွာ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ နှတွာ ဧကံ ဝက္ကလံ နိဝါသေတွာ
ဧကံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ သရီရံ ဝေါဒကံ ကရေန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထဿ
ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဧကော ဒေဝ-
ဓိတာ ဗောဓိသတ္တံ ပလောဘယမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၃။ “အဘူတွာ ဘိက္ခသိ ဘိက္ခု၊ န ဟိ ဘူတွာန ဘိက္ခသိ။
ဘူတွာန ဘိက္ခု ဘိက္ခဿ၊ မာ တံ ကာလော ဥပစူဂါ”တိ။

တတ္ထ အဘူတွာ ဘိက္ခသိ ဘိက္ခုတိ ဘိက္ခု တံ ဒဟရကာလေ ကိလေသ-
ကာမဝသေန ဝတ္ထုကာမေ အဘူတွာဝ ဘိက္ခာယ စရသိ။ န ဟိ ဘူတွာန
ဘိက္ခသိတိ နန နာမ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဘူတွာ ဘိက္ခာယ စရိတဗ္ဗံ၊ ကာမေ
အဘူတွာဝ ဘိက္ခာစရိယံ ဥပဂတောသိ။ ဘူတွာန ဘိက္ခု ဘိက္ခသ္မတိ ဘိက္ခု၊
ဒဟရကာလေ တာဝ ကာမေ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္ဆာ မဟလ္လကကာလေ ဘိက္ခသ္မ။
မာ တံ ကာလော ဥပစ္စဂါတိ အယံ ကာမေ ဘုဉ္ဇနကာလော ဒဟရကာလော၊
တံ မာ အတိက္ကမတူတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဒေဝတာယ ဝစနံ သုတွာ အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ပကာ-
သေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၄။ “ကာလံ ဝေါဟံ န ဇာနာမိ၊ ဆန္တော ကာလော န ဒိဿတိ။
တသ္မာ အဘူတွာ ဘိက္ခာမိ၊ မာ မံ ကာလော ဥပစ္စဂါ”တိ။

တတ္ထ ကာလံ ဝေါဟံ န ဇာနာမီတိ ဝေါတိ နိပါတမတ္တံ။ အဟံ ပန
“ပဌမဝယေ ဝါ မယာ မရိတဗ္ဗံ မဇ္ဈိမဝယေ ဝါ ပစ္ဆိမဝယေ ဝါ”တိ ဧဝံ
အတ္တနော မရဏကာလံ န ဇာနာမိ။ ပဏ္ဍိတေန^၁ ဟိ ပုဂ္ဂလေန—

ဇီဝိတံ ဗျာမိ ကာလော စ၊ ဒေဟနိက္ခေပနံ ဂတိ။

ပဉ္စေတေ ဇီဝလောကသ္မိံ၊ အနိမိတ္တာ န နာယရေတိ။

ဆန္တော ကာလော န ဒိဿတိတိ ယသ္မာ “အသုကသ္မိံ” နာမ ဝယကာလေ
ဟေမန္တာဒိဥတုကာလေ ဝါ မယာ မရိတဗ္ဗံ”န္တိ မယုဗ္ဗေသ ဆန္တော ဟူတွာ
ကာလော န ဒိဿတိ၊ သုပ္ပုဋိစ္ဆန္တော ဟူတွာ ဌိတော န ပညာယတိ။ တသ္မာ
အဘူတွာ ဘိက္ခာမီတိ တေန ကာရဏေန ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အဘူတွာ ဘိက္ခာမိ။
မာ မံ ကာလော ဥပစ္စဂါတိ မံ သမဏဓမ္မကရဏကာလော မာ အတိက္က-
မတူတိ အတ္တော။ ဣမိနာ ကာရဏေန ဒဟရောဝ သမာနော ပဗ္ဗဇိတွာ သမ-
ဏဓမ္မံ ကရေမီတိ။ ဒေဝဓိတာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ တတ္ထေဝ
အန္တရဓာယိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဒေဝဓိတာ အယံ ဒေဝဓိတာ အဟောသိ၊ အဟမေဝ တေန သမယေန
တာပသော အဟောသိ”န္တိ။

သမိဒ္ဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သကုဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၈)

သေနော ဗလသာ ပတမာနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တဇ္ဈာသယံ သကုဏောဝါဒသုတ္တံ^၁ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ သတ္တာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “ဂေါစရေ ဘိက္ခဝေ စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ”တိ^၂ ဣမံ သံယုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ သုတ္တန္တံ ကထေန္တော “တုမှေ တာဝ တိဋ္ဌထ၊ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနဂတာပိ သကံ ပေတ္တိကဝိသယံ ပဟာယ အဂေါစရေ စရန္တော ပစ္စာမိတ္တာနံ ဟတ္ထပထံ ဂန္ဓာပိ အတ္တနော ပညာသမ္ပတ္တိယာ ဥပါယ- ကောသလ္လေန ပစ္စာမိတ္တာနံ ဟတ္တာ မုစ္ဆိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော လာပ- သကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နင်္ဂလကဋ္ဌကရဏေ လေဇ္ဈုဋ္ဌာနေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ “သကဝိသယေ ဂေါစရဂဟဏံ ပဟာယ ပရဝိသယေ ဂေါစရံ ဂဏှိဿာမိ”တိ အဋ္ဌဝိပရိယန္တံ အဂမာသိ။ အထ နံ တတ္ထ ဂေါစရံ ဂဏှန္တံ ဒိဿွာ သကုဏ္ဍိ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ အဂ္ဂဟေသိ။ သော သကုဏ္ဍိယာ ဟရိယမာနော ဧဝံ ပရိဒေဝသိ “မယမေဝမှ အလက္ခိကာ၊ မယံ အပ္ပပုညာ၊ ယေ မယံ အဂေါစရေ စရိမှ ပရဝိသယေ၊ သစေဇ္ဇ မယံ ဂေါစရေ စရေယျာမ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ၊ န မျာယံ သကုဏ္ဍိ အလံ အဘဝိဿ ယဒိဒံ ယုဒ္ဓါယာ”တိ။ ကော ပန တေ လာပ ဂေါစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယောတိ။ ယဒိဒံ နင်္ဂလကဋ္ဌကရဏံ လေဇ္ဈုဋ္ဌာနန္တိ။ အထ နံ သကုဏ္ဍိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓါ အမုဉ္စိ “ဂစ္ဆ ခေါ တံ လာပ တတြိပိ မေ ဂန္ဓာ န မောက္ခသိ”တိ။ သော တတ္ထ ဂန္ဓာ မဟန္တံ လေဇ္ဈု အဘိရုဟိတွာ “ဧဟိ ခေါ ဒါနိ သကုဏ္ဍိ”တိ သေနံ အဝ္ဗယန္တော အဋ္ဌာသိ။ သကုဏ္ဍိ သကေ ဗလေ အပတ္ထဒ္ဓါ ဥဘော ပက္ခေ သန္ဓယ လာပသကုဏံ သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တာ။ ယဒါ ပန တံ လာပေါ “ဗဟုအာဂတာ? ခေါ မျာယံ သကုဏ္ဍိ”တိ အညာသိ။ အထ ပရိဝတ္တိတွာ တဿေဝ လေဇ္ဈုဿ အန္တရံ ပစ္စာပါဒိ။ သကုဏ္ဍိ ဝေဂံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိ တတ္ထေဝ ဥရံ ပစ္စတာဋ္ဌေသိ။ ဧဝံ သာ ဘိန္ဓေန ဟဒယေန နိက္ခန္တေဟိ အက္ခိဟိ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ ဒဿေတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာပိ အဂေါ- စရေ စရန္တော သပတ္တဟတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဂေါစရေ ပန သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ စရန္တော သပတ္တေ နိဂ္ဂဏန္တိ၊ တဿွာ တုမှေပိ မာ အဂေါစရေ စရထ ပရဝိသယေ။

အဂေါစရေ ဘိက္ခဝေ စရတံ ပရိသယေ လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ၊ လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဂေါစရော ပရိသယော။ ယဒိံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ၊ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ။ပ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဂေါစရော ပရိသယော”တိ ဝတှာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတှာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၅။ “သေနော ဗလသာ ပတမာနော၊ လာပံ ဂေါစရဌာယိနံ။
သဟသာ အဇ္ဈပ္ပတ္တောဝ၊ မရဏံ တေန’ပါဂမီ”တိ။

တတ္ထ ဗလသာ ပတမာနောတိ “လာပံ ဂဏိဿာမီ”တိ ဗလေန ထာမေန ပတမာနော။ ဂေါစရဌာယိနန္တိ ၂ သကဝိသယာ နိက္ခမိဟွာ ဂေါစရတ္ထာယ အဋ္ဌဝိပရိယန္တေ ဌိတံ။ အဇ္ဈပ္ပတ္တောတိ သမ္ပတ္တော။ မရဏံ တေန’ပါဂမီတိ တေန ကာရဏေန မရဏံ ပတ္တော။

တသ္မိံ ပန မရဏံ ပတ္တေ လာပေါ နိက္ခမိဟွာ “ဒိဋ္ဌာ ဝတ မေ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိ”တိ တဿ ဟဒယေ ဌတှာ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၆။ “သောဟံ နယေန သမ္ပန္နော၊ ပေတ္တိကေ ဂေါစရေ ရတော။
အပေတသတ္တု မောဒါမိ၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော”တိ။

တတ္ထ နယေနာတိ ဥပါယေန။ အတ္ထမတ္တနောတိ အတ္တနော အရောဂ-
ဘာဝသင်္ခါတံ ဝုဓိံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတှာ သစ္စာနိ ပကာသေတှာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ ဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ တဒါ သေနော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ လာပေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သကုဏဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-အရကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၆၉)

ယော ဝေ မေတ္တေန စိတ္တေနာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
မေတ္တသုတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကေသိဉ္စိ သမယေ သတ္တာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ
“မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟု-
လိကတာယ ယာနိကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသ-
မာရဒ္ဓါယ ကောဒသာနိသံသာ ပါဠိကင်္ခါ။ ကတမေ ကောဒသ၊ သုခံ သုပတိ၊
သုခံ ပဋိဗုဓ္ဓတိ၊ န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ၊ မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊
အမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ၊ နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ
သတ္တံ ဝါ ကမတိ၊ တုဝဋ္ဌံ စိတ္တံ သမာဓိယတိ၊ မုခဝဏ္ဏော ဝိပုသီဒတိ၊ အသမ္မု-
ဋ္ဌော ကာလံ ကရေတိ၊ ဥတ္တရိ အပ္ပုရိဝိဇ္ဈန္တော ဗြဟ္မလောကုပဂေါ ဟောတိ။
မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ။ပ။ သုသမာရဒ္ဓါယ
ဣမေ ကောဒသာနိသံသာ ပါဠိကင်္ခါ”တိ”။ ဣမေ ကောဒသာနိသံသေ ဂဟေတွာ
ဌိတံ မေတ္တာဘာဝနံ ဝဏ္ဏေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ သဗ္ဗသတ္တေသု
ဩဒိဿကာနောဒိဿကဝသေန မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ဟိတောပိ ဟိတေန
ဖရိတဗ္ဗော၊ အဟိတောပိ ဟိတေန ဖရိတဗ္ဗော၊ မဇ္ဈတ္တောပိ ဟိတေန ဖရိ-
တဗ္ဗော။ ဧဝံ သဗ္ဗသတ္တေသု ဩဒိဿကာနောဒိဿကဝသေန မေတ္တာ ဘာဝေ-
တဗ္ဗာ၊ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ စတုသု ဗြဟ္မဝိဟာရေသု
ကမ္ပံ ကာတဗ္ဗမေဝ။ ဧဝံ ကရေန္တော ဟိ မဂ္ဂံ ဝါ ဖလံ ဝါ အလဘန္တောပိ
ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ သတ္တ ဝဿာနိ
မေတ္တံ ဘာဝေတွာ သတ္တ သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ္ပေ ဗြဟ္မလောကသ္မိယေဝ ဝသိသု”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကေသိံ ကပ္ပေ ဗောဓိသတ္တော ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
ဝယပ္ပတ္တော ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ စတုန္တံ ဗြဟ္မဝိဟာရနံ လာဘီ
အရကော နာမ သတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ တဿ
မဟာ ပရိဝါရော အဟောသိ။ သော ဣသိဂဏံ ဩဝဒန္တော “ပဗ္ဗဇိတေန နာမ
မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။
မေတ္တစိတ္တဉ္စိ နာမေတံ အပ္ပနာပ္ပတ္တံ ဗြဟ္မလောကပရာယဏတံ သာဓေတိ”တိ
မေတ္တာယ အာနိသံသံ ပကာသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၃၇။ “ယော ဝေ မေတ္တေန စိတ္တေန၊ သဗ္ဗလောကာနုကမ္ပတိ။
ဥဒ္ဓိ အဓော စ တိရိယံ၊ အပ္ပမာဏေန သဗ္ဗသော။

၃၈။ အပ္ပမာဏံ ဟိတံ စိတ္တံ၊ ပရိပုဏ္ဏံ သုဘာဝိတံ။
ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ၊ န တံ တတြာဝသိဿတိ”တိ။

တတ္ထ ယော ဝေ မေတ္တေန စိတ္တေန၊ သဗ္ဗလောကာနုကမ္ပတိတိ ခတ္တိယာဒီသု
ဝါ သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဝါ ယော ကောစိ အပ္ပမာဏေန မေတ္တေန စိတ္တေန
သကလံ သတ္တလောကံ အနုကမ္ပတိ။ ဥဒ္ဓိန္နိ ပထဝိတော ယာဝ နေဝ-
သညာနာသညာယတနဗြဟ္မလောကာ။ အဓောတိ ပထဝိယာ ဟေဋ္ဌာ ဥဿဒေ
မဟာနိရယေ။ တိရိယန္တိ မနုဿလောကေ၊ ယတ္ထကာနိ စက္ကဝါဠာနိ စတေသု
သဗ္ဗေသု ဧတ္တကေ ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တာသဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တ၊ အဗျာပဇ္ဈာ
အနိဿာ၊ သုဒ္ဓိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တ။တိ ဧဝံ ဘာဝိတေန မေတ္တေန စိတ္တေနာတိ
အတ္ထော။ အပ္ပမာဏေနာတိ အပ္ပမာဏသတ္တာနံ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတ္တာ
အပ္ပမာဏေန။ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗာကာရေန၊ ဥဒ္ဓိ အဓော တိရိယန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗ-
သုဂတိဒုဂတိဝသေနာတိ အတ္ထော။

အပ္ပမာဏံ ဟိတံ စိတ္တန္တိ အပ္ပမာဏံ ကတွာ ဘာဝိတံ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတ-
စိတ္တံ။ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အဝိကလံ။ သုဘာဝိတန္တိ သုဝေဒိတံ၊ အပ္ပနာစိတ္တဿေတံ
နာမံ။ ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မန္တိ ယံ “အပ္ပမာဏံ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ”န္တိ ဧဝံ
အာရမ္မဏတ္တိကဝသေန စ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန စ အဝေဒိတွာ ကတံ ပရိတ္တံ
ကာမာဝစရကမ္မံ။ န တံ တတြာဝသိဿတိတိ တံ ပရိတ္တံ ကမ္မံ ယံ တံ
“အပ္ပမာဏံ ဟိတံ စိတ္တ”န္တိ သင်္ခဂတံ ရူပါဝစရကမ္မံ၊ တတြ န အဝသိဿတိ။
ယထာ နာမ မဟောဃေန အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌံ ပရိတ္တောဒကံ ဩဿ အပ္ပန္နရေ
တေန အသံဟီရမာနံ နာဝသိဿတိ န တိဋ္ဌတိ၊ အထ ခေါ မဟောဃောဝ တံ
အဇ္ဈောတ္တရိတွာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ တံ ပရိတ္တကမ္မံ တဿ မဟဂ္ဂတကမ္မဿ
အပ္ပန္နရေ တေန မဟဂ္ဂတကမ္မေန အတ္ထိန္ဒိတွာ အဂ္ဂဟိတဝိပါကောကာသံ
ဟုတွာ န အဝသိဿတိ န တိဋ္ဌတိ၊ န သက္ကောတိ အတ္တနော ဝိပါကံ ဒါတုံ၊
အထ ခေါ မဟဂ္ဂတကမ္မမေဝ တံ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ တိဋ္ဌတိ ဝိပါကံ ဒေတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အန္တေဝါသိကာနံ မေတ္တာဘာဝနာယ အာနိသံသံ
ကထေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သတ္တ သံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇ-
ကပ္ပေ န ဣမံ လောကံ ပုန အဂမာသိ။

နိပါတ်] ၃-ကလျာဏဝဂ္ဂ ၁-ကလျာဏဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၁) ၅၇

သတ္တံ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ အရကော ပန သတ္တံ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အရကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၀)

နာယံ ပုရေ ဥဏ္ဏမတိတိ ဣဒံ ကကဏ္ဍကဇာတကံ မဟာဥမင်္ဂဇာတကော^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ကကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

သန္တဝဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တဉ္စ၊ သန္တဝံ သုသိမံ ဂိဇ္ဈံ။
နကုလံ ဥပသာဠကံ၊ သမိဒ္ဓိံ စ သကုဏ္ဍိ။
အရကဉ္စ ကကဏ္ဍကံ။

၃-ကလျာဏဝဂ္ဂ

၁-ကလျာဏဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၁)

ကလျာဏဓမ္မောတိ ဣဒံ သတ္တံ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဗမိရသဿံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉ္စိ ဧကော ကုဋုမ္ပိကော သဒ္ဓေါ ပသန္တော တိသရဏဂတော ပဉ္စသီလေန သမန္ဓာဂတော။ သော ဧကဒိဝသံ ဗဟူနိ သပ္ပိအာဒိနိ ဘေသဇ္ဇာနိ စေဝ ပုပ္ဖဂန္ဓဝတ္ထာဒိနိ စ ဂဟေတွာ “ဇေတဝနေ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သောဿာမိ”တိ အဂမာသိ။ တဿ တတ္ထ ဂတကာလေ သဿ ခါဒနိယဘောဇနိယံ ဂဟေတွာ ဝိတရံ ဒဠုကာမာ တံ ဂေဟံ အဂမာသိ၊ သာ စ ထောကံ ဗမိရဓာတုကာ ဟောတိ။ သာ ဝိတရာ သဒ္ဓိံ^၁

ဘုတ္တဘောဇနာ ဘတ္တသမ္ပဒံ ဝိနောဒယမာနာ မိတရံ ပုစ္ဆိ “ကိံ အဗ္ဗ ဘတ္တာ တေ သမ္မောဒမာနော အဝိဝဒမာနော ပိယသံဝါသံ ဝသတိ”တိ။ ကိံ အဗ္ဗ ကထေထ ယာဒိသော တုမှာကံ ဇာမာတာ သီလေန စေဝ အာစာရ- သမ္ပဒါယ စ၊ တာဒိသော ပဗ္ဗဇိတောပိ ဒုလ္လဘောတိ။ ဥပါသိကာ မိတု ဝစနံ သာဓုကံ အသလ္လက္ခေက္ခာ “ပဗ္ဗဇိတော”တိ ပဒမေဝ ဂဟေတွာ “အဗ္ဗ ကသ္မာ တေ ဘတ္တာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ မဟာသဒ္ဓိ အကာသိ။ တံ သုတွာ သကလဂေဟ- ဝါသိနော “အမှာကံ ကိရ ကုဋုမ္ဗိကော ပဗ္ဗဇိတော”တိ ဝိရဝိံသု။ တေသံ သဒ္ဓိ သုတွာ ဒွါရေန သဇ္ဇရန္တာ “ကိံ နာမ ကိရေတ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ “ဣမသ္မိံ ကိရ ဂေဟေ ကုဋုမ္ဗိကော ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ သောပိ ခေါ ကုဋုမ္ဗိကော ဒသဗလဿ ဓမ္မံ သုတွာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ နဂရံ ပါဝိသိ။

အထ နံ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ ဧကော ပုရိသော ဒိသ္မာ “သမ္မ တံ ကိရ ပဗ္ဗဇိတောတိ တဝ ဂေဟေ ပုတ္တဒါရပရိဇနော ပရိဒေဝတိ”တိ အာဟ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “အယံ အပဗ္ဗဇိတမေဝ ကိရ မံ ‘ပဗ္ဗဇိတော’တိ ဝဒတိ၊ ဥပ္ပန္နော ခေါ ပန မေ ကလျာဏသဒ္ဓေါ န အန္တရဓာပေ- တဗ္ဗော၊ အဇ္ဇေဝ မယာပဗ္ဗဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တတောဝနိဝတ္တိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ န ခေါ ဥပါသက ဣဒါနေဝ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ကတွာ ဂန္တာ ဣဒါနေဝ ပစ္စာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ ကလျာဏသဒ္ဓေါ နာမ ဥပ္ပန္နော န အန္တရဓာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ အာဂတောမ္ပိ”တိ အာဟ။ သော ပဗ္ဗဇ္ဇေ ဥပသမ္ပဒေ ဇာတိတွာ သမ္မာ ပဋိပန္နော န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဣဒံ ကိရ ကာရဏံ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌံ ဇာတံ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု၊ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ ကုဋုမ္ဗိကော ‘ဥပ္ပန္နော ကလျာဏသဒ္ဓေါ န အန္တရဓာပေ- တဗ္ဗော’တိ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣဒါနိ အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ‘ဥပ္ပန္နော ကလျာဏ- သဒ္ဓေါ ဝိရာဇေတုံ န ဝဇ္ဇတိ’တိ ပဗ္ဗဇိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သေဋ္ဌိ- ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပိတု အစ္စယေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ပါပုဏိ။ သော ဧကဒိဝသံ နိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ အထဿ သဿု “မိတရံ ပဿိဿာမိ”တိ တံ ဂေဟံ အဂမာသိ၊ သာ ထောကံ ဗမိရဓာတုကာတိ

သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုသဒိသမေဝ။ တံ ပန ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ အတ္တနော
သရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဧကော ပုရိသော “တုမေ ကိရ ပဗ္ဗဇိတာတိ တုမှာကံ
ဂေဟေ မဟာပရိဒေဝေါ ပဝတ္တတိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “ဥပ္ပန္နော
ကလျာဏသဒ္ဓေါ နာမ န အန္တရဓာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တတောဝ နိဝတ္တိတွာ
ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိ” မဟာသေဋ္ဌိ ဣဒါနေဝ ဂန္ဓာ ပုန အာဂတော-
သိ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ ဂေဟဇနော ကိရ မံ အပဗ္ဗဇိတမေဝ ‘ပဗ္ဗဇိတော’တိ
ဝတွာ ပရိဒေဝတိ၊ ဥပ္ပန္နော ခေါ ပန ကလျာဏသဒ္ဓေါ န အန္တရဓာပေတဗ္ဗော၊
ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာနာဟိ”တိ တေမတ္ထံ ပကာသေတုံ ဣမာ
ဂါယာ အာဟ—

၄၁။ “ကလျာဏဓမ္မောတိ ယဒါ ဇနိန္ဒ၊
လောကေ သမညံ အနုပါပုဏာတိ။
တသ္မာ န ဟိယျေထ နရော သပညော၊
ဟိရိယာပိ သန္တော ဓုရမာဒိယန္တိ။

၄၂။ သာယံ သမညာ ဣဓ မ’ဇ္ဇ ပတ္တာ၊
ကလျာဏဓမ္မောတိ ဇနိန္ဒ လောကေ။
တာဟံ သမေက္ခံ ဣဓ ပဗ္ဗဇိဿံ၊
န ဟိ မ’တ္ထိ ဆန္တော ဣဓ ကာမဘောဂေ”တိ။

တတ္ထ ကလျာဏဓမ္မောတိ သုန္ဒရဓမ္မော။ သမညံ အနုပါပုဏာတိတိ ယဒါ
သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော ပဗ္ဗဇိတောတိ ဣဒံ ပညတ္တိဝေါဟာရံ ပါပုဏာတိ။
တသ္မာ န ဟိယျေထာတိ တတော သာမညတော န ပရိဟာယေထ။ ဟိရိယာပိ
သန္တော ဓုရမာဒိယန္တိတိ မဟာရာဇ သပ္ပုရိသာ နာမ အဇ္ဈတ္တသမုပ္ပိတာယ
ဟိရိယာ ဗဟိဒ္ဓသမုပ္ပိတေန ဩတ္တပ္ပေနပိ ဧတံ ပဗ္ဗဇိတဓုရံ ဂဏှန္တိ။ ဣဓ မ’ဇ္ဇ
ပတ္တာတိ ဣဓ မယာ အဇ္ဇ ပတ္တာ။ တာဟံ သမေက္ခန္တိ တံ အဟံ ဂုဏဝသေန
လဒ္ဓသမညံ သမေက္ခန္တော ပဿန္တော။ န ဟိ မ’တ္ထိ ဆန္တောတိ န ဟိ မေ အတ္ထိ
ဆန္တော။ ဣဓ ကာမဘောဂေတိ ဣမသ္မိံ လောကေ ကိလေသကာမဝတ္ထု-
ကာမပရိဘောဂေတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဧဝံ ဝတွာ ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇ အနုဇာနာပေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသံ
ဂန္ဓာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မ-
လောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကလျာဏဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဒုဒ္ဓရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၂)

ကော န နိ သဒ္ဓေန မဟတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဗဟူ ဗဟုဿုတာ ဘိက္ခု။ မနောသိလာတလေ နဒမာနာ^၁ တရုဏသီဟာ ဝိယ အာကာသဂံ^၂ ဩတရေန္တာ^၃ ဝိယ သံဃမဇ္ဈေ သရဘာဏံ^၄ ဘဏန္တိ။ ကောကာလိကော တေသု သရဘာဏံ ဘဏန္တေသု အတ္တနော တုစ္ဆဘာဝံ အဇာနိတွာဝ “အဟမ္မိ သရဘာဏံ ဘဏိဿာမိ”တိ ဘိက္ခု။ နံ အန္တရံ ပဝိသိတွာ “အမှာကံ သရဘာဏံ န ပါပေန္တိ။ သစေ အမှာကမ္ပိ ပါပေယျံ၊ မယမ္ပိ ဘဏေယျာမာ”တိ ဘိက္ခု။ သံဃဿ နာမံ အဂ္ဂဟေတွာဝ တတ္ထ တတ္ထ ကထေန္တော အာဟိဏ္ဍတိ။ တဿ သာ ကထာ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ ဘိက္ခု။ “ဝိမံသိဿာမ တာဝ န”န္တိ သညာယ ဝေမာဟံသု “အာရုသော ကောကာလိက အဇ္ဇ သံဃဿ သရဘာဏံ ဘဏာဟိ”တိ။ သော အတ္တနော ဗလံ အဇာနိတွာဝ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ “အဇ္ဇ သရဘာဏံ ဘဏိဿာမိ”တိ အတ္တနော သပ္ပာယ် ယာဂုံ ပိဝိ၊ ခဇ္ဇကံ ခါဒိ၊ သပ္ပာယ်ေနေဝ သူပေန ဘုဉ္ဇိ။

သူရိယေ အတ္တဂံတေ ဓမ္မဿဝနကာလေ ဃောသိတေ ဘိက္ခုသံဃော သန္တိပတိ။ သော ကဏ္ဍကုရဏ္ဍကဝဏ္ဏံ^၅ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏံ စိဝရံ ပါရုပိတွာ သံဃမဇ္ဈံ ပဝိသိတွာ ထေရေ ဝန္တိတွာ အလင်္ကတရတနမဏ္ဍပေ ပညတ္တဝရဓမ္မာသနံ အဘိရုဟိတွာ စိတြဗီဇနိ^၆ ဂဟေတွာ “သရဘာဏံ ဘဏိဿာမိ”တိ နိသိဒိ၊ တာဝဒေဝဿ သရီရာ သေဒါ မုစ္စိ^၇သု၊ သာရဇ္ဇံ ဩက္ကမိ၊ ပုဗ္ဗဂါထာယ ပဌမံ ပဒံ ဥဒါဟရိတွာ အနန္တရံ န ပဿိ^၈။ သော ကမ္မမာနော အာသနာ ဩရုယ လဇ္ဇိတော သံဃမဇ္ဈတော အပက္ကမ္မ အတ္တနော ပရိဝေဏံ အဂမာသိ။ အညော ဗဟုဿုတော ဘိက္ခု သရဘာဏံ ဘဏိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခု။ တဿ တုစ္ဆဘာဝံ ဇာနိ^၉သု။

၁-နိသိဒမာနာ (က)

၄-ကောရဏ္ဍကဝဏ္ဏံ (က)

၂-ဩတရေန္တာ (က)

၃-ပဒဘာဏံ (သီ၊ဇ္ဇ)

၅-အန္တ နေဝ ပဿိ (က)

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ပဌမံ ကောကာလိကဿ တုစ္ဆဘာဝေါ ဒုဇ္ဇာနော၊ ဣဒါနိ ပနေသ သယံ နဒိတွာ ပါကဋ္ဌော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ နဒိတွာ ပါကဋ္ဌော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေဝိ နဒိတွာ ပါကဋ္ဌော အဟောသီ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ သီဟယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဗဟူနံ သီဟာနံ ရာဇာ အဟောသီ။ သော အနေကသီဟပရိဝါရော ရဇတဂုဟာယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ အဝိဒူရေ ဧကိဿာယ ဂုဟာယ ဧကော သိင်္ဂါလောပိ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ ဒေဝေ ဝသိတွာ ဝိဂတေ သဗ္ဗေ သီဟာ သီဟရာဇဿဝ ဂုဟဒ္ဓါရေ သန္ဓိပတိတွာ သီဟနာဒံ နဒန္တာ သီဟကိဉ္ဇံ ကိဉ္ဇိံသု။ တေသံ ဧဝံ နဒိတွာ ကိဉ္ဇနကာလေ သောပိ သိင်္ဂါလော နဒတိ။ သီဟာ တဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ “အယံ သိင်္ဂါလော အမှေဟိ သဒ္ဓိံ နဒတိ”တိ လဇ္ဈိတာ တုဏှိ အဟောသုံ။ တေသံ တုဏှိဘူတကာလေ ဗောဓိသတ္တဿ ပုတ္တော သီဟပေါတကော “တာတ ဣမေ သီဟာ နဒိတွာ သီဟကိဉ္ဇံ ကိဉ္ဇန္တာ တေဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ လဇ္ဇာယ တုဏှိ ဇာတာ၊ ကော နာမေသ အတ္တနော သဒ္ဓေန အတ္တာနံ ဇာနာပေတိ”တိ ပိတရံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “ကော နု သဒ္ဓေန မဟတာ၊ အဘိနာဒေတိ ဒဒ္ဓရံ။
တံ သီဟာ နပ္ပဋိနဒန္တိ၊ ကော နာမေသော မိဂါမိဘူ”တိ။

တတ္ထ အဘိနာဒေတိ ဒဒ္ဓရန္တိ ဒဒ္ဓရံ ရဇတပဗ္ဗတံ ဧကနာဒံ ကရေတိ။ မိဂါမိဘူတိ ပိတရံ အာလပတိ။ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္တော—မိဂါမိဘူ မိဂဇေဋ္ဌက သီဟရာဇေ ပုစ္ဆာမိ တံ “ကော နာမေသော”တိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ ပိတာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၄။ “အဓမော မိဂဇာတာနံ၊ သိင်္ဂါလော တာတ ဝသတိ။
ဇာတိမဿ ဇိဂုစ္ဆန္တာ၊ တုဏှိ သီဟာ သမစ္စရေ”တိ။

တတ္ထ သမစ္စရေတိ သန္တိ ဥပသဂ္ဂမတ္တံ၊ အစ္စန္တိတိ အတ္တော၊ တုဏှိ ဟုတွာ နိသိဒန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပေါတ္ထကေသု ပန “သမစ္စရေ”တိ လိခန္တိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ အတ္တနော နာဒေန အတ္တာနံ ပါကဋ္ဌံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော ကောကာလိကော အဟောသိ၊ သီဟပေါတကော ရာဟုလော၊ သီဟရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒဒ္ဒရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-မက္ခဋဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၃)

တာတ မာဏဝကော သောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပကိဏ္ဏကနိပါတေ ဥဒ္ဓါလက-ဇာတကေ အာဝိဘဝိဿတိ။ တဒါပန သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ နာယံ ဘိက္ခု ဣဒါ-နေဝ ကုဟကော၊ ပုဗ္ဗေပိ မက္ခဋေ ဟုတွာ အဂ္ဂိဿ ကာရဏာ ကောဟညံ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိ ကာသိဂါမကေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဃရာဝါသံ သဏ္ဌပေသိ။ အထဿ ဗြာဟ္မဏီ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ပုတ္တဿ အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ကာလမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ပေတကိစ္ဆံ ကတွာ “ကိ” မေ ဒါနိ ဃရာဝါသေန၊ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အဿုမုခံ ဉှတိမိတ္တ-ဝဂ္ဂံ ပဟာယ ပုတ္တံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ဝနမူလဖလာဟာရော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဝဿာနကာလေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ သာရဒါရူနိ အဂ္ဂိ ဇာလေတွာ ဝိသိဗ္ဗန္တော ဖလကတ္ထရေ နိပဇ္ဇိ၊ ပုတ္တောပိဿ တာပသကုမာရကော ပိတု ပါဒေ သမ္မာဟန္တော နိသိဒ္ဓိ။

အထေကော ဝနမက္ခဋေ သီတေန ပိဋိယမာနော တဿ ပဏ္ဏသာလာယ တံ အဂ္ဂိ ဒိဿာ “သစာဟံ ဧတ္ထ ပဝိသိဿာမိ၊ ‘မက္ခဋေ မက္ခဋေ’တိ မံ ပေါထေတွာ နိဟရိဿန္တိ၊ အဂ္ဂိ ဝိသိဗ္ဗေတုံ န လဘိဿာမိ၊ အတ္ထိ ဒါနိ မေ ဥပါယော၊ တာပသဝေသံ ဂဟေတွာ ကောဟညံ ကတွာ ပဝိသိဿာ-မိ”တိ စိန္တေတွာ ဧကဿ မတတာပသဿ ဝက္ကလာနိ နိဝါသေတွာ ပစ္ဆိမ္မ

အင်္ဂုသယဋ္ဌိဉ္စ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ ဧကံ တာလရက္ခံ နိဿာယ သံကုဋ္ဌိတော အဋ္ဌာသိ။ တာပသကုမာရကော တံ ဒိသ္မာ မက္ကဋ္ဌဘာဝံ အဇာနန္တော “ဧကော မဟလ္လကတာပသော သိတေန ဝိဋ္ဌိတော အဂ္ဂိံ ဝိသိဗ္ဗေတုံ အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ ဝိတု တာပသဿ ကထေတွာ “ဧတံ ပဏ္ဏသာလံ ပဝေသေတွာ ဝိသိဗ္ဗာပေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဝိတရံ အာလ-
ပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၅။ “တာတ မာဏဝကော ဧသော၊ တာလမူလံ အပဿိတော။
အဂါရကဋ္ဌိဒံ အတ္ထိ၊ ဟန္တ ဒေမဿ’ဂါရက”န္တိ။

တတ္ထ မာဏဝကောတိ သတ္တာမိဝစနံ။ တေန “တာတ ဧသော ဧကော မာဏဝကော သတ္တော ဧကော တာပသော”တိ ဒီပေတိ။ တာလမူလံ အပဿိ-
တောတိ တာလက္ခန္ဓံ နိဿာယ ဌိတော။ အဂါရကဋ္ဌိဒံ အတ္ထိတိ ဣဒဉ္စ အမှာကံ ပဗ္ဗဇိတာဂါရံ အတ္ထိ၊ ပဏ္ဏသာလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဟန္တာတိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။ ဒေမဿ’ဂါရကန္တိ ဧတဿ ဧကမန္တေ ဝသနတ္ထာယ အဂါရကံ ဒေမ။

ဗောဓိသတ္တော ပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ ဌတွာ ဩလောကေန္တော တဿ မက္ကဋ္ဌဘာဝံ ဥဟ္တာ “တာတ မနုဿာနံ နာမ န ဝေရူပံ မုခံ ဟောတိ၊ မက္ကဋ္ဌော ဧသ၊ နယိမ ပက္ခောသိတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “မာ ခေါ တံ တာတ ပက္ခောသိ၊ ဒူသေယျ နော အဂါရကံ။
နေတာဒိသံ မုခံ ဟောတိ၊ မြာဟ္မဏဿ သုသီလိနော”တိ။

တတ္ထ ဒူသေယျ နော အဂါရကန္တိ အယဉ္စ ဣမ ပဝိဋ္ဌော သမာနော ဣမံ ကိစ္ဆေန ကတံ ပဏ္ဏသာလံ အဂ္ဂိနာ ဝါ ဈာပေန္တော ဥစ္စာရာဒိနိ ဝါ ကရောန္တော ဒူသေယျ။ နေတာဒိသန္တိ “နေတာဒိသံ မြာဟ္မဏဿ သုသီလိနော မုခံ န ဟောတိ၊ မက္ကဋ္ဌော ဧသော”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဧကံ ဥမ္မုကံ ဂဟေတွာ “ကိံ”တ္ထေ တိဋ္ဌသိ”တိ ဒိပိတွာ တံ ပလာပေသိ။ မက္ကဋ္ဌော ဝက္ကလာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ရက္ခံ အဘိရဟိတွာ ဝနသဏ္ဍံ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တော စတ္တာရော မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မက္ကဋ္ဌော အယံ ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ၊ တာပသကုမာရော ရာဟုလော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

မက္ကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဒုန္တိယမက္ကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၄)

အဒမ္ပ တေ ဝါရိ ပဟူတဣပန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-ဒတ္တံ အာရဟ္မ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ဒေဝဒတ္တဿ အကတညုမိတ္တဒုန္တိဘာဝံ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အကတညု မိတ္တဒုန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝေရူပေါ အဟောသိ” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ကာသိဂါမကေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဃရာဝါသံ သဏ္ဌပေသိ။ တသ္မိံ ပန သမယေ ကာသိရဋ္ဌေ ဝတ္တနိမဟာမဂ္ဂေ ဧကော ဂန္တိရော ဥဒပါနော ဟောတိ အနောတရဏီယော တိရစ္ဆာနာနံ၊ မဂ္ဂပ္ပုပ္ပန္နာ ပုညတ္ထိကာ မနုဿံ ဒီဃရဇ္ဇုကေန ဝါရကေန ဥဒကံ ဥဿိဉ္စိတွာ ဧကိဿာ ဒေါဏီယာ ပူရေတွာ တိရစ္ဆာနာနံ ပါနီယံ ဒေန္တိ။ တဿ သာမန္တတော မဟန္တံ အရညံ၊ တတ္ထ ဗဟူ မက္ကဋ္ဌာ ဝသန္တိ။ အထ တသ္မိံ မဂ္ဂေ ဒွေ တိဏီ ဒိဝသာနိ မနုဿသဉ္ဇာရော ပစ္ဆိဇ္ဇိ၊ တိရစ္ဆာနာ ပါနီယံ န လဘိံသု။ ဧကော မက္ကဋ္ဌော ပိပါသာတုရော ဟုတွာ ပါနီယံ ပရိယေသန္တော ဥဒပါနဿ သန္တိကေ ဝိစရတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဧကနစိဒေဝ ကရဏီယေန တံ မဂ္ဂံ ပဋိ-ပဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တော ပါနီယံ ဥတ္တာရေတွာ ပိဝိတွာ ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ ဌိတော တံ မက္ကဋ္ဌံ အဒ္ဓသ။ အထဿ ပိပါသိတဘာဝံ ဥတွာ ပါနီယံ ဥဿိဉ္စိတွာ ဒေါဏီယံ အာကိရိတွာ အဒါသိ၊ ဒတွာ စ ပန “ဝိဿမိဿာမိ” တိ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိ။ မက္ကဋ္ဌော ပါနီယံ ပိဝိတွာ အဝိဒူရေ နိသီဒိတွာ မုခမက္ကဋ္ဌိကံ ကရေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဘိံသာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ တံ ကိရိယံ ဒိသ္မာ “အရေ ဒုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌ အဟံ တဝ ပိပါသိတဿ ကိလန္တဿ ဗဟုံ ပါနီယံ အဒါသိ၊ ဣဒါနိ တံ မယံ မုခမက္ကဋ္ဌိကံ ကရေသိ၊ အဟော ပါပဇနဿ နာမ ကတော ဥပကာရော နိရတ္ထကော” တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “အဒမ္မ တေ ဝါရိ ပဟူတရူပံ။
သမ္မာဘိတက္ကဿ ပိပါသိတဿ။
သော ဒါနိ ပိတွာန ကိရိက်ရောသိ၊
အသင်္ဂမော ပါပဇနေန သေယျော”တိ။

တက္က သော ဒါနိ ပိတွာန ကိရိက်ရောသိတိ^၁ သော ဣဒါနိ တံ မယာ
ဒိန္နပါနီယံ ပိပိတွာ မုခမက္ကဋ္ဌိကံ ကရောန္တော “ကိရိ ကိရိ”တိ သဒ္ဓိံ ကရောသိ။
အသင်္ဂမော ပါပဇနေန သေယျောတိ ပါပဇနေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂမော န သေယျော၊
အသင်္ဂမောဝ သေယျောတိ။

တံ သုတွာ သော မိတ္တဒုတ္တိ မက္ကဋ္ဌော “တံ ‘တ္ထေကေနဝေတံ နိဋ္ဌိတ’န္တိ
သညံ ကရောသိ၊ ဣဒါနိ တေ သီသေ ဝစ္စံ ပါတေတွာ ဂမိဿာမိ”တိ ဝတွာ
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၈။ “ကော တေ သုတော ဝါ ဒိဋ္ဌော ဝါ၊ သီလဝါ နာမ မက္ကဋ္ဌော။
ဣဒါနိ ခေါ တံ ဩဟန္တံ၊ သော အသ္မာက ဓမ္မတာ”တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ဘော မြာဟ္မဏ “မက္ကဋ္ဌော ကတဂုဏ-
ဇာနနကော အာစာရသမ္ပန္နော သီလဝါ နာမ အတ္ထိ”တိ ကဟံ တယာ
သုတော ဝါ ဒိဋ္ဌော ဝါ၊ ဣဒါနိ ခေါ အဟံ တံ ဩဟန္တံ^၂ ဝစ္စံ တေ သီသေ
ကတွာ ပက္ကမိဿာမိ၊ အသ္မာကဉ္စိ မက္ကဋ္ဌာနံ နာမ သော ဓမ္မတာ အယံ
ဇာတိသဘာဝေါ၊ ယဒိဒံ ဥပကာရကဿ သီသေ ဝစ္စံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဥဋ္ဌာယ ဂန္တု အာရဘိ။ မက္ကဋ္ဌော တင်္ဂဏ-
ညေဝ ဥပ္ပတိတွာ သာခါယံ နိသီဒိတွာ ဩလမ္ပကံ ဩတရန္တော ဝိယ တဿ
သီသေ ဝစ္စံ ပါတေတွာ ဝိရဝန္တော ဝနသဏ္ဍံ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တော နတွာ
အဂမာသိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ မယာ ကတဂုဏံ န
ဇာနာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမော-
ဓာနေသိ “တဒါ မက္ကဋ္ဌော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ မြာဟ္မဏော ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”^၃န္တိ။

ဒုတ္တိယမက္ကဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အာဒိစ္စ၊ ပဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၅)

သဗ္ဗေသု ကိရ ဘူတေသုတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတသဒိသမေဝ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပုနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မဟာပရိဝါရော ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္တာယ ပဗ္ဗတာ ဩရုယု ပစ္စန္တေ ဧကံ ဂါမံ နိဿာယ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝါသံ ဥပဂဋ္ဌိ။ အထေကော လောလမက္ကဋ္ဌော ဣသိဂဏေ ဘိက္ခာစာရံ ဂတေ အဿမပဒံ အာဂန္တော ပဏ္ဏသာလာ ဥတ္တိဏ္ဏာ ဝိကရေတိ၊ ပါနီယဃဋ္ဌေသု ဥဒကံ ဆဇ္ဇေတိ၊ ကုဏ္ဍိကံ ဘိန္ဒတိ၊ အဂ္ဂိသာလာယံ ဝစ္စံ ကရေတိ။ တာပသာ ဝဿံ ဝသိတွာ “ဣဒါနိ ဟိမဝန္တော ပုပ္ဖလသမိဒ္ဓေါ ရမဏီယော၊ တတ္ထေဝ ဂမိဿာမာ”တိ ပစ္စန္တဂါမဝါသိကေ အာပုစ္ဆိံသု။ မနုဿာ “သွေ ဘန္တေ မယံ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အဿမပဒံ အာဂမိဿာမ၊ တံ ပရိဘုဋ္ဌိတွာဝ ဂမိဿထာ”တိ ဝတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ပဟူတံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဂဟေတွာ တတ္ထ အဂမံသု။ တံ ဒိသွာ သော မက္ကဋ္ဌော စိန္တေသိ “ကောဟညံ ကတွာ မနုဿေ အာရာဓေတွာ မယုမ္ပိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ အာဟရာပေဿာမိ”တိ။ သော တာပသစရဏံ^၁ စရန္တော ဝိယ သီလဝါ ဝိယ စ ဟုတွာ တာပသာနံ အဝိဒူရေ သူရိယံ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။ မနုဿာ တံ ဒိသွာ “သီလဝန္တာနံ သန္တိကေ ဝသန္တာ သီလဝန္တာ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “သဗ္ဗေသု ကိရ ဘူတေသု၊ သန္တိ သီလသမာဟိတာ။
ပဿ သာခမိဂံ ဇမ္ဗံ၊ အာဒိစ္စ’မုပတိဋ္ဌတိ”တိ။

တတ္ထ သန္တိ သီလသမာဟိတာတိ သီလေန သမန္တာဂတာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ သီလဝန္တာ စ သမာဟိတာ စ ဧကဂ္ဂစိတ္တာ သံဝိဇ္ဇန္တိတိပိ အတ္ထော။ ဇမ္ဗန္တိ လာမကံ။ အာဒိစ္စ’မုပတိဋ္ဌတိတိ သူရိယံ နမဿမာနော တိဋ္ဌတိ။

ဧဝံ တေ မနုဿေ တဿ ဂုဏံ ကထေန္တေ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တော “တုမှေ ဣမဿ လောလမက္ကဋ္ဌဿ သီလာစာရံ အဇာနိတွာ အဝတ္ထုသ္မိံယေဝ ပသန္တာ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-ပဏ္ဏသာလာယ ဥတ္တိဏ္ဏံ(ဣ)၊ ပဏ္ဏသာလာယ ဥတ္တိဏ္ဏာနိ(ကံ) ၂-တပစရဏံ (သီ၊ ဣ)

၅၀။ “နာဿ သီလံ ဝိဇာနာထ၊ အနညာယ ပသံသထ။
အဂ္ဂိဟုတ္တဉ္စ ဥဟန္တံ၊ ဒွေ စ ဘိန္နာ ကမဏ္ဍလူ”တိ။

တတ္ထ အနညာယာတိ အဇာနိတွာ။ ဥဟန္တန္တိ^၁ ဣမိနာ ပါပမက္ကဋ္ဌေန ဦဟဒံ။
ကမဏ္ဍလူတိ ကုဏ္ဍိကာ။ “ဒွေ စ ကုဏ္ဍိကာ တေန ဘိန္နာ”တိ ဝေမဿ အဂုဏံ
ကထေသိ။

မနုဿာ မက္ကဋ္ဌဿ ကုဟကဘာဝံ ဥတွာ လေဇ္ဈန္တ ယဋ္ဌိန္တ ဂဟေတွာ
ပေါထေတွာ ပလာပေတွာ ဣသိဂဏဿ ဘိက္ခံ အဒံသု။ ဣသယောပိ ဟိမဝန္တ-
မေဝ ဂန္တာ အပရိဟိနဇ္ဈာနာ မြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
မက္ကဋ္ဌော အယံ ကုဟကော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ၊
ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အာဒိစ္စုပဋ္ဌာနဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၆)

ဗာလော ဝတာယံ ခုမသာခဂေါစရေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟ-
ရန္တော ကောသလရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကေသိပ္ပိ သမယေ ဝဿကာလေ
ကောသလရညော ပစ္စန္တော ကုပိ။ တတ္ထ ဦတာ ယောဓာ ဒွေ တိဏိ
ယုဒ္ဓါနိ ကတွာ ပစ္စတ္ထိကေ အဘိဘဝိတုံ အသက္ကောန္တာ ရညော သာသနံ
ပေသေသုံ။ ရာဇာ အကာလေ ဝဿာနေယေဝ နိက္ခမိတွာ ဇေတဝနသမိပေ
ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ စိန္တေသိ “အဟံ အကာလေ နိက္ခန္တော၊ ကန္တရပဒရာဒယော
ဥဒကပူရာ၊ ဒုဂ္ဂမော မဂ္ဂေါ၊ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိဿာမိ၊ သော မံ ‘ကဟံ
ဂစ္ဆသိ မဟာရာဇာ’တိ ပုစ္ဆိဿတိ၊ အထာဟံ ဧတမတ္ထံ အာရောစေဿာမိ၊
န ခေါ ပန မံ သတ္တာ သမ္ပရာယိကေနေဝတ္ထေန အနုဂ္ဂဏှာတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေနာပိ
အနုဂ္ဂဏှာတိယေဝ၊ တသ္မိံ သစေ မေ ဂမနေန အဝုခိ ဘဝိဿတိ၊ အကာလော
မဟာရာဇာ’တိ ဝက္ခတိ။ သစေ ပန ဝုခိ ဘဝိဿတိ၊ တုဏှိ ဘဝိဿတိ”တိ။
သော ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ
“ဟန္တ ကုတော န တုံ မဟာရာဇ အာဂစ္ဆသိ ဒိဝါ ဒိဝဿာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ
အဟံ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတုံ နိက္ခန္တော “တုမေ ဝန္တိတွာ ဂမိဿာမိ”တိ

အာဂတောမှီတိ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ မဟာရာဇ ရာဇာနော သေနာယ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိ-
မာနာယ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတ္တာ အကာလေ အဗ္ဘုဂ္ဂမနံ နာမ န ဂမိံသု”တိ
ဝတ္တာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ
အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော သဗ္ဗတ္ထကအမစ္စော အဟောသိ။ အထ ရညော
ပစ္စန္တေ ကုပိတေ ပစ္စန္တယောဓာ ပဏ္ဍိ ပေသေသုံ။ ရာဇာ ဝဿကာလေ
နိက္ခမိတွာ ဥယျာနေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိ၊ ဗောဓိသတ္တော ရညော သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။
တသ္မိံ ခဏေ အဿာနံ ကဋ္ဌာယေ သေဒေတွာ အာဟရိတွာ ဒေါဏီယံ
ပက္ခိပိံသု။ ဥယျာနေ မက္ကဋ္ဌေသု ဧကော မက္ကဋ္ဌော ရုက္ခာ ဩတရိတွာ တတော
ကဋ္ဌာယေ ဂဟေတွာ မုခံ ပူရေတွာ ဟတ္ထေဟိပိ ဂဟေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ရုက္ခေ
နိသီဒိတွာ ခါဒိတုံ အာရဘိ၊ အထဿ ခါဒမာနဿ ဟတ္ထတော ဧကော
ကဋ္ဌာယော ဘူမိယံ ပတိ။ သော မုခေန စ ဟတ္ထေဟိ စ ဂဟိတေ သဗ္ဗေ
ကဋ္ဌာယေ ဆဇ္ဇေတွာ ရုက္ခာ ဩရုပ္ပ တမေဝ ကဋ္ဌာယံ ဩလောကေန္တော
တံ ကဋ္ဌာယံ အဒိသ္ဗာဝ ပုန ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ အဇ္ဇေ သဟဿပရာဇိတော
ဝိယ သောစမာနော ဒုဗ္ဗုခေါ ရုက္ခသာခါယံ နိသီဒိ။ ရာဇာ မက္ကဋ္ဌဿ ကိရိယံ
ဒိသ္ဗာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ပဿထ၊ ကိ” နာမေတံ မက္ကဋ္ဌေန ကတ”န္တိ
ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ ဗဟုံ အနဝလောကေတွာ အပ္ပံ ဩလော-
ကေတွာ ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိနော ဗာလာ ဧဝရူပံ ကရေန္တိယေဝါ”တိ ဝတ္တာ ပဌမံ ဂါထ-
မာဟ—

၅၁။ “ဗာလော ဝတာယံ ဒုမသာခဂေါစရော၊
ပညာ ဇနိန္ဒ နယိမဿ ဝိဇ္ဇတိ။
ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိံ အဝကိရိယ ကေဝလံ၊
ဧကံ ကဋ္ဌာယံ ပတိတံ ဂဝေသတိ”တိ။

တတ္ထ ဒုမသာခဂေါစရေတိ မက္ကဋ္ဌော။ သော ဟိ ဒုမသာခါသု ဂေါစရံ
ဂဏှာတိ၊ သာဝ အဿ ဂေါစရော သဉ္ဇရဏဘူမိဘူတာ၊ တသ္မာ “ဒုမသာခ-
ဂေါစရော”တိ ဝုစ္စတိ။ ဇနိန္ဒာတိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ ရာဇာ ဟိ ပရမိဿရ-
ဘာဝေန ဇနဿ ဣန္ဒောတိ ဇနိန္ဒော။ ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိန္တိ စဏကမုဋ္ဌိံ ၂။ “ကဋ္ဌ-
ရာဇမာသမုဋ္ဌိ”န္တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ အဝကိရိယာတိ အဝကိရိတွာ။ ကေဝလန္တိ
သဗ္ဗံ။ ဂဝေသတိတိ ဘူမိယံ ပတိတံ ဧကမေဝ ပရိယေသတိ။

ဧဝံ ဝတော ပုန ဗောဓိသတ္တော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ဧဝမေဝ မယံ ရာဇ၊ ယေ စညေ အတိလောဘိနော။
အပ္ပေန ဗဟုံ ဇိယျာမ၊ ကဋ္ဌာယေနော ဝါနရော”တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—မဟာရာဇ ဧဝမေဝ မယဉ္စ ယေ စညေ လောဘာဘိဘူတာ ဇနာ သဗ္ဗေပိ အပ္ပေန ဗဟုံ ဇိယျာမ။ မယဉ္စိ ဧတရဟိ အကာလေ ဝဿာနသမယေ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ အပ္ပကဿ အတ္တဿ ကာရဏာ ဗဟုကာ အတ္တာ ပရိဟာယာမ။ ကဋ္ဌာယေနော ဝါနရောတိ ယထာ အယံ ဝါနရော ဧကံ ကဋ္ဌာယံ ပရိယေသမာနော တေနေနေန ကဋ္ဌာယေန သဗ္ဗ- ကဋ္ဌာယေဟိ ပရိဟိနော၊ ဧဝံ မယဉ္စိ အကာလေန ကန္တရပဒရာဒိသု ပူရေသု ဂစ္ဆမာနာ အပ္ပမတ္တကံ အတ္ထံ ပရိယေသမာနာ ဗဟူဟိ ဟတ္ထိဝါဟနအဿ- ဝါဟနာဒိဟိ စေဝ ဗလကာယေန စ ပရိဟာယိဿာမ။ တသ္မာ အကာလေ ဂန္တု န ဝဋ္ဋတိတိ ရညော ဩဝါဒံ အဒါသိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ တတော နိဝတ္တိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ပါရိသိ။ စောရာပိ “ရာဇာ ကိရ စောရမဒ္ဒနံ ကရိဿာမိတိ နဂရာ နိက္ခန္တော”တိ သုတွာ ပစ္စန္နတော ပလာယိံသု။ ပစ္စုပ္ပန္နေပိ စောရာ “ကောသလရာဇာ ကိရ နိက္ခန္တော”တိ သုတွာ ပလာယိံသု။ ရာဇာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝဋ္ဋိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ သာဝတ္ထိမေဝ ပါရိသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-တိန္ဒြကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၇)

ဓနုဟတ္ထကလာပေဟိတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သတ္ထာ ဟိ မဟာဗောဓိဇာတကော^၁ ဝိယ ဥမင်္ဂဇာတကော^၂ ဝိယ စ အတ္တနော ပညာယ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏိတံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တထာဂတော ပညဝါ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပညဝါ ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဝါနရ-
ယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အသီတိသဟဿဝါနရဂဏပရိဝါရော ဟိမဝန္တပဒေသေ
ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿာသန္တေ ဧကော ပစ္စန္တဂါမကော ကဒါဓိ ဝသတိ၊ ကဒါဓိ
ဥဗ္ဗသတိ။ တဿ ပန ဂါမဿ မဇ္ဈေ သာခါဝိဂ္ဂပသမ္ပန္နော မရုရဖလော ဧကော
တိန္ဒြကရက္ခော အတ္ထိ၊ ဝါနရဂဏော ဥဗ္ဗသိတကာလေ အာဂန္တော တဿ
ဖလာနိ ခါဒတိ။ အထာပရသ္မိံ ဖလဝါရေ သော ဂါမော ပုန အာဝါသော
အဟောသိ ဒဠပရိက္ခိတ္တော ခွါရယုတ္တော၊ သောပိ ရက္ခော ဖလဘာရနမိတ-
သာခေါ အဋ္ဌာသိ။ ဝါနရဂဏော စိန္တေသိ “မယံ ပုဗ္ဗေ အသုကဂါမေ
တိန္ဒြကဖလာနိ ခါဒါမ၊ ဖလိတော န ခေါ သော ဧတရဟိ ရက္ခော၊
ဥဒါဟု နော၊ အာဝသိတော သော ဂါမော၊ ဥဒါဟု နော”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန
စိန္တေတွာ “ဂစ္ဆ ဣမံ ပဝတ္တိံ ဇာနာဟိ”တိ ဧကံ ဝါနရံ ပေသေသိ။ သော
ဂန္တော ရက္ခဿ စ ဖလိတဘာဝံ ဂါမဿ စ ဂါဠဝါသဘာဝံ ဥတွာ အာဂန္တော
ဝါနရာနံ အာရောစေသိ။

ဝါနရာ တဿ ဖလိတဘာဝံ သုတွာ “မရုရာနိ တိန္ဒြကဖလာနိ ခါဒိဿာ-
မာ”တိ ဥဿာဟဇာတာ ဝါနရိန္ဒဿ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ဝါနရိန္ဒော
“ဂါမော အာဝါသော အနာဝါသော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာဝါသော ဒေဝါတိ။ တေန
ဟိ န ဂန္တဗ္ဗံ။ မနုဿာ ဟိ ဗဟုမာယာ ဟောန္တိတိ။ “ဒေဝ မနုဿာနံ
ပဋိသလ္လာနဝေလာယ အစုရတ္တသမယေ ခါဒိဿာမာ”တိ ဗဟူ ဂန္တော ဝါနရိန္ဒံ
သမ္ပုဋိန္ဒာပေတွာ ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ တဿ ဂါမဿ အဝိဒူရေ မနုဿာနံ
ပဋိသလ္လာနကာလံ အာဂမယမာနာ မဟာပါသာဏပိဋေ သယိတွာ မဇ္ဈိမ-
ယာမေ မနုဿေသု နိဒ္ဒံ ဩက္ကမန္တေသု ရက္ခံ အာရုယ ဖလာနိ ခါဒိသု။
အထေကော ပုရိသော သရီရကိစ္စေန ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ ဂါမမဇ္ဈဂတော
ဝါနရေ ဒိသ္မာ မနုဿာနံ အာစိက္ခိ။ ဗဟူ မနုဿာ ဓနကလာပံ သန္ဓယိတွာ
နာနာဝုမဟတ္တာ လေဉ္စဒဏ္ဍာဒိနိ အာဒါယ “ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ဝါနရေ
ဂဏိဿာမာ”တိ ရက္ခံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသု။ အသီတိသဟဿဝါနရာ မနုဿေ
ဒိသ္မာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ “နတ္ထိ နော အညံ ပဋိဿရဏံ အညတြ
ဝါနရိန္ဒေနာ”တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၅၃။ “ဓနုဟတ္ထကလာပေဟိ၊ နေတ္ထိံသဝရဓာရိဘိ။

သမန္တာ ပရိကိဏ္ဍ'မှ၊ ကထံ မောက္ခော ဘဝိဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဓနုဟတ္ထကလာပေဟိတိ ဓနုကလာပဟတ္ထေဟိ၊ ဓနုနိ စေဝ သရ-
ကလာပေ စ ဂဟေတွာ ဌိတေဟိတိ အတ္ထော။ နေတ္ထိံ သဝရဓာရိဘိတိ နေတ္ထိံ သာ
ဝုစ္စန္တိ ခဂ္ဂါ၊ ဥတ္တမခဂ္ဂဓာရိဟိတိ အတ္ထော။ ပရိကိဏ္ဏ'မှာတိ ပရိဝါရိတမှ။ ကထန္တိ
ကေန န ခေါ ဥပါယေန အမှာကံ မောက္ခော ဘဝိဿတိတိ။

တေသံ ကထံ သုတွာ ဝါနရိန္ဒော “မာ ဘာယိတ္ထ၊ မနုဿာ နာမ
ဗဟုကိစ္စာ၊ အဇ္ဈပိ မဇ္ဈိမယာမော ဝတ္တတိ၊ အပိ နာမ တေသံ ‘အမှေ
မာရေဿာမာ’တိ ပရိဝါရိတာနံ ဣမဿ ကိစ္စဿ အန္တရာယကရံ အညံ ကိစ္စံ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ^၁ ဝါနရေ သမဿာသေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “အပ္ပေဝ ဗဟုကိစ္စာနံ၊ အတ္ထော ဇာယေထ ကောစိ နံ။
အတ္ထိ ရုက္ခဿ အတ္ထိန္ဒံ၊ ခဇ္ဈထညေဝ တိန္ဒြက”န္တိ။

တတ္ထ နန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ အပ္ပေဝ ဗဟုကိစ္စာနံ မနုဿာနံ အညော ကောစိ
အတ္ထော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော။ အတ္ထိ ရုက္ခဿ အတ္ထိန္ဒန္တိ
ဣမဿ ရုက္ခဿ ဖလာနံ အာကမုနပရိကမုနဝသေန အတ္ထိန္ဒံ ဗဟု ဌာနံ^၂ အတ္ထိ။
ခဇ္ဈထညေဝ^၃ တိန္ဒြကန္တိ တိန္ဒြကဖလံ ခဇ္ဈထညေဝ^၄။ တုမှေ ဟိ ယာဝတကေန
ဝေါ အတ္ထော အတ္ထိ၊ တတ္ထကံ ခါဒထ၊ အမှာကံ ပဟရဏကာလံ ဇာနိဿာ-
မာတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော ကပိဂဏံ သမဿာသေသိ။ ဧတ္တကပ္ပိ အဿာသံ
အလဘမာနာ သဗ္ဗေပိ တေ ဖလိတေန ဟဒယေန ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏေယျံ။
မဟာသတ္ထော ပန ဧဝံ ဝါနရဂဏံ အဿာသေတွာ “သဗ္ဗေ ဝါနရေ သမာ-
နေထာ”တိ အာဟ။ သမာနေန္တာ တဿ ဘာဂိနေယျံ သေနကံ နာမ ဝါနရံ
အဒိသ္မာ “သေနကော နာဂတော”တိ အာရောစေသုံ။ သစေ သေနကော
နာဂတော၊ တုမှေ မာ ဘာယိတ္ထ၊ ဣဒါနိ ဝေါ သော သောတ္ထိံ ကရိဿတိတိ။
သေနကောပိ ခေါ ဝါနရဂဏဿ ဂမနကာလေ နိဒ္ဒါယိတွာ ပစ္ဆာ ပဗုဒ္ဓေါ ကပ္ပိ
အဒိသ္မာ ပဒါနုပဒိကော ဟုတွာ အာဂစ္ဆန္တော မနုဿေ ဒိသ္မာ “ဝါနရဂဏဿ
ဘယံ ဥပ္ပန္န”န္တိ ဥတွာ ကေသ္မိံ ပရိယန္တေ ဂေဟေ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ သုတ္တံ
ကန္တန္တိယာ မဟလ္လကိတ္တိယာ သန္တိကံ ဂန္တာ ခေတ္တံ ဂစ္ဆန္တော ဂါမဒါရကော
ဝိယ ဧကံ ဥမ္မုကံ ဂဟေတွာ ဥပရိဝါတေ ဌတွာ ဂါမံ ပဒိပေသိ။ မနုဿာ မက္ကဋေ
ဆဇ္ဇေတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေတုံ အဂမံသု။ ဝါနရာ ပလာယန္တာ သေနကဿတ္ထာယ
ဧကေကံ ဖလံ ဂဟေတွာ ပလာယိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဘာဂိနေယျော သေနကော မဟာနာမော သက္ကော အဟောသိ၊ ဝါနရဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဝါနရိန္ဒော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

တိန္ဒုကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၈)

ဇနိတ္တံ မေ ဘဝိတ္တံ မေတိ ဣဒံ သတ္တာဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အဟိ-
ဝါတကရောဂမုတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ကေသိံ ကုလေ အဟိ-
ဝါတကရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ မာတာပိတရော ပုတ္တံ အာဟံသု “တာတ မာ ဣမသ္မိံ
ဂေဟေ ဝဿ၊ ဘိတ္တိံ ဘိန္ဒိတွာ ပလာယိတွာ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဂန္တာ ဇီဝိတံ ရက္ခ၊
ပစ္ဆာ အာဂန္တာ ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ မဟာနိဓာနံ အတ္ထိ၊ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ ကုဋုမ္ပံ
သဏ္ဌပေတွာ သုခေန ဇီဝေယျာသိ” တိ။ ပုတ္တော တေသံ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ
ဘိတ္တိံ ဘိန္ဒိတွာ ပလာယိတွာ အတ္တနော ရောဂေ ဝူပသန္တေ အာဂန္တာ
မဟာနိဓာနံ ဥဒ္ဓရိတွာ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ဃရာဝါသံ ဝဿိ။ သော
ဧကဒိဝသံ သပ္ပိတေလာဒိနိ စေဝ ဝတ္ထန္တာဒနာဒိနိ စ ဂါဟာပေတွာ ဇေတဝနံ
ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိသိဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ
“တုမှာကံ ဂေဟေ အဟိဝါတကရောဂေါ ဥပ္ပန္နောတိ အဿုမှ၊ ကိန္တိ ကတွာ
မုတ္တောသိ” တိ ပုစ္ဆိ၊ သော တံ ပဝတ္တိံ အာစိန္တိ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ ခေါ ဥပါသက
ဘယေ ဥပ္ပန္န အတ္တနော ဝသနဌာနေ အာလယံ ကတွာ အညတ္ထ အဂတာ
ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိံသု၊ အနာလယံ ပန ကတွာ အညတ္ထ ဂတာ ဇီဝိတံ
လဘိံသု” တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိဂါမကေ ဟိန္ဒုကာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ကုမ္ဘကာရကမ္ပံ ကတွာ ပုတ္တဒါရံ
ပေါသေသိ။ တဒါ ပန ဗာရာဏသိယံ မဟာနဒိယာ သဒ္ဓိံ ကောဗဒ္ဓေါ
မဟာဇာတဿရော အဟောသိ။ သော ဗဟုဥဒကကာလေ နဒိယာ သဒ္ဓိံ
ဧကောဒကော ဟောတိ၊ ဥဒကေ မန္ဒိဘူတေ ဝိသု ဟောတိ။ မစ္ဆကစ္ဆပါ ပန
“ဣမသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ သုဝုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ၊ ဣမသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ” တိ
ဇာနန္တိ။ အထ တသ္မိံ သရေ နိဗ္ဗတ္တမစ္ဆကစ္ဆပါ “ဣမသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ
ဘဝိဿတိ” တိ ဥတွာ ဥဒကဿ ကောဗဒ္ဓကာလေယေဝ တမှာ သရာ

နိက္ခမိတွာ နဒိ° အဂမိ° သု။ ဧကော ပန ကစ္ဆပေါ “ဣဒံ မေ ဇာတဋ္ဌာနံ”
 ဝနိတဋ္ဌာနံ၊ မာတာပိတူဟိ ဝသိတဋ္ဌာနံ၊ န သက္ကောမိ ဣမံ ဇဟိတု”န္တိ နဒိ°
 န အဂမာသိ။ အထ နိဒါဃသမယေ တတ္ထ ဥဒကံ ဆိဇ္ဇိ၊ သော ကစ္ဆပေါ
 ဗောဓိသတ္တဿ မတ္တိကဂဟဏဋ္ဌာနေ ဘူမိ° ခဏိတွာ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တော
 “မတ္တိကံ ဂဟေဿာမိ”တိ တတ္ထ ဂန္တော မဟာကုဒ္ဒါလေန ဘူမိ° ခဏန္တော
 ကစ္ဆပဿ ပိဋ္ဌိ° ဘိန္ဒိတွာ မတ္တိကပိဏ္ဍိံ ဝိယ ကုဒ္ဒါလေနော နံ ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ
 ပါတေသိ။ သော ဝေဒနာပုတ္တော ဟုတွာ “ဝသနဋ္ဌာနေ အာလယံ ဇဟိတု
 အသက္ကောန္တော ဧဝံ ဝိနာသံ ပါပုဏိ”န္တိ ဝတွာ ပရိဒေဝမာနော ဣမာ ဂါထာ
 အဝေါစ—

၅၅။ “ဇနိတ္တံ မေ ဘဝိတ္တံ မေ၊ ဣတိ ပဏေံ အဝဿယိ°။
 တံ မံ ပဏော အဇ္ဈဘဝိ၊ ယထာ ဒုဗ္ဗလကံ တထာ။
 တံ တံ ဝဒါမိ ဘဂ္ဂဝ၊ သုဏောဟိ ဝစနံ မမ။

၅၆။ ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ၊ သုခံ ယတြာမိဂစ္ဆတိ။
 တံ ဇနိတ္တံ ဘဝိတ္တန္တု၊ ပုရိသဿ ပဇာနတော။
 ယမှိ ဇီဝေ တမှိ ဂစ္ဆေ၊ န နိကေတဟတော သိယာ”တိ။

တတ္ထ ဇနိတ္တံ မေ ဘဝိတ္တံ မေတိ ဣဒံ မမ ဇာတဋ္ဌာနံ၊ ဣဒံ မမ ဝနိတဋ္ဌာနံ။
 ဣတိ ပဏေံ အဝဿယိန္တိ ဣမိနာ ကာရဏေနာဟံ ဣမသ္မိ° ကဒ္ဓမေ
 အဝဿယိ° နိပဇ္ဇိ°၊ ဝါသံ ကပ္ပေသိန္တိ အတ္တော။ အဇ္ဈဘဝိတိ အဓိအဘဝိ ဝိနာသံ
 ပါပေသိ။ ဘဂ္ဂဝါတိ ကုမ္ဘကာရံ အာလပတိ။ ကုမ္ဘကာရာနဉ္စိ နာမဂေါတ္တ-
 ပညတ္တိ သော၊ ယဒိဒံ ဘဂ္ဂဝါတိ။ သုခန္တိ ကာယိကစေတသိကဿာဒံ။ တံ ဇနိတ္တံ
 ဘဝိတ္တန္တုတိ တံ ဇာတဋ္ဌာနန္တု ဝနိတဋ္ဌာနန္တု။ “ဇနိတ္တံ ဘဝိတ္တံ”န္တိ
 ဒီဃဝသေနပိ ပါဌော၊ သောယေဝတ္တော။ ပဇာနတောတိ အတ္တာနတ္တံ
 ကာရဏာကာရဏံ ဇာနန္တဿ။ န နိကေတဟတော သိယာတိ နိကေတေ
 အာလယံ ကတွာ အညတ္ထ အဂန္တော နိကေတေန ဟတော၊ ဧဝရူပံ မရဏဒုက္ခံ
 ပါပိတော န ဘဝေယျာတိ။

ဧဝံ သော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိ° ကထေန္တော ကာလမကာသိ။ ဗောဓိ-
 သတ္တောတံ ဂဟေတွာ သကလဂါမဝါသိနော သန္နိပါတာပေတွာတေ မနုဿေ
 ဩဝဒန္တော ဧဝမာဟ “ပဿထ ဣမံ ကစ္ဆပံ၊ အယံ အညေသံ မစ္ဆ-
 ကစ္ဆပါနံ မဟာနဒိ° ဂမနကာလေ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ အာလယံ ဆိန္ဒိတုံ

အသက္ကောန္တော တေဟိ သဒ္ဓိံ အဂန္တာ မမ မတ္တိကဂဟဏဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿာဟံ မတ္တိကံ ဂဏှန္တော မဟာကုဒ္ဒါလေန ပိဋ္ဌိံ ဘိဋ္ဌိတွာ မတ္တိကပိဏ္ဍိံ ဝိယ နံ ထလေ ပါတေသိံ။ အယံ အတ္တနာ ကတကမ္ပံ သရိတွာ ဒွိဟိ ဂါထာဟိ ပရိဒေဝိတွာ ကာလမကာသိ။ ဧဝမေသ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ အာလယံ ကတွာ မရဏံ ပတ္တော၊ တုမ္ပေပိ မာ ဣမိနာ ကစ္ဆပေန သဒိဿာ အဟုဝတ္ထ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ‘မယံ ရူပံ မယံ သဒ္ဓေါ မယံ ဂန္တော မယံ ရသော မယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗော မယံ ပုတ္တော မယံ ဓိတာ မယံ ဒါသဒါသိပရိစ္ဆေဒေါ မယံ ဟိရညသုဝဏ္ဏ’န္တိ တဏှာဝသေန ဥပဘောဂဝသေန မာ ဂဏှိတ္ထ၊ ဧကကော-ဝေသ သတ္တော တိသုဘဝေသ ပရိဝတ္တတိ”တိ။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓလီလာယ မဟာဇနဿ ဩဝါဒမဒါသိ၊ သော ဩဝါဒေါ သကလဇမ္ပဒိပံ ပတ္တရိတွာ သဋ္ဌိမတ္တာနိ ဝဿသဟဿာနိံ အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနော ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ၊ ဗောဓိ-သတ္တောပိ တထေဝ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ကုလပုတ္တော သောတာပတ္တိ-ဇလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တဒါ ကစ္ဆပေါ အာနန္တော အဟောသိ၊ ကုမ္ဘကာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သတဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၇၉)

တဉ္စ အပ္ပန္နိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကဝိသတိဝိဓံ အနေသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဗဟူ ဘိက္ခူ ဝေဇ္ဇကဓမ္မေန ဒူတကဓမ္မေန ပဟိဏကဓမ္မေန၊ ဇဗ္ဗံပေသနိကေန ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍေနာတိ ဧဝရူပါယ ဧကဝိသတိ-ဝိဓာယ အနေသနာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသုံ။ သာ သာကေတဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ တေသံ တထာ ဇီဝိကကပ္ပနဘာဝံ ဥတွာ “ဧတရဟိ ခေါ ဗဟူ ဘိက္ခူ အနေသနာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ၊ တေ ပန ဧဝံ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတွာ ယက္ခတ္တဘာဝါ ပေတတ္တဘာဝါ န မုစ္ဆိဿန္တိ၊ ဓုရဂေါဏာ ဟုတွာဝ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ နိရယေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿန္တိ၊ ဧတေသံ ဟိတတ္ထာယ

သုခတ္ထာယ အတ္တဇ္ဈာသယံ သကပဋိဘာနံ ဧကံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဘိက္ခုသံဃံ သန္တိပါတာပေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဧကဝိသတိဝိဓာယ အနေသနာယ ပစ္စယာ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ။ အနေသနာယ ဟိ ဥပ္ပန္နော ပိဏ္ဏပါတော အာဒိတ္တ-
လောဟဂုဋ္ဌသဒိသော ဟလာဟလဝိသုပမော။ အနေသနာ ဟိ နာမေသာ ဗုဒ္ဓ-
ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ ဂရဟိတဗ္ဗာ ပဋိကုဋ္ဌာ။ အနေသနာယ ဥပ္ပန္နံ ပိဏ္ဏပါတံ
ဘုဉ္ဇန္တဿ ဟိ ဟာသော ဝါ သောမနဿံ ဝါ နတ္ထိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နော ဟိ ပိဏ္ဏ-
ပါတော မမ သာသနေ စဏ္ဍာလဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘောဇနသဒိသော၊ တဿ
ပရိဘောဂေါ သတဓမ္မမာဏဝဿ စဏ္ဍာလုစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တပရိဘောဂေါ ဝိယ
ဟောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ပါထေ-
ယျတဏ္ဍုလေ စ ဘတ္တပုဋ္ဌ ဂဟေတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဗာရာဏ-
သီယံ ဧကော မာဏဝေါ အတ္ထိ သတဓမ္မော နာမ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာ-
သာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တော။ သောပိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန တဏ္ဍုလေ
စ ဘတ္တပုဋ္ဌ အဂဟေတွာဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ၊ တေ ဥဘောပိ မဟာမဂ္ဂေ သမာ-
ဂစ္ဆိံသု။ မာဏဝေါ ဗောဓိသတ္တံ “ကိဉ္စောတိကောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “အဟံ
စဏ္ဍာလော”တိ ဝတွာ “တံ ကိဉ္စောတိကောသိ”တိ မာဏဝံ ပုစ္ဆိ။
ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏော အဟန္တိ။ “သာဓု ဂစ္ဆာမာ”တိ တေ ဥဘောပိ မဂ္ဂံ
အဂမံသု။ ဗောဓိသတ္တော ပါတရာသဝေလာယ ဥဒကဗာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ
ဟတ္ထေ ခေဝိတွာ ဘတ္တပုဋ္ဌံ မောစေတွာ “မာဏဝ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇာဟိ”တိ အာဟ။
နတ္ထိ အရေ စဏ္ဍာလ မမ ဘတ္တေန အတ္ထောတိ။ ဗောဓိသတ္တော “သာဓု”တိ
ပုဋ္ဌကဘတ္တံ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ အကတွာဝ အတ္တနော ယာပနမတ္တံ အညသ္မိံ ပဏ္ဍေ ပက္ခိ-
ပိတွာ ပုဋ္ဌကဘတ္တံ ဗန္ဓိတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ
ခေတဟတ္ထပါဒေါ တဏ္ဍုလေ စ သေသဘတ္တံ အာဒါယ “ဂစ္ဆာမ
မာဏဝါ”တိ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

တေ သကလဒိဝသံ ဂန္တာ သာယံ ဥဘောပိ ဧကသ္မိံ ဥဒကဗာသုကဋ္ဌာနေ
နတွာ ပစ္စုတ္တရိသု။ ဗောဓိသတ္တော ဗာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ ဘတ္တပုဋ္ဌံ
မောစေတွာ မာဏဝံ အနာပုစ္ဆိတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ အာရဘိ။ မာဏဝေါ သကလ-
ဒိဝသံ မဂ္ဂဂမနေန ကိလန္တော ဆာတဇ္ဈတ္တော “သစေ မေ ဘတ္တံ ဒဿတိ၊
ဘုဉ္ဇိဿာမိ”တိ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဣတရော ကိဉ္စိ အဝတွာ ဘုဉ္ဇ-
တေဝ။ မာဏဝေါ စိန္တေသိ “အယံ စဏ္ဍာလော မယံ အဝတွာဝ သဗ္ဗံ

ဘုဉ္ဇတိ နိပ္ပိဋေတွာပိ တံ ဂဟေတွာ ဥပရိ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တံ ဆဇ္ဇေတွာ သေသံ ဘုဉ္ဇတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တထာ ကတွာ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ။ အထဿ ဘုတ္တမတ္တဿေဝ “မယာ အတ္တနော ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသာနံ အနနုစ္ဆရိကံ ကတံ၊ စဏ္ဍာလဿ နာမ မေ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တံ ဘုတ္တ”န္တိ ဗလဝရိပ္ပုဋ္ဌိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တာဝဒေဝဿ သလောဟိတံဘတ္တံ မုခတော ဥဂ္ဂန္တိ။ သော “အပ္ပမတ္တကဿ ဝတ မေ ကာရဏာ အနနုစ္ဆရိကံ ကမ္ပံ ကတ”န္တိ ဥပ္ပန္နဗလဝသောကတာယ ပရိဒေဝမာနော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၇။ “တဉ္စ အပ္ပဉ္စ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ၊ တဉ္စ ကိစ္ဆေန နော အဒါ။
သောဟံ မြာဟ္မဏဇာတိကော၊ ယံ ဘုတ္တံ တမ္ပိ ဥဂ္ဂတ”န္တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္တော—ယံ မယာ ဘုတ္တံ၊ တံ အပ္ပဉ္စ ဥစ္ဆိဋ္ဌဉ္စ၊ တဉ္စ သော စဏ္ဍာလော န အတ္တနော ရုစိယာ မံ အဒါသိ၊ အထ ခေါ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော ကိစ္ဆေန ကသိရေန အဒါသိ၊ သောဟံ ပရိသုဒ္ဓမြာဟ္မဏဇာတိကော၊ တေနော မေ ယံ ဘုတ္တံ၊ တမ္ပိ သဒ္ဓိံ လောဟိတေန ဥဂ္ဂတန္တိ။

ဧဝံ မာဏဝေါ ပရိဒေဝိတွာ “ကိ” ဒါနိ မေ ဝေရူပံ အနနုစ္ဆရိကံ ကမ္ပံ ကတွာ ဇိဝိတေနာ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ကဿစိ အတ္တာနံ အဒဿေတွာဝ အနာထမရဏံ ပတ္တော။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ ဒဿေတွာ “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ သတဓမ္မမာဏ-ဝဿံ တံ စဏ္ဍာလုစ္ဆိဋ္ဌကံ ဘုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော အယုတ္တဘောဇနဿ ဘုတ္တတ္တာ နေဝ ဟာသော၊ န သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဧဝမေဝ ယော ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော အနေသနာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တော တထာလဒ္ဓပစ္စယံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တဿ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌဂရဟိတဇိဝိတဘာဝတော နေဝ ဟာသော၊ န သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၈။ “ဧဝံ ဓမ္မံ နိရံကတွာ၊ ယော အဓမ္မေန ဇိဝတိ။
သတဓမ္မောဝ လာဘေန၊ လဒ္ဓေနပိ န နန္ဒတိ”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မန္တိ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလဓမ္မံ။ နိရံကတွာတိ နိဟရိတွာ ဆဇ္ဇေတွာ။ အဓမ္မေနာတိ ဧကဝိသတိယာ အနေသနသင်္ခါတေန မိစ္ဆာဇီဝေန။ သတဓမ္မောတိ တဿ နာမံ၊ “သန္တဓမ္မော”တိဝိ ပါဌော။ န နန္ဒတိတိ ယထာ သတဓမ္မော မာဏဝေါ “စဏ္ဍာလုစ္ဆိဋ္ဌကံ မေ လဒ္ဓ”န္တိ တေန လာဘေန

န နန္ဒတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိမ္ပိ သာသနော ပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော အနေသနာယ လဒ္ဓလာဘံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော န နန္ဒတိ န တုဿတိ။ “ဗုဒ္ဓဂရဟိတဇိဝိကာယ ဇီဝါမိ”တိ ဒေါမနဿပုတ္တော ဟောတိ။ တဿ အနေသနာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တဿ သတဓမ္မမာဏဝဿေဝ အရညံ ပဝိသိတွာ အနာထမရဏံ မရိတုံ ဝရန္တိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒေသေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု။ တဒါ မာဏဝေါ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ အဟမေဝ စဏ္ဍာလ-ပုတ္တော အဟောသိန္တိ။

သတဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဒုဒ္ဒဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၀)

ဒုဒ္ဓဒံ ဒဒမာနာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဂဏဒါနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဒွေ သဟာယကာ ကုဋုမ္ပိယပုတ္တော ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ သဇ္ဇေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗ-ပရိက္ခာရေ အဒံသု။ တေသု ဂဏဇေဋ္ဌကော သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိ” ဒါနေ ဗဟုဒါယကာပိ အတ္ထိ အပ္ပဒါယကာပိ၊ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ‘ဣဒံ ဒါနံ မဟပ္ပလံ ဟောတူ’တိ” ဒါနံ နိယျာဒေသိ။ သတ္တာ “တုမှေဟိ ခေါ ဥပါသကာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ နိယျာဒေန္တေဟိ မဟာကမ္မံ ကတံ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝမေဝ နိယျာဒိံသု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ သရာဝါသံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသီံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုန-ဒိဝသေ ဒွါရဂါမေ သပရိဝါရော ဘိက္ခာယ စရိ။ မနဿာ ဘိက္ခံ အဒံသု။ ပုန-ဒိဝသေ ဗာရာဏသီယံ စရိ၊ မနဿာ သမ္ပိယာယမာနာ ဘိက္ခံ ဒတွာ ဂဏဗန္ဓနေန

ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ ဒါနံ သဇ္ဇေတွာ ဣသိဂဏဿ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံသု။
ဒါနပရိယောသာနေ ဂဏဇေဋ္ဌကော ဧဝမေဝ ဝတွာ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဒါနံ
နိယျာဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “အာရုဿော စိတ္တပ္ပဿာဒေ သတိ အပ္ပကံ နာမ
ဒါနံ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဣမာ ဂါယာ အဝေါစ—

၅၉။ “ဒုဒ္ဒဒံ ဒေမာနာနံ၊ ဒုက္ကရံ ကမ္မ ကုဗ္ဗတံ။
အသန္တော နာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ သတံ ဓမ္မော ဒုရန္တယော။

၆၀။ တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ၊ နာနာ ဟောတိ ဣတော ဂတိ။
အသန္တော နိရယံ ယန္တိ၊ သန္တော သဂ္ဂပရာယဏာ”တိ။

တတ္ထ ခုဒ္ဒဒန္တိ ဒါနံ နာမ လောဘဒေါသဝိကေဟိ အပဏှိတေဟိ ဒါတုံ န
သက္ကာ၊ တသ္မာ “ဒုဒ္ဒဒ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တံ ဒေမာနာနံ။ ဒုက္ကရံ ကမ္မ ကုဗ္ဗတန္တိ တဒေဝ
ဒါနကမ္မံ သဗ္ဗေဟိ ကာတုံ န သက္ကာတိ ဒုက္ကရံ။ တံ ကုရမာနာနံ။ အသန္တောတိ
အပဏှိတာ ဗာလာ။ နာနုကုဗ္ဗန္တိတိ တံ ကမ္မံ နာနုကရောန္တိ။ သတံ ဓမ္မောတိ
ပဏှိတာနံ သဘာဝေါ။ ဒါနံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒုရန္တယောတိ ဖလသမ္ပန္န-
ဝသေန ဒုဇ္ဇာနေ၊ ဧဝရူပဿ ဒါနဿ ဧဝရူပေါ ဖလဝိပါကော ဟောတိတိ
ဒုရနုဗောဓော။ အပိစ ဒုရန္တယောတိ ဒုရမိဂမော၊ အပဏှိတေဟိ ဒါနံ
ဒတွာ ဒါနဖလံ နာမ လဒ္ဓါ န သက္ကာတိပိ အတ္ထော။ နာနာ ဟောတိ
ဣတော ဂတိတိ ဣတော စဝိတွာ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာနံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ နာနာ
ဟောတိ။ အသန္တော နိရယံ ယန္တိတိ အပဏှိတာ ဒုဿိလာ ဒါနံ အဒတွာ
သီလံ အရက္ခိတွာ နိရယံ ဂစ္ဆန္တိ။ သန္တော သဂ္ဂပရာယဏာတိ ပဏှိတာ ပန
ဒါနံ ဒတွာသီလံ ရက္ခိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကရိတွာ တိဏိ သုစရိတာနိ ပူရေတွာ
သဂ္ဂပရာယဏာ ဟောန္တိ၊ မဟန္တံ သဂ္ဂသုခသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အနုမောဒနံ ကတွာ စတ္တာရော ဝဿိကေ မာသေ
တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ဝဿာတိက္ကမေ ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိ-
ဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒုဒ္ဒဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကလျာဏဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ကလျာဏဓမ္မံ ဒဋ္ဌရံ၊ မက္ကဋ္ဌိ ဒုတ္တိမက္ကဋ္ဌံ။
အာဒိစ္စပဋ္ဌာနဉ္စေ၊ ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိ တိန္ဒြိကံ။
ကစ္ဆပံ သတဓမ္မဉ္စ၊ ဒုဒ္ဓဒန္တိ စ တေ ဒသ။

၄-အသဒိသဝဂ္ဂ

၁-အသဒိသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၁)

ဓနုဂ္ဂဟော အသဒိသောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိ-
နိက္ခမနံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသံ ဟိ ဘိက္ခု မေဿဘာယံ သန္ဓိသိန္ဓာ
ဘဂဝတော မဟာနိက္ခမပါရမိံ ဝဏ္ဏန္တာ နိသိဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ
နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာဘိနိက္ခမနံ
နိက္ခန္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ နိက္ခန္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အဂ္ဂမဟေသီယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ တဿ သောတ္တိနာ ဇာတဿ
နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “အသဒိသကုမာရေ”တိ နာမံ အကံသု။ အထဿ
အာဓာရိတွာ ပရိဓာရိတွာ ဝိစရဏကာလေ အညော ပုညဝါ သတ္တော
ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ တဿ သောတ္တိနာ ဇာတဿ နာမဂ္ဂဟဏ-
ဒိဝသေ “ပြဟ္မဒတ္တကုမာရေ”တိ နာမံ အကံသု။ တေသု ဗောဓိသတ္တော
သောဋ္ဌသဝဿကာလေ တက္ကသီလံ ဂန္ဓာ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ
သန္တိကေ တယော ဝေဒေ အဋ္ဌာရဿ စ သိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေသု ဣဿာသ-
သိပ္ပေ အသဒိသော ဟုတွာ ဗာရာဏသီံ ပစ္စာဂမိ။ ရာဇော ကာလံ
ကရေန္တော “အသဒိသကုမာရဿ ရဇ္ဇံ ဒတွာ ပြဟ္မဒတ္တဿ ဩပရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ
ဝတွာ ကာလမကာသိ။ တသ္မိံ ကာလကတေ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ရဇ္ဇေ
ဒီယမာနေ “န မယံ ရဇ္ဇေနတ္ထော”တိ ပဋိက္ခိပိ၊ ပြဟ္မဒတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိသု။
ဗောဓိသတ္တော “မယံ ရဇ္ဇေန” အတ္ထော နတ္ထိ”တိ ကိဉ္စိပိ၊ န ဣစ္ဆိ၊ ကနိဋ္ဌေ ရဇ္ဇံ
ကာရေန္တေ ပကတိယာ ဝသနာကာရေနေဝ ဝသိ။ ရာဇပါဒမူလိကာ

“အသဒိသကုမာရော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ”တိ ဝတွာ ရညော သန္တိကေ ဗောဓိသတ္တံ ပရိဘိန္ဒိသု။ သောပိ တေသံ ဝစနံ ဂဟေတွာ ပရိဘိန္ဒစိတ္တော “ဘာတရံ မေ ဂဏှထာ”တိ မနုဿေ ပယောဇေသိ။

အထေကော ဗောဓိသတ္တဿ အတ္ထစရကော တံ ကာရဏံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ကနိဋ္ဌဘာတိကဿ ကုဇ္ဈိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အညံ ရဋ္ဌံ ဂန္ဓာ “ဧကော ဓနုဂ္ဂဟော အာဂန္ဓာ ရာဇဒွါရေ ဌိတော”တိ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ “ကိတ္တကံ ဘောဂံ ဣစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကသံဝစ္ဆရေန သတသဟဿန္တိ။ သာရ အာဂစ္ဆတူတိ။ အထ နံ အာဂန္ဓာ သမိပေ ဌိတံ ပုစ္ဆိ “တွံ ဓနုဂ္ဂဟောသီ”တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ သာရ မံ ဥပဋ္ဌဟဿူတိ။ သော တံတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိ။ တဿ ပရိဗ္ဗယံ ဒိယမာနံ ဒိသ္မာ “အတိ-ဗဟံ လဘတိ”တိ ပေါရာဏကဓနုဂ္ဂဟာ ဥဇ္ဈာယိသု။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနံ ဂန္ဓာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဌသမိပေ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ အဗ္ဗု-ရုက္ခမူလေ မဟာသယနေ နိပန္နော ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော ရုက္ခဂ္ဂေ ဧကံ အဗ္ဗုပိဏ္ဍိ ဒိသ္မာ “ဣမံ န သက္ကာ အဘိရုဟိတွာ ဂဏှိတု”န္တိ ဓနုဂ္ဂဟေ ပက္ခောသာပေတွာ “ဣမံ အဗ္ဗုပိဏ္ဍိ” သရေန ဆိန္ဒိတွာ ပါတေတုံ သက္ခိဿထာ”တိ အာဟ။ န တံ ဒေဝ အမှာကံ ဂရ၊ ဒေဝေန ပန နော ဗဟုဝါရေ ကမ္မံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ အရနာဂတော ဓနုဂ္ဂဟော အမှေဟိ ဗဟုတရံ လဘတိ၊ တံ ပါတာပေထာတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သက္ခိဿသိ တာတ ဧတံ ပါတေ-တု”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ ဧကံ ဩကာသံ လဘမာနော သက္ခိဿာမိတိ။ ကတရောကာသန္တိ။ တုမှာကံ သယနဿ အန္တောကာသန္တိ။ ရာဇာ သယနံ ဟရာပေတွာ ဩကာသံ ကာရေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဟတ္ထေ ဓနု နတ္ထိ၊ နိဝါသ-နန္တရေ ဓနံ သန္ဓယိတွာ ဝိစရတိ၊ တသ္မာ “သာဏိံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာရ”တိ သာဏိံ အာဟရာပေတွာ ပရိက္ခိပါပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော အန္တောသာဏိံ ပဝိသိတွာ ဥပရိနိဝတ္တံ သေတဝတ္တံ ဟရိတွာ ဧကံ ရတ္တပဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ ကမ္မံ ဗန္ဓိတွာ ဧကံ ရတ္တပဋ္ဌံ ဥဒရေ ဗန္ဓိတွာ ပသိဗ္ဗကတော သန္ဓိယုတ္တံ ခဂ္ဂံ နိဟရိတွာ ဝါမပဿေ သန္ဓယိတွာ သုဝဏ္ဏကမ္ဘုကံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ စာပနာဋ္ဌိံ ပိဋ္ဌိယံ သန္ဓယိတွာ သန္ဓိယုတ္တမေဏ္ဍကမဟာဓနံ အာဒါယ ပဝါဠ-ဝဏ္ဏံ ဇိယံ အာရောပေတွာ ဥဏှိသံ သိသေ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ တိဒိဏာခုရပွံ နခေဟိ ပရိဝတ္တယမာနော သာဏိံ ဒွိဓာ ကတွာ ပထဝီ ဖာလေတွာ အလင်္ကတနာဂ-ကုမာရော ဝိယ နိက္ခမိတွာ သရဒိပနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ခုရပွံ သန္ဓယိတွာ ရာဇာနံ အာဟ “ကိ” မဟာရာဇ ဧတံ အဗ္ဗုပိဏ္ဍိ ဥဒ္ဓံ အာရောဟနကဏ္ဍေန ပါတေမိ၊

ဥဒါဟု အစော ဩရောဟနကဏ္ဍေနာ”တိ။ တာတ ဗဟူ မယာ အာရောဟန-
ကဏ္ဍေန ပါတေန္တာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဩရောဟနကဏ္ဍေန ပန ပါတေန္တာ မယာ န
ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဩရောဟနကဏ္ဍေန ပါတေဟီတိ။ မဟာရာဇ ဣဒံ ကဏ္ဍံ ဒူရံ
အာရောဟိဿတိ၊ ယာဝ စာတုမဟာရာဇိကဘဝနံ၊ တာဝ ဂန္တာ သယံ
ဩရောဟိဿတိ၊ ယာဝဿ ဩရောဟနံ၊ တာဝ တုမှေဟိ အဓိဝါသေတုံ
ဝဋ္ဋတိတိ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ။

အထ နံ ပုန အာဟ “မဟာရာဇ ဣဒံ ကဏ္ဍံ ပန အာရောဟမာနံ အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိ-
ဝဏ္ဏံ ယာဝမဇ္ဈံ ကန္တမာနံ အာရောဟိဿတိ၊ ဩရောဟမာနံ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ
ဣတော ဝါ ဧတ္တော ဝါ အဂန္တာ ဥဇုဉ္ဇေဝ^၁ ပတိတွာ အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိ^၂ ဂဟေတွာ
ဩတရိဿတိ၊ ပဿ မဟာရာဇာ”တိ ဝေဂံ ဇနေတွာ ကဏ္ဍံ ခိပိ။ တံ ကဏ္ဍံ
အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိဝဏ္ဏံ ယာဝမဇ္ဈံ ကန္တမာနံ အဘိရုဟိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဣဒါနိ တံ
ကဏ္ဍံ ယာဝစာတုမဟာရာဇိကဘဝနံ ဂတံ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ပဌမံ ဒိတ္တ-
ကဏ္ဍတော အဓိကဘရံ ဝေဂံ ဇနေတွာ အညံ ကဏ္ဍံ ခိပိ၊ တံ ဂန္တာ ပုရိမကဏ္ဍ-
ပုဇ်^၂ ပဟရိတွာ နိဝတ္တိဘွာ သယံ တာဝတိသဘဝနံ အဘိရုဟိ။ တတ္ထ
နံ ဒေဝတာ အဂ္ဂဟေသုံ၊ နိဝတ္တနကဏ္ဍဿ ဝါတဆိန္နသဒ္ဓေါ အသနိသဒ္ဓေါ
ဝိယ အဟောသိ။ မဟာဇနေန “ကိ” ဧသော သဒ္ဓေါ”တိ ဝုတ္တေ ဗောဓိသတ္တော
“နိဝတ္တနကဏ္ဍဿ သဒ္ဓေါ”တိ ဝတွာ အတ္တနော အတ္တနော သရီရေ ကဏ္ဍဿ
ပတနဘာဝံ ဥတွာ^၃ ဘိတတသိတံ မဟာဇနံ “မာ ဘာယိတ္တာ”တိ သမဿာ-
သေတွာ “ကဏ္ဍဿ ဘူမိယံ ပတိတုံ န ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ ကဏ္ဍံ ဩတရမာနံ
ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဣတော ဝါ ဧတ္တော ဝါ အဂန္တာ ဥဇုဉ္ဇေဝ^၄ ပတိတွာ အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိ^၅
ဆိန္ဒြိယံ။ ဗောဓိသတ္တော အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိယာ စ ကဏ္ဍဿ စ ဘူမိယံ ပတိတုံ အဒတွာ
အာကာသေယေဝ သမ္ပုဋိန္ဒြိယန္တော ဧကေန ဟတ္ထေန အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိ^၆၊ ဧကေန ဟတ္ထေန
ကဏ္ဍံ အဂ္ဂဟေသိ။ မဟာဇနော တံ အတ္ထရိယံ ဒိသွာ “န နော ဝေရူပံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ
မဟာပုရိသံ ပသံသတိ ဥန္နဒတိ အပ္ပေေါဋ္ဌေတိ အင်္ဂုလိယော ဝိရုနတိ၊ စေလုက္ခေပ-
သဟဿာနိ ပဝတ္တေတိ။ ရာဇပရိသာယ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တဿ
ဒိန္နဓနံ ကောဋိမတ္တံ အဟောသိ။ ရာဇာဝိဿ နေဝဿံ ဝဿေန္တော ဝိယ ဗဟုံ
ဓနံ မဟန္တဉ္စ ယသံ အဒါသိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တေ တေန ရညာ သက္ကတေ ဂရုကတေ တတ္ထ ဝသန္တေ
“အသဒိသကုမာရော ကိရ ဗာရာဏသိယံ နတ္ထိ”တိ သတ္တ ရာဇာနော အဂန္တာ

၁-ဩဒိယဉ္ဇေဝ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-ပတနဘယေန (သျာ၊ က)

ဇာတက-၆ ၂-၆

၂-ပုရိမကဏ္ဍံ ပုဇ် (သျာ)၊ ပုရိမကဏ္ဍံ ပက္ခေန (က)

၄-ဩဒိယဉ္ဇေဝ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၅-ဝဏ္ဏံ (က)

ဗာရာဏသီနဂရံ ပရိဝါရေတွာ “ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ ရညော ပဏ္ဏံ ပေသေသုံ။ ရာဇာ မရဏဘယဘိတော “ကုဟိ” မေ ဘာတာ ဝသတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧကံ သာမန္တရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟတိ”တိ သုတွာ “မမ ဘာတိကေ အနာဂစ္ဆန္တေ မယံ ဇီဝိတံ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆထ တဿ မမ ဝစနေန ပါဒေ ဝဋ္ဋိတွာ ခမာပေတွာ ဂဏှိတွာ အာဂစ္ဆထာ”တိ ဒူတေ ပါဟေသိ၊ တေ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဗာရာဏသီ ပစ္စာဂန္ဓာ ရာဇာနံ “မာ ဘာယိ”တိ သမဿာသေတွာ ကဏ္ဍေ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတွာ “အဟံ အသဒိသကုမာရော အာဂတော၊ အညံ ဧကကဏ္ဍံ ခိပန္တော သဗ္ဗေသံ ဝေါ ဇီဝိတံ ဟရိဿာမိ၊ ဇီဝိတေန အတ္ထိကာ ပလာယန္တူ”တိ အဇ္ဇာလကေ ဌတွာ သတ္တန္တံ ရာဇနံ ဘုဉ္ဇန္တာနံ ကဉ္ဇန-ပါတိမကုလေယေဝ ကဏ္ဍံ ပါတေသိ။ တေ အက္ခရာနိ ဒိသ္မာ မရဏဘယဘိတာ သဗ္ဗေဝ ပလာယိသု။ ဧဝံ မဟာသတ္တော ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ အနုပ္ပါဒေတွာ သတ္တ ရာဇာနော ပလာပေတွာ ကနိဋ္ဌဘဒ္ဒတရံ အပလောကေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ အသဒိသကုမာရော သတ္တ ရာဇာနော ပလာပေတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော ဣသိပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတော”တိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၆၁။ “ဓနုဂ္ဂဟော အသဒိသော၊ ရာဇပုတ္တော မဟဗ္ဗလော။
ဒူရေပါတိ အက္ခဏဝေဓိ၊ မဟာကာယပ္ပဒါလနော။

၆၂။ သဗ္ဗာမိတ္တေ ရဏံ ကတွာ၊ န စ ကဉ္ဇိ ဝိဟေဌယိ။
ဘာတရံ သောတ္ထိံ ကတွာန၊ သံယမံ အဇ္ဈုပါဂမီ”တိ။

တတ္ထ အသဒိသောတိ န ကေဝလံ နာမေနေဝ၊ ဗလဝီရိယပညာဟိဝိ အသဒိသောဝ။ မဟဗ္ဗလောတိ ကာယဗလေနပိ ပညာဗလေနပိ မဟဗ္ဗလော။ ဒူရေပါတိတိ ယာဝ စာတုမဟာရာဇိကဘဝနာ တာဝတိံသဘဝနာ စ ကဏ္ဍံ ပေသေတုံ သမတ္တကာယ ဒူရေပါတိ။ အက္ခဏဝေဓိတိ အဝိရာမိတဝေဓိ။ အထ ဝါ အက္ခဏာ ဝုစ္စတိ ဝိဇ္ဇု၊ ယာဝ ဧကာ ဝိဇ္ဇု နိစ္ဆရတိ၊ တာဝ တေနေဘာသေန

သတ္တဋ္ဌ ဝါရေ ကဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ ဝိဇ္ဈတိတိ အက္ခဏဝေဓိ။ မဟာကာယပု-
ဒါလနောတိ မဟန္တေ ကာယေ ပဒါလေတိ။ စမ္ပကာယော၊ ဒါရုကာယော၊
လောဟကာယော၊ အယောကာယော၊ ဝါလိကကာယော၊ ဥဒကကာယော၊
ဖလကကာယောတိ ဣမေ သတ္တ မဟာကာယာ နာမ။ တတ္ထ အညော စမ္ပကာယ-
ပဒါလနော မဟိံသစမ္ပံ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ။ သော ပန သတမ္ပိ မဟိံသစမ္ပာနံ^၁
ဝိနိဝိဇ္ဈတိယေဝ။ အညော အဋ္ဌင်္ဂလဗဟလံ ဥဒုမ္ပရပဒရံ၊ စတုရင်္ဂလဗဟလံ အသန-
ပဒရံ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ။ သော ပန ဖလကသတမ္ပိ ဧကတော ဗဒ္ဓံ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ။ တထာ
ဒွင်္ဂလဗဟလံ^၂ တမ္ပလောဟပဋ္ဌံ၊ အင်္ဂလဗဟလံ^၂ အယပဋ္ဌံ။ ဝါလိကသကဋ္ဌဿ
ဗဒရသကဋ္ဌဿ ပလာလသကဋ္ဌဿ ဝါ ပစ္ဆာဘာဂေန ကဏ္ဍံ ပဝေသေတွာ
ပုရေဘာဂေန အတိပါတေတိ။ ပကတိယာ ဥဒကေ စတုဥသဘဋ္ဌာနံ ကဏ္ဍံ
ပေသေတိ^၃၊ ထလေ အဋ္ဌဥသဘဋ္ဌိ ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တန္တံ မဟာကာယာနံ
ပဒါလနတော မဟာကာယပုဒါလနော။ သဗ္ဗာမိတ္တေတိ သဗ္ဗေ အမိတ္တေ။
ရဏံ ကတွာတိ ယုဒ္ဓံ ကတွာ ပလာပေသိတိ အတ္တော။ န ဓ ကဋ္ဌိ ဝိဟေဋ္ဌယီတိ
ဧကမ္ပိ န ဝိဟေဋ္ဌယိ။ အဝိဟေဋ္ဌယန္တောယေဝ ပန တေဟိ သဒ္ဓိံ ကဏ္ဍပေသ-
နေနေဝ ရဏံ ကတွာ။ သံယမံ အဇ္ဈုပါဂမီတိ သီလသံယမံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂတော။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကနိဋ္ဌဘာတာ အာနန္တော အဟောသိ၊ အသဒိသကုမာရော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

အသဒိသဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သင်္ခါမာဝစရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၂)

သင်္ခါမာဝစရော သူရေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော နန္ဒတ္ထေရံ
အာရဟ္တ ကထေသိ။ သတ္တရိ ဟိ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ ဂန္ဓာ ကနိဋ္ဌဘာတိကံ
နန္ဒရာဇကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကပိလပုရာ နိက္ခမ္ပ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ
ဝိဟရန္တေ အာယသ္မာ နန္ဒော ဘဂဝတော ပတ္တံ အာဒါယ တထာဂတေန
သဒ္ဓိံ ဂေဟာ နိက္ခမနကာလေ “နန္ဒကုမာရော ကိရ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ”တိ
သုတွာ အမျုလ္လိဒိတေဟိ ဧကေသေဟိ ဝါတပါနန္တရေန ဩလောကေတွာ
“တုဝဋ် ခေါ အယျပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဣဒံ ဇနပဒကလျာဏိယာ ဝုတ္တ-
ဝစနံ အနုဿရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတော အနဘိရတော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော

၁-မဟိံသစမ္ပာနိ (သိ၊ သျာ)

၂-အဋ္ဌင်္ဂလဗဟလံ (က)

၃-ပဝေသေတိ (သျာ၊ က)

မေန်သန္တတဂစ္ဆော အဟောသိ။ သတ္တာ တဿ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ “ယန္တု-
 နာဟံ နန္တံ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ တဿ ဝသနပရိဝေဏံ
 ဂန္တာ ပညတ္တာသနေ နိဿိန္တော “ကစ္စိ နန္တံ ဣမသ္မိံ သာသနေ အဘိရမသိ”တိ
 ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ ဇနပဒကလျာဏိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ နာဘိရမာမိတိ။
 ဟိမဝန္တစာရိကံ ဂတပုဗ္ဗောသိ နန္ဒာတိ။ န ဂတပုဗ္ဗော ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ
 ဂစ္ဆာမာတိ။ နတ္ထိ မေ ဘန္တေ ဣဒ္ဓိ၊ ကထာဟံ ဂမိဿာမိတိ။ သတ္တာ “အဟံ တံ
 နန္တံ မမ ဣဒ္ဓိဗလေန နေဿာမိ”တိ ထေရံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အာကာသံ
 ပက္ခန္ဓန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကသ္မိံ ဈာမခေတ္တေ ဈာမခါဏုကေ နိဿိန္တံ ဆိန္တု-
 ကဏ္ဍနာသနဂုံဋ္ဌံ ဈာမလောမံ ဆိန္တုဆဝိံ စမ္ပမတ္တံ လောဟိတပလိဂုဏ္ဍိတံ ဧကံ
 ပလုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌိံ ဒဿေသိ “ပဿသိ နန္တံ ဧတံ မက္ကဋ္ဌိ”န္တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သုဠု
 ပစ္စက္ခံ ကရောဟိတိ။

အထ နံ ဂဟေတွာ သဠိယောဇနိကံ မနောသိလာတလံ၊ အနောတတ္ထ-
 ဒဟာဒယော သတ္တ မဟာသရေ၊ ပဉ္စ မဟာနဒိယော၊ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတရဇတ-
 ပဗ္ဗတမဏိပဗ္ဗတပဋိမဏ္ဍိတံ အနောသတရာမဏေယျကံ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတဉ္စ
 ဒဿေတွာ “တာဝတိံသဘဝနံ တေ နန္တံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ
 ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဧဟိ နန္တံ တာဝတိံသဘဝနံ တေ ဒဿယိဿာမိ”တိ တတ္ထ
 နေတွာ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာသနေ နိဿိဒိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒွိသု ဒေဝ-
 လောကေသု ဒေဝသံဃေန သဒ္ဓိံ အာဂန္တာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။
 အနုတိယကောဋ္ဌိသင်္ခါ တဿ ပရိစာရိကာ ပဉ္စသတာ ကကုဋ္ဌပါဒါ
 ဒေဝတ္ထရာယောပိ အာဂန္တာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိံသု။ သတ္တာ အာယသ္မန္တံ
 နန္တံ တာ ပဉ္စသတာ အတ္ထရာ ကိလေသဝသေန ပုနပ္ပုနံ ဩလောကာပေသိ။
 ပဿသိ နန္တံ ဣမာ ကကုဋ္ဌပါဒိနိယော အတ္ထရာယောတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ
 န ခေါ ဧတာ သောဘန္တိ၊ ဥဒါဟု ဇနပဒကလျာဏိတိ။ သေယျထာပိ ဘန္တေ
 ဇနပဒကလျာဏိံ ဥပနိဓာယ သာ ပလုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌိ၊ ဧဝမေဝ ဣမာ ဥပနိဓာယ
 ဇနပဒကလျာဏိတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿသိ နန္ဒာတိ။ ကိံ ကမ္ပံ ကတွာ ဘန္တေ
 ဣမာ အတ္ထရာ လဘန္တိတိ။ သမဏဓမ္မံ ကတွာတိ။ သစေ မေ ဘန္တေ ဣမာသံ
 ပဋိလာဘက္ကာယ ဘဂဝါ ပါဋိဘောဂေါ ဟောတိ၊ အဟံ သမဏဓမ္မံ
 ကရိဿာမိတိ။ ကရောဟိ နန္တံ၊ အဟံ တေ ပါဋိဘောဂေါတိ။ ဧဝံ ထေရော
 ဒေဝသံဃဿ မဇ္ဈေ တထာဂတံ ပါဋိဘောဂံ ဂဟေတွာ “မာ ဘန္တေ
 အတိပပဉ္စံ ကရောထ၊ ဧဝံ ဂစ္ဆာမ၊ အဟံ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။

သတ္တာ တံ အာဒါယ ဇေတဝနမေဝ ပစ္စာဂမိ။ ထေရော သမဏဓမ္မံ ကာတုံ အာရတိ။

သတ္တာ ဓမ္မသေနာပတိံ အာမန္တေတွာ “သာရိပုတ္တ မယံ ကနိဋ္ဌ-
ဘာတာ နန္ဒော တာဝတိံသဒေဝလောကေ ဒေဝသံဃဿ မဇ္ဈေ ဒေဝစ္ဆရာနံ
ကာရဏာ မံ ပါဠိဘောဂံ အဂ္ဂဟေသီ”တိ တဿ အာစိက္ခိ။ ဧတေနပါယေန
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ မဟာကဿပတ္ထေရဿ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ ဓမ္မ-
ဘဏ္ဍာဂါရိကအာနန္ဒတ္ထေရဿာတိအသီတိယာမဟာသာဝကာနံ ယေဘုယျေန
စ သေသဘိက္ခုနံ အာစိက္ခိ။ ဓမ္မသေနာပတိံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော နန္ဒတ္ထေရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ အာရုဿော နန္ဒ တာဝတိံသဒေဝလောကေ
ဒေဝသံဃဿ မဇ္ဈေ ဒေဝစ္ဆရာ လဘန္တော သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ ဒသဗလံ
ပါဠိဘောဂံ ဂဏီ”တိ ဝတွာ “နန ဧဝံ သန္တေ တဝ မြဟ္မစရိယဝါသော
မာတုဂါမသန္ဓိဿိတော ကိလေသသန္ဓိဿိတော၊ တဿ တေ ဣတ္ထိနံ အတ္ထာယ
သမဏဓမ္မံ ကရောန္တဿ ဘတိယာ ကမ္မံ ကရောန္တေန ကမ္မကာရကေန သဒ္ဓိံ
ကိံ နာနာကရဏ”န္တိ ထေရံ လဇ္ဇာပေသိ နိတ္ထေဇံ အကာသိ။ ဧတေနပါယေန
သဗ္ဗေပိ အသီတိမဟာသာဝကာ အဝသေသဘိက္ခု။ စ တံ အာယသ္မန္တံ နန္တံ
လဇ္ဇာပယိံသု။

သော “အယုတ္တံ ဝတ မေ ကတ”န္တိ ဟိရိယာ စ ဩတ္တပ္ပေန စ ဝီရိယံ
ဒဠိ ပဂ္ဂဏီတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
“အဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော ပဋိဿဝံ မုဇ္ဈာမီ”တိ အာဟ။ သတ္တာပိ “ယဒါ
တံ နန္ဒ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ တဒါယေဝါဟံ ပဋိဿဝါ မုတ္တော”တိ အာဟ။
ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ယာဝ ဩဝါ-
ဒက္ခမော စာယံ အာရုဿော နန္ဒတ္ထေရော ဧကောဝါဒေနဝ ဟိရောတ္တပုံ
ပစ္စုပ္ပပ္ပေတွာ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော
“ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ နန္ဒော ဩဝါဒက္ခမောယေဝါ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟတ္တာစရိယကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဟတ္တာစရိယသိပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိံ ပတ္တော
ဧကံ ဗာရာဏသီရညော သပတ္တရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော တဿ မင်္ဂလဟတ္ထိံ
သုသိက္ခိတံ ကတွာ သိက္ခာပေသိ။ သော ရာဇာ “ဗာရာဏသီရဇံ ဂဏီဿာမီ”တိ
ဗောဓိသတ္တံ ဂဟေတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိံ အာရယှ မဟတိယာ သေနာယ

ဗာရာဏသီ^၁ ဂန္ဒာ ပရိဝါရေတွာ “ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”^၂တိ ရညော ပဏ္ဍိ ပေသေသိ။ ဗြဟ္မဒက္ခော “ယုဒ္ဓံ ဒဿာမိ”^၃တိ ပါကာရဒ္ဓါရဇ္ဇာလကဂေါပုရေသု ဗလကာယံ အာရောပေတွာ ယုဒ္ဓံ အဒါသိ။ သပတ္တရာဇာ မင်္ဂလဟတ္ထိ^၄ ဝဗ္ဗေန ဆာဒေတွာ သယမ္ဗိ ဝဗ္ဗံ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော တိဒိဏံ အင်္ဂုသံ အာဒါယ “နဂရံ ဘိဒ္ဓိတွာ ပစ္စာမိတ္တံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ ကရိဿာမိ”^၅တိ ဟတ္ထိ^၆ နဂရာဘိမုခံ ပေသေသိ။ သော ဥဏှကလလာနိ စေဝ ယန္တပါသာဏေ စ နာနပ္ပကာရာနိ စ ပဟရဏာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တေ ဒိသ္မာ မရဏဘယဘိတော ဥပသင်္ကမိတုံ အသက္ခောန္တော ပဋိက္ကမိ။ အထ နံ ဟတ္ထာ- စရိယော ဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ တံ သူရော သင်္ဂါမာဝစရော၊ ဧဝရူပေ ဌာနေ ပဋိက္ကမနံ နာမ တုယံ နာနုစ္ဆရိက”^၇န္တိ ဝတွာ ဟတ္ထိ^၈ ဩဝဒန္တော ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၆၃။ “သင်္ဂါမာဝစရော သူရော၊ ဗလဝါ ဣတိ ဝိဿုတော။
ကိံ နု တောရဏမာသဇ္ဇ၊ ပဋိက္ကမသိ ကုဉ္ဇရ။”

၆၄။ ဩမဒ္ဓ ဒိပ္ပံ ပလိသံ၊ ဧသိကာနိ စ အဗ္ဗဟ။
တောရဏာနိ စ မဒ္ဓိတွာ၊ ဒိပ္ပံ ပဝိသ ကုဉ္ဇရာ”^၉တိ။

တတ္ထ ဣတိ ဝိဿုတောတိ တာတ တံ ပဝတ္တသမ္ပဟာရံ သင်္ဂါမံ မဒ္ဓိတွာ အဝ- စရဏတော သင်္ဂါမာဝစရော၊ ထိရဟဒယတာယ သူရော၊ ထာမသမ္ပတ္တိယာ ဗလဝါတိ ဧဝံ ဝိဿုတော ပညာတော ပါကဋ္ဌော။ တောရဏမာသဇ္ဇာတိ နဂရဒ္ဓါရသင်္ဂါတံ တောရဏံ^၁ ပတွာ။ ပဋိက္ကမသိတိ ကိံ နု ခေါ ဩသက္ကသိ၊ ကေန ကာရဏေန နိဝတ္တသိတိ ဝဒတိ။ ဩမဒ္ဓါတိ အဝမဒ္ဓ အဓော ပါတယ။ ဧသိကာနိ စ အဗ္ဗဟာတိ နဂရဒ္ဓါရေ သောဠသရတနံ အဠရတနံ ဘူမိယံ ပဝေ- သေတွာ နိစ္စလံ ကတွာ နိခါတာ ဧသိကတ္တန္တ ဟောန္တိ၊ တေ ဒိပ္ပံ ဥဒ္ဓရ လုဉ္ဇာ- ဟိတိ အာဏာပေတိ။ တောရဏာနိ စ မဒ္ဓိတွာတိ နဂရဒ္ဓါရဿ ပိဋ္ဌသင်္ဘာဋေ မဒ္ဓိတွာ။ ဒိပ္ပံ ပဝိသတိ သိသံ နဂရံ ပဝိသ။ ကုဉ္ဇရာတိ နာဂံ အာလပတိ။

တံ သုတွာ နာဂေါ ဗောဓိသတ္တဿ ဧကောဝါဒေနဝ နိဝတ္တိတွာ ဧသိကတ္တန္တေ သောဏှာယ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ အဟိစ္ဆတ္တကာနိ ဝိယ လုဉ္ဇိတွာ တောရဏံ မဒ္ဓိတွာ ပလိသံ ဩတာရေတွာ^၂ နဂရဒ္ဓါရံ ဘိဒ္ဓိတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ အဒါသိ။

၁-နဂရဒ္ဓါရသင်္ဘာတံ (သီ၊ ဣ)၊ နဂရဒ္ဓါရသင်္ဘာတောရဏံ (သျှာ) ၂-ဩသာဒေတွာ (သီ၊ ဣ)

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဟတ္ထိ နန္ဒော အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ဟတ္တာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သင်္ဂါမာဝစရဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝါလောဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၃)

ဝါလောဒကံ အပ္ပရသံ နိဟိနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စသတေ ဝိဿာသာဒေ အာရဟ္တာ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ပဉ္စသတာ ဥပါသကာ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ပုတ္တဒါရဿ နိယျာဒေတွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုဏန္တာ ဧကတောဝ ဝိစရန္တိ။ တေသု ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ဧကောပိ ပုထုဇ္ဇနော နာမ နတ္ထိ။ သတ္တာရံ နိမန္တေန္တာပိ တေ ဥပါသကေ အန္တောကရိတွာဝ နိမန္တေန္တိ။ တေသံ ပန ဒန္တကဋ္ဌမုခေါဒကဝတ္ထဂန္ဓမာလဒါယကာ ပဉ္စသတာ စူဠပဋ္ဌာကာ ဝိဿာသာဒါ ဟုတွာ ဝသန္တိ။ တေ ဘုတ္တပါတရာသာ နိဒ္ဒါယိတွာ ဥဋ္ဌာယ အစိရဝတိံ ဂန္တာ နဒီတိရေ ဥန္တဒန္တာ မလ္လယုဒ္ဓံ ယုဇ္ဈန္တိ။ တေ ပန ပဉ္စသတာ ဥပါသကာ အပ္ပသဒ္ဓါ အပ္ပနိဋ္ဌေါသာ ပဋိသလ္လာနမနယုဉ္ဇန္တိ။ သတ္တာ တေသံ ဝိဿာသာဒါနံ ဥစ္စာသဒ္ဓံ သုတွာ “ကိ” ဧသော အာနန္ဒ သဒ္ဓေါ”တိ ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ “ဝိဿာသာဒသဒ္ဓေါ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “န ခေါ အာနန္ဒ ဣမေ ဝိဿာသာဒါ ဣဒါနေဝ ဝိဿာသံ ခါဒိတွာ ဥန္တဒန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဥန္တဒန္တိယေဝ၊ ဣမေပိ ဥပါသကာ န ဣဒါနေဝ သန္ဓိသိန္တာ၊ ပုဗ္ဗေပိ သန္ဓိသိန္တာယေဝါ”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ရညော အတ္တဓမ္မာနုသာသကော အဟောသိ။ အထေကသ္မိံ ကာလေ သော ရာဇာ “ပစ္စန္တော ကုပိတော”တိ သုတွာ ပဉ္စသတေ သိန္ဓဝေ ကပ္ပါပေတွာ စတုရင်္ဂီနိယာ သေနာယ ဂန္တာ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ ဗာရာဏသီမေဝ ပစ္စာဂန္တာ “သိန္ဓဝါ ကိလန္တာ အလ္လရသမေဝ နေသံ မုဒ္ဒိကပါနံ ဒေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ သိန္ဓဝါ ဂန္ဓပါနံ ပိဝိတွာ အဿသာလံ ဂန္တာ အတ္တနော အတ္တနော ဌာနေသု အဋ္ဌံသု။ တေသံ

ပန ဒိန္နာဝသိဋ္ဌကံ အပ္ပရသံ^၁ ဗဟုကသဋ္ဌံ အဟောသိ။ မနုဿာ “ဣဒံ ကိံ
ကရောမာ”တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆိံ^၂သု။ ရာဇာ ဥဒကေန မဒ္ဓိတွာ မကစိပိလောတိ-
ကာဟိ ပရိဿာဝေတွာ “ယေ ဂဗြဘာ သိန္နဝါနံ နိဝါပံ ပဟိံ^၃သု၊ တေသံ
ဒါပေထာ”တိ ဒါပေသိ။ ဂဗြဘာ ကသဋ္ဌဥဒကံ ပိရိတွာ မတ္တာ ဟုတွာ ဝိရဝန္တာ
ရာဇင်္ဂဏေ ဝိစရိံ^၄သု။ ရာဇာ မဟာဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ရာဇင်္ဂဏံ ဩလော-
ကယမာနော သမိပေ ဌိတံ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ပဿ၊ ဣမေ ဂဗြဘာ
ကသဋ္ဌောဒကံ ပိရိတွာ မတ္တာ ဟုတွာ ဝိရဝန္တာ ဥပ္ပတန္တာ ဝိစရန္တိ၊ သိန္နဝကုလေ
ဇာတသိန္နဝါ ပန ဂန္ဓပါနံ ပိရိတွာ နိဿဒ္ဓါ သန္နိသိန္နာ န ဥပ္ပါလဝန္တိ^၅၊ ကိံ
န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “ဝါလောဒကံ အပ္ပရသံ နိဟိနံ၊
ပိတွာ မဒေါ ဇာယတိ ဂဗြဘာနံ။
ဣမံ စ ပိတွာန ရသံ ပဏီတံ၊
မဒေါ န သဉ္ဇာယတိ သိန္နဝါနံ”န္တိ။

တတ္ထ ဝါလောဒကန္တိ မကစိဝါလေဟိ ပရိဿာဝိတဥဒကံ။ “ဝါလု-
ဒက”န္တိပိ ပါဌော။ နိဟိနန္တိ နိဟိနရသဘာဝေန နိဟိနံ။ န သဉ္ဇာယတိတိ
သိန္နဝါနံ မဒေါ န ဇာယတိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏန္တိ ပုစ္ဆိ။

အထသံ ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “အပ္ပံ ပိရိတွာန နိဟိနဇစ္စော၊
ယော မဇ္ဇတိ တေန ဇနိန္ဒ ပုဋ္ဌော။
ဓောရယုသီလီ စ ကုလမ္ပိ ဇာတော၊
န မဇ္ဇတိ အဂ္ဂရသံ ပိရိတွာ”တိ။

တတ္ထ တေန ဇနိန္ဒ ပုဋ္ဌောတိ^၁ ဇနိန္ဒ ဥတ္တမရာဇ ယော နိဟိနဇစ္စော၊
တေန နိဟိနဇစ္စဘာဝေန ပုဋ္ဌော^၂ မဇ္ဇတိ ပမဇ္ဇတိ။ ဓောရယုသီလီတိ
ဓောရယုသီလော ဓုရဝဟနကအာစာရေန သမ္ပန္နော ဇာတိသိန္နဝေါ။ အဂ္ဂရသန္တိ
သဗ္ဗပဌမံ ဂဟိတံ မုဒ္ဓိကရသံ ပိရိတွာပိ န မဇ္ဇတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဂဗြဘေ ရာဇင်္ဂဏာ နိဟရာပေတွာ
တဿေဝ ဩဝါဒေ ဌိတော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။
သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ

ပဉ္စသတာ ဂဠိဘာ ဣမေ ဝိဿာသာဒါ အဟေသုံ၊ ပဉ္စသတာ သိန္ဓဝါ ဣမေ ဥပါသကာ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝါလောဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဂိရိဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၄)

ဣသိတော ဂိရိဒတ္တေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဝိပက္ခ-
သေဝံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ မဟိဋ္ဌာမုခဇာတကေ ကထိ-
တမေဝ။ သတ္တာ ပန “န ဘိက္ခဝေ အယံ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ ဝိပက္ခံ သေဝတိ၊
ပုဗ္ဗေပေသ ဝိပက္ခသေဝကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ သာမရာဇာ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော
အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော
အဟောသိ။ ရညော ပန ပဏ္ဍဝေါ နာမ မင်္ဂလဿော၊ တဿ ဂိရိဒတ္တော၊
နာမ အဿဗန္ဓော၊ သော ခဉ္စော အဟောသိ။ အဿော မုခရဇ္ဇုကေ ဂဟေတွာ
တံ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “မံ ဧသ သိက္ခာပေတိ”တိ သညာယ
တဿ အနုသိက္ခန္တော ခဉ္စော အဟောသိ။ တဿ အဿဿ ခဉ္စဘာဝံ ရညော
အာရောစေသုံ၊ ရာဇာ ဝေဇ္ဇေ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တော အဿဿ သရီရေ
ရောဂံ အပဿန္တာ “ရောဂဿ န ပဿာမာ”တိ ရညော ကထယိံသု။ ရာဇာ
ဗောဓိသတ္တံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ ဝယဿ၊ ဧတ္ထ ကာရဏံ ဇာနာဟိ”တိ။
သော ဂန္တော ခဉ္စအဿဗန္ဓသံသဂ္ဂေန တဿ ခဉ္စဘူတဘာဝံ ဥတွာ ရညော
တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “သံသဂ္ဂဒေါသေန နာမ ဧဝံ ဟောတိ”တိ ဒဿေန္တော
ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “ဣသိတော ဂိရိဒတ္တေန၊ ဟယော သာမဿ ပဏ္ဍဝေါ။
ပေါရာဏံ ပကတိံ ဟိတွာ၊ တဿေဝါ နုပိမိယုတိ”တိ။

တတ္ထ ဟယော သာမဿာတိ သာမဿ ရညော မင်္ဂလဿော။ ပေါရာဏံ
ပကတိံ ဟိတွာတိ အတ္တနော ပေါရာဏပကတိံ? သိင်္ဂါရဘာဝံ ပဟာယ။
အနုပိမိယုတိတိ အနုသိက္ခတိ။

အထ နံ ရာဇာ “ဣဒါနိဝယဿ^၁ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “သုန္ဒရံ အဿဗန္ဓံ လဘိတွာ ယထာ ပေါရာဏော ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “သစေ စ တနုဇော ပေါသော၊ သိခရာကာရကပ္ပိတော။
အာနနေ နံ ဂဟေတွာန၊ မဏ္ဍလေ ပရိဝတ္တယေ။
ဒိပ္ပမေဝ ပဟန္တာန၊ တဿေဝါ’နုရိမိယျတိ”တိ။

တတ္ထ တနုဇောတိ တဿ အနုဇော။ အနုရူပံ ဇာတော ဟိ အနုဇော၊ တဿ အနုဇော တနုဇော။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—သစေ ဟိ မဟာရာဇ တဿ သိင်္ဂါရဿ အာစာရသမ္ပန္နဿ အဿဿ အနုရူပံ ဇာတော သိင်္ဂါရော အာစာရသမ္ပန္နော^၂ ပေါသော။ သိခရာကာရကပ္ပိတောတိ သိခရေန သုန္ဒရေန အာကာရေန ကပ္ပိတကေသမဿု တံ အဿံ အာနနေ ဂဟေတွာ အဿ-မဏ္ဍလေ ပရိဝတ္တယျ၊ ဒိပ္ပမေဝေသ တံ ခဉ္စဘာဝံ ပဟာယ “အယံ သိင်္ဂါရော အာစာရသမ္ပန္နော အဿဂေါပကော မံ သိက္ခာပေတိ”တိ သညာယ ဒိပ္ပမေဝ တဿ အနုရိမိယျတိ အနုသိက္ခိဿတိ၊ ပကတိဘာဝေယေဝ ဌဿတီတိ အတ္ထော။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ၊ အဿော ပကတိဘာဝေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “တိရစ္ဆာနာနဗ္ဗိ နာမ အာသယံ ဇာနိဿတိ”တိ^၃ တုဋ္ဌစိတ္တော ဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဘေနသိ “တဒါ ဂိရိဒတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ အဿော ဝိပက္ခသေဝကော ဘိက္ခု၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ အမစ္စပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂိရိဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အနဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၅)

ယထောဒကေ အာဝိလေ အပ္ပသန္ဓေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ပြာဟ္မဏကုမာရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဧကော ပြာဟ္မဏကုမာရော တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဗဟူ ခတ္တိယကုမာရေ စ ပြာဟ္မဏ-ကုမာရေ စ မန္တေ ဝါစေသိ။ သော အပရဘာဂေ သရာဝါသံ သဏ္ဌပေတွာ

၁-ဣဒါနိဿ (က)

၂-သိင်္ဂါရကာရသမ္ပန္နော (သိ၊ဣ)၊ သိင်္ဂါရစာရသမ္ပန္နော (သျာ)

၃-ဇာနာတိဘိ (သိ၊သျာ၊က)

ဝတ္ထာလင်္ကာရဒါသဒါသိခေတ္တဝတ္ထုဂေါမဟိံသပုတ္တဒါရာဒီနံ အတ္ထာယ စိန္တယ-
မာနော ရာဂဒေါသမောဟဝသိကော ဟုတွာ အာဝိလစိတ္တော အဟောသိ၊
မန္တေ ပဋိပါဋိယာ ပရိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ၊ ဣတော စိတော စ မန္တာ န ပဋိဘံသု။
သော ဧကဒိဝသံ ဗဟုံ ဂန္ဓမာလာဒိ ဂဟေတွာ ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ
ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ
“ကိ” မာဏဝ မန္တေ ဝါစေသိ၊ ပဂုဏာ တေ မန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပုဗ္ဗေ မေ ဘန္တေ
မန္တာ ပဂုဏာ အဟေသုံ၊ ဃရာဝါသဿ ပန ဂဟိတကာလတော ပဋ္ဌာယ စိတ္တံ
မေ အာဝိလံ ဇာတံ၊ တေန မေ မန္တာ န ပဂုဏာတိ။ အထ နံ သတ္တာ “န
ခေါ မာဏဝ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တေ စိတ္တဿ အနာဝိလကာလေ တဝ မန္တာ
ပဂုဏာ အဟေသုံ၊ ရာဂါဒိဟိ ပန အာဝိလကာလေ တဝ မန္တာ န ပဋိဘံသု”တိ
ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ မန္တေ
ဥဂ္ဂဏိတွာ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ဗာရာဏသိယံ ဗဟူ
ခတ္တိယကုမာရေ စ ဗြာဟ္မဏကုမာရေ စ မန္တေ ဝါစေသိ။ တဿ သန္တိကေ
ဧကော ဗြာဟ္မဏမာဏဝေါ တယော ဝေဒေ ပဂုဏေ အကာသိ၊ ဧကပဒေပိ
နိက္ကဓေါ ပိဋ္ဌိအာစရိယော ဟုတွာ မန္တေ ဝါစေသိ။ သော အပရေန သမယေန
ဃရာဝါသံ ဂဟေတွာ ဃရာဝါသစိန္တာယ အာဝိလစိတ္တော မန္တေ ပရိဝတ္တေတုံ
နာသက္ခိ။ အထ နံ အာစရိယော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတံ “ကိ” မာဏဝ
ပဂုဏာ တေ မန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဃရာဝါသဂဟိတကာလတော ပဋ္ဌာယ
မေ စိတ္တံ အာဝိလံ ဇာတံ၊ မန္တေ ပရိဝတ္တေတုံ န သက္ကောမိ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ
အာဝိလေ စိတ္တံပိ ပဂုဏာပိ မန္တာ န ပဋိဘန္တိ၊ အနာဝိလေ ပန စိတ္တေ အပ္ပဋိ-
ဘာဏံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါယာ အာဟ—

၆၉။ “ယထောဒကေ အာဝိလေ အပ္ပသန္ဓေ၊
န ပဿတိ သိပ္ပိကသမ္ပုကံ စ။
သက္ခရံ ဝါလုကံ မစ္ဆရမ္ပံ၊
ဧဝံ အာဝိလမ္ပိ စိတ္တေ။
န သော ပဿတိ အတ္တဒတ္တံ ပရတ္ထံ။

၇၀။ “ယထောဒကေ အစ္ဆေ ဝိပ္ပသန္ဓေ၊
 သော ပဿတိ သိပ္ပိကသမ္ပုကံ စ။
 သက္ခရံ ဝါလုကံ မစ္ဆရမ္ပံ၊
 ဧဝံ အနာဝိလမ္ပိ စိတ္တေ။
 သော ပဿတိ အတ္တဒတ္တံ ပရတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ အာဝိလေတိ ကဒ္ဒမာလုဋ္ဌိတေ။ အပ္ပသန္ဓေတိ တာယေဝ အာဝိလ-
 တာယ အဝိပ္ပသန္ဓေ။ သိပ္ပိကသမ္ပုကံ စာတိ သိပ္ပိကဉ္စ သမ္ပုကဉ္စ။ မစ္ဆရမ္ပန္တိ
 မစ္ဆသဉ္စ။ ဧဝံ အာဝိလမ္ပိတိ ဧဝမေဝ ရာဂါဒီဟိ အာဝိလေ စိတ္တေ။ အတ္တဒတ္တံ
 ပရတ္ထန္တိ နေဝ အတ္တဒတ္တံ န ပရတ္တံ ပဿတိတိ အတ္တော။ သော ပဿတိတိ
 ဧဝမေဝ အနာဝိလေ စိတ္တေ သော ပုရိသော အတ္တဒတ္တံ ပရတ္ထဉ္စ ပဿတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပြာဟ္မဏကုမာရော သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာဏဝေါ အယမေဝ မာဏဝေါ အဟောသိ၊
 အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အနာဘိရတိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဒမိဝါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၆)

ဝဏ္ဏဂန္ဓရသူပေတောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ^၁ ဝိဟရန္တော ဝိပက္ခ-
 သေဝိ^၂ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတမေဝ။ သတ္တာ ပန
 “ဘိက္ခဝေ အသာဓုသန္ဓိဝါသော နာမ ပါပေါ အနတ္ထကရော၊ တတ္ထ မနုဿ-
 ဘူတာနံ တာဝ ပါပသန္ဓိဝါသဿ အနတ္ထကရတာယ ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန
 အသာတေန အမရရေန နိဗ္ဗရုက္ခေန သဒ္ဓိံ သန္ဓိဝါသမာဂမ္မ မရရသော
 ဒိဗ္ဗရသပဋိဘာဂေါ အစေတနေော အဗ္ဗရုက္ခောပိ အမရရော တိတ္ထကော
 ဇာတော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ စတ္တာရော
 ဘာတရော ပြာဟ္မဏာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ပဋိပါဋိယာ
 ပဏ္ဏသာလာ ကတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တေသံ ဇေဋ္ဌကဘာတာ ကာလံ ကတွာ
 သက္ကတ္တံ ပါပုဏိ။ သော တံ ကာရဏံ ဥတွာ အန္တရန္တရာ သတ္တဋ္ဌဒိဝသစ္စယေန

တေသံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ကေဒိဝသံ ဇေဋ္ဌကတာပသံ ဝဋ္ဋိတွာ ကေမန္တံ နိဿိဒိတွာ “ဘန္တေ ကေန တေ အတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိ။ ပဏ္ဍုရောဂေါ တာပသော “အဂ္ဂိနာ မေ အတ္ထော”တိ အာဟ။ သော တံ သုတွာ တဿ ဝါသိဖရသုကံ အဒါသိ။ ဝါသိဖရသုကော နာမ ဒဏ္ဍေ ပဝေသနဝသေန ဝါသိပိ ဟောတိ ဖရသုပိ။ တာပသော “ကော မေ ဣမံ အာဒါယ ဒါရူနိ အာဟရိဿတိ”တိ အာဟ။ အထ နံ သက္ကော ဝေမာဟ “ယဒါ တေ ဘန္တေ ဒါရူဟိ အတ္ထော၊ ဣမံ ဖရသုံ ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ” ‘ဒါရူနိ မေ အာဟရိတွာ အဂ္ဂိံ ကရောဟိ’တိ ဝဒေယျာသိ၊ ဒါရူနိ အာဟရိတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ ဒဿတိ”တိ။ တဿ ဝါသိ- ဖရသုကံ ဒတွာ ဒုတိယမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကေန တေ အတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိ။ တဿ ပဏ္ဍုသာလာယ ဟတ္ထိမဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ သော ဟတ္ထိဟိ ဥပဒ္ဓုတော “ဟတ္ထိနံ မေ ဝသေန၊ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေ ပလာပေဟိ”တိ အာဟ။ သက္ကော တဿ ဧကံ ဘေရိံ ဥပနာမေတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ တလေ ပဟဇေ တုမှာကံ ပစ္စာမိတ္တာ ပလာယိဿန္တိ၊ ဣမသ္မိံ တလေ ပဟဇေ မေတ္တစိတ္တာ ဟုတွာ စတုရဂ္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝါရေဿန္တိ”တိ ဝတွာ တံ ဘေရိံ ဒတွာ ကနိဋ္ဌဿ သန္တိကံ ဂန္တော “ဘန္တေ ကေန တေ အတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိ။ သောပိ ပဏ္ဍုရောဂ- ဓာတုကောဝ၊ တသ္မာ “ဒမိနာ မေ အတ္ထော”တိ အာဟ။ သက္ကော တဿ ဧကံ ဒမိဃဉ္စံ ဒတွာ “သစေ တုမှေ ဣစ္ဆမာနာ ဣမံ အာသိဇ္ဈေယျာထ၊ မဟာနဒီ ဟုတွာ မဟောသံ ပဝတ္ထေတွာ တုမှာကံ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒါတုံ သမတ္ထောပိ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဝါသိဖရသုကော ဇေဋ္ဌ- ဘာတိကဿ အဂ္ဂိံ ကရောတိ၊ ဣတရေန ဘေရိတလေ ပဟဇေ ဟတ္ထိ ပလာယန္တိ၊ ကနိဋ္ဌော ဒမိံ ပရိဘုဉ္စတိ။

တသို့ ကာလေ ဧကော သူကရော ဧကသို့ ပုရာဏဂါမဋ္ဌာနေ စရန္တော
 အာနုဘာဝသမ္ပန္နံ ဧကံ မဏိက္ခန္ဓံ အဋ္ဌသ။ သော တံ မဏိက္ခန္ဓံ မုခေန ခုံသိတွာ
 တဿာနုဘာဝေန အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ သမုဒ္ဓဿ မဇ္ဈေ ဧကံဒီပကံ ဂန္ဓာ
 “ဧတ္ထ ဒါနိ မယာ ဝသိတုံ ဝနူတိ”တိ ဩတရိတွာ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဧကဿ
 ဥဒုမ္ပရရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒီဝသံ တသို့ ရုက္ခမူလေ
 မဏိက္ခန္ဓံ ပုရတော ဌပေတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ အထေကော ကာသိရဋ္ဌဝါသီ
 မနုဿော “နိရုပကာရော သေ အမှာက”န္တိ မာတာပိတူဟိ ဂေဟာ
 နိက္ကမိတော ဧကံ ပဋနဂါမံ ဂန္ဓာ နာဝိကာနံ ကမ္မကာရော ဟုတွာ နာဝံ

၁-ဟဏ္ဍ ပဟံသိတွာ (သီ)၊ ဟဏ္ဍန ပဟံသိတွာ (ဇူ)

၂-ဟတ္ထိန် လက္ခဝဿေန (က)

၃-အာဝဇ္ဇေဿထ (သိ၊ဣ)၊ အာဝဇ္ဇေယျာထ (သျာ)

အာရုပ္ပ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဘိန္ဒာယ နာဝါယ ဖလကေ နိပန္နော တံ ဒီပကံ ပတွာ ဖလာဖလာနိ ပရိယေသန္တော တံ သူကရံ နိဒ္ဒါယန္တံ ဒိသ္မာ သဏိကံ ဂန္တာ မဏိက္ခန္ဓံ ဂဏှိတွာ တဿ အာနုဘာဝေန အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဥဒုမ္မရရက္ခေ နိသီဒိတွာ စိန္တေသိ “အယံ သူကရော ဣမဿ မဏိက္ခန္ဓဿ အာနုဘာဝေန အာကာသစာရိကော ဟုတွာ ဣမ ဝသတိ မညေ၊ မယာ ပဌမမေဝ ဣမံ သူကရံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ ပစ္ဆာ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော ဧကံ ဒဏှကံ ဘဉ္ဇိတွာ တဿ သီသေ ပါတေတိ။ သူကရော ပဗုဇ္ဈိတွာ မဏိ အပဿန္တော ဣတော စိတော စ ကမ္မမာနော ဝိဓာဝတိ၊ ရက္ခေ နိသိန္နပုရိသော ဟသိ။ သူကရော ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ တံ ရုက္ခံ သီသေန ပဟရိတွာ တတ္ထေဝ မတော။

သော ပုရိသော ဩတရိတွာ အဂ္ဂိ ကတွာ တဿ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တမတ္ထကေန ဂစ္ဆန္တော အဿမပဒံ ဒိသ္မာ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ တာပသဿ အဿမေ ဩတရိတွာ ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာ တာပသဿ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ အကာသိ၊ ဝါသိဖရသုကဿ အာနုဘာဝဉ္စ ပဿိ။ သော “ဣမံ မယာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ မဏိက္ခန္ဓဿ အာနုဘာဝံ တာပသဿ ဒဿေတွာ “ဘန္တေ ဣမံ မဏိ ဂဟေတွာ ဝါသိဖရသုကံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ တာပသော အာကာသေန စရိတုကာမော တံ ဂဟေတွာ ဝါသိဖရသုကံ အဒါသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ ထောက် ဂန္တာ ဝါသိဖရသုကံ ပဟရိတွာ “ဝါသိဖရသုက တာပသဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ မဏိက္ခန္ဓံ မေ အာဟရာ”တိ အာဟ။ သော ဂန္တာ တာပသဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ မဏိက္ခန္ဓံ အာဟရိ။ သော ဝါသိဖရသုကံ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ မဇ္ဈိမတာပသဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ကတိ-ပါဟံ ဝသိတွာ ဘေရိယာ အာနုဘာဝံ ဒိသ္မာ မဏိက္ခန္ဓံ ဒတွာ ဘေရိ ဂဏှိတွာ ပုရိမနယေနေဝ တဿပိ သီသံ ဆိန္ဒာပေတွာ ကနိဋ္ဌံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒမိဃဋ္ဌဿ အာနုဘာဝံ ဒိသ္မာ မဏိက္ခန္ဓံ ဒတွာ ဒမိဃဋုံ ဂဟေတွာ ပုရိမ-နယေနေဝ တဿ သီသံ ဆိန္ဒာပေတွာ မဏိက္ခန္ဓဉ္စ ဝါသိဖရသုကဉ္စ ဘေရိဉ္စ ဒမိဃဋ္ဌဉ္စ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသိယာ အဝိဒ္ဓုရေ ဌတွာ ဗာရာဏသိရညော “ယုဒ္ဓံ ဝါ မေ ဒေတု ရဇ္ဇံ ဝါ”တိ ဧကဿ ပုရိသဿ ဟတ္ထေ ပဏှံ ပါဟေသိ။

ရာဇာ သာသနံ သုတွာဝ “စောရံ ဂဏှိဿာမီ”တိ နိက္ခမိ။ သော ဧကံ ဘေရိတလံ ပဟရိ၊ စတုရဂ္ဂိနီ သေနာ ပရိဝါရေသိ။ ရညော အဝတ္ထရဏ-ဘာဝံ ဥတွာ ဒမိဃဋုံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ မဟာနဒီ ပဝတ္တိ။ မဟာဇနော ဒမိမိ ဩသီဒိတွာ နိက္ခမိတုံ နာသက္ခိ။ ဝါသိဖရသုကံ ပဟရိတွာ “ရညော သီသံ

အာဟရာ”တိ အာဟ၊ ဝါသိဖရသုကော ဂန္ဓာ ရညော သီသံ အာဟရိတွာ ပါဒမူလေ နိက္ခိပိ။ ဧကောပိ အာဝုဓံ ဥက္ခိပိတုံ နာသက္ခိ။ သော မဟန္တေန ဗလေန ပရိဝုတော နဂရံ ပဝိသိတွာ အဘိသေကံ ကာရေတွာ ဒဓိဝါဟနောနာမ ရာဇာ ဟုဘွာ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

တဿေကဒိဝသံ မဟာနဒိယံ ဇာလကရဏ္ဍကေ ကိဠန္တဿ ကဏ္ဍ-
မုဏ္ဍဒဟတော ဒေဝပရိဘောဂံ ဧကံ အဗ္ဗပက္ကံ အာဂန္ဓာ ဇာလေ လဂ္ဂိ၊ ဇာလံ
ဥက္ခိပန္တာ တံ ဒိသွာ ရညော အဒိသု။ တံ မဟန္တံ သဋ္ဌပ္ပမာဏံ ပရိမဏ္ဍလံ
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ အဟောသိ။ ရာဇာ “ကိဿ ဖလံ နာမေတ”န္တိ ဝနစရကေ
ပုစ္ဆိဘွာ “အဗ္ဗဖလ”န္တိ သုတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တဿ အဋ္ဌိ အတ္တနော ဥယျာနေ
ရောပါပေတွာ ဒီရောဒကေန သိဉ္ဇာပေသိ။ ရုက္ခော နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတိယေ
သံဝစ္ဆရေ ဖလံ အဒါသိ။ အဗ္ဗဿ သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ၊ ဒီရောဒကေန
သိဉ္ဇန္တိ၊ ဂန္ဓပဉ္ဇရံလိကံ ဒေန္တိ၊ မာလာဒါမာနိ ပရိက္ခိပန္တိ၊ ဂန္ဓတေလေန ဒီပံ
ဇာလေန္တိ၊ ပရိက္ခေပေါ ပနဿ ပဋ္ဌသာဏိယာ အဟောသိ။ ဖလာနိ မဓုရ၊ နိ
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ အဟောသုံ။ ဒဓိဝါဟနရာဇာ အညေသံ ရာဇုနံ အဗ္ဗဖလံ
ပေသေန္တော အဋ္ဌိတော ရုက္ခနိဗ္ဗတ္တနဘယေန အင်္ဂုရနိဗ္ဗတ္တနဋ္ဌာနံ မဏ္ဍုကကဏ္ဍ-
ကေန ဝိဇ္ဇိတွာ ပေသေသိ။ တေသံ အဗ္ဗ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိ ရောပိတံ န သဗ္ဗဇုတိ။
တေ “ကိ” န ခေါ ဧတ္ထ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆန္တာ တံ ကာရဏံ ဇာနိသု။

အထေကော ရာဇာ ဥယျာနပါလံ ပက္ခောသိတွာ “ဒဓိဝါဟနဿ အဗ္ဗ-
ဖလာနံ ရသံ နာသေတွာ တိတ္ထကဘာဝံ ကာတုံ သက္ခိဿသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“အာမ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာဟိ”တိ သဟဿံ ဒတွာ ပေသေသိ။
သော ဗာရာဏသီ ဂန္ဓာ “ဧကော ဥယျာနပါလော အာဂတော”တိ ရညော
အာရောစာပေတွာ တေန ပက္ခောသာပိတော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ “တုံ
ဥယျာနပါလော”တိ ပုဋ္ဌော “အာမ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ အတ္တနော အာနဘာဝံ
ဝဏ္ဏေသိ။ ရာဇာ “ဂစ္ဆ အမှာကံ ဥယျာနပါလဿ သန္တိကေ ဟောဟိ”တိ
အာဟ။ တေ တဘော ပဋ္ဌာယ ဒွေ ဇနာ ဥယျာနံ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ။ အဓနာဂတော
ဥယျာနပါလော အကာလပုပ္ဖါနိ သုဋ္ဌ၊ ပုပ္ဖါပေန္တော အကာလဖလာနိ ဂဏှာ-
ပေန္တော ဥယျာနံ ရမဏီယံ အကာသိ။ ရာဇာ တဿ ပသိဒိတွာ ပေါရာဏက-
ဥယျာနပါလံ နိဟရိတွာ တဿေဝ ဥယျာနံ အဒါသိ။ သော ဥယျာနဿ
အတ္တနော ဟတ္ထဂတဘာဝံ ဥတွာ အဗ္ဗရုက္ခံ ပရိဝါရေတွာ နိဗ္ဗေ စ ဖဂ္ဂဝလ္လိယော
စ ရောပေသိ၊ အနုပဗ္ဗေန နိဗ္ဗာ ဝဓိံသု၊ မူလေဟိ မူလာနိ၊ သာခါဟိ စ
သာခါ သံသဋ္ဌာ ဩနဒ္ဓဝိနဒ္ဓါ အဟောသုံ။ တေန အသာတအမဓုရသံသဂ္ဂေန

တာဝမရုဗလော အဗ္ဗော တိတ္တကော ဇာတော နိဗ္ဗပဏ္ဏသဒိသရသော၊
အဗ္ဗလောနံ တိတ္တကဘာဝံ ဥတုာ ဥယျာနပါလော ပလာယိ။

ဒဓိဝါဟနော ဥယျာနံ ဂန္ဓာ အဗ္ဗလံ ခါဒန္တော မုခေ ပဝိဋ္ဌံ အဗ္ဗရသံ
နိဗ္ဗကသဋ္ဌံ^၁ ဝိယ အဗ္ဗောဟရိတုံ အသက္ကောန္တော ကက္ကာရေတွာ နိဋ္ဌုဘိ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။
ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ပဏ္ဍိတ ဣမဿ ရုက္ခဿ ပေါရာဏကပရိ-
ဟာရတော ပရိဟိနံ နတ္ထိ၊ ဧဝံ သန္တေဝိဿ ဖလံ တိတ္တကံ ဇာတံ၊ ကိ” န ခေါ
ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “ဝဏ္ဏဂန္ဓရသူပေတော၊ အဗ္ဗော’ယံ အဟုဝါ ပုရေ။
တမေဝ ပူဇံ လဘမာနော၊ ကေန’ဗ္ဗော ကဋ္ဌကပ္ပလော”တိ။

အထဿ ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “ပုစိမန္တပရိဝါရော၊ အဗ္ဗော တေ ဒဓိဝါဟန။
မူလံ မူလေန သံသဋ္ဌံ၊ သာခါ သာခါ နိဿေဝရေ။
အသာတသန္တိဝါသေန၊ တေန’ဗ္ဗော ကဋ္ဌကပ္ပလော”တိ။

တတ္ထ ပုစိမန္တပရိဝါရေတိ နိဗ္ဗရုက္ခပရိဝါရော။ သာခါ သာခါ၊ နိဿေ-
ဝရေတိ ပုစိမန္တဿ သာခါယော အဗ္ဗရုက္ခဿ သာခါယော၊^၂ နိဿေဝန္တိ။
အသာတသန္တိဝါသေနာတိ အမရုရေဟိ ပုစိမန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဝါသေန။
တေနာတိ တေန ကာရဏေန အယံ အဗ္ဗော ကဋ္ဌကပ္ပလော အသာတဖလော
တိတ္တကဖလော ဇာတောတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သဗ္ဗေပိ ပုစိမန္တေ စ ဖဂ္ဂဝဏ္ဏိယော စ ဆိန္ဒာ-
ပေတွာ မူလာနိ ဥဒ္ဓရာပေတွာ သမန္တာ အမရုရပံသုံ ဟရာပေတွာ မရုရပံသုံ
ပက္ခိပါပေတွာ ဒီရောဒကသက္ခရောဒကဂန္ဓောဒကေဟိ အမ္ဘံ ပဋိဇဉ္ဇါပေသိ။
သော မရုရသံသဂ္ဂေန ပုန မရုရောဝ အဟောသိ။ ရာဇာ ပကတိဥယျာန-
ပါလဿေဝ ဥယျာနံ နိယျာဒေတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္ဘံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အဟမေဝ ပဏ္ဍိတာမစ္စော အဟောသိ”န္တိ။

ဒဓိဝါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-စတုမဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၇)

ဥစ္စေ ဝိဋ္ဌဘိမာရယျာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မဟလ္လကဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ ကေဒိဝံသံ ကိရ ဦးသု အဂ္ဂသာဝကေသု အညမညံ ပဉ္စပုစ္ဆနိဿန္တနကထာယ နိသိန္ဓေသု ဧကော မဟလ္လကော ဘိက္ခု တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တတိယော ဟုတွာ နိသိဒ္ဓိတွာ “ဘန္တေ မယမ္ဗိ တုမှေ ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿာမ၊ တုမှေပိ အတ္တနော ကင်္ခံ အမှေ ပုစ္ဆိထာ”တိ အာဟ။ ထေရာ တံ ဇိရုစ္ဆိတွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကမိသု။ ထေရာနံ ဓမ္မံ သောတုံ နိသိန္ဓ- ပရိသာ သမာဂမဿ ဘိန္ဒကာလေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိ” အကာလေ အာဂတတ္တာ”တိ ပုတ္တေ တံ ကာရဏံ အာရောစယိသု။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ဧတံ ဇိရုစ္ဆိတွာ အကထေတွာ ပက္ကမန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပက္ကမိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညာယတနေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ အထ ဒွေ ဟံသပေါတကာ စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတာ နိက္ခမိတွာ တသ္မိံ ရုက္ခေ နိသိဒ္ဓိတွာ ဂေါစရာယ ဂန္ဓာ နိဝတ္တန္တာပိ တသ္မိံယေဝ ဝိဿမိတွာ စိတ္တကုဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တေသံ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော အဟောသိ။ ဂစ္ဆန္တာ စ အာဂစ္ဆန္တာ စ အညမညံ သမ္မောဒိတွာ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ ပက္ကမိသု။ အထေကဒိဝံသံ တေသု ရုက္ခဂ္ဂေ နိသိဒ္ဓိတွာ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တေသု ဧကော သိင်္ဂါလော တဿ ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ ဌတွာ တေဟိ ဟံသပေါတကေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၃။ “ဥစ္စေ ဝိဋ္ဌဘိမာရယျ၊ မန္တယဂ္ဂေါ ရဟောဂတာ။
နိစေ ဩရုယ မန္တဂ္ဂေါ၊ မိဂရာဇာပိ သောဿတိ”တိ။

တတ္ထ ဥစ္စေ ဝိဋ္ဌဘိမာရယျာတိ ပကတိယာ စ ဥစ္စေ ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ ဥစ္စတရံ ဧကံ ဝိဋ္ဌပံ အဘိရုဟိတွာ။ မန္တယဂ္ဂေါတိ မန္တေထ ကထေထ။ နိစေ ဩရုယာတိ ဩတရိတွာ နိစေ ဌာနေ ဌတွာ မန္တေထ။ မိဂရာဇာပိ သောဿတိတိ အတ္တာနံ မိဂရာဇာနံ ကတွာ အာဟ။ ဟံသပေါတကာ ဇိရုစ္ဆိတွာ ဥဋ္ဌာယ စိတ္တကုဋ္ဌမေဝ ဂတာ။

တေသံ ဂတကာလေ ဗောဓိသတ္တော သိင်္ဂါလဿ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၄။ “ယံ သုဝဏ္ဏော သုဝဏ္ဏေန၊ ဒေဝေါ ဒေဝေန မန္တယေ။
ကိံ တေ’တ္ထ စတုမဋ္ဌဿ၊ ဗိလံ ပဝိသ ဇမ္ဗုကာ”တိ။

တတ္ထ သုဝဏ္ဏောတိ သုန္ဒရဝဏ္ဏော^၁။ သုဝဏ္ဏေနာတိ ဒုတိယေန ဟံသပေါ-
တကေန။ ဒေဝေါ ဒေဝေနာတိ တေယေဝ ဒွေ ဒေဝေ ကတွာ ကထေတိ။
စတုမဋ္ဌဿာတိ သရီရေန ဇာတိယာ သရေန ဂုဏေနာတိ ဣမေဟိ စတုဟိ
မဋ္ဌဿ သုဒ္ဓဿာတိ အက္ခရတ္ထော။ အသုဒ္ဓိယေဝ ပန တံ ပသံသာဝဇနေန
နိန္ဒန္တော ဧဝမာဟ၊ စတုဟိ လာမကဿ ကိံ တေ ဧတ္ထ သိင်္ဂါလဿာတိ
အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ “ဗိလံ ပဓိသ”တိ ဣဒံ ဗောဓိသတ္တော ဘေရဝါ-
ရမ္ပဏံ ဒဿေတွာ တံ ပလာပေန္တော အာဟ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော မဟလ္လကော အဟောသိ၊ ဒွေ ဟံသပေါတကာ သာရိပုတ္တ-
မောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စတုမဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သီဟကောတ္ထုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၈)

သီဟင်္ဂလီ သီဟနခေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကော-
ကာလိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသံ ကိရ ကောကာလိကော အညေသု
ဗဟုဿုတေသု ဓမ္မံ ကထေန္တေသု သယမ္ပိ ကထေတုကာမော အဟောသီတိ
သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ တံ ပန ပဝတ္တိံ သုတွာ သတ္တာ
“န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ အတ္တနော သဒ္ဓေန ပါကဋ္ဌော
ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမ-
ဝန္တပဒေသေ သီဟော ဟုတွာ ကောယ သိင်္ဂါလိယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသမန္ဓာယ ပုတ္တံ
ပဋိလဘိ။ သော အင်္ဂလီဟိ နခေဟိ ကေသရေန ဝဏ္ဏေန သဏ္ဌာနေနာတိ
ဣမေဟိ အာကာရေဟိ ပိတုသဒိသော အဟောသိ၊ သဒ္ဓေန မာတုသဒိသော။
အထေကဒိဝသံ ဒေဝေ ဝဿိတွာ ဝိဂတေ သီဟေသု နဒိတွာ သီဟကီဠု
ကီဠုန္တေသု သောပိ တေသံ အန္တရေ နဒိတုကာမော ဟုတွာ သိင်္ဂါလိကံ နာဒံ
နဒိ။ အထဿ သဒ္ဓိသုတွာ သီဟာ တုဏှိ အဟောသုံ။ တဿ သဒ္ဓိ သုတွာ အပရော
ဗောဓိသတ္တဿ သဇာတိပုတ္တော^၂ “တာတ အယံ သီဟော ဝဏ္ဏာဒီဟိ

အမှေဟိ သမာနော၊ သဒ္ဓေါ ပနဿ အညာဒိသော၊ ကော နာမေသော”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၅။ “သီဟင်္ဂလီ သီဟနခေါ၊ သီဟပါဒပတိဋ္ဌိတော။
သော သီဟော သီဟသံသမှိ၊ ဧကော နဒတိ အညထာ”တိ။

တတ္ထ သီဟပါဒပတိဋ္ဌိတောတိ သီဟပါဒေဟေဝ ပတိဋ္ဌိတော။ ဧကော နဒတိ အညထာတိ ဧကောဝ အဝသေသသီဟေဟိ အသဒိသေန သိင်္ဂါလ-
သဒ္ဓေန နဒန္တော အညထာ နဒတိ။

တံသုတွာ ဗောဓိသတ္တော “တာတ သေတဝ ဘာတာသိင်္ဂါလိယာ ပုတ္တော၊ ရူပေန မယာ သဒိသော၊ သဒ္ဓေန မာတရာ သဒိသော”တိ ဝတွာ သိင်္ဂါလိပုတ္တံ အာမန္တေတွာ “တာတ တံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဓ ဝသန္တော အပ္ပသဒ္ဓေါ ဝသ၊ သစေ ပန နဒိဿသိ၊ သိင်္ဂါလဘာဝံ တေ ဇာနိဿန္တိ”တိ ဩဝဒန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၆။ “မာ တံ နဒိ ရာဇပုတ္တ၊ အပ္ပသဒ္ဓေါ ဝနေ ဝသ။
သရေန ခေါတံ ဇာနေယျ၊ န ဟိ တေ ပေတ္တိကော သရော”တိ။

တတ္ထ ရာဇပုတ္တာတိ သီဟဿ မိဂရညော ပုတ္တ။ ဣမဉ္စ ပန ဩဝါဒံ သုတွာ ပန သော နဒိတုံ နာမ န ဥဿဟိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သိင်္ဂါလော ကောကာလိကော အဟောသိ၊ သဇာတိပုတ္တော ရာဟုလော၊ မိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သီဟကောတ္ထုဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သီဟစမ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၈၉)

နေတံ သီဟဿ နဒိတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကော-
ကာလိကညေဝ အာရဟ္တ ကထေသိ။ သော ဣမသ္မိံ ကာလေ သရဘညံ
ဘဏိတုကာမော အဟောသိ။ သတ္တာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကဿကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကသိကဓမ္မေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဧကော ဝါဏီဇော ဂတြဘဘာရကေန ဝေါဟာရံ ကရောန္တော ဝိစရတိ။ သော ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဂတြဘဿ ပိဋ္ဌိတော ဘဏ္ဍိကံ ဩတာရေတွာ ဂတြဘံ သိဟစဓမ္မေန ပါရုပိတွာ သာလိယဝခေတ္တေသု ဝိဿဇ္ဇေတိ။ ခေတ္တရက္ခကာ တံ ဒိသ္မာ “သီဟော”တိ သညာယ ဥပသင်္ကမိတုံ န သက္ကောန္တိ။ အထေကဒိဝသံ သော ဝါဏီဇော ဧကသ္မိံ ဂါမဒ္ဒါရေ နိဝါသံ ဂဟေတွာ ပါတရာသံ ပစာပေန္တော တတော ဂတြဘံ သိဟစမ္ပံ ပါရုပိတွာ ယဝခေတ္တေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ခေတ္တရက္ခကာ “သီဟော”တိ သညာယ တံ ဥပသင်္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော ဂေဟံ ဂန္တော အာရောစေသုံ။ သကလဂါမဝါသိနော အာဂုဓာနိ ဂဟေတွာ သင်္ခေ ဓမ္မေန္တော ဘေရိယော ဝါဒေန္တော ခေတ္တသမိပံ ဂန္တော ဥန္နဒိံ သု၊ ဂတြဘော မရဏဘယဘိတော ဂတြဘရဝံ ရဝိ။ အထဿ ဂတြဘဘာဝံ ဥတွာ ဗောဓိသတ္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “နေတံ သိဟဿ နဒိတံ၊ န ဗျဿ သ န ဒီပိနော။
ပါရုတော သိဟစဓမ္မေန၊ ဇမ္ဗော နဒတိ ဂတြဘော”တိ။

တတ္ထ ဇမ္ဗောတိ လာမကော။ ဂါမဝါသိနောပိ တဿ ဂတြဘဘာဝံ ဥတွာ တံ အဋ္ဌိနိ ဘဉ္ဇန္တော ပေါထေတွာ သိဟစမ္ပံ အာဒါယ အဂမံ သု။

အထ သော ဝါဏီဇော အာဂန္တော တံ ဗျသနဘာဝပ္ပတ္တံ ဂတြဘံ ဒိသ္မာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၈။ “စိရမ္ပိ ခေါ တံ ခါဒေယျ၊ ဂတြဘော ဟရိတံ ယဝံ။
ပါရုတော သိဟစဓမ္မေန၊ ရဝမာနောဝ ခူသယီ”တိ။

တတ္ထ စန္ဒိ နိပါတမတ္တံ၊ အယံ ဂတြဘော အတ္တနော ဂတြဘဘာဝံ အဇာနာပေတွာ သိဟစဓမ္မေန ပါရုတော စိရမ္ပိ ကာလံ ဟရိတံ ယဝံ ခါဒေယျာတိ အတ္တော။ ရဝမာနောဝ ခူသယီတိ အတ္တနော ပန ဂတြဘရဝံ ရဝမာနောဝေသ အတ္တာနံ ခူသယိ၊ နတ္ထေတ္ထ သိဟစမ္ပဿ ဒေါသောတိ။ တသ္မိံ ဧဝံ ကထေန္တေယေဝ ဂတြဘော တတ္ထေဝ နိပန္နော မရိ၊ ဝါဏီဇောပိ တံ ပဟာယ ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝါဏီဇော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဂတြဘော ကောကာလိကော၊ ပဏ္ဍိတကဿကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သိဟစမ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သီလနိသံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၀)

ပဿ သဒ္ဓါယ သီလဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သဒ္ဓိံ ဥပါသကံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ သော ကိရ သဒ္ဓေါ ပသန္တော အရိယ- သာဝကော ဧကဒိဝသံ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တော သာယံ အစိရဝတိနဒီတိရံ ဂန္တော နာဝိကေ နာဝံ တီရေ ဌပေတွာ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဂတေ တိတ္ထေ နာဝံ အဒိဿာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝီတိံ ဂဟေတွာ နဒိံ ဩတရိ၊ ပါဒါ ဥဒကမ္ပိ န ဩသီဒိံ သု။ သော ပထဝီတလေ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဝေမဇ္ဈံ ဂတကာလေ ဝီစိံ ပဿိ။ အထဿ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏာ ဝီတိံ မန္တာ ဇာတာ၊ ပါဒါ ဩသီဒိတုံ အာရဘိံ သု၊ သော ပုန ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝီတိံ ဒဠိံ ကတွာ ဥဒကပိဋ္ဌေနေဝ ဂန္တော ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ဥပါသက ကစ္စိ မဂ္ဂံ အာဂစ္ဆန္တော အပ္ပကိလမထေန အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝီတိံ ဂဟေတွာ ဥဒကပိဋ္ဌေ ပတိဋ္ဌံ လဘိတွာ ပထဝီံ မဒ္ဒန္တော ဝိယ အာဂတောမိ”တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ ပန ဥပါသက တုညေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရိတွာ ပတိဋ္ဌံ လဒ္ဓေါ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဥပါသကာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နာဝါယ ဘိန္နာယ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရန္တာ ပတိဋ္ဌံ လဘိံ သု”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သောတာပန္တော အရိယသာဝကော ဧကေန နှာပိတကုဋုမ္ပိကေန သဒ္ဓိံ နာဝံ အဘိရဟိ၊ တဿ နှာပိတဿ ဘရိယာ “အယျ ဣမဿ သုခဒုက္ခံ တဝ ဘာရော”တိ နှာပိတံ တဿ ဥပါသကဿ ဟတ္ထေ နိက္ခိပိ။ အထဿ နာဝါ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဘိန္နာ၊ တေပိ ဒွေ ဇနာ ဧကသ္မိံ ဖလကေ နိပန္နာ ဧကံ ဒီပကံ ပါပုဏိံ သု။ တတ္ထ သော နှာပိတော သကုဏေ မာရေတွာ ပစိတွာ ခါဒန္တော ဥပါသကဿပိ ဒေတိ။ ဥပါသကော “အလံ မယျ”န္တိ န ခါဒတိ။ သော စိန္တေသိ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အမှာကံ ဌပေတွာ တိဏိ သရဏာနိ အညာ ပတိဋ္ဌာ နတ္ထိ”တိ။ သော တိဏ္ဍိ ရတနာနံ ဂုဏေ အနုဿရိ။ အထဿာနုဿရန္တဿ တသ္မိံ ဒီပကေ နိဗ္ဗတ္တော နာဂရာဇော အတ္တနော သရီရံ မဟာနာဝံ ကတွာ မာပေသိ၊ သမုဒ္ဒဒေဝတာ နိယာမကော အဟောသိ၊ နာဝါ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပူရယိတ္ထ၊ တယော ကူပကာ ဣန္ဒနီလမဏိမယာ အဟောသုံ၊ သုဝဏ္ဏမယော လင်္ကာရော၊ ရဇတ- မယာနိ ယောတ္တာနိ၊ သုဝဏ္ဏမယာနိ ယဠိဖိယာနိ ။

သမုဒ္ဒဒေဝတာ နာဝါယ ဌတွာ “အတ္ထိ ဇမ္ဗုဒီပဂမိကာ”တိ ဃောသေသိ။ ဥပါသကော “မယံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဧဟိ၊ နာဝံ အဘိ-
ရူဟာတိ။ သော နာဝံ အဘိရူဟိတွာ နှာပိတံ ပက္ခောသိ။ သမုဒ္ဒဒေဝတာ
“တုယုညေဝ လဗ္ဘတိ၊ န ဧတဿာ”တိ အာဟ။ ကိံကာရဏာတိ။ ဧတဿ
သီလဂုဏာစာရော နတ္ထိ၊ တံ ကာရဏံ။ အဟပ္ပိ တုယံ နာဝံ အာဟရိ၊ န
ဧတဿာတိ။ ဟောတု၊ အဟံ အတ္တနာ ဒိန္နဒါနေန ရက္ခိတသီလေန
ဘာဝိတဘာဝနာယ ဧတဿ ပတ္တိံ ဒဗ္ဗိတိ။ နှာပိတော “အနုမောဒါမိ
သာမိ”တိ အာဟ။ ဒေဝတာ “ဣဒါနိ ဂဏှိဿာမိ”တိ တမ္ပိ အာရောပေတွာ
ဥဘောပိ ဇနေ သမုဒ္ဒါ နိက္ခာမေတွာ နဒိယာ ဗာရာဏသိံ ဂန္ဓာ အတ္တနော
အာနုဘာဝေန ဒွိန္နမ္ပိ တေသံ ဂေဟေ ဓနံ ပတိဋ္ဌပေတွာ “ပဏှိတေဟေဝ
သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂေါ နာမ ကာတဗ္ဗော။ သစေ ဟိ ဣမဿ နှာပိတဿ ဣမိနာ
ဥပါသကေန သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂေါ နာဘဝိဿ၊ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေယေဝ နဿိဿာ”တိ
ပဏှိတသံသဂ္ဂဂုဏံ ကထယမာနာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၇၉။ “ပဿ သဒ္ဓါယ သီလဿ၊ စာဂဿ စ အယံ ဖလံ။
နာဂေါ နာဝါယ ဝဏ္ဏေန၊ သဒ္ဓိံ ဝဟတု’ပါသကံ။

၈၀။ သဒ္ဓိရေဝ သမာသေထ၊ သဒ္ဓိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။
သတံ ဟိ သန္တဝါသေန၊ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ နှာပိတော”တိ။

တတ္ထ ပဿာတိ ကဉ္စိ အနိယမေတွာ ပဿထာတိ အာလပတိ။ သဒ္ဓါယာတိ
လောကီသလောကုတ္တရာယ သဒ္ဓါယ။ သီလေပိ ဧသေဝ နယော။ စာဂဿာတိ
ဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂဿ စေဝ ကိလေသပရိစ္စာဂဿ စ။ အယံ ဖလန္တိ ဣဒံ ဖလံ၊
ဂုဏံ အာနိသံသန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ စာဂဿ စ ဖလံ ပဿ၊ အယံ
နာဂေါ နာဝါယ ဝဏ္ဏေနာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ နာဝါယ
ဝဏ္ဏေနာတိ နာဝါယ သဏ္ဌာနေန။ သဒ္ဓန္တိ တီသု ရတနေသု ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓိံ။
သဒ္ဓိရေဝါတိ ပဏှိတေဟိယေဝ။ သမာသေထာတိ ဧကတော အာဝသေယျ၊
ဥပဝသေယျာတိ အတ္ထော။ ကုဗ္ဗေထာတိ ကရေယျ။ သန္တဝန္တိ မိတ္တသန္တဝံ။
တဏှာသန္တဝေါ ပန ကေနစိပိ သဒ္ဓိံ န ကာတဗ္ဗော။ နှာပိတောတိ
နှာပိတကုဋုမ္ပိကော။ “နဗာပိတော”တိပိ ပါဌော။

ဧဝံ သမုဒ္ဒဒေဝတာ အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဩဝဒိတွာ
နာဂရာဇာနံ ဂဏှိတွာ အတ္တနော ဝိမာနမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါသကော သကဒါဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သောတာပန္နဥပါသကော ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ နာဂရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ သမုဒ္ဒဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သီလာနိသံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အသဒိသဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဓါနံ

အသဒိသဉ္စ သင်္ဂါမံ၊ ဝါလောဒကံ ဂိရိဒတ္တံ။
နဘိရတိ ဒဓိဝါဟံ၊ စတုမဋ္ဌံ သီဟကောဋ္ဌံ။
သီဟစမ္ပံ သီလာနိသံသံ။

၅-ရူပကဝဂ္ဂ

၁-ရူပကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၁)

အပိ ရူပက ဆိန္ဒာပီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု အဋ္ဌကနိပါတေ ဣန္ဒြိယဇာတကေ^၁ အာပိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခုံ “အယံ တေ ဘိက္ခု ဣတ္ထိ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တေ သော သရာဇိကာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ လဇ္ဇာပေဘွာ ဂေဟာ နိက္ခမနာကာရံ ကာရေသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ရူပကော နာမ ပုရောဟိတော အဟောသိ၊ တဿ ပုရာဏီ နာမ ဗြာဟ္မဏီ ဘရိယာ။ ရာဇာ ဗြာဟ္မဏဿ အဿဘဏ္ဍကေန အလင်္ကရိတွာ အဿံ အဒါသိ။ သော တံ အဿံ အာရယု ရညော ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ အလင်္ကတအဿဿ ပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တံ အာဂစ္ဆန္တဉ္စ ဒိသွာ တဟိံ တဟိံ ဌိတာ မနဿာ

“အဟော အဿဿ ရူပံ၊ အဟော အဿော သောဘတိ”တိ အဿမေဝ ပသံသန္တိ။ သော ဂေဟံ အာဂန္တာ ပါသဒံ အဘိရုယ ဘရိယံ အာမန္တေသိ “ဘဒ္ဒေ အမှာကံ အဿော အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဥဘောသု ပသေသု ဝိတာ မနုဿာ အမှာကံ အဿမေဝ ဝဏ္ဏန္တိ”တိ။ သာ ပန မြာဟ္မဏီ ထောက် ဆိန္ဒိကာ ဓုတ္တိကဓာတုကာ၊ တေန နံ ဝေမာဟ “အယျ တံ အဿဿ သောဘနကာရဏံ န ဇာနာသိ၊ အယံ အဿော အတ္တနော အလင်္ကတံ အဿဘဏ္ဍကံ နိဿာယ သောဘတိ၊ သစေ တွမ္ပိ အဿော ဝိယ သောဘိတုကာမော အဿဘဏ္ဍကံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ အန္တရိယံ၊ ဩရုယျ အဿော ဝိယ ပါဒေ ကောဇ္ဇယမာနော ဂန္တာ ရာဇာနံ ပဿ၊ ရာဇာပိ တံ ဝဏ္ဏယိသတိ၊ မနုဿာပိ တညေဝ ဝဏ္ဏယိသန္တိ”တိ။

သော ဥမ္ပတ္တကဇာတိကော မြာဟ္မဏော တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဇုမိနာ နာမ ကာရဏေန သာ မံ ဝဒတိ”တိ အဇာနိတွာ တထာသညီ ဟုတွာ တထာ အကာသိ။ ယေ ယေ ပဿန္တိ၊ တေ တေ ပရိဟာသံ ကရေန္တာ “သောဘတိ အာစရိယော”တိ ဝဒိသု။ ရာဇာ ပန နံ “ကိ” အာစရိယ ပိတ္တံ တေ ကုပိတံ၊ ဥမ္ပတ္တကောသိ ဇာတော”တိအာဒိနိ ဝတွာ လဇ္ဇာပေသိ။ တသ္မိံ ကာလေ မြာဟ္မဏော “အယုတ္တံ မယာ ကတ”န္တိ လဇ္ဇိတော မြာဟ္မဏီယာ ကုဇ္ဈိတွာ “တာယမိ သရာဇိကာယ ပရိသာယ အန္တရေ လဇ္ဇာပိတော၊ ပေါထေတွာ တံ နိက္ကမိဿာမိ”တိ ဂေဟံ အဂမာသိ။ ဓုတ္တိကမြာဟ္မဏီ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ အာဂမနဘာဝံ ဥတွာ ပုရေတရညေဝ စူဠဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တာ စတုဟပဉ္စာဟံ တတ္ထေဝ အဟောသိ။ ရာဇာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ပုရောဟိတံ ပက္ခောသာပေတွာ “အာစရိယ မာတုဂါမဿ နာမ ဒေါသော ဟောတိယေဝ၊ မြာဟ္မဏီယာ ခမိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ခမာပနတ္ထာယ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၁။ “အပိ ရုဟက ဆိန္ဒာပိ၊ ဇိယာ သန္ဓိယတေ ပုန။
သန္ဓိယသု ပုရဏီယာ၊ မာ ကောဓဿ ဝသံ ဂမိ”တိ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဘော ရုဟက နန ဆိန္ဒာပိ ဓနုဇိယာ ပုန သန္ဓိယတိ ဃဋ္ဌိယတိ၊ ဝေမေဝ တွမ္ပိ ပုရဏီယာ သဒ္ဓိံ သန္ဓိယသု၊ ကောဓဿ ဝသံ မာ ဂမိတိ။

တံ သုတွာ ရဟကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၂။ “ဝိဇ္ဇမာနေသု ဝါကေသု^၁၊ ဝိဇ္ဇမာနေသု ကာရိသု။
အညံ ဇိယံ ကရိဿာမိ၊ အလညေဝ ပုရာဏိယာ”တိ။

တဿတ္ထော—မဟာရာဇ ဓနကာရမုဒုဝါကေသု^၂ စ ဇိယကာရကေသု စ
မနုဿေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု အညံ ဇိယံ ကရိဿာမိ၊ ဣမာယ ဆိန္ဒာယ ပုရာ-
ဏိယာ ဇိယာယ အလံ၊ နတ္ထိ မေ ကောစိ အတ္ထောတိ။ ဧဝံ ပန ဝတွာ တံ
နိဟရိတွာ အညံ မြာဟ္မဏိ^၃ အာနေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မြာဟ္မဏိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ ရဟကော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ရဟကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၂)

ဣတ္ထိ သိယာ ဂူပဝတိတိ ဣဒံ သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကံ မဟာဥမင်္ဂ-
ဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

သိရိကာဠကဏ္ဍိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-စူဠပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၃)

အယမေဝ သာ အဟမပိ သော အနညောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဥဗ္ဗာဒန္တိဇာတကေ^၄
အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သော ပန ဘိက္ခု သတ္တာရာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိ-
တော”တိ ဝုတ္တေ^၅ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ ဝတွာ “ကေန ပန တံ ဥက္ကဏ္ဍာပိတော”တိ။

၁-ဝိဇ္ဇမာနာသု မရဝါသု (သီ)၊ ဝိဇ္ဇမာနာသု မရုဒ္ဓါသု (ဣ)

၂-မရုထဝါကေသု (သီ)၊ မရုစဝါကေသု (ဣ) ၃-ဒု ၆-၃၉-ပိဋ္ဌေ။

၄-ပုဋ္ဌော (?)

၅-ကော ပန တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဝုတ္တေ “အဟံ ဘန္တေ ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မာတုဂါမံ ဒိသ္မာ ကိလေသာ-
နဝတ္တကော ဟုတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတောမိ”^၁တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု
မာတုဂါမော နာမ အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဗိ ဗဟုမာယာ”^၂၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ
အတ္တနော ဒက္ခိဏဇာဏုလောဟိတံ^၃ ပါယေတွာ ယာဝဇီဝိတဒါနဗ္ဗိ ဒတွာ
မာတုဂါမဿ စိတ္တံ န လဘိံသု”^၄တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ “ပဒုမ-
ကုမာရေ”^၅တိ နာမံ အကံသု။ တဿ အပရေန^၆ ဆ ကနိဋ္ဌဘာတိကာ
အဟေသုံ။ တေ သတ္တပိ ဇနာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တာ သရာဝါသံ ဂဟေတွာ
ရညော သဟာယာ ဝိယ ဝိစရန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ရာဇင်္ဂဏံ ဩလော-
ကေန္တော ဌိတော တေ မဟာပရိဝါရေန ရာဇပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ “ဣမေ
မံ ဝဓိတွာ ရဇ္ဇမ္ပိ ဂဏှေယျ”^၇န္တိ အာသင်္ဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ တေ ပက္ခောသာ-
ပေတွာ “တာတာ တုမေ ဣမသ္မိ”^၈ နဂရေ ဝသိတုံ န လဘထ၊ အညတ္ထ ဂန္တော
မမ အစ္စယေန အာဂန္တော ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှထာ”^၉တိ အာဟ။ တေ ပိတု
ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိတ္တိတွာ ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ အတ္တနော အတ္တနော သရာနိ ဂန္တော ပဇာ-
ပတိယော အာဒါယ “ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ ဂန္တော ဇီဝိဿာမာ”^{၁၀}တိ နဂရာ နိက္ခမိတွာ
မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ ကန္တာရံ ပတွာ အန္ဓပါနံ အလဘမာနာ ခုဒ္ဒံ အဓိဝါသေတုံ
အသက္ကောန္တော “မယံ ဇီဝမာနာ ဣတ္ထိယော လဘိဿာမာ”^{၁၁}တိ ကနိဋ္ဌဿ ဘရိယံ
မာရေတွာ တေရသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ မံသံ ခါဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တော
အတ္တနော စ ဘရိယာယ စ လဒ္ဓကောဋ္ဌာသေသု ဧကံ ဌပေတွာ ဧကံ ဒွေပိ
ခါဒိံသု။ ဧဝံ ဆ ဒိဝသေ ဆ ဣတ္ထိယော မာရေတွာ မံသံ ခါဒိံသု။

ဗောဓိသတ္တော ပန ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧကေကံ ဌပေတွာ ဆ ကောဋ္ဌာသေ
ဌပေသိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ “ဗောဓိသတ္တဿ ဘရိယံ မာရေဿာမာ”^{၁၂}တိ ဝုတ္တေ
ဗောဓိသတ္တော တေ ဆ ကောဋ္ဌာသေ တေသံ ဒတွာ “အဇ္ဇ တာဝ ဣမေ ဆ
ကောဋ္ဌာသေ ခါဒထ၊ သွေ ဇာနိဿာမာ”^{၁၃}တိ ဝတွာ တေသံ မံသံ ခါဒိတွာ
နိဒ္ဒါယနကာလေ ဘရိယံ ဂဟေတွာ ပလာယိ။ သာ ထောကံ ဂန္တော “ဂန္တံ န
သက္ကောမိ သာမီ”^{၁၄}တိ အာဟ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော ခန္တေနာဒါယ အရုဏုဂ္ဂမန-
ဝေလာယ ကန္တာရာ နိက္ခမိ။ သာ သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ “ပိပါသိတာမိ သာမီ”^{၁၅}တိ
အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “ဥဒကံ နတ္ထိ ဘဒ္ဒေ”^{၁၆}တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ကထိတေ

၁-ထဒ္ဓဟဒယာ (သီ)၊ ထဒ္ဓဟဒယော (သျှာ)

၂-ဒက္ခိဏဇာဏုလောဟိတံ (သီ)၊ ဒက္ခိဏဇန္တုလောဟိတံ (သျှာ၊ ဣ)

၃-အပရေ (သီ၊ သျှာ)

ခဂ္ဂေန ဒက္ခိဏဇာဏုကံ^၁ ပဟရိတွာ “ဘဒ္ဒေ ပါနီယံ နတ္ထိ၊ ဣဒံ ပန မေ
ဒက္ခိဏဇာဏုလောဟိတံ ပိဝမာနာ နိဿိဒါဟိ”^၂တိ အာဟ။ သာ တထာ
အကာသိ။ တေ အနုပုဗ္ဗေန မဟာဂင်္ဂံ ပတွာ ပိဝိတွာ စ နှတွာ စ ဖလာဖလံ
ခါဒိတွာ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝိဿမိတွာ ဧကသ္မိံ ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ အဿမပဒံ
မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။

အထေကဒီဝသံ ဥပရိဂင်္ဂါယ ရာဇာပရာမိကံ စောရံဟတ္ထပါဒေ စ ကဏ္ဍနာ-
သဉ္စ ဆိန္ဒိတွာ ကေသ္မိံ အဗ္ဗဏကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မဟာဂင်္ဂါယ ပဝါဟေသုံ။
သော မဟန္တံ အနုဿရံ ကရောန္တော တံ ဌာနံ ပါပုဏီ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ
ကရုဏံ ပရိဒေဝိတသဒ္ဓိံ သုတွာ “ဒုက္ခပ္ပတ္တော သတ္တော မယိဌိတေ မာ နဿီ”တိ
ဂင်္ဂါတီရံ ဂန္တာ တံ ဥတ္တာရေတွာ အဿမပဒံ အာနေတွာ ကာသာဝဓောဝန-
လေပနာဒီဟိ ဝဏပဋိကမ္ပံ အကာသိ။ ဘရိယာ ပနဿ “ဧဝရူပံ နာမ ဒုဿီလံ
ကုဏ္ဍိံ ၂ ဂင်္ဂါယ အာဝါဟေတွာ? ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဝိစရတိ”တိ ဝတွာ တံ ကုဏ္ဍိ
ဇိဂုစ္ဆမာနာ နိဋ္ဌဘန္တိ ဝိစရတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဝဏေသု သံဝိရုဋ္ဌေသု
ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ တံ အဿမပဒေယေဝ ဌပေတွာ အဋ္ဌဝိတော ဖလာဖလာနိ
အာဟရိတွာ တဉ္စ ဘရိယဉ္စ ပေါသေသိ။ တေသု ဧဝံ ဝသန္တေသု သာ ဣတ္ထိ
ဧတသ္မိံ ကုဏ္ဍေ ပဋိဗဒ္ဓမိတ္တာ ဟုတွာ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ စရိတွာ ဧကေန-
ပါယေန ဗောဓိသတ္တံ မာရေတုကာမာ ဟုတွာ ဧဝမာဟ “သမိ အဟံ တုမှာကံ
အံသေ နိသီဒိတွာ ကန္တာရာ နိက္ခမမာနာ ဧကံ ပဗ္ဗတံ ဩလောကေတွာ
အယျေ ပဗ္ဗတမိ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတေ ‘သစေ အဟံ သာမိကေန သဒ္ဓိံ အရောဂါ
ဇီဝိတံ လဘိဿာမိ၊ ဗလိကမ္ပံ တေ ကရိဿာမီ’တိ အာယာစိံ၊ သာ မံ ဣဒါနိ
ဥတ္တာသေတိ၊ ကရောမဿာ ဗလိကမ္ပံ”န္တိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ မာယံ အဇာ-
နန္တော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္တိတွာ ဗလိကမ္ပံ သဇ္ဇေတွာ တာယ ဗလိဘာဇနံ
ဂါဟာပေတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အဘိရုဟိ။ အထ နံ သာ ဧဝမာဟ “သာမိ
ဒေဝတာယပိ တွညေဝ ဥတ္တမဒေဝတာ၊ ပဌမံ တာဝ တံ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ
ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပစ္ဆာ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမီ”တိ။ သာ
ဗောဓိသတ္တံ ပပါတာဘိမုခံ ဌပေတွာ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ
ဝဋ္ဋိတုကာမာ ဝိယ ဟုတွာ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌတွာ ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိတွာ ပပါတေ
ပါတေတွာ “ဒိဋ္ဌာ မေပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိ”တိ တုဋ္ဌမာနသာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟိတွာ
ကုဏ္ဍဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။

၂-ကောဏ္ဍံ (သီ၊ ဇ္ဇ)၊ ကောဏ္ဍံ (သျှာ)

၃-ပဝါဟိတံ (သျှာ၊က)

ဗောဓိသတ္တောပိ ပပါတာနုဿာရေန^၁ ပဗ္ဗတာ ပတန္တော ဥဒုမ္မရရုက္ခမတ္ထကေ
 ကေသ္မိ^၂ အကဏ္ဍကေ ပတ္တသဉ္စန္တေ ဂုဗ္ဗေ လဂ္ဂိ၊ ဟေဋ္ဌာပဗ္ဗတံ ပန ဩရောဟိတုံ
 န သက္ကာ။ သော ဥဒုမ္မရဖလာနိ ခါဒိတွာ သာခန္တရေ နိဿိဒိ။ အထေကော
 မဟာသရီရော ဂေါရောဇာ ဟေဋ္ဌာပဗ္ဗတပါဒတော အဘိရုဟိတွာ တသ္မိ^၃
 ဥဒုမ္မရဖလာနိ ခါဒတိ။ သော တံ ဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ ပလာယိ၊ ပုနဒိဝသေ
 အာဂန္တော ကေသ္မိ^၄ ပဿေ ဖလာနိ ခါဒိတွာ ပက္ကာမိ။ သော ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ
 အာဂန္တန္တော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိ^၅ ဝိဿာသံ အာပဇ္ဇိတွာ “တုံ ဣမံ ဌာနံ
 ကေန ကာရဏေန အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမိနာ နာမ ကာရဏေနာ”တိ
 ဝုတ္တေ “တေန ဟိ မာ ဘာယိ”တိ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိယံ နိပဇ္ဇာ-
 ပေတွာ ဩတာရေတွာ အရညတော နိက္ခမိတွာ မဟာမဂ္ဂေ ဌပေတွာ “တုံ
 ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆာဟိ”တိ ဥဃျောဇေတွာ အရညမေဝ ပါဝိသိ။ ဗောဓိသတ္တော
 ဧကံ ဂါမကံ ဂန္တော တတ္ထေဝ ဝသန္တော ပိတု ကာလကတဘာဝံ သုတွာ ဗာရာ-
 ဏသိ^၆ ဂန္တော ကုလသန္တကေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ပဒုမရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဒသ
 ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော စတုသု နဂရဒ္ဓါရေသု
 နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒ္ဓါရေတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ
 ဆ သတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒါနံ အဒါသိ။

သာပိ ခေါ ဣတ္ထိ တံ ကုဏ္ဍံ ခန္တေ နိဿိဒါပေတွာ အရညာ နိက္ခမိတွာ မနုဿ-
 ပထေ ဘိက္ခံ စရမာနာ ယာဂုဘတ္တံ သံဟရိတွာ^၁ တံ ကုဏ္ဍံ ပေါသေသိ။ မနုဿာ
 “အယံ တေ ကိ” ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိယမာနာ “အဟံ ဧတဿ မာတုလမိတာ၊
 ပိတုစ္ဆာပုတ္တော မေ ဧသော၊ ဧတဿေဝ မံ အဒံသု၊ သာဟံ ဝဇ္ဈပ္ပတ္တမ္ပိ
 အတ္တနော သာမိကံ ဥက္ခိပိတွာ ပရိဟရန္တိ ဘိက္ခံ စရိတွာ ပေါသေမိတိ။
 မနုဿာ “အယံ ပတိဗ္ဗတာ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ ဗဟုတရံ ယာဂုဘတ္တံ အဒံသု။
 အပရေ ပန ဇနာ ဧဝမာဟံသု “တုံ မာ ဧဝံ ဝိစရိ၊ ပဒုမရာဇာ ဗာရာဏသိယံ
 ရဇ္ဇံ ကာရေတိ၊ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ သင်္ခေါဘေတွာ ဒါနံ ဒေတိ၊ သော တံ
 ဒိသ္မာ တုဿိဿတိ၊ တုဋ္ဌော တေ ဗဟုံ ဇနံ ဒဿတိ၊ တဝ သာမိကံ ဣဓေဝ
 နိဿိဒါပေတွာ ဂစ္ဆာ”တိ ထိရံ ကတွာ ဝေတ္တပစ္ဆိ^၂ အဒံသု။ သာ အနာစာရာ
 တံ ကုဏ္ဍံ ဝေတ္တပစ္ဆိယံ နိဿိဒါပေတွာ ပစ္ဆိ^၃ ဥက္ခိပိတွာ ဗာရာဏသိ^၄ ဂန္တော
 ဒါနသာလာသု ဘုဉ္ဇမာနာ ဝိစရတိ။ ဗောဓိသတ္တော အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓ-
 ဝရဂတော ဒါနဂ္ဂံ ဂန္တော အဋ္ဌန္တံ ဝါ ဒသန္တံ ဝါ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ ပုန ဂေဟံ

ဂစ္ဆတိ။ သာ အနာစာရာ တံ ကုဏ္ဍံ ပစ္ဆိယံ နိသီဒါပေတွာ ပစ္ဆိံ ဥက္ခိပိတွာ တဿ ဂမနမဂ္ဂေ အဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ ဒိသွာ “ကိံ တေ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကာ ဒေဝ ပတိဗ္ဗတာတိ။ အထ နံ ပက္ခောသာပေတွာ သဉ္ဇာနိတွာ ကုဏ္ဍံ ပစ္ဆိယာ နိဟရာပေတွာ “အယံတေ ကိံ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ “ပိတုစ္ဆာပုတ္တော မေ ဒေဝ ကုလဒတ္တိကော သာမိကော”တိ အာဟ။ မနုဿာ တံ အန္တရံ အဇာနန္တာ “အဟော ပတိဗ္ဗ-တာ”တိအာဒိနိ ဝတွာတံ အနာစာရိတ္ထိံ ဝဏ္ဏယံသု။ ပုန ရာဇာ “အယံ တေ ကုဏ္ဏော ကုလဒတ္တိကော သာမိကော”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ ရာဇာနံ အသဉ္ဇာနန္တိ “အာမ ဒေဝါ”တိ သူရာ ဟုတွာ ကထေသိ။ အထ နံ ရာဇာ “ကိံ ဒေ ဗာရာဏသီရညော ပုတ္တော၊ နန တံ ပဒုမကုမာရဿ ဘရိယာ အသုကရညော မိတာ၊ အသုကာ နာမ မမဇာဏုလောဟိတံ ပိဝိတွာ ဣမသ္မိံ ကုဏ္ဏေ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ မံ ပပါတေ ပါတေသိ။ သာ ဣဒါနိ တံ နလာဠေန မစ္စု ဂဟေတွာ မံ ‘မတော’တိ မညမာနာ ဣမံ ဌာနံ အာဂတာ၊ နန အဟံ ဇီဝါမိ”တိ ဝတွာ အမဇ္ဇေ အာမဇ္ဇေတွာ “ဘော အမဇ္ဇာ နန စာဟံ တုမေဟိ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ကထေသိ” ‘မမ ကနိဋ္ဌဘာတိကာ ဆ ဣတ္ထိယော မာရေတွာ မံသံ ခါဒိံသု၊ အဟံ ပန မယံ ဘရိယံ အရောဂံ ကတွာ ဂင်္ဂါတီရံ နေတွာ အဿမပဒေ ဝသန္တော ဧကံ ဝဇ္ဈပုတ္တံ ကုဏ္ဍံ ဥတ္တာရေတွာ ပဋိဇဉ်”။ သာ ဣတ္ထိ တေသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ မံ ပဗ္ဗတပါဒေ ပါတေသိ။ အဟံ အတ္တနော မေတ္တစိတ္တတာယ ဇီဝိတံ လဘိ’န္တိ။ ယာယ အဟံ ပဗ္ဗတပါတိတော၊ န သာ အညာ၊ သော ဒုဿီလာ၊ သောပိ ဝဇ္ဈပုတ္တော ကုဏ္ဏော န အညော၊ အယ-မေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၈၅။ “အယမေဝ သာ အဟမပိ သော အနညော၊
အယမေဝ သော ဟတ္တန္တိန္ဒော အနညော။
ယမာဟ ‘ကောမာရပတိ မမ’န္တိ၊
ဝဇ္ဈိ’တ္ထိယော နတ္ထိ ဣတ္ထိသု သစ္စံ။

၈၆။ ဣမဉ္စ ဇမ္ဗံ မုသလေန ဟန္တာ၊
လုဒ္ဒံ ဆဝံ ပရဒါရူပသေဝိံ။
ဣမိဿာ စ နံ ပါပပတိဗ္ဗတာယ၊
ဇီဝန္တိယာ ဆိန္ဒယ ကဏ္ဏနာသ”န္တိ။

တတ္ထ ယမာဟ ကောမာရပတိ မမန္တိ ယံ သော “အယံ မေ ကောမာရပတိ ကုလဒတ္တိကော သာမိကော”တိ အာဟ။ အယမေဝ သော၊ န အညော။

“ယမာဟု ကောမာရပတိ”တိပိ^၁ ပါဌော။ အယမေဝ ဟိ ပေါတ္ထကေသု လိခိတော၊ တဿာပိ အယမေဝတ္ထော၊ ဝစနဝိပလ္လာသော ပနေတ္ထ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယဉ္စိ ရညာ ဝုတ္တံ၊ တဒေဝ ဣဓ အာဂတံ။ ဝဇ္ဈိ^၂တ္ထိယောတိ ဣတ္ထိယော နာမ ဝဇ္ဈာ ဝဓိတဗ္ဗာ ဧဝ။ နတ္ထိ ဣတ္ထိသု သစ္စန္တိ တောသု သဘာဝေါ နာမေကော နတ္ထိ။ “ဣမဉ္စ ဇမ္ဗ”န္တိ အာဒိဒ္ဓန္တမိ တေသံ ဒဏ္ဍာဏာပနဝသေန ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဇမ္ဗန္တိ လာမကံ။ မုသလေန ဟန္တာတိ မုသလေန ဟနိတွာ ပေါထေတွာ အဋ္ဌိနိဘဉ္စိတွာ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ ကတွာ။ လုဒ္ဓန္တိ ဒါရုဏံ။ ဆဝန္တိ ဂုဏာဘာဝေန နိဇ္ဈိဝံ မတသဒိသံ။ ဣမိဿာ စ နန္တိ ဧတ္ထ နန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဣမိဿာ စ ပါပပတိဗ္ဗတာယ အနာစာရာယ ဒုဿိလာယ ဇီဝန္တိယာဝ ကဏ္ဍနာသံ ဆိန္ဒထာတိ အတ္ထော။

ဗောဓိသတ္တော ကောဓံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဧဝံ တေသံ ဒဏ္ဍံ အာဏာပေတွာပိ န တထာ ကာရေသိ။ ကောပံ ပန မန္တံ ကတွာ ယထာ သာ ပစ္ဆိံ သိသတော ဩရောပေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ဂါဠတရံ ဗန္ဓာပေတွာ ကုဏ္ဍံ တတ္ထ ပက္ခိပါပေတွာ အတ္တနော ဝိဇိတာ နိဟရာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဆ ဘာတရော အညတရာ ထေရာ အဟေသုံ၊ ဘရိယာ စိဉ္စမာဏဝိကာ၊ ကုဏ္ဍော ဒေဝဒတ္တော၊ ဂေါရောဇာ အာနန္ဒော၊ ပဒုမရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စူဠပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မဏိစောရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၄)

န သန္တိ ဒေဝါ ပဝသန္တိ နူနာတိ ဣဒံသတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဝဓာယ ပရိသက္ကန္တံ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဒါ ပန သတ္တာ “ဒေဝဒတ္တော ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ”တိ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိယေဝ၊ ပရိသက္ကန္တောပိ ပန မံ ဝဓိတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ဂါမကေ ဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ

ဝယပ္ပတ္တဿ ဗာရာဏသီတော ကုလဓိတရံ အာနေသုံ၊ သာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ အဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနိယာ ဒေဝဏ္ဏရာ ဝိယ ပုဗ္ဗလတာ ဝိယ လဠာမာနာ^၁ မတ္တကိန္ဓရိ ဝိယ စသုဇာတာတိနာမေန ပတိဗ္ဗတာသီလာစာရသမ္ပန္နာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ။ နိစ္စကာလဗြိဿာ ပတိဝတ္တံ သဿုဝတ္တံ သသုရဝတ္တဉ္စ ကတမေဝ ဟောတိ၊ သာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝိယာ အဟောသိ မနာပါ။ ဣတိ ဥဘောပိ တေ သမ္မောဒမာနာ ဧကစိတ္တာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။

အထေကဒိဝသံ သုဇာတာ “မာတာဝိတရော ဒဠုကာမာဓိ” တိ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ မဂ္ဂပါထေယျံ ပဟောနကံ ပဋိယာဒေဟိ” တိ ခဇ္ဇဝိကတိံ ပစာပေတွာ ခဇ္ဇကာဒီနိ ယာနကေ ဌပေတွာ ယာနကံ ပါဇေန္တော ယာနကဿ ပုရတော အဟောသိ၊ ဣတရာ ပစ္ဆတော။ တေ နဂရသမိပံ ဂန္ဓာ ယာနကံ မောစေတွာ နွတွာ ဘုဉ္ဇိံသု။ ပုန ဗောဓိသတ္တော ယာနကံ ယောဇေတွာ ပုရတော နိသီဒိ၊ သုဇာတာ ဝတ္တာနိ ပရိဝတ္တေတွာ အလင်္ကရိတွာ ပစ္ဆတော နိသီဒိ။ ယာနကဿ အန္တောနဂရံ ပဝိဠကာလေ ဗာရာဏသီရဇာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော တံ ပဒေသံ အဂမာသိ။ သုဇာတာ ဩတရိတွာ ယာနကဿ ပစ္ဆတော ပဒသာ ပါယာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိဿာတဿာ ရူပသမ္ပတ္တိယာ အာကဓိယမာနလောစနော ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ တံ ဧတိဿာ သဿာမိကဘာဝံ ဝါ အဿာမိကဘာဝံ ဝါ ဇာနာဟိ” တိ။ သော ဂန္ဓာ တဿာ သဿာမိကဘာဝံ ဥတွာ “သဿာမိကာ ကိရ ဒေဝ၊ ယာနကေ နိသိန္တော ပုရိသော ဧတိဿာ သာမိကော” တိ အာဟ။

ရာဇာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ ဝိနောဒေတုံ အသက္ကောန္တော ကိလေသာတုရော ဟုတွာ “ဧကေန နံ ဥပါယေန မာရာပေတွာ ဣတ္ထိံ ဂဏှိဿာမီ” တိ စိန္တေတွာ ဧကံ ပုရိသံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ ဘော ဣမံ စူဠာမဏိံ ဝီထိံ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဟုတွာ ဧတဿ ပုရိသဿ ယာနကေ ပက္ခိပိတွာ ဧဟိ” တိ စူဠာမဏိံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော “သာဓု” တိ တံ ဂဟေတွာ ဂန္ဓာ ယာနကေ ဌပေတွာ “ဌပိတော မေ ဒေဝါ” တိ အာဂန္ဓာ အာရောစေသိ။ ရာဇာ “စူဠာမဏိ မေနဌော” တိ အာဟ၊ မနဿာ ဧကကောလာဟလံ အကံသု။ ရာဇာ “သဗ္ဗဒ္ဓါရာနိ ပိဒဟိတွာ သဇ္ဇာရံ ဆိန္ဒိတွာ စောရံ ပရိယေသထာ” တိ အာဟ၊ ရာဇပုရိသာ တထာ အကံသု၊ နဂရံ ဧကသင်္ခေါဘံ အဟောသိ။ ဣတရော ပုရိသော မနဿေ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘော ယာနကံ ဌပေဟိ၊ ရညော

စူဠာမဏိ နဋ္ဌော၊ ယာနကံ သောဓေဿာမီ”တိ ယာနကံ သောဓေန္တော အတ္တနာ ဌပိတမဏိံ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဂဟေတွာ “မဏိစောရော”တိ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါထေတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ နေတွာ “အယံ မဏိစောရော”တိ ရညော ဒဿေသိ။ ရာဇာပိ “သီသမဿ ဆိန္ဒယာ”တိ အာဏာပေသိ။

အထ နံ ရာဇပုရိသာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ တာဠေန္တော ဒက္ခိဏ-
ဒွါရေန နဂရာ နိက္ခမာပေသုံ။ သုဇာတာပိ ယာနကံ ပဟာယ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု
ပရိဒေဝမာနာ “သာမိ မံ နိဿာယ ဣမံ ဒုက္ခံ ပတ္တောသိ”တိ ပရိဒေဝမာနာ
ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော အဂမာသိ။ ရာဇပုရိသာ “သီသမဿ ဆိန္ဒိယာမာ”တိ
ဗောဓိသတ္တံ ဥတ္တာနံ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ တံ ဒိသ္မာ သုဇာတာ အတ္တနော သီလဂုဏံ
အာဝဇ္ဇေတွာ “နတ္ထိ ဝတ မညေ ဣမသ္မိံ လောကေ သီလဝန္တာနံ ဝိဟေဌကေ
ပါပသာဟသိကမနုဿေ နိဿေဓေတုံ သမတ္တာ ဒေဝတာ နာမာ”တိအာဒိနိ
ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၇။ “န သန္တိ ဒေဝါ ပဝသန္တိ နူန၊
န ဟိ နူန သန္တိ ဣဓ လောကပါလာ။
သဟသာ ကရေန္တာနံမသညတာနံ၊
န ဟိ နူန သန္တိ ပဋိသေမိတာရော”တိ။

တတ္ထ န သန္တိ ဒေဝါတိ ဣမသ္မိံ လောကေ သီလဝန္တာနံ ဩလောကနကာ
ပါပါနဉ္စ နိဿေကော န သန္တိ နူန ဒေဝါ။ ပဝသန္တိ နူနာတိ ဧဝရူပေသု
ဝါ ကိစ္စေသု ဥပ္ပန္နေသု နူန ပဝသန္တိ ပဝါသံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣဓ လောကပါလာတိ
ဣမသ္မိံ လောကေ လောကပါလသမ္ပတာ သမဏဗြာဟ္မဏာပိ သီလဝန္တာနံ
အနုဂ္ဂါဟကာ န ဟိ နူန သန္တိ။ သဟသာ ကရေန္တာနံမသညတာနန္တိ
သဟသာ အဝိမံသိတွာ သာဟသိကံ ဒါရုဏံ ကမ္မံ ကရေန္တာနံ ဒုဿီလာနံ။
ပဋိသေမိတာရောတိ ဧဝရူပံ ကမ္မံ မာ ကရိတ္ထ၊ န လဟ္တာ ဧတံ ကာတုန္တိ
ပဋိသေဓေန္တော နတ္ထိတိ အတ္တော။

ဧဝံ တာယ သီလသမ္ပန္နာယ ပရိဒေဝမာနာယ သက္ကဿ ဒေဝရညော
နိသိန္နာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော “ကော န ခေါ မံ သက္ကတ္တတော
စာဝေတုကာမော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဗာရာဏသိ-
ရာဇာ အတိဖရသကမ္မံ ကရောတိ။ သီလသမ္ပန္နံ သုဇာတံ ကိလမေတိ။ ဂန္တံ
ဒါနိ မေ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဒေဝလောကာ ဩရုယ အတ္တနော အာနုဘာဝေန

ဟတ္ထိပိဋေ နိဿိန္တံ တံ ပါပရာဇာနံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ဩတာရေတွာ ဓမ္မ-
ဂဏ္ဍိကာယ ဥတ္တာနံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥက္ခိပိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ
အလင်္ကာရိတွာ ရာဇဝေသံ ဂါဟာပေတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိဿိဒါပေသိ။ ရာဇပုရိသာ
ဖရသုံ ဥက္ခိပိတွာ သီသံ ဆိန္ဒန္တာ ရညော သီသံ ဆိန္ဒိယု၊ ဆိန္ဒကာလေ-
ယေဝ စဿ ရညော သီသဘာဝံ ဇာနိယု။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒိဿ-
မာနကသရီရေနေဝ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တဿ ရာဇာ-
ဘိသေကံ ကတွာ သုဇာတာယ စ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ ဒါပေသိ။ အမစ္စာ
စေဝ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယော စ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဒိသ္မာ “အဓမ္မိက-
ရာဇာ မာရိတော၊ ဣဒါနိ အမှေဟိ သက္ကဒတ္ထိကော ဓမ္မိကရာဇာ လဒ္ဓေါ”တိ
သောမနဿပ္ပတ္တာ အဟေသုံ။

သက္ကောပိ အာကာသေ ဌတွာ “အယံ ဝေါသက္ကဒတ္ထိကော ရာဇာ၊ ဣတော
ပဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိ။ သစေ ဟိ ရာဇာ အဓမ္မိကော ဟောတိ၊
ဒေဝေါ အကာလေ ဝဿတိ၊ ကာလေ န ဝဿတိ၊ ဆာတဘယံ ရောဂဘယံ
သက္ကဘယန္တိ ဣမာနိ တိဏိ ဘယာနိ ဥပဂတာနေဝ” ဟောန္တိ”တိ ဩဝဒန္တော
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

ဂဂ။ “အကာလေ ဝဿတိ တဿ၊ ကာလေ တဿ န ဝဿတိ။
သဂ္ဂါ စ စဝတိ ဌာနာ၊ နနု သော တာဝတာ ဟတော”တိ။

တတ္ထ အကာလေတိ အဓမ္မိကရညော ရဇ္ဇေ အယုတ္တကာလေ သဿာနံ
ပတ္တကာလေ ဝါ လာယနမဒ္ဓနာဒိကာလေ ဝါ ဒေဝေါ ဝဿတိ။ ကာလေတိ
ယုတ္တပယုတ္တကာလေ ဝပနကာလေ တရုဏသဿကာလေ ဂဟ္မဂ္ဂဟဏ-
ကာလေ စ န ဝဿတိ။ သဂ္ဂါ စ စဝတိ ဌာနာတိ သဂ္ဂသင်္ခါတာ ဌာနာ
ဒေဝလောကာ စဝတိတိ အတ္ထော။ အဓမ္မိကရာဇာ ဟိ အပ္ပဋိလာဘဝသေန
ဒေဝလောကာ စဝတိ နာမ၊ သဂ္ဂေပိ ဝါ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော အဓမ္မိကရာဇာ
တတော စဝတိတိပိ အတ္ထော။ နနု သော တာဝတာ ဟတောတိ နနု သော
အဓမ္မိကော ရာဇာ ဧတ္တကေန ဟတော ဟောတိ။ အထ ဝါ ဧကံသဝါစိ
ဧတ္ထ န-ကာရော၊ နေသော ဧကံသေန ဧတ္တာဝတာ ဟတော၊ အဋ္ဌသု ပန
မဟာနိရယေသု သောဋ္ဌသသု စ ဥဿဒနိရယေသု ဒီဃရတ္ထံ သော ဟညိဿ-
တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ဧဝံ သက္ကော မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ အတ္တနော ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ ဗောဓိသက္ကောပိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အဓမ္မိကရာဇာ ဒေဝဒက္ကော အဟောသိ၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ သုဇာတာ ရာဟုလမာတာ၊ သက္ကဒတ္တိယရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဏိစောရဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ပဗ္ဗတူပတ္တရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၅)

ပဗ္ဗတူပတ္တရေ ရဗ္ဗေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ-ရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကောသလရညော ကိရ ဧကော အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုသိ။ ရာဇာပိ ပရိဝိမံသမာနော တံ တထတော ဥတွာ “သတ္ထု အာရောစေဿာမီ”တိ ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ အမှာကံ အန္တေပုရေ ဧကော အမစ္စော ပဒုသိ၊ တဿ ကိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဥပကာရကော တေ မဟာရာဇ၊ သော စ အမစ္စော သာ စ ဣတ္ထိ ပိယာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ၊ အတိဝိယ ဥပကာရကော သကလံ ရာဇကုလံ သန္ဓာရေတိ၊ သာပိ မေ ဣတ္ထိ ပိယာ”တိ ပုစ္ဆေ “မဟာရာဇ ‘အတ္တနော ဥပကာရကေသု သေဝကေသု ပိယာသု စ ဣတ္ထိသု ဒုပ္ပိတုံ န သက္ကာ’တိ ပုဗ္ဗေပိ ရာဇာနော ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ မဇ္ဈတ္တာဝ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒက္ကေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသက္ကော အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တဿ အတ္တဓမ္မာနုသာသကော အဟောသိ။ အထဿ ရညော ဧကော အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုသိ။ ရာဇာ နံ တထတော ဥတွာ “အမစ္စောပိ မေ ဗဟူပကာရော၊ အယံ ဣတ္ထိပိ မေ ပိယာ၊ ဒွေပိ ဣမေ နာသေတုံ န သက္ကာ၊ ပဏ္ဍိတာမစုံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတွာ သစေ သဟိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ သဟိဿာမိ၊ နော စေ၊ န သဟိဿာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခော-သာပေတွာ အာသနံ ဒတွာ “ပဏ္ဍိတ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ပုစ္ဆထ မဟာရာဇ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ”တိ ပုစ္ဆေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၉။ “ပဗ္ဗတူပတ္ထရေ ရဗ္ဗေ၊ ဇာတာ ပေါက္ခရဏီ သိဝါ။
တံ သိင်္ဂါလော အပါပါယိ၊ ဇာနံ သိဟေန ရက္ခိတ”န္တိ။

တတ္ထ ပဗ္ဗတူပတ္ထရေ ရဗ္ဗေတိ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတပါဒေ ပတ္ထရိတွာ ပြိတေ အင်္ဂဏဋ္ဌာနေတိ အတ္ထော။ ဇာတာ ပေါက္ခရဏီ သိဝါတိ သိဝါ သီတလာ မရရောဒကာ ပေါက္ခရဏီ နိဗ္ဗတ္တာ၊ အဝိစ ခေါ ပေါက္ခရသဉ္စန္ဓာ နဒိပိ ပေါက္ခရဏီယေဝ။ အပါပါယိတိ^၁ အပ-ဣတိ ဥပသဂ္ဂေါ၊ အပါယိတိ^၂ အတ္ထော။ ဇာနံ သိဟေန ရက္ခိတန္တိ သာ ပေါက္ခရဏီ သီဟပရိဘောဂါ သိဟေန ရက္ခိတာ၊ သောပိ နံ သိင်္ဂါလော “သိဟေန ရက္ခိတာ အယ”န္တိ ဇာနန္တောဝ အပါယိ။ တံ^၃ ကိ^၄ မညသိ၊ ဗာလော သိင်္ဂါလော သီဟဿ အဘာယိတွာ ပိဝေယျ ဧဝရူပံ ပေါက္ခရဏီန္တိ အယမေတ္တာဓိပ္ပာယော။

ဗောဓိသတ္ထော “အဗ္ဗါ ဧတဿ အန္တေပုရေ ဧကော အမစ္စော ပဒုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “ပိဝန္တိ စေ^၅ မဟာရာဇ၊ သာပဒါနိ မဟာနဒိ^၆။
န တေန အနဒီ ဟောတိ၊ ခမဿ ယဒိ တေ ပိယာ”တိ။

တတ္ထ သာပဒါနိတိ န ကေဝလံ သိင်္ဂါလောဝ၊ အဝသေသာနိ သုနခပသဒ-
မိဋ္ဌာရမိဂါဒိနိ^၁ သဗ္ဗသာပဒါနိ တံ ပေါက္ခရသဉ္စန္ဓတ္တာ “ပေါက္ခရဏီ”တိ လဒ္ဓ-
နာမံ နဒိ^၂ ပိဝန္တိ စေ^၃။ န တေန အနဒီ ဟောတိတိ နဒိယဉ္စိ ခြိပဒစတုပ္ပဒါပိ
အဟိမစ္ဆာပိ သဗ္ဗေ ပိပါသိတာ ပါနိယံ ပိဝန္တိ၊ န သာ တေန ကာရဏေန
အနဒီ နာမ ဟောတိ၊ နာပိ ဥစ္ဆိဋ္ဌနဒီ။ ကဿာ? သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏတ္တာ။
ယထာ နဒီ ယေန ကေနစိ ပီတာ န ဒုဿတိ၊ ဧဝံ ဣတ္ထိပိ ကိလေသဝသေန
သာမိကံ အတိက္ကမိတွာ အညေန သဒ္ဓိ^၄ သံဝါသံ ဂတာ နေဝ အနိတ္ထိ ဟောတိ။
ကဿာ? သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏဘာဝေန။ နာပိ ဥစ္ဆိဋ္ဌိတ္ထိ။ ကဿာ? ဩဒကန္တိက-
တာယ သုဒ္ဓဘာဝေန။ ခမဿ ယဒိ တေ ပိယာတိ ယဒိ ပန တေ သာ ဣတ္ထိ
ပိယာ၊ သော စ အမစ္စော ဗဟူပကာရော၊ တေသံ ဥဘိန္နမ္ပိ ခမဿ မဇ္ဈတ္တ-
ဘာဝေန တိဋ္ဌာဟိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော ရညော ဩဝါဒံ အဒါသိ။ ရာဇာ တဿ ဩဝါဒေ
ဌာတွာ “ပုန ဧဝရူပံ ပါပကမ္မံ မာ ကရိတ္တာ”တိ ဝတွာ ဥဘိန္နမ္ပိ ခမိ။ တတော

၁-အပါပါယိတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)	၂-အပါယိတိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)
၃-တွံ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)	၄-ပိဝန္တိ ဝေ (သိ)၊ ပိဝန္တိဝ (ဣ)
၅-ဒိပိသုနခပသဒမိဋ္ဌာရမိဂါဒိနိ (သိ)၊ သုနခပသဒမိဋ္ဌာရာဒိနိ (သျာ၊ ဣ)	၆-ပိဝန္တေဝ (သိ၊ ဣ)

ပဋ္ဌာယ တေ ဩရမိံသု။ ရာဇာပိ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ဇိဝိတပရိယော-
သာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ ကောသလရာဇာပိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ တေသံ
ဥဘိန္နမ္ပိ ခမိတွာ မဇ္ဈတ္တော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပဗ္ဗတူပတ္ထရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဝလဟကသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၆)

ယေ န ကာဟန္တိ ဩဝါဒန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခု သတ္တာရာ “သစ္စံ ကိရ
တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စ”န္တိ ဝတွာ “ကိကာရဏာ”တိ
ပုတ္တေ “ဧကံ အလင်္ကတံ မာတုဂါမံ ဒိသွာ ကိလေသဝသေနာ”တိ အာဟ။
အထ နံ သတ္တာ “ဣတ္ထိယော နာမေတာ ဘိက္ခု အတ္တနော ရူပသဒ္ဓဂန္ဓရသ-
ဇောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ စေဝ ဣတ္ထိကုတ္တဝိလာသေဟိ စ ပုရိသေ” ပလောဘေတွာ
အတ္တနော ဝသေ ကတွာ ဝသံ ဥပဂတဘာဝံ ဥတွာ သီလဝိနာသဉ္ဇေဝ
ဓနဝိနာသဉ္ဇ ပါပနဋ္ဌေန “ယက္ခိနိယော”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ ပုဗ္ဗေပိ ဟိ ယက္ခိနိယော
ဣတ္ထိကုတ္တေန ဧကံ ပုရိသသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝါဏီဇေ ပလောဘေတွာ
အတ္တနော ဝသေ ကတွာ ပုန အညေ ပုရိသေ ဒိသွာ တေ သဗ္ဗေပိ ဇိဝိတက္ခယံ
ပါပေတွာ ဥဘောဟိ ဟနုကပဿေဟိ လောဟိတေန ပဋ္ဌရန္တေန မုခံ
ပူရာပေတွာ ခါဒိံသု”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပေ သိရိသဝတ္ထု နာမ ယက္ခနဂရံ အဟောသိ၊ တတ္ထ
ယက္ခိနိယော ဝသိံသု။ တာ ဘိန္နနာဝါနံ ဝါဏီဇာနံ အာဂတကာလေ
အလင်္ကတပဋိယတ္တာ ခါဒနိယဘောဇနိယံ ဂါဟာပေတွာ ဒါသိဂဏပရိဝုတာ
ဒါရဏေ အင်္ဂေနာဒါယ ဝါဏီဇေ ဥပသင်္ကမန္တိ။ တေသံ “မနုဿာဝါသံ
အာဂတမှာ”တိ သဉ္ဇာနနတ္ထံ တတ္ထ တတ္ထ ကသိဂေါရက္ခာဒိနိ ကရောန္တေ မနုဿေ
ဂေါဂဏေ သုနခေတိ ဧဝမာဒိနိ ဒဿေန္တိ၊ ဝါဏီဇာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဣမံ
ယာဂံ ပိဝထ၊ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇထ၊ ခါဒနိယံ ခါဒထာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဝါဏီဇာ
အဇာနန္တာ တာဟိ ဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အထ တေသံ ခါဒိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ပိဝိတွာ

ဝိဿမိတကာလေ ပဋိသန္ဓာရံ ကရေန္တိ၊ “တုမေ ကတ္ထ ဝါသိကာ၊ ကုတော အာဂတာ၊ ကဟံ ဂစ္ဆိဿထ၊ ကေန ကမ္ပေန ဣဓာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ “ဘိန္ဒနာဝါ ဟုတွာ ဣဓာဂတမ္ဘာ”တိ ပုစ္ဆေ “သာဓု အယျာ၊ အမှာကမ္ပိ သာမိကာနံ နာဝံ အဘိရဟိတွာ ဂတာနံ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ တေ မတာ ဘဝိဿန္တိ၊ တုမေပိ ဝါဏီဇာယေဝ၊ မယံ တုမှာကံ ပါဒပရိစာရိကာ ဘဝိဿာမာ”တိ ဝတွာ တေ ဝါဏီဇေ ဣတ္ထိကုတ္တဟာဝဘာဝဝိလာသေဟိ^၁ ပလောဘေတွာ ယက္ခနဂရံ နေတွာ သစေ ပဌမဂဟိတာ မနုဿာ အတ္ထိ၊ တေ ဒေဝသင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ကာရဏဃရေ ပက္ခိပန္တိ၊ အတ္တနော ဝသန-ဌာနေ ဘိန္ဒနာဝေ မနုဿေ အလဘန္တိယော ပန ပရတော ကလျာဏိ^၂ ဩရတော နာဂဒိပန္တိ ဧဝံ သမုဒ္ဒတီရံ အနုသဉ္ဇရန္တိ။ အယံ တာသံ ဓမ္မတာ။

အထေကဒိဝသံ ပဉ္စသတာ ဘိန္ဒနာဝါ ဝါဏီဇာ တာသံ နဂရသမိပေ ဥတ္တရိ^၃သု။ တာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပလောဘေတွာ ယက္ခနဂရံ နေတွာ ပဌမံ ဂဟိတေ မနုဿေ ဒေဝသင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ကာရဏဃရေ ပက္ခိပိတွာ ဇေဋ္ဌယက္ခိနိ ဇေဋ္ဌကဝါဏီဇံ၊ သေသာ သေသေတိ တာ ပဉ္စသတာ ယက္ခိနိယော တေ ပဉ္စသတေ ဝါဏီဇေ အတ္တနော သာမိကေ အကံသု။ အထ သာ ဇေဋ္ဌ-ယက္ခိနိ ရတ္တိဘာဂေ ဝါဏီဇေ နိဒ္ဒံ ဥပဂတေ ဥဋ္ဌာယ ဂန္ဓာ ကာရဏဃရေ မနုဿေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ သေသာပိ တထေဝ ကရေန္တိ။ ဇေဋ္ဌယက္ခိနိယာ မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ အာဂတကာလေ သရီရံ သီတလံ ဟောတိ။ ဇေဋ္ဌဝါဏီဇော ပရိဂ္ဂဏှန္တော တဿာ ယက္ခိနိဘာဝံ ဥတွာ “ဣမာ ပဉ္စသတာ ယက္ခိနိယော ဘဝိဿန္တိ၊ အမှေဟိ ပလာယိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ မုခဓောဝနတ္ထာယ ဂန္ဓာ သေသဝါဏီဇာနံ အာရောစေသိ “ဣမာ ယက္ခိနိယော၊ န မနုဿိတ္ထိယော၊ အညေသံ ဘိန္ဒနာဝါနံ အာဂတကာလေ တေ သာမိကေ ကတွာ အမှေပိ ခါဒိဿန္တိ၊ ဧထ ဣတော ပလာယိဿာမာ”တိ။ တေသု ပဉ္စသတေသု အမုတေယျသတာ “န မယံ ဧတာ ဝိဇဟိတုံ သက္ခိဿာမ၊ တုမေ ဂစ္ဆထ၊ မယံ န ပလာယိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ ဧဋ္ဌဝါဏီဇော အတ္တနော ဝစနကရေ အမုတေယျသတေ ဂဟေတွာ တာသံ ဘီတော ပလာယိ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဗောဓိသတ္တော ဝလာဟကဿယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သဗ္ဗ-သေတော ကာဠသီသော မုဉ္ဇကေသော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော အဟောသိ။

၁-ဣတ္ထိကုတ္တဘာဝဝိလာသေဟိ (ဣ)၊ ဣတ္ထိကုတ္တဟာသဝိလာသေဟိ (သျှာ၊ က)

သော ဟိမဝန္တတော အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပံ ဂန္ဓာ တတ္ထ တမ္ပပဏ္ဍိ-
သရေ^၁ ပလ္လလေ သယံဇာတသာလံ^၂ ခါဒိတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော စ
“ဇနပဒံ ဂန္တုကာမာ အတ္ထိ”တိ တိက္ခတ္ထု ကရုဏာပရိဘာဝိတံ မာနသိ^၃ ဝါစံ
ဘာသတိ။ တေ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ အဇ္ဇလိ^၄ ပဂ္ဂယု
“သာမိ မယံ ဇနပဒံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ တေန ဟိ မယံ ပိဋ္ဌိ^၅
အဘိရုဟထာတိ။ အပ္ပေကစ္စေ အဘိရုဟိံသု၊ တေသု ဧကစ္စေ ဝါလမိ^၆
ဂဏှိံသု၊ ဧကစ္စေ အဇ္ဇလိ^၇ ပဂ္ဂဟေတွာ အဋ္ဌံသုယေဝ။ ဗောဓိသတ္တော
အန္တမသော အဇ္ဇလိ^၈ ပဂ္ဂဟေတွာ ဌိတေ သဗ္ဗေပိ တေ အမုတေယျသတေ
ဝါဏိဇေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဇနပဒံ နေတွာ သကသကဋ္ဌာနေသု
ပတိဋ္ဌပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တာပိ ခေါ ယက္ခိနိယော
အညေသံ အာဂတကာလေ တတ္ထ ဩဟိနကေ အမုတေယျသတေ မနုဿေ
ဝမိတွာ ခါဒိံသု။

သတ္တာ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ ယထာ တေ ယက္ခိနိနံ ဝသံ ဂတာ
ဝါဏိဇာ ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာ၊ ဝလာဟကဿရာဇဿ ဝစနကရာ ဝါဏိဇာ
သကသကဋ္ဌာနေသု ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဧဝမေဝ ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒံ အကရေန္တာ ဘိက္ခုပိ
ဘိက္ခုနိယောပိ ဥပါသကာပိ ဥပါသိကာယောပိ စတူသု အပါယေသု ပဇ္ဇဝိဇ-
ဗန္ဓနကမ္မကရဏဋ္ဌာနာဒိသု မဟာဒုက္ခံ ပါပုဏန္တိ။ ဩဝါဒကရာ ပန တိဿော
ကုလသမ္ပတ္တိယော စ ဆ ကာမသဂ္ဂေ ဝိသတိ ဗြဟ္မလောကေတိ ဣမာနိ စ
ဋ္ဌာနာနိ ပတွာ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ သစ္စိကတွာ မဟန္တံ သုခံ အနုဘဝန္တိ”တိ
ဝတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၉၁။ “ယေ န ကာဟန္တိ ဩဝါဒံ၊ နရာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။
ဗျသနံ တေ ဂမိဿန္တိ၊ ရက္ခသီဟိဝ ဝါဏိဇာ။

၉၂။ ယေ စ ကာဟန္တိ ဩဝါဒံ၊ နရာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။
သောတ္ထိ^၁ ပါရံ ဂမိဿန္တိ၊ ဝလာဟေနဝ ဝါဏိဇာ”တိ။

တတ္ထ ယေ န ကာဟန္တိတိ ယေ န ကရိဿန္တိ။ ဗျသနံ တေ ဂမိဿန္တိတိ
တေ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏိဿန္တိ။ ရက္ခသီဟိဝ ဝါဏိဇာတိ ရက္ခသီဟိ
ပလောဘိတဝါဏိဇာ ဝိယ။ သောတ္ထိ^၂ ပါရံ ဂမိဿန္တိတိ အနန္တရာယေန
နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏိဿန္တိ။ ဝလာဟေနဝ ဝါဏိဇာတိ ဝလာဟေနဝ

“အာဂစ္ဆထာ”တိ ဝုတ္တာ တဿ ဝစနကရာ ဝါဏီဇာ ဝိယ။ ယထာ ဟိ တေ သမုဒ္ဒပါရံ ဂန္ဓာ သကသကဋ္ဌာနံ အဂမံသု၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒကရာ သံသာရပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ အမတမဟာနိဗ္ဗာနေန ဓမ္မဒေသနာယ ကုဋံ ဂဏှိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလသကဒါဂါမိဖလအနာဂါမိဖလ- အရဟတ္တဖလာနိ ပါပုဏီသု။ တဒါ ဝလာဟကဿရာဇဿ ဝစနကရာ အမု- တေယျသတာ ဝါဏီဇာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ၊ ဝလာဟကဿရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဝလာဟကဿဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၇)

န နံ ဥပ္ပယတေ ဒိသွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။ အညတရော ဘိက္ခု “မယာ ဂဟိတေ မယံ ဥပဇ္ဈာယော န ကုဇ္ဈိဿတိ”တိ ဥပဇ္ဈာယေန ဌပိတံ ဝိဿာသေန ဧကံ ဝတ္ထ- ခဏှံ ဂဟေတွာ ဥပါဟနတ္ထဝိကံ ကတွာ ပစ္စာ ဥပဇ္ဈာယံ အာပုစ္ဆိ။ အထ တံ ဥပဇ္ဈာယော “ကိံကာရဏာ ဂဏှိ”တိ ဝတွာ “မယာ ဂဟိတေ န ကုဇ္ဈိဿ- တိတိ တုမှာကံ ဝိဿာသေနာ”တိ ဝုတ္တေ “ကော မယာ သဒ္ဓိံ တုယံ ဝိဿာသော နာမာ”တိ ဝတွာ ကုဒ္ဓေါ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပဟရိ။ တဿ သာ ကိရိယာ ဘိက္ခုသု ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော ကိရ ဒဟရော ဥပဇ္ဈာယဿ ဝိဿာသေန ဝတ္ထခဏှံ ဂဟေတွာ ဥပါဟနတ္ထဝိကံ အကာသိ။ အထ နံ ဥပဇ္ဈာယော ‘ကော မယာ သဒ္ဓိံ တုယံ ဝိဿာသော နာမာ’တိ ဝတွာ ကုဒ္ဓေါ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပဟရိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ ဘိက္ခု အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန သဒ္ဓိံ အဝိဿာသိကော၊ ပုဗ္ဗေပိ အဝိဿာသိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ

အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဟိမဝန္တ-
ပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တသ္မိံ ဣသိဂဏော ဧကော တာပသော ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဝစနံ အကတွာ ဧကံ မတမာတိကံ ဟတ္ထိပေါတကံ ပဋိဇဉ်။
အထ နံ သော ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တော မာရေတွာ အရညံ ပါဝိသိ။ တဿ သရိရက်စုံ
ကတွာ ဣသိဂဏော ဗောဓိသတ္တံ ပရိဝါရေတွာ “ဘန္တေ ကေန န ခေါ ကာရ-
ဏေန မိတ္တဘာဝေါ ဝါ အမိတ္တဘာဝေါ ဝါ သက္ကာ ဇာနိတု”န္တိ ပုစ္ဆိ။
ဗောဓိသတ္တော “ဣမိနာ စ ဣမိနာ စ ကာရဏေနာ”တိ အာစိက္ခန္တော ဣမာ
ဂါထာ အဝေါစ—

၉၃။ “န နံ ဥမှယတေ ဒိသွာ၊ န စ နံ ပဋိနန္ဒတိ။
စက္ခုနိ စဿ န ဒဒါတိ၊ ပဋိလောမဉ္ဇ ဝတ္တတိ။

၉၄။ ဧတေ ဘဝန္တိ အာကာရာ၊ အမိတ္တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတာ။
ယေဟိ အမိတ္တံ ဇာနေယျ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ န နံ ဥမှယတေ ဒိသွာတိ ယော ဟိ ယဿ အမိတ္တော ဟောတိ၊
သော တံ ပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ န ဥမှယတေ၊ ဟသိတံ န ကရေတိ၊ ပဟဋ္ဌာကာရံ န
ဒဿေတိ။ န စ နံ ပဋိနန္ဒတိတိ တဿ ဝစနံ သုတွာပိ တံ ပုဂ္ဂလံ န ပဋိနန္ဒတိ၊
သာဓု သုဘာသိတန္တိ န စာနုမောဒတိ။ စက္ခုနိ စဿ န ဒဒါတိတိ စက္ခုနာ
စက္ခု အာဟစ္စ ပဋိမုခေါ ဟုတွာ န ဩလောကေတိ၊ အညတော စက္ခုနိ
ဟရတိ။ ပဋိလောမဉ္ဇ ဝတ္တတိတိ တဿ ကာယကမ္မမ္ဘိ ဝစိကမ္မမ္ဘိ န ရောစေတိ၊
ပဋိလောမဂါဟံ ဂဏှာတံ ပစ္စနိကဂါဟံ။ အာကာရာတိ ကာရဏာနိ။ ယေဟိ
အမိတ္တန္တိ ယေဟိ ကာရဏေဟိ တာနိ ကာရဏာနိ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော
ပုဂ္ဂလော “အယံ မေ အမိတ္တော”တိ ဇာနေယျ၊ တတော ဝိပရိတေဟိ ပန
မိတ္တဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗောတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော မိတ္တာမိတ္တဘာဝကာရဏာနိ အာစိက္ခိတွာ မြဟ္မဝိဟာရေ
ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဟတ္ထိပေါသကတာပသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အဟောသိ၊ ဟတ္ထိ ဥပဇ္ဈာယော၊
ဣသိဂဏော” ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ရာဇောတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၈)

ပဝါသာ အာဂတော တာတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ သတ္တာရာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု၊ ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ကိံကာရဏာ”တိ ပုတ္တေ “ဧကံ အလင်္ကတဇ္ဇတ္ထိံ ဒိသ္မာ ကိလေသဝသေနာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “မာတုဂါမော နာမ ဘိက္ခု၊ န သက္ကာ ရက္ခိတုံ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေါဝါရိကေ ဌပေတွာ ရက္ခန္ဓာပိ ရက္ခိတုံ န သက္ခိံသု၊ ကိံ တေ ဣတ္ထိယာ၊ လဒ္ဓါပိ သာ ရက္ခိတုံ န သက္ကာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သုဝယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ရာဇော”တိဿ နာမံ၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ ပနဿ ပေါဋ္ဌ-ပါဒေါ နာမ။ တေ ဥဘောပိ တရုဏကာလေယေဝ ဧကော လုဒ္ဒကော ဂဟေတွာ ဗာရာဏသီယံ အညတရဿ မြာဟ္မဏဿ အဒါသိ၊ မြာဟ္မဏော တေ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပဋိဇဉ်။ မြာဟ္မဏဿ ပန မြာဟ္မဏီ အရက္ခိတာံ ဒုဿီလာ။ သော ဝေါဟာရကရဏတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော တေ သုဝပေါတကေ အာမန္တေတွာ “တာတာ အဟံ ဝေါဟာရကရဏတ္ထာယ ဂစ္ဆာမိ၊ ကာလေ ဝါ ဝိကာလေ ဝါ တုမှာကံ မာတု ကရဏကမ္ပံ ဩလောကေယျာထ၊ အညဿ ပုရိသဿ ဂမနဘာဝံ ဝါ အဂမနဘာဝံ ဝါ ဇာနေယျာထာ”တိ မြာဟ္မဏီ သုဝပေါတကာနံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အဂမာသိ။ သာ တဿ နိက္ခန္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ အနာစာရံ စရိ၊ ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ အာဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ ပမာဏံ နတ္ထိ။

တံ ဒိသ္မာ ပေါဋ္ဌပါဒေါ ရာဇံ ပုစ္ဆိ “မြာဟ္မဏော ဣမံ မြာဟ္မဏီ” အမှာကံ နိယျာဒေတွာ ဂတော၊ အယဉ္စ ပါပကမ္ပံ ကရေတိ၊ ဝဒါမိ န”န္တိ။ ရာဇော “မာ ဝဒါဟီ”တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ “အဗ္ဗ ကိံကာရဏာ ပါပကမ္ပံ ကရေသီ”တိ အာဟ။ သာ တံ မာရေတုကာမာ ဟုတွာ “တာတ တံ နာမ မယံ ပုတ္တော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ န ကရိဿာမိ၊ ဧဟိ တာတ တာဝါ”တိ ပိယာယမာနာ ဝိယ ပက္ခောသိတွာ အာဂတံ ဂဟေတွာ “တံ မံ ဩဝဒသိ၊ အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသီ”တိ ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတွာ မာရေတွာ ဥဒ္ဓနန္တရေသု ပက္ခိပိ။ မြာဟ္မဏော အာဂန္တာ ဝိဿမိတွာ ဗောဓိသတ္တံ “ကိံ တာတ ရာဇ မာတာ တေ အနာစာရံ ကရေတိ၊ န ကရေတိ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၅။ “ပဝါသာ အာဂတော တာတ၊ ဣဒါနိ နစိရာဂတော။
ကစ္စိန္တု တာတ တေ မာတာ၊ န အညမုပသေဝတိ”တိ။

တဿတ္ထော—အဟံ တာတ ရာဓ ပဝါသာ အာဂတော၊ သော စမိ
ဣဒါနေဝ အာဂတော နစိရာဂတော၊ တေန ပဝတ္ထိံ အဇာနန္တော တံ ပုစ္ဆာမိ
“ကစ္စိ န တေ တာတ မာတာ အညံ ပုရိသံ န ဥပသေဝတိ”တိ။

ရာဓော “တာတ ပဏ္ဍိတာ နာမ ဘူတံ ဝါ အဘူတံ ဝါ အနိယျာနိကံ နာမ
န ကထေသု”န္တိ ဉပပေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၆။ “န ခေါ ပနေတံ သုဘဏံ၊ ဂိရံ သစ္စုပသံဟိတံ။
သယေထ ပေါဠပါဒေါ၊ မုမ္မုရေ ဥပကူထိတော”တိ။

တတ္ထ ဂိရန္တိ ဝစနံ။ တဉ္စိ ယထာ ဣဒါနိ ဂိရာ၊ ဧဝံ တဒါ “ဂိရ”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ သော
သုဝပေါတကော လိင်္ဂံ အနာဒိယိတွာ ဧဝမာဟ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော
တာတ ပဏ္ဍိတေန နာမ သစ္စုပသံဟိတံ ယထာဘူတံ အတ္ထယုတ္တံ သဘာဝဝစနမ္ပိ
အနိယျာနိကံ န သုဘဏံ။ အနိယျာနိကဉ္စ သစ္စံ ဘဏန္တော သယေထ ပေါဠ-
ပါဒေါ၊ မုမ္မုရေ ဥပကူထိတော၊ ယထာ ပေါဠပါဒေါ ကုက္ကုဋေ ဈာမော
သယတိ၊ ဧဝံ သယေယျာတိ။ “ဥပကူထိတော”တိပိ ပါဠော၊ အယမေဝတ္ထော။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော မြာဟ္မဏဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “မယာပိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ဝသိတုံ န သက္ကာ”တိ မြာဟ္မဏံ အာပုစ္ဆိတွာ အရညမေဝ ပါရိသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ပေါဠပါဒေါ အာနန္တော အဟောသိ၊ ရာဓော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

ရာဓဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဂဟပတိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၁၉၉)

ဥဘယံ မေ န ခမတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
မေဝ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ ကထေန္တော စ “မာတုဂါမော နာမ
အရက္ခိတော၊ ပါပကမ္မံ ကတွာ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန သာမိကံ ဝဇ္ဇေတိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သရာဝါသံ ဂဏှိ။ တဿ
ဘရိယာ ဒုဿီလာ ဂါမဘောဇကေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ စရတိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော တံ ဥတွာ ပရိဂ္ဂဏှန္တော စရတိ။ တဒါ ပန အန္တောဝဿေ ဗီဇေသု
နိဟဋ္ဌေသု ဆာတကံ အဟောသိ၊ သဿာနံ ဂမ္ဘဂဟဏကာလော ဇာတော။
သကလဂါမဝါသိနော “ဣတော မာသဒ္ဓယေန သဿာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝိဟိံ
ဒဿာမာ”တိ ဧကတော ဟုတွာ ဂါမဘောဇကဿ ဟတ္ထတော ဧကံ ဇရ-
ဂေါဏံ ဂဟေတွာ မံသံ ခါဒိံသု။

အထေကဒိဝသံ ဂါမဘောဇကော ခဏံ ဩလောကေတွာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဗဟိဂတဝေလာယံ ဂေဟံ ပါဝိသိ။ တေသံ သုခနိပန္နက္ခဏေယေဝ
ဗောဓိသတ္တော ဂါမဒ္ဓါရေန ပဝိသိတွာ ဂေဟာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ သာ ဣတ္ထိ
ဂါမဒ္ဓါရာဘိမုခိ တံ ဒိဿာ “ကော န ခေါ ဧသော”တိ ဥမ္မာရေဌတွာ ဩလော-
ကေန္တိ “သောယေဝါ”တိ ဥတွာ ဂါမဘောဇကဿ အာစိက္ခိ၊ ဂါမ-
ဘောဇကော ဘိတော ပကမ္ပိ။ အထ နံ သာ “မာ ဘာယိ၊ အတ္ထေကော
ဥပါယော၊ အမှေဟိ တဝ ဟတ္ထတော ဂေါဏမံသံ ခါဒိတံ၊ တံ မံသမူလံ
သောဓေန္တော ဝိယ ဟောဟိ၊ အဟံ ကောဋ္ဌံ အာရုယ ကောဋ္ဌဒ္ဓါရေ ဌတွာ
‘ဝိဟိ နတ္ထိ’တိ ဝက္ခာမိ။ တံ ဂေဟမဇ္ဈေ ဌတွာ ‘အမှာကံ သရေ ဒါရကာ
ဆာတာ၊ မံသမူလံ မေ ဒေဟိ’တိ ပုနပ္ပုနံ စောဒေယျာသိ”တိ ဝတွာ ကောဋ္ဌံ
အာရုယ ကောဋ္ဌဒ္ဓါရေ နိသိဒိ။ ဣတရော ဂေဟမဇ္ဈေ ဌတွာ “မံသမူလံ ဒေဟိ”တိ
ဝဒတိ။ သာ ကောဋ္ဌဒ္ဓါရေ နိသိန္နာ “ကောဋ္ဌေ ဝိဟိ နတ္ထိ၊ သဿေ ဥဒ္ဓရန္တေ
ဒဿာမိ ဂစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။

ဗောဓိသတ္တော ဂေဟံ ပဝိသိတွာ တေသံ ကိရိယံ ဒိဿာ “ဣမာယ ပါပါယ
ကတဥပါယော သေ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ဂါမဘောဇကံ အာမန္တေတွာ
“ဘော ဂါမဘောဇက အမှေ တဝ ဇရဂေါဏဿ မံသံ ခါဒန္တော ‘ဣတော
မာသဒ္ဓယေန ဝိဟိံ ဒဿာမာ’တိ ခါဒိမှ၊ တံ အခုမာသမ္ပိ အနတိက္ကမိတွာ

ဣဒါနေဝ ကဿာ အာဟရာပေသိ၊ န တံ ဣမိနာ ကာရဏေန အာဂတော၊
 အညေန ကာရဏေန အာဂတော ဘဝိဿသိ၊ မယံ တဝ ကိရိယာ န ရုစ္စတိ၊
 အယမ္ပိ အနာစာရာ ပါပဓမ္မာ ကောဠေ ဝိဟိနံ အဘာဝံ ဇာနာတိ၊ သာ ဒါနိ
 ကောဠံ အာရယျ ‘ဝိဟိ နတ္ထိ’တိ ဝဒတိ၊ တုမ္ပိ ‘ဒေဟိ’တိ ဝဒသိ၊ ဥဘိန္နမ္ပိ
 ဝေါ ကရဏံ^၁ မယံ န ရုစ္စတိ”တိ ဧတမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဣမာ ဂါထာ
 အဝေါစ—

၉၇။ “ဥဘယံ မေ န ခမတိ၊ ဥဘယံ မေ န ရုစ္စတိ။
 ယာစာယံ ကောဠမောတိဏ္ဍာ၊ နဒဿံ^၂ ဣတိ ဘာသတိ။

၉၈။ တံ တံ ဂါမပတိ ဗြူမိ၊ ကဒရေ အပ္ပသ္မိ ဇီဝိတေ။
 ဒွေ မာသေ သင်္ဂရံ ကတွာ၊ မံသံ ဇရဂ္ဂဝံ ကိသံ။
 အပ္ပတ္တကာလေ စောဒေသိ၊ တမ္ပိ မယံ န ရုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ တံ တံ ဂါမပတိ ဗြူမိတိ အဟော ဂါမဇေဋ္ဌက တေန ကာရဏေန တံ
 ဝဒါမိ။ ကဒရေ အပ္ပသ္မိ ဇီဝိတေတိ အမှာကံ ဇီဝိတံ နာမ ကဒရဇေဝ ထဒ္ဓံ လူခံ
 ကသိရံ အပ္ပဉ္စ မန္တံ ပရိတ္တံ၊ တသ္မိ^၃ နော ဧဝရူပေ ဇီဝိတေ ဝတ္တမာနေ။ ဒွေ
 မာသေ သင်္ဂရံ ကတွာ၊ မံသံ ဇရဂ္ဂဝံ ကိသန္တိ အမှာကံ မံသံ ဂဏန္တာနံ
 ဇရဂ္ဂဝံ ကိသံ ဒုဗ္ဗလံ ဇရဂေါဏံ ဒဒမာနော တံ “ဒွိဟိ မာသေဟိ မူလံ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ
 ဧဝံ ဒွေ မာသေ သင်္ဂရံ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ။ အပ္ပတ္တကာလေ စောဒေသိတိ
 တသ္မိ^၄ ကာလေ အသမ္ပတ္တေ အန္တရာဝ စောဒေသိ။ တမ္ပိ မယံ န ရုစ္စတိတိ
 ယာ စာယံ ပါပဓမ္မာ ဒုဿီလာ အန္တောကောဠေ ဝိဟိနံ နတ္ထိဘာဝံ ဇာန-
 မာနာဝ အဇာနန္တိ ဝိယ ဟုတွာ ကောဠမောတိဏ္ဍာ ကောဠဒ္ဓါရေ ဌတွာ
 န ဒဿံ ဣတိ ဘာသတိ၊ ယဉ္စ တံ အကာလေ စောဒေသိ၊ တမ္ပိတိ ဣဒံ
 ဥဘယမ္ပိ မမ နေဝ ခမတိ န ရုစ္စတိတိ။

ဧဝံ သော ကထေန္တောဝ ဂါမဘောဇကံ စူဠာယ ဂဟေတွာ ကမိတွာ
 ဂေဟမဇ္ဈေ ပါတေတွာ? “ဂါမဘောဇကောမ္ပိတိ ပရဿ ရက္ခိတဂေါပိတ-
 ဘဏ္ဍေ အပရဇ္ဈသိ”တိအာဒိဟိ ပရိဘာသိတွာ ပေါထေတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ
 ဂိဝါယ ဂဟေတွာ ဂေဟာ နိက္ကမိတွာ တမ္ပိ ဒုဋ္ဌဇုတ္ထိ^၅ ကေသေသု ဂဟေတွာ
 ကောဠာ ဩတာရေတွာ နိပ္ပေါထေတွာ “သစေ ပုန ဧဝရူပံ ကရောသိ၊
 ဇာနိဿသိ”တိ သန္တဇ္ဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဂါမဘောဇကော တံ ဂေဟံ
 ဩလောကေတုမ္ပိ န ဝိသဟိ၊ သာပိ ပါပါ ပုန မနသာပိ အတိစရိတုံ နာသက္ခိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဂါမဘောဇကော ဒေဝဒတ္တော၊ နိဂ္ဂဟကာရကော ဂဟပတိ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂဟပတိဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သာဓုသီလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၀)

သရီရဒဗျန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဗြာဟ္မဏံ အာရက္ခ ကထေသိ။ တဿ ကိရ စတဿော ဓိတရော အဟေသုံ။ တာ စတ္တာရော ဇနာ ပတ္ထေန္တိ၊ တေသု ဧကော အဘိရူပေါ သရီရသမ္ပန္နော၊ ဧကော ဝယပ္ပတ္တော မဟလ္လကော၊ ဧကော ဇာတိသမ္ပန္နော၊ ဧကော သီလဝါ။ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ “ဓိတရော နိဝေသေန္တေန ပတိဋ္ဌာပေန္တေန” ကဿ န ခေါ ဒါတဗ္ဗာ၊ ကိံ ရူပသမ္ပန္နဿ၊ ဥဒါဟု ဝယပ္ပတ္တဿ၊ ဇာတိသမ္ပန္န- သီလဝန္တာနံ အညတရဿာ”တိ။ သော စိန္တေန္တောပိ အဇာနိတွာ “ဣမံ ကာရဏံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဇာနိဿတိ၊ တံ ပုစ္ဆိတွာ ဧတေသံ အန္တရေ အနုစ္စဝိကဿ ဒဿာမီ”တိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ ဣမေသု စတုသု ဇနေသု ကဿ ဒါတုံ ဝနုတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ ဧတံပဉ္စ ကထယိံသု၊ ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ ပန သလ္လက္ခေတုံ န သက္ကောသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိတွာ အာဂန္ဓာ ဗာရာဏသီယံ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟောသိ။ အထေကဿ ဗြာဟ္မဏဿ စတဿော ဓိတရော အဟေသုံ၊ တာ ဧဝမေဝ စတ္တာရော ဇနာ ပတ္ထယိံသု။ ဗြာဟ္မဏော “ကဿ န ခေါ ဒါတဗ္ဗာ”တိ အဇာနန္တော “အာစရိယံ ပုစ္ဆိတွာ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကဿ ဒဿာမီ”တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၉။ “သရီရဒဗျံ ဝုဗ္ဗဗျံ၊ သောဇဇ္ဇံ သာဓုသီလိယံ။
 မြာဟ္မဏံ တေဝ ပုစ္ဆာမ၊ ကန္တု တေသံ ဝနိမှသေ”တိ။

တတ္ထ “သရီရဒဗျံ” နှိအာဒိဟိ တေသံ စတုန္တံ ဝိဇ္ဇမာနေ ဂုဏေ ပကာသေတိ။ အယဉ္ဇေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ဓိတရော မေ စတ္တာရော ဇနာ ပတ္တေန္တိ၊ တေသု ဧကဿ သရီရဒဗျမတ္ထိ၊ သရီရသမ္ပဒါ အဘိရူပဘာဝေါ သံဝိဇ္ဇတိ။ ဧကဿ ဝုဗ္ဗဗျံ ဝုဗ္ဗဘာဝေါ မဟလ္လကတာ အတ္ထိ။ ဧကဿ သောဇဇ္ဇံ သုဇာတိတာ ဇာတိ-သမ္ပဒါ အတ္ထိ။ “သုဇဇ္ဇ” နှိဝိ ပါဌော။ ဧကဿ သာဓုသီလိယံ သုန္ဒရ-သီလဘာဝေါ သီလသမ္ပဒါ အတ္ထိ။ မြာဟ္မဏံ တေဝ ပုစ္ဆာမာတိ တေသု အသုကဿ နာမေတာ ဒါတဗ္ဗာတိ အဇာနန္တာ မယံ ဘဝန္တံ မြာဟ္မဏညေဝ ပုစ္ဆာမ။ ကန္တု တေသံ ဝနိမှသေတိ တေသံ စတုန္တံ ဇနာနံ ကံ ဝနိမှသေ၊ ကံ ဣစ္ဆာမ၊ ကဿ တာ ကုမာရိကာ ဒဒါမာတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ အာစရိယော “ရူပသမ္ပဒါဒိသု ဝိဇ္ဇမာနာသုပိ ဝိပန္နသီလော ဂါရယော၊ တသ္မာ တံ နပ္ပမာဏံ၊ အမှာကံ သီလဝန္တဘာဝေါ ရုစ္စတိ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “အတ္ထော အတ္ထိ သရီရသ္မိံ၊ ဝုဗ္ဗဗျဿ နမော ကရေ။
 အတ္ထော အတ္ထိ သုဇာတသ္မိံ၊ သီလံ အသ္မာက ရုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ အတ္ထော အတ္ထိ သရီရသ္မိံ နှိ ရူပသမ္ပန္န သရီရေပိ အတ္ထော ဝိသေသော ဝုဒ္ဓိ အတ္ထိယေဝ၊ “နတ္ထိ”တိ န ဝဒါမိ။ ဝုဗ္ဗဗျဿ နမော ကရေတိ ဝုဗ္ဗဘာဝဿ ပန နမက္ကာရမေဝ ကရောမိ။ ဝုဗ္ဗဘာဝေါ ဟိ ဝန္တနမာနနံ လဘတိ။ အတ္ထော အတ္ထိ သုဇာတသ္မိံ သုဇာတေပိ ပုရိသေ ဝုဗ္ဗိ အတ္ထိ၊ ဇာတိသမ္ပတ္တိပိ ဣတ္ထိတဗ္ဗာယေဝ။ သီလံ အသ္မာက ရုစ္စတိတိ အမှာကံ ပန သီလမေဝ ရုစ္စတိ။ သီလဝါ ဟိ အာစာရသမ္ပန္နော သရီရဒဗျုရိဟိတောပိ ပုဇ္ဇော ပါသံသေတိ။ မြာဟ္မဏော တဿ ဝစနံ သုတွာ သီလဝန္တသေဝ ဓိတရော အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မြာဟ္မဏော အယမေဝ မြာဟ္မဏော အဟောသိ၊ ဒိသာ-ပါမောက္ခော အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သာဓုသီလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ရဟကဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ရူဟကံ သိရိကာဠကံ၊ ပဒုမံ မဏိစောရကံ။
ပဗ္ဗတူပတ္ထရဝလာဟံ၊ မိတ္တာမိတ္တဉ္စ ရာဇဉ္စ။
ဂဟပတိ သာဓုသီလံ။

၆-နတ်ဒဋ္ဌာဂ္ဂ

၁-ဗန္ဓနာဂါရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၁)

န တံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု ဧရုတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဗန္ဓနာ-
ဂါရံ အာရတ္တ ကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ ကာလေ ဗဟူ သန္ဓိန္ဒေဒကပန္တသဘာတက-
စောရေ အာနေတွာ ကောသလရညော ဒဿေသုံ။ တေ ရာဇာ အဒ္ဓုဗန္ဓန-
ရဇ္ဇုဗန္ဓနသင်္ခလိကဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓာပေသိ။ တိံသမတ္တာ ဇာနပဒါ ဘိက္ခု။
သတ္တာရံ ဒဋ္ဌုကာမာ အာဂန္တာ ဒိသွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပုနဒိဝသေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တာ
ဗန္ဓနာဂါရံ ဂန္တာ တေ စောရေ ဒိသွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ သာယနသမယေ
တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ အဇ္ဇေ အမှေဟိ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေဟိ
ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဟူ စောရာ အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိဟိ ဗဒ္ဓါ မဟာဒုက္ခံ အနဘဝန္တာ ဒိဋ္ဌာ၊
တေ တာနိ ဗန္ဓနာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ တေဟိ
ဗန္ဓနေဟိ ထိရတရံ နာမ အညံ ဗန္ဓန”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ကိ”
ဗန္ဓနာနိ နာမေတာနိ၊ ယံ ပနေတံ နေဓညပုတ္တဒါရာဒိသု တဏှာသင်္ခါတံ
ကိလေသဗန္ဓနံ၊ ဧတံ ဧတေဟိ ဗန္ဓနေဟိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန
ထိရတရံ၊ ဧဝံ မဟန္တမ္ပိ ပနေတံ ဒုစ္ဆန္ဒနိယံ” ဗန္ဓနံ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ
ဆိန္ဒိတွာ ဟိမဝန္တံ ပရိသိတွာ ပဗ္ဗဇိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဧကသ္မိံ ဒုဂ္ဂတဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ ဝယပ္ပတ္တဿ ပိတာ ကာလ-
မကာသိ။ သော ဘတိံ ကတွာ မာတရံ ပေါသေသိ၊ အထဿမာတာ အနိစ္ဆ-
မာနဿေဝ ဧကံ ကုလဓိတရံ ဂေဟေ ကတွာ၊ အပရဘာဂေ ကာလမကာသိ။
ဘရိယာယပိဿ ကုစ္ဆိယံ ဂစ္ဆော ပတိဋ္ဌာသိ။ သော ဂစ္ဆဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ
အဇာနန္တော “ဘဒ္ဒေ တွံ ဘတိံ ကတွာ ဇီဝိဟိ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ

အာဟ။ သာပိ “ဂစ္ဆော မေ ပတိဋ္ဌိတော၊ မယိ ဝိဇာတာယ ဒါရကံ ဒိသ္မာ ပဗ္ဗဇိဿသိ”တိ အာဟ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ တဿာ ဝိဇာတကာလေ “ဘဒ္ဒေ တုံ သောတ္ထိနာ ဝိဇာတာ၊ ဣဒါနာဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အာပုစ္ဆိ။ အထ နံ သာ “ပုတ္တကဿ တာဝ ထနပါနတော အပဂမနကာလံ အာဂမေဟိ”တိ ဝတွာ ပုန ဂဟံ ဂဏှိ။

သော စိန္တေသိ “ဣမံ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ ဂန္တု န သက္ကာ၊ ဣမိဿာ အနာစိက္ခိတွာဝ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သော တဿာ အနာစိက္ခိတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဥဌာယ ပလာယိ။ အထ နံ နဂရဂုတ္တိကာ အဂ္ဂဟေသုံ။ သော “အဟံ သာမိ မာတုပေါသကော နာမ၊ ဝိဿဇ္ဇေထ မ”န္တိ တေဟိ အတ္တာနံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ ဧကေသိဉ္စ ဌာနေ ဝသိတွာ အဂ္ဂဒ္ဓါရေနေဝ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠံ ကီဠန္တော ဝိဟာသိ။ သော တတ္ထ ဝသန္တော “ဝေရူပမ္ပိ နာမ မေ ဒုစ္ဆန္ဒနိယံ ပုတ္တဒါရဗန္ဓနံ ကိလေသဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတ”န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဣမာ ဂါယာ အဝေါစ—

၁၀၁။ “န တံ ဒဠ္ဋံ ဗန္ဓနမာဟု ဓိရာ၊
ယဒါယသံ ဒါရူဇပဗ္ဗဇေ။
သာရတ္တရတ္တာ မဏိကုဏ္ဍလေသု၊
ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ။

၁၀၂။ ဧတံ ဒဠ္ဋံ ဗန္ဓနမာဟု ဓိရာ၊
ဩဟာရိနံ သီထိလံ ဒုပ္ပမုဉ္ဇံ။
ဧတမ္ပိ ဆေတွာန ဝဇန္တိ ဓိရာ၊
အနပေက္ခိနော ကာမသုခံ ပဟာယာ”တိ။

တတ္ထ ဓိရာတိ ဓိတိမန္တာ၊ ဓိက္ကတပါပါတိ ဓိရာ။ အထ ဝါ ဓိ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ တာယ ပညာယ သမန္တာဂတာတိ ဓိရာ၊ ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓသာဝကာ ဗောဓိသတ္တာ စ ဣမေ ဓိရာ နာမ။ ယဒါယသန္တိအာဒိသု ယံ သင်္ခလိကသင်္ခါတံ အယသာ နိဗ္ဗတ္တံ အာယသံ၊ ယံ အဒ္ဓါဗန္ဓနသင်္ခါတံ ဒါရူဇံ၊ ယဉ္စ ပဗ္ဗဇတိဏေဟိ ဝါ အညေဟိဝါ ဝါကာဒိဟိ ရဇ္ဇု ကတွာ ကတရဇ္ဇုဗန္ဓနံ၊ တံ အာယသာဒိ ဆိန္ဒိတုံ သက္ကုဏေယျဘာဝေန ဓိရာ ဒဠ္ဋံ ထိရန္တိ နာဟု န ကထေန္တိ။ သာရတ္တရတ္တာတိ သာရတ္တာ ဟုတွာ ရတ္တာ၊ ဗလဝရာဂရတ္တာတိ အတ္တော။ မဏိကုဏ္ဍလေသုတိ မဏိသု စ ကုဏ္ဍလေသု စ၊ မဏိယုတ္တေသု ဝါ ကုဏ္ဍလေသု။

ဧတံ ဒဠန္တိ ယေ မဏိကုဏ္ဍလေသု သာရတ္တရတ္တာ၊ တေသံ ယော စ သာရာဂေါ၊ ယာစတေသံ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာတဏှာ၊ ဧတံ ကိလေသမယံ ဗန္ဓနံ ဒဠိ ထိရန္တိ ဓိရာ အာဟု။ **ဩဟာရိနန္တိ** အာကမ္မိတွာ စတုသု အပါယေသု ပါတနတော အဝဟရတိ ဟေဋ္ဌာ ဟရတိတိ ဩဟာရိနံ။ **သီထိလန္တိ** ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဆဝိစမ္မမံသာနိ န ဆိန္ဒတိ၊ လောဟိတံ န နိဟရတိ၊ ဗန္ဓနဘာဝမ္ပိ န ဇာနာပေတိ၊ ထလပထဇလပထာဒိသု ကမ္မာနိ ကာတုံ ဒေတိတိ^၁ သိထိလံ။ **ဒုပ္ပမုဉ္ဇန္တိ** တဏှာလောဘဝသေန ဟိ ဧကဝါရမ္ပိ ဥပ္ပန္နံ ကိလေသဗန္ဓနံ ဒဠဋ္ဌာနတော ကစ္ဆပေါ ဝိယ ဒုမ္မောစယံ ဟောတိတိ ဒုပ္ပမုဉ္ဇံ။ **တေမ္ပိ ဆေတွာနာတိ** ဧတံ ဧဝံ ဒဠမ္ပိ ကိလေသဗန္ဓနံ ဉာဏခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိတွာ အယဒါမာနိ၊^၂ ဆိန္ဒိတွာ မတ္တဝရဝါရဏာ၊^၃ ဝိယ ပဉ္စရေ ဆိန္ဒိတွာ သီဟပေါတကာ ဝိယ စ ဓိရာ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ ဥက္ကာရဘူမိ^၄ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆမာနာ အနပေက္ခိနော ဟုတွာ ကာမသုခံ ပဟာယ ဝဇန္တိ ပက္ကမန္တိ၊ ပက္ကမိတွာ စ ပန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနသုခေန ဝီတိနာမေန္တိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟန္တာ အဟေသုံ။ တဒါမာတာ မဟာမာယာ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ၊ ဘရိယာ ရာဟုလမာတာ၊ ပုတ္တော ရာဟုလော၊ ပုတ္တဒါရံ ပဟာယ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတော ပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဗန္ဓနာဂါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ကေဠိသီလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၂)

ဟံသာ ကောဉ္ဇာ မယူရာ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မန္တံ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယံ^၁ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရာယသ္မာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ ပညာတော မဓုရဿရော မဓုရဓမ္မကထိကော ပဋိသန္တိဒါပ္ပတ္တော မဟာဒီဏာသဝေါ အသီတိယာ မဟာထေရာနံ

၁-န ဒေတိတိ (က) ၂-အာယသာနိ (က) ၃-မတ္တဝါရဏော (က) ၄-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယံ (သီ)
ဇာတက-၄ ၂-၉

အန္တရော ပမာဏေန ဩမကော လကုဏ္ဍကော သာမဏေရော ဝိယ၊
 ခုဒ္ဒကော^၁ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ ကတော ဝိယ။ တသ္မိံ ကေဒိဝသံ တထာဂတံ
 ဝဋ္ဋိတွာ ဇေတဝနကောဋ္ဌကံ ဂတေ ဇနပဒါ တိံသမတ္တာ ဘိက္ခု။ “ဒသဗလံ
 ဝဋ္ဋိဿာမာ”တိ ဇေတဝနံ ပဝိသန္တာ ဝိဟာရကောဋ္ဌကေ ထေရံ ဒိဿွာ
 “သာမဏေရော ဧသော”တိ^၂ သညာယ ထေရံ စိဝရကဏ္ဍေ ဂဏှန္တာ
 ဟတ္ထေ ဂဏှန္တာ သီသံ ဂဏှန္တာ နာသာယ ပရာမသန္တာ ကဏ္ဍေသု
 ဂဟေတွာ စာလေတွာ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ကတွာ ပတ္တစိဝရံ ပဋိဿာမေတွာ သတ္တာရံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ နိဿိဒိတွာ သတ္တာရာ မရုပဋိသန္တာရေ ကတေ
 ပုစ္ဆိံသု “ဘန္တေ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရော ကိရ နာမေကော တုမှာကံ
 သာဝကော မရုဓမ္မကထိကော အတ္ထိ၊ ကဟံ သော ဣဒါနိ”တိ။ ကိံ ပန
 ဘိက္ခုဝေ ဒဠုကာမတ္တာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ယံ ဘိက္ခုဝေ တုမှေ ဒွါရ-
 ကောဋ္ဌကေ ဒိဿွာ စိဝရကဏ္ဍာဒိသု ဂဏှန္တာ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ကတွာ အာဂတာ၊
 ဧသ သောတိ။ ဘန္တေ ဧဝရူပေါ ပတ္ထိတပတ္တနော အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော
 သာဝကော ကိံကာရဏာ အပ္ပေသက္ခော ဇာတောတိ။ သတ္တာ “အတ္တနာ
 ကတပါပကမ္မံ နိဿာယာ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
 သက္ကော ဒေဝရာဇာ အဟောသိ။ တဒါ မြဟ္မဒတ္တဿ ဇိဏ္ဏံ ဇရာပုတ္တံ ဟတ္ထိံ ဝါ
 အဿံ ဝါ ဂေါဏံ ဝါ ဒဿေတုံ န သက္ကာ၊ ကေဋ္ဌိသီလော ဟုတွာ တထာရူပံ
 ဒိဿာဝ အနုဗန္ဓာပေတိ၊ ဇိဏ္ဏသကဋ္ဌမ္ပိ ဒိဿွာ ဘိန္ဒာပေတိ၊ ဇိဏ္ဏမာတုဂါမေ
 ဒိဿွာ ပက္ခောသာပေတွာ ဥဒရေ ပဟရာပေတွာ ပါတာပေတွာ ပုန ဥဋ္ဌာ-
 ပေတွာ ဘာယာပေတိ၊ ဇိဏ္ဏပုရိသေ ဒိဿွာ လဃံကေ ဝိယ ဘူမိယံ သံပရိ-
 ဝတ္တကာဒိကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌာပေတိ၊ အပဿန္တော “အသုကဃရေ ကိရ မဟလ္လကော
 အတ္ထိ”တိ သုတွာပိ ပက္ခောသာပေတွာ ကိဋ္ဌတိ။ မနုဿာ လဇ္ဇန္တာ အတ္တနော
 မာတာပိတရော တိရောရဋ္ဌာနိ ပေသေန္တိ၊ မာတုပဋ္ဌာနဓမ္မော ပိတုပဋ္ဌာနဓမ္မော
 ပစ္ဆိမိ၊ ရာဇသေဝကာပိ ကေဋ္ဌိသီလာဝ အဟေသုံ။ မတမတာ စတ္တာရော
 အပါယေ ပူရေန္တိ၊ ဒေဝပရိသာ ပရိဟာယတိ။

သက္ကော အဘိနဝေ ဒေဝပုတ္တေ အပဿန္တော “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ
 အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဒမေဿာမိ န”န္တိ မဟလ္လကဝဏ္ဏံ
 အဘိနိမ္မိနိတွာ ဇိဏ္ဏယာနကေ ဒွေ တက္ကစာဋိယော အာရောပေတွာ ဒွေ

ဇရဂေါဏေ ယောဇေတွာ ဧကသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ အလင်္ကတဟတ္ထိံ အဘိရု-
ဟိတွာ မြဟ္မဒတ္တေ အလင်္ကတနဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တေ ပိလောတိကနိဝတ္တော
တံ ယာနကံ ပါဇေန္တော ရညော အဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဇိဏ္ဏ-
ယာနကံ ဒိသ္မာ “ဧတံ ယာနကံ အပနေထာ”တိ ဝဒတိ။ မနုဿာ “ကဟံ
ဒေဝ န ပဿာမာ”တိ အာဟံသု။ သက္ကော အတ္တနော အာနုဘာဝေန
ရညောယေဝ ဒဿေသိ။ အထ နံ ဗဟုသမ္ပတ္တေ တသ္မိံ တဿ ဥပရိဘာဝေန
ပါဇေန္တော ရညော မတ္တကေ ဧကံ စာဋိံ ဘိန္ဒိတွာ နိဝတ္တာပေန္တော
ဒုတိယံ ဘိန္ဒိ။ အထဿ သီသတော ပဋ္ဌာယ ဣတော စိတော စ တက္ကံ ပဋ္ဌရတိ၊
သော တေန အနိယတိ ဟရာယတိ ဇိရုစ္ဆတိ။ အထဿ တံ ဥပဒ္ဓုတဘာဝံ
ဥတွာ သက္ကော ယာနကံ အန္တရဓာပေတွာ သက္ကတ္တဘာဝံ မာပေတွာ ဝဇိရ-
ဟတ္ထော အာကာသေ ဌတွာ “ပါပ အဓမ္မိကရာဇေ ကိံ တံ မဟလ္လကော န
ဘဝိဿသိ၊ တဝ သရီရံ ဇရာ န ပဟရိဿတိ၊ ကေဠိသီလော ဟုတွာ ဝုဓေ
ဝိဟေဌနကမ္ပံ ကရောသိ၊ ဧကကံ တံ နိဿာယ ဧတံ ကမ္ပံ ကတွာ မတမတာ
အပါယေ ပရိပူရေန္တိ၊ မနုဿာ မာတာပိတရော ပဋိဇဉ်တုံ န လဘန္တိ။ သစေ
ဣမမ္မာ ကမ္မာ န ဝိရမိဿသိ၊ ဝဇိရေန တေ သီသံ ပဒါလေဿာမိ၊ မာ ဣတော
ပဋ္ဌာယေတံ ကမ္ပံ အကတ္တာ”တိ သန္တဇေတွာ မာတာပိတူနံ ဂုဏံ ကထေတွာ
ဝုဓာပစာယိကကမ္မဿ အာနိသံသံ ပကာသေတွာ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ
အဂမာသိ။ ရာဇာ တတော ပဋ္ဌာယ တထာရူပံ ကမ္ပံ ကာတုံ စိတ္တမ္ပိ န
ဥပ္ပါဒေသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဝေါစ—

၁၀၃။ “ဟံသာ ကောဇ္ဇာ မယူရာ စ၊ ဟတ္ထယော ပသဒါ မိဂါ။
သဗ္ဗေ သီဟဿ ဘာယန္တိ၊ နတ္ထိ ကာယသ္မိ တုလျတာ။

၁၀၄။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ဒဟရော စေပိ ပညဝါ။
သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိ၊ နေဝ ဗာလော သရီရဝါ”တိ။

တတ္ထ ပသဒါ မိဂါတိ ပသဒသင်္ခါတာ မိဂါ၊ ပသဒါ မိဂါ စ အဝသေသာ
မိဂါ စာတိပိ အတ္ထော။ “ပသဒမိဂါ”တိပိ ပါဌော၊ ပသဒါ မိဂါတိ အတ္ထော။
နတ္ထိ ကာယသ္မိ တုလျတာတိ သရီရေ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ယဒိ ဘဝေယျ၊
မဟာသရီရာ ဟတ္ထိနော စေဝ ပသဒမိဂါ စ သီဟံ မာရေယျ၊ သီဟော

ဟံသာဒယော ခုဒ္ဒကသရီရေယေဝ မာရေယျ၊ ခုဒ္ဒကာယေဝ^၁ သီဟဿ ဘာယေယျံ၊ န မဟန္တာ။ ယသ္မာ ပနေတံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ တေ သီဟဿ ဘာယန္တိ။ သရီရဝါတိ ဗာလော မဟာသရီရေပိ မဟာ နာမ န ဟောတိ၊ တသ္မာ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယော သရီရေန ခုဒ္ဒကောပိ မာ တံ ဉ္ဈဏေနပိ ခုဒ္ဒကောတိ မညိတ္တာတိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ တေသု ဘိက္ခုသု ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟန္တာ အဟောသုံ။ တဒါ ရာဇာ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယော အဟောသိ၊ သော တာယ ကေဠိသီလ-တာယ ပရေသံ ကေဠိနိဿယော ဇာတော၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကေဠိသီလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ခန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၃)

ဝိဂ္ဂပက္ခေဟိ မေ မေတ္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ ကိရ ဇန္တာဃရဒ္ဒါရေ ကဋ္ဌာနိ ဗာလေန္တိ ပူတိ-ရုက္ခန္တရာ နိက္ခမိတွာ ဧကော သပ္ပေါ ပါဒဂုံလိယံ ခုံသိ၊ သော တတ္ထေဝ မတော။ တဿ မတဘာဝေါ သကလဝိဟာရေ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။ ဓမ္မ-သဘာယံ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော ကိရ ဘိက္ခု ဇန္တာဃရဒ္ဒါရေ ကဋ္ဌာနိ ဗာလေန္တော သပ္ပေန ဒဋ္ဌော တတ္ထေဝ မတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “သစေ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စတ္တာရိ အဟိရာဇကုလာနိ အာရဗ္ဘ မေတ္တံ အဘာဝယိဿ၊ န နံ သပ္ပေါ ခုံသေယျ။ ပေါရာဏကတာပဿာပိ အနုပ္ပန္နေ ပုဒ္ဓေ စတုသု အဟိရာဇကုလေသု မေတ္တံ ဘာဝေတွာ တာနိ အဟိရာဇကုလာနိ နိဿာယ ဥပ္ပဇနကဘယတော မုစ္ဆိသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေ ပဟာယ ဣသိ-
ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ
ဧကသ္မိံ ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ အဿမပဒံ မာပေတွာ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော ဣသိဂဏ-
ပရိဝုတော ဝိဟာသိ။ တဒါ ဂင်္ဂါတိရေ နာနပ္ပကာရာ ဒီဃဇာတိကာ ဣသိနံ
ပရိပန္နံ ကရေန္တိ၊ ယေဘုယျေန ဣသယော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏန္တိ။ တာပသာ
တမတ္တံ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗေ တာပသေ
သန္တိပါတာပေတွာ “သစေ တုမေ စတုသု အဟိရာဇကုလေသု မေတ္တံ
ဘာဝေယျာထ၊ န ဝေါ သပ္ပါ ခုံသေယျ၊ တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ စတုသု
အဟိရာဇကုလေသု ဧဝံ မေတ္တံ ဘာဝေထာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဧရာပထေဟိ မေ။
ဆဗျာပုတ္တေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ကဏ္ဍာဂေါတမကေဟိ စာ”တိ။

တတ္ထ ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တန္တိ ဝိရူပက္ခနာဂရာဇကုလေဟိ သဒ္ဓိံ မယံ
မေတ္တံ။ ဧရာပထာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ တောနိပိ ဟိ ဧရာပထနာဂရာဇကုလံ
ဆဗျာပုတ္တနာဂရာဇကုလံ ကဏ္ဍာဂေါတမကနာဂရာဇကုလန္တိ နာဂရာဇ-
ကုလာနေဝ။

ဧဝံ စတ္တာရိ နာဂရာဇကုလာနိ ဒဿေတွာ “သစေ တုမေ ဧတေသု
မေတ္တံ ဘာဝေတုံ သက္ခိဿထ၊ ဒီဃဇာတိကာ ဝေါ န ခုံသိဿန္တိ န
ဝိဟေဌေဿန္တိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

“အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဒွိပါဒကေဟိ မေ။
စတုပ္ပဒေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဗဟုပ္ပဒေဟိ မေ”တိ။

တတ္ထ ပဌမပဒေန ဩဒိဿကံ ကတွာ သဗ္ဗေသု အပါဒကေသု ဒီဃဇာတိ-
ကေသု စေဝ မန္တေသု စ မေတ္တာဘာဝနာ ဒဿိတာ၊ ဒုတိယပဒေန မနုဿေသု
စေဝ ပက္ခိဇာတေသု စ၊ တတိယပဒေန ဟတ္ထိအဿာဒီသု သဗ္ဗစတုပ္ပဒေသု၊
စတုတ္ထပဒေန ဝိစ္ဆိကသတပဒိဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကမက္ကဋ္ဌကာဒီသု။

ဧဝံ သရူပေန မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အာယာစနဝသေန
ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“မာ မံ အပါဒကော ဟိံသိ၊ မာ မံ ဟိံသိ ဒွိပါဒကော။
မာ မံ စတုပ္ပဒေ ဟိံသိ၊ မာ မံ ဟိံသိ ဗဟုပ္ပဒေ”တိ။

တတ္ထ မာ မန္တိ ဧတေသု အပါဒကာဒီသု ကောစိ ဧကောပိ မာ မံ ဟိံသတု၊
မာ ဝိဟေဋ္ဌေတူတိ ဧဝံ အာယာစန္ဒာ မေတ္တံ ဘာဝေထာတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ အနောဒိဿကဝသေန မေတ္တာဘာဝနံ ဒဿေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

“သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ၊ သဗ္ဗေ ဘူတာ စ ကေဝလာ။
သဗ္ဗေ ဘဒြာနိ ပဿန္တု၊ မာ ကဉ္စိ ပါပမာဂမာ”တိ။

တတ္ထ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန ဝဇ္ဇေ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အာသတ္တာ ဝိသတ္တာ လဂ္ဂါ
လဂ္ဂိတာတိ သတ္တာ၊ အဿာသပဿာသပဝတ္တနသင်္ခါတေန ပါဏနဝသေန
ပါဏာ၊ ဘူတဘာဝိတနိဗ္ဗတ္တနဝသေန ဘူတာတိ ဧဝံ ဝစနမတ္တဝိသေသော
ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဝိသေသေန ပန သဗ္ဗာနိပေတာနိ ပဒါနိ သဗ္ဗသတ္တသင်္ဂါဟ-
ကာနေဝ။ ကေဝလာတိ သကလာ။ ဣဒံ သဗ္ဗသဒ္ဓဿေဝ^၁ ဟိ ပရိယာယဝစနံ။
ဘဒြာနိ ပဿန္တု။တိ သဗ္ဗေပေတေ သတ္တာ ဘဒြာနိ သာဓူနိ ကလျာဏာနေဝ
ပဿန္တု။ မာ ကဉ္စိ ပါပမာဂမာတိ ဧတေသု ကဉ္စိ ဧကံ သတ္တမ္ပိ ပါပံ လာမကံ
ဒုက္ခံ မာ အာဂမာ၊ မာ အာဂစ္ဆတု မာ ပါပုဏာတု၊ သဗ္ဗေ အဝေရာ အဗျာ-
ပဇ္ဇာ သုဒ္ဓိ နိဒ္ဒါက္ခာ ဟောန္တု။တိ။

ဧဝံ “သဗ္ဗသတ္တေသု အနောဒိဿကဝသေန မေတ္တံ ဘာဝေထာ”တိ ဝတှာ
ပုန တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဂုဏေ အနုဿရာပေတုံ—

၁၀၆။ “အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ၊ အပ္ပမာဏော ဓမ္မော။
အပ္ပမာဏော သံဃော”တိ အာဟ။

တတ္ထ ပမာဏကရာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန ဂုဏာနဉ္စ ပမာဏာဘာ-
ဝေန ဗုဒ္ဓရတနံ အပ္ပမာဏံ။ ဓမ္မောတိ နဝရိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော။ တဿပိ
ပမာဏံ ကာတုံ န သက္ကာတိ အပ္ပမာဏော။ တေန အပ္ပမာဏေန ဓမ္မေန
သမန္နာဂတတ္တာ သံဃောပိ အပ္ပမာဏော။

ဣတိ ဗောဓိသတ္တော “ဣမေသံ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဂုဏေ အနုဿရထာ”တိ
ဝတှာ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ အပ္ပမာဏဂုဏတံ ဒဿေတွာ သပ္ပမာဏေ သတ္တေ
ဒဿေတုံ—

“ပမာဏဝန္တာနိ သရိသပါနိ၊ အဟိ ဝိစ္ဆိက သတပဒီ၊
ဥဏ္ဏနာဘိ သရဗူ မူသိကာ”တိ အာဟ။

တတ္ထ သရိသပါနိတိ သပ္ပဒိသဇာတိကာနံ နာမံ။ တေ ဟိ သရန္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊
သိရေန ဝါသပန္နိတိ သရိသပါ။ “အဟိ”တိအာဒိ တေသံ သရူပတော နိဒဿနံ။
တတ္ထ ဥဏ္ဏနာဘိတိ မက္ကဋကော။ တဿ ဟိ နာဘိတော ဥဏ္ဏာသဒိသံ သုတ္တံ
နိက္ခမတိ၊ တသ္မာ “ဥဏ္ဏနာဘိ”တိ ဂုစ္စတိ။ သရဗူတိ သရဂေါဠိကာ။

ဣတိ ဗောဓိသတ္တော “ယသ္မာ ဧတေသံ အန္တောရာဂါဒယော ပမာဏကရာ
ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ တသ္မာ တာနိ သရိသပါဒိနိ ပမာဏဝန္တာနိ”တိ ဒဿေတွာ
“အပ္ပမာဏာနံ တိဏ္ဍိ ရတနာနံ အာနုဘာဝေန ဣမေ ပမာဏဝန္တာ” သတ္တာ
ရတ္တိန္ဒြိယံ ပရိတ္တကမ္ပံ ကရောန္တူတိ ဧဝံ တိဏ္ဍိ ရတနာနံ ဂုဏေ အနုဿရဏာ”တိ
ဝတွာ တတော ဥတ္တရိ ကတ္တဗ္ဗံ ဒဿေတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကတာ မေ ရက္ခာ ကတာ မေ ပရိတ္တာ၊
ပဋိက္ကမန္တ၊ ဘူတာနိ။
သောဟံ နမော ဘဂဝတော၊
နမော သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါန”န္တိ။

တတ္ထ ကတာ မေ ရက္ခာတိ မယာ ရတနတ္ထယဂုဏေ အနုဿရန္တေန
အတ္တနော ရက္ခာ ဂုတ္တိ ကတာ။ ကတာ မေ ပရိတ္တာတိ ပရိတ္တာဏမ္ပိ မေ
အတ္တနော ကတံ။ ပဋိက္ကမန္တ၊ ဘူတာနိတိ မယိ အဟိတဇ္ဈာသယာနိ ဘူတာနိ
ပဋိက္ကမန္တ၊ အပဂစ္ဆန္တူ။ သောဟံ နမော ဘဂဝတောတိ သော အဟံ ဧဝံ
ကတပရိတ္တော အတိတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ သဗ္ဗဿပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နမော
ကရောမိ။ နမော သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနန္တိ ဝိသေသေန ပန အတိတေ
ပဋိပင်္ဂါယာ ပရိနိဗ္ဗုတာနံ သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ နမော ကရောမိတိ။

ဧဝံ “နမက္ကာရံ ကရောန္တာပိ သတ္တ ဗုဒ္ဓေ^၁ အနုဿရဏာ”တိ ဗောဓိသတ္တော
ဣသိဂဏဿ ဣမံ ပရိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ အဒါသိ။ အာဒိတော ပန ပဋ္ဌာယ ဒွိဟိ
ဂါထာဟိ စတုသု အဟိရာဇကုလေသု မေတ္တာယ ဒီပိတတ္တာ ဩဒိဿကာ-
နောဒိဿကဝသေန ဝါ ဒွိန္တံ မေတ္တာဘာဝနာနံ ဒီပိတတ္တာ ဣဒံ ပရိတ္တံ ဣဓ
ဂုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အညံ ဝါ^၂ ကာရဏံ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဣသိ-
ဂဏော ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ မေတ္တံ ဘာဝေသိ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရိ။

၁-နောပမာဏဝန္တာ (သီ)၊ နော ပမာဏဝန္တာ (သျှာ၊ဣ)

၂-သဗ္ဗဗုဒ္ဓေ (သျှာ၊က)

၃-အညဿာ (သျှာ၊က)

ဝေမေတေသု ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရန္တေသုယေဝ သဗ္ဗေ ဒီဃဇာတိကာ ပဋိက္ခမိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ မြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ မြဟ္မလောက-
ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ခန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဝီရကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၄)

အဝိ ဝီရက ပဿေသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သုဂတာလယံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တဿ ပရိသံ ဂဟေတွာ အာဂတေသု ဟိထေရေသု သတ္တာ “သာရိပုတ္တ ဒေဝဒတ္တော တုမေ ဒိဿာ ကိံ အကာသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သုဂတာလယံ ဘန္တေ ဒဿေသိ”တိ ဝုတ္တေ “န ခေါ သာရိပုတ္တ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မမ အနုကိရိယံ ကရောန္တော ဝိနာသံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဝိနာသံ ပါပုဏီ”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဥဒကကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကံ သရံ ဥပနိဿာယ ဝသိ။ “ဝီရကော”တိဿ နာမံ အဟောသိ။ တဒါ ကာသိရဋ္ဌေ ဒုတ္တိက္ခံ အဟောသိ။ မနုဿာ ကာကဘတ္တံ ဝါ ဒါတုံ ယက္ခနာဂဗလိကမ္ပံ ဝါ ကာတုံ နာသက္ခိံသု။ ဆာတကရဋ္ဌတော ကာကာ ယေဘုယျေန အရညံ ပဝိသိံသု။ တတ္ထေကော ဗာရာဏသီဝါသီ သဝိဋ္ဌကော နာမ ကာကော ကာကိံ အာဒါယ ဝီရကဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ တံ သရံ နိဿာယ ဧကမန္တေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ တသ္မိံ သရေ ဂေါစရံ ဂဏ္ဍန္တော ဝီရကံ သရံ ဩတရိတွာ မစ္ဆေ ခါဒိတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ သရီရံ သုက္ခာပေန္တံ ဒိဿာ “ဣမံ ဥဒကကာကံ နိဿာယ သက္ကာ ဗဟူ မစ္ဆေ လဒ္ဓု၊ ဣမံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ သမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ “ဣန္ဒာမိ တံ သာမိ ဥပဋ္ဌဟိတု”န္တိ ဝတွာ “သာရူ”တိ တေန သမ္ပုဋိန္ဒိတော တတော ပဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဝီရကောပိ တတောပဋ္ဌာယ အတ္တနော ယာပနမတ္တံ ခါဒိတွာ မစ္ဆေ ဥဒ္ဓရိတွာ သဝိဋ္ဌကဿ ဒေတိ။ သောပိ အတ္တနော ယာပနမတ္တံ ခါဒိတွာ သေသံ ကာကိယာ ဒေတိ။

တဿ အပရဘာဂေ မာနော ဥပ္ပဇ္ဇိ “အယမ္ပိ ဥဒကကာကော ကာဠကော၊ အဟမ္ပိ ကာဠကော၊ အက္ခိတုဏ္ဍပါဒေဟိပိ ဧတဿ စ မယျဉ္စ နာနာကရဏံ နတ္ထိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣမိနာ ဂဟိတမစ္ဆေဟိ မယံ ကမ္ပံ နတ္ထိ၊ အဟမေဝ ဂဏှိဿာမီ”တိ။ သော ဝိရကံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သမ္ပ ဣတော ပဋ္ဌာယ အဟမေဝ သရံ ဩတရိတွာ မစ္ဆေ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝတွာ “န တံ သမ္ပ ဥဒကံ ဩတရိတွာ မစ္ဆေ ဂဏှနကကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ မာ နဿိ”တိ တေန ဝါရိယမာနောပိ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ သရံ ဩရုယျ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ ဥမ္မုဇ္ဇမာနော သေဝါလံ ဆိန္ဒိတွာ နိက္ခမိတုံ နာသက္ခိ၊ သေဝါလန္တရေ လဂ္ဂိ၊ အဂ္ဂတုဏ္ဍမေဝ ပညာယိ။ သော နိရဿာသော အန္တောဥဒကေယေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ အထဿ ဘရိယာ အာဂမနံ အပဿမာနာ တံ ပဝတ္ထိံ ဇာနနတ္ထံ ဝိရကဿ သန္တိကံ ဂန္တော “သာမိ သဝိဋ္ဌကော န ပညာယတိ၊ ကဟံ န ခေါ သော”တိ ပုစ္ဆမာနာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “အပိ ဝိရက ပဿေသိ၊ သကုဏံ မဇ္ဈဘာဏကံ။
မယူရဂီဝသင်္ကာသံ၊ ပတိံ မယံ သဝိဋ္ဌက”န္တိ။

တတ္ထ အပိ ဝိရက ပဿေသိတိ သာမိ ဝိရက အပိ ပဿသိ။ မဇ္ဈ-
ဘာဏကန္တိ မဇ္ဈဘာဏိနံ။ သာ ဟိ ရာဂဝသေန “မရုဿရော မေ ပတိံ”တိ
မညတိ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ။ မယူရဂီဝသင်္ကာသန္တိ မောရဂီဝသမာနဝဏ္ဏံ။

တံ သုတွာ ဝိရကော “အာမ ဇာနာမိ တေ သာမိကဿ ဂတဋ္ဌာန”န္တိ
ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ဥဒကထလစရဿ ပက္ခိနော၊
နိစ္စံ အာမကမစ္ဆဘောဇိနော။
တဿာ’နုကရံ သဝိဋ္ဌကော၊
သေဝါလေ ပလိဂုဏှိတော မတော”တိ။

တတ္ထ ဥဒကထလစရဿာတိ ဥဒကေ စ ထလေ စ စရိတုံ သမတ္ထဿ။
ပက္ခိနောတိ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တဿာ’နုကရန္တိ တဿ အနု-
ကရောန္တော။ သေဝါလေ ပလိဂုဏှိတော မတောတိ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ
သေဝါလံ ဆိန္ဒိတွာ နိက္ခမိတုံ အသက္ကောန္တော သေဝါလပရိယောနဒ္ဓေါ
အန္တောဥဒကေယေဝ မတော၊ ပဿ၊ ဧတဿ တုဏှံ ဒိဿတိတိ။ တံ သုတွာ
ကာကိ ပရိဒေဝိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ . အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သဝိဋ္ဌကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဝီရကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝီရကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဂင်္ဂေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၅)

သောဘတိ မစ္ဆော ဂင်္ဂေယျောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ ဒဟရဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေ ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိနော ကုလပုတ္တာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အသုဘဘာဝနံ အနနယုဉ္ဇိတွာ ရူပပသံသကာ ဟုတွာ ရူပံ ဥပလာဋ္ဌေန္တာ ဝိစရိံသု။ တေ ဧကဒိဝသံ “တံ န သောဘသိ၊ အဟံ သောဘာမိ”တိ ရူပံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဝိဝါဒါ အဝိဒူရေ နိသိန္တံ ဧကံ မဟလ္လကတ္ထေရံ ဒိသ္မာ “ဧသော အမှာကံ သောဘနဘာဝံ ဝါ အသောဘနဘာဝံ ဝါ ဇာနိဿတိ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကော အမှေသု သောဘနော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော “အာဝုသော တုမှေဟိ အဟမေဝ သောဘနတရော”တိ အာဟ။ ဒဟရာ “အယံ မဟလ္လကော အမှေဟိ ပုစ္ဆိတံ အကထေတွာ အပုစ္ဆိတံ ကထေတိ”တိ တံ ပရိဘာသိတွာ ပက္ကမိံသု။ သာ တေသံ ကိရိယာ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော မဟလ္လကော ထေရော ကိရ တေ ရူပနိဿိတကော ဒဟရေ လဇ္ဇာပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣမေ ဒွေ ဒဟရာ ဣဒါနေဝ ရူပပသံသကာ၊ ပုဗ္ဗေပေတေ ရူပမေဝ ဥပလာဋ္ဌေန္တာ ဝိစရိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂင်္ဂါတိရေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ တဒါ ဂင်္ဂါယမုနာနံ သမာဂမဋ္ဌာနေ ဂင်္ဂေယျော စ ယာမုနေယျော စ ဒွေ မစ္ဆော “အဟံ သောဘာမိ၊ တံ န သောဘသိ”တိ ရူပံ နိဿာယ ဝိဝဒမာနာ အဝိဒူရေ ဂင်္ဂါတိရေ ကစ္ဆပံ နိပန္တံ ဒိသ္မာ “ဧသော အမှာကံ သောဘနဘာဝံ ဝါ အသောဘနဘာဝံ ဝါ ဇာနိဿတိ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ န ခေါ သမ္ပ ကစ္ဆပ ဂင်္ဂေယျော သောဘတိ၊ ဥဒါဟု ယာမုနေယျော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ကစ္ဆပေါ “ဂင်္ဂေယျောပိ

သောဘတိ၊ ယာမုနေယျောပိ သောဘတိ၊ တုမှေဟိ ပန ဒွိဟိ အဟမေဝ
အတိရေကတရံ သောဘာမီ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “သောဘတိ မဇ္ဈော ဂင်္ဂေယျော၊ အထော သောဘတိ ယာမုနေ။
စတုပ္ပဒေါယံ ပုရိသော၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော။
ဤသကာယတဂီဝေါ စ၊ သဗ္ဗေဝ အတိရောစတိ”တိ။

တတ္ထ စတုပ္ပဒေါယန္တိ စတုပ္ပဒေါ အယံ။ ပုရိသောတိ အတ္တာနံ
သန္ဓာယ ဝဒတိ။ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလောတိ သုဇာတော နိဂြောဓော ဝိယ
ပရိမဏ္ဍလော။ ဤသကာယတဂီဝေါတိ ရထိသာ ဝိယ အာယတဂီဝေါ။ သဗ္ဗေဝ
အတိရောစတိတိ ဧဝံ သဏ္ဌာနသမ္ပန္နော ကစ္ဆပေါ သဗ္ဗေဝ အတိရောစတိ၊
အဟမေဝ သဗ္ဗေ တုမှေ အတိက္ကမိတွာ သောဘာမီတိ ဝဒတိ။

မဇ္ဈော တဿ ကထံ သုတွာ “အဗ္ဘေ ပါပကစ္ဆပ အမှေဟိ ပုစ္ဆိတံ
အကထေတွာ အညမေဝ ကထေသိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၀။ “ယံ ပုစ္ဆိတော န တံ အက္ခာသိ၊ အညံ အက္ခာသိ ပုစ္ဆိတော။
အတ္တပ္ပသံသကော ပေါသော၊ နာယံ အသ္မာက ရုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ အတ္တပ္ပသံသကောတိ အတ္တာနံ ပသံသနသီလော အတ္တုက္ကံသကော
ပေါသော။ နာယံ အသ္မာက ရုစ္စတိတိ အယံ ပါပကစ္ဆပေါ အမှာကံ န ရုစ္စတိ
န ခမတိတိ ကစ္ဆပဿ ဥပရိ ဥဒကံ ဒိပိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂမိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဒွေ မဇ္ဈော ဒွေ ဒဟရဘိက္ခု၊ အဟေသုံ၊ ကစ္ဆပေါ မဟလ္လကော၊ ဣမဿ
ကာရဏဿ ပစ္စက္ခကာရိကာ ဂင်္ဂါတိရေ နိဗ္ဗတ္တရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဂင်္ဂေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကုရုန်မိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၆)

ဣဇံ ဝဋ္ဋမယံ ပါသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “ဒေဝဒတ္တော ဝဇာယ ပရိသက္ကတိ”တိ
သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မယံ ဝဇာယ ပရိသက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ
ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကုရုဏ်မိဂေါ ဟုတွာ အရညေ ဧကဿ သရဿ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဂုဗ္ဗေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿေဝ သရဿ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ရုက္ခဂ္ဂေ သတပတ္တော၊ သရသ္မိံ ပန ကစ္ဆပေါ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဧဝံ တေ တယောပိ သဟာယကာ အညမညံ ဝိယသံဝါသံ ဝသိံသု။ အထေကော မိဂလုဒ္ဒကော အရညေ စရန္တော ပါနီယတိတ္ထေ ဗောဓိသတ္တဿ ပဒဝလဉ္စ ခိသ္မာ လောဟနိဂဋ္ဌသဒိသံ ဝဇ္ဇမယံ ပါသံ ဩဇ္ဇေတွာ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပါနီယံ ပါတုံ အာဂတော ပဌမယာမေယေဝ ပါသေ ဗဇ္ဈိတွာ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ။ တဿ တေန သဒ္ဓေန ရုက္ခဂ္ဂတော သတပတ္တော ဥဒကတော စ ကစ္ဆပေါ အာဂန္တော “ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ မန္တယိံသု။ အထ သတပတ္တော ကစ္ဆပံ အာမန္တေတွာ “သမ္ပတဝ ဒန္တော အတ္ထိ၊ တံ ဣမံ ပါသံ ဆိန္ဒ၊ အဟံ ဂန္တော ယထာ သော နာဂစ္ဆတိ၊ တထာ ကရိဿာမိ၊ ဧဝံ အမှေဟိ ဒွိဟိပိ ကတပရက္ကမေန သဟာယော နော ဇိဝိတံ လဘိဿတိ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၁။ “ဣဉ် ဝဇ္ဇမယံ ပါသံ၊ ဆိန္ဒ ဒန္တေဟိ ကစ္ဆပ။
အဟံ တထာ ကရိဿာမိ၊ ယထာ နေဟိတိ လုဒ္ဒကော”တိ။

အထ ကစ္ဆပေါ စမ္ပဝရတ္တံ ခါဒိတုံ အာရဘိ၊ သတပတ္တော လုဒ္ဒကဿ ဝသနဂါမံ ဂတော၊ အဝိဒူရေ ရုက္ခေ နိသီဒိ။ လုဒ္ဒကော ပစ္စုသကာလေယေဝ သတ္ထိံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိ။ သကုဏော တဿ နိက္ခမနဘာဝံ ဥတွာ ဝသိတွာ ပက္ခေ ပပွေါဋေတွာ တံ ပုရိမဒ္ဓါရေန နိက္ခမန္တံ မုခေ ပဟရိ။ လုဒ္ဓေါ “ကာဠု-ကဏ္ဍိနာ သကုဏေနမိ ပဟဋေ”တိ နိဝတ္တိတွာ ထောကံ သယိတွာ ပုန သတ္ထိံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာသိ။ သကုဏော “အယံ ပဌမံ ပုရိမဒ္ဓါရေန နိက္ခန္တော ဣဒါနိ ပစ္စိမဒ္ဓါရေန နိက္ခမိဿတိ”တိ ဥတွာ ဂန္တော ပစ္စိမင်္ဂေဟေ နိသီဒိ။ လုဒ္ဓေါပိ “ပုရိမဒ္ဓါရေန မေ နိက္ခန္တေန ကာဠုကဏ္ဍိ သကုဏော ဒိဋ္ဌော၊ ဣဒါနိ ပစ္စိမဒ္ဓါရေန နိက္ခမိဿာမိ”တိ ပစ္စိမဒ္ဓါရေန နိက္ခမိ၊ သကုဏော ပုန ဝသိတွာ ဂန္တော မုခေ ပဟရိ။ လုဒ္ဓေါ “ပုနပိ ကာဠုကဏ္ဍိသကုဏေန ပဟဋေ၊ န ဒါနိ မေ သေ နိက္ခမိတုံ ဒေတိ”တိ နိဝတ္တိတွာ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ သယိတွာ အရုဏုဂ္ဂ-မနဝေလာယ သတ္ထိံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိ။ သကုဏော ဝေဂေန ဂန္တော “လုဒ္ဓေါ အာဂစ္ဆတိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ကထေသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ကစ္ဆပေန ဧကမေဝ စမ္ပဝဋ္ဌံ ဌပေက္ခာ သေသဝရတ္တာ ခါဒိတာ ဟောန္တိ။ ဒန္တာ ပနဿ ပတနာကာရပ္ပတ္တာ ဇာတာ၊ မုခတော လောဟိတံ ပဋ္ဌရတိ။ ဗောဓိသတ္တော လုဒ္ဒပုတ္တံ သတ္တိံ ဂဟေတွာ အသနိဝေဂေန အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ တံ ဝဋ္ဌံ ဆိန္ဒိတွာ ဝနံ ပါရိသိ၊ သကုဏော ရုက္ခဂ္ဂေ နိသီဒိ၊ ကစ္ဆပေါ ပန ဒုဗ္ဗလတ္တာ တတ္ထေဝ နိပဇ္ဇိ။ လုဒ္ဒေါ ကစ္ဆပံ ဂဟေတွာ ပသိဗ္ဗကေ ပက္ခိပိတွာ ဧကသ္မိံ ခါဏုကေ လဂ္ဂေသိ။ ဗောဓိသတ္တော နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တာ ကစ္ဆပဿ ဂဟိတဘာဝံ ဥတွာ “သဟာယဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဒုဗ္ဗလော ဝိယ ဟုတွာ လုဒ္ဓဿ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ သော “ဒုဗ္ဗလော ဧသ ဘဝိဿတိ၊ မာရေဿာမိ န”န္တိ သတ္တိံ အာဒါယ အနုဗန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော နာတိဒူရေ နာစွာသန္ဓေ ဂစ္ဆန္တာ တံ အာဒါယ အရညံ ပါရိသိ၊ ဒူရံ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ပဒံ ဝဇ္ဇေတွာ အညေန မဂ္ဂေန ဝါတဝေဂေန ဂန္တာ သိင်္ဂေန ပသိဗ္ဗကံ ဥက္ခိပိတွာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ဖာလေတွာ ကစ္ဆပံ နိဟရိ။ သတပတ္တောပိ ရုက္ခာ ဩတရိ။ ဗောဓိသတ္တော ခုန္တမ္ပိ ဩဝါဒံ ဒေမာနော “အဟံ တုမေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိ”၊ တုမေဟိ သဟာယကဿ ကတ္တဗ္ဗံ မယံ ကတံ၊ ဣဒါနိ လုဒ္ဒေါ အာဂန္တာ တုမေ ဂဏှေယျ၊ တဿ သမ္ပ သတပတ္တ တံ အတ္တနော ပုတ္တကေ ဂဟေတွာ အညတ္ထ ယာဟိ၊ တွမ္ပိ သမ္ပ ကစ္ဆပ ဥဒကံ ပဝိသာဟိ”တိ အာဟ။ တေ တထာ အကံသု။

သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “ကစ္ဆပေါ ပါရိသီ ဝါရိ၊ ကုရုဏီ ပါရိသီ ဝနံ။
သတပတ္တော ဒုမဂ္ဂမှာ၊ ဒူရေ ပုတ္တေ အပါနယီ”တိ။

တတ္ထ အပါနယီတိ အာနယိ၊ ဂဟေတွာ အဂမာသီတိ အတ္တော။

လုဒ္ဒေါပိ တံ ဌာနံ အာဂန္တာ ကဋ္ဌိ အပဿိတွာ ဆိန္ဒုပသိဗ္ဗကံ ဂဟေတွာ ဒေါမနဿပုတ္တော အတ္တနော ဂေဟံ အဂမာသိ။ တေ တယောပိ သဟာယာ ယာဝဇီဝံ ဝိဿာသံ အတ္ထိန္ဒိတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ လုဒ္ဓကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သတပတ္တော သာရိပုတ္တော၊ ကစ္ဆပေါ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ကုရုဏ်မိဂေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုရုဏ်မိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဌာ။

၇-အဿကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၇)

အယ'မဿကရာဇေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-
ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခုသတ္တာရာ “သစ္စံ
ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စ”န္တိ ဝတွာ “ကေန ဥက္ကဏ္ဍာပိ-
တောသိ”တိ ပုတ္တေ “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “န
ဣဒါနေဝ တဿာ ဘိက္ခု ဣတ္ထိယာ တယိ သိနေဟော အတ္ထိ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ
တံ နိဿာယ မဟာဒုက္ခံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကာသိရဋ္ဌေ ပါဠိလိနဂရေ^၁ အဿကော နာမ ရာဇာ ရဇံ
ကာရေသိ။ တဿ ဥပရိ^၂ နာမ အဂ္ဂမဟေသိ ဝိယာ အဟောသိ မနာပါ
အဘိရူပါဒဿနိယာ ပါသာဒိကာ အတိက္ကန္တာ မာနသဝဏ္ဏံ၊ အပတ္တာဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။
သာ ကာလမကာသိ၊ တဿာ ကာလကိရိယာယ ရာဇာ သောကာဘိဘူတော
အဟောသိ ဒုက္ခံ ဒုဗ္ဗနေ။ သော တဿာ သရိရံ ဒေါဏိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ
တေလကလလံ ပက္ခိပါပေတွာ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ ဌပါပေတွာ နိရာဟာရော
ရောဒမာနော ပရိဒေဝမာနော နိပဇ္ဇိ။ မာတာပိတရော အဝသေသဉ္ဇတကာ
မိတ္တာမစ္စဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယောပိ “မာ သောစိ မဟာရာဇ၊ အနိစ္စာ
သင်္ခါရာ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ သညာပေတုံ နာသက္ခိံ^၃သု။ တဿ ဝိလပန္နဿဝ
သတ္တ ဒိဝသာ အတိက္ကန္တာ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စဘိညအဋ္ဌသမာပတ္တိ-
လာဘိ တာပသော ဟုတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝိဟရန္တော အာလောကံ
ဝဇေတွာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဇမ္ဗုဒီပံ ဩလောကေန္တော တံ ရာဇာနံ တထာ
ပရိဒေဝမာနံ ဒိသ္မာ “ဧတဿ မယာ အဝဿယေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန
အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ရညော ဥယျာနေ ဩတရိတွာ မင်္ဂလသိလာပဇ္ဇေ
ကဉ္စနပဋိမာ ဝိယ နိသိဒိ။

အထေကော ပါဠိလိနဂရဝါသိ ဗြာဟ္မဏမာဏဝေါ ဥယျာနံ ဂတော
ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ ဝဋ္ဋိတွာ နိသိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော တေန သဒ္ဓိံ^၄ ပဋိသန္တာရံ
ကတွာ “ကိ” မာဏဝ ရာဇာ ဓမ္မိကော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေ၊ ဓမ္မိကော
ရာဇာ၊ ဘရိယာ ပနဿ ကာလကတာ၊ သော တဿာ သရိရံ ဒေါဏိယံ
ပက္ခိပါပေတွာ ဝိလပမာနော နိပဇ္ဇော၊ အဇ္ဇ သတ္တမော ဒိဝသော၊ ကိဿံ
တုမှေ ရာဇာနံ ဧဝရူပါ ဒုက္ခာ န မောစေထ၊ ယုတ္တံ န ခေါ တုမှာဒိသေသု
သီလဝန္တေသု သံဝိဇ္ဇမာနေသု ရညော ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အနုဘဝိတုန္တိ။ န ခေါ

၁-ပေါတလေ နာမ နဂရေ (သီ)၊ ပေါတလိ နာမ နဂရေ (ဣ)

၂-ဥပ္ပရိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

အဟံ မာဏဝ ရာဇာနံ ဇာနာမိ၊ သစေ ပန သော အာဂန္တာ မံ ပုစ္ဆေယျ၊
အဟမေဝဿ တဿာ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ အာစိက္ခိတော ရညော သန္တိကေယေဝ တံ
ကထာပေယျန္တိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ ယာဝ ရာဇာနံ အာနေမိ၊ တာဝ
ဣဓေဝ နိဿိဒဏာ”တိ မာဏဝေါ ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ရညော
သန္တိကံ ဂန္တာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုကဿ သန္တိကံ ဂန္တံ
ဝဋ္ဋတိ”တိ အာဟ။

ရာဇာ “ဥပရိံ ကိရ ဒဠု လဘိဿာမီ”တိ တုဠမာနသော ရထံ အဘိ-
ရုဟိတွာ တတ္ထ ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိန္နော “သစ္စံ ကိရ
တုမှေ ဒေဝိယာ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ဇာနာထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကတ္ထ
နိဗ္ဗတ္တာတိ။ သာ ခေါမဟာရာဇ ရူပသ္မိံယေဝ မတ္တာ ပမာဒမာဂမ္မ ကလျာဏ-
ကမ္ပံ အကတွာ ဣမသ္မိံယေဝ ဥယျာနေ ဂေါမယပါဏကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာတိ။
နာဟံ သဒ္ဓဟာမီတိ။ တေန ဟိ တေ ဒဿေတွာ ကထာပေမီတိ။ သာရု ကထာ-
ပေထာတိ။ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေန “ဥဘောပိ ဂေါမယပိဏ္ဍံ
ဝဋ္ဋယမာနာ ရညော ပုရတော အာဂစ္ဆန္တိ။”တိ တေသံ အာဂမနံ အကာသိ။
တေ တထေဝ အာဂမိံသု။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒဿေန္တော “အယံ တေ
မဟာရာဇ ဥပရိဒေဝိ၊ တံ ဇဟိတွာ ဂေါမယပါဏကဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော-
ဂစ္ဆတိ၊ ပဿထ န”န္တိ အာဟ။ ဘန္တေ “ဥပရိ နာမ ဂေါမယပါဏကယောနိယံ
နိဗ္ဗတ္တိဿတိ”တိ န သဒ္ဓဟာမဟန္တိ။ ကထာပေမိ နံ မဟာရာဇာတိ။ ကထာ-
ပေထ ဘန္တေတိ။

ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေန တံ ကထာပေန္တော “ဥပရိ”တိ
အာဟ။ သာ မနုဿဘာသာယ “ကိံ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ တံ
အတိတဘဝေ၊ ကာ နာမ အဟောသိတိ။ ဘန္တေ အဿကရညော အဂ္ဂ-
မဟေသိ ဥပရိ နာမ အဟောသိန္တိ။ ကိံ ပန တေ ဣဒါနိ အဿကရာဇာ
ပိယော၊ ဥဒါဟု ဂေါမယပါဏကောတိ။ “ဘန္တေ သော မယံ ပုရိမဇာတိယာ
သာမိကော၊ တဒါအဟံ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ တေန သဗ္ဗိံ ရူပသဒ္ဓဂန္ဓရသဖောဠဗ္ဗေ
အနုဘဝမာနာ ဝိစရိံ။ ဣဒါနိ ပန မေ ဘဝသင်္ခေပဂတကာလတော ပဠာယ
သော ကိံ ဟောတိ၊ အဟဉ္စိ ဣဒါနိ အဿကရာဇာနံ မာရေတွာ တဿ
ဂလလောဟိတေန မယံ သာမိကဿ ဂေါမယပါဏကဿ ပါဒေ မက္ခေယျ”န္တိ
ဝတွာ ပရိသမဇ္ဈေ မနုဿဘာသာယ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၁၃။ “အယ’မဿကရာဇေန၊ ဒေသော ဝိစရိတော မယာ။
အနုကာမယ ကာမေန၊ ပိယေန ပတိနာ သဟ။

၁၁၄။ နဝေန သုခဒုက္ခေန၊ ပေါရာဏံ အပိဓိယတိ။
တသ္မာ အဿကရညာဝ၊ ကီဇော ပိယတရော မမာ”တိ။

တတ္ထ အယ’မဿကရာဇေန၊ ဒေသော ဝိစရိတော မယာတိ အယံ ရမဏီ-
ယော ဥယျာနပဒေသော ပုဗ္ဗေ မယာ အဿကရာဇေန သဒ္ဓိံ ဝိစရိတော။
အနုကာမယ ကာမေနာတိ^၁ အနုတိ နိပါတမတ္တံ၊ မယာ တံ ကာမယမာနာယ
တေန မံ ကာမယမာနေန သဟာတိ အတ္ထော။ ပိယေနာတိ တသ္မိံ အတ္ထ-
ဘာဝေ ပိယေန။ နဝေန သုခဒုက္ခေန၊ ပေါရာဏံ အပိဓိယတိတိ ဘန္တေ နဝေန
ဟိ သုခေန ပေါရာဏံ သုခံ၊ နဝေန စ ဒုက္ခေန ပေါရာဏံ ဒုက္ခံ ပိဓိယတိ
ပဋိစ္ဆာဒိယတိ၊ ဧသော လောကဿ ဓမ္မတာတိ ဒီပေတိ။ တသ္မာ အဿက-
ရညာဝ၊ ကီဇော ပိယတရော မမာတိ ယသ္မာ နဝေန ပေါရာဏံ ပိဓိယတိ၊
တသ္မာ မမ အဿကရာဇတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန ကီဇောဝ
ပိယတရောတိ။

တံ သုတွာ အဿကရာဇော ဝိပုဋ္ဌိသာရီ ဟုတွာ တတ္ထ ဌိတောဝ ကုဏပံ
နိဟရာပေတွာ သီသံ နတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဌိတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ အညံ အဂ္ဂ-
မဟေသိံ ကတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဗောဓိသတ္ထောပိ ရာဇာနံ ဩဝဋိတွာ
နိဿောကံ ကတွာ ဟိမဝန္တမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေဟွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဥပရိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ အဿကရာဇော
ဥက္ကဏ္ဍိတော ဘိက္ခု၊ မာဏဝေါ သာရိပုတ္တော၊ တာပသော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

အဿကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-သုသုမာရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၈)

အလံ မေ'တေဟိ အဗ္ဗေဟိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
ဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “ဒေဝဒတ္တော
ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ”တိ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မယံ
ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိသက္ကိယေဝ၊ သန္တာသမတ္တမ္ပိ ပန ကာတုံ န
သက္ကိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဟိမဝန္တပဒေသေ
ဗောဓိသတ္တော ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော မဟာ-
သရီရော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ အရညာယတနေ ဝါသံ
ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဂင်္ဂါယ ဧကော သုသုမာရော ဝသိ။ အထဿ ဘရိယာ
ဗောဓိသတ္တဿ သရီရံ ဒိသွာ တဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဉံ ဥပ္ပါဒေတွာ
သုသုမာရံ အာဟ “အဟံ သာမိ ဧတဿ ကပိရာဇဿ ဟဒယမံသံ ခါဒိ-
တုကာမာ”တိ။ ဘဒ္ဒေ မယံ ဇလဂေါစရာ၊ ဧသော ထလဂေါစရော၊ ကိန္တိ နံ
ဂဏှိတုံ သက္ကိဿာမာတိ။ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဂဏှ၊ သစေန လဘိဿာမိ၊
မရိဿာမိတိ။ “တေန ဟိ မာသောစိ၊ အတ္ထေကော ဥပါယော၊ ခါဒါပေဿာမိ
တံ တဿ ဟဒယမံသ”န္တိ သုသုမာရိံ သမဿာသေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ
ဂင်္ဂါယ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္နကာလေ သန္တိကံ ဂန္တာ ဝေမာဟ
“ဝါနရိန္ဒ ဣမသ္မိ” ပဒေသေ ကသာယဖလာနိံ ခါဒန္တော ကိံ တံ နိဝိဋ္ဌဋ္ဌာနေ-
ယေဝ^၁ စရသိ၊ ပါရဂင်္ဂါယ အမ္ဗလဗုဇာဒီနံ မရရဖလာနံ အန္တော နတ္ထိ၊ ကိံ
တေ တတ္ထ ဂန္တာ ဖလာဖလံ ခါဒိတုံ န ဝန္တတိ”တိ။ ကုမ္ဘီလရာဇ ဂင်္ဂါ
မဟောဒကာ ပိတ္တိဏှာ၊ ကထံ တတ္ထ ဂမိဿာမိတိ။ သစေ ဣစ္ဆသိ၊ အဟံ
တံ မမ ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ နေဿာမိတိ။ သော သဒ္ဓဟိတွာ “သာဓူ”တိ
သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ “တေန ဟိ ဧဟိ ပိဋ္ဌိံ မေ အဘိရုဟာ”တိ စ ဝုတ္တေ တံ အဘိ-
ရုဟိ။ သုသုမာရော ထောက် နေတွာ ဥဒကေ ဩသီဒါပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော “သမ္ပ ဥဒကေ မံ ဩသီဒါပေသိ၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ အာဟ။
နာဟံ တံ ဓမ္မသုဓမ္မတာယ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာမိ၊ ဘရိယာယ ပန မေ တဝ
ဟဒယမံသေ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော၊ တမဟံ တဝဟဒယံ ခါဒါပေတုကာမောတိ။
သမ္ပ ကထေန္တေန တေ သုန္ဒရံ ကတံ။ သစေ ဟိ အမှာကံ ဥဒရေ ဟဒယံ ဘဝေယျ၊
သာခဂ္ဂေသု စရန္တာနံ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ဘဝေယျာတိ။ ကဟံ ပန တုမေ ဌပေထာတိ။

၁-ကသုဇလာနိ (သီ၊ ဣ)၊ ကဒလိဖလာနိ (သျှာ)

၂-စိဏ္ဏဋ္ဌာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

ဗောဓိသတ္တော အဝိဒူရေ ဧကံ ဥဒုမ္ပရံ ပက္ကဗလပိဏ္ဍိသမ္ဘန္တံ^၁ ဒဿေန္တော “ပဿေတာနိ အမှာကံ ဟဒယာနိ တေသ္မိံ ဥဒုမ္ပရေ ဩလမ္ပန္တိ”^၂ တိ အာဟ။ သစေမေ ဟဒယံ ဒဿသိ၊ အဟံ တံ န မာရေဿာမီတိ။ တေန ဟိ မံ ဧတ္ထ နေဟိ၊ အဟံ တေ ရုက္ခေ ဩလမ္ပန္တိ ဒဿာမီတိ။ သော တံ အာဒါယ တတ္ထ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပိဋ္ဌိတော ဥပ္ပတိတွာ ဥဒုမ္ပရရုက္ခေ နိဿိ-ဒိတွာ “သမ္ပ ဗာလ သုသုမာရ ‘ဣမေသံ သတ္တာနံ ဟဒယံ နာမ ရုက္ခဂေ ဟောတီ’တိ သညီ အဟောသိ၊ ဗာလောသိ၊ အဟံ တံ ဝဇ္ဇေသိ၊ တဝ ဖလာဖလံ တဝေဝ ဟောတု၊ သရီရမေဝ ပန တေ မဟန္တိ၊ ပညာ ပန နတ္ထိ”^၃ တိ ဝတွာ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၁၅။ “အလံ မေ’တေဟိ အဓမ္မဟိ၊ ဇမ္ဗူဟိ ပနသေဟိ စ။
ယာနိ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ၊ ဝရံ မယံ ဥဒုမ္ပရော။

၁၁၆။ မဟတိ ဝတ တေ ဗောဓိ၊ န စ ပညာ တဒ္ဓုပိကာ။
သုသုမာရ ဝဋ္ဌိတော မေသိ၊ ဂစ္ဆ ဒါနိ ယထာသုခ”န္တိ။

တတ္ထ အလံ မေ’တေဟိတိ ယာနိ တယာ ဒီပကေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဧတေဟိ မယံ အလံ။ ဝရံ မယံ ဥဒုမ္ပရောတိ မယံ အယမေဝ ဥဒုမ္ပရရုက္ခော ဝရံ။ ဗောဓိတိ သရီရံ။ တဒ္ဓုပိကာတိ ပညာ ပန တေ တဒ္ဓုပိကာ တဿ သရီရဿ အနုစ္ဆရိကာ နတ္ထိ။ ဂစ္ဆ ဒါနိ ယထာသုခန္တိ ဣဒါနိ ယထာသုခံ ဂစ္ဆ၊ နတ္ထိ တေ ဟဒယမံသ-ဂဟဏူပါယောတိ အတ္ထော^၂။ သုသုမာရော သဟဿံ ပရာဇိတော ဝိယ ဒုက္ခိ ဒုမ္ပနော ပဇ္ဈာယန္တောဝ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သုသုမာရော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သုသုမာရိ စိဗ္ဗမာဏဝိကာ၊ ကပိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”^၃န္တိ။

သုသုမာရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၁-ပက္ကဗလပိဏ္ဍိသမ္ဘန္တံ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-နတ္ထိ တေ ဟဒယန္တိ (သိ၊ ဣ)၊ ဟဒယမံသလဘနူပါယောတိ အတ္ထော (သျှာ)

၉-ကုက္ကုဒ္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၉)

ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝနေ ရုက္ခာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မ-
သေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ ဒဟရဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။
သော ကိရ အတ္တနော သရီရဿ ဂုတ္တိကဓမ္မ ဆေကော အဟောသိ။ “သရီရဿ
မေ န သုခံ ဘဝေယျာ”တိ ဘယေန အတိသီတံ အစ္စုဏှံ ပရိဘောဂံ န
ကရေတိ။ “သီတုဏှေဟိ သရီရံ ကိလမေယျာ”တိ ဘယေန ဗဟိ န နိက္ခမတိ။
အတိကိလိန္တဥတ္တဏ္ဍုလဒီနိ န ဘုဉ္ဇတိ။ တဿ သာ သရီရဂုတ္တိကုသလတာသံဃ-
မဇ္ဈေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော
အသုကော ဒဟရော ကိရ ဘိက္ခု သရီရဂုတ္တိကဓမ္မ ဆေကော”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ အယံ ဒဟရော ဣဒါနေဝ သရီရ-
ဂုတ္တိကဓမ္မ ဆေကော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဆေကောဝ အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အရညာယတနေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ အထေကော သကုဏ-
လုဒ္ဓကော ဧကံ ဒီပကကုက္ကုဒ္ဓမာဒါယ^၁ ဝါလရဇ္ဇု ယဉ္ဇိန္တ ဂဟေတွာ
အရညေ ကုက္ကုဒ္ဓေ ဗန္ဓန္တော ဧကံ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌံ ပေါရာဏ-
ကုက္ကုဒ္ဓံ ဗန္ဓိတုံ အာရဘိ။ သော ဝါလပါသေ ကုသလတာယ အတ္တာနံ ဗန္ဓိတုံ န
ဒေတိ။ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ နိလီယတိ။ လုဒ္ဓကော အတ္တာနံ သာခါပလ္လဝေဟိ ပဋိစ္ဆာ-
ဒေတွာ ပုနပ္ပုနံ ယဉ္ဇိန္တ ပါသန္တ ဩဇ္ဇေတိ။ ကုက္ကုဒ္ဓော တံ လဇ္ဇာပေတုကာမော
မာနုသိ^၂ ဝါစံ နိစ္ဆာရေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝနေ ရုက္ခာ၊ အဿကဏ္ဍာ ဝိဘီဋ္ဌကာ။
န တာနိ ဧဝံ သက္ကန္တိ၊ ယထာ တံ ရုက္ခ သက္ကသိ”တိ။

တဿတ္ထော—သမ္ပ လုဒ္ဓက မယာ ဣမသ္မိ^၃ ဝနေ ဇာတာ ဗဟူ အဿကဏ္ဍာ
စ ဝိဘီဋ္ဌကာ စ ရုက္ခာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ တာနိ ပန ရုက္ခာနိ ယထာ တံ သက္ကသိ
သင်္ကမသိ ဣတော စိတော စ ဝိစရသိ၊ ဧဝံ န သက္ကန္တိ န သင်္ကမန္တိ န ဝိစရန္တိတိ။

ဧဝံ ဝတွာ စ ပန သော ကုက္ကုဒ္ဓော ပလာယိတွာ အညတ္တ အဂမာသိ။
တဿ ပလာယိတွာ ဂတကာလေ လုဒ္ဓကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-ဒီပကက္ကရံ အာဒါယ (သီ၊ ဣ)၊ ဧကံ ကက္ကရံ အာဒါယ (သျှာ)

၁၁၈။ “ပေါရာဏကုက္ကုဋ္ဌော အယံ၊ ဘေတွာ ပဉ္စရမာဂတော။
ကုသလော ဝါလပါသာနံ၊ အပက္ကမတိ ဘာသတိ”တိ။

တတ္ထ ကုသလော ဝါလပါသာနန္တိ ဝါလမယေသု ပါသေသု ကုသလော
အတ္တာနံ ဗန္ဓိတုံ အဒတွာ အပက္ကမတိ စေဝ ဘာသတိ စ၊ ဘာသိတွာ စ ပန
ပလာတောတိ ဧဝံ ဝတွာ လုဒ္ဒကော အရညေ စရိတွာ ယထာလဒ္ဓမာဒါယ
ဂေဟမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
လုဒ္ဒကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကုက္ကုဋ္ဌော ကာယဂုတ္တိကုသလော
ဒဟရဘိက္ခု၊ တဿ ပန ကာရဏဿ ပစ္စက္ခကာရိကာ ရုက္ခဒေဝတာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုက္ကုဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကန္တဂလကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၀)

အမ္ဘော ကော နာမယံ ရုက္ခောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
သုဂတာလယံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “ဒေဝဒတ္တော သုဂတာ-
လယံ အကာသိ”တိ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော မယံ အနုကိရိယံ
ကရောန္တော ဝိနာသံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပါပုဏိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟိမဝန္တပဒေသေ ရုက္ခကောဋကသကုဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ခဒိရဝနိယော”-
တိဿ နာမံ အဟောသိ။ သော ခဒိရဝနေယေဝ ဂေါစရံ ဂဏှိ၊ တဿေကော
ကန္တဂလကော နာမ သဟာယော အဟောသိ၊ သော သိဗ္ဗလိပါလိဘဒ္ဒက-
ဝနေ^၁ ဂေါစရံ ဂဏှာတိ။ သော ကေဒိဝသံ ခဒိရဝနိယဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။
ခဒိရဝနိယော “သဟာယော မေ အာဂတော”တိ ကန္တဂလကံ ဂဟေတွာ
ခဒိရဝနံ ပဝိသိတွာ ခဒိရခန္တံ တုဏှေန ပဟရိတွာ ရုက္ခတောပါဏကေ နိဟရိတွာ
အဒါသိ။ ကန္တဂလကော ဒိန္တေ ဒိန္တေ မဓုရပူဝေ ဝိယ ဆိန္ဒိတွာ ဆိန္ဒိတွာ ခါဒိ။
တဿ ခါဒန္တဿေဝ မာနော ဥပ္ပဇ္ဇိ “အယမ္ပိ ရုက္ခကောဋကယောနိယံ
နိဗ္ဗတ္တော၊ အဟမ္ပိ၊ ကိ” မေ ဧတေန ဒိန္တဂေါစရေန၊ သယမေဝ ခဒိရဝနေ

၁-ပါလိဘဒ္ဒကဝနေ (သိ)၊ ဖာလိဘဒ္ဒကဝနေ (ဣ)၊ ပါတလိဘဒ္ဒကဝနေ (သျှာ)

ဂေါစရံ ဂဏိဿာမီ”တိ။ သော ခဒိရဝနိယံ အာဟ “သမ္မ မာ တံ ဒုက္ခံ အနုဘဝိ၊ အဟမေဝ ခဒိရဝနေ ဂေါစရံ ဂဏိဿာမီ”တိ။

အထ နံ သော “ဟန္တ တံ သမ္မ သိမ္ဗလိပါလိဘဒ္ဒကာဒိဝနေ နိဿာရေ ဂေါစရဂ္ဂဟဏကုလေ ဇာတော၊ ခဒိရာ နာမ ဇာတသာရာ^၁ ထဒ္ဒါ၊ မာ တေ ဧတံ ရုစ္စိ”တိ အာဟ။ ကန္တဂလကော “ကိ” ဒါနာဟံ န ရုက္ခကောဋကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော”တိ တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဝေဂေန ဂန္တော ခဒိရရက္ခံ တုဏ္ဏေန ပဟရိ။ တာဝဒေဝဿ တုဏ္ဏံ ဘိဇ္ဇိ၊ အက္ခိနိ နိက္ခမနာကာရပ္ပတ္တာနိ ဇာတာနိ၊ သီသံ ဖလိတံ။ သော ခန္ဓေ ပတိဋ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော ဘူမိယံ ပတိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၉။ “အန္တော ကော နာမယံ ရုက္ခော၊ သိန္နပတ္တော သကဏ္ဍကော။
ယတ္ထ ကေပ္ပဟာရေန၊ ဥတ္တမင်္ဂံ ဝိဘိဇ္ဇိတ”န္တိ။

တတ္ထ အန္တော ကော နာမယံ ရုက္ခောတိ ဘော ခဒိရဝနိယ ကော နာမ အယံ ရုက္ခော။ “ကော နာမ သော”တိပိပါဌော။ သိန္နပတ္တောတိ^၂ သုခုမပတ္တော။ ယတ္ထ ကေပ္ပဟာရေနာတိ ယသ္မိံ ရုက္ခေ ဧကေနေဝ ပဟာရေန။ ဥတ္တမင်္ဂံ ဝိဘိဇ္ဇိတန္တိ သီသံ ဘိန္နံ၊ န ကေဝလဉ္စ သီသံ၊ တုဏ္ဏမ္ပိ ဘိန္နံ။ သော ဝေဒနာပ္ပတ္တတာယ^၃ ခဒိရရက္ခံ “ကိ” ရုက္ခော နာမေသော”တိ ဇာနိတုံ အသက္ကောန္တော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဣမာယ ဂါထာယ ဝိပ္ပလပိ။

တံ ဝစနံ သုတွာ ခဒိရဝနိယော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “အစာရိ ဝတာယံ ဝိတုဒံ ဝနာနိ၊ ကဋ္ဌင်္ဂရုက္ခေသု အသာရကေသု။
အထာ’သဒါ ခဒိရံ ဇာတသာရံ၊ ယတ္ထ’ဗ္ဗိဒါ ဂရုဋ္ဌော ဥတ္တမင်္ဂ”န္တိ။

တတ္ထ အစာရိ ဝတာယန္တိ အစာရိ ဝတ အယံ။ ဝိတုဒံ ဝနာနိတိ နိဿာရ- သိမ္ဗလိပါလိဘဒ္ဒကဝနာနိ ဝိတုဒန္တော ဝိဇ္ဈန္တော။ ကဋ္ဌင်္ဂရုက္ခေသုတိ ဝနကဋ္ဌ- ကောဋ္ဌာသေသု ရုက္ခေသု။ အသာရကေသုတိ နိဿာရေသု ပါလိဘဒ္ဒက- သိမ္ဗလိအာဒိသု။ အထာ’သဒါ ခဒိရံ ဇာတသာရန္တိ အထ ပေါတကကာလ- တော ပဋ္ဌာယ ဇာတသာရံ ခဒိရံ သမ္မာပုဏိ။ ယတ္ထ’ဗ္ဗိဒါ ဂရုဋ္ဌော ဥတ္တမင်္ဂန္တိ ယတ္ထ’ဗ္ဗိဒါတိ ယသ္မိံ ခဒိရေ အဘိန္နိ ပဒါလယိ။ ဂရုဋ္ဌောတိ သကုဏော။ သမ္မသကုဏာနဉ္စေတံ သဂါရဝသပ္ပတိဿ ဝစနံ။

ဣတိ နံ ခဒိရဝနိယော ဝတွာ “ဘော ကန္တဂလက ယတ္ထ တံ ဥတ္တမင်္ဂံ အဘိန္ဒိ၊ ခဒိရော နာမေသော သာရရုက္ခော”တိ အာဟ။ သော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကန္တဂလကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ခဒိရဝနိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကန္တဂလကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

နတံဒဠဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ဗန္ဓနာဂါရံ ကေဠိသီလံ၊ ခဏ္ဍံ ဝိရကဂင်္ဂေယျံ။

ကုရုဏ်မဿကဉ္စေဝ၊ သုသုမာရဉ္စ ကုက္ကုဋ်။

ကန္တဂလကန္တိ တေ ဒသ။

၇-ဗီရဏထမ္ဘဝဂ္ဂ

၁-သောမဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၁)

အကာသိ ယောဂန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာဠုဒါယိတ္ထေရံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ သော ဟိ ဦန္တံ တိဏ္ဍံ ဇနာနံ အန္တရေ ကေဝစနမ္ပိ သမ္မာဒေတွာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ၊ သာရဇ္ဇဗဟုလော “အညံ ကထေဿာမီ”တိ အညမေဝ ကထေသိ။ တဿ တံ ပဝတ္တိံ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ လာဠုဒါယိ ဣဒါနေဝ သာရဇ္ဇဗဟုလော၊ ပုဗ္ဗေပိ သာရဇ္ဇဗဟုလောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ အညတရသ္မိံ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟိတွာ ပုန ဂေဟံ အာဂန္တာ မာတာပိတုနံ ဒုဂ္ဂတဘာဝံ ဥတွာ “ပရိဟိနကုလတော သေဠိကုလံ ပတိဋ္ဌပေဿာမီ”တိ မာတာပိတရော

အာပုစ္ဆိတွာ ဗာရာဏသီ ဂန္ဒာ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော ရညာ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ အထဿ ပိတုနော ဒွိဟိယေဝ ဂေါဏေဟိ ကသိ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တဿ ဧကော ဂေါဏော မတော။ သော ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ ဧကော ဂေါဏော မတော၊ ကသိကမ္ပံ န ပဝတ္တတိ၊ ရာဇာနံ ဧကံ ဂေါဏံ ယာစာဟိ”တိ အာဟ။ တာတ န စိရဿေဝ မေ ရာဇာ ဒိဋ္ဌော၊ ဣဒါနေဝ ဂေါဏံ ယာစိတုံ န ယုတ္တံ၊ တုမေ ယာစထာတိ။ တာတ တုံ မယံ သာရဇ္ဇဗဟုလဘာဝံ န ဇာနာသိ၊ အဟဉ္စိ ဒွိန္ဒံ တိဏ္ဏံ သမ္ပုဓေ ကထံ သမ္ပာဒေတုံ န သက္ကောမိ။ သစေ အဟံ ရညော သန္တိကံ ဂေါဏံ ယာစိတုံ ဂမိဿာမိ၊ ဣမမ္ပိ ဒတွာ အာဂမိဿာမိတိ။ တာတ ယံ ဟောတိ၊ တံ ဟောတု၊ န သက္ကာ မယာ ရာဇာနံ ယာစိတုံ၊ အပိစ ခေါပနာဟံ တုမေ ယောဂ္ဂံ ကာရေဿာမိတိ။ တေန ဟိ သာရ မံ ယောဂ္ဂံ ကာရေဟိတိ။

ဗောဓိသတ္တော ပိတရံ အာဒါယ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကသုသာနံ ဂန္ဒာ တတ္ထ တတ္ထ တိဏကလာပေ ဗန္ဓိတွာ “အယံ ရာဇာ၊ အယံ ဥပရာဇာ၊ အယံ သေနာပတိ”တိ နာမာနိ ကတွာ ပဋိပါဠိယာ ပိတု ဒဿေတွာ “တာတ တုံ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒာ ‘ဇယတု မဟာရာဇာ’တိ ဧဝံ ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ဂေါဏံ ယာစေယျာသိ”တိ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ—

“ဒွေ မေ ဂေါဏာ မဟာရာဇ၊ ယေဟိ ခေတ္တံ ကသာမသေ။
တေသု ဧကော မတော ဒေဝ၊ ဒုတိယံ ဒေဟိ ခတ္တိယာ”တိ။

ဗြာဟ္မဏော ဧကေန သံဝစ္ဆရေန ဣမံ ဂါထံ ပဂုဏံ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “တာတ သောမဒတ္တ ဂါထာ မေ ပဂုဏာ ဇာတာ၊ ဣဒါနိ အဟံ ယဿ ကဿစိ သန္တိကေ ဝတ္တံ သက္ကောမိ၊ မံ ရညော သန္တိကံ နေဟိ”တိ။ သော “သာရံ တာတာ”တိ တထာရူပံ ပဏ္ဍာကာရံ ဂါဟာပေတွာ ပိတရံ ရညော သန္တိကံ နေသိ။ ဗြာဟ္မဏော “ဇယတု မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ပဏ္ဍာကာရံ အဒါသိ။ ရာဇာ “အယံ တေ သောမဒတ္တ ဗြာဟ္မဏော ကိ ဟောတိ”တိ အာဟ။ ပိတာ မေ မဟာရာဇာတိ။ ကေနဋ္ဌေနာဂတောတိ။ တသ္မိ ခဏေ ဗြာဟ္မဏော ဂေါဏယာစနတ္ထာယ ဂါထံ ဝဒန္တော—

“ဒွေ မေ ဂေါဏာ မဟာရာဇ၊ ယေဟိ ခေတ္တံ ကသာမသေ။
တေသု ဧကော မတော ဒေဝ၊ ဒုတိယံ ဂဏှ ခတ္တိယာ”တိ—အာဟ။

ရာဇာ ဗြာဟ္မဏေန ပိရဇ္ဈိတွာ ကထိတဘာဝံ ဥတွာ သိတံ ကတွာ “သောမဒတ္တ တုမှာကံ ဂေဟေ ဗဟူ မညေ ဂေါဏာ”တိ အာဟ။ တုမေဟိ

ဒိန္နာ ဘဝိဿန္တိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ တုဿိတွာ မြာဟ္မ-
ဏဿ သောဠသဂေါဏေ အလင်္ကာရဘဏ္ဍကေ နိဝါသနဂါမဉ္ဇဿ မြဟ္မဒေယျံ
ဒတွာ မဟန္တေန ယသေန မြာဟ္မဏံ ဥယျောဇေသိ။ မြာဟ္မဏော သဗ္ဗသေတ-
သိန္ဓဝယုတ္တံ ရထံ အဘိရုယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂါမံ အဂမာသိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော ပိတရာ သဒ္ဓိံ ရထေ နိသိဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော “တတ အဟံ တုမှေ
သကလသံဝစ္ဆရံ ယောဂံ ကာရေသိ၊ သန္နိဋ္ဌာနကာလေ ပန တုမှာကံ ဂေါဏံ
ရညော အဒတ္တာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “အကာသိ ယောဂံ ဓုဝ’မပ္ပမတ္တော၊ သံဝစ္ဆရံ ဗီရဏထမ္ဘကသ္မိံ။
ဗျာကာသိ သညံ ပရိသံ ဝိဂယျာန နိယျမော တာယတိ အပ္ပပည”န္တိ။

တတ္ထ အကာသိ ယောဂံ ဓုဝ’မပ္ပမတ္တော၊ သံဝစ္ဆရံ ဗီရဏထမ္ဘကသ္မိံ
တတ တံ နိစ္စံ အပ္ပမတ္တော ဗီရဏထမ္ဘမယေ သုသာနေ ယောဂံ အကာသိ။
ဗျာကာသိ သညံ ပရိသံ ဝိဂယျာတိ အထ စ ပန ပရိသံ ဝိဂါဟိတွာ တံ သညံ
ဝိအကာသိ ဝိကာရံ အာပါဒေသိ၊ ပရိဝတ္တေသိတိ^၁ အတ္တော။ န နိယျမော
တာယတိ အပ္ပပညန္တိ အပ္ပပညံ နာမ ပုဂ္ဂလံ နိယျမော ယောဂ္ဂါစိဏ္ဏံ စရဏံ^၂
န တာယတိ န ရက္ခတိတိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ မြာဟ္မဏော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၂။ “ဒွယံ ယာစနကော တတ၊ သောမဒတ္တ နိဂစ္ဆတိ။
အလာဘံ နေလာဘံ ဝါ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ယာစနာ”တိ။

တတ္ထ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ယာစနာတိ ယာစနာ ဟိ ဧဝံသဘာဝါတိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ လာဠုဒါယီ ဣဒါနေဝ သာရဇ္ဇဗဟုလော၊ ပုဗ္ဗေပိ
သာရဇ္ဇဗဟုလောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ သောမဒတ္တဿ ပိတာ လာဠုဒါယီ
အဟောသိ၊ သောမဒတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သောမဒတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၂)

အညော ဥပရိမော ဝဏ္ဏောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခု သတ္တာရာ“သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော“သစ္စ”န္တိ ဝတွာ “ကော တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေသိ”တိ ပုတ္တေ “ပုရာဏဒုတိယိကာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု အယံ တေ ဣတ္ထိ အနတ္တကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ အတ္တနော ဇာရဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ဘောဇေသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကကပ္ပကေ ကပဏေ နဋကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဒုဂ္ဂတော ဒုရူပကော ဟုတွာ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဧကဿ မြာဟ္မဏဿ မြာဟ္မဏီ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ အတိစာရံ စရတိ။ အထေကဒိဝသံ မြာဟ္မဏေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဗဟိ ဂတေ တဿာ ဇာရော တံ ခဏံ ဩလောကေတွာ တံ ဂေဟံ ပါဝိသိ။ သာ တေန သဒ္ဓိံ အတိစရိတွာ “မုဟုတ္တံ အစ္ဆ၊ ဘုဒ္ဓိတွာဝ ဂမိဿသိ”တိ ဘတ္တံ သမ္မာဒေတွာ သူပဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဥဏှဘတ္တံ ဝဓေတွာ “တံ ဘုဒ္ဓာ”တိ တဿ ဒတွာ သယံ မြာဟ္မဏဿ အာဂမနံ ဩလောကယမာနာ ခွါရေ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော မြာဟ္မဏီယာ ဇာရဿ ဘုဒ္ဓနဋ္ဌာနေ ပိဏ္ဍိ ပစ္စာသိသန္တော အဋ္ဌာသိ။

တသ္မိံ ခဏေ မြာဟ္မဏော ဂေဟာဘိမုခေါ အာဂစ္ဆတိ။ မြာဟ္မဏီ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဝေဂေန ပဝိသိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ၊ မြာဟ္မဏော အာဂစ္ဆတိ”တိ ဇာရံ ကောဋ္ဌေ ဩတာရေတွာ မြာဟ္မဏဿ ပဝိသိတွာ နိသိန္နကာလေ ဖလကံ ဥပနေတွာ ဟတ္ထဓောဝနံ ဒတွာ ဣတရေန ဘုတ္တာဝသိဋ္ဌဿ သီတဘတ္တဿ ဥပရိ ဥဏှဘတ္တံ ဝဓေတွာ မြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။ သော ဘတ္တေ ဟတ္ထံ ဩတာရေတွာ ဥပရိ ဥဏှံ ဟေဋ္ဌာ စ ဘတ္တံ သီတလံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ဣမိနာ အညဿ ဘုတ္တာမိကေန ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော မြာဟ္မဏီ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၃။ “အညော ဥပရိမော ဝဏ္ဏော၊ အညော ဝဏ္ဏော စ ဟေဋ္ဌိမော။
မြာဟ္မဏီ တွေဝ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ ဟေဋ္ဌာ ကိဉ္စ ဥပ္ပရိ”တိ။

တတ္ထ ဝဏ္ဏောတိ အာကာရော။ အယဉ္စိ ဥပရိမဿ ဥဏှဘာဝံ ဟေဋ္ဌိ-
မဿ စ သီတဘာဝံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ ကိံ ဟေဋ္ဌာ ကိဉ္စ ဥပ္ပရိတိ

ဝုခိတဘတ္တေန နာမ ဥပရိ သီတလေန၊ ဟေဋ္ဌာ ဥဏှေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒဉ္စ ပန န တာဒိသံ၊ တေန တံ ပုစ္ဆာမိ “ကေန ကာရဏေန ဥပရိ ဘတ္တံ ဥဏှံ၊ ဟေဋ္ဌိမံ သီတလ”န္တိ။

မြာဟူဏီ အတ္တနာ ကတကမ္မဿ ဥတ္တာနဘာဝဘယေန မြာဟူဏေ ပုနပျုန် ကထေန္တေဝိ တုဏှိယေဝ အဟောသိ။ တသ္မိံ ခဏေ နဋပုတ္တဿ တေဒဟောသိ “ကောဋ္ဌေ နိသီဒါပိတပါပပုရိသေန ဇာရေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣမိနာ ဂေဟဿာမိကေန၊ မြာဟူဏီ ပန အတ္တနာ ကတကမ္မဿ ပါကဋ္ဌဘာဝ-ဘယေန ကိဉ္စိ န ကထေတိ၊ ဟန္တာဟံ ဣမိဿာ ကတကမ္မံ ပကာသေတွာ ဇာရဿ ကောဋ္ဌကေ နိသီဒါပိတဘာဝံ မြာဟူဏဿ ကထေမိ”တိ။ သော မြာဟူဏဿ ဂေဟာ နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဣတရဿ ဂေဟပဝေသနံ အတိစရဏံ အဂ္ဂဘတ္တဘုဉ္ဇနံ မြာဟူဏိယာ ဒွါရေ ဌတွာ မဂ္ဂံ ဩလောကနံ ဣတရဿ ကောဋ္ဌေ ဩတာရိတဘာဝန္တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “အဟံ နဋောသ္မိ ဘဒ္ဒန္တေ ဘိက္ခကောသ္မိ ဣဓာဂတော။

အယံ ဟိ ကောဋ္ဌမောတိဏ္ဏော၊ အယံ သော ယံ ဂဝေသသီ”တိ။

တတ္ထ အဟံ နဋောသ္မိ ဘဒ္ဒန္တေတိ သာမိ အဟံ နဋဇာတိကော။ ဘိက္ခကောသ္မိ ဣဓာဂတောတိ သွာဟံ ဣမံ ဌာနံ ဘိက္ခကော ဘိက္ခံ ပရိယေသ-မာနော အာဂတောသ္မိ။ အယံ ဟိ ကောဋ္ဌမောတိဏ္ဏောတိ အယံ ပန ဧတိဿာ ဇာရေ ဣမံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တော တဝ ဘယေန ကောဋ္ဌံ ဩတိဏ္ဏော။ အယံ သော ယံ ဂဝေသသီတိ ယံ တံ ကဿ န ခေါ ဣမိနာ ဥစ္ဆိဋ္ဌကေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဂဝေသသိ၊ အယံ သော။ စူဠာယ နံ ဂဟေတွာ ကောဋ္ဌာ နိဟရိတွာ ယထာ န ပုနေဝရူပံ ပါပံ ကရေတိ၊ တထာ အဿ သတိံ ဇနေဟိတိံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ မြာဟူဏော ဥဘောပိ တေ ယထာ နံ န ပုနေဝရူပံ ပါပံ ကရေန္တိ၊ တဇ္ဇနပေါထနေဟိ တထာ သိက္ခာပေတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိ-ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မြာဟူဏီ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ မြာဟူဏော ဥက္ကဏ္ဍိတော ဘိက္ခု၊ နဋပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဘရုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၃)

ဣသိန်မန္တရံ ကတွာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ-
ရာဇာနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဘဂဝတော ဟိ ဘိက္ခုသံဃဿ စ လာဘ-
သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။ ယထာဟ—

“တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ
ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စိဝရိပ္ပဏ-
ပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ
ခေါ သက္ကတော ဟောတိ။ပ။ ပရိက္ခာရာနံ။ အညတိတ္ထိယာ ပန
ပရိဗ္ဗာဇကာ အသက္ကတာ ဟောန္တိ။ပ။ ပရိက္ခာရာနံ”န္တိ”။

တေ ဧဝံ ပရိဟိန်လာဘသက္ကာရာ အဟောရတ္တံ ဂုဠသန္နိပါတံ ကတွာ
မန္တယန္တိ “သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ မယံ ဟတ-
လာဘသက္ကာရာ ဇာတာ၊ သမဏော ဂေါတမော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော
ဇာတော၊ ကေန န ခေါ ကာရဏေနဿ ဧသာ သမ္ပတ္တိ”တိ။ တတြေကေ
ဧဝမာဟံသု “သမဏော ဂေါတမော သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဿ ဥတ္တမဋ္ဌာနေ ဘူမိ-
သီသေ ဝသတိ။ တေနဿ လာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သေသာ “အတ္ထေတံ
ကာရဏံ၊ မယမ္ပိ ဇေတဝနပိဋ္ဌေ တိတ္ထိယာရာမံ ကာရေမု၊ ဧဝံ လာဘိနော
ဘဝိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ တေ သဗ္ဗေပိ “ဧဝမေတ”န္တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ
“သစေပိ မယံ ရညော အနာရောစေတွာ အာရာမံ ကာရေဿာမ၊ ဘိက္ခု
ဝါရေဿန္တိ၊ လဉ္စ လဘိတွာ အဘိဇ္ဇနကော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ရညော
လဉ္စ ဒတွာ အာရာမဋ္ဌာနံ ဂဏိဿာမာ”တိ သမ္ပန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကေ ယာစိတွာ
ရညော သတသဟဿံ ဒတွာ “မဟာရာဇ မယံ ဇေတဝနပိဋ္ဌယံ တိတ္ထိယာရာမံ
ကရိဿာမ၊ သစေ ဘိက္ခု။ ‘ကာတုံ န ဒဿာမာ’တိ တုမှာကံ အာရောစေန္တိ၊
နေသံ ပဋိဝစနံ န ဒါတဗ္ဗ”န္တိ အာဟံသု။ ရာဇာ လဉ္စလောဘေန “သာဓု”တိ
သမ္ပဋိန္တိ။

တိတ္ထိယာ ရာဇာနံ သင်္ဂဏိတွာ ဝခုကိံ ပက္ခောသာပေတွာ ကမ္မံ
ပဋ္ဌပေသုံ၊ မဟာသဒ္ဓေါ အဟောသိ။ သတ္တာ “ကေ ပနေတေ အာနန္ဒ
ဥစ္စာသဒ္ဓမဟာသဒ္ဓါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အညတိတ္ထိယာ ဘန္တေ ဇေတဝနပိဋ္ဌယံ
တိတ္ထိယာရာမံ ကာရေန္တိ၊ တတ္ထေသော သဒ္ဓေါတိ။ “အာနန္ဒ နေတံ ဌာနံ
တိတ္ထိယာရာမဿ အနုစ္စဝိကံ၊ တိတ္ထိယာ ဥစ္စာသဒ္ဓကာမာ၊ န သက္ကာ တေဟိ

သဒ္ဓိံ ဝသိတု”န္တိ ဝတွာ ဘိက္ခုသံဃံ သဒ္ဓိပါတေတွာ “ဂစ္ဆေတ ဘိက္ခဝေ ရညော အာစိက္ခိတွာ တိတ္ထိယာရာမကရဏံ နိဝါရေထာ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခုသံဃော ဂန္ဓာ ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ သံဃဿ အာဂတဘာဝံ သုတွာပိ “တိတ္ထိယာရာမံ နိဿာယ အာဂတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ လဉ္ဇဿ ဂဟိတတ္တာ “ရာဇာ ဂေဟေ နတ္ထိ”တိ ဝဒါပေသိ။ ဘိက္ခု ဂန္ဓာ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “လဉ္ဇံ နိဿာယ ဧဝံ ကရေတိ”တိ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ ပေသေသိ။ ရာဇာ တေသမ္ပိ အာဂတဘာဝံ သုတွာ တထေဝ ဝဒါပေသိ။ တေပိ အာဂန္ဓာ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဣဒါနိ သာရိပုတ္တ ရာဇာ ဂေဟေ နိဿိဒိတုံ လဘိဿတိ၊ ဗဟိ နိက္ခမိဿတိ”တိ ပုနဒိဝေသေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ သုတွာ ပါသာဒါ ဩတရိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ ပဝေသေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ သတ္တာ ရညော ဧကံ ပရိယာယ-ဓမ္မဒေသနံ အာရဘန္တော “မဟာရာဇ ပေါရာဏကရာဇာနော လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ သီလဝန္တေ အညမညံ ကလဟံ ကာရေတွာ အတ္တနော ရဋ္ဌဿ အဿာမိနော ဟုတွာ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏိံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဘရုရဋ္ဌေ ဘရုရာဇာ၂ နာမ ရဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စဘိညော အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိ ဂဏသတ္တာ တာပသော ဟုတွာ ဟိမဝန္တ-ပဒေသေ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ ပဉ္စသတတာပသပရိဝုတော ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဘရုနဂရံ ပတွာ တတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥတ္တရဒ္ဓါရေ သာခါဝိဋ္ဌပသမ္ပန္ဿ ဝဋ္ဋရက္ခဿ မူလေ နိဿိဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ တထေဝ ရုက္ခမူလေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ဣသိဂဏေ တတ္ထ ဝသန္တေ အမုမာသစ္စယေန အညော ဂဏသတ္တာ ပဉ္စသတ-ပရိဝါရော အာဂန္ဓာ နဂရေ ဘိက္ခာယ စရိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏ-ဒ္ဓါရေ တာဒိသဿေဝ ဝဋ္ဋရက္ခဿ မူလေ နိဿိဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ တတ္ထ ရုက္ခမူလေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဣတိ တေ ဒွေပိ ဣသိဂဏာ တတ္ထ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ အဂမံသု။

တေသံ ဂတကာလေ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေ ဝဋ္ဋရက္ခော သုက္ခော။ ပုနဝါရေ တေသု အာဂစ္ဆန္တေသု ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေ ဝဋ္ဋရက္ခဝါသိနော ပဌမတရံ အာဂန္ဓာ အတ္တနော

ဝဋ်ရုက္ခဿ သုက္ခဘာဝံ ဥတုာ ဘိက္ခာယ စရိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥတ္တရဒ္ဓါရေ ဝဋ်ရုက္ခမူလံ ဂန္ဓာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ ဣတရေ ပန ဣသယော ပစ္ဆာ အာဂန္ဓာ နဂရေ ဘိက္ခာယ စရိတွာ အတ္တနော ရုက္ခမူလမေဝ ဂန္ဓာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တေ “န သော တုမှာကံ ရုက္ခော၊ အမှာကံ ရုက္ခော”တိ ရုက္ခံ နိဿာယ အညမညံ ကလဟံ ကရိံသု၊ ကလဟော မဟာ အဟောသိ။ ဧကေ “အမှာကံ ပဌမံ ဝသိတဋ္ဌာနံ တုမှေ န လဘိဿထာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧကေ “မယံ ဣမသ္မိံ ဝါရေ ပဌမတရံ ဣဓာဂတာ၊ တုမှေ န လဘိဿထာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဣတိ တေ “မယံ သာမိနော၊ မယံ သာမိနော”တိ ကလဟံ ကရောန္တာ ရုက္ခမူလဿတ္ထာယ ရာဇကုလံ အဂမံသု။ ရာဇာ ပဌမံ ဝုတ္တဇ္ဈသိဂဏညေဝ သာမိကံ အကာသိ။ ဣတရေ “န ဒါနိ မယံ ဣမေဟိ ပရာဇိတာတိ အတ္တာနံ ဝဒါပေဿာမာ”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ဧကံ စက္ကဝတ္ထိပရိဘောဂံ ရထပဉ္စရံ ဒိသ္မာ အာဟရိတွာ ရညော လဉ္စံ ဒတွာ “မဟာရာဇ အမှေပိ သာမိကေ ကရောဟိ”တိ အာဟံသု။

ရာဇာ လဉ္စံ ဂဟေတွာ “ဒွေပိ ဂဏာ ဝသန္တ”တိ ဒွေပိ သာမိကေ အကာသိ။ ဣတရေ ဣသယော တဿ ရထပဉ္စရဿ ရထစက္ကာနိ နိဟရိတွာ လဉ္စံ ဒတွာ “မဟာရာဇ အမှေယေဝ သာမိကေ ကရောဟိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ တထာ အကာသိ။ ဣသိဂဏာ “အမှေဟိ ဝတ္ထုကာမေ စ ကိလေသကာမေ စ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ရုက္ခမူလဿ ကာရဏာ ကလဟံ ကရောန္တေဟိ လဉ္စံ ဒဒန္တေဟိ အယုတ္တံ ကတ”န္တိ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော ဟုတွာ ဝေဂေန ပလာယိတွာ ဟိမဝန္တမေဝ အဂမံသု။ သကလဘရုရဋ္ဌဝါသိနော ဒေဝတာ ဧကတော ဟုတွာ “သီလဝန္တေ ကလဟံ ကရောန္တေန ရညာ အယုတ္တံ ကတ”န္တိ ဘရုရညော ကုဇ္ဈိတွာ တိယောဇနသတိကံ ဘရုရဋ္ဌံ သမုဒ္ဒံ ဥဗ္ဗတ္တေတွာ အရဋ္ဌမကံသု။ ဣတိ ဧကံ ဘရုရာဇာနံ နိဿာယ သကလရဋ္ဌဝါသိနောပိ ဝိနာသံ ပတ္တာတိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၂၅။ “ဣသိန’မန္တရံ ကတွာ၊ ဘရုရာဇာတိ မေ သုတံ။
ဥစ္ဆိဒန္တာ သဟ ရဋ္ဌေဟိ”၊ သ ရာဇာ ဝိဘဝဂံတော။

၁၂၆။ တဿ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ၊ နပ္ပသံသန္တိ ပဏှိတာ။
အဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘာသေယျ၊ ဂိရံ သစ္စုပသံဟိတ”န္တိ။

တတ္ထ အန္တရံ ကတွာတိ ဆန္ဒာဂတိဝသေန ဝိဝရံ ကတွာ။ အရ-
ရာဇာတိ ဘရုရဋ္ဌေ^၁ ရာဇာ။ ဣတိ မေ သုတန္တိ ဣတိ မယာ ပုဗ္ဗေ ဧတံ သုတံ။
တသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနန္တိ ယသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ ဂန္တာ ဘရုရာဇာသဟ ရဋ္ဌေန
ဥစ္ဆိန္နော၊ တသ္မာ ဆန္ဒာဂမနံ ပဏ္ဍိတာ နပ္ပသံသန္တိ။ အဒုဋ္ဌစိတ္တောတိ ကိလေ-
သေဟိ အဒုဿိတစိတ္တော ဟုတွာ။ ဘာသေယျ ဂိရံ သစ္စပသံဟိတန္တိ သဘာဝ-
နိဿိတံ အတ္တနိဿိတံ ကာရဏနိဿိတမေဝ ဂိရံ ဘာသေယျ။ ယေ ဟိ တတ္ထ
ဘရုရဋ္ဌော လဉ္စ ဂဏန္တဿ အယုတ္တံ ဧတန္တိ ပဋိက္ခောသန္တာ သစ္စပသံဟိတံ
ဂိရံ ဘာသိံသု၊ တေသံ ဌိတဌာနံ နာဠိကေရဒိပေ အဇ္ဇောပိ ဒီပကသဟဿံ
ပညာယတိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “မဟာရာဇ ဆန္ဒဝသိကေန နာမ
န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဒွေ ပဗ္ဗဇိတဂဏေ ကလဟံ ကာရေတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “အဟံ တေန သမယေန ဇေဋ္ဌကဣသိ အဟောသိ”န္တိ၊
ရာဇာ တထာဂတဿ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဂတကာလေ မနုဿေ ပေသေတွာ
တိတ္ထိယာရာမံ ဝိဒ္ဓိသာပေသိ၊ တိတ္ထိယာ အပ္ပတိဌာ အဟောသုံ။

ဘရုဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ပုဏ္ဏနဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၄)

ပုဏ္ဏံ နဒိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရဗ္ဘ
ကထေသိ။ ကေသိဉ္စိ ဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ တထာဂတဿ ပညံ အာရဗ္ဘ
ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဟာပညော ပုထုပညော
ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော ဂမ္ဘီရပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော
ဥပါယပညာယ သမန္တာဂတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ပညဝါ ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ပုရောဟိတကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ
ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိတု အစ္စယေန ပုရောဟိတဌာနံ လဘိတွာ ဗာရာဏသီရဋ္ဌော

အတ္တဓမ္မာနုသာသကော အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ ပရိဘေဒကာနံ
ကထံ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ကုဒ္ဒေါ “မာ မမ သန္တိကေ ဝသီ”တိ ဗောဓိ-
သတ္တံ ဗာရာဏသိတော ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပုတ္တဒါရံ ဂဟေတွာ
ကေသိန္ဒိ ကာသိကဂါမကေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ တဿ
ဂုဏံ သရိတွာ “မယံ ကဉ္စိ ပေသေတွာ အာစရိယံ ပက္ခောသိတုံ န ယုတ္တံ၊ ဧကံ
ပန ဂါထံ ဗန္ဓိတွာ ပဏ္ဏံ လိခိတွာ ကာကမံသံ ပစာပေတွာ ပဏ္ဏဉ္စ မံသဉ္စ
သေတဝတ္ထေန ပလိဝေဌေတွာ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဇေတွာ ပေသေဿာမိ။
ယဒိ ပဏ္ဏိတော ဘဝိဿတိ၊ ပဏ္ဏံ ဝါစေတွာ ကာကမံသဘာဝံ ဥတွာ အာဂ-
မိဿတိ၊ နော စေ၊ နာဂမိဿတိ”တိ “ပုဏ္ဏံ နဒိ”န္တိ ဣမံ ဂါထံ ပဏ္ဏေ
လိခိ။

၁၂၇။ ပုဏ္ဏံ နဒိံ ယေန စ ပေယျမာဟု၊
ဇာတံ ယဝံ ယေန စ ဂုယမာဟု။
ဒူရံ ဂတံ ယေန စ အဝ္ဗယန္တိ၊
သော ဘျာ’ဂတော ဟန္တ စ ဘုဉ္ဇ ဗြာဟ္မဏာတိ။

တတ္ထ ပုဏ္ဏံ နဒိံ ယေန စ ပေယျမာဟူတိ ကာကပေယျာ နဒိတိ ဝဒန္တာ
ယေန ပုဏ္ဏံ နဒိံ ကာကပေယျမာဟု၊ န ဟိ အပုဏ္ဏာ နဒိ “ကာကပေယျာ”တိ
ဝုစ္စတိ။ ယဒါပိ နဒိတိရေ ဌတွာ ဂိဝံ ပသာရေတွာ ကာကေန ပါတုံ သက္ကာ
ဟောတိ၊ တဒါ နံ “ကာကပေယျာ”တိ ဝဒန္တိ။ ဇာတံ ယဝံ ယေန စ ဂုယမာဟူတိ
ယန္တိ ဒေသနာသိသမတ္တံ၊ ဣမ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဇာတံ ဥဂ္ဂတံ သမ္ပန္နတရုဏသဿံ
အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္စိ ယဒါ အန္တော ပဝိဋ္ဌကာကံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ သက္ကာတိ၊ တဒါ
ဂုယတိတိ ဂုယံ။ ကိံ ဂုယတိ? ကာကံ။ ဣတိ ကာကဿ ဂုယံ ကာကဂုယန္တိ တံ
ဝဒမာနာ ကာကေန ဂုယဝစနဿ ကာရဏဘူတေန “ဂုယ”န္တိ ဝဒန္တိ။ တေန
ဝုတ္တံ “ယေန စ ဂုယမာဟု”တိ။ ဒူရံ ဂတံ ယေန စ အဝ္ဗယန္တိတိ ဒူရံ ဂတံ
ဝိပ္ပဝုတ္တံ ဝိယပုဂ္ဂလံ ယံ အာဂန္တာ နိသိန္တိ၊ ဒိသွာသစေ ဣတ္ထန္တာမော အာဂစ္ဆတိ၊
ဝဿ ကာကာတိ ဝါ ဝဿန္တညေဝ ဝါ သုတွာ “ယထာ ကာကော ဝဿတိ၊
ဣတ္ထန္တာမော အာဂမိဿတိ”တိ ဧဝံ ဝဒန္တာ ယေန စ အဝ္ဗယန္တိ ကထေန္တိ
မန္တေန္တိ၊ ဥဒါဟရန္တိတိ အတ္ထော။ သော ဘျာ’ဂတောတိ သော တေ အာနိတော။
ဟန္တ စ ဘုဉ္ဇ ဗြာဟ္မဏာတိ ဂဏှ ဗြာဟ္မဏ ဘုဉ္ဇဿ နံ၊ ခါဒ ဣဒံ ကာကမံသန္တိ
အတ္ထော။

ဣတိ ရာဇာ ဣမံ ဂါထံ ပဏ္ဏေ လိခိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပေသေသိ။ သော ပဏ္ဏံ ဝါစေတွာ “ရာဇာ မံ ဒဠကမော”တိ ဥတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၂၈။ “ယတော မံ သရတိ ရာဇာ၊ ဝါယသမ္ပိ ပဟေတဝေ။
ဟံသာ ကောဉ္ဇာ မယူရာ စ၊ အသတိယေဝ ပါပိယာ”တိ။

တတ္ထ ယတော မံ သရတိ ရာဇာ၊ ဝါယသမ္ပိ ပဟေတဝေတိ ယဒါ ရာဇာ ဝါယသမံသံ လဘိတွာ တမ္ပိ ပဟေတံ မံ သရတိ။ ဟံသာ ကောဉ္ဇာ မယူရာ စာတိ ယဒါ ပနဿ ဧတေ ဟံသာဒယော ဥပနိတာ ဘဝိဿန္တိ၊ တောနိ ဟံသ-
မံသာဒီနိ လစ္ဆတိ၊ တဒါ မံ ကသ္မာ န သရိဿတိတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “ဟံသကောဉ္ဇမယူရာန”န္တိ ပါဌော။ သော သုန္ဒရတရော၊ ဣမေသံ ဟံသာ-
ဒီနံ မံသံ လဘိတွာ ကသ္မာ မံ န သရိဿတိ၊ သရိဿတိယေဝါတိ အတ္ထော။
အသတိယေဝ ပါပိယာတိ ယံ ဝါ တံ ဝါ လဘိတွာ သရဏံ နာမ သုန္ဒရံ၊
လောကသ္မိံ ပန အသတိယေဝ ပါပိယာ၊ အသတိကရဏံယေဝ ဟိနံ လာမကံ၊
တဉ္စ အမှာကံ ရညော နတ္ထိ။ သရတိ မံ ရာဇာ၊ အာဂမနံ မေ ပစ္စာသိသတိ၊
တသ္မာ ဂမိဿာမိတိ ယာနံ ယောဇာပေတွာ ဂန္ဓာ ရာဇာနံ ပဿိ၊ ရာဇာ
တုဿိတွာ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပုဏ္ဏနဒီဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၅)

အဝဇီ ဝတ အတ္တာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ
အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဟာတက္ကာရိဇာတကေ^၂ အာဝိ ဘဝိဿတိ။
တဒါပန သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ကောကာလိကော ဣဒါနေဝ ဝါစာယ ဟတော၊
ပုဗ္ဗေဝိ ဝါစာယ ဟတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော
အဟောသိ။ သော ပန ရာဇာ ဗဟုဘာဏီ အဟောသိ၊ တသ္မိံ ကထေန္တေ

အညေသံ ဝစနဿ ဩကာသော နာမ နတ္ထိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ တံ ဗဟု-
ဘာဏိတံ ဝါရေတုကာမော^၁ ဧကံ ဥပါယံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရတိ။ တသ္မိန္ဒ
ကာလေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကသ္မိံ သရေ ကစ္ဆပေါ ဝသတိ၊ ဒွေ ဟံသပေါ-
တကာ ဂေါစရာယ စရန္တော တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ အကံသု။ တေ ဒဠ္ဇဝိဿာ-
သိကာ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ကစ္ဆပံ အာဟံသု “သမ္ဗု ကစ္ဆပ အမှာကံ ဟိမဝန္တေ
စိတ္တကုဋ္ဌပဗ္ဗတတလေ ကဉ္စနဂဟာယံ ဝသနဋ္ဌာနံ ရမဏီယော ပဒေသော၊ ဂစ္ဆသိ
အမှာကံ သဒ္ဓိံ”န္တိ။ အဟံ ကိန္တိ ကတွာ ဂမိဿာမိတိ။ မယံ တံ ဂဟေတွာ
ဂမိဿာမ၊ သစေ တံ မုခံ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိ၊ ကဿစိ ကိဉ္စိ န ကထေဿ-
သိတိ။ ရက္ခိဿာမိ သာမိ၊ ဂဟေတွာ မံ ဂစ္ဆထာတိ။ တေ “သာရု”တိ ဝတွာ
ဧကံ ဒဏ္ဍကံ ကစ္ဆပေန ခုံသာပေတွာ သယံ တဿ ဥဘော ကောဋီယော
ခုံသိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိသု။ တံ တထာ ဟံသေဟိ နိယမာနံ ဂါမဒါရကာ
ဒိသ္မာ “ဒွေ ဟံသာ ကစ္ဆပံ ဒဏ္ဍကေန ဟရန္တိ”တိ အာဟံသု။

ကစ္ဆပေါ “ယဒိ မံသဟာယကာနေန္တိ၊ တုမှာကံ ဧတ္ထ ကိံ ဒုဠ္ဇစေဋ္ဌကာ”တိ
ဝတ္ထုကာမော ဟံသာနံ သီဃဝေဂတာယ ဗာရာဏသိနဂရေ ရာဇနိဝေသနဿ
ဥပရိဘာဂံ သမ္ဗုတ္တကာလေ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတော ဒဏ္ဍကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အာကာ-
သင်္ဂဏေ ပတိတွာ ဒွေဘာဂေါ အဟောသိ၊ “ကစ္ဆပေါ အာကာသတော
ပတိတွာ ဒွေဓာဘိန္တော”တိ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ ရာဇာဗောဓိသတ္တံ
အာဒါယ အမစ္စဂဏပရိဝုတော တံ ဌာနံ ဂန္တော ကစ္ဆပံ ဒိသ္မာ ဗောဓိသတ္တံ
ပုစ္ဆိ “ပဏ္ဍိတ ကိန္တိ ကတွာ သေ ပတိတော”တိ။ ဗောဓိသတ္တော “စိရပဋိ-
ကဇီဟံ ရာဇာနံ ဩဝဒိတုကာမော ဥပါယံ ဥပဓာရေန္တော စရာမိ၊ ဣမိနာ
ကစ္ဆပေန ဟံသေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော ကတော ဘဝိဿတိ၊ တေဟိ ဣမံ
‘ဟိမဝန္တ နေဿာမာ’တိ ဒဏ္ဍကံ ခုံသာပေတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တေဟိ ဘဝိ-
တဗ္ဗံ၊ အထ ဣမိနာ ကဿစိ ဝစနံ သုတွာ အရက္ခိတမုခတာယ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု-
ကာမေန ဒဏ္ဍကာ ဝိဿဇ္ဇော ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ အာကာသတော ပတိတွာ
ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ “အာမ မဟာရာဇ အတိမုခရာ
နာမ အပရိယန္တဝစနာ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ ပါပုဏန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဝေါစ—

၁၂၉။ “အဝဒိ ဝတ အတ္တာနံ၊ ကစ္ဆပေါ ဗျာဟရံ ဂိရံ။
သုဂ္ဂဟိတသ္မိံ ကဋ္ဌသ္မိံ၊ ဝါစာယ သကိယာ’ဝမိ။

၁-ဟာရေတုကာမော (သီ၊ဣ)

၁၃၀။ တေမ္ဗိ ဒိသ္မာ နရဝိရိယသေဋ္ဌ၊ ဝါစံ ပမုဇ္ဈေ ကုသလံ နာတိဝေလံ။
ပဿသိ ဗဟုဘာဏေန၊ ကစ္ဆပံ ဗျသနံ ဂတ”န္တိ။

တတ္ထ အဝဇီ ဝဇာတိ သာတေသိ ဝတ။ ဗျာဟရန္တိ ဗျာဟရန္တော။
သုဂ္ဂဟိတသ္မိံ ကဋ္ဌသ္မိန္တိ မုခေန သုဋ္ဌ၊ ခံသိတွာ ဂဟိတေ ဒဏှကေ။ ဝါစာယ
သင်္ကယာ’ဝဇီတိ အတိမုခရတာယ အကာလေ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တော ဒဋ္ဌဌာနံ
ဝိဿဇ္ဇေတွာ တာယ သကာယ ဝါစာယ အတ္တာနံ အဝဇီ သာတေသိ။
ဝေမေသ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊ န အညုထာတိ။ တေမ္ဗိ ဒိသ္မာတိ တေမ္ဗိ ကာရဏံ
ဒိသ္မာ။ နရဝိရိယသေဋ္ဌာတိ နရေသု ဝိရိယေန သေဋ္ဌ ဥက္ကမဝိရိယ ရာဇဝရ။
ဝါစံ ပမုဇ္ဈေ ကုသလံ နာတိဝေလန္တိ သစ္စာဒိပဋိသံယုတ္တံ ကုသလမေဝ
ပဏှိတော ပုရိသော မုဇ္ဈေယျ နိစ္ဆာရေယျ၊ တမ္ဗိ ဟိတံ ကာလယုတ္တံ၊ န
အတိဝေလံ၊ အတိက္ကန္တကာလံ အပရိယန္တဝါစံ န ဘာသေယျ။ ပံဿသိတိ နနု
ပစ္စက္ခတော ပဿသိ။ ဗဟုဘာဏေနာတိ ဗဟုဘာဏနေန။ ကစ္ဆပံ ဗျသနံ
ဂတန္တိ ဧတံ ကစ္ဆပံ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တန္တိ။

ရာဇာ “မံ သန္ဓာယ ဘာသတိ”တိ ဥတွာ “အမေ သန္ဓာယ ကထေသိ
ပဏှိတာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “မဟာရာဇ တံ ဝါ ဟောဟိ အညော
ဝါ၊ ယောကောစိ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဘာသန္တော ဝေရူပံ ဗျသနံ ပါပုဏာတိ”တိ
ပါကဋ္ဌံ ကတွာ ကထေသိ။ ရာဇာ တတော ပဋ္ဌာယ ဝိရမိတွာ မန္တဘာဏီ
အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကစ္ဆပေါ ကောကာလိကော အဟောသိ၊ ဒွေ ဟံသပေါတကာ ဒွေ မဟာ-
ထေရာ၊ ရာဇာ အာနန္တော၊ အမစ္စပဏှိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကစ္ဆပဇာတကဝဏှနာ ပဉ္စမာ။

၆-မစ္ဆဇာတကဝဏှနာ (၂၁၆)

န မာ’ယမဂ္ဂိ တပတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိ-
ကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉ္စိ ဘိက္ခု သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု
ဥက္ကဏှိတေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ကေန ဥက္ကဏှာပိ-
တေသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ
“အယံ တေ ဘိက္ခု ဣတ္ထိ အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ဧတံ နိဿာယ သုလေန

ဝိဇ္ဇိတွာ အင်္ဂါရေသု ပစိတွာ ခါဒိတဗ္ဗတံ ပတ္တော ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ ဇိဝိတံ အလက္ခာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ကေဝဇ္ဇာ ဇာလေ လဂ္ဂံ မစ္ဆံ ဥဒ္ဓရိတွာ ဥဏှဝါလုကာပိဋေ ဌပေတွာ “အင်္ဂါရေသု နံ ပစိတွာ ခါဒိဿာမာ”တိ သူလံ တစ္ဆိံသု။ မစ္ဆော မစ္ဆိံ အာရဗ္ဘ ပရိဒေဝမာနော ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၃၁။ “န မာ’ယမဂ္ဂိ တပတိ၊ န သူလော သာဓုတစ္ဆိတော။
ယဉ္ဇ မံ မညတေ မစ္ဆိ၊ အညံ သော ရတိယာ ဂတော။

၁၃၂။ သော မံ ဒဟတိ ရာဂဂ္ဂိ၊ စိတ္တံ စူပတပေတိ မံ။
ဇာလိနော မုဉ္ဇထာ’ယိရာ မံ၊ န ကာမေ ဟညတေ ကွစိ”တိ။

တတ္ထ န မာ’ယမဂ္ဂိ တပတိတိ န မံ အယံ အဂ္ဂိ တပတိ၊ န တာပံ ဇနေဟိ၊ န သောစယတိတိ အတ္တော။ န သူလောတိ အယံ သူလောပိ သာဓုတစ္ဆိတော မံ န တပတိ၊ န မေ သောကံ ဥပ္ပါဒေတိ။ ယဉ္ဇ မံ မညတေတိ ယံ ပန မံ မစ္ဆိ ဧဝံ မညတိ “အညံ မစ္ဆိံ သော ပဉ္ဇကာမဂုဏရတိယာ ဂတော”တိ၊ တဒေဝ မံ တပတိ သောစယတိ။ သော မံ ဒဟတိတိ ယော ပနေသ ရာဂဂ္ဂိ၊ သော မံ ဒဟတိ ဈာပေတိ။ စိတ္တံ စူပတပေတိ မန္တိ ရာဂသမ္ပယုတ္တကံ မမ စိတ္တမေဝ စ မံ ဥပတာပေတိ ကိလမေတိ ဝိဟေဋ္ဌေတိ။ ဇာလိနောတိ ကေဝဇ္ဇေ အာလပတိ။ တေ ဟိ ဇာလဿ အတ္ထိတာယ “ဇာလိနော”တိ ဝုစ္စန္တိ။ မုဉ္ဇထာ’ယိရာ မန္တိ မုဉ္ဇထ မံ သာမိနောတိ ယာစတိ။ န ကာမေ ဟညတေ ကွစိတိ ကာမေပတိဋ္ဌိတော” ကာမေန နိယမာနော သတ္တော န ကွစိ ဟညတိ။ န ဟိ တံ တုမှာဒိသာ ဟနိတုံ အနုစ္ဆရိကာတိ ပရိဒေဝတိ။ အထ ဝါ ကာမေတိ ဟေတုဝစနေဘုမ္မံ၊ ကာမဟေတု မစ္ဆိံ အနုဗန္ဓမာနော နာမန ကွစိတုမှာဒိသေဟိ ဟညတိတိ ပရိဒေဝတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော နဒိတိရံ ဂတော တဿ မစ္ဆဿ ပရိဒေဝိတသဒ္ဓံ သုတွာ ကေဝဇ္ဇေ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ မစ္ဆံ မောစေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ

ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါမန္တိ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ၊ မန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊
ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-သေဂ္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၇)

သဗ္ဗော လောကောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ပဏ္ဍိကဥပါ-
သကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကေကနိပါတေ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓာပိ သတ္တာ
တံ “ကိ” ဥပါသကစိရဿံ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပဏ္ဍိကဥပါသကော “မိတာ
မေ ဘန္တေ နိစ္စံ ပဟံသိတမုဒိ၊ တမဟံ ဝိမံသိတွာ ဧကဿ ကုလဒါရကဿ
အဒါသိ”၊ တတ္ထ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာယ တုမှာကံ ဒဿနာယ အာဂန္တု ဩကာသံ န
လဘိ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသကဣဒါနေဝေသာ သီလဝတိ၊
ပုဗ္ဗေပိ သီလဝတိ၊ တံ စ န ဣဒါနေဝေတံ ဝိမံသသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝိမံသိယေဝါ”တိ
ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ တဒါ အယမေဝ ပဏ္ဍိကဥပါသကော “မိတရံ
ဝိမံသိဿာမိ”တိ အရညံ နေတွာ ကိလေသဝသေန ဣစ္ဆန္တော ဝိယ ဟတ္ထေ
ဂဏှိ။ အထ နံ ပရိဒေဝမာနံ ပဌမဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

၁၃၃။ “သဗ္ဗော လောကော အတ္တမနော အဟောသိ၊
အကောဝိဒါ ဂါမဓမ္မဿ သေဂ္ဂ။
ကောမာရိ ကော နာမ တဝ’ဇ္ဇ ဓမ္မော၊
ယံ တံ ဂဟိတာ ပဝနေ ပရောဒသိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗော လောကော အတ္တမနော အဟောသိတိ အဗ္ဗ သကလောပိ
သတ္တလောကော ဧတိဿာ ကာမသေဝနာယ အတ္တမနော ဇာတော။
အကောဝိဒါ ဂါမဓမ္မဿ သေဂ္ဂ။တိ သေဂ္ဂ။တိ တဿာ နာမံ။ တေန တံ ပန
အဗ္ဗ သေဂ္ဂ၊ အကောဝိဒါ ဂါမဓမ္မဿ၊ ဣမသ္မိံ ဂါမဓမ္မေ ဝသလဓမ္မေ အကု-
သလာသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကောမာရိ ကော နာမ တဝ’ဇ္ဇ ဓမ္မောတိ
အဗ္ဗ ကုမာရိ ကော နာမေသ ၂ တဝ အဇ္ဇ သဘာဝေါ။ ယံ တံ ဂဟိတာ
ပဝနေ ပရောဒသိတိ တံ မယာ ဣမသ္မိံ ပဝနေ သန္တဝဝသေန ဟတ္ထေ ဂဟိတာ

နိပါတ်] ၇-ဗီရဏထမ္ဘဝဂ္ဂ ၈-ကုဋ္ဌဝါဏီဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၈) ၁၆၅

ပရောဒသိ န သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ၊ ကော သေ တဝ သဘာဝေါ၊ ကိံ ကုမာရိကာယေဝ
တွနိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ကုမာရိကာ “အာမ တာတ ကုမာရိကာယေဝါဟံ၊ နာဟံ
မေထုနဓမ္မံ နာမ ဇာနာမီ”တိ ဝတွာ ပရိဒေဝမာနာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “ယော ဒုက္ခဖုဋ္ဌာယ ဘဝေယျ တာဏံ၊
သော မေ ပိတာ ဒုဗ္ဘိ ဝနေ ကရောတိ။
သာ ကဿ ကန္တာမိဝနဿ မဇ္ဈေ၊
ယော တာယိတာ သော သဟသံ ကရောတိ”တိ။

သာ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာယေဝ။ ဣတိ သော ပဏ္ဍိကော တဒါ ဓိတရံ
ဝိမံသိတွာ ဂေဟံ နေတွာ ကုလဒါရကဿ ဒတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပဏ္ဍိကဥပါသကော သောတာပတ္တိ-
ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဓိတာ ဓိတာယေဝ၊ ပိတာ ပိတာယေဝ အဟောသိ၊
တဿ ကာရဏဿ ပစ္စက္ခကာရိကာ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟော-
သိန္နိ။

သေဂ္ဂုဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-ကုဋ္ဌဝါဏီဇဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၈)

သဌဿ သာဌေယျမိဒန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ကုဋ္ဌဝါဏီဇံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဟိ ကုဋ္ဌဝါဏီဇော စ
ပဏ္ဍိတဝါဏီဇော စ ဒွေ ဝါဏီဇော မိတ္တိကာ^၁ ဟုတွာ ပဉ္စ သကဋသတာနိ
ဘဏ္ဍာဿ ပူရာပေတွာ ပုဗ္ဗန္တတော အပရန္တံ ဝိစရမာနာ ဝေါဟာရံ ကတွာ
ဗဟုံ လာဘံ လဘိတွာ သာဝတ္ထိံ ပစ္စာဂမိ^၂သု။ ပဏ္ဍိတဝါဏီဇော ကုဋ္ဌဝါဏီဇံ
အာဟ “သမ္ပ ဘဏ္ဍံ ဘာဇေမာ”တိ။ ကုဋ္ဌဝါဏီဇော “အယံ ဒီသရတ္တံ ဒုက္ခ-
သေယျာယ ဒုဗ္ဘောဇနေန ကိလန္တော အတ္တနော သရေ နာနဂ္ဂရသံ ဘတ္တံ
ဘုဉ္ဇိတွာ အဇီရကေန မရိဿတိ၊ အထ သဗ္ဗမေတံ ဘဏ္ဍံ မယှမေဝ
ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “နက္ခတ္တံ န မနာပံ၊ ဒိဝသော န မနာပေါ၊ သွေ

ဇာနိဿာမိ၊ ပုနဒိဝသေ ဇာနိဿာမိ”တိ ကာလံ ခေပေတိ။ အထ နံ ပဏ္ဍိတ-
ဝါဏိဇော နိပ္ပိဋေတွာ ဘာဇာပေတွာ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ
ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ သတ္တာ “ကဒါ အာဂတော-
သီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အခုမာသမတ္ထော မေ ဘန္တေ အာဂတဿာ”တိ ဝတွာ
“အထ ကဿာ ဧဝံ ပပဉ္စံ ကတွာ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ အာဂတောသီ”တိ ပုဋ္ဌော တံ
ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသက ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ
ကုဋ္ဌဝါဏိဇောယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အမစ္စ-
ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တဿ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော အဟောသိ။ တဒါ
ဂါမဝါသီ စ နဂရဝါသီ စ ဒွေ ဝါဏိဇော မိတ္တာ အဟေသုံ။ ဂါမဝါသီ နဂရ-
ဝါသိဿ သန္တိကေ ပဉ္စ ဖာလသတာနိ ဌပေသိ။ သော တေ ဖာလေ ဝိတ္တိဏိတွာ
မူလံ ဂဟေတွာ ဖာလာနံ ဌပိတဋ္ဌာနေ မူသိကဝစ္စံ အာကိရိတွာ ဌပေသိ။
အပရဘာဂေ ဂါမဝါသီ အာဂန္ဓာ “ဖာလေ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ ကုဋ္ဌ-
ဝါဏိဇော “ဖာလာ တေ မူသိကာဟိ ခါဒိတာ”တိ မူသိကဝစ္စံ ဒေသေသိ။
ဣတရော “ခါဒိတာဝ ဟောန္တု၊ မူသိကာဟိ ခါဒိတေ ကိံ သက္ကာ ကာတု”န္တိ
နှာနတ္ထာယ တဿ ပုတ္တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ဧကဿ သဟာယကဿ ဂေဟေ
“ဣမဿ ကတ္ထမိ ဂန္တု မာ အဒတ္တာ”တိ ဝတွာ အန္တောဂဗ္ဗေ နိဿိဒါပေတွာ သယံ
နှာယိတွာ ကုဋ္ဌဝါဏိဇဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော “ပုတ္တော မေ ကဟ”န္တိ
အာဟ။ သမ္ပ တဝ ပုတ္တံ တီရေ ဌပေတွာ မမ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂကာလေ ဧကော
ကုလလော အာဂန္ဓာ တဝ ပုတ္တံ နခပဉ္စရေန ဂဟေတွာ အာကာသံ
ပက္ခန္တော၊ အဟံ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဝိရိတွာ ဝါယမန္တောပိ မောစေတုံ
နာသက္ခိန္တိ။ တံ မုသာ ဘဏသိ၊ ကုလလာ ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဂန္တု
သမတ္တာ နာမ နတ္ထိတိ။ သမ္ပ ဟောတု၊ အယုတ္တေပိ ဟောန္တေ^၁ အဟံ ကိံ
ကရောမိ၊ ကုလလေနေဝ တေ ပုတ္တော နိတောတိ။ သော တံ သန္တဇ္ဇေတွာ
“အရေ ဒုဋ္ဌစောရ မနုဿမာရက ဣဒါနိ တံ ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္ဓာ ကဗျာပေဿာ-
မိ”တိ^၂ နိက္ခမိ။ သော “မမ^၃ ရုစ္စနကမေဝ ကရောသီ”တိ တေနေဝ သဒ္ဓိံ
ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။

ကုဋ္ဌဝါဏိဇော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “အယံ သာမိ မမ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ
နှာယိတုံ ဂတော၊ ‘ကဟံ မေ ပုတ္တော’တိ ပုတ္တေ ‘ကုလလေန ဟဋ္ဌော’တိ အာဟ။

၁-ယုတ္တောပိ ဟောတု အယုတ္တောပိ (က)၊ ယုတ္တမ္ပိ ဟောတု၊ အယုတ္တမ္ပိ ဟောတု (သျှာ)

၂-ကထာပေဿာမိတိ (က)

၃-တဝ (သီ၊ဣ)

ဝိနိစ္ဆိနထ မေ အဉ္စ”န္တိ။ ဗောဓိသတ္တော “သစ္စံ ဘဏေ”တိ ဣတရံ ပုစ္ဆိ။ သော
အာဟ “အာမ သာမိ၊ အဟံ တံ အာဒါယ ဂတော၊ သေနေန ပဟဋ္ဌ-
ဘာဝေါ သစ္စမေဝ သာမိ”တိ။ ကိံ ပန လောကေ ကုလလာ နာမ ဒါရကေ
ဟရန္တိတိ။ သာမိ အဟမ္ပိ တုမှေ ပုစ္ဆာမိ “ကုလလာ ဒါရကေ ဂဟေတွာ
အာကာသေ ဂန္တု န သက္ကောန္တိ၊ မူသိကာ ပန အယဖာလေ ခါဒန္တိ”တိ။ ဣဒံ
ကိံ နာမာတိ။ သာမိ မယာ တေဿ ဃရေ ပဉ္စ ဖာလသတာနိ ဌပိတာနိ၊
သွာယံ “ဖာလာ တေ မူသိကာဟိ ခါဒိတာ”တိ ဝတွာ “ဣဒံ တေ ဖာလေ
ခါဒိတမူသိကာနံ ဝစ္စ”န္တိ ဝစ္စံ ဒဿေတိ၊ သာမိ မူသိကာ စေ ဖာလေ ခါဒန္တိ၊
ကုလလာပိ ဒါရကေ ဟရိဿန္တိ။ သစေ န ခါဒန္တိ၊ သေနာပိ တံ န ဟရိဿန္တိ။
ဧသော ပန “ဖာလာ တေ မူသိကာဟိ ခါဒိတာ”တိ ဝဒတိ၊ တေသံ
ခါဒိတဘာဝံ ဝါ အခါဒိတဘာဝံ ဝါ ဇာနာထ၊ အဉ္စ မေ ဝိနိစ္ဆိနထာတိ။
ဗောဓိသတ္တော “သဌဿ ပဋိသာဌေယျံ ကတွာ ဇိနိဿာမီတိ ဣမိနာ စိန္တိတံ
ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ “သုဋ္ဌ၊ တေ စိန္တိတ”န္တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဝေါစ—

၁၃၅။ “သဌဿ သာဌေယျမိဒံ သုစိန္တိတံ၊
ပစ္စောဒ္ဓိတံ ပဋိကုဋ္ဌဿ ကုဋ္ဌံ။
ဖာလံ စေ ခါဒေယျံ မူသိကာ၊
ကသ္မာ ကုမာရံ ကုလလာ န ဟရေယျံ။

၁၃၆။ ကုဋ္ဌဿ ဟိ သန္တိ ကုဋ္ဌကုဋ္ဌာ၊
ဘဝတိ စာပိ နိကတိနော နိကတျာ။
ဒေဟိ ပုတ္တနဋ္ဌ ဖာလနဋ္ဌဿ ဖာလံ၊
မာ တေ ပုတ္တမဟာသိ ဖာလနဋ္ဌော”တိ။

တတ္ထ သဌဿာတိ သဌဘာဝေန ကေရာဋိကေန “ဧကံ ဥပါယံ ကတွာ
ပရသန္တကံ ခါဒိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သဌဿ။ သာဌေယျမိဒံ သုစိန္တိတန္တိ ဣဒံ
ပဋိသာဌေယျံ စိန္တေန္တေန တယာ သုဋ္ဌ၊ စိန္တိတံ။ ပစ္စောဒ္ဓိတံ ပဋိကုဋ္ဌဿ
ကုဋ္ဌန္တိ ကုဋ္ဌဿ ပုဂ္ဂလဿ တယာ ပဋိကုဋ္ဌံ သုဋ္ဌ၊ ပစ္စောဒ္ဓိတံ၊ ပဋိဘာဝံ ကတွာ
ဩဒ္ဓိတသဒိသမေဝ ကတန္တိ အတ္ထော။ ဖာလံ စေ ခါဒေယျံ မူသိကာတိ
ယဒိ မူသိကာ ဖာလံ ခါဒေယျံ။ ကသ္မာ ကုမာရံ ကုလလာ န ဟရေယျန္တိ
မူသိကာသုဖာလေ ခါဒန္တိသု ကုလလာ ကိံ ကာရဏာ ကုမာရံ နော ဟရေယျံ။

ကုဋ္ဌဿ ဟိ သန္တိကုဋ္ဌကုဋ္ဌာတိ တံ “အဟမေဝ မူသိကာဟိ ဖာလေ ခါဒါပိတပုရိသော ကုဋ္ဌော”တိ မညသိ၊ တာဒိသဿ ပန ကုဋ္ဌဿ ဣမသ္မိံ လောကေ ဗဟူ ကုဋ္ဌာ သန္တိ၊ ကုဋ္ဌဿ ကုဋ္ဌာတိ ကုဋ္ဌပဋိကုဋ္ဌာနံ ဧတံ နာမံ၊ ကုဋ္ဌဿ ပဋိကုဋ္ဌာ နာမ သန္တိတိ ပုတ္တံ ဟောတိ။ **ဘဝတိ စာပိ နိကတိနော နိကဉ္စာတိ နိကတိနော** နေကတိကဿ ဝဉ္စနကပုဂ္ဂလဿ နိကဉ္စာ အပရော နိကတိကာရကော ဝဉ္စနကပုရိသော ဘဝတိယေဝ။ **ဒေဟိ ပုတ္တနဋ္ဌ ဖာလနဋ္ဌဿ ဖာလန္တိ** အမ္ဘော နဋ္ဌပုတ္တ ပုရိသ ဧတဿ နဋ္ဌဖာလဿ ဖာလံ ဒေဟိ။ **မာ တေ ပုတ္တမဟာသိ ဖာလနဋ္ဌော**တိ သစေ ဟိဿ ဖာလံ န ဒဿသိ၊ ပုတ္တံ တေ ဟရိဿတိ၊ တံ တေ ခေသ မာ ဟရတု၊ ဖာလမဿ ဒေဟိတိ။ ဒေမိ သာမိ၊ သစေ မေ ပုတ္တံ ဒေတိတိ။ ဒေမိ သာမိ၊ သစေ မေ ဖာလေ ဒေတိတိ။ ဧဝံ နဋ္ဌပုတ္တော ပုတ္တံ၊ နဋ္ဌဖာလော စ ဖာလံ ပဋိလဘိတွာ ဥဘောပိ ယထာကမ္ပံ ဂတာ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋ္ဌဝါဏိဇော ဣဒါနိ ကုဋ္ဌဝါဏိဇောဝ၊ ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော-ယေဝ၊ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုဋ္ဌဝါဏိဇောတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဂရဟိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၁၉)

ဟိရညံ မေ သုဝဏ္ဏံ မေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနဘိရတိယာ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧတဿ ဟိ ပစ္စေကံ ဂဟိတံ အာရမ္ဗဏံ နာမ နတ္ထိ၊ အနဘိရတိဝါသံ ဝသန္တံ ပန တံ သတ္ထု သန္တိကံ အာနေသုံ။ သော သတ္တာရာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စ”န္တိ ဝတွာ “ကိကာရဏာ”တိ ပုတ္တေ “ကိလေသဝသေနာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “အယံ ဘိက္ခု ကိလေသော နာမ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာ-နေဟိပိ ဂရဟိတော၊ တံ ဧဝရူပေ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော ကသ္မာ တိရစ္ဆာနေ-ဟိပိ ဂရဟိတကိလေသဝသေန ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝါနရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တမေနံ ဧကော ဝနစရကော

ဂဟေတွာ အာနေတွာ ရညော အဒါသိ။ သော စိရံ ရာဇဂေဟေ ဝသမာနော ဝတ္တသမ္ပန္နော အဟောသိ။ မနုဿလောကေ ဝတ္တမာနံ ကိရိယံ ယေဘုယျေန အညာသိ။ ရာဇာ တဿ ဝတ္ထေ ပသီဒိတွာ ဝနစရကံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဣမံ ဝါနရံ ဂဟိတဌာနေယေဝ ဝိဿဇ္ဇေဟိ”တိ အာဏာပေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ ဝါနရဂဏော ဗောဓိသတ္တဿ အာဂတဘာဝံ ဥတွာ တဿ ဒဿနတ္ထာယ မဟန္တေ ပါသာဏပိဋ္ဌေ သန္တိပတိတွာ ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒနိယံ ကထံ ကတွာ “သမ္ပ ကဟံ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဝုတ္ထောသိ”တိ အာဟ။ ဗာရာဏသီယံ ရာဇနိဝေသနေတိ။ အထ ကထံ မုတ္ထောသိတိ။ ရာဇာ မံ ကေဋ္ဌိမက္ကဋ္ဌံကတွာ မမ ဝတ္ထေ ပသန္တော မံ ဝိဿဇ္ဇေသိတိ။

အထ နံ တေ ဝါနရာ “မနုဿလောကေ ဝတ္တမာနကိရိယံ” နာမ တုမေ ဇာနိဿထ။ အမှာကမ္ပိ တာဝ ကထေထ။ သောတုကာမမှာ”တိ အာဟံသု။ မာမံ မနုဿာနံ ကိရိယံ ပုစ္ဆထာတိ။ ကထေထ သောတုကာမမှာတိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ “မနုဿာ နာမ ခတ္ထိယာပိ ဗြာဟ္မဏာပိ ‘မယံ မယ’န္တိ ဝဒန္တိ။ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စတံ န ဇာနန္တိ။ သုဏာထ ဒါနိ တေသံ အန္ဓဗာလာနံ ကာရဏ”န္တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၃၇။ “ဟိရညံ မေ သုဝဏ္ဏံ မေ၊ သော ရတ္ထိံ ဒိဝါ ကထာ။
ဒုဗ္ဗေဓာနံ မနုဿာနံ၊ အရိယဓမ္မံ အပဿတံ။

၁၃၈။ ဒွေ ဒွေ ဂဟပတယော ဂေဟေ၊ ဧကော တတ္ထ အမဿုကော။
လဗ္ဗတ္ထနော ဝေဏီကတော၊ အထော အင်္ဂိတကဏ္ဍကော။
ကိတော ဓနေန ဗဟုနာ၊ သော တံ ဝိတုဒတေ ဇန”န္တိ။

တတ္ထ ဟိရညံ မေ သုဝဏ္ဏံ မေတိ ဒေသနာသိသမတ္တမေတံ။ ဣမိနာ ပန ပဒေသယေန ဒသဝိဓမ္မိ ရတနံ သဗ္ဗံ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏံ ခေတ္တဝတ္ထု၊ ဒွိပဒစတုပ္ပဒဉ္စ သဗ္ဗံ ဒဿေန္တော “ဣဒံ မေ ဣဒံ မေ”တိ အာဟ။ သော ရတ္ထိံ ဒိဝါ ကထာတိ သော မနုဿာနံ ရတ္ထိဉ္စ ဒိဝါ စ နိစ္စကာလံ ကထာ။ အညံ ပန တေ “ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ”တိ ဝါ “ဟုဘွာ န ဘဝန္တိ”တိ ဝါ န ဇာနန္တိ။ ဝေမေဝ ပရိဒေဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ ဒုဗ္ဗေဓာနန္တိ အပ္ပပညာနံ။ အရိယဓမ္မံ အပဿတန္တိ အရိယာနံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဓမ္မံ၊ အရိယံ ဝါ နိဒ္ဒေါသံ နဝရိဓံ လောကုတ္တရဓမ္မံ အပဿန္တာနံ သောဝ ကထာ။ အညာ ပန “အနိစ္စံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ”တိ တေသံ ကထာ နာမ နတ္ထိ။

ဂဟပတယောတိ ဂေဟေ အဓိပတိဘူတာ။ ဧကော တတ္ထာတိ တေသု
 ဒွီသု သရဿာမိကေသု “ဧကော”တိ မာတုဂါမံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တတ္ထ
 ဝေဏိကတောတိ ကတဝေဏိ၊ နာနပ္ပကာရေန သဏ္ဌာပိတကေသကလာပေါတိ
 အတ္ထော။ အထော အင်္ဂိတကဏ္ဍကောတိ အထ သွေဝ ဝိဒ္ဓကဏ္ဍော ဆိဒ္ဓ-
 ကဏ္ဍောတိ လမ္ဗကဏ္ဍတံ သန္ဓာယာဟ။ ကိတော ဓနေန ဗဟုနာတိ သော
 ပနေသ အမဿကော လမ္ဗတ္ထနော ဝေဏိကတော အင်္ဂိတကဏ္ဍော မာတာ-
 ပိတုနံ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ကိတော၊ မဏ္ဍေတွာ ပဿာဓေတွာ ယာနံ အာရောပေတွာ
 မဟန္တေန ပရိဝါရေန သရံ အာနိတော။ သော တံ ဝိတုဒတေ ဇနန္တိ သော
 ဂဟပတိ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံ ဂေဟေ ဒါသကမ္မကရာဒိဘေဒံ
 ဇနံ “အရေ ဒုဋ္ဌဒါသ ဒုဋ္ဌဒါသိ ဣမံ န ကရောသိ”တိ မုခသတ္တိဟိ ဝိတုဒတိ၊
 သာမိကော ဝိယ ဟုတွာ မဟာဇနံ ဝိစာရေတိ။ ဧဝံ တာဝ “မနုဿလောကေ
 အတိဝိယ အယုတ္တ”န္တိ မနုဿလောကံ ဂရဟိ။

တံ သုတွာ သဗ္ဗေ ဝါနရာ “မာ ကထေထ၊ မာ ကထေထ၊ အသောတဗ္ဗ-
 ယုတ္တကံ အဿုမှာ”တိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ကဏ္ဍေ ဒဠိ ပိဒဟိံသု။
 “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အမှေဟိ ဣဒံ အယုတ္တံ သုတ”န္တိ တံ ဌာနမ္ပိ ဂရဟိတွာ
 အညတ္တ အဂမံသု။ သော ပိဋ္ဌိပါသာဏော ဂရဟိတပိဋ္ဌိပါသာဏောယေဝ
 ကိရ နာမ ဇာတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဝါနရဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ၊ ဝါနရိန္ဒော ပန
 အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂရဟိတဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဓမ္မဇေဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၀)

သုခံ ဇီဝိတရူပေါသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ
 ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါ-
 နေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မယံ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝ၊ သန္တာသမတ္တမ္ပိ ပန
 ကာတုံ နာသက္ခိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ယသပါဏိ^၁ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ကာဠ-
ကော နာမဿ သေနာပတိ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿေဝ
ပုရောဟိတော အဟောသိ နာမေန ဓမ္မဓဇော နာမ၊ ရညော ပန သီသပ္ပ-
သာနေကပ္ပကော ဆတ္တပါဏိ နာမ။ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတိ၊ သေနာပတိ
ပနဿ ဝိနိစ္ဆယံ ကရောန္တော လဉ္စ ခါဒတိ ပရိပိဋ္ဌိမံသိကော၊ လဉ္စ ဂဟေတွာ
အဿာမိကေ သာမိကေ ကရေတိ။ အထေကဒိဝသံ ဝိနိစ္ဆယေ ပရာဇိ-
တော မနုဿော ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တန္တော ဝိနိစ္ဆယာ နိက္ခန္တော ရာဇပဋ္ဌာနံ
ဂစ္ဆန္တံ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ တဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “တုမှာဒိသေသု နာမ သာမိ
ရညော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသန္တေသု ကာဠကသေနာပတိ လဉ္စ ဂဟေတွာ
အဿာမိကေ သာမိကေ ကရေတိ”တိ အတ္တနော ပရာဇိတဘာဝံ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ကထေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဧဟိ ဘဏေ၊ အဉ္စ
တေ ဝိနိစ္ဆိနိဿာမီ”တိ တံ ဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ မဟာဇနော
သန္ဓိပတိ၊ ဗောဓိသတ္တော တံ အဉ္စ ပဋိဝိနိစ္ဆိနိတွာ သာမိကညေဝ သာမိကံ
အကာသိ။

မဟာဇနော သာဓုကာရံ အဒါသိ၊ သော သဒ္ဓေါ မဟာ အဟောသိ။
ရာဇာ တံ သုတွာ “ကိံ သဒ္ဓေါ နာမေသော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ဓမ္မဓဇပဏ္ဍိ-
တေန ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတော အဇ္ဇော သုဝိနိစ္ဆိတော၊ တတြေသ သာဓုကာရသဒ္ဓေါတိ။
ရာဇာ တုဋ္ဌော ဗောဓိသတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “အဇ္ဇော ကိရ တေ အာစရိယ
ဝိနိစ္ဆိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ မဟာရာဇ၊ ကာဠကေန ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ အဉ္စ ဝိနိစ္ဆိ-
နိ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ တုမှေဝ အဉ္စ ဝိနိစ္ဆိနထ၊ မယုဉ္စ ကဏ္ဍသုခံ
ဘဝိဿတိ လောကဿ စ ဝုရိ”တိ ဝတွာ အနိစ္ဆန္တမ္ပိ တံ “သတ္တာနုဒ္ဓယာယ
ဝိနိစ္ဆယေ နိသီဒထာ”တိ ယာစိတွာ သမ္ပုဋိန္တာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိ-
သတ္တော ဝိနိစ္ဆယေ နိသီဒတိ၊ သာမိကေယေဝ သာမိကေ ကရေတိ။

ကာဠကော တတော ပဋ္ဌာယ လဉ္စ အလဘန္တော လာဘတော ပရိဟာ-
ယိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ “မဟာရာဇ ဓမ္မဓဇပဏ္ဍိတော
တဝ ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတိ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ရညော အန္တရေ ပရိဘိဉ္စိ။ ရာဇာ အသဒ္ဓ-
ဟန္တော “မာ ဧဝံ အဝစာ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုန တေန “သစေ မေ န သဒ္ဓဟထ၊
တဿာဂမနကာလေ ဝါတပါနေန ဩလောကေထ။ အထာနေန သကလ-
နဂရဿ အတ္တနော ဟတ္ထေ ကတဘာဝံ ပဿိဿထာ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ တဿ
အဇ္ဇကာရကပရိသံ ဒိသ္မာ “ဧတဿေဝ ပရိသာ”တိ သညာယ ဘိဇ္ဇိတွာ “ကိံ

ကရောမ သေနာပတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ဧတံ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ ဩဋ္ဌာရိက-
ဒေါသံ အပဿန္တဘံ ကထံ မာရေဿာမာတိ။ အတ္ထေကော ဥပါယောတိ။
ကတရူပါယောတိ။ အသယုမဿ ကမ္မံ အာရောပေတွာ^၁ တံ ကာတုံ
အသက္ကောန္တံ တံ တေန ဒေါသေန မာရေဿာမာတိ။ ကိံ ပန အသယုကမ္မန္တိ။
မဟာရာဇ ဥယျာနံ နာမ သာရဘူမိယံ ရောပိတံ ပဋိဇဉ္ဇိယမာနံ တိဟိ စတူဟိ^၂
သံဝစ္ဆရေဟိ ဖလံ ဒေတိ။ တုမေ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သွေ ဥယျာနံ
ကိဋ္ဌိဿာမ၊ ဥယျာနံ မေ မာပေဟိ”တိ ဝဒေယ၊ သော မာပေတုံ န သက္ခိဿတိ။
အထ နံ တသ္မိံ ဒေါသေ မာရေဿာမာတိ။

ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ ပဏ္ဍိတ မယံ ပုရာဏဥယျာနေ စိရံ ကိဋ္ဌိမှ၊
ဣဒါနိ နဝဥယျာနေ ကိဋ္ဌိတုကာမမှ၊ သွေ ကိဋ္ဌိဿာမ၊ ဥယျာနံ နော မာပေဟိ၊
သစေ မာပေတုံ န သက္ခိဿသိ၊ ဇိဝိတံ တေ နတ္ထိတိ။ ဗောဓိသတ္တော “ကာဠု-
ကေန လဉ္စိ အလဘမာနေန ရာဇာ အန္တရေ ပရိဘိန္ဒော ဘဝိဿတိ”တိ
ဥတွာ “သက္ကောန္တော ဇာနိဿာမိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဂေဟံ ဂန္တော
သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ စိန္တယမာနော သယနေ နိပဋ္ဌိ၊ သက္ကဿ ဘဝနံ
ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော ဗောဓိသတ္တဿ စိတ္တံ ဥတွာ
ဝေဂေနာဂန္တော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အာကာသေ ဌတွာ “ကိံ စိန္တေသိ
ပဏ္ဍိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကောသိ တွန္တိ။ သက္ကောဟမသ္မိတိ။ ရာဇာ မံ ဥယျာနံ
မာပေဟိတိ အာဟ၊ တံ စိန္တေမိတိ။ ပဏ္ဍိတ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ တေ
နန္ဒနဝနစိတ္တံလတာဝနသဒိသံ ဥယျာနံ မာပေဿာမိ၊ ကတရသ္မိံ ဌာနေ
မာပေမိတိ။ အသုကဋ္ဌာနေ မာပေဟိတိ။ သက္ကော မာပေတွာ ဒေဝပုရမေဝ
ဂတော။

ပုနဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တော ဥယျာနံ ပစ္စက္ခတော ဒိဿော ဂန္တော ရညော
အာရောစေသိ “နိဋ္ဌိတံ တေ မဟာရာဇ ဥယျာနံ၊ ကိဋ္ဌဿူ”တိ။ ရာဇာ ဂန္တော
အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန မနောသိလာဝဏ္ဏေန ပါကာရေန ပရိက္ခိတ္တံ ဒွါရဇ္ဇာလက-
သမ္ပန္တံ ပုပ္ဖလဘာရဘရိတနာနာရုက္ခပဋိမဏ္ဍိတံ ဥယျာနံ ဒိဿော ကာဠုကံ
ပုစ္ဆိ “ပဏ္ဍိတေန အမှာကံ ဝစနံ ကတံ၊ ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ”တိ။
မဟာရာဇ ဧကရတ္ထေန ဥယျာနံ မာပေတုံ သက္ကောန္တော ရဇ္ဇံ ဂဟေတုံ ကိံ
န သက္ကောတိတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာတိ။ အပရမ္ပိ နံ အသယုကမ္မံ ကာရေ-
မာတိ။ ကိံ ကမ္မံ နာမာတိ။ သတ္တရတနမယံ ပေါက္ခရဏိံ မာပေမာတိ။
ရာဇာ “သာရူ”တိ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “အာစရိယ ဥယျာနံ တာဝ တေ

၁-အာရောစေတွာ (သိ၊ ဣ) ၂-ဒွိဟိ စတူဟိ (သိ၊ ဣ)

မာပိတံ၊ တေဿ ပန အနုစ္စဝိကံ သတ္တရတနမယံ ပေါက္ခရဏိံ မာပေဟိ။ သစေ မာပေတုံ န သက္ခိဿသိ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “သာဓု မဟာရာဇ၊ သက္ကောန္တော မာပေဿာမိ”တိအာဟ။ အထဿ သက္ကော ပေါက္ခရဏိံ မာပေသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ သတတိတ္ထံ သဟဿဝက်ံ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္စန္ဒံ နန္ဒနပေါက္ခရဏိသဒိသံ။

ပုနဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တော တမ္ဗိ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ရညော အာရောစေသိ “မာပိတာ ဒေဝ ပေါက္ခရဏိ”တိ။ ရာဇာ တမ္ဗိ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ”တိ ကာဠကံ ပုစ္ဆိ။ ဥယျာနဿ အနုစ္စဝိကံ ဂေဟံ မာပေတုံ အာဏာပေဟိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ဣဒါနိ အာစရိယ ဣမဿ ဥယျာနဿ စေဝ ပေါက္ခရဏိယာ စ အနုစ္စဝိကံ သဗ္ဗဒန္တမယံ ဂေဟံ မာပေဟိ၊ နော စေ မာပေဿသိ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ အထဿ သက္ကော ဂေဟမ္ဗိ မာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပုနဒိဝသေ တမ္ဗိ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တမ္ဗိ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ”တိ ကာဠကံ ပုစ္ဆိ။ “ဂေဟဿ အနုစ္စဝိကံ မဏိံ မာပေတုံ အာဏာပေဟိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ပဏ္ဍိတ ဣမဿ ဒန္တမယ-ဂေဟဿ အနုစ္စဝိကံ မဏိံ မာပေဟိ၊ မဏိအာလောကေန ဝိစရိဿာမ။ သစေ မာပေတုံ န သက္ကောသိ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ အထဿ သက္ကော မဏိမ္ဗိ မာပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော ပုနဒိဝသေ တံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တမ္ဗိ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမာ”တိ ကာဠကံ ပုစ္ဆိ။ မဟာ-ရာဇ ဓမ္မဇေဇာတကဿ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဒါယိကာ ဒေဝတာ အတ္ထိ မညေ၊ ဣဒါနိ ယံ ဒေဝတာပိ မာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ တံ အာဏာပေဟိ။ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ နာမ မနုဿံ ဒေဝတာပိ မာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ တသ္မာ “စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ မေ ဥယျာနပါလံ မာပေဟိ”တိ တံ ဝဒါဟိတိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “အာစရိယ တယာ အမှာကံ ဥယျာနံ၊ ပေါက္ခရဏိ၊ ဒန္တမယပါသာဒေါ၊ တဿ အာလောကကရဏတ္ထာယ မဏိရတနဉ္စ မာပိတံ၊ ဣဒါနိ မေ ဥယျာနရက္ခကံ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ဥယျာနပါလံ မာပေဟိ၊ နော စေ မာပေဿသိ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “ဟောတု၊ လဘမာနော ဇာနိဿာမိ”တိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ သုဘောဇနံ ဘုဒ္ဓိတွာ နိပန္နော ပစ္စုသကာလေ ပဗုဇ္ဈိတွာ သယနပိဌေ နိဿိန္နော စိန္တေသိ “သက္ကော ဒေဝရာဇာ ယံ အတ္တနာ သက္ကာ မာပေတုံ၊ တံ မာပေသိ၊ စတုရင်္ဂသမန္ဓာဂတံ ပန ဥယျာနပါလံ န သက္ကာ မာပေတုံ၊ ဧဝံ

သန္တေ ပရေသံ ဟတ္ထေ မရဏတော အရညေ အနာထမရဏမေဝ ဝရတရ”န္တိ။
သော ကဿဗိ အနာရောစေတွာ ပါသာဒါ ဩတရိတွာ အဂ္ဂဒ္ဓါရေနေဝ နဂရာ
နိက္ခမိတွာ အရညံ ပရိသိတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သတံ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇ-
မာနော နိသီဒိ။

သက္ကော တံ ကာရဏံ ဥတွာ ဝနစရကော ဝိယ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ
ဥပသင်္ကမိတွာ “ဗြာဟ္မဏ တံ သုခုမာလော၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗဒုက္ခရူပေါ” ဝိယ ဣမံ
အရညံ ပရိသိတွာ ကိံ ကရောန္တော နိသိန္ဓောသီ”တိ ဣမမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော
ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၉။ “သုခံ ဇိဝိတရူပေါသိ၊ ရဋ္ဌာ ဝိဝနမာဂတော။
သော ဧကကော ရုက္ခမူလေ၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယသီ”တိ။

တတ္ထ သုခံ ဇိဝိတရူပေါသီတိ တံ သုခေန ဇိဝိတသဒိသော သုခေမိတော
သုခပရိဟတော ဝိယ။ ရဋ္ဌာတိ အာကိဏ္ဏမနုဿဋ္ဌာနာ။ ဝိဝနမာဂတောတိ
နိရဒကဋ္ဌာနံ အရညံ ပရိဋ္ဌော။ ရုက္ခမူလေတိ ရုက္ခသမိပေ။ ကပဏော ဝိယ
ဈာယသီတိ ကပဏော ဝိယ ဧကကော နိသိန္ဓော ဈာယသိ ပဇ္ဈာယသိ၊ ကိံ
နာမေတံ စိန္တေသီတိ ပုစ္ဆိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသက္ကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၀။ “သုခံ ဇိဝိတရူပေါသ္မိ၊ ရဋ္ဌာ ဝိဝနမာဂတော။
သော ဧကကော ရုက္ခမူလေ၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယာမိ။
သတံ ဓမ္မံ အနုဿရ”န္တိ။

တတ္ထ သတံ ဓမ္မံ အနုဿရန္တိ သမ္ပ သစ္စမေတံ၊ အဟံ သုခံ ဇိဝိတရူပေါ
ရဋ္ဌာ စ ဝိဝနမာဂတော၊ သောဟံ ဧကကောဝ ဣမသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ
ကပဏော ဝိယ ဈာယာမိ။ ယံ ပန ဝဒေသိ “ကိံ နာမေတံ စိန္တေသီ”တိ၊ တံ
တေပဝေဒေမိ “သတံ ဓမ္မံ”န္တိ။ အဟဉ္ဇိ သတံ ဓမ္မံ အနုဿရန္တော ဣဓ နိသိန္ဓော။
သတံ ဓမ္မန္တိ ပုဒ္ဒပစ္စေကပုဒ္ဒပုဒ္ဓသာဝကာနံ သတံ သပ္ပုရိသာနံ ပဏ္ဍိတာနံ
ဓမ္မံ။ လာဘော အလာဘော ယသော အယသော နိန္ဒာ ပသံသာ သုခံ
ဒုက္ခန္တိ အယဉ္ဇိ အဋ္ဌဝိဓော လောကဓမ္မော။ ဣမိနာ ပန အဟ္တာဟတာ သန္တော
န ကမ္ပန္တိ န ပဝေဓေန္တိ၊ အယမေတ္ထ အကမ္ပနသင်္ခါတော သတံ ဓမ္မော ဣမံ
အနုဿရန္တော နိသိန္ဓောမှိတိ ဒီပေတိ။

အထ နံ သက္ကော ဧဝံသန္တေ မြာဟ္မဏ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကသ္မာ နိသိန္ဓော-
သီတိ။ ရာဇာ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ ဥယျာနပါလံ အာဟရာပေတိ၊ တာဒိသံ န
သက္ကောမိ လဒ္ဓု၊ သောဟံ “ကိ” မေ ပရဿ ဟတ္ထေ မရဏေန၊ အရညံ
ပဝိသိတွာ အနာထမရဏံ မရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဣဓာဂန္တာ နိသိန္ဓောတိ။
မြာဟ္မဏ အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ မယာ တေ ဥယျာနာဒိနိ မာပိတာနိ၊
စတုရင်္ဂသမန္တာဂတံ ဥယျာနပါလံ မာပေတုံ န သက္ကာ၊ တုမှာကံ ရညော
သီသပ္ပသာဓနကပ္ပကော ဆတ္တပါဏိ နာမ၊ သော စတုရင်္ဂသမန္တာဂတော၊
စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေန ဥယျာနပါလေန အတ္ထေ သတိ ဧတံ ကပ္ပကံ ဥယျာန-
ပါလံ ကာတုံ ဝဒေဟီတိ။ ဣတိ သက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ “မာ
ဘာယီ”တိ သမဿာသေတွာ အတ္တနော ဒေဝပုရမေဝ ဂတော။

ဗောဓိသက္ကော ဂေဟံ ဂန္တာ ဘုတ္တပါတရာသော ရာဇဒွါရံ ဂန္တာ ဆတ္တ-
ပါဏိမ္ပိ တတ္ထေဝ ဒိသ္မာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “တံ ကိရ သမ္ပ ဆတ္တပါဏိ
စတုရင်္ဂသမန္တာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကော တေ မယံ စတုရင်္ဂသမန္တာ-
ဂတဘာဝံ အာစိန္တိ”တိ ပုတ္တေ “သံက္ကော ဒေဝရာဇာ”တိ ဝတွာ “ကိ-
ကာရဏာ အာစိန္တိ”တိ ပုဋ္ဌော “ဣမိနာ နာမ ကာရဏေနာ”တိ သဗ္ဗံ
အာစိန္တိ။ သော “အာမ အဟံ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတော”တိ အာဟ။ အထ နံ
ဗောဓိသက္ကော ဟတ္ထေ ဂဟေတွာဝ ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “အယံ မဟာရာဇ
ဆတ္တပါဏိ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတော၊ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေန ဥယျာနပါလေန
အတ္ထေ သတိ ဣမံ ဥယျာနပါလံ ကရေထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ရာဇာ
“တံ ကိရ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။
ကတမေဟိ စတုရင်္ဂဟိ သမန္တာဂတောသီတိ။

အနုသူယကော အဟံ ဒေဝ၊ အမဇ္ဇပါယကော အဟံ။
နိဿေဟကော အဟံ ဒေဝ၊ အက္ကောဓနံ အဓိဋ္ဌိတောတိ။

မယုဉ္ဇိ မဟာရာဇ ဥသူယာ နာမ နတ္ထိ၊ မဇ္ဇံ မေ န ပိဝိတပုဗ္ဗံ၊ ပရေသု မေ
သ္မေဟော ဝါ ကောဓော ဝါ န ဘူတပုဗ္ဗော။ ဣမေဟိ စတုဟိ အင်္ဂေဟိ
သမန္တာဂတောမှိတိ။

အထ နံ ရာဇာ ဘော ဆတ္တပါဏိ “အနုသူယကောသ္မိ”တိ ဝဒသီတိ။
အာမ ဒေဝ အနုသူယကောမှိတိ။ ကိံ အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ အနုသူယကော
ဇာတောသီတိ။ သုဏာဟိ ဒေဝါတိ အတ္တနော အနုသူယကကာရဏံ
ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဣတ္ထိယာ ကာရဏာ ရာဇ၊ ဗန္ဓာပေသိံ ပုရောဟိတံ။
သော မံ အတ္ထေ နိဝေဒေသိံ၊ တသ္မာဟံ အနုသူယကော”တိ။

တဿတ္ထော—အဟံ ဒေဝ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံယေဝ ဗာရာဏသိနဂရေ တာဒိ-
သောဝ ရာဇာ ဟုတွာ ဣတ္ထိယာ ကာရဏာ ပုရောဟိတံ ဗန္ဓာပေသိံ။

“အဗဒ္ဓါ တတ္ထ ဗုဒ္ဓန္တိ၊ ယတ္ထ ဗာလာ ပဘာသရေ။
ဗဒ္ဓါပိ တတ္ထ မုစ္ဆန္တိ၊ ယတ္ထ ဓီရာ ပဘာသရေ”တိ၂—

ဣမသ္မိံဥ ဇာတကေ အာဂတနယေနေဝ ကေသ္မိံ ကာလေ အယံ ဆတ္တ-
ပါဏိ ရာဇာ ဟုတွာ စတုသဋ္ဌိယာ ပါဒမူလိကေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပဒုဿိတွာ
ဗောဓိသတ္တံ အတ္တနော မနောရထံ အပူရေန္တံ နာသေတုကာမာယ ဒေဝိယာ
ပရိဘိန္ဓော ဗန္ဓာပေသိံ။ တဒါ နံ ဗဒ္ဓိတွာ အာနိတော ဗောဓိသတ္ထော ယထာ-
ဘူတံ ဒေဝိယာ ဒေါသံ အာရောပေတွာ၊ သယံ မုတ္တော ရညာ ဗန္ဓာပိတေ
သဗ္ဗေပိ တေ ပါဒမူလိကေ မောစေတွေ “ဧတေသဉ္စ ဒေဝိယာ စ အပရာဓိ
ခမထ မဟာရာဇာ”တိ ဩဝဒိ။ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္တာရတော
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ သန္ဓာယာဟ—

“ဣတ္ထိယာ ကာရဏာ ရာဇ၊ ဗန္ဓာပေသိံ ပုရောဟိတံ။
သော မံ အတ္ထေ နိဝေဒေသိံ၊ တသ္မာဟံ အနုသူယကော”တိ။

တဒါ ပန သောဟံ စိန္တေသိံ “အဟံ သောဋ္ဌသ သဟဿဣတ္ထိယော ပဟာယ
ဧတံ ကေမေဝ ကိလေသဝသေန သင်္ဂဏန္တောပိ သန္တပေတုံ နာသက္ခိံ၊ ဧဝံ
ဒုပ္ပုရဏီယာနံ ဣတ္ထိနံ ကုဇ္ဈနံ နာမ နိဝတ္ထဝတ္ထေ ကိလိဿန္တေ ‘ကသ္မာ
ကိလိဿသိ’တိ ကုဇ္ဈနသဒိသံ ဟောတိ၊ ဘုတ္တဘတ္ထေ ဂူထဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တေ
‘ကသ္မာ ဧတံ သဘာဝံ အာပဇ္ဇသိ’တိ ကုဇ္ဈနသဒိသံ ဟောတိ၊ ‘ဣတော
ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တံ န ပါပုဏာမိ၊ တာဝ ကိလေသံ နိဿာယ မယိ
ဥသူယာ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိ။ တတော ပဋ္ဌာယ အနုသူယကော
ဇာတော။ ဣဒံ သန္ဓာယ “တသ္မာဟံ အနုသူယကော”တိ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ “သမ္ပ ဆတ္တပါဏိ ကိ” အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ အမဇ္ဇပေါ
ဇာတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-နိဝေဒေသိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၃-အာရောစေတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-ဒ ၅-၂၀-ပိဋ္ဌေ။

၄-ကုဇ္ဈနသဒိသံ ဝိယ ဟောတိ (ဣ)

“မတ္တော အဟံ မဟာရာဇ၊ ပုတ္တမံသာနိ ခါဒယိ။
တဿ သောကေနဟံ ဖုဋ္ဌော၊ မဇ္ဇေပါနံ ဝိဝဇ္ဇယိ”န္တိ။

အဟံ မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေ တာဒိသော ဗာရာဏသိရာဇာ ဟုတွာ မဇ္ဇေန ဝိနာ
ဝတ္တိတုံ နာသက္ခိံ အမံသကဘတ္တမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတုံ နာသက္ခိံ။ နဂရေ ဥပေါသထဒီဝ-
သေသု မာဃာတော ဟောတိ၊ ဘတ္တကာရကော ပက္ခဿ တေရသိယညေဝ
မံသံ ဂဟေတွာ ဌပေသိ၊ တံ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ သုနခါ ခါဒိံသု။ ဘတ္တကာရကော
ဥပေါသထဒီဝသေ မံသံ အလင်္ကီတွာ ရညော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ပစိတွာ
ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ဥပနာမေတုံ အသက္ကောန္တော ဒေဝိ ဥပသင်္ကမိတွာ
“ဒေဝိ အဇ္ဇ မေ မံသံ န လဒ္ဓံ၊ အမံသကဘောဇနံ နာမ ဥပနာမေတုံ န သက္ကောမိ၊
ကိန္တိ ကရောမီ”တိ အာဟ။ တာတ မယံ ပုတ္တော ရညာ ပိယော မနာပေါ၊ ပုတ္တံ
မေ ဒိသွာ ရာဇာ တမေဝ စုဗ္ဗန္တော ပရိဿဇန္တော အတ္တနော အတ္ထိဘာဝမ္ပိ န
ဇာနာတိ၊ အဟံ ပုတ္တံ မဇ္ဈေတွာ ရညော ဦရုမ္ပိ နိသီဒါပေယျံ၊ ရညော ပုတ္တေန
သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌနကာလေ တံ ဘတ္တံ ဥပနေယျာသိတိ။ သာ ဧဝံ ဝတွာ အတ္တနော
ပုတ္တံ အလင်္ကီဘာဘရဏံ မဇ္ဈေတွာ ရညော ဦရုမ္ပိ နိသီဒါပေသိ။ ရညော
ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌနကာလေ ဘတ္တကာရကော ဘတ္တံ ဥပနာမေသိ။ ရာဇာ
သုရာမဒမတ္တောပါတိယံ၊ မံသံ အဒိသွာ “မံသံ ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အဇ္ဇ ဒေဝ
ဥပေါသထဒီဝသံ မာဃာတတာယ၊ မံသံ န လဒ္ဓ”န္တိ ပုတ္တေ “မယံ မံသံ နာမ
ဒုလ္လဘ”န္တိ ဝတွာ ဦရုမ္ပိ နိသိန္နဿ ပိယပုတ္တဿ ဂီဝံ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ဇီဝိတက္ခယံ
ပါပေတွာ ဘတ္တကာရကဿ ပုရတော ခိပိတွာ “ဝေဂေန သမ္မာဒေတွာ
အာဟရာ”တိ အာဟ။ ဘတ္တကာရကော တထာ အကာသိ၊ ရာဇာ ပုတ္တ-
မံသေန ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ။ ရညော ဘယေန ဧကောပိ ကန္တိတုံ ဝါ ရောဒိတုံ ဝါ
ကထေတုံ ဝါ သမတ္တော နာမ နာဟောသိ။

ရာဇာ ဘုဉ္ဇိတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိဒ္ဒိ ဥပဂန္တာ ပစ္စုသကာလေ ပဗုဇ္ဈိတွာ
ဝိဂတမဒေါ “ပုတ္တံ မေ အာနေထာ”တိ အာဟ။ တသ္မိံ ကာလေ ဒေဝိ
ကန္တမာနာ ပါဒမူလေပတိ။ “ကိံ ဘဒ္ဒေ”တိ စ ပုတ္တေ “ဒေဝ ဟိယျော တေ ပုတ္တံ
မာရေတွာ ပုတ္တမံသေန ဘတ္တံ ဘုတ္တ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ ပုတ္တသောကေန
ရောဒိတွာ ကန္တိတွာ “ဣဒံ မေ ဒုက္ခံ သုရာပါနံ နိဿာယ ဥပ္ပန္န”န္တိ သုရာပါနေ
ဒေါသံ ဒိသွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တံ န ပါပုဏာမိ၊ တာဝ ဧဝရူပံ

၁-လလိတဒါရကံ (သီ၊ ဣ)၊ ပိလန္ဒနကုမာရံ (သျှာ)

၂-ပါကိယံ (သီ)

၃-ဥပေါသထမာဃာတတာယ (သီ)၊ ဥပေါသထေ မာဃာတတာယ (သျှာ၊ ဣ)

၄-ဝဇ္ဇေတွာ (သီ၊ ဣ)၊ ဝိဇ္ဇေတွာ (က)

ဝိနာသကာရကံ သုရံ နာမ န ပိဝိဿာမီ”တိ ပံသုံ ဂဟေတွာ မုခံ ပုဋ္ဌိတွာ အဓိဋ္ဌာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဇ္ဇံ နာမ န ပိဝိ။ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ “မတ္တော အဟံ မဟာရာဇာ”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။

အထ နံ ရာဇာ “ကိ” ပန သမ္ပ ဆတ္တပါဏိ အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ နိဿေဟော ဇာတောသိ”တိ ပုဋ္ဌိ။ သော တံ ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကိတဝါသော နာမဟံ ရာဇ၊ ပုတ္တော ပစ္စေကဗောဓိ မေ။

ပတ္တံ ဘိဒ္ဓိတွာ စဝိတော၊ နိဿေဟော တဿ ကာရဏာ”တိ။

မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေ အဟံ ဗာရာဏသီယံယေဝ ကိတဝါသော နာမ ရာဇာ။ တဿ မေ ပုတ္တော ဝိဇာယိ။ လက္ခဏပါဌကာ တံ ဒိသ္မာ “မဟာရာဇ အယံ ကုမာရော ပါနီယံ အလဘိတွာ မရိဿတိ”တိ အာဟံသု။ “ဒုဋ္ဌကုမာရော”တိဿ နာမံ အဟောသိ။ သော ဝိညှတံ ပုတ္တော ဩပရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ရာဇာ ကုမာရံ ပုရတော ဝါပစ္ဆတော ဝါ ကတွာ ဝိစရိ၊ ပါနီယံ အလဘိတွာ မရဏဘယေန စဿ စတုသု ဒွါရေသု အန္တောနဂရေသု စ တတ္ထ တတ္ထ ပေါက္ခရဏိယော ကာရေသိ၊ စတုက္ကာဒိသု မဏ္ဍပေ ကာရေတွာ ပါနီယစာဠိယော ဌပါပေသိ။ သော ဧကဒိဝသေ အလင်္ကတပဋိယတ္တော ပါတောဝ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပဿိ။ မဟာဇနောပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ တမေဝ ဝန္တတိ ပသံသတိ၊ အဗ္ဗလိဗ္ဗဿ ပဂ္ဂဏှာတိ။

ကုမာရော စိန္တေသိ “မာဒိသေန သဒ္ဓိ” ဂစ္ဆန္တော ဣမံ မုဏ္ဍကံ ဝန္တန္တိ ပသံသန္တိ၊ အဗ္ဗလိဗ္ဗဿ ပဂ္ဂဏှန္တိ”တိ။ သော ကုပိတော ဟတ္ထိက္ခန္တတော ဩရုပ္ပ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိတွာ “လဒ္ဓံ တေ သမဏ ဘတ္တ”န္တိ ဝတွာ “အာမ ကုမာရ”တိ ပုတ္တေ တဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ သဒ္ဓိ” ဘတ္တေန မဒ္ဓိတွာ ပါဒပ္ပဟာရေန စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ အကာသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “နဋ္ဌော ဝတာယံ သတ္တော”တိ တဿ မုခံ ဩလောကေသိ။ ကုမာရော “အဟံ သမဏ ကိတဝါသရညော ပုတ္တော၊ နာမေန ဒုဋ္ဌကုမာရော နာမ၊ တံ မေ ကုဒ္ဓေါ အင်္ဂီနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကေန္တော ကိ” ကရိဿသိ”တိ အာဟ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဆိန္ဒဘတ္တော ဟုတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တော ဥတ္တရဟိမဝန္တေန နန္ဒနမူလပတ္တာရမေဝ ဂတော။ ကုမာရဿာပိ တင်္ခဏညေဝ ပါပကမ္မံ ပရိပစ္စိ။ သော “ဥယျာမိ ဥယျာမိ”တိ သမုဂ္ဂတသရီရဉာဟော တတ္ထေဝ ပတိ။ တတ္ထ တတ္ထေဝ ယတ္တကံ ပါနီယံ၊ တတ္ထကံ ပါနီယံ သဗ္ဗံ ဆိဇ္ဇိ၊ မာတိကာ” သုဿိ”သု၊ တတ္ထေဝ

ဇီဝိတက္ခယံ ပတွာ အဝိစိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ရာဇာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ပုတ္တသောကေန အဘိဘူတော စိန္တေသိ “အယံ မေ သောကော ပိယဝတ္ထုတော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သစေ မေ သွေဟော နာဘဝိဿ၊ သောကော န ဥပ္ပဇ္ဇိဿ၊ ဣတော ဒါနိ မေ ပဋ္ဌာယ သဝိညာဏကေ ဝါ အဝိညာဏကေ ဝါ ကိသိန္ဓိ ဝတ္ထုသိ” သွေဟော နာမ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ သွေဟော နာမ နတ္ထိ။ တံ သန္ဓာယ “ကိတဝါသော နာမာဟ”န္တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ပုတ္တော ပစ္စေကဗောဓိ မေ။ ပတ္တံ ဘိန္ဒိတွာ စဝိတောတိ မမ ပုတ္တော ပစ္စေကဗောဓိပတ္တံ ဘိန္ဒိတွာ စဝိတောတိ အတ္ထော။ နိသွေဟော တဿ ကာရဏာတိ တဒါ ဥပ္ပန္နသွေဟဝတ္ထုဿ ကာရဏာ အဟံ နိသွေဟော ဇာတောတိ အတ္ထော။

အထ နံ ရာဇာ “ကိ” ပန သမ္ပ အာရမ္မဏံ ဒိသ္မာ နိက္ခောဓော ဇာတော-
သိ”တိ ပုတ္တိ။ သော တံ ကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“အရကော ဟုတွာ မေတ္တစိတ္တံ၊ သတ္တ ဝဿာနိ ဘာဝယိ”။
သတ္တ ကပ္ပေ မြဟ္မလောကေ၊ တသ္မာ အက္ခောဓနော အဟ”န္တိ။

တဿတ္ထော—အဟံ မဟာရာဇ အရကော နာမ တာပသော ဟုတွာ သတ္တ ဝဿာနိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေတွာ သတ္တ သံဝုဇ္ဈိဝုဇ္ဈကပ္ပေ မြဟ္မလောကေ ဝသိ”။ တသ္မာ အဟံ ဒီဃရတ္တံ မေတ္တာဘာဝနာယ အာစိဏ္ဏပရိစိဏ္ဏတ္တာ အက္ခော-
ဓနော ဇာတောတိ။

ဧဝံ ဆတ္တပါဏိနာ အတ္တနော စတုသု အင်္ဂေသု ကထိတေသု ရာဇာ ပရိသာယ ဣဒ္ဓိတသညံ အဒါသိ။ တင်္ခဏညေဝ အမစ္စာ စ မြာဟ္မဏဂဟပတိကာ-
ဒယော စ ဥဋ္ဌဟိတွာ “အရေ လဉ္စခါဒက ဒုဋ္ဌစောရ တံ လဉ္စ အလဘိတွာ ပဏ္ဍိတံ ဥပဝဒိတွာ မာရေတုကာမော ဇာတော”တိ ကာဠကံ သေနာပတိံ ဟတ္ထပါဒေသု ဂဟေတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတာရေတွာ ဂဟိတဂဟိတေဟေဝ ပါသာဏမုဂ္ဂရေဟိ သီသံ ဘိန္ဒိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပါဒေသု ဂဟေတွာ ကမုန္တော သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ဆဉ္ဇေသုံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေန္တော ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကာဠကသေနာပတိ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဆတ္တပါဏိကပ္ပကော သာရိပုတ္တော၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မဇဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဓမ္မဇဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဗီရဏထမ္ဘဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

တသုဒ္ဓါနံ

သောမဒတ္တဉ္စ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ၊ ကုရု ပုဏ္ဏနဒီပိ စ။
ကစ္ဆပမစ္ဆသေဂ္ဂ၊ စ၊ ကုဋ္ဌဝါဏိဇဂရဟိ။
ဓမ္မဇဇန္တိ တေ ဒသ။

ဂ-ကာသာဝဂ္ဂ

၁-ကာသာဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၁)

အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝန္တိ ဣဒံ သတ္တာဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ။ ဧကသ္မိံ သမယေ ဓမ္မသေနာပတိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရတိ။ ဒေဝဒတ္တောပိ အတ္တနော အနုရုပါယ ဒုဿီလပရိသာယ ပရိဝုတော ဂယာသီသေ ဝိဟရတိ။ တသ္မိံ သမယေ ရာဇဂဟဝါသိနော ဆန္ဒကံ သဃ်ရိတွာဒါနံ သဇ္ဇယိံသု။ အထေကော ဝေါဟာရတ္ထာယ အာဂတဝါဏိဇော ဣမံ သာဠကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “မဗ္ဗိ ပတ္တိကံ ကရေထာ”တိ မဟန္တံ ဂန္ဓကာသာဝံ အဒါသိ။ နာဂရာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံသု၊ သဗ္ဗံ ဆန္ဒကေန သင်္ကခိတံ ကဟာပဏေဟေဝ နိဋ္ဌာသိ။ သော သာဠကော အတိရေကော အဟောသိ။ မဟာဇနော သန္တိပတိတွာ “အယံ ဂန္ဓကာသာဝသာဠကော အတိရေကော၊ ကဿ နံ ဒေမ၊ ကိံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ၊ ဥဒါဟု ဒေဝဒတ္တဿာ”တိ မန္တယိံသု။

တတ္ထေကေ “သာရိပုတ္တတ္ထေရဿာ”တိ အာဟံသု။ အပရေ “သာရိပုတ္တတ္ထေရေ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ ယထာရုစိ ပက္ကမိဿတိ၊ ဒေဝဒတ္တတ္ထေရေ ပန နိဗ္ဗန္တံ အမှာကံ နဂရမေဝ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ၊ မင်္ဂလာမင်္ဂလေသု အယမေဝ

အမှောက် အဝဿယော၊ ဒေဝဒတ္တဿ ဒဿာမာ”တိ အာဟံသု။ သမ္ပဟုလိကံ ကရောန္တေသုပိ “ဒေဝဒတ္တဿ ဒဿာမာ”တိ ဝတ္တာရော ဗဟုတရာ အဟေသုံ၊ အထ နံ ဒေဝဒတ္တဿ အဒံသု။ ဒေဝဒတ္တော တဿ ဒဿာ ဆိန္ဒာပေတွာ ဩဝဋ္ဌိကံ သိဗ္ဗာပေတွာ ရဇာပေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌဝဏ္ဏံ ကတွာ ပါရုပိ။ တသ္မိံ ကာလေ တိံသမတ္တာ ဘိက္ခု။ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဒာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကတပဋိသန္တာရာ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဧဝံ ဘန္တေ အတ္တနော အနနုစ္ဆရိကံ အရဟဒ္ဓဇံ ပါရုပိ”တိ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဒေဝဒတ္တော ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အတ္တနော အနနုရူပံ အရဟဒ္ဓဇံ ပရိဒဟတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိဒဟိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဟတ္ထိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အသီတိသဟဿမတ္တဝါရဏပရိဝါရော ယူထပတိ ဟတွာ အရညာယတနေ ဝသတိ။ အထေကော ဒုဂ္ဂတမနုဿော ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တော ဒန္တကာရဝိထိယံ ဒန္တကာရေ ဒန္တဝလယာဒိနိ ကရောန္တေ ဒိသ္မာ “ဟတ္ထိဒန္တေ လဘိတွာ ဂဏှိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ “အာမ ဂဏှိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ သော အာဝုဓံ အာဒါယ ကာသာဝဝတ္ထဝသနော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝေသံ ဂဏှိတွာ ပဋိသီသကံ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ ဟတ္ထိဝိထိယံ ဌတွာ အာဝုဓေန ဟတ္ထိံ မာရေတွာ ဒန္တေ အာဒါယ ဗာရာဏသိယံ ဝိက္ခိဏန္တော ဇိဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သော အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တဿ ပရိဝါရဟတ္ထိနံ သဗ္ဗပုစ္ဆိမံ ဟတ္ထိံ မာရေတုံ အာရဘိ။ ဟတ္ထိနော ဒေဝသိကံ ဟတ္ထိသု ပရိဟာယန္တေသု “ကေန န ခေါ ကာရဏေန ဟတ္ထိနော ပရိဟာယန္တိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသုံ။

ဗောဓိသတ္တော ပရိဂ္ဂဏန္တော “ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝေသံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိဝိထိပရိယန္တေ ဧကော ပုရိသော တိဋ္ဌတိ၊ ကစ္စ န ခေါ သော မာရေတိ၊ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိန”န္တိ ဧကဒိဝသံ ဟတ္ထိ ပုရတော ကတွာ သယံ ပစ္စတော အဟောသိ။ သော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ အာဝုဓံ အာဒါယ ပက္ခန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော နိဝတ္တိတွာ ဌိတော “ဘူမိယံ ပေါထေတွာ မာရေဿာမိ န”န္တိ သောဏှံ ပသာရေတွာ တေန ပရိဒဟိတာနိ ကာသာဝါနိ ဒိသ္မာ “ဣမံ အရဟဒ္ဓဇံ မယာ ဂရုံ ကာတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ သောဏှံ ပဋိသံဟရိတွာ “အမ္ဘော ပုရိသ နနု သေ အရဟဒ္ဓဇော အနနုစ္ဆရိကော တုယံ၊ ကဿာ ဧတံ ပရိဒဟသီ”တိ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၄၁။ “အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿတိ။
အပေတော ဒမသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝမရဟတိ။

၁၄၂။ ယော စ ဝန္တကသာဝ'ဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။
ဥပေတော ဒမသစ္စေန၊ သ ဝေ ကာသာဝမရဟတိ'တိ။

တတ္ထ အနိက္ကသာဝေါတိ ကသာဝေါ ဝုစ္ဆတိ ရာဂေါ ဒေါသော မောဟော
မက္ခော ပဋ္ဌာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ မာယာ သာဌေယျံ ထမ္ဘော သာရမ္ဘော
မာနော အတိမာနော မဒေါ ပမာဒေါ၊ သဗ္ဗေ အကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေ
ဒုစ္စရိတာ သဗ္ဗံ ဘဝဂါမိကမ္ဘံ ဒိယဗျာဓိလေသသဟဿံ၊ ဧသော ကသာဝေါ
နာမ။ သော ယဿ ပုဂ္ဂလဿ အပ္ပဟိနော သန္တာနတော အနိဿဋ္ဌော
အနိက္ခန္တော၊ သော အနိက္ကသာဝေါ နာမ။ ကာသာဝန္တိ ကသာယရသပီတံ
အရဟဒ္ဓဇဘူတံ။ ယော ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿတိ' ၁ ယော ဧဝရူပေါ ဟုတွာ
ဧဝရူပံ ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿတိ' ၂ နိဝါသေတိ စေဝ ပါရပတိ စ။ အပေတော
ဒမသစ္စေနာတိ ဣန္ဒြိယဒမသင်္ခါတေန ဒမေန စ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတေန စ ပရမတ္ထ-
သစ္စေန အပေတော ပရိဝဇ္ဇိတော။ နိဿက္ကတ္ထေ ဝါ ကရဏဝစနံ၊ ဧတသ္မာ
ဒမသစ္စာ အပေတောတိ အတ္ထော။ “သစ္စ”န္တိ စေတ္ထ ဝစီသစ္စံ စတုသစ္စမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ-
ယေဝ။ န သော ကာသာဝမရဟတိ'တိ သော ပုဂ္ဂလော အနိက္ကသာဝတ္တာ
အရဟဒ္ဓဇံ ကာသာဝံ န အရဟတိ အနန္တစွဝိကော ဧတဿ။

ယော စ ဝန္တကသာဝ'ဿာတိ ယော ပန ပုဂ္ဂလော ယထာဝုတ္တဿေဝ
ကသာဝဿ ဝန္တတ္တာ' ၃ ဝန္တကသာဝေါအဿ။ သီလေသု သုသမာဟိတောတိ
မဂ္ဂသီလေသု စေဝ ဖလသီလေသု စ သမ္မာ အာဟိတော၊ အာနေတွာ ဌပိတော
ဝိယ တေသု ပတိဋ္ဌိတော။ တေဟိ သီလေဟိ သမင်္ဂီဘူတဿေတံ အဝိဝစနံ။
ဥပေတောတိ သမန္တာဂတော။ ဒမသစ္စေနာတိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဒမေန စ သစ္စေန
စ။ သ ဝေ ကာသာဝမရဟတိ'တိ သော ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော ဣမံ အရဟဒ္ဓဇံ
ကာသာဝံ အရဟတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရိသဿ ဣမံ ကာရဏံ ကထေတွာ “ဣတော
ပဋ္ဌာယ 'မာ ဣဓ အာဂမိ၊ အာဂစ္ဆသိ စေ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ'တိ” တဇ္ဇေတွာ
ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဟတ္ထိမာရကပုရိသော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ယူထပတိ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”'န္တိ။

ကာသာဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-စူဠနန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၂)

ဣဒံ တဒါစရိယဝစောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဟံ ကထေသိ။ ကေဒိဝသဉ္စိ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုဿော ဒေဝဒတ္တော နာမ ကက္ခဋ္ဌော ဖရဿော သာဟသိကော သမ္မာ- သမ္ဗုဒ္ဓေ အဘိဓာရေ ပယောဇေသိ၊ သိလံ ပရိဗ္ဗိ၊ နာဠာဂိရိံ ပယောဇေသိ၊ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယမတ္တဗ္ဗိဿ တထာဂတေ နတ္ထိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေဝိ ဒေဝဒတ္တော ကက္ခဋ္ဌော ဖရဿော နိက္ကာရုဏိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟာနန္ဒိယော နာမ ဝါနရော အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌဘာတိ- ကော ပနဿ စူဠနန္ဒိယော နာမ။ တေ ဥဘောပိ အသီတိသဟဿဝါနရပရိ- ဝါရာ ဟိမဝန္တပဒေသေ အန္ဓမာတရံ ပဋိဇဉ္ဇန္တော ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တေ မာတရံ သယနဂုဗ္ဗေ ဌပေတွာ အရညံ ပရိသိတွာ မဓုရာနိ ဖလာဖလာနိ မာတုယာ ပေသေန္တိ။ အာဟရဏကဝါနရာ တဿာ န ဒေန္တိ၊ သာ ခုဒါပိဋ္ဌိတာ အဋ္ဌိ- စမ္မာဝသေသာ ကိသာ အဟောသိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “မယံ အဗ္ဗ တုမှာကံ မဓုရဖလာဖလာနိ ပေသေမ၊ တုမှေ ကဿာ မိလာယထာ”တိ။ တာတ နာဟံ လဘာမိတိ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “မယိ ယူထံ ပရိဟရန္တေ မာတာမေ နသိဿတိ၊ ယူထံ ပဟာယ မာတရံယေဝ ပဋိဇဉ္ဇိဿာမိ”တိ။ သော စူဠနန္ဒိယံ ပက္ခောသိတွာ “တာတ တံ ယူထံ ပရိဟရ၊ အဟံ မာတရံ ပဋိ- ဇဉ္ဇိဿာမိ”တိ အာဟ။ သောပိ နံ “ဘာတိက မယံ ယူထပရိဟရဏေန ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အဟမ္ဘိ မာတရမေဝ ပဋိဇဉ္ဇိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဣတိ တေ ဥဘောပိ ကေစ္ဆန္တော ဟုတွာ ယူထံ ပဟာယ မာတရံ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တာ ဩရုယ ပစ္စန္တေ နိဂြောဓ- ရက္ခေ ဝါသံ ကပ္ပေတွာ မာတရံ ပဋိဇဉ္ဇိံသု။

အထေကော ဗာရာဏသီဝါသိ ဗြဟ္မဏမာဏဝေါ တက္ကသိလာယံ ဒိသာ- ပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဟိတွာ “ဂမိဿာမိ”တိ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိ။ အာစရိယော အင်္ဂဝိဇ္ဇာနုဘာဝေန တဿ ကက္ခဋ္ဌဖရသ- သာဟသိကဘာဝံ ဥတွာ “တာတ တံ ကက္ခဋ္ဌော ဖရဿော သာဟသိကော၊ ဝေရူပါနံ န သဗ္ဗကာလံ ကေသဒိသမေဝ ဣဇ္ဈတိ၊ မဟာဝိနာသံ မဟာဒုက္ခံ ပါပုဏိဿသိ”၊ မာ တံ ကက္ခဋ္ဌော ဟောဟိ၊ ပစ္ဆာနတာပနကာရဏံ ကမ္မံ မာ

ကရိ”တိ ဩဝေတိတော ဥယျောဇေသိ။ သော အာစရိယံ ဝန္တိတော ဗာရာဏသီ ဂန္ဒာ ဃရာဝါသံ ဂဟေတွာ အညေဟိ သိပ္ပေဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတုံ အသက္ကောန္တော “ဓနုကောဋီ” နိဿာယ ဇီဝိဿာမိ၊ လုဒ္ဒကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿာမိ”တိ ဗာရာဏသီတော နိက္ခမိတွာ ပစ္စန္နဂါမကေ ဝသန္တော ဓနုကလာပသန္တဒ္ဓေါ အရညံ ပဝိသိတွာ နာနာမိဂေ မာရေတွာ မံသဝိက္ကယေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ အရညေ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ အာဂစ္ဆန္တော အင်္ဂဏပရိယန္တေ ဌိတံ နိဂြောဓရက္ခံ ဒိသွာ “အပိ နာမေတ္ထ ကိဉ္စိ ဘဝေယျာ”တိ နိဂြောဓရက္ခဘိမုခေါ ပါယာသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဥဘောပိ တေ ဘာတရော မာတရံ ဖလာနိ ခါဒါပေတွာ ပုရတော ကတွာ ဝိဇ္ဇပဗ္ဗန္တရေ နိသိန္တာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ကိ” နော မာတရံ ကရိဿတိ”တိ သာခန္တရေ နိလိယိံသု။ သောပိ ခေါ သာဟသိကပုရိသော ရုက္ခမူလံ အာဂန္တာ တံ တေသံ မာတရံ ဇရာဒုဗ္ဗလံ အန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “ကိ” မေ တုစ္ဆဟတ္ထဂမနေန ဣမံ မက္ကဋီ ဝိဇ္ဇိတွာ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော တဿာ ဝိဇ္ဇနတ္ထာယ ဓနံ ဂဏှိ။ တံ ဒိသွာ ဗောဓိသက္ကော “တာတ စူဠနန္ဒိယ ဒေသော မေ ပုရိသော မာတရံ ဝိဇ္ဇိတုကာမော၊ အဟမဿာ ဇီဝိတဒါနံ ဒဿာမိ၊ တံ မမစ္စယေန မာတရံ ပဋိဇ္ဇေယျာသိ”တိ ဝတွာ သာခန္တရာ နိက္ခမိတွာ “ဘော ပုရိသ မာ မေ မာတရံ ဝိဇ္ဇိ၊ သော အန္တာ ဇရာဒုဗ္ဗလာ၊ အဟမဿာ ဇီဝိတဒါနံ ဒေမိ၊ တံ ဧတံ အမာရေတွာ မံ မာရေဟိ”တိ တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ သရဿ အာသန္နဌာနေ နိသိဒိ။ သော နိက္ကရုဏော ဗောဓိသတ္တံ ဝိဇ္ဇိတွာ ပါတေတွာ မာတရမ္ပိဿ ဝိဇ္ဇိတုံ ပုန ဓနံ သန္တယိ။ တံ ဒိသွာ စူဠနန္ဒိယော “အယံ မေ မာတရံ ဝိဇ္ဇိတုကာမော၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ ခေါ မေ မာတာ ဇီဝမာနာ လဒ္ဓဇီဝိတာယေဝ နာမ ဟောတိ၊ ဇီဝိတဒါနမဿာ ဒဿာမိ”တိ သာခန္တရာ နိက္ခမိတွာ “ဘော ပုရိသ မာ မေ မာတရံ ဝိဇ္ဇိ၊ အဟမဿာ ဇီဝိတဒါနံ ဒေမိ၊ တံ မံ ဝိဇ္ဇိတွာ အမှေ ဒွေ ဘာတိကေ ဂဟေတွာ အမှာကံ မာတု ဇီဝိတဒါနံ ဒေဟိ”တိ တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ သရဿ အာသန္နဌာနေ နိသိဒိ။ သော တမ္ပိ ဝိဇ္ဇိတွာ ပါတေတွာ “အယံ မက္ကဋီ ဃရေ ဒါရကာနံ ဘဝိဿတိ”တိ မာတရမ္ပိ တေသံ ဝိဇ္ဇိတွာ ပါတေတွာ တယောပိ ကာဇေနာဒါယ ဂေဟဘိမုခေါ ပါယာသိ။

အထဿ ပါပပုရိသဿ ဂေဟေ အသနိ ပတိတွာ ဘရိယဉ္စ ဒွေ ဒါရကေ စ ဂေဟေနဝ သဒ္ဓိံ ဈာပေသိ၊ ပိဋ္ဌိဝံသထူဏမတ္တံ အဝသိဿိ။ အထဿ နံ ဂါမဒ္ဓါရေယေဝ ဧကော ပုရိသော ဒိသွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သော

ပုတ္တဒါရသောကေန အဘိဘူတော တသ္မိယေဝ ဌာနေ မံသကာဇဉ္ဇ ဓနုဉ္ဇ
ဆဇ္ဇေတွာ ဝတ္ထံ ပဟာယ နဂ္ဂေါ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ပရိဒေဝမာနော ဂန္ဓာ သရံ
ပါဝိသိ။ အထဿ သာ ထူဏာ ဘိဇ္ဇိတွာ သိသေ ပတိတွာ သိသံ ဘိန္ဒိ၊ ပထဝီ
ဝိဝရံ အဒါသိ၊ အဝီစိတော ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ။ သော ပထဝီယာ ဂိလိယမာနော
အာစရိယဿ ဩဝါဒံ သရိတွာ “ဣမံ ဝတ ကာရဏံ ဒိသ္မာ ပါရာသရိယဗြာဟ္မ-
ဏော မယံ ဩဝါဒမဒါသိ”တိ ပရိဒေဝမာနော ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၄၃။ “ဣဒံ တဒါစရိယဝစော၊ ပါရာသရိယော” ယဒဗြဝိ။
မာသု တံ အကရိ ပါပံ၊ ယံ တံ ပစ္ဆာ ကတံ တပေ။

၁၄၄။ ယာနိ ကရောတိ ပုရိသော၊ တာနိ အတ္တနိ ပဿတိ။
ကလျာဏကာရိ ကလျာဏံ၊ ပါပကာရိ စ ပါပကံ။
ယာဒိသံ ဝပတေ ဗီဇံ၊ တာဒိသံ ဟရတေ ဖလ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယံ ပါရာသရိယော” ဗြာဟ္မဏော အဗြဝိ “မာသု တံ
ပါပံ အကရိ၊ ယံ ကတံ ပစ္ဆာ တုညေဝ တပေယျာ”တိ၊ ဣဒံ တံ အာစရိယဿ
ဝစနံ။ ယာနိ ကာယဝစီမနောဒွါရေဟိ ကမ္မာနိ ပုရိသော ကရောတိ၊ တေသံ
ဝိပါကံ ပဋိလဘန္တော တာနိယေဝ အတ္တနိ ပဿတိ။ ကလျာဏကမ္မကာရိ
ကလျာဏံ ဖလမနုဘောတိ၊ ပါပကာရိ စ ပါပကမေဝ ဟိနံ လာမကံ အနိဋ္ဌဖလံ
အနုဘောတိ။ လောကသ္မိမ္ပိ ဟိ ယာဒိသံ ဝပတေ ဗီဇံ၊ တာဒိသံ ဟရတေ
ဖလံ၊ ဗီဇာနုရူပံ ဗီဇာနုစ္ဆဝိကမေဝ ဖလံ ဟရတိ ဂဏှာတိ အနုဘဝတီတိ။
ဣတိ သော ပရိဒေဝန္တော ပထဝီ” ပဝိသိတွာ အဝီစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော
နိက္ကာရုဏိကောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ လုဒ္ဒကပုရိသော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဒိသာ-
ပါမောက္ခော အာစရိယော သာရိပုတ္တော၊ စူဠနန္ဒိယော အာနန္ဒော၊ မာတာ
မဟာပဇာပတိဂေါတမိ၊ မဟာနန္ဒိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠနန္ဒိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ပုဋ္ဌဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၃)

နမေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဋုမ္ပိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိနဂရဝါသီ ကိရေကော ကုဋုမ္ပိကော ဧကေန ဇနပဒကုဋုမ္ပိကေန သဒ္ဓိံ ဝေါဟာရံ အကာသိ။ သော အတ္တနော ဘရိယံ အာဒါယ တဿ ဓာရဏကဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဓာရဏကော “ဒါတုံ န သက္ကောမိ”တိ န ကိဉ္စိ အဒါသိ၊ ဣတရော ကုဋ္ဌိတွာ ဘတ္တံ အဘုဉ္စိတွာဝ နိက္ခမိ။ အထ နံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဆာတဇ္ဈတ္တံ ဒိသ္မာ မဂ္ဂပဋိပန္နာ ပုရိသာ “ဘရိယာယပိ ဒတွာ ဘုဉ္ဇာဟိ”တိ ဘတ္တပုဋ္ဌံ အဒံသု။ သော တံ ဂဟေတွာ တဿာ အဒါတုကာမော ဟုတွာ “ဘဒ္ဒေ ဣဒံ စောရနံ တိဋ္ဌနဋ္ဌာနံ၊ တုံ ပုရတော ယာဟိ”တိ ဥယျောဇေတွာ သဗ္ဗံ ဘတ္တံ ဘုဉ္စိတွာ တုစ္ဆပုဋ္ဌံ ဒဿေတွာ “ဘဒ္ဒေ အဘတ္တကံ တုစ္ဆပုဋ္ဌမေဝ အဒံသု”တိ အာဟ။ သာ တေန ဧကကေနောဝ ဘုတ္တဘာဝံ ဥတွာ ဒေါမနဿပုတ္တာ အဟောသိ။ တေ ဥဘောပိ ဇေတဝနပိဋ္ဌိဝိဟာရေန ဂစ္ဆန္တော “ပါနိယံ ပိဝိဿာမာ”တိ ဇေတဝနံ ပဝိသိံသု။

သတ္တာပိ တေသညေဝ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော မဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ဝိတလုဒ္ဓကော ဝိယ ဂန္ဓကုဋိအာယာယ နိသီဒိ၊ တေ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ “ကိ” ဥပါသိကေ အယံ တေ ဘတ္တာ ဟိတကာမော သဿေဟော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ အဟံ ဧတဿ သဿေဟာ၊ အယံ ပန မယံ နိဿေဟော၊ တိဋ္ဌန္တ၊ အညေပိ ဒိဝဿ၊ အဇ္ဇေဝေသ အန္တရာမဂ္ဂေ ပုဋ္ဌဘတ္တံ လဘိတွာ မယံ အဒတွာ အတ္တနာဝ ဘုဉ္စိတိ။ “ဥပါသိကေ နိစ္စကာလမ္ပိ တံ ဧတဿ ဟိတကာမာ သဿေဟာ၊ အယံ ပန နိဿေဟောဝ။ ယဒါ ပန ပဏ္ဍိတေ နိဿာယ တဝ ဂုဏေ ဇာနာတိ၊ တဒါ တေ သဗ္ဗိဿရိယံ နိယျာဒေတိ”တိ ဝတွာ တာယ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တဿ အတ္တဓမ္မာနုသာသကော အဟောသိ။ အထ ရာဇာ “ပဒုဗ္ဗေယျာပိ မေ အယ”န္တိ အတ္တနော ပုတ္တံ အာသင်္ကန္တော နိဟရိ။ သော အတ္တနော ဘရိယံ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ ဧကသ္မိံ ကာသိကဂါမကေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော အပရဘာဂေ ပိတု

ကာလကတဘာဝံ သုတွာ “ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏိဿာမီ”တိ ဗာရာဏသီ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ “ဘရိယာယပိ ဒတွာ ဘုဉ္ဇာဟိ”တိ ဘတ္တပုဋ် လဘိတွာ တဿာ အဒတွာ သယမေဝ တံ ဘုဉ္ဇိ။ သာ “ကက္ခဋော ဝတာယံ ပုရိသော”တိ ဒေါမနဿပ္ပတ္တာ အဟောသိ။ သော ဗာရာဏသီယံ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ တံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ “တ္ထေကမေဝ ဧတိဿာ အလ”န္တိ န အညံ သက္ကာရံ ဝါ သမ္မာနံ ဝါ ကရေတိ၊ “ကထံ ယာပေသီ”တိပိ နံ န ပုစ္ဆတိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ ဒေဝီ ရညော ဗဟူပကာရာ သဿေဟာ၊ ရာဇာ ပနေတံ ကိသ္ဋိန္တံ န မညတိ၊ သက္ကာရသမ္မာနမဿာ ကာရေဿာမီ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဥပစာရံ ကတွာ ကေမန္တံ ဌတွာ “ကိံ တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ကထံ သမုဋ္ဌာပေတုံ မယံ ဒေဝီ တုမေ ဥပဋ္ဌဟာမ၊ ကိံ နာမ မဟလ္လကာနံ ပိတူနံ ဝတ္ထခဏ္ဍံ ဝါ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဝါ ဒါတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ တာတ အဟံ အတ္တနာဝ ကိဉ္စိ န လဘာမိ၊ တုမှာကံ ကိံ ဒဿာမိ၊ နန လဘနကာလေ အဒါသိံ၊ ဣဒါနိ ပန မေ ရာဇာ န ကိဉ္စိ ဒေတိ။ တိဋ္ဌတု အညံ ဒါနံ၊ ရဇ္ဇံ ဂဏိတုံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘတ္တပုဋ် လဘိတွာ ဘတ္တမတ္တမ္ပိ မေ အဒတွာ အတ္တနာဝ ဘုဉ္ဇိတိ။ ကိံ ပန အမ္မ ရညော သန္တိကေ ဧဝံ ကထေတုံ သက္ခိဿထာတိ။ သက္ခိဿာမိ တာတာတိ။ “တေန ဟိ အဇ္ဇေဝ မမ ရညော သန္တိကေ ဌိတကာလေ မယိ ပုစ္ဆန္တေ ဧဝံ ကထေထ အဇ္ဇေဝ ဝေါ ဂုဏံ ဇာနာပေဿာမီ”တိ ဧဝံ ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ပုရိမတရံ ဂန္တာ ရညော သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ သာပိ ဂန္တာ ရညော သမိပေ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “အမ္မ တုမေ အတိဝိယ ကက္ခဋော၊ ကိံ နာမ ပိတူနံ ဝတ္ထခဏ္ဍံ ဝါ ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တံ ဝါ ဒါတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ တာတ အဟမေဝ ရညော သန္တိကာ ကိဉ္စိ န လဘာမိ၊ တုမှာကံ ကိံ ဒဿာမိတိ။ နန အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ တေ လဒ္ဓန္တိ။ တာတ ကိသ္ဋိန္တံ သမ္မာနေ အသတိ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ ကိံ ကရိဿတိ၊ ဣဒါနိ မေ တုမှာကံ ရာဇာ ကိံ ဒဿတိ၊ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘတ္တပုဋ် လဘိတွာ တတော ကိဉ္စိ အဒတွာ သယမေဝ ဘုဉ္ဇိတိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဧဝံ ကိရ မဟာရာဇာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ အဓိဝါသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ “တေန ဟိ အမ္မ ရညော အပ္ပိယကာလတော ပဋ္ဌာယ ကိံ တုမှာကံ ဣဓ ဝါသေန။ လောကသ္မိဉ္စိ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ စဒုက္ခော၊ တုမှာကံ ဣဓ ဝါသေ သတိ ရညော အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ

ဒုက္ခံ ဘဝိဿတိ၊ ဣမေ သတ္တာ နာမ ဘဇန္တေ ဘဇန္တိ၊ အဘဇနဘာဝံ ဥတွာ အညတ္တ ဂန္တဗ္ဗံ၊ မဟန္တော လောကသန္နိဝါသော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၄၅။ “နမေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တိ၊
 ကိစ္စာနုကုဗ္ဗဿ ကရေယျ ကိစ္စံ။
 နာနတ္ထကာမဿ ကရေယျ အတ္ထံ၊
 အသမ္ဘဇန္တမ္ပိ န သမ္ဘဇေယျ။

၁၄၆။ စဇေ စဇန္တံ ဝနထံ န ကယိရာ၊
 အပေတစိတ္တေန န သမ္ဘဇေယျ။
 ဒိဇော ဒုမံ ဒိဏဖလန္တိ ဥတွာ၊
 အညံ သမေက္ခေယျ မဟာ ဟိ လောကော”တိ။

တတ္ထ နမေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တိန္တိ ယော အတ္တနော နမတိ၊ တဿေဝ ပဋိနမေယျ။ ယော စ ဘဇတိ၊ တမေဝ ဘဇေယျ။ ကိစ္စာနုကုဗ္ဗဿ ကရေယျ ကိစ္စန္တိ အတ္တနော ဥပ္ပန္နကိစ္စံ အနုကုဗ္ဗန္တဿေဝ တဿပိ ဥပ္ပန္နကိစ္စံ ပဋိကရေယျ။ စဇေ စဇန္တံ ဝနထံ န ကယိရာတိ အတ္တာနံ ဇဟန္တံ ဇဟေယျေဝ၊ တသ္မိံ တဏှာသင်္ခါတံ^၁ ဝနထံ န ကရေယျ။ အပေတစိတ္တေနာတိ ဝိဂတစိတ္တေန ဝိပလ္လတ္တစိတ္တေန။ န သမ္ဘဇေယျာတိ တထာရူပေန သဗ္ဗိံ န သမာဂစ္ဆေယျ။ ဒိဇော ဒုမန္တိ ယထာ သကုဏော ပုဗ္ဗေ ဖလိတမ္ပိ ရုက္ခံ ဖလေ ဒိဏေ “ဒိဏဖလော အယ”န္တိ ဥတွာ တံ ဆဇေတွာ အညံ သမေက္ခတိ ပရိယေသတိ၊ ဧဝံ အညံ သမေက္ခေယျ။ မဟာ ဟိ ဒေဝ လောကော၊ အထ၂ တုမှေ သသ္မေဟံ ဧကံ ပုရိသံ လဘိဿထာတိ။

တံ သုတွာ ဗာရာဏသိရာဇာ ဒေဝိယာ သဗ္ဗိဿရိယံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဝသိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဒွေ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ဇယမ္ပတိကာ ဣမေ ဒွေ ဇယမ္ပတိကာ အဟေသုံ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ပုဋ္ဌဘတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ကုန္တိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၄)

ယဿေ'တေ စတုရော ဓမ္မာဘိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
ဒတ္တံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

၁၄၇။ ယဿေ'တေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
သစ္စံ ဓမ္မော မိတိ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိံ သော အတိဝတ္တတိ။

၁၄၈။ ယဿ စေ'တေ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဂုဏာ ပရမဘဒ္ဒကာ။
သစ္စံ ဓမ္မော မိတိ စာဂေါ၊ ဒိဋ္ဌိံ သော နာတိဝတ္တတိ။

တတ္ထ ဂုဏာ ပရမဘဒ္ဒကာတိ ယဿ ဧတေ ပရမဘဒ္ဒကာ စတ္တာရော
ရာသဋ္ဌေန ပိဏ္ဏဋ္ဌေန ဂုဏာ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ သော ပစ္စာမိတ္တံ အတိက္ကမိတုံ န သက္ကော-
တိတိ။ သေသမေတ္ထ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ကုန္တိလဇာတကေ ဝုတ္တနယမေဝ သဒ္ဓိံ
သမောဓာနေနာတိ။

ကုန္တိလဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ခန္တိဝဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၅)

အတ္ထိ မေ ပုရိသော ဒေဝါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကောသလရာဇာနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဿ ကိရေနော ဗဟူပကာရော
အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုဿိ။ ရာဇာ “ဥပကာရကော မေ”တိ ဥတွာပိ အဓိဝါ-
သေတွာ သတ္ထု အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ပေါရာဏကရာဇာနောပိ မဟာရာဇ
ဧဝံ အဓိဝါသေသုယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဧကော အမစ္စော
တဿ အန္တေပုရေ ပဒုဿိ၊ အမစ္စဿာပိ သေဝကော တဿ ဂေဟေ ပဒုဿိ။
သော တဿ အပရာဓံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော တံ အာဒါယ ရညော
သန္တိကံ ဂန္တော “ဒေဝ ဧကော မေ ဥပဋ္ဌာကော သဗ္ဗကိစ္စကာရကော၊ သော
မယံ ဂေဟေ ပဒုဿိ၊ တဿ ကိံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ
ဂါထမာဟ—

၁၄၉။ “အတ္ထိ မေ ပုရိသော ဒေဝ၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု ဗျာဝဋ္ဌော။
တဿ စေကော'ပရာဓ'တ္ထိ၊ တတ္ထ တံ ကိန္တိ မညသိ”တိ။

တတ္ထ တဿ စေကော'ပရာဓ'တ္ထိတိ တဿ စ ပုရိသဿ ဧကော
အပရာဓော အတ္ထိ။ တတ္ထ တုံ ကိန္တိ မညသိတိ တတ္ထ တဿ ပုရိသဿ အပရာဓေ
တုံ “ကိ” ကာတဗ္ဗ”န္တိ မညသိ၊ ယထာ တေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒနုရူပမဿ
ဒဏှံ ပဏေဟိတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “အမှာကမ္ပ”တ္ထိ ပုရိသော၊ ဒေသော ဣဓ ဝိဇ္ဇတိ။
ဒုလ္လဘော အင်္ဂသမ္ပန္နော၊ ခန္တိ'ရသ္မာက ရုစ္စတိ”တိ။

တဿတ္ထော—အမှာကမ္ပ ရာဇနံ သတံ ဒေသော ဗဟူပကာရော အဂါရေ
ဒုဿနကပုရိသော အတ္ထိ၊ သော စ ခေါဣဓ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဣဒါနိဝိ ဣဓေဝ သံဝိဇ္ဇတိ၊ မယံ
ရာဇာနောဝိ သမာနာ တဿ ဗဟူပကာရတံ သန္ဓာယ အဓိဝါသေမ၊ တုယံ ပန
အရညောဝိ သတော အဓိဝါသနဘာရော ဇာတော။ အင်္ဂသမ္ပန္နော ဟိ သဗ္ဗေဟိ
ဂုဏကောဋ္ဌာသေဟိ သမန္ဓာဂတော ပုရိသော နာမ ဒုလ္လဘော၊ တေန ကာရ-
ဏေန အသ္မာကံ ဝေရူပေသု ဌာနေသု အဓိဝါသနခန္တိယေဝ ရုစ္စတိတိ။

အမစ္စော အတ္တာနံ သန္ဓာယ ရညော ဝုတ္တဘာဝံ ဥတွာ တတော ပဌာယ
အန္တေပုရေ ပဒုဿိတုံ န ဝိသဟိ၊ သောဝိဿ သေဝကော ရညော အာရော-
စိတဘာဝံ ဥတွာ တတော ပဌာယ တံ ကမ္ပံ ကာတုံ န ဝိသဟိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အဟမေဝ ဗာရာဏသိရာဇာ အဟောသိ”န္တိ။ သောဝိ အမစ္စော ရညော
သတ္တု ကထိတဘာဝံ ဥတွာ တတော ပဌာယ တံ ကမ္ပံ ကာတုံ နာသက္ခိတိ။

ခန္တိဝဏ္ဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၆)

ကာလေ နိက္ခမနာ သာရူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကောသလရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကောသလရာဇာ ပစ္စန္နဝူပသမ-
နတ္ထာယ အကာလေ နိက္ခမိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

သတ္တာ ပန အတိတံ အာဟရိတွာ အာဟ။ မဟာရာဇ အတိတေ ဗာရာ-
ဏသိရာဇာ အကာလေ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝေသယိ ၁။ တသ္မိ

ကာလေ ဧကော ဥလူကသကုဏော ဝေဠုဂုမ္ဘံ ပဝိသိတွာ နိလီယိ။ ကာက-
သေနာ အာဂန္တာ “နိက္ခန္တမေဝ တံ ဂဏှိဿာမာ”တိ ပရိဝါရေသိ။ သော
သုရိယတ္တိမနံ အနောလောကေတွာ အကာလေယေဝ^၁ နိက္ခမိတွာ ပလာယိတုံ
အာရတိ။ အထ နံ ကာကာ ပရိဝါရေတွာ တုဏ္ဏေဟိ ကောဇ္ဇေနာ ပရိပါ-
တေသုံ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ အာမန္တေတွာ “ကိံ န ခေါ ပဏှိတ ဣမေ
ကာကာ ကောသိယံ ပရိပါတေန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “အကာလေ
မဟာရာဇ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခမန္တာ ဝေရူပံ ဒုက္ခံ ပဋိလဘန္တိယေဝ၊
တသ္မာ အကာလေ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣမမတ္ထံ
ပကာသေန္တော ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၅၁။ “ကာလေ နိက္ခမနာ သာဓု၊ နာကာလေ သာဓု နိက္ခမော။
အကာလေန ဟိ နိက္ခမ္မ၊ ဧကကမ္ပိ ဗဟုဇ္ဇေနော။
န ကိဉ္စိ အတ္ထံ ဇောတေတိ၊ ဓင်္ဂသေနာဝ ကောသိယံ။

၁၅၂။ မိရော စ ဝိမိဝိဓာနည၊ ပရေသံ ဝိဝရာနုဂ္ဂ။
သဗ္ဗာမိတ္တေ ဝသီကတွာ၊ ကောသိယောဝ သုဒ္ဓိ သိယာ”တိ။

တတ္ထ ကာလေ နိက္ခမနာ သာဓုတိ မဟာရာဇ နိက္ခမနာ နာမ နိက္ခမနံ ဝါ
ပရက္ခမနံ ဝါ ယုတ္တပယုတ္တကာလေ သာဓု။ နာကာလေ သာဓု နိက္ခမောတိ
အကာလေ ပန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနတော အညုတ္တ ဂန္တု နိက္ခမော နာမ
နိက္ခမနံ ဝါ ပရက္ခမနံ ဝါ န သာဓု။ “အကာလေန ဟိ”တိ အာဒိသု စတုသု ပဒေသု
ပဌမေန သဒ္ဓိံ တတိယံ၊ ဒုတိယေန စတုတ္ထံ ယောဇေတွာ ဧဝံ အတ္တော ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနတော ဟိ ကောစိ ပုရိသော အကာလေန
နိက္ခမိတွာ ဝါ ပရက္ခမိတွာ ဝါ န ကိဉ္စိ အတ္ထံ ဇောတေတိ၊ အတ္တနော
အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဝုရိံ ဥပ္ပါဒေတုံ န သက္ကောတိ၊ အထ ခေါ ဧကကမ္ပိ
ဗဟုဇ္ဇေနော ဗဟုပိ သော ပစ္စတ္ထိကဇေနော ဧတံ အကာလေ နိက္ခမန္တံ ဝါ
ပရက္ခမန္တံ ဝါ ဧကကံ ပရိဝါရေတွာ^၂ မဟာဝိနာသံ ပါပေတိ။ တဩာယံ
ဥပမာ—ဓင်္ဂသေနာဝ ကောသိယံ၊ ယထာ အယံ ဓင်္ဂသေနာ ဣမံ အကာလေ
နိက္ခမန္တံ ပရက္ခမန္တံ ကောသိယံ တုဏ္ဏေဟိ ဝိတုဒန္တိ မဟာဝိနာသံ ပါပေန္တိ၊
တထာ တသ္မာ တိရစ္ဆာနဂတေ အာဒိံ ကတွာ ဧကနစိ အကာလေ အတ္တနော
ဝသနဋ္ဌာနတော န နိက္ခမိတဗ္ဗံ န ပရက္ခမိတဗ္ဗန္တိ။

၁-ကာလသေဝ (သီ)၊ အကာလသေဝ (သျှာ၊ နု) ၂-သမ္ပဟရိတွာ (သီ)၊ သမ္ပရိဝါရေတွာ (သျှာ၊ ဣ)

ဒုတိယဂါထာယ မိရောတိ ပဏ္ဍိတော။ မိမိတိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတေဟိ
 ဌပိတပဝေဏီ။ မိဓာနန္တိ ကောဋ္ဌာသော ဝါ သံဝိဒဟနံ ဝါ။ မိဝရာနုဂ္ဂတိ^၁ ဝိဝရံ
 အနုဂစ္ဆန္တော ဇာနန္တော။ သဗ္ဗာမိတ္တေတိ သဗ္ဗေ အမိတ္တေ။ ဝသီကတွာတိ
 အတ္တနော ဝသေ ကတွာ။ ကောသိယောဝါတိ ဣမမှာ ဗာလကောသိယာ
 အညော ပဏ္ဍိတကောသိယော ဝိယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယော စ ခေါ
 ပဏ္ဍိတော “ဣမသ္မိံ ကာလေ နိက္ခမိတဗ္ဗံ ပရက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိံ န နိက္ခမိတဗ္ဗံ န
 ပရက္ကမိတဗ္ဗံ”^၂န္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတေဟိ ဌပိတဿ ပဝေဏီသင်္ခါတဿ ဝိမိနော
 ကောဋ္ဌာသသင်္ခါတံ ဝိဓာနံ ဝါ တဿ ဝါ ဝိမိနော ဝိဓာနံ သံဝိဒဟနံ အနုဋ္ဌာနံ
 ဇာနာတိ၊ သော ဝိမိဝိဓာနညူ ပရေသံ အတ္တနော ပစ္စာမိတ္တာနံ ဝိဝရံ ဥတွာ
 ယထာ နာမ ပဏ္ဍိတော ကောသိယော ရတ္တိသင်္ခါတေ အတ္တနော ကာလေ
 နိက္ခမိတွာ စ ပရက္ကမိတွာ စ တတ္ထ တတ္ထ သယိတာနညေဝ ကာကာနံ သီသာနိ
 ဆိန္ဒမာနော တေ သဗ္ဗေ အမိတ္တေ ဝသီကတွာ သုခိ သိယာ၊ ဧဝံ မိရောပိ
 ကာလေ နိက္ခမိတွာ ပရက္ကမိတွာ အတ္တနော ပစ္စာမိတ္တေ ဝသီကတွာ သုခိ
 နိဒ္ဒါက္ခော ဘဝေယျာတိ။ ရာဇော ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ နိဝတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ရာဇော အာနန္တော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”^၃န္တိ။

ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဂူထပါဏဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၇)

ယူရော ယူရေန သင်္ဃမ္ဘာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
 ဘိက္ခု၊ အာရပ္ပ ကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ ကာလေ ဇေတဝနတော တိဂါဝုတဗု-
 ယောဇနမတ္ထေ^၁ ဧကော နိဂမဂါမော၊ တတ္ထ ဗဟူနိ သလာကဘတ္တပက္ခိယ-
 ဘတ္တာနိ အတ္ထိ။ တဩကော ပဉ္စပုစ္ဆကော ကောဏ္ဍော^၂ ဝသတိ။ သော
 သလာကဘတ္တပက္ခိယဘတ္တာနံ အတ္တာယ အာဂတေ^၃ ဒဟရေ စ သာမဏေရေ
 စ “ကေ ခါဒန္တိ၊ ကေ ဝိဝန္တိ၊ ကေ ဘုဉ္ဇန္တိ”^၄တိ^၅ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ ကထေတုံ
 အသက္ကောန္တေ လဇ္ဇာပေသိ။ တေ တဿ ဘယေန သလာကဘတ္တပက္ခိယ-
 ဘတ္တတ္ထာယ တံ ဂါမံ န ဂစ္ဆန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ဘိက္ခု သလာကဂုံ
 ဂန္တော “ဘန္တေ အသုကဂါမေ သလာကဘတ္တံ ဝါ ပက္ခိယဘတ္တံ ဝါ အတ္ထိ”^၆တိ

၁-ဝိဝရန္တဂ္ဂတိ(သီ၊ဣ) ၂-ဂါဝုတဗုယောဇနမတ္ထေ(သီ၊သျှ၊ဣ) ၃-ကောဏ္ဍော(သီ)၊ကောဏ္ဍော(ဣ)
 ၄-ဂတေ(သီ၊သျှ၊ဣ) ၅-ကေဓိ ခါဒန္တေ ကေဓိ ဝိဝန္တေ ကေဓိ ဘုဉ္ဇန္တေ (က)

ပုစ္ဆိတွာ “အတ္တာဝုသော၊ တတ္ထ ပနေကော ကောဏ္ဍော ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ၊ တံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တေ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ၊ တဿ ဘယေန ကောစိ ဂန္တံ န သက္ကောတိ” တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ တတ္ထ ဘတ္တာနိ မယံ ပါပေထ၊ အဟံ တံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တုမေ ဒိသွာ ပလာယနကံ ကရိဿာမိ” တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ “သာရူ” တိ သမ္ပုဋ်စိတ္တတွာ တဿ တတ္ထ ဘတ္တာနိ ပါပေသုံ။

သော ဟတ္ထ ဂန္တာ ဂါမဒ္ဓါရေ စိဝရံ ပါရုပိ။ တံ ဒိသွာ ကောဏ္ဍော စန္ဒာ-
မေဏ္ဍကော ဝိယ ဝေဂေန ဥပဂန္တာ “ပဉ္စ မေ သမဏ ကထေဟိ” တိ အာဟ။
ဥပါသက ဂါမေ စရိတွာ ယာဂုံ အာဒါယ အာသနသာလံ တာဝ မေ အာဂန္တံ
ဒေဟိတိ။ သော ယာဂုံ အာဒါယ အာသနသာလံ အာဂတေပိ တသ္မိံ တထေဝ
အာဟ။ သောပိ နံ ဘိက္ခု။ “ယာဂုံ တာဝ မေ ပါတုံ ဒေဟိ၊ အာသနသာလံ
တာဝ သမ္ပုဋ်တုံ ဒေဟိ၊ သလာကဘတ္တံ တာဝ မေ အာဟရိတုံ ဒေဟိ” တိ ဝတွာ
သလာကဘတ္တံ အာဟရိတွာ တမေဝ ပတ္တံ ဂါဟာပေတွာ “ဧဟိ၊ ပဉ္စ တေ
ကထေဿာမိ” တိ ဗဟိဂါမံ နေတွာ စိဝရံ သံဟရိတွာ အံသေ ဌပေတွာ
တဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ တတြာပိ နံ သော
“သမဏ ပဉ္စ မေ ကထေဟိ” တိ အာဟ။ အထ နံ “ကထေမိ တေ ပဉ္စ” န္တိ
ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ပါတေတွာ အဋ္ဌိနိ သံစုဏ္ဍေန္တော ဝိယ ပေါထေတွာ ဂူထံ
မုခေ ပက္ခိပိတွာ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ဣမံ ဂါမံ အာဂတံ ကဉ္စိဘိက္ခု ပဉ္စ
ပုစ္ဆိတကာလေ ဇာနိဿာမိ” တိ သန္တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ
ဘိက္ခု။ ဒိသွာဝ ပလာယတိ။ အပရဘာဂေ တဿ ဘိက္ခုနော သာ ကိရိယာ
ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကဘိက္ခု ကိရ ကောဏ္ဍဿ မုခေ ဂူထံ
ပက္ခိပိတွာ ဂတော” တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ
ကထာယ သန္နိသိန္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
သော ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ တံ မိဇ္ဇေန အာသာဒေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အာသာဒေသိ-
ယေဝါ” တိ ၂ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ အင်္ဂမဂဝေါသိနော အညမညဿ ရဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကဒိဝသံ ဦန္တံ
ရဋ္ဌာနံ သီမန္တရေ ဧကံ သရံ၊ နိဿာယ ဝသိတွာ သုရံ ပိပိတွာ မစ္ဆမံသံ
ခါဒိတွာ ပါတောဝ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ပက္ကမိံသု။ တေသံ ဂတကာလေ
ဧကော ဂူထခါဒကော ပါဏကော ဂူထဂန္ဓေန အာဂန္တာ တေသံ ပီတဋ္ဌာနေ
ဆဒ္ဓိတံ သုရံ ဒိသွာ ပိပါသာယ ပိပိတွာ မတ္တော ဟုတွာ ဂူထပုဉ္စ အဘိရုဟိ။

အလ္လဂူထံ တသ္မိံ အာရုဋ္ဌေ ထောက် ဩနမိ။ သော “ပထဝီ မံ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ”တိ ဝိရဝိ။ တသ္မိညေဝ ခဏေ ဧကော မတ္တဝရဝါရဏော တံ ပဒေသံ ပတွာ ဂူထဂန္ဓံ သာယိတွာ ဇီရုစ္ဆန္တော ပဋိက္ကမိ။ သော တံ ဒိသ္မာ “ဧသ မမ ဘယေန ပလာယတိ”တိ သညိ ဟုတွာ “ဣမိနာ မေ သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တံ အဝ္ဗယန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၃။ “သူရော သူရေန သင်္ဂမ္မ၊ ဝိက္ကန္တေန ပဟာရိနာ။
ဧဟိ နာဂ နိဝတ္တဿ၊ ကိံ န ဘိတော ပလာယသိ။
ပဿန္တ၊ အင်္ဂမဂဓာ၊ မမ တုယုဉ္စ ဝိက္ကမ”န္တိ။

တဿတ္ထော—တံ သူရော မယာ သူရေန သဒ္ဓိံ သမာဂန္တော ဝိရိယ-
ဝိက္ကမေန ဝိက္ကန္တေန ပဟာရဒါနသမတ္တတာယ ပဟာရိနာ ကိံကာရဏာ
အသင်္ဂါမေတွာဝ ဂစ္ဆသိ၊ နန နာမ ဧကသမ္ပဟာရောပိ ဒါတဗ္ဗော သိယာ၊
တသ္မာ ဧဟိ နာဂ နိဝတ္တဿ၊ ဧတ္တကေနော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဟုတွာ
ကိံ န ဘိတော ပလာယသိ၊ ဣမေ ဣမံ သိမံ အန္တရံ ကတွာ ဝသန္တော
ပဿန္တ၊ အင်္ဂမဂဓာ မမ တုယုဉ္စ ဝိက္ကမံ ဥဘိန္နမ္မိ အမှာကံ ပရက္ကမံ ပဿန္တတိ။

သော ဟတ္ထိ ကဏ္ဍံ ဒတွာ ၂ တဿ ဝစနံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ တဿ
သန္တိကံ ဂန္တော တံ အပသာဒေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅၄။ “န တံ ပါဒါ ဝဓိဿာမိ၊ န ဒန္တေဟိ န သောဏ္ဍိယာ။
မိဋ္ဌေန တံ ဝဓိဿာမိ၊ ပူတိ ဟညတု ပူတိနာ”တိ။

တဿတ္ထော—န တံ ပါဒါဒီဟိ ဝဓိဿာမိ၊ တုယံ ပန အနုစ္ဆဝိကေန
မိဋ္ဌေန တံ ဝဓိဿာမိတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ပူတိဂူထပါဏကော ပူတိနာဝ ဟညတု”တိ တဿ
မတ္တကေ မဟန္တံ လဏ္ဍံ ပါတေတွာ ဥဒကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တတ္ထေဝ တံ
ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ကောဉ္ဇနာဒံ နဒန္တော အရညမေဝ ပါဝိသိ။

သတ္တာဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါဂူထပါ-
ဏကော ကောဏ္ဍော အဟောသိ၊ ဝါရဏော သော ဘိက္ခု၊ တံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခ-
တော ဒိသ္မာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ နိဝုတ္တဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂူထပါဏဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ကာမနိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၀)

တယော ဂိရိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကာမနိတဗြာဟ္မဏံ
နာမ အာရုဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပစ္စုပ္ပန္န အတိတဉ္စ ဒွါဒသကနိပါတေ ကာမ-
ဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တေသု ပန ဦသု ရာဇပုတ္တေသု ဇေဋ္ဌကော
အာဂန္တာ ဗာရာဏသီယံ ရာဇာ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော ဥပရာဇာ။ တေသု
ရာဇာ ဝတ္ထု ကာမကိလေသကာမေသု အတိတ္တော နေလောလော အဟောသိ။
တဒါ ဗောဓိသတ္တော သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ ဇမ္ဗုဒီပံ ဩလောကေန္တော
တဿ ရညော ဦသုပိ ကာမေသု အတိတ္တဘာဝံ ဥတွာ “ဣမံ ရာဇာနံ နိဂ္ဂဏိတွာ
လဇ္ဇာပေဿာမိ”တိ ဗြာဟ္မဏမာဏဝဏ္ဏေန အာဂန္တာ ရာဇာနံ ပဿိ၊ ရညော
စ “ကေနတ္တေန အာဂတောသိ မာဏဝါ”တိ ဝုတ္တေ “အဟံ မဟာရာဇ တိဏိ
နဂရာနိ ပဿာမိ ခေမာနိ သုဘိက္ခာနိ ပဟူတဟတ္ထိအဿရထပတ္တိနိ ဟိရည-
သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရဘရိတာနိ၊ သက္ကာ စ ပန တာနိ အပ္ပကေနေဝ ဗလေန
ဂဏိတုံ၊ အဟံ တေ တာနိ ဂဟေတွာ ဒါတုံ အာဂတော”တိ အာဟ။ “ကဒါ
ဂစ္ဆာမ မာဏဝါ”တိ ဝုတ္တေ သွေ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ ပါတောဝ
အာဂစ္ဆေယျာသီတိ။ “သာဓု မဟာရာဇ ဝေဂေန ဗလံ သဇ္ဇေဟိ”တိ ဝတွာ
သက္ကော သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ရာဇာ ပုနဒိဝသေ ဘေရိ^၂ စရာပေတွာ ဗလသဇ္ဇံ ကာရေတွာ အမစ္စေ
ပက္ခောသာပေတွာ ဟိယျော ဧကော ဗြာဟ္မဏမာဏဝေါ “ဥတ္တရပဉ္စာလေ
ဣန္ဒြပတ္တေ ကေကကေတိ၊ ဣမေသု တီသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒဿာမိ”တိ
အာဟ၊ တံ မာဏဝံ အာဒါယ တီသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဏိဿာမ၊ ဝေဂေန နံ
ပက္ခောသထာတိ။ ကတ္ထဿ ဒေဝ နိဝါသော ဒါပိတောတိ။ န မေ တဿ
နိဝါသဂေဟံ ဒါပိတန္တိ။ နိဝါသပရိဗ္ဗယော^၃ ပန ဒိန္နောတိ။ သောပိ န
ဒိန္နောတိ။ အထ ကဟံ နံ ပဿိဿာမာတိ။ နဂရဝီထိသု ဩလောကေထာတိ။
တေ ဩလောကေန္တာ အဒိသ္မာ “န ပဿာမ မဟာရာဇာ”တိ အာဟံသု။
ရညော မာဏဝံ အပဿန္တဿ “ဧဝံ မဟန္တာ နာမ ဣဿရိယာ ပရိဟိနောမ္ဘိ”တိ
မဟာသောကော ဥဒပါဒိ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဥဏှံ အဟောသိ၊ ဝတ္ထုလောဟိတံ
ကုပ္ပိ၊ လောဟိတပက္ခန္ဓိကာ ဥဒပါဒိ၊ ဝေဇ္ဇာ တိကိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိံသု။

တတော တိဟစတူဟစ္စယေန သက္ကော အာဝဇ္ဇမာနော တဿ တံ အာဗာဓံ
ဥတွာ “တိကိစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန အာဂန္တာ ဒွါရေ ဌတွာ

“ဝေဇ္ဇဗြာဟ္မဏော တုမှာကံ တိကိစ္ဆနတ္ထာယ အာဂတော”တိ အာရောစာ-
ပေသိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ “မဟန္တမဟန္တာ ရာဇဝေဇ္ဇော မံ တိကိစ္ဆိတုံ
နာသက္ခိံသု၊ ပရိဗ္ဗယမဿ ဒါပေတွာ ဥယျောဇေထာ”တိ အာဟ။ သက္ကော
တံ သုတွာ “မယံ နေဝ နိဝါသပရိဗ္ဗယေန” အတ္ထော၊ ဝေဇ္ဇလာဘဗ္ဗိ န
ဂဏိဿာမိ၊ တိကိစ္ဆိဿာမိ နံ၊ ပုန ရာဇာ မံ ပဿတူ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ
သုတွာ “တေန ဟိ အာဂစ္ဆတူ”တိ အာဟ။ သက္ကော ပဝိသိတွာ ဇယာပေတွာ
ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ၊ ရာဇာ “တွံ မံ တိကိစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ အာမ ဒေဝါတိ။
တေန ဟိ တိကိစ္ဆသုတိ။ သာရ မဟာရာဇ ဗျာဓိနောမေ လက္ခဏံ ကထေထ၊
ကေန ကာရဏေန ဥပ္ပန္နော၊ ကိံ ခါဒိတံ ဝါ ပီတံ ဝါ နိဿာယ၊ ဥဒါဟု ဒိဋ္ဌိ
ဝါ သုတံ ဝါတိ။ တာတ မယံ ဗျာဓိ သုတံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နောတိ။ ကိံ တေ
သုတန္တိ။ “တာတ ဧကော မာဏဝေါ အာဂန္တာ မယံ ‘တိသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ
ဂဏိတွာ ဒဿာမိ’တိ အာဟ၊ အဟံ တဿ နိဝါသဋ္ဌာနံ ဝါ နိဝါသပရိဗ္ဗယံ
ဝါ န ဒါပေသိံ၊ သော မယံ ကုဇ္ဈိတွာ အညဿ ရညော သန္တိကံ ဂတော
ဘဝိဿတိ။ အထ မေ ‘ဧဝံ မဟန္တာ နာမ ဣဿရိယာ ပရိဟိနောမိ’တိ
စိန္တေန္တဿ အယံ ဗျာဓိ ဥပ္ပန္နော။ သစေ သက္ကောသိ တွံ မေ ကာမစိတ္တံ
နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ ဗျာဓိံ တိကိစ္ဆိတုံ၊ တိကိစ္ဆာဟိ”တိ ဧတမတ္ထံ ပကာသေန္တော
ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၅။ “တယော ဂိရိံ အန္တရံ ကာမယာမိ၊
ပဉ္စာလာ ကုရုယော ကေကကေ စ။
တတုတ္တရိံ ဗြာဟ္မဏ ကာမယာမိ၊
တိကိစ္ဆ မံ ဗြာဟ္မဏ ကာမနိတ”န္တိ။

တတ္ထ တယော ဂိရိန္တိ တယော ဂိရိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ယထာ
“သုဒဿနဿ ဂိရိနော၊ ဒွါရံ ဟေတံ ပကာသတိ”တိ ဧတ္ထ သုဒဿနံ ဒေဝ-
နဂရံ ယုဇ္ဈိတွာ ဒုဂ္ဂဏတဘယ ဒုစ္စလနတဘယ “သုဒဿနဂိရိ”တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓာပိ
တိဏိ နဂရာနိ “တယော ဂိရိ”န္တိ အဓိပ္ပေတာနိ။ တသ္မာ အယမေတ္ထ အတ္ထော—
တိဏိ စ နဂရာနိ တေသဉ္စ အန္တရံတိဝိဓမ္မိ ရဋ္ဌံ ကာမယာမိ။ “ပဉ္စာလာ ကုရုယော
ကေကကေ စာ”တိ ဣမာနိ တေသံ ရဋ္ဌာနံ နာမာနိ။ တေသု ပဉ္စာလာတိ
ဥတ္တရပဉ္စာလာ၊ တတ္ထ ကပိလံ နာမ နဂရံ။ ကုရုယောတိ ကုရုရဋ္ဌံ၊ တတ္ထ
ဣန္ဒပတ္တိံ နာမ နဂရံ။ ကေကကေ စာတိ^၂ ပစ္စတ္တေ ဥပယောဂဝစနံ၊ တေန
ကေကကရဋ္ဌံ^၃ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ကေကကရာဇဓာနိယေဝ နဂရံ။ တတုတ္တရိန္တိ

၁-နေဝ နိဝါပေန န ပရိဗ္ဗယေန (သိ)

၂-ကေကံယေ စာတိ (သိ)

၃-ကေကယရဋ္ဌံ (သိ)

တံ အဟံ ဣတော ပဋိလဒ္ဓါ ဗာရာဏသီရဇ္ဇာ တတုတ္တရိံ တိရိစ္ဆံ ရဇ္ဇံ ကာမယာမိ။
တိကိစ္ဆံ မံ မြာဟူဏ ကာမနိတန္တိ ဣမေဟိ ဝတ္ထုကာမေဟိ စ ကိလေသ-
ကာမေဟိ စ နိတံ ဟတံ ပဟတံ သစေ သက္ကောသိ၊ တိကိစ္ဆံ မံ မြာဟူဏာတိ။

အထ နံ သက္ကော “မဟာရာဇ တံ မူလောသဓာဒီဟိ အတေကိန္ဒော၊
ဉာဏောသဓေနေဝ တိကိစ္ဆိတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၅၆။ “ကဏှာဟိဒဋ္ဌဿ ကရေန္တိ ဟေကေ၊
အမနုဿပဝိဋ္ဌဿ ကရေန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
န ကာမနိတဿ ကရေတိ ကောစိ၊
ဩက္ကန္တသုက္ကဿ ဟိ ကာ တိကိစ္ဆာ”တိ။

တတ္ထ ကဏှာဟိဒဋ္ဌဿ ကရေန္တိ ဟေကေတိ ဧကေစ္စ ဟိ တိကိစ္ဆကာ
သောရဝိသေန ကာဠသပ္ပေန ဒဋ္ဌဿ မန္တေဟိ စေဝ ဩသဓေဟိ စ တိကိစ္ဆံ
ကရေန္တိ။ အမနုဿပဝိဋ္ဌဿ ကရေန္တိ ပဏ္ဍိတာတိ အပရေ ပဏ္ဍိတာ ဘူတ-
ဝေဇ္ဇာ ဘူတယက္ခာဒီဟိ အမနုဿေဟိ ပဝိဋ္ဌဿ အဘိဘူတဿ ဂဟိတဿ
ဗလိကဗ္ဗပရိတ္တကရဏဩသဓပရိဘာဝိတာဒီဟိ တိကိစ္ဆံ ကရေန္တိ။ န ကာမ-
နိတဿ ကရေတိ ကောစိတိ ကာမေဟိ ပန နိတဿ ကာမဝသိကဿ ပုဂ္ဂလဿ
အညတြ ပဏ္ဍိတေဟိ အညော ကောစိ တိကိစ္ဆံ န ကရေတိ၊ ကရေန္တောပိ
ကာတံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ကိံကာရဏာ? ဩက္ကန္တသုက္ကဿ ဟိ ကာ
တိကိစ္ဆာတိ၊ ဩက္ကန္တသုက္ကဿ အဝက္ကန္တဿ ကုသလဓမ္မမရိယာဒံ အတိက္ကန္တဿ
အကုသလဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတဿ ပုဂ္ဂလဿ မန္တောသဓာဒီဟိ ကာ နာမ တိကိစ္ဆာ၊
န သက္ကာ ဩသဓေဟိ တိကိစ္ဆိတုန္တိ။

ဣတိဿ မဟာသက္ကော ဣမံ ကာရဏံ ဒဿေတွာ ဥတ္တရိ ဝေမာဟ “မဟာ-
ရာဇ သစေ တံ တာနိ တိဏိ ရဇ္ဇာနိ လစ္ဆသိ၊ အပိ န ခေါ ဣမေသု စတုသု
နဂရေသု ရဇ္ဇံ ကရေန္တော ဧကပ္ပဟာရေနေဝ စတ္တာရိ သာဠကယုဂါနိ ပရိ-
ဒမဟယျာသိ၊ စတုသု ဝါ သုဝဏ္ဏပါတီသု ဘုဠေယျာသိ၊ စတုသု ဝါ သယနေသု
သယေယျာသိ၊ မဟာရာဇ တဏှာဝသိကေန နာမ ဘဝိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တဏှာ ဟိ
နာမေသာ ဝိပတ္တိမူလာ။ သာ ဝခုမာနာ ယော တံ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ အဋ္ဌသု
မဟာနိရယေသု သောဠသသု ဥဿဒနိရယေသု နာနပ္ပကာရဘေဒေသု စ
အဝသေသေသု အပါယေသု ဒိပတိ”တိ။ ဧဝံ ရာဇာနံ နိရယာဒိဘယေန
တဇ္ဇေတွာ မဟာသက္ကော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ရာဇာဝိဿ ဓမ္မံ သုတွာ ဝိဂတ-
သောကော ဟုတွာ တာဝဒေဝ နိဗ္ဗာဓိတံ ပါပုဏိ။ သက္ကောဝိဿ ဩဝါဒံ

ဒတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ သောပိ တတော ပဋ္ဌာယ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ဘံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ ကာမနိတဗြာဟ္မဏော အဟောသိ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

ကာမနိတဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၂၉)

ဂဇဂ္ဂမေသေဟိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပလာယိတပရိဗ္ဗာ-
ဇကံ^၁ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရ ဝါဒတ္ထာယ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ ဝိစရိတွာ
ကဉ္စိ ပဋိဝါဒိ^၂ အလဘိတွာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိ^၃ ဂန္ဓာ “အတ္ထိ န ခေါ ကောစိ
မယာ သဒ္ဓိ^၄ ဝါဒိ ကာတုံ သမတ္ထော”တိ မနုဿေ ပုစ္ဆိ။ မနုဿာ “တာဒိ-
သာနံ သဟဿေနပိ သဒ္ဓိ^၅ ဝါဒိ ကာတုံ သမတ္ထော သဗ္ဗညူ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ
မဟာဂေါတမော ဓမ္မိဿရော ပရပူဝါဒမဒ္ဒနော၊ သကလေပိ ဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ
ဥပ္ပန္နော ပရပူဝါဒေါ တံ ဘဂဝန္တံ အတိက္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဝေလန္တံ
ပတွာ သမုဒ္ဒဉ္ဇိမိယော ဝိယ ဟိ သဗ္ဗဝါဒါ တဿ ပါဒမူလံ ပတွာ စုဏ္ဍံရိစုဏ္ဍာ
ဟောန္တိ”တိ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ကထေသုံ။ ပရိဗ္ဗာဇကော “ကဟံ ပန သော တေရဟိ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဇေတဝနေ”တိ သုတွာ “ဣဒါနိဿ ဝါဒိ အာရောပေဿာမိ”တိ
မဟာဇနပရိဝုတော ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တော ဇေတေန ရာဇကုမာရေန နဝကောဋိ-
ဓနံ ဝိဿဇေတွာ ကာရိတံ ဇေတဝနဒွါရကောဋ္ဌကံ ဒိသ္မာ “အယံ သမဏဿ
ဂေါတမဿ ဝသနပါသာဒေါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဒွါရကောဋ္ဌကော အယ”န္တိ
သုတွာ “ဒွါရကောဋ္ဌကော တာဝ ဧဝရူပေါ၊ ဝသနဂေဟံ ကိဒိသံ ဘဝိဿ-
တိ”တိ ဝတွာ “ဂန္ဓကုဋိ နာမ အပ္ပမေယျာ”တိ ဝုတ္တေ “ဧဝရူပေန သမဏေန
သဒ္ဓိ^၆ ကော ဝါဒိ ကရိဿတိ”တိ တတောဝ ပလာယိ။ မနုဿာ ဥန္နာဒိနော
ဟုတွာ ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရာ “ကိံ အကာလေ အာဂတတ္တာ”တိ
ဝုတ္တာ တံ ပဝတ္ထိ^၇ ကထယိ^၈ သု။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသကာ ဣဒါနေဝ၊
ပုဗ္ဗေပေသ မမ ဝသနဋ္ဌာနဿ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ဒိသ္မာ ပလာယတေဝါ”တိ
ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဂန္ဓာရရဋ္ဌေ တက္ကသိလာယံ ဗောဓိသတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊
ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တော။ သော “တက္ကသိလံ ဂဏှိဿာမီ”တိ မဟန္တေန
ဗလကာယေန ဂန္ဓာ နဂရတော အဝိဒ္ဓရေ ဌတော “ဣမိနာ နိယာမေန ဟတ္ထိ
ပေသေထ၊ ဣမိနာ အဿေ၊ ဣမိနာ ရထေ၊ ဣမိနာ ပတ္တိ၊ ဧဝံ ဓာဝိတွာ အာဝု-
ဓေဟိ ပဟရထ၊ ဧဝံ သနဝဿဝလာဟကာ ဝိယ သရဝဿံ ဝဿထာ”တိ
သေနံ ဝိစာရေန္တော ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၅၇။ “ဂဇ္ဈမေဃေဟိ ဟယဂ္ဂမာလိဘိ၊
ရထုမိဇာတေဟိ သရာဘိဝဿေဘိ။
ထရုဂ္ဂဟာဝဋ္ဋဒဠ္ဗဟာရိဘိ၊
ပရိဝါရိတာ တက္ကသိလာ သမန္တတော။

၁၅၈။ အဘိဓာဝထ စူပဓာဝထ စ၊
ဝိဝိဓာ ဝိနာဒိတာ ဝဒန္တိဘိ။
ဝတ္တတ ဇ္ဇ တုမုလော ဃောသော ယထာ၊
ဝိဇ္ဇုလတာ ဇလဓရဿ ဂဇ္ဇတော”တိ။

တတ္ထ ဂဇ္ဈမေဃေဟိ အဂ္ဂဂဇ္ဈမေဃေဟိ၊ ကောဉ္ဇနာဒံ ဂဇ္ဇန္တေဟိ
မတ္တဝရဝါရဏဝလာဟကေဟိတိ အတ္တော။ ဟယဂ္ဂမာလိဘိတိ အဂ္ဂဟယ-
မာလိဘိ၊ ဝရသိန္ဓဝဝလာဟကကုလေဟိ အဿာနိကေဟိတိ အတ္တော။ ရထုမိ-
ဇာတေဟိ သဉ္ဇာတဦမိဝေဂေဟိ သာဂရသလိလေဟိ ဝိယ သဉ္ဇာတရထုမိဟိ၊
ရထာနိကေဟိတိ အတ္တော။ သရာဘိဝဿေဘိတိ တေဟိယေဝ ရထာနိကေဟိ
သနဝဿမေဃော ဝိယ သရဝဿံ ဝဿန္တေဟိ။ ထရုဂ္ဂဟာဝဋ္ဋဒဠ္ဗဟာရိဘိတိ
ထရုဂ္ဂဟေဟိ အာဝဋ္ဋဒဠ္ဗဟာရိဟိ၊ ဣတော စိတော စ အာဝတ္တိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ
ဒဠ္ဗ ပဟရန္တေဟိ ဂဟိတခဂ္ဂရတနထရုဒဏ္ဍေဟိ ပတ္တိယောဓေဟိ စာတိ အတ္တော။
ပရိဝါရိတာ တက္ကသိလာ သမန္တတောတိ ယထာ အယံ တက္ကသိလာ ပရိဝါရိ-
တာ ဟောတိ၊ သီဃံ တထာ ကရေထာတိ အတ္တော။

အဘိဓာဝထ စူပဓာဝထ စာတိ ဝေဂေန ဓာဝထ စေဝ ဥပဓာဝထ စ။
ဝိဝိဓာ ဝိနာဒိတာ ဝဒန္တိဘိတိ ဝရဝါရဏေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဝိဓာ ဝိနဒိတာ ဘဝထ၊
သေလိတဂဇ္ဇိတဝါဒိတေဟိ နာနာဝိရဝါ ဟောထာတိ အတ္တော။ ဝတ္တတ’ဇ္ဇ
တုမုလော ဃောသောတိ ဝတ္တတု အဇ္ဇ တုမုလော မဟန္တော အသနိသဒ္ဓ-
သဒိသော ဃောသော။ ယထာ ဝိဇ္ဇုလတာ ဇလဓရဿ ဂဇ္ဇတောတိ ယထာ

ဂစ္ဆန္တဿ ဇလဓရဿ မုခတော နိဂ္ဂတာ ဝိဇ္ဇုလတာ စရန္တိ၊ ဧဝံ ဝိစရန္တာ နဂရံ ပရိဝါရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှထာတိ ဝဒတိ။

ဣတိ သော ရာဇာ ဂစ္ဆိတွာ သေနံ ဝိစာရေတွာ နဂရဒွါရသမိပံ ဂန္တာ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ရညော ဝသနဂေဟ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အယံ နဂရ-ဒွါရကောဋ္ဌကော”တိ ဝုတ္တေ “နဂရဒွါရကောဋ္ဌကော တာဝ ဧဝရူပေါ၊ ရညော နိဝေသနံ ကိဒိသံ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ “ဝေဇယန္တပိသာဒသဒိသ”န္တိ သုတွာ “ဧဝံ ယသသမ္ပန္နေန ရညာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ဒိသ္မာဝ နိဝတ္တိတွာ ပလာယိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ ပလာယိတပရိဗ္ဗာဇကော အဟောသိ၊ တက္ကသိလရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဒုတိယပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၀)

ဇေမပရိမိတန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ပလာယိတ-ပရိဗ္ဗာဇကမေဝ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ သော ပရိဗ္ဗာဇကော ဇေတဝနံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ မဟာဇနပရိဝုတော အလင်္ကတ-ဓမ္မာသနေ နိသိန္တော မနောသိလာတလေ သီဟနာဒံ နဒန္တော သီဟပေါ-တကော ဝိယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ပရိဗ္ဗာဇကော ဒသဗလဿ မြဟ္မသရီရပဋိဘာဂံ ရူပံ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ မုခံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌသဒိသံ နလာဋ္ဌေ ဒိသ္မာ “ကော ဧဝရူပံ ပုရိသုတ္တမံ ဇိနိတုံ သက္ခိဿတိ”တိ နိဝတ္တိတွာ ပရိသန္တရံ ပဝိသိတွာ ပလာယိ။ မဟာဇနော တံ အနုဗန္ဓိတွာ နိဝတ္တိတွာ သတ္ထုဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န သော ပရိဗ္ဗာဇကော ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ မမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မုခံ ဒိသ္မာ ပလာတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ တက္ကသိလယံ ဧကော ဂန္တာရရာဇာ။ သော “ဗာရာဏသိံ ဂဟေဿာမီ”တိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ အာဂန္တာ နဂရံ ပရိဝါရေတွာ နဂရဒွါရေ ဌိတော အတ္တနော ဗလ-ဝါဟနံ ဩလောကေတွာ “ကော ဧတ္တကံ ဗလဝါဟနံ ဇိနိတုံ သက္ခိဿတိ”တိ အတ္တနော သေနံ သံဝဏ္ဏေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၉။ “ဇေမပရိမိတံ အနန္တပါရံ၊
ဒုပ္ပသဟံ ဇေကံဟိ သာဂရံ။
ဂိရိမိဝ အနိလေန ဒုပ္ပသယော၊
ဒုပ္ပသဟော အဟမဇ္ဇ တာဒိသေနာ”တိ။

တတ္ထ ဇေမပရိမိတန္တိ ဣဒံ တာဝ မေ ရထေသု မောရဆဒေ^၁ ဌပေတွာ ဥဿာပိတဇေမေဝ အပရိမိတံ ဗဟံ အနေကသတသင်္ချံ။ အနန္တပါရန္တိ ဗလဝါဟနမ္ပိမေ“တ္ထေကာ ဟတ္ထိ တ္ထေကာ အဿာ တ္ထေကာ ရထာ တ္ထေကာ ပတ္ထိ”တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒရဟိတံ အနန္တပါရံ။ ဒုပ္ပသဟန္တိ န သက္ကာ ပဋိသတ္တုဟိ သဟိတုံ အဘိဘဝိတုံ။ ယထာ ကိ^၂? ဇေကံဟိ သာဂရံ။ ယထာ သာဂရေ ဗဟူဟိ ကာကေဟိ ဝေဂဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝါ အတိက္ကမနဝသေန ဝါ ဒုပ္ပသဟော၊ ဧဝံ ဒုပ္ပသဟံ။ ဂိရိမိဝ အနိလေန ဒုပ္ပသယောတိ၊^၃ အပိစ မေ အယံ ဗလကာယော ယထာ ပဗ္ဗတော ဝါတေန အကမ္ပနိယတော ဒုပ္ပသဟော၊ တထာ အညေန ဗလကာယေန ဒုပ္ပသဟော။ ဒုပ္ပသဟော အဟမဇ္ဇ တာဒိသေနာတိ သွာဟံ ဣမိနာ ဗလေန သမန္တာဂတော အဇ္ဇ တာဒိသေန ဒုပ္ပသဟောတိ အနူလကေ ဌိတံ ဗောဓိသတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

အထဿ သော ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ အတ္တနော မုခံ ဒဿေတွာ “ဗာလ မာ ဝိပ္ပလပဿိ၊ ဣဒါနိ တေ ဗလဝါဟနံ မတ္တဝါရဏော ဝိယ နဋ္ဌဝနံ ဝိဒ္ဓိသေဿာမိ”တိ သန္တဇ္ဇေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ —

၁၆၀။ “မာ ဗာလိယံ ဝိလပိ န ဟိဿ တာဒိသံ၊
ဝိဋုယသေ န ဟိ လဘသေ နိသေဓကံ။
အာသဇ္ဇသိ ဂဇမိဝ ကေစာရိနံ၊
ယော တံ ပဒါ နဋ္ဌမိဝ ပေါထယိဿတိ”တိ။

တတ္ထ မာ ဗာလိယံ ဝိလပီတိ မာ အတ္တနော ဗာလဘာဝံ ဝိပ္ပလပဿိ။ န ဟိဿ တာဒိသန္တိ န ဟိ အဿ တာဒိသော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ တာဒိသော“အနန္တပါရံမေ ဗလဝါဟန”န္တိ ဧဝရူပံ တက္ကေန္တော ရဇ္ဇေ ဂဟေတုံ သမတ္ထော နာမ န ဟိ အဿ၊ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဝိဋုယသေတိ တုံ ဗာလ ကေဝလံ ရာဂဒေါသမောဟမာနပရိဋ္ဌာဟေန ဝိဋုယသိယေဝ။ န ဟိ လဘသေ နိသေဓန္တိ မာဒိသံ ပန ပသယ အဘိဘဝိတွာ နိသေဓကံ န တာဝ လဘသိ။

အဇ္ဇေ တံ အာဂတမဂ္ဂေနဝ ပလာပေဿာမိ။ အာသဇ္ဇသီတိ ဥပဂစ္ဆသိ။ ဂဇ-
မိဝ ကေစာရိနန္တိ ကေစာရိနံ မတ္တဝရဝါရဏံ ဝိယ။ ယော တံ ပဒါ နဠမိဝ
ပေါထယိဿတိတိ ယော တံ ယထာ နာမ မတ္တဝရဝါရဏော ပါဒါ နဠ
ပေါထေတိ သံစုဏ္ဏေတိ၊ ဧဝံ ပေါထယိဿတိ၊ တံ တံ အာသဇ္ဇသီတိ အတ္တာနံ
သန္ဓာယာဟ။

ဧဝံ တဇ္ဇန္တဿ ပနဿ ကထံ သုတွာ ဂန္ဓာရရာဇာ ဥလ္လောကေန္တော
ကဉ္စနပဋ္ဌသဒိသံ မဟာနလာဠံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ဂဟဏဘိတော နိဝတ္တိတွာ
ပလာယန္တော သကနဂရမေဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဂန္ဓာရရာဇာ ပလာယိတပရိဗ္ဗာဇကော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီရာဇာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒုတိယပလာယိတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကာသာဝဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

တသုဒ္ဓါနံ

ကာသာဝံ စူဠနန္ဒိယံ၊ ပုဋ္ဌဘတ္တဉ္စ ကုန္တိလံ။
ခန္တိဝဏ္ဏံ ကောသိယဉ္စ၊ ဂူထပါဏံ ကာမနီတံ။
ပလာယိတဒ္ဓယမ္ပိ စ။

၉-ဥပါဟနဝဂ္ဂ

၁-ဥပါဟနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၁)

ယထာပိ ကိတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ^၁ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယဉ္စိ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တော
အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ တထာဂတဿ ပဋိပက္ခော ပဋိသတ္တု ဟုတွာ မဟာ-
ဝိနာသံ ပါပုဏီ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ
ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ

ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မမ ပဋိပက္ခော ဟုတွာ မဟာ-
ဝိနာသံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေပိ ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဟတ္ထာစရိယကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဟတ္ထိသိပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိံ ပါပုဏ်။
အထေကော ကာသိဂါမကော မာဏဝကော အာဂန္တာ တဿ သန္တိကေ
သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိ။ ဗောဓိသတ္တာ နာမ သိပ္ပံ ဝါစေန္တော အာစရိယမုဋ္ဌိံ န ကရေန္တိ၊
အတ္တနော ဇာနနိယာမေန နိရဝသေသံ သိက္ခာပေန္တိ။ တသ္မာ သော မာဏဝေါ
ဗောဓိသတ္တဿ ဇာနနသိပ္ပံ နိရဝသေသမုဂ္ဂဏိတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ
“အာစရိယ အဟံ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော “သာဓု
တာတာ”တိ ဂန္တာ ရညော အာရောစေသိ “မဟာရာဇ မမ အန္တေဝါသိကော
တုမေ ဥပဋ္ဌာတုံ ဣစ္ဆတိ”တိ။ သာဓု ဥပဋ္ဌာတူတိ။ တေန ဟိဿ ပရိဗ္ဗယံ
ဇာနာထာတိ။ တုမှာကံ အန္တေဝါသိကော တုမေဟိ သမကံ န လစ္ဆတိ၊
တုမေသု သတံ လဘန္တေသု ပဏ္ဏာသံ လစ္ဆတိ၊ ဒွေ လဘန္တေသု ဧကံ လစ္ဆ-
တိတိ။ သော ဂေဟံ ဂန္တာ တံ ပဝတ္တိံ အန္တေဝါသိကဿ အာရောစေသိ။
အန္တေဝါသိကော “အဟံ အာစရိယ တုမေဟိ သမံ သိပ္ပံ ဇာနာမိ။ သစေ
သမကညေဝ ပရိဗ္ဗယံ လဘိဿာမိ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ။ နော စေ၊ န ဥပဋ္ဌဟိ-
ဿာမီ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ
“သစေ သော တုမေဟိ သမပ္ပကာရော၊ တုမေဟိ သမကညေဝ သိပ္ပံ ဒဿေတုံ
သက္ကောန္တော သမကံ လဘိဿတိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ
တဿ အာရောစေတွာ တေန “သာဓု ဒဿေဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ ရညော
အာရောစေသိ။ ရာဇာ “တေန ဟိ သွေ သိပ္ပံ ဒဿေထာ”တိ။ သာဓု
ဒဿေဿာမ၊ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေထာတိ။ ရာဇာ “သွေ ကိရ အာစရိယော
စ အန္တေဝါသိကော စ ဥဘော ဟတ္ထိသိပ္ပံ ဒဿေဿန္တိ၊ ရာဇင်္ဂဏေ သန္တိ-
ပတိတွာ ဒဋ္ဌကာမာ ပဿန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။

အာစရိယော “န မေ အန္တေဝါသိကော ဥပါယကောသလ္လံ ဇာနာတိ”တိ
ဧကံ ဟတ္ထိံ ဂဟေတွာ ဧကရတ္တေနဝ ဝိလောမံ သိက္ခာပေသိ။ သော တံ
“ဂစ္ဆာ”တိ ဝုတ္တေ ဩသက္ကိတုံ၊ “ဩသက္ကာ”တိ ဝုတ္တေ ဂန္တံ၊ “တိဋ္ဌာ”တိ ဝုတ္တေ
နိပဇ္ဇိတုံ၊ “နိပဇ္ဇာ”တိ ဝုတ္တေ ဌာတုံ၊ “ဂဏှာ”တိ ဝုတ္တေ ဌပေတုံ၊ “ဌပေဟိ”တိ
ဝုတ္တေ ဂဏှိတုံ သိက္ခာပေတွာ ပုနဒိဝသေ တံ ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ ရာဇင်္ဂဏံ
အဂမာသိ။ အန္တေဝါသိကောပိ ဧကံ မနာပံ ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိ။ မဟာဇနော
သန္တိပတိ။ ဥဘောပိ သမကံ သိပ္ပံ ဒဿေသုံ။ ပုန ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော

ဟတ္ထိ° ဝိလောမံ ကာရေသိ၊ သော “ဂစ္ဆာ”တိ ဝုတ္တေ ဩသတ္ထိ၊ “ဩသက္ကာ”တိ ဝုတ္တေ ပုရတော ဓာဝိ၊ “တိဋ္ဌာ”တိ ဝုတ္တေ နိပဇ္ဇိ၊ “နိပဇ္ဇာ”တိ ဝုတ္တေ အဋ္ဌာသိ၊ “ဂဏှာ”တိ ဝုတ္တေ နိက္ခိဝိ၊ “နိက္ခိပါ”တိ ဝုတ္တေ ဂဏှိ။ မဟာဇနော “အရေ ဒုဋ္ဌအန္တေဝါသိက တံ အာစရိယေန သဒ္ဓိ° သာရမ္ဘံ ကရေသိ၊ အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသိ၊ ‘အာစရိယေန သမကံ ဇာနာမိ’တိ ဧဝံသညီ ဟောသိ”တိ လေဒ္ဒုဒဏှာဒီဟိ ပဟရိတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိမှာ ဩရယ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မဟာရာဇ သိပ္ပံ နာမ အတ္တနော သုခတ္တာယ ဂဏှန္တိ၊ ဧကစ္စဿ ပန ဂဟိတသိပ္ပံ ဒုက္ကဋ္ဌဥပါဟနာ ဝိယ ဝိနာသမေဝ အာဝဟတိ”တိ ဝတွာ ဣဒံ ဂါထာဒွယ-မာဟ—

၁၆၁။ “ယထာပိ ကိတာ ပုရိသသုပါဟနာ၊
သုခဿ အတ္တာယ ဒုခံ ဥဒဗ္ဗဟေ။
ဃမ္မာဘိတတ္တာ တလဿ ပဝီဋ္ဌိတာ၊
တဿေဝ ပါဒေ ပုရိသဿ ခါဒရေ။

၁၆၂။ ဧဝမေဝ ယော ဒုက္ကုလီနော အနရိယော၊
တမ္မာက ဝိဇ္ဇေ သုတဉ္စ အာဒိယ။
တမေဝ သော တတ္ထ သုတေန ခါဒတိ၊
အနရိယော ဝုစ္စတိ ပါနဒူပမော”တိ။

တတ္ထ ဥဒဗ္ဗဟေတိ ဥဒဗ္ဗဟေယျ။ ဃမ္မာဘိတတ္တာ တလဿ၊ ပဝီဋ္ဌိတာတိ ဃမ္မေန အဘိတတ္တာ ပါဒတလေန စ ဝီဋ္ဌိတာ။ တဿေဝါတိ ယေန တာ သုခတ္တာယ ကိဏိတွာ ပါဒေသု ပဋိမုက္ကာ ဒုက္ကဋ္ဌုပါဟနာ၊ တဿေဝ။ ခါဒရေတိ ဝဏံ ကရေန္တာ ပါဒေ ခါဒန္တိ။

ဒုက္ကုလီနောတိ ဒုဇ္ဇာတိကော အကုလပုတ္တော။ အနရိယောတိ ဟိရေတ္တပ္ပ-ဝဇ္ဇိတော အသပ္ပုရိသော။ တမ္မာက ဝိဇ္ဇေ သုတဉ္စ အာဒိယာတိ ဧတ္ထ တံ တံ မနတိတိ “တမ္မော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တမ္မာကော၊ တံ တံ သိပ္ပံ အာသေဝတိ ပရိဝတ္တေတိတိ အတ္တော၊ အာစရိယဿေတံ နာမံ။ တသ္မာ တမ္မာကာ၊ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ပနဿ ရဿကာဝေါ ကတော။ ဝိဇ္ဇန္တိ အဋ္ဌာရသသု

၁-ဒုပါဟနူပမောတိ (သျှာ၊ က)

၂-ထလဿ (သျှာ၊ က)

၃-တံမာကောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ တမ္မာကော (သိ)၊ တုမ္မာကန္တိ ဝတ္တဗ္ဗေ တုမ္မာက ဣတိ ဝတ္ထံ (ဣ)

၁၅၉။ “ဇေမပရိမိတံ အနန္တပါရံ၊
ဒုပ္ပသဟံ ဇေကံဟိ သာဂရံ။
ဂိရိမိဝ အနိလေန ဒုပ္ပသယော၊
ဒုပ္ပသဟော အဟမဇ္ဇ တာဒိသေနာ”တိ။

တတ္ထ ဇေမပရိမိတန္တိ ဣဒံ တာဝ မေ ရထေသု မောရဆဒေ ဌပေတွာ ဥဿာပိတဇေမေဝ အပရိမိတံ ဗဟံ အနေကသတသင်္ချံ။ အနန္တပါရန္တိ ဗလဝါဟနမ္ပိ မေ “ဧတ္တကာ ဟတ္ထိ ဧတ္တကာ အဿာ ဧတ္တကာ ရထာ ဧတ္တကာ ပတ္ထိ”တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒရဟိတံ အနန္တပါရံ။ ဒုပ္ပသဟန္တိ န သက္ကာ ပဋိသတ္တုဟိ သဟိတုံ အဘိဘဝိတုံ။ ယထာ ကိံ? ဇေကံဟိ သာဂရံ။ ယထာ သာဂရေ ဗဟူဟိ ကာကေဟိ ဝေဂဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝါ အတိက္ကမနဝသေန ဝါ ဒုပ္ပသဟော၊ ဧဝံ ဒုပ္ပသဟံ။ ဂိရိမိဝ အနိလေန ဒုပ္ပသယောတိ၊ အပိစ မေ အယံ ဗလကာယော ယထာ ပဗ္ဗတော ဝါတေန အကမ္ပနီယတော ဒုပ္ပသဟော၊ တထာ အညေန ဗလကာယေန ဒုပ္ပသဟော။ ဒုပ္ပသဟော အဟမဇ္ဇ တာဒိသေနာတိ သွာဟံ ဣမိနာ ဗလေန သမန္တာဂတော အဇ္ဇ တာဒိသေန ဒုပ္ပသဟောတိ အနာလကေ ဌိတံ ဗောဓိသတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

အထဿ သော ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ အတ္တနော မုခံ ဒဿေတွာ “ဗာလ မာ ဝိပ္ပလပဿိ၊ ဣဒါနိ တေ ဗလဝါဟနံ မတ္တဝါရဏော ဝိယ နဠဝနံ ဝိဒ္ဓိသေဿာမိ”တိ သန္တဇ္ဇေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ —

၁၆၀။ “မာ ဗာလိယံ ဝိလပိ န ဟိဿ တာဒိသံ၊
ဝိဉ္ဇယသေ န ဟိ လဘသေ နိသေဓကံ။
အာသဇ္ဇသိ ဂဇမိဝ ကေစာရိနံ၊
ယော တံ ပဒါ နဠမိဝ ပေါထယိဿတိ”တိ။

တတ္ထ မာ ဗာလိယံ ဝိလပိတိ မာ အတ္တနော ဗာလဘာဝံ ဝိပ္ပလပဿိ။ န ဟိဿ တာဒိသန္တိ န ဟိ အဿ တာဒိသော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ တာဒိသော “အနန္တပါရံမေ ဗလဝါဟနံ”န္တိ ဧဝရူပံ တက္ကေန္တော ရဇ္ဇဉ္စ ဂဟေတုံ သမတ္ထော နာမ န ဟိ အဿ၊ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဝိဉ္ဇယသေတိ တံ ဗာလ ကေဝလံ ရာဂဒေါသမောဟမာနပရိဋ္ဌာဟေန ဝိဉ္ဇယသိယေဝ။ န ဟိ လဘသေ နိသေဓကန္တိ မာဒိသံ ပန ပဿယ အဘိဘဝိတွာ နိသေဓကံ န တာဝ လဘသိ။

ပေသေတွာ “သေဠိမိတာ တယာ သဗ္ဗိံ ဂန္တုကာမာ၊ အသုကဋ္ဌာနံ ကိရ ဂန္တော တိဋ္ဌာ”တိ တဿ အာရောစေတွာ သာရဘဏ္ဍကံ အာဒါယ အညာတက-
ဝေသေန ပါသာဒါ ဩတရိတွာ တေန သဗ္ဗိံ ပလာယိ။ အပရဘာဂေ တံ
ကမ္ပံ နဂရေ စ ဘိက္ခုသံဃေ စ ပါကဋံ ဇာတံ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကာ ကိရ သေဠိမိတာ ခုဇ္ဇေန သဗ္ဗိံ
ပလာတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ
ဣဒါနေဝေသာ ခုဇ္ဇံ ကာမေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကာမေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ
နိဂမဂါမေ သေဠိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဃရာဝါသံ ဝသန္တော ပုတ္တဇိ-
တာဟိ ဝခုမာနော အတ္တနော ပုတ္တဿ ဗာရာဏသီသေဠိဿ မိတရံ ဝါရေတွာ
ဒိဝသံ ဌပေသိ။ သေဠိမိတာ အတ္တနော ဂေဟေ ဥသဘဿ သက္ကာရသမ္မာနံ
ဒိဿော “ကော နာမေသော”တိ ဓာတိံ ပုစ္ဆိတွာ “ဥသဘော”တိ သုတွာ
အန္တရဝိထိယာ ဂစ္ဆန္တံ ဧကံ ခုဇ္ဇံ ဒိဿော “အယံ ပုရိသုသဘော ဘဝိဿတိ”တိ
သာရဘဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ တေန သဗ္ဗိံ ပလာယိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ခေါ
“သေဠိမိတရံ ဂေဟံ အာနေဿာမိ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဗာရာဏသီ
ဂစ္ဆန္တော တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေ ဥဘောပိ သဗ္ဗရတ္တိံ မဂ္ဂံ အဂမံသု။ အထ
ခုဇ္ဇဿ သဗ္ဗရတ္တိံ သီတာဘိဟတဿ အရုဏောဒယေ သရီရေ ဝါတော ကုပ္ပိ၊
မဟန္တာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ။ သော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဝေဒနာပ္ပတ္တော ဟုတွာ
ဝိဇ္ဇာဒဏ္ဍကော ဝိယ သံကုဋ်တော နိပဇ္ဇိ၊ သေဠိမိတာပိဿ ပါဒမူလေ
နိသီဒိ။ ဗောဓိသတ္တော သေဠိမိတရံ ခုဇ္ဇဿ ပါဒမူလေ နိသိန္တံ ဒိဿော သဗ္ဗာနိ-
တွာ ဥပသင်္ကမိတွာ သေဠိမိတာယ သဗ္ဗိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၃။ “ဧကစိန္တိတောယမတ္ထော၊ ဗာလော အပရိဏာယကော။
န ဟိ ခုဇ္ဇေန ဝါမေန၊ ဘောတိ သင်္ကန္တမရဟသိ”တိ။

တတ္ထ ဧကစိန္တိတောယမတ္ထောတိ အဗ္ဗ ယံ တံ အတ္တံ စိန္တေတွာ ဣမိနာ
ခုဇ္ဇေန သဗ္ဗိံ ပလာတာ၊ အယံ တယာ ဧကိကာယ ဧဝ စိန္တိတော ဘဝိဿတိ။
ဗာလော အပရိဏာယကောတိ အယံ ခုဇ္ဇော ဗာလော၊ ဒုပ္ပညဘာဝေန
မဟလ္လကောပိ ဗာလောဝ၊ အညသ္မိံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ အသတိ ဂန္တု
အသမတ္တတာယ အပရိဏာယကော။ န ဟိ ခုဇ္ဇေန ဝါမေန၊ ဘောတိ

သင်္ဂန္တုမရဟသီတိ ဣမိနာ ဟိ ခုဇ္ဇေန ဝါမနတ္တာ ဝါမေန ဘောတိ တံ မဟာ-
ကုလေ ဇာတာ အဘိရူပါ ဒဿနိယာ သင်္ဂန္တု သဟ ဂန္တု နာရဟသီတိ။

အထဿ တံ ဝစနံ သုဘွာ သေဋ္ဌိမိတာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၄။ “ပုရိသုသဘံ မညမာနာ၊ အဟံ ခုဇ္ဇမကာမယိ”။

သော’ယံ သံကုဋိတော သေတိ၊ ဆိန္ဒတန္တိ ယထာ ထုဏာ”တိ”။

တဿတ္ထော—အဟံ အယျ ဧကံ ဥသဘံ ဒိသွာ “ဂန္တု ဇေဋ္ဌကဿ ပိဋ္ဌိယံ
ကကုဓံ ဟောတိ၊ ဣမဿပိ တံ အတ္ထိ၊ ဣမိနာပိ ပုရိသုသဘေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
ဧဝမဟံ ခုဇ္ဇံ ပုရိသုသဘံ မညမာနာ အကာမယိ”။ သော’ယံ ယထာ နာမ
ဆိန္ဒတန္တိ သဒေါဏိကော ဝိဏာဒဏ္ဍကော၊ ဧဝံ သံကုဋိတော သေတိတိ။

ဗောဓိသတ္ထော တဿာ အညာတကဝေသေန နိက္ခန္တဘာဝမေဝ ဥတှာ တံ
နာပေတွာ အလင်္ကရိတွာ ရထံ အာရောပေတွာ ဂေဟမေဝ အဂမာသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
အယမေဝ သေဋ္ဌိမိတာ အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

ဝိဏာထုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝိကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၃)

ကာမံ ယဟိ’ ဣန္ဒြိယံ တေန ဂန္တုတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဧကံ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ဟိ ဓမ္မသဘံ အာနိတော
“သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ သတ္ထာရာ ပုဋ္ဌော “သစ္စ”န္တိ ဝတွာ
“ကဿ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ကာမဂုဏကာရဏာ”တိ အာဟ။ အထ
နံ သတ္ထာ “ကာမဂုဏာ နာမေတေ ဘိက္ခု ဝိကဏ္ဍကသလ္လသဒိသာ၊ သင်္ဂိ
ဟဒယေ ပတိဋ္ဌံ လဘမာနာ ဝိကဏ္ဍကံ ဝိယ ဝိဒ္ဓံ သုသုမာရံ မရဏမေဝ
ပါပေန္တိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗောဓိသတ္ထော ဗာရာဏသီယံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော
ဧကဒိဝသံ ဥယျာနံ ဂန္တော ပေါက္ခရဏီတီရံ သမ္ဗာပုဏိ။ နစ္စဂိတာသု ကုသလာ

နစ္စဂီတာနိ ပယောဇေသုံ၊ ပေါက္ခရဏိယံ မစ္ဆကစ္ဆပါ ဂိတသဒ္ဓလောလ-
တာယ သန္နိပတိတွာ ရညောဝ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ရာဇော တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏံ မစ္ဆသဋ္ဌိ
ဒိသ္ဗာ “ကိ” န ခေါ ဣမေ မစ္ဆာ မယာ သဒ္ဓိံယေဝ စရန္တိ”တိ အမစ္ဆေ ပုစ္ဆိ။
အမစ္ဆာ “ဧတေ ဒေဝ ဥပဋ္ဌဟန္တိ”တိ အာဟံသု။ ရာဇော “ဧတေ ကိရ မံ
ဥပဋ္ဌဟန္တိ”တိ တုဿိတွာ တေသံ နိစ္စဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ ဒေဝသိကံ တဏှာလဗ္ဗဏံ
ပါစေသိ။ မစ္ဆာ ဘတ္တဝေလောယ ဧကစ္ဆေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကစ္ဆေ နာဂစ္ဆန္တိ၊
ဘတ္တံ နဿတိ။ ရညော တမတ္တံ အာရောစေသုံ။ ရာဇော “ဣတော ပဋ္ဌာယ
ဘတ္တဝေလောယ ဘေရိံ ပဟရိတွာ ဘေရိသညာယ မစ္ဆေသု သန္နိပတိ-
တေသု ဘတ္တံ ဒေဃာ”တိ အာဟ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘတ္တကမ္ပိကော ဘေရိံ
ပဟရာပေတွာ သန္နိပတိတာနံ မစ္ဆာနံ ဘတ္တံ ဒေတိ။ တေပိ ဘေရိသညာယ
သန္နိပတိတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ။

တေသု ဧဝံ သန္နိပတိတွာ ဘုဉ္ဇန္တေသု ဧကော သုံသုမာရော အာဂန္တော
မစ္ဆေ ခါဒိ။ ဘတ္တကမ္ပိကော ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇော တံ
သုတွာ “သုံသုမာရံ မစ္ဆာနံ ခါဒနကာလေ ဝိကဏ္ဍကေန ဝိဇ္ဈိတွာ
ဂဏှာ”တိ အာဟ။ သော “သာရူ”တိ ဂန္တော နာဝါယ ဌတွာ မစ္ဆေ ခါဒိတုံ
အာဂတံ သုံသုမာရံ ဝိကဏ္ဍကေန ပဟရိ၊ တံ တဿ အန္တောပိဋ္ဌိံ ပါရိသိ။ သော
ဝေဒနာပုတ္တော ဟုတွာ တံ ဂဟေတွာဝ ပလာယိ။ ဘတ္တကမ္ပိကော တဿ
ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ တံ အာလပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၅။ “ကာမံ ယဟိံ ဣစ္ဆသိ တေန ဂစ္ဆ၊
ဝိဒ္ဓေါသိ မဗ္ဗမိ ဝိကဏ္ဍကေန။
ဟတောသိ ဘတ္တေန သုဝါဒိတေန၊
လောလော စ မစ္ဆေ အနုဗန္ဓမာနော”တိ။

တတ္ထ ကာမန္တိ ဧကံသေန။ ယဟိံ ဣစ္ဆသိ တေန ဂစ္ဆာတိ ယသ္မိံ
ဣစ္ဆသိ၊ တသ္မိံ ဂစ္ဆ။ မဗ္ဗမိတိ မဗ္ဗဌာနေ။ ဝိကဏ္ဍကေနာတိ ဝိကဏ္ဍက-
သလ္လေန။ ဟတောသိ ဘတ္တေန သုဝါဒိတေန၊ လောလော စ မစ္ဆေ အနုဗန္ဓ-
မာနောတိ တံ ဘေရိဝါဒိတသညာယ ဘတ္တေ ဒီယမာနေ လောလော ဟုတွာ
ခါဒနက္ခာယ မစ္ဆေ အနုဗန္ဓမာနော တေန သုဝါဒိတေန၊ ဘတ္တေန ဟတော၊
ဂတဌာနေပိ တေ ဇီဝိတံ နတ္ထိတိ အတ္တော။ သော အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂန္တော
ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။

နိပါတ်] ၉-ဥပါဟနဝဂ္ဂ ၄-အသိတာဘူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၄) ၂၀၉

သတ္တာ ဣမံ ကာရဏံ ဒဿေတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၁၆၆။ “ဧဝမိ လောကာမိသံ ဩပတန္တော၊
ဝိဟညတိ စိတ္တဝဿာနဝတ္တိ။
သော ဟညတိ ဉှတိသခါန မဇ္ဈေ၊
မစ္ဆာနဂေါ သောရိဝ သုံသုမာရော”တိ။

တတ္ထ လောကာမိသန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ တေ ဟိ လောကော ဣဋ္ဌတော
ကန္တတော မနာပတော ဂဏှာတိ။ တသ္မာ “လောကာမိသ”န္တိ ဝုစ္ဆတိ။
ဩပတန္တောတိ တံ လောကာမိသံ အနုပတန္တော ကိလေသဝဿေန စိတ္တ-
ဝဿာနဝတ္တိ ပုဂ္ဂလော ဝိဟညတိ ကိလမတိ။ သော ဟညတိတိ သော
ဧဝရူပေါပုဂ္ဂလော ဉှတိနဉ္စ သခါနဉ္စ မဇ္ဈေ သော ဝိကဏ္ဍကေန ဝိဒ္ဓေါ
မစ္ဆာနဂေါ သုံသုမာရော ဝိယ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ မနာပါတိ ဂဟေတွာ ဟညတိ
ကိလမတိ မဟာဝိနာသံ ပါပုဏာတိယေဝတိ။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါသုံသုမာရော ဒေဝဒတ္တော၊ မစ္ဆာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဗာရာဏသီရာဇာ
ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဝိကဏ္ဍကဇာတကဝဏ္ဏနာ တံတိယာ။

၄-အသိတာဘူဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၄)

တွမေဝ ဒါနိ’မကရာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ကုမာရိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကသ္မိံ ဦးနှံ အဂ္ဂသာဝကာနံ
ဥပဋ္ဌာကကုလေ ဧကာ ကုမာရိကာ အဘိရူပါသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ၊ သာ ဝယပ္ပတ္တာ
သမာနဇာတိကံ ကုလံ အဂမာသိ။ သာမိကော တံ ကိသ္မိဉ္စ အမညမာနော
အညတ္ထ စိတ္တဝဿေန စရတိ။ သာ တဿ တံ အတ္တနိ အနာဒရတံ အဂဏေတွာ
ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ နိမန္တေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ မဂ္ဂဖလသုခေန ဝီတိနာမယမာနာ
“သာမိကောပိ မံ န ဣစ္ဆတိ၊ သရာဝါသေန မေ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ

စိန္တေတွာ မာတာပိတုနံ အာစိက္ခိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏီ။ တဿာ သာ ကိရိယာ ဘိက္ခူသု ပါကဋ္ဌာ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကကုလဿ ဝိတာ အတ္ထဂဝေသိကာ သာမိကဿ အနိစ္ဆဘာဝံ ဥတွာ အဂ္ဂသာဝကောနံ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာပတ္တိ- ဖလေ ပတိဋ္ဌာယ ပုန မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ ဧဝံ အတ္ထဂဝေသိကာ အာဝုသော သာ ကုမာရိကာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသာ ကုလဝိတာ အတ္ထဂဝေသိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ အတ္ထဂဝေသိကာယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တ- ပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဗာရာဏသီရာဇာ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရဿ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ဥပ္ပန္နာသင်္ကော ပုတ္တံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော အသိတာဘုံ နာမ အတ္တနော ဒေဝိံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မစ္ဆမံသဖလာဖလာနိ ခါဒန္တော ပဏ္ဏသာလာယ နိဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကံ ကိန္နရိံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော “ဣမံ ပဇာပတိံ ကရိဿာမိ”တိ အသိတာဘုံ အဂဏေတွာ တဿာ အနုပဒံ အဂမာသိ။ သာ တံ ကိန္နရိံ အနုဗန္ဓမာနံ ဒိသ္မာ “အယံ မံ အဂဏေတွာ ကိန္နရိံ အနုဗန္ဓတိ၊ ကိံ မေ ဣမိနာ”တိ ဝိရတ္တစိတ္တာ ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ အတ္တနော ကသိဏပရိကမ္မံ ကထာပေတွာ ကသိဏံ ဩလောကေန္တိ အဘိညာ စ သမာ- ပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ အာဂန္တာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလာယ ဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ ဗြဟ္မဒတ္တောပိ ကိန္နရိံ အနုဗန္ဓန္တော ဝိစရိတွာ တဿာ ဂတမဂ္ဂမ္ပိ အဒိသ္မာ ဆိန္နာသော ဟုတွာ ပဏ္ဏသာလာဘိမုခေါဝ အာဂတော။ အသိတာဘူ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဝေဟာသံ အပ္ပါဂန္တာ မဏိဝဏ္ဏေ ဂဂနတလေ ဌိတာ “အယုပုတ္တ တံ နိဿာယ မယာ ဣဒံ ဈာနသုခံ လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၇။ “တွမေဝ ဒါနိ’မကရ၊ ယံ ကာမော ဗျဂမာ တယိ။
သောယံ အပ္ပုဋ္ဌိသန္ဓိကော၊ ခရဆိုန္တံ ရေနုက”န္တိ။

တတ္ထ တွမေဝ ခါနိ'မကရာတိ အယျပုတ္တ မံ ပဟာယ ကိန္တရိ° အနုဗန္ဓန္တော
တွညေဝ ဣဒါနိ ဣဒံ အကရ။ ယံ ကာမော ဗျဂမာ တယီတိ ယံ မမ တယိ
ကာမော ဝိဂတော ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ပဟိနေ၊ ယဿ ပဟိနတ္တာ အဟံ
ဣမံ ဝိသေသံ ပတ္တာတိ ဒီပေတိ။ သောယံ အပ္ပဋိသန္ဓိကောတိ သော ပန
ကာမော ဣဒါနိ အပ္ပဋိသန္ဓိကော ဇာတော၊ န သက္ကာ ပဋိသန္ဓိတုံ။ ခရဆိုန္တံ
ရေနုကန္တိ ခရော ဝုစ္စတိ ကကစော၊ ရေနကံ ဝုစ္စတိ ဟတ္ထိဒန္တော။ ယထာ
ကကစေန ဆိန္တော ဟတ္ထိဒန္တော အပ္ပဋိသန္ဓိကော ဟောတိ၊ န ပုန ပုရိမ-
နယေန အလ္လိယတိ၊ ဧဝံ ပုန မယံ တယာ သဒ္ဓိ° စိတ္တဿ ဃဋ္ဌနံ နာမ
နတ္ထိတိ ဝတွာ တဿ ပဿန္တဿေဝ ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ အဂမာသိ။

သော တဿာ ဂတကာလေ ပရိဒေဝမာနော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၆၈။ “အတြိန္ဒ္ရံ အတိလောဘေန၊ အတိလောဘမဒေန စ။
ဧဝံ ဟာယတိ အတ္တမှာ၊ အဟံဝ အသိတာဘုယာ”တိ။

တတ္ထ အတြိန္ဒ္ရံ အတိလောဘေနာတိ အတြိန္ဒ္ရာ ဝုစ္စတိ အတြ အတြ
ဣန္ဒြာသင်္ခါတာ အပရိယန္တတဏှာ၊ အတိလောဘော ဝုစ္စတိ အတိက္ကမိတွာ
ပဝတ္တလောဘော။ အတိလောဘမဒေန စာတိ ပုရိသမဒံ ဥပ္ပါဒနတော အတိ-
လောဘမဒေါ နာမ ဇာယတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အတြိန္ဒြာဝသေန
အတြိန္ဒြမာနော ပုဂ္ဂလော အတိလောဘေန စ အတိလောဘမဒေန စ ယထာ
အဟံ အသိတာဘုယာ ရာဇမီတာယ ပရိဟိနေ၊ ဧဝံ အတ္တာ ဟာယတိတိ။

ဣတိ သော ဣမာယ ဂါထာယ ပရိဒေဝိတွာ အရညေ ဧကကောဝ ဝသိတွာ
ပိတု အစ္စယေန ဂန္ဓာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇပုတ္တော စ ရာဇမီတာ စ ဣမေ ဒွေ ဇနာ အဟေသုံ၊ တာပသော ပန
အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အသိတာဘူဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ဝစ္ဆနခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၅)

သုခါ ဃရာ ဝစ္ဆနခါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရောဇမလ္လံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဂိဟိသဟာယော။ သော ဧကဒိဝသံ အာဂမနတ္ထာယ ထေရဿ သာသနံ ပါဟေသိ။ ထေရော သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိတွာ အဂမာသိ။ သော ထေရံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘောဇေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိန္တော ထေရေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ထေရံ ဂိဟိဘောဂေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ နိမန္တေန္တော “ဘန္တေ အာနန္ဒ မမ ဂေဟေ ပဟူတံ သဝိညာဏကအဝိညာဏကရတနံ၊ ဣဒံ မဇ္ဈေ ဘိန္နိတွာ တုယံ ဒမ္ဗိ၊ ဧဟိ ဥဘော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသာမာ”တိ။ ထေရော တဿ ကာမဂုဏေသု အာဒီနဝံ ကထေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ဂန္တော “ဒိဋ္ဌော တေ အာနန္ဒ ရောဇော”တိ သတ္တာရာ ပုစ္ဆိတော “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ကိမဿ ကထေသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ မံ ရောဇော ဃရာဝါသေန နိမန္တေသိ၊ အထဿာဟံ ဃရာဝါသေ စေဝ ကာမဂုဏေသု စ အာဒီနဝံ ကထေသိ”န္တိ။ သတ္တာ “န ခေါ အာနန္ဒ ရောဇော မလ္လော ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိတေ ဃရာဝါသေန နိမန္တေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ နိမန္တေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အညတရသ္မိံ နိဂမဂါမေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဗာရာဏသီပတွာ ရာဇယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဗာရာဏသီ ပါဝိသိ။ အထဿ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ အာစာရိဟာရေ ပသီဒိတွာ ဂေဟံ နေတွာ ဘောဇေတွာ ဥယျာနေ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဟေတွာ တံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဥယျာနေ ဝသာပေသိ။ တေ အညမညံ ဥပ္ပန္နသိနေဟာ အဟေသုံ။

အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ဗောဓိသတ္တေ ပေမဝိဿာသဝသေန ဧဝံ စိန္တေသိ “ပဗ္ဗဇ္ဇော နာမ ဒုက္ခာ၊ မမ သဟာယံ ဝစ္ဆနခပရိဗ္ဗာဇကံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ သဗ္ဗံ ဝိဘဝံ မဇ္ဈေ ဘိန္နိတွာ တဿ ဒတွာ ဒွေပိ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိဿာမာ”တိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ တေန သဒ္ဓိံ မရရပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ဘန္တေ ဝစ္ဆနခ ပဗ္ဗဇ္ဇော နာမ ဒုက္ခာ၊ သုခေါ ဃရာဝါသော၊ ဧဟိ ဥဘော သမဂ္ဂါ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဝသာမာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၉။ “သုခါ ဃရာ ဝစ္ဆနခ၊ သဟိရညာ သဘောဇနာ။
ယတ္ထ ဘုတွာ ပိဝိတွာ စ၊ သယေယျာထ အနုဿုကော”တိ။

တတ္ထ သဟိရညာတိ သတ္တရတနသမ္ပန္နာ။ သဘောဇနာတိ ဗဟုခါဒနိ-
ယဘောဇနီယာ။ ယတ္ထ ဘုတွာ ပိဝိတွာ စ၊ တိ ယေသု သဟိရညဘောဇနေသု
ဃရေသု နာနဂ္ဂရသာနိ ဘောဇနာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ နာနာပါနာနိ စ
ပိဝိတွာ။ သယေယျာထ အနုဿုကောတိ ယေသု အလင်္ကတသိရိသယနပိဋ္ဌေ
အနုဿုကော ဟုတွာ သယေယျာသိ၊ တေ ဃရာ နာမ အတိဝိယ သုခါတိ။

အထဿ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “မဟာသေဋ္ဌိ တံ အညာဏတာယ
ကာမဂိဋ္ဌေါဟုတွာ ဃရာဝါသဿ ဂုဏံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စ အဂုဏံ ကထေသိ၊ ဃရာ-
ဝါသဿ တေ အဂုဏံ ကထေဿာမိ၊ သုဏာဟိ ဒါနိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၁၇၀။ “ဃရာ နာ’နိဟမာနဿ၊ ဃရာ နာ’ဘဏတော မုဿ။
ဃရာ နာဒိန္နဒဏ္ဍဿ၊ ပရေသံ အနိကုဗ္ဗတော။
ဧဝံ ဆိဒ္ဓံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ ကော ဃရံ ပဋိပဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ဃရာ နာ’နိဟမာနဿာတိ နိစ္စကာလံ ကသိဂေါရက္ခာဒိကရဏေန
အနိဟမာနဿ အဝါယမန္တဿ ဃရာ နာမ နတ္ထိ၊ ဃရာဝါသော န ပတိဋ္ဌာတိတိ
အတ္ထော။ ဃရာ နာ’ဘဏတော မုဿာတိ ခေတ္တဝတ္ထုဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိနံ
အတ္ထာယ အမုဿာဘဏတောပိ ဃရာ နာမ နတ္ထိ။ ဃရာ နာဒိန္နဒဏ္ဍဿ၊
ပရေသံ အနိကုဗ္ဗတောတိ နာဒိန္နဒဏ္ဍဿာတိ အဂ္ဂဟိတဒဏ္ဍဿ၊ နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍဿ
ပရေသံ အနိကုဗ္ဗတော ဃရာ နာမ နတ္ထိ။ ယော ပန အာဒိန္နဒဏ္ဍော ဟုတွာ
ပရေသံ ဒါသကမ္မကရာဒိနံ တသ္မိံ တသ္မိံ အပရာဓေ အပရာဓာနုရူပံ
ဝဓဗန္ဓနဆေဒနတာဋ္ဌနာဒိဝသေန ကရေတိ၊ တဿေဝ ဃရာဝါသော သဏ္ဌဟ-
တိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဆိဒ္ဓံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ၊ ကော ဃရံ ပဋိပဇ္ဇတိတိ တံ ဒါနိ
ဧဝံ ဧတေသံ ဤဟနာဒိနံ အကရဏေ သတိ တာယ တာယ ပရိဟာနိယာ
ဆိဒ္ဓံ ကရဏေပိ သတိ နိစ္စမေဝ ကာတဗ္ဗတော ဒုရဘိသမ္ဘဝံ ဒုရာရာဓနိယံ၊ နိစ္စံ
ကရောန္တဿပိ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝမေဝ ဒုပ္ပုရံ ဃရာဝါသံ “အဟံ နိပ္ပရိတဿော
ဟုတွာ အဇ္ဈာဝသိဿာမိ”တိ ကော ပဋိပဇ္ဇတိတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဃရာဝါသဿ ဒေါသံ ကထေတွာ ဥယျာနမေဝ
အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ရောဇော မလ္လော အဟောသိ၊ ဝစ္ဆနခပရိဗ္ဗာဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝစ္ဆနခဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-မကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၆)

ဘဒ္ဒကော ဝတ'ယံ ပက္ခိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ အာနေတွာ ဒဿိတံ ဒိသ္မာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကသ္မိံ သရေ မစ္ဆော ဟုတွာ မဟာပရိဝါရော ဝသိ။ အထေကော ဗကော “မစ္ဆေ ခါဒိဿာမီ”တိ သရဿ အာသန္နဌာနေ သီသံ ပါတေတွာ ပက္ခေ ပဿာရေတွာ မန္တမန္တော မစ္ဆေ ဩလောကေန္တော အဌာသိ တေသံ ပမာဒံ အာဂမယမာနော။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော မစ္ဆဂဏပရိ-
ဝုတော ဂေါစရံ ဂဏှန္တော တံ ဌာနံ ပါပုဏိ။ မစ္ဆဂဏော တံ ဗကံ ပဿိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၁။ “ဘဒ္ဒကော ဝတ'ယံ ပက္ခိ၊ ဒိဇော ကုမုဒသန္တိဘော။
ဝူပသန္တေဟိ ပက္ခေဟိ၊ မန္တမန္တောဝ ဈာယတိ”တိ။

တတ္ထ မန္တမန္တောဝ ဈာယတိတိ အဗလဗလော ဝိယ ဟုတွာ ကိဉ္စိ အဇာ-
နန္တော ဝိယ ဧကကောဝ ဈာယတိတိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော ဩလောကေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၂။ “နာဿ သီလံ ဝိဇာနာထ၊ အနညာယ ပသံသထ။
အမေ ဒိဇော န ပါလေတိ၊ တေန ပက္ခိ န ဖန္တတိ”တိ။

တတ္ထ အနညာယာတိ အဇာနိတွာ။ အမေ ဒိဇော န ပါလေတိတိ သေ ဒိဇော
အမေ န ရက္ခတိ န ဂေါပါယတိ။ “ကတရံ န ခေါ ဧတေသု ကဗဠံ ကရိဿာ-
မီ”တိ ဥပဓာရေတိ။ တေန ပက္ခိ န ဖန္တတိတိ တေနာယံ သကုဏော န

ဖန္ဒတိ န စလတိတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ မစ္ဆဂဏော ဥဒကံ ခေါဘေတွာ ဗကံ ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗကော ကုဟကော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ မစ္ဆရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၇)

ကော န ခေါ ဘဂဝါ ဟေတုတိ ဣဒံ သတ္တာ သာကေတံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော သာကေတံ မြာဟ္မဏံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပနေတ္ထ အတိတမ္ပိ ပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဧကကနိပါတေ^၁ ကထိတမေဝ။ တထာဂတဿ ပန ဝိဟာရံ ဂတကာလေ ဘိက္ခု။ “သိနေဟော နာမေသ ဘန္တေ ကထံ ပတိဋ္ဌာတိ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၁၇၃။ “ကော န ခေါ ဘဂဝါ ဟေတု၊ ဧကစ္စေ ဣဓ ပုဂ္ဂလေ။
အတိဝ ဟဒယံ နိဗ္ဗာတိ၊ စိတ္တဉ္စာပိ ပသီဒတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ကော န ခေါ ဟေတု၊ယေန ဣဓေကစ္စေ ပုဂ္ဂလေ ဒိဋ္ဌမတ္ထေယေဝ ဟဒယံ အတိဝိယ နိဗ္ဗာတိ၊ သုဝါသိတဿ သီတဿ ဥဒကဿ ဃန္ဓသဟဿေန ပရိသိတ္တံ ဝိယ သီတလံ ဟောတိ၊ ဧကစ္စေ န နိဗ္ဗာတိ။ ဧကစ္စေ ဒိဋ္ဌမတ္ထေယေဝ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ မုဒု ဟောတိ၊ ပေမဝသေန အလ္လိယတိ၊ ဧကစ္စေ န အလ္လိယတိတိ။

အထ နေသံ သတ္တာ ပေမကာရဏံ ဒဿေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၄။ “ပုဗ္ဗေဝ သန္ဓိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ။
ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘိက္ခုဝေ ပေမံ နာမေတံ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ ဇာယတိ၊ ပုရိမဘဝေ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ပုတ္တော ဝါ ဓိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနိ ဝါ ပတိ ဝါ ဘရိယာ ဝါ သဟာယော ဝါ မိတ္တော ဝါ ဟုတွာ ယော ယေန

သဒ္ဓိံ ကေဠာနေ ပုတ္တပုဗ္ဗော၊ တဿ ဣမိနာ ပုဗ္ဗေဝ သန္တိဝါသေန ဘဝန္တရေပိ
 အနုဗန္ဓန္တော သော သိနေဟော န ဝိဇဟတိ။ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ
 ကတေန ပစ္စုပ္ပန္တဟိတေန ဝါ ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဣမေဟိ ဒွိဟိ ကာရ-
 ဏေဟိ ပေမံ နာမ ဇာယတိ။ ယထာ ကိံ? ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေတိ။
 ဝါ-ကာရဿ ရဿတ္တံ ကတံ။ သမုစ္စယတ္ထေ စေသ ပုတ္တော၊ တသ္မာ ဥပ္ပလဉ္စ
 သေသံ ဇလဇပုပ္ဖဉ္စ ယထာ ဥဒကေ ဇာယမာနံ ဒွေ ကာရဏာနိ နိဿာယ
 ဇာယတိ ဥဒကဉ္စေဝ ကလလဉ္စ၊ တထာ ဧတေဟိ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ ပေမံ
 ဇာယတိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ပြာဟ္မဏော စ ပြာဟ္မဏီ စ ဣမေ ဒွေ ဇနာ အဟေသုံ၊ ပုတ္တော ပန အဟမေဝ
 အဟေသိ”န္တိ။

သာကေတဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ကေပဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၀)

ဣဃံ ကေပဒံ တာတာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ကုဋုမ္ပိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိ ကိရေသ ကုဋုမ္ပိကော၊ အထဿ
 ကေဒိဝသံ အင်္ဂေ နိသိန္ဓော ပုတ္တော အတ္တဿ ဒွါရံ နာမ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ သော
 “ဗုဒ္ဓဝိသယော သေ ပဉ္စော၊ န တံ အညော ကထေတုံ သက္ခိဿတိ”တိ ပုတ္တံ
 ဂဟေတွာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ အယံ မေ ဒါရကော ဥိရုမ္ပိ
 နိသိန္ဓော အတ္တဿ ဒွါရံ နာမ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ၊ အဟံ တံ အဇာနန္တော ဣဓာဂတော၊
 ကထေထ ဘန္တေ ဣမံ ပဉ္စ”န္တိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသက အယံ ဒါရကော ဣဒါ-
 နေဝ အတ္တဂဝေသကော၊ ပုဗ္ဗေပိ အတ္တဂဝေသကောဝ ဟုတွာ ဣမံ ပဉ္စ ပဏှိတေ
 ပုစ္ဆိ၊ ပေါရာဏကပဏှိတာပိဿ ကထေသုံ၊ ဘဝသင်္ခေပဂတတ္တာ ပန န
 သလ္လက္ခေသိ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော
 သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပိတု အစ္စယေန သေဋ္ဌိဌာနံ လဘိ။
 အထဿ ပုတ္တော ဒဟရော ကုမာရော ဥိရုမ္ပိ နိသိဒ္ဓိတွာ “တာတ မယံ ကေပဒံ
 အနေကတ္ထနိဿိဘံ ဧကံ ကာရဏံ ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထ-
 မာဟ—

၁၇၅။ “ဣဇ် ဧကပဒံ တာတ၊ အနေကတ္ထပဒဿိတံ။
ကိဉ္စိ သင်္ဂါဟိကံ မြူသိ၊ ယေန’တ္ထေ သာဓယေမသေ”တိ။

တတ္ထ ဣဇ်တိ ယာစနတ္ထေ စောဒနတ္ထေ ဝါ နိပါတော။ ဧကပဒန္တိ ဧကံ ကာရဏပဒံ၊ ဧကံ ကာရဏပဒဿိတံ ဝါ ဗျဉ္ဇနပဒံ။ အနေကတ္ထပဒဿိတန္တိ အနေကာနိ အတ္ထပဒါနိ ကာရဏပဒါနိ နိဿိတံ။ ကိဉ္စိ သင်္ဂါဟိကံ မြူသိတိ ကိဉ္စိ ဧကပဒံ ဗဟူနံ ပဒါနံ သင်္ဂါဟိကံ မြူဟိ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ယေန’တ္ထေ သာဓယေမသေတိ ယေန ဧကေန ပဒေန အနေကတ္ထနိဿိတေန မယံ အတ္တနော ဝုဗ္ဗိ သာဓေယျာမ၊ တံ မေ ကထေဟိတိ ပုစ္ဆိ။

အထဿ ပိတာ ကထေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၆။ “ဒက္ခေယျ’ကပဒံ တာတ၊ အနေကတ္ထပဒဿိတံ။
တဉ္စ သီလေန သညတ္တံ၊ ခန္တိယာ ဥပပါဒိတံ။
အလံ မိတ္တေ သုခါပေတုံ၊ အမိတ္တာနံ ဒုခါယ စာ”တိ။

တတ္ထ ဒက္ခေယျ’ကပဒန္တိ ဒက္ခေယျံ ဧကပဒံ။ ဒက္ခေယျံ နာမ လာဘုပ္ပါဒကဿ ဆေကဿ ကုသလဿ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဝီရိယံ။ အနေကတ္ထပဒဿိတန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝီရိယံ အနေကေဟိ အတ္ထပဒေဟိ နိဿိတံ။ ကတရေဟိတိ? သီလာဒီဟိ။ တေနေဝ “တဉ္စ သီလေန သညတ္တံ”န္တိ အာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော— တဉ္စ ပနေတံ ဝီရိယံ အာစာရသီလသမ္ပယုတ္တံ အဓိဝါသနခန္တိယာ ဥပေတံ မိတ္တေ သုခါပေတုံ အမိတ္တာနဉ္စ ဒုက္ခာယ အလံ သမတ္တံ။ ကော ဟိ နာမ လာဘုပ္ပါဒကဉာဏသမ္ပယုတ္တကုသလဝီရိယသမန္တာဂတော အာစာရခန္တိသမ္ပန္နော မိတ္တေ သုခါပေတုံ၊ အမိတ္တေ ဝါ ဒုက္ခာပေတုံ န သက္ခောတိတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသက္ခော ပုတ္တဿ ပဉ္စ ကထေသိ။ သောပိ ပိတု ကထိတနယေနေဝ အတ္တနော အတ္တံ သာဓေတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ပိတာပုတ္တာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တဒါ ပုတ္တော အယမေဝ ပုတ္တော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဧကပဒဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ဟရိတမဏ္ဍုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၃၉)

အာသီဝိသမ္ပိ မံ သန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အဇာတသတ္တု၊
 အာရဟန္တ ကထေသိ။ ကောသလရာဇဿ ဟိ ပိတာ မဟာကောသလော မိမ္မိ-
 သာရရညော ဓိတရံ ဒေမာနော ဓိတု နှာနမူလံ ကာသိဂါမကံ နာမ အဒါသိ။
 သာ အဇာတသတ္တုနာ ပိတုဃာတကကမ္မေ ကတေ ရညော သိနေဟေန န
 စိရဿေဝ ကာလမကာသိ။ အဇာတသတ္တု မာတရိ ကာလကတာယပိ တံ ဂါမံ
 ဘုဉ္ဇေတေ။ ကောသလရာဇာ “ပိတုဃာတကဿ စောရဿ မမ ကုလသန္တကံ
 ဂါမံ န ဒဿာမိ”တိ တေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈတိ။ ကဒါစိ မာတုလဿ ဇယော
 ဟောတိ၊ ကဒါစိ ဘာဂိနေယျဿ။ ယဒါ ပန အဇာတသတ္တု ဇိနာတိ၊ တဒါ
 သောမနဿပုတ္တော ရထေ ဓဇံ ဥဿာပေတွာ မဟန္တေန ယသေန နဂရံ
 ပဝိသတိ။ ယဒါ ပန ပရာဇယတိ၊ တဒါ ဒေါမနဿပုတ္တော ကဉ္စိ အဇာနာ-
 ပေတွာဝ ပဝိသတိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
 “အာဝုသော အဇာတသတ္တု မာတုလံ ဇိနိတွာ တုဿတိ၊ ပရာဇိတော
 ဒေါမနဿပုတ္တော ဟောတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
 ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
 ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဇိနိတွာ တုဿတိ၊ ပရာဇိတော ဒေါမနဿ-
 ပုတ္တော ဟောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 နိလမဏ္ဍုကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ မနုဿာ နဒိကန္တရာဒိသု တတ္ထ တတ္ထ
 မစ္ဆေ ဂဟဏတ္တာယ ကုမိနာနိ ဩဇေသုံ။ ဧကသ္မိံ ကုမိနေ ဗဟူ မစ္ဆာ ပဝိသိံသု။
 အထေကော ဥဒကာသီဝိသော မစ္ဆေ ခါဒန္တော တံ ကုမိနံ ပါဝိသိ၊ ဗဟူ မစ္ဆာ
 ဧကတော ဟုတွာ တံ ခါဒန္တာ ဧကလောဟိတံ အကံသု။ သော ပဋိသရဏံ
 အပဿန္တော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ကုမိနမုခေန နိက္ခမိတွာ ဝေဒနာပုတ္တော
 ဥဒကပရိယန္တေ နိပဇ္ဇိ။ နိလမဏ္ဍုကောပိ တသ္မိံ ခဏေ ဥပ္ပတိတွာ ကုမိနသူလ-
 မတ္တကေ နိပန္နော ဟောတိ။ အာသီဝိသော ဝိနိစ္ဆယဌာနံ အလဘန္တော
 တတ္ထ နိပန္နံ တံ ဒိသ္မာ “သမ္မ နိလမဏ္ဍုက ဣမေသံ မစ္ဆာနံ ကိရိယာ ရုစ္စတိ
 တုယ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၇။ “အာသီဝိသမ္ပိ မံ သန္တန္တိ၊ ပဝိဋ္ဌံ ကုမိနာမုခံ။
 ရုစ္စတေ ဟရိတာမာတာ၊ ယံ မံ ခါဒန္တိ မစ္ဆကာ”တိ။

တတ္ထ အာသီဝိသမ္ပိ မံ သန္တန္တိ မံ အာဂတဝိသံ သမာနံ။ ရုစ္စတေ ဟရိတာ-
မာတာ၊ ယံ မံ ခါဒန္တိ မစ္ဆကာတိ ဧတံ တဝ ရုစ္စတိ ဟရိတမဏ္ဍုကပုတ္တာတိ
ဝဒတိ။

အထ နံ ဟရိတမဏ္ဍုကော “အာမ သမ္ပ ရုစ္စတိ”တိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ “သစေ
တွမ္ပိ တဝ ပဒေသံ အာဂတေ မစ္ဆေ ခါဒသိ၊ မစ္ဆာပိ အတ္တနော ပဒေသံ
အာဂတံ တံ ခါဒန္တိ၊ အတ္တနော ဝိသယေ ပဒေသေ ဂေါစရဘူမိယံ အဗလဝါ
နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၇၈။ “ဝိလုပ္ပတေဝ ပုရိသော၊ ယာဝံသ ဥပကပ္ပတိ။
ယဒါ စညေ ဝိလုပ္ပန္တိ၊ သော ဝိလုတ္တော ဝိလုပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဝိလုပ္ပတေဝ ပုရိသော၊ ယာဝံသ ဥပကပ္ပတိတိ ယာဝ အဿ
ပုရိသဿ ဣဿရိယံ ဥပကပ္ပတိ ဣဇ္ဈတိ ပဝတ္တတိ၊ တာဝ သော အညံ ဝိလုပ္ပတိ-
ယေဝ။ “ယာဝ သော ဥပကပ္ပတိ”တိပိ ပါဌော၊ ယတ္ထကံ ကာလံ သော
ပုရိသော သက္ကောတိ ဝိလုပ္ပတုန္တိ အတ္တော။ ယဒါ စညေ ဝိလုပ္ပန္တိတိ ယဒါ စ
အညေ ဣဿရာ ဟုတွာ ဝိလုပ္ပန္တိ။ သော ဝိလုတ္တော ဝိလုပ္ပတိတိ အထ သော
ဝိလုပ္ပကော အညေဟိ ဝိလုပ္ပတိ။ “ဝိလုပ္ပတေ”တိပိ ပါဌော၊ အယမေဝတ္တော။
“ဝိလုပ္ပန”န္တိပိ ပဌန္တိ၊ တဿတ္တော န သမေတိ။ ဧဝံ “ဝိလုပ္ပကော ပုန ဝိလုပ္ပံ
ပါပုဏာတိ”တိ ဗောဓိသတ္တေန အဇ္ဇေ ဝိနိစ္ဆိတေ ဥဒကာသီဝိသဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ
ဥတွာ “ပစ္စာမိတ္တံ ဂဏှိဿာမာ”တိ မစ္ဆဂဏာ ကုမိနမုခါ နိက္ခမိတွာ တတ္ထေဝ
နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပက္ကမံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဥဒကာသီဝိသော အဇာတသတ္တု အဟောသိ၊ နိလမဏ္ဍုကော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဟရိတမဏ္ဍုကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-မဟာဝိင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၀)

သဗ္ဗော ဇနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရက္ခ
ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေ သတ္တရိ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ နဝမာသစ္စယေန ဇေတဝန-
ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ပထဝိယံ နိမုဂ္ဂေ ဇေတဝနဝါသိနော စ သကလရဋ္ဌဝါသိနော
စ “ဗုဒ္ဓပဋိကဏူကော ဒေဝဒတ္တော ပထဝိယာ ဂိလိတော၊ နိဟတပစ္စာမိတ္တော

ဒါနိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဇာတော”တိ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ အဟေသုံ။ တေသံ ကထံ သုတွာ ပရမ္ပရသောသေန သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပဝါသိနော ယက္ခဘူတဒေဝဂဏာ စ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ ဧဝ အဟေသုံ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ဒေဝဒတ္တေ ပထဝိယံ နိမုဂ္ဂေ ‘ဗုဒ္ဓပဋိကဏူကော ဒေဝဒတ္တော ပထဝိယာ ဂိလိတော’တိ မဟာဇနော အတ္တမနော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တေ မတေ မဟာဇနော တုဿတိ စေဝ ဟသတိ စ၊ ပုဗ္ဗေပိ တုဿိ စေဝ ဟသိ စာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မဟာပိင်္ဂလော နာမ ရာဇာ အဓမ္မေန ဝိသမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ဆန္ဒာဒိဝသေန ပါပကမ္မာနိ ကရောန္တော ဒဏ္ဍဗလိဇဉ်- ကဟာပဏာဒိဂ္ဂဟဏေန ဥစ္ဆယန္တေ ဥစ္ဆိံ ဝိယ မဟာဇနံ ပိဋ္ဌေသိ ကက္ခဋ္ဌော ဖရသော သာဟသိကော၊ ပရေသု အနုဒ္ဓယာမတ္တမ္ပိ နာမဿ နတ္ထိ၊ ဂေဟေ ဣတ္ထိနမ္ပိ ပုတ္တမိတာနမ္ပိ အမစ္စဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒိနမ္ပိ အပ္ပိယော အမနာပေါ၊ အက္ခိမ္ပိ ပတိတရဇံ ဝိယ၊ ဘတ္တပိဏ္ဍေ သက္ခရာ ဝိယ၊ ပဏိံ ဝိဇ္ဈိတွာ ပဝိဋ္ဌ- ကဏူကော ဝိယ စ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဟာပိင်္ဂလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ မဟာပိင်္ဂလော ဒိဃရတ္တံ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ကာလ- မကာသိ။ တသ္မိံ ကာလကတေ သကလဗာရာဏသီဝါသိနော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ မဟာဟသိတံ ဟသိတွာ ဒါရူနံ သကဋ္ဌသဟဿေန မဟာပိင်္ဂလံ ဈာပေတွာ အနေကေဟိ သဋ္ဌသဟဿေဟိ အာဠာဟနံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ “ဓမ္မိကော နော ရာဇာ လဒ္ဓေါ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ နဂရေ ဥဿဝ- ဘေရိံ စရာပေတွာ သမုဿိတဓဇပဋ္ဌာကံ နဂရံ အလင်္ကရိတွာ ဒွါရေ ဒွါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ဝိပ္ပကိဏ္ဍလာဇကုသုမမဏ္ဍိတတလေသု အလင်္ကတမဏ္ဍ- ပေသု နိသိဒိတွာ ခါဒိံသု စေဝ ပိဝိံသု စ။

ဗောဓိသတ္တောပိ အလင်္ကတေ မဟာတလေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တဿ ပလ္လင်္ဂဝရဿ မဇ္ဈေ မဟာယသံ အနုဘဝန္တော နိသိဒိ။ အမစ္စာ စ ဗြာဟ္မဏ- ဂဟပတိရဋ္ဌကဒေါဝါရိကာဒယော စ ရာဇာနံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ အထေကော ဒေါဝါရိကော နာတိဒူရေ ဌတွာ အဿသန္တော ပဿသန္တော ပရောဒိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာ “သမ္မ ဒေါဝါရိက မမ ပိတရိ ကာလ- ကတေ သဗ္ဗေ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ဥဿဝံ ကိဋ္ဌန္တာ ဝိစရန္တိ၊ တံ ပန ရောဒမာနော

ဌိတော၊ ကိံ န ခေါ မမ ပိတာ တဝေဝ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ”တိ
ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၉။ “သဗ္ဗော ဇနော ဟိံသိတော ပိင်္ဂလေန၊
တသ္မိံ မတေ ပစ္စယာ ဝေဒယန္တိ။
ပိယော န တေ အာသိ အကဏ္ဍနေတ္တော၊
ကသ္မာ န တံ ရောဒသိ ဒွါရပါလာ”တိ။

တတ္ထ ဟိံသိတောတိ နာနပ္ပကာရေဟိ ဒဏ္ဍဗလိအာဒီဟိ ပိဋိတော။
ပိင်္ဂလေနာတိ ပိင်္ဂလက္ခေန။ တဿ ကိရ ဒွေပိ အက္ခိနိ နိဗ္ဗိဒ္ဓပိင်္ဂလာနိ
ဗိဇ္ဇာရက္ခိဝဏ္ဏာနိ အဟောသုံ၊ တေနေဝဿ “ပိင်္ဂလော”တိ နာမံ အကံသု။
ပစ္စယာ ဝေဒယန္တိတိ ပီတိယော ပဝေဒယန္တိ။ အကဏ္ဍနေတ္တောတိ ပိင်္ဂလ-
နေတ္တော။ ကသ္မာ န တွန္တိ ကေန န ကာရဏေန တံ ရောဒသိ။ အဋ္ဌကထာယံ
ပန “ကသ္မာ တုဝ”န္တိ ပါဌော။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “နာဟံ မဟာရာဇ ‘မဟာပိင်္ဂလော မတော’တိ
သောကေန ရောဒါမိ၊ သီသဿ မေ သုခံ ဇာတံ။ ပိင်္ဂလရာဇာ ဟိ ပါသာဒါ
ဩတရန္တော စ အာရောဟန္တော စ ကမ္မာရမုပ္ဖိကာယ ပဟရန္တော ဝိယ မယံ
သီသေ အဋ္ဌဋ္ဌ ခဋကေ ဒေတိ၊ သော ပရလောကံ ဂန္တာပိ မမ သီသေ
ဒဒမာနော ဝိယ နိရယပါလာနမ္ပိ ယမဿပိ သီသေ ခဋကေ ဒဿတိ၊ အထ နံ
တေ ‘အတိဝိယ အယံ အမှေ ဗာဓတိ’တိ ပုန ဣဓေဝ အာနေတွာ ဝိဿဇ္ဇေယျ၊
အထ မေ သော ပုနပိ သီသေ ခဋကေ ဒဒေယျာတိ ဘယေနာဟံ ရောဒါမိ”တိ
ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၈၀။ “န မေ ပိယော အာသိ အကဏ္ဍနေတ္တော၊
ဘာယာမိ ပစ္စာဂမနာယ တဿ။
ဣတော ဂတော ဟိံသေယျ မစ္စုရာဇံ၊
သော ဟိံသိတော အာနေယျ ပုန ဣဓာ”တိ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “သောရာဇာ ဒါရူနံ ဝါဟသဟဿေန ဒဇော ဥဒက-
သဋ္ဌသတေဟိ သိတ္တော၊ သာဝိဿ အာဠာဟနဘူမိ သမန္တတော ခတာ၊ ပကတိ-
ယာပိ စ ပရလောကံ ဂတာ နာမ အညတ္ထ ဂတိဝသာ” ပုန တေနေဝ သရီရေန
နာဂစ္ဆန္တိ ၂၊ မာ တံ ဘာယိ”တိ တံ သမဿာသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၈၁။ “ဒဗျော ဝါဟသဟဿေဟိ၊ သိတ္တော ဗုဒ္ဓသတေဟိ သော။
ပရိက္ခတာ စ သာ ဘူမိ၊ မာ ဘာယိ နာဂမိဿတိ”တိ။

တတော ပဋ္ဌာယ ဒေါဝါရိကော အဿာသံ ပဋိလဘိ။ ဗောဓိသတ္တော
ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
မဟာပိင်္ဂလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပုတ္တော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

မဟာပိင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဥပါဟနဝဂ္ဂေါ နဝမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

ဥပါဟနံ ဝိဏာထူဏံ၊ ဝိကဏ္ဍကံ အသိတာဘူ။
ဝစ္ဆနခံ ဗကဉ္စေဝ၊ သာကေတဉ္စ ကေပဒံ။
ဟရိတမာတု ပိင်္ဂလံ။

၁၀-သိင်္ဂါလဝဂ္ဂ

၁-သဗ္ဗဒါဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၁)

သိင်္ဂါလော မာနတ္ထဒွေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ
အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တော အဇာတသတ္တု ပဿာဒေတွာ ဥပ္ပါဒိတံ
လာဘသက္ကာရံ စိရဋ္ဌိတိကံ ကာတုံ နာသက္ခိ၊ နာဠာဂိရိပယောဇနေ ပါဠိဟာရိ-
ယဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ တဿ သော လာဘသက္ကာရော အန္တရဓာယိ။
အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
ဒေဝဒတ္တော လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပါဒေတွာ စိရဋ္ဌိတိကံ ကာတုံ နာသက္ခိ”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ
အတ္တနော ဥပ္ပန္နံ လာဘသက္ကာရံ အန္တရဓာပေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အန္တရဓာပေသိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ အဋ္ဌာရသန္တဉ္စ သိပ္ပါနံ ပါရံ ဂတော။ သော ပထဝီဇယမန္တံ နာမ ဇာနာတိ။ ပထဝီဇယမန္တောတိ အာဝဋ္ဋနမန္တော ဝုစ္စတိ။ အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော “တံ မန္တံ သဇ္ဈာယိဿာမီ”တိ ဧကသ္မိံ အင်္ဂဏဋ္ဌာနေ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ နိသီဒိတွာ သဇ္ဈာယမကာသိ။ တံ ကိရ မန္တံ အညှိရိဟိတံ မိတိရိရဟိတံ^၁ သာဝေတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ နံ သော တထာရူပေ ဌာနေ သဇ္ဈာယတိ။ အထဿ သဇ္ဈာယနကာလေ ဧကော သိင်္ဂါလော ဧကသ္မိံ ဗိလေ နိပန္နော တံ မန္တံ သုတွာဝ ပဂုဏမကာသိ။ သော ကိရ အနန္တရာတိတေ အတ္တဘာဝေ ပဂုဏပထဝီဇယမန္တော ဧကော မြာဟ္မဏော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော သဇ္ဈာယံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယ “ပဂုဏော ဝတ မေ အယံ မန္တော”တိ အာဟ။ သိင်္ဂါလော ဗိလော နိက္ခမိတွာ “အန္တော မြာဟ္မဏ အယံ မန္တော တယာပိ မမေဝ ပဂုဏတရော”တိ ဝတွာ ပလာယိ။ ဗောဓိသတ္တော “အယံ သိင်္ဂါလော မဟန္တံ အကုသလံ ကရိဿတိ”တိ “ဂဏှထ ဂဏှထာ”တိ ထောက် အနုဗန္ဓိ။ သိင်္ဂါလော ပလာယိတွာ အရညံ ပါဝိသိ။

သော ဂန္တော ဧကံ သိင်္ဂါလိံ^၂ ထောက် သရီရေ ခုံသိ၊ “ကိံ သာမီ”တိ စ ဝုတ္တေ “မယံ ဇာနာသိ န ဇာနာသိ”တိ အာဟ။ သာ “အာမ ဇာနာမီ”တိ သဗ္ဗုဋ္ဌိန္တိ။ သော ပထဝီဇယမန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အနေကာနိ သိင်္ဂါလသတာနိ အာဏာပေတွာ သုဗ္ဗေပိ ဟတ္ထိအဿသီဟဗျဉ္ဇသူကရမိဂါဒယော စတုပ္ပဒေ အတ္တနော သန္တိကေ အကာသိ။ ကတွာ စ ပန သဗ္ဗဒါဌော နာမ ရာဇာ ဟုတွာ ဧကံ သိင်္ဂါလိံ အဂ္ဂမဟေသိံ^၃ အကာသိ။ ဦးနံ ဟတ္ထိနံ ပိဋ္ဌေ သီဟော တိဋ္ဌတိ၊ သီဟပိဋ္ဌေ သဗ္ဗဒါဌော သိင်္ဂါလော ရာဇာ သိင်္ဂါလိယာ အဂ္ဂမဟေသိယာ သဗ္ဗိံ နိသီဒတိ၊ မဟန္တော ယသော အဟောသိ။ သော ယသမဟန္တေန ပမဇ္ဇိတွာ မာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဗာရာဏသီရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ သဗ္ဗစတုပ္ပဒ- ပရိဝုတော ဗာရာဏသီယာ အဝိဒူရဋ္ဌာနံ သမ္မာပုဏိ၊ ပရိသာ ဒွါဒသ- ယောဇနာ အဟောသိ။ သော အဝိဒူရေ ဌိတောယေဝ “ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု၊ ယုဒ္ဓိ ဝါ”တိ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ ဗာရာဏသီဝါသိနော ဘိတတသိတာ နဂရဒွါရာနိ ပိဒဟိတွာ အဋ္ဌံသုံ။

ဗောဓိသတ္တော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဗဒါဌ- သိင်္ဂါလေန သဗ္ဗိံ ယုဒ္ဓိ မမ ဘာရော၊ ဌပေတွာ မံ အညော တေန သဗ္ဗိံ

ယုတ္တိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ”တိ ရာဇာနဉ္စ နာဂရေ စ သမဿာ-
 သေတွာ “ကိန္တိ ကတွာ န ခေါ သဗ္ဗဒါဌော ရဇ္ဇံ ဂဟေဿတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ
 တာဝ န”န္တိ ဒွါရဇ္ဇာလကံ အဘိရုဟိတွာ “သဗ္ဗ သဗ္ဗဒါဌ ကိန္တိ ကတွာ
 ဣမံ ရဇ္ဇံ ဂဏိဿသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သီဟနာဒံ နဒါပေတွာ မဟာဇနံ သဒ္ဓေန
 သန္တာသေတွာ ဂဏိဿာမိတိ။ ဗောဓိသတ္ထော “အတ္ထေတ”န္တိ ဥတွာ
 အဇ္ဇာလကာ ဩရုယ “သကလဒွါဒသယောဇနိကဗာရာဏသိနဂရဝါသိနော
 ကဏ္ဍိဒ္ဓါနိ မာသပိဋ္ဌေန လဇ္ဇန္တ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ မဟာဇနော
 ဘေရိယာ အာဏံ သုတွာ အန္တမသော ဗိဇ္ဇာလေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါနဉ္စေ
 အတ္တနော စ ကဏ္ဍိဒ္ဓါနိ ယထာ ပရဿ သဒ္ဓိ သောတုံ န သက္ကာ၊ ဧဝံ
 မာသပိဋ္ဌေန လဇ္ဇိ။

အထ ဗောဓိသတ္ထော ပုန အဇ္ဇာလကံ အဘိရုဟိတွာ “သဗ္ဗဒါဌာ”တိ အာဟ။
 ကိံ ဗြာဟ္မဏာတိ။ ဣမံ ရဇ္ဇံ ကိန္တိ ကတွာ ဂဏိဿသိတိ။ သီဟနာဒံ နဒါပေတွာ
 မနုဿေ တာသေတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဂဏိဿာမိတိ။ သီဟနာဒံ
 နဒါပေတုံ န သက္ခိဿသိ။ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဟိ သုရတ္တဟတ္ထပါဒါ ကေသရသီဟ-
 ရာဇာနော တာဒိဿဿ ဇေသိဂ်ါလဿ အာဏံ န ကရိဿန္တိတိ။ သိဂ်ါလော
 မာနတ္ထဒ္ဓေါ ဟုတွာ “အညေ တာဝ သီဟာ တိဋ္ဌန္တ၊ ယဿာဟံ ပိဋ္ဌေ နိသိန္ဓော၊
 တညေဝ နဒါပေဿာမိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ နဒါပေဟိ၊ ယဒိ သက္ကောသိတိ။
 သော ယသ္မိံ သီဟေ နိသိန္ဓော၊ တဿ “နဒါဟိ”တိ ပါဒေန သညံ အဒါသိ။
 သီဟော ဟတ္ထိကုမ္ဘေ မုခံ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ တိက္ခတ္တု အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ သီဟနာဒံ နဒိ။
 ဟတ္ထိ သန္တာသပ္ပတ္တာ ဟုတွာ သိဂ်ါလံ ပါဒမူလေ ပါတေတွာ ပါဒေနဿ
 သီသံ အတ္တမိတွာ စုဏ္ဍဝိစုဏ္ဍံ အကံသု၊ သဗ္ဗဒါဌော တတ္ထေဝ ဇိဝိတက္ခယံ
 ပတ္ထော။ တေပိ ဟတ္ထိ သီဟနာဒံ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ အညမညံ
 ဩဝိဇ္ဈိတွာ တတ္ထေဝ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပုဏိံသု၊ ဌပေတွာ သီဟေ သေသာပိ
 မိဂသူကရာဒယော သသဗိဇ္ဇာရပရိယောသာနာ သဗ္ဗေ စတုပ္ပါဒါ တတ္ထေဝ
 ဇိဝိတက္ခယံ ပါပုဏိံသု။ သီဟာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိံသု၊ ဒွါဒသ-
 ယောဇနိကော မံသရာသိ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္ထော အဇ္ဇာလကာ ဩတရိတွာ
 နဂရဒွါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ “သဗ္ဗေ အတ္တနော ကဏ္ဍေသု မာသပိဋ္ဌံ အပနေတွာ
 မံသတ္ထိကာ မံသံ အာဟရန္တ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ။ မနုဿာ အလ္လမံသံ
 ခါဒိတွာ သေသံ သုက္ခာပေတွာ ဝလ္လုရမကံသု။ တသ္မိံ ကိရ ကာလေ
 ဝလ္လုရကရဏံ ဥပါဒါဒိတိ ဝဒန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဣမာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါယာ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ—

၁၈၂။ “သိင်္ဂါလော မာနတ္ထဒွေိ စ၊ ပရိဝါရေန အတ္ထိကော။
ပါပုဏိ မဟတိံ ဘူမိံ၊ ရာဇာသိ သဗ္ဗဒါဠိနံ။

၁၈၃။ ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ ပရိဝါရဝါ။
သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိ၊ သိင်္ဂါလော ဝိယ ဒါဠိနံ”န္တိ။

တတ္ထ မာနတ္ထဒွေိတိ ပရိဝါရံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေန မာနေန ထဒွေိ။
ပရိဝါရေန အတ္ထိကောတိ ဥတ္တရိမ္ပိ ပရိဝါရေန အတ္ထိကော ဟုတွာ။ မဟတိံ
ဘူမိန္တိ မဟန္တံ သဗ္ဗတ္တိံ။ ရာဇာသိ သဗ္ဗဒါဠိနန္တိ သဗ္ဗေသံ ဒါဠိနံ ရာဇာ အာသိ။
သော ဟိ တတ္ထ မဟာ ဟောတိတိ သော ပရိဝါရသမ္ပန္နော ပုရိသော တေသု
ပရိဝါရေသု မဟာ နာမ ဟောတိ။ သိင်္ဂါလော ဝိယ ဒါဠိနန္တိ ယထာ
သိင်္ဂါလော ဒါဠိနံ မဟာ အဟောသိ၊ ဧဝံ မဟာ ဟောတိ၊ အထ သော
သိင်္ဂါလော ဝိယ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတွာ တံ ပရိဝါရံ နိဿာယ ဝိနာသံ
ပါပုဏာတိတိ။

တဒါ သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ရာဇာ သာရိပုတ္တော၊ ပုရော-
ဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သဗ္ဗဒါဠိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သုနခဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၂)

ဗာလော ဝတာယံ သုနခေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အဗ္ဗဏကောဋ္ဌကေ အာသနသာလာယ ဘတ္တဘုဉ္ဇနသုနခံ အာရဟ္တ ကထေသိ။
တံ ကိရ ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပါနီယဟာရကာ ဂဟေတွာ တတ္ထ
ပေါသေသုံ။ သော အပရဘာဂေ တတ္ထ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တော ထူလသရီရော
အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ဂါမဝါသီ ပုရိသော တံ ဌာနံ ပတ္တော
သုနခံ ဒိသွာ ပါနီယဟာရကာနံ ဥတ္တရိသာဠကဉ္စ ကဟာပဏဉ္စ ဒတွာ
ဂဒ္ဒုလေန ဗဒ္ဓိတွာ တံ အာဒါယ ပဏ္ဏာမိ။ သော ဂဟေတွာ နိယမာနော န
ဝဿိ၊ ဒိန္တံ ဒိန္တံ ခါဒန္တော ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော အဂမာသိ။ အထ သော ပုရိသော
“အယံ ဣဒါနိ မံ ဝိယာယတိ”တိ ဂဒ္ဒုလံ မောစေသိ၊ သော ဝိဿဋ္ဌမတ္တော

ဧကဝေဂေန အာသနသာလမေဝ ဂတော။ ဘိက္ခု တံ ဒိသွာ တေန ဂတ-
ကာရဏံ ဇာနိတွာ သာယန္တသမယေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
“အာဝုသော အာသနသာလာယ သုနခေါ ဗန္ဓနမောက္ခကုသလော ဝိဿဋ္ဌ-
မတ္တောဝ ပုန အာဂတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
ဘိက္ခဝေ သော သုနခေါ ဣဒါနေဝ ဗန္ဓနမောက္ခကုသလော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုသလော-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ မဟာဘောဂကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဃရာဝါသံ
အဂ္ဂဟေသိ။ တဒါ ဗာရာဏသီယံ ဧကဿ မနုဿဿ သုနခေါ အဟောသိ၊
သော ပိဏ္ဍိဘတ္တံ လဘန္တော ထုလသရီရော ဇာတော။ အထေကော ဂါမဝါသီ
ဗာရာဏသီ အာဂတော တံ သုနခံ ဒိသွာ တဿ မနုဿဿ ဥတ္တရိသာဋကဉ္စ
ကဟာပဏဉ္စ ဒတွာ သုနခံ ဂဟေတွာ စမ္ပယောတ္တေန ဗန္ဓိတွာ ယောတ္တ-
ကောဋိယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကံ သာလံ ပဝိသိတွာ သုနခံ
ဗန္ဓိတွာ ဖလကေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဗောဓိသတ္တော
ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဋ္ဌဝိံ ပဋိပန္နော တံ သုနခံ ယောတ္တေန ဗန္ဓိတွာ
ဌပိတံ ဒိသွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၈၄။ “ဗာလော ဝတာယံ သုနခေါ၊ ယော ဝရတ္တံ န ခါဒတိ။
ဗန္ဓနာ စ ပမုဇ္ဈေယျ၊ အသိတော စ ဃရံ ဝဇေ”တိ။

တတ္ထ ပမုဇ္ဈေယျာတိ ပမောစေယျ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ အသိတော
စ ဃရံ ဝဇေတိ အသိတော သုဟိတော ဟုတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ
ဂစ္ဆေယျ။

တံ သုတွာ သုနခေါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၈၅။ “အဋ္ဌိတံ မေ မနသ္မိံ မေ၊ အထော မေ ဟဒယေ ကတံ။
ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခါမိ၊ ယာဝ ပဿုပတူ ဇနော”တိ။

တတ္ထ အဋ္ဌိတံ မေ မနသ္မိံ မေတိ ယံ တုမှေ ကထေထ၊ တံ မယာ
အဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ မနသ္မိံယေဝ မေ ဧတံ။ အထော မေ ဟဒယေ ကတန္တိ အထ
စ ပန မေ တုမှာကံ ဝစနံ ဟဒယေ ကတမေဝ။ ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခါမိတိ ကာလံ

ပဋိမာနေမိ။ ယာဝ ပဿူပတူ ဇနောတိ ယာဝါယံ မဟာဇနော ပဿူပတု နိဒ္ဒိ
ဩက္ကမတု၊ တာဝါဟံ ကာလံ ပဋိမာနေမိ။ ဣတရထာ ဟိ “အယံ သုနခေါ
ပလာယတီ”တိ ရဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တဿ ရတ္တိဘာဂေ သဗ္ဗေသံ သုတ္တကာလေ
စမ္ပယောတ္တံ ခါဒိတွာ ပလာယိဿာမီတိ။ သော ဧဝံ ဝတွာ မဟာဇနေ နိဒ္ဒိ
ဩက္ကန္တေ ယောတ္တံ ခါဒိတွာ သုဟိတော ဟတွာ ပလာယိတွာ အတ္တနော
သာမိကာနံ သရမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သုနခေါဝ တေရဟိ သုနခေါ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။
သုနခဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဂုတ္တိလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၃)

သတ္တတန္တိ သုမရုရန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိပ္ပိ ကာလေ ဘိက္ခု။ ဒေဝဒတ္တံ အာဟံသု “အာရသော
ဒေဝဒတ္တ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တုယံ အာစရိယော၊ တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ နိဿာယ
တိဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟိ၊ စတ္တာရိ ဖျာနာနိ ဥပ္ပါဒေသိ၊ အာစရိယဿ နာမ
ပဋိသတ္တုနာ ဘဝိတုံ န ယုတ္တ”န္တိ။ ဒေဝဒတ္တော “ကိ” ပန မေ အာရသော
သမဏော ဂေါတမော အာစရိယော၊ နန မယာ အတ္တနော ဗလေနဝ တိဏိ
ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟိတာနိ၊ စတ္တာရိ ဖျာနာနိ ဥပ္ပါဒိတာနိ”တိ အာစရိယံ ပစ္စက္ခာသိ။
ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရသော ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ
ပစ္စက္ခာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိသတ္တု ဟတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ။
သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ
အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မမ ပဋိသတ္တု ဟတွာ ဝိနာသံ ပါပုဏာတိ၊ ပုဗ္ဗေဝိ
ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂန္ဓဗ္ဗ-
ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ဂုတ္တိလကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော
ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိံ ပတွာ ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗော နာမ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ အဂ္ဂဂန္ဓဗ္ဗော
အဟောသိ။ သော ဒါရာဘရဏံ အကတွာ အန္တေ မာတာပိတရော
ပေါသေသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဝါဏိဇာ ဝဏ္ဏိဇာယ ဥဇ္ဇေနိနဂရံ

ဂန္ဓာ ဥဿဝေ ယုဋ္ဌေ ဆန္ဒကံ သံဟရိတွာ ဗဟံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဉ္စ ခဇ္ဇ-
ဘောဇ္ဇာဒီနိ စ အာဒါယ ကိဋ္ဌနဋ္ဌာနေ သန္ဓိပတိတွာ “ဝေတနံ ဒတွာ ဧကံ
ဂန္ဓဗ္ဗံ အာနေထာ”တိ အာဟံသု။ တေန စ သမယေန ဥဇ္ဇေနိယံ မူသိလော
နာမ ဇေဋ္ဌဂန္ဓဗ္ဗော ဟောတိ၊ တေ တံ ပက္ခောသာပေတွာ အတ္တနော ဂန္ဓဗ္ဗံ
ကာရေသုံ။

မူသိလော ဝိဏံ ဝါဒေန္တော ဝိဏံ ဥတ္တမမုစ္ဆနာယ မုစ္ဆိတွာ ဝါဒေသိ။
တေသံ ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗဿ ဂန္ဓဗ္ဗေ ဇာတပရိစယာနံ တဿ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကိလဉ္စကဏ္ဍ။ ဝနံ
ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ဧကောပိ ပဟဋ္ဌာကာရံ န ဒဿေသိ။ မူသိလော
တေသု တုဋ္ဌာကာရံ အဒဿေန္တေသု “အတိခရံ ကတွာ ဝါဒေမိ မညေ”တိ
မဇ္ဈိမမုစ္ဆနာယ မုစ္ဆိတွာ မဇ္ဈိမသရေန ဝါဒေသိ၊ တေ တတ္ထပိ မဇ္ဈတ္တာဝ
အဟေသုံ။ အထ သော “ဣမေ န ကိဉ္စိ ဇာနန္တိ မညေ”တိ သယမ္ပိ
အဇာနနကော ဝိယ ဟုတွာ တန္တိယော သိထိလေ ဝါဒေသိ၊ တေ တတ္ထပိ န
ကိဉ္စိ အာဟံသု။ အထ နေ မူသိလော “အန္တော ဝါဏိဇာ ကိံ န ခေါ မယိ ဝိဏံ
ဝါဒေန္တေ တုမှေ န တုဿထာ”တိ။ ကိံ ပန တံ ဝိဏံ ဝါဒေသိ၊ မယဉ္စိ “အယံ
ဝိဏံ မုစ္ဆေတိ”တိ သညံ အကရိမှာတိ။ ကိံ ပန တုမှေ မယာ ဥတ္တရိတရံ
အာစရိယံ ဇာနာထ၊ ဥဒါဟု အတ္တနော အဇာနနဘာဝေန န တုဿထာတိ။
ဝါဏိဇာ “ဗာရာဏသိယံ ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗဿ ဝိဏာသဒ္ဓိ သုတပုဗ္ဗာနံ တဝ
ဝိဏာသဒ္ဓေါ ဣတ္ထိနံ ဒါရကေ တောသာပနသဒ္ဓေါ ဝိယ ဟောတိ”တိ
အာဟံသု။ တေန ဟိ ဟန္တ တုမှေဟိ ဒိန္နပရိဗ္ဗယံ ပဋိဂ္ဂဏှထ၊ န မယံ ဧတေနတ္ထော၊
အပိစ ခေါ ပန ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆန္တော မံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆေယျာထာတိ။
တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ ဂမနကာလေ တံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ
ဂန္ဓာ တဿ “ဧတံ ဂုတ္တိလဿ ဝသနဋ္ဌာန”န္တိ အာစိက္ခိတွာ သကသက-
နိဝေသနံ အဂမိံသု။

မူသိလော ဗောဓိသတ္တဿ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ လဂ္ဂေတွာ ဌပိတံ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဇာတိဝိဏံ ဒိသ္မာ ဂဟေတွာ ဝါဒေသိ၊ အထ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ-
ပိတရော အန္ဓဘာဝေန တံ အပဿန္တာ “မူသိကာ မညေ ဝိဏံ ခါဒန္တိ”တိ
သညာယ “သုသု”တိ အာဟံသု။ တသ္မိံ ကာလေ မူသိလော ဝိဏံ ဌပေတွာ
ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတရော ဝန္တိတွာ “ကုတော အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ
“အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဥဇ္ဇေနိတော အာဂတောမိ”တိ အာဟ။
သော “သာဓူ”တိ ဝုတ္တေ “ကဟံ အာစရိယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝိပ္ပုဝုတ္တော တာတ၊
အဇ္ဇ အာဂမိဿတိ”တိ သုတွာ တတ္ထေဝ နိသိဒ္ဓိတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဂတံ

ဒိသ္မာ တေန ကတပဋိသန္တာရော အတ္တနောအာဂတကာရဏံ အာရောစေသိ။
ဗောဓိသတ္တော အင်္ဂဝိဇ္ဇာပါဌကော၊ သော တဿ အသပ္ပုရိသဘာဝံ ဥတွာ
“ဂစ္ဆ တာတ၊ နတ္ထိ တဝ သိပ္ပ”န္တိ ပဋိက္ခိပိ။ သော ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ-
ပိတူနံ ပါဒေ ဂဟေတွာ ဥပကာရံ ကရောန္တော တေ အာရာစေတွာ “သိပ္ပံ မေ
ဒါပေထာ”တိ ယာစိ။ ဗောဓိသတ္တော မာတာပိတူဟိ ပုနပ္ပုရိသံ ဝုစ္စမာနော တေ
အတိက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော သိပ္ပံ အဒါသိ။ သော ဗောဓိသတ္တေနော သဒ္ဓိံ
ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆတိ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ “ကော ဧသ အာစရိယာ”တိ ပုစ္ဆိ။
မယံ အန္တေဝါသိကော မဟာရာဇာတိ။ သော အနုက္ကမေန ရညော ဝိဿာ-
သိကော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော အာစရိယမုဋ္ဌိံ အကတွာ အတ္တနော
ဇာနနနိယာမေန သဗ္ဗံ သိပ္ပံ သိက္ခာပေတွာ “နိဋ္ဌိတံ တေ တာတသိပ္ပ”န္တိ အာဟ။

သော စိန္တေသိ “မယံ သိပ္ပံ ပဂုဏံ၊ ဣဒဉ္စ ဗာရာဏသိနဂရံ သကလဇမ္ဗု-
ဒီပေ အဂ္ဂနဂရံ၊ အာစရိယောပိ မဟလ္လကော၊ ဣဓေဝ မယာ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။
သော အာစရိယံ အာဟ “အာစရိယ အဟံ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ။
အာစရိယော “သာဓု တာတ၊ ရညော အာရောစေဿာမီ”တိ ဂန္တော “အမှာကံ
အန္တေဝါသိကော ဒေဝံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဣစ္ဆတိ၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဇာနာထာ”တိ
ရညော အာရောစေတွာ ရညော “တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မတော ဥပဗ္ဗံ
လဘိဿတိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ပဝတ္တိံ မူသိလဿ အာရောစေသိ။ မူသိလော
“အဟံ တုမှေဟိ သမကညေဝ လဘန္တော ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ န အလ-
ဘန္တော”တိ အာဟ။ ကိံကာရဏာတိ။ နန အဟံ တုမှာကံ ဇာနနသိပ္ပံ သဗ္ဗံ
ဇာနာမိတိ။ အာမ ဇာနာသိတိ။ ဧဝံသန္တေ ကဿ မယံ ဥပဗ္ဗံ ဒေတိတိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “ယဒိ ဧဝံ တုမှေဟိ သမကံ သိပ္ပံ ဒဿေတုံ
သက္ကောန္တော သမကံ လဘိဿတိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ရညော
ဝစနံ တဿ အာရောစေတွာ တေန “သာဓု ဒဿေဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ ရညော
တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ “သာဓု ဒဿေတု၊ ကတရဒိဝသံ သာကန္တာ
ဟောတူ”တိ ဝုတ္တေ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဟောတု မဟာရာဇာ”တိ
အာဟ။

ရာဇာ မူသိလံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ
သာကန္တံ ကရိဿသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “အာစရိယေန
သဒ္ဓိံ ဝိဂ္ဂဟော နာမ န ဝဋ္ဋတိ၊ မာ ကရိ”တိ ဝါရိယမာနောပိ “အလံ မဟာ-
ရာဇ၊ ဟောတုယေဝ မေ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ သတ္တမေ ဒိဝသေ သာကန္တာ၊

တတရဿ ဇာနိဘာဝံ ဇာနိဿာမာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာရ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ “ဣတော ကိရ သတ္တမေ ဒိဝသေ အာစရိယဂုတ္တိလော စ အန္တေဝါသိကမူသိလော စ ရာဇဒွါရေ အညမညံ သာကန္တံ ကတွာ သိပ္ပံ ဒဿေဿန္တိ၊ နာဂရာ သန္တိပတိတွာ သိပ္ပံ ပဿန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ မူသိလော ဒဟရော တရုဏော၊ အဟံ မဟလ္လကော ပရိဟိနထာမော၊ မဟလ္လကဿ ကိရိယာ နာမ န သမ္ပုဇ္ဇတိ။ အန္တေဝါသိကေ နာမ ပရာဇိတေပိ ဝိသေသော နတ္ထိ၊ အန္တေဝါသိကဿ ပန ဇယေ သတိ ပတ္တဗ္ဗလဇ္ဇတော အရညံ ပဝိသိတွာ မရဏံ ဝရတရ”န္တိ။ သော အရညံ ပဝိသိတွာ မရဏဘယေန နိဝတ္တတိ၊ လဇ္ဇာဘယေန ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမဿ ဂမနာဂမနံ ကရေန္တဿေဝ ဆ ဒိဝသာ အတိက္ကန္တာ၊ တိဏာနိ မတာနိ၊ ဇဗ္ဗမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗော အန္တေဝါသိကဿ ဘယေန အရညေ မဟာဒုက္ခံ အနုဘောတိ၊ ဧတဿ မယာ အဝဿယေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝေဂေန ဂန္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ပုရတော ဌတွာ “အာစရိယ ကဿ အရညံ ပဝိဋ္ဌောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကောသိ တွ”န္တိ ဝုတ္တေ “သက္ကောဟမသ္မိ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “အဟံ ခေါ ဒေဝရာဇ အန္တေဝါသိကတော ပရာဇယဘယေန အရညံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၈၆။ “သတ္တတန္တိ သုမရရံ၊ ရာမဏေယျံ အဝါစယိ”။

သော မံ ရှိမိ အဝေတိ၊ သရဏံ မေ ဟောဟိ ကောသိယာ”တိ။

တဿတ္တော—အဟံ ဒေဝရာဇ မူသိလံ နာမ အန္တေဝါသိကံ သတ္တတန္တိ သုမရရံ ရာမဏေယျံ ဝိဏံ အတ္တနော ဇာနနိယာမေန သိက္ခာပေသိ၊ သော မံ ဣဒါနိ ရှိမဏ္ဍလေ ပက္ခောသတိ၊ တဿ မေ တွံ ကောသိယဂေါတ္တ သရဏံ ဟောဟိတိ။

သက္ကော တဿ ဝစနံ သုတွာ “မာ ဘာယိ၊ အဟံ တေ တာဏဉ္စ လေဏဉ္စာ”တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၈၇။ “အဟံ တံ သရဏံ သမ္မ၊ အဟမာစရိယပူဇကော။

န တံ ဇယိဿတိ သိဿော၊ သိဿမာစရိယ ဇေဿသိ”တိ။

တတ္ထ အဟံ တံ သရဏန္တိ အဟံ သရဏံ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ ဟုတွာ တံ တာယိဿာမိ။ သမ္မာတိ ပိယဝစနမေတံ။ သီဿမာစရိယ ဇေဿသီတိ အာစရိယ တံ ဝိဏံ ဝါဒယမာနော သိဿံ ဇိနိဿသိ။ အပိစ တံ ဝိဏံ ဝါဒေန္တော ဧကံ တန္တိ ဆိန္ဒိတွာ ဆ ဝါဒေယျာသိ၊ ဝိဏာယ တေ ပကတိ-သဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။ မူသိလောပိ တန္တိ ဆိန္ဒိဿတိ၊ အထဿ ဝိဏာယ သဒ္ဓေါ န ဘဝိဿတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သော ပရာဇယံ ပါပုဏိဿတိ။ အထဿ ပရာ-ဇယဘာဝံ ဥဟွာ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ စတုတ္ထမ္ပိ ပဉ္စမမ္ပိ ဆဋ္ဌမ္ပိ သတ္တမမ္ပိ တန္တိ ဆိန္ဒိတွာ သုဒ္ဓဒဏ္ဍကမေဝ ဝါဒေယျာသိ၊ ဆိန္ဒတန္တိကောဋိဟိ သရောနိက္ခမိတွာ သကလံ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိနဂရံ ဆာဒေတွာ ဌဿတိတိ။

ဧဝံ ဝတွာ သက္ကော ဗောဓိသတ္တဿ တိဿော ပါသကဃဋိကာ ဒတွာ ဧဝမာဟ “ဝိဏာသဒ္ဓေနဝ ပန သကလနဂရေ ဆာဒိတေ ဣတော ဧကံ ပါသကဃဋိကံ အာကာသေ ခိပေယျာသိ၊ အထ တေ ပုရတော ဩတရိတွာ တိဏိ အတ္တရာသတာနိ နစ္စိဿန္တိ။ တာသံ နစ္စနကာလေ စ ဒုတိယံ ခိပေယျာသိ၊ အထာပရာနိပိ တိဏိ သတာနိ ဩတရိတွာ တဝ ဝိဏာဓုရေ နစ္စိဿန္တိ။ တတော တတိယံ ခိပေယျာသိ၊ အထာပရာနိ တိဏိ သတာနိ ဩတရိတွာ ရင်္ဂမဏ္ဍလေ နစ္စိဿန္တိ။ အဟမ္ပိ တေ သန္တိကံ အာဂမိဿာမိ၊ ဂစ္ဆ မာ ဘာယိ”တိ ဗောဓိသတ္တံ အဿာသေသိ။ ဗောဓိသက္ကော ပုဗ္ဗဏ္ဍသမယေ ဂေဟံ အဂမာသိ။ နာဂရာ ရာဇဒွါရသမိပေ မဏ္ဍပံ ကတွာ ရညော အာသနံ ပညပေသုံ။ ရာဇော ပါသာဒါ ဩတရိတွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပေ ပလ္လင်္ကမဇ္ဈေ နိသီဒိ၊ ဒွါဒသသဟဿာ အလင်္ကတိတ္ထိယော အမစ္စဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ-ဒယော စ ရာဇာနံ ပရိဝါရယိံသု၊ သဗ္ဗေ နာဂရာ သန္တိပတိံသု၊ ရာဇင်္ဂဏေ စက္ကာတိစက္ကေ မဇ္ဇာတိမဇ္ဈေ ဗန္ဓိံသု။

ဗောဓိသက္ကောပိ နာတာနုလိက္ကော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝိဏံ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သက္ကော အဒိဿမာန-ကာယေန အာဂန္တာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ၊ ဗောဓိသက္ကောယေဝ နံ ပဿတိ။ မူသိလောပိ အာဂန္တာ အတ္တနော အာသနေ နိသီဒိ။ မဟာဇနော ပရိဝါရေသိ၊ အာဒိတောဝ ဒွေပိ သမသမံ ဝါဒယိံသု။ မဟာဇနော ဦးနှုမ္ပိ ဝါဒိတေန တုဋ္ဌော ဥက္ကုဋ္ဌိသဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။ သက္ကော အာကာသေ ဌတွာ ဗောဓိသတ္တညေဝ သာဝေန္တော “ဧကံ တန္တိ ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသက္ကော တန္တိ ဆိန္ဒိ သာ ဆိန္ဒာပိ ဆိန္ဒကောဋိယာ သရံ မုဉ္ဇတေဝ၊ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗံ ဝိယ ဝတ္တတိ။ မူသိလောပိ တန္တိ ဆိန္ဒိ၊ တတော သဒ္ဓေါ န နိက္ခမိ။ အာစရိယော ဒုတိယမ္ပိ

ဆိန္ဒိ။ပ။ သတ္တမဗ္ဗိ ဆိန္ဒိ။ သုဒ္ဓဒဏှကံ ဝါဒေန္တဿ သဒ္ဓေါ နဂရံ ဆာဒေတွာ အဋ္ဌာသိ။ စေလုက္ခေပသဟဿာနိ စေဝ ဥက္ကဋ္ဌိသဟဿာနိ စ ပဝတ္တယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဧကံ ပါသကံ အာကာသေ ခိပိ၊ တိဏိ အစ္ဆရာသတာနိ ဩတရိတွာ နစ္စိံသု။ ဧဝံ ဒုတိယေ စ တတိယေ စ ခိတ္တေ တိဏိ တိဏိ အစ္ဆရာသတာနိ ဩတရိတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ နစ္စိံသု။

တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ မဟာဇနဿ ဣဂီတသညံ အဒါသိ၊ မဟာဇနော ဥဋ္ဌာယ “တံ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဇ္ဈိတွာ ‘သမကာရံ ကရောမီ’တိ ဝါယမသိ၊ အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသိ”တိ မူသိလံ တဇ္ဇေတွာ ဂဟိတ-ဂဟိတေဟေဝ ပါသာဏဒဏှာဒီဟိ သံစုဏှေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ပါဒေ ဂဟေတွာ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ဆဇ္ဇေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌစိတ္တော သနဝဿံ ဝဿာ-ပေန္တော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ ဗဟံ ဓနံ အဒါသိ၊ တဏှာ နာဂရာ။ သက္ကော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “အဟံ တေ ပဏ္ဍိတ သဟဿယုတ္တံ အာဇညရထံ ဂါဟာပေတွာ ပစ္ဆာ မာတလိ” ပေသေဿာမိ၊ တံ သဟဿယုတ္တံ ဝေဇယန္တရထဝရံ အဘိရုပ္ပ ဒေဝလောကံ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

အထ နံ ဂန္ဓာ ပဏ္ဍုကမ္ပလသိလ္လာယံ နိသိန္နံ “ကဟံ ဂတာတ္ထ မဟာ-ရာဇာ”တိ ဒေဝဓိတရော ပုစ္ဆိံသု။ သက္ကော တာသံ တံ ကာရဏံ ဝိတ္တာရေန ကထေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သီလဉ္စ ဂုဏဉ္စ ဝဏှေသိ။ ဒေဝဓိတရော “မဟာ-ရာဇ မယဗ္ဗိ အာစရိယံ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ ဣဓ နံ အာနေဟိ”တိ အာဟံသု၊ သက္ကော မာတလိ အာမန္တေတွာ “တာတ ဒေဝစ္ဆရာ ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗံ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ ဂစ္ဆ နံ ဝေဇယန္တရထေ နိသိဒါပေတွာ အာနေဟိ”တိ။ သော “သာမူ”တိ ဂန္ဓာ ဗောဓိသတ္တံ အာနေသိ။ သက္ကော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတွာ “ဒေဝ-ကညာ ကိရ တေ အာစရိယ ဂန္ဓဗ္ဗံ သောတုကာမာ”တိ အာဟာ။ မယံ မဟာရာဇ ဂန္ဓဗ္ဗာ နာမ သိပ္ပံ နိဿာယ ဇီဝါမ၊ မူလံ လဘန္တာ ဝါဒေယျာမာတိ။ ဝါဒေဟိ၊ အဟံ တေ မူလံ ဒဿာမီတိ။ န မယံ အညေန မူလေနတ္တော၊ ဣမာ ပန ဒေဝဓိတရော အတ္တနော အတ္တနော ကလျာဏကမ္ပံ ကထေန္တု၊ ဧဝါဟံ ဝါဒေဿာမီတိ။ အထ နံ ဒေဝဓိတရော အာဟံသု “အမှေဟိ ကတံ ကလျာဏ-ကမ္ပံ ပစ္ဆာ တုမှာကံ ကထေဿာမ၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကရောဟိ အာစရိယာ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော သတ္တာဟံ ဒေဝတာနံ ဂန္ဓဗ္ဗံ အကာသိ၊ တံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓဗ္ဗံ အဘိ-ဘဝိတွာ ပဝတ္တိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝဓိတာနံ ကလျာဏကမ္ပံ ပုစ္ဆိ။ ဧကံ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဧကဿ ဘိက္ခုနော

ဥတ္တမဝတ္ထံ ဒတွာ သက္ကဿ ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တံ အစ္ဆရာသဟဿ-
ပရိဝါရံ ဥတ္တမဝတ္ထဒေဝကညံ “တံ ပုရိမဘဝေ ကိံ ကမ္ပံ ကတွာ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ
ပုစ္ဆိ။ တဿ ပုစ္ဆနာကာရော စ ဝိဿဇ္ဇနာ စ ဝိမာနဝတ္ထုမှိ အာဂတမေဝ။
ဂုတ္တဉ္စိ တတ္ထ—

“အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။

ဩဘာသေန္တိ ဒိဿာ သဗ္ဗာ၊ ဩသမိ ဝိယ တာရကာ။

ကေန တေ'တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊

မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။

ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊

ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိဿာ ပဘာသတိတိ။

ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရိ၊ ပဝရာ ဟောတိ နရေသု နာရိသု။

ဧဝံ ပိယရူပဒါယိကာ မနာပံ၊ ဒိဗ္ဗံ သာ လဘတေ ဥပေစ္စ ဌာနံ။

တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနိဟမသ္မိ။

အစ္ဆရာသဟဿဿာဟံ၊ ပဝရာ ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ။

တေန မေ'တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊

ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိဿာ ပဘာသတိ”တိ ၁။

အပရာ ပိဏ္ဍာယ စရမာနဿ ဘိက္ခုနော ပူဇနတ္ထာယ ပုပ္ဖါနိ အဒါသိ၊
အပရာ “စေတိယေ ဂန္ဓပဉ္စဂုံလိကံ ဒေဏာ”တိ ဂန္ဓေ အဒါသိ၊ အပရာ မရရာနိ
ဖလာဖလာနိ အဒါသိ၊ အပရာ ဥစ္ဆုရသံ အဒါသိ၊ အပရာ ကဿပဒသ-
ဗလဿ စေတိယေ ဂန္ဓပဉ္စဂုံလိကံ အဒါသိ၊ အပရာ မဂ္ဂပဋိပန္နာနံ ဘိက္ခုနံ
ဘိက္ခုနီနဉ္စ ကုလဂေဟေ ဝါသံ ဥပဂတာနံ သန္တိကေ ဓမ္မံ အဿောသိ၊
အပရာ နာဝါယ ဥပကဋ္ဌာယ ဝေလာယ ဘုတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဥဒကေ ဌတွာ
ဥဒကံ အဒါသိ၊ အပရာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသမာနာ အက္ခောဓနာ ဟုတွာ သာသု-
သသုရဝတ္ထံ အကာသိ၊ အပရာ အတ္တနော လဒ္ဓကောဋ္ဌာသတောပိ သံဝိဘာဂံ

ကတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ သီလဝတီ စ အဟောသိ၊ အပရာ ပရဂေဟေ ဒါသီ
 ဟုတွာ နိက္ခောဓနာ နိမ္မာနာ အတ္တနော လဒ္ဓကောဋ္ဌာသတော သံဝိဘာဂံ
 ကတွာ ဒေဝရညော ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ^၁။ ဧဝံ သဗ္ဗာပိ ဂုတ္တိလ-
 ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိ^၂ အာဂတာ ဆတ္တိ^၃သ^၂ ဒေဝဓိတာ ယံ ယံ ကမ္မံ ကတွာ တတ္ထ
 နိဗ္ဗတ္တာ၊ သဗ္ဗံ ဗောဓိသတ္တော ပုစ္ဆိ။ တာပိဿ အတ္တနော ကတကမ္မံ ဂါထာဟိ-
 ယေဝ ကထေသုံ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ
 မေ၊ သွာဟံ ဣဓာဂန္တာ အပ္ပမတ္တကေနပိ ကမ္မေန ပဋိလဒ္ဓဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယော
 အဿောသိ။ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ မနုဿလောကံ ဂန္တာ ဒါနာဒိနိ ကုသလ-
 ကမ္မာနေဝ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“သွာဂတံ ဝတ မေ အဇ္ဇ၊ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ။
 ယံ အဒ္ဓဿာမိ ဒေဝတာယော၊ အစ္ဆရာကာမဝဏ္ဏိယော။

ဣမာသဟံ ဓမ္မံ သုတွာ၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
 ဒါနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။
 သွာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ယတ္ထ ဂန္တာ န သောစရေ”တိ^၃။

အထ နံ သတ္တာဟစ္စယေန ဒေဝရာဇာ မာတလိသင်္ဂါဟကံ အာဏာပေတွာ
 ရထေ နိသီဒါပေတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ပေသေသိ။ သော ဗာရာဏသိ^၄ ဂန္တာ
 ဒေဝလောကေ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ မနုဿာနံ အာစိက္ခိ။ တတော ပဋ္ဌာယ
 မနုဿာ သဥဿာဟာ ပုညာနိ ကာတုံ မညိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 မူသိလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊
 ဂုတ္တိလဂန္ဓဗ္ဗော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂုတ္တိလဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဝိဂတိစ္ဆာတကကဝဏ္ဏနာ (၂၄၄)

ယံ ပဿတိ န တံ ဣစ္ဆတိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ပလာယိကံ ပရိဗ္ဗာဇကံ^၁ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ သော ကိရ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ပဋိဝါဒံ အလဘိတွာ သာဝတ္ထိ^၂ အာဂန္တာ “ကော မယာ သဒ္ဓိ^၃ ဝါဒံ ကာတုံ သမတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ သုတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ဇေတဝနံ ဂန္တာ ဘဂဝန္တံ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ တံ ဝိဿဇေတွာ “ဧကံ နာမ ကိ”န္တံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဋ္ဌာယ ပလာယိ။ နိသိန္နပရိသာ “ဧကပဒေနဝ ဝေါ ဘန္တေ ပရိဗ္ဗာဇကော နိဂ္ဂဟိတော”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ “နာဟံ ဥပါသကာ ဣဒါနေဝေတံ ဧကပဒေနဝ နိဂ္ဂဏှာမိ၊ ပုဗ္ဗေဝိ နိဂ္ဂဏှိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေ ပဟာယ ဣသိ-
ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဒိဃရတ္တံ ဟိမဝန္တေ ဝသိ။ သော ပဗ္ဗတာ ဩရုယ ဧကံ နိဂမဂါမံ နိဿာယ ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထေကော ပရိဗ္ဗာဇကော သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ပဋိဝါဒံ အလဘိတွာ တံ နိဂမံ ပတွာ “အတ္ထိ န ခေါ ကောစိ မယာ သဒ္ဓိ^၃ ဝါဒံ ကာတုံ သမတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္ထိ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ အာနုဘာဝံ သုတွာ မဟာဇနပရိဝုတော တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “ဝဏ္ဏဂန္ဓပရိ-
ဘာဝိတံ ဂင်္ဂါပါနိယံ ဝိဝိဿသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပရိဗ္ဗာဇကော ဝါဒေန ဩတ္ထ-
ရန္တော “ကာ ဂင်္ဂါ၊ ဝါလုကာ ဂင်္ဂါ၊ ဥဒကံ ဂင်္ဂါ၊ ဩရိမတီရံ ဂင်္ဂါ၊ ပါရိမတီရံ ဂင်္ဂါ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “တွံ ပန ပရိဗ္ဗာဇက ဌပေတွာ ဥဒကံ ဝါလုကံ ဩရိမတီရံ ပါရိမတီရဉ္စ ကဟံ ဂင်္ဂံ လဘိဿသိ”တိ အာဟ။ ပရိဗ္ဗာဇကော အပ္ပဋိဘာနော ဟုတွာ ဥဋ္ဌာယ ပလာယိ။ တသ္မိံ ပလာတေ ဗောဓိသတ္တော နိသိန္နပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၈၈။ “ယံ ပဿတိ န တံ ဣစ္ဆတိ၊ ယဉ္စ န ပဿတိ တံ ကိရိစ္ဆတိ။
မညာမိ စိရံ စရိဿတိ၊ န ဟိ တံ လစ္ဆတိ ယံ သ ဣစ္ဆတိ။

၁၈၉။ ယံ လဘတိ န တေန တုဿတိ၊ ယံ စ ပတ္တေတိ လဒ္ဓံ ဟိဋ္ဌေတိ။
ဣစ္ဆာ ဟိ အနန္တဂေါစရာ၊ ဝိဂတိစ္ဆာန^၂ နမော ကရောမသေ”တိ။

တတ္ထ ယံ ပဿတီတိ ယံ ဥဒကာဒိံ ပဿတိ၊ တံ ဂင်္ဂါတိ န ဣစ္ဆတိ။
 ယဉ္ဇ န ပဿတီတိ ယဉ္ဇ ဥဒကာဒိဝိနိမုတ္တံ ဂင်္ဂံ န ပဿတိ၊ တံ ကိရိစ္ဆတိ။
 မညာမိ စိရံ စရိဿတီတိ အဟံ ဧဝံ မညာမိ—အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ဧဝရူပံ
 ဂင်္ဂံ ပရိယေသန္တော စိရံ စရိဿတိ။ ယထာ ဝါ ဥဒကာဒိဝိနိမုတ္တံ ဂင်္ဂံ၊ ဧဝံ
 ရူပါဒိဝိနိမုတ္တံ အတ္တာနမ္ပိ ပရိယေသန္တော သံသာရေ စိရံ စရိဿတိ။ န ဟိ တံ
 လစ္ဆတီတိ စိရံ စရန္တောပိ ယံ တံ ဧဝရူပံ ဂင်္ဂံ ဝါ အတ္တာနံ ဝါ ဣစ္ဆတိ၊ တံ
 န လစ္ဆတိ။ ယံ လဘတီတိ ယံ ဥဒကံ ဝါ ရူပါဒိံ ဝါ လဘတိ၊ တေန န
 တုဿတိ။ ယံ စ ပတ္ထေတိ လဒ္ဓံ ဟိဋ္ဌေတီတိ ဧဝံ လဒ္ဓေန အတုဿန္တော ယံ
 ယံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေတိ၊ တံ တံ လဘိတွာ “ကိံ ဧတာယာ”တိ ဟိဋ္ဌေတိ
 အဝမညတိ။ ဣစ္ဆာ ဟိ အနန္တဂေါစရာတိ လဒ္ဓံ ဟိဋ္ဌေတွာ အညမညံ
 အာရမ္မဏံ ဣစ္ဆနတော အယံ ဣစ္ဆာ နာမ တဏှာ အနန္တဂေါစရာ။ ဝိဂတိစ္ဆာန
 နမော ကရောမသေတိ တသ္မာ ယေ ဝိဂတိစ္ဆာ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ တေသံ မယံ
 နမက္ကာရံ ကရောမာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ပရိဗ္ဗာဇကော ဧတရဟိ ပရိဗ္ဗာဇကော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ
 အဟောသိ”န္တိ။

ဝိဂတိစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-မူလပရိယာယဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၅)

ကာလော ဃဿတိ ဘူတာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဥက္ကဋ္ဌံ နိဿာယ သုဘဂဝနေ
 ဝိဟရန္တော မူလပရိယာယသုတ္တန္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ ပဉ္စသတာ
 ပြာဟူဏာ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဏ္ဍံ ဝိဇ္ဇကာနိ
 ဥဂ္ဂဏိတွာ မာနမဒမတ္တာ ဟုတွာ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ တိဏ္ဍေဝ ဝိဇ္ဇကာနိ
 ဇာနာတိ၊ မယမ္ပိ တာနိ ဇာနာမ၊ ဧဝံ သန္တေ ကိံ တဿ အမှေဟိ နာနာ-
 ကရဏ”န္တိ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ပဋိပက္ခာ ဟုတွာ စရန္တိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္တာ တေသု အာဂန္တော အတ္တနော သန္တိကေ နိသိန္ဓေသု
 အဋ္ဌဟိ ဘူမိဟိ ပဋိမဏ္ဍေတွာ မူလပရိယာယသုတ္တန္တံ ကထေသိ၊ တေန န ကိဉ္စိ
 သလ္လက္ခေသုံ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “မယံ ‘အမှေဟိ သဒိသာ ပဏ္ဍိတာ

နတ္ထိ'တိ မာနံ ကရောမ၊ ဣဒါနိ ပန န ကိဉ္စိ ဇာနာမ၊ ဗုဒ္ဓေဟိ သဒိသော ပဏ္ဍိတော နာမ နတ္ထိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓဂုဏာ နာမာ"တိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ နိဟတမာနာ ဟုတွာ ဥဒ္ဓုဒါဌာ ဝိယ သပ္ပါ နိဗ္ဗိသေဝနာ ဇာတာ။ သတ္တာ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ဝေသာလိ' ဂန္ဓာ ဂေါတမကစေတိယေ ဂေါတမကသုတ္တန္တံ နာမ ကထေသိ၊ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ကမ္ပိ၊ တံ သုတွာ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ'သု။ မူလပရိယာယသုတ္တန္တပရိယော-
သာနေ ပန သတ္တရိ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရန္တေယေဝ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အဟော ဗုဒ္ဓါနံ အာနုဘာဝေါ၊ တေ နာမ ပြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတာ တထာ မာနမဒမတ္တာ ဘဂဝတာ မူလပရိယာယဒေသနာယ နိဟတမာနာ ကတာ"တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဣမေ ဧဝံ မာနပဂ္ဂဟိတသိရေ ဝိစရန္တေ နိဟတမာနေ အကာသိ'ယေဝါ"တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိဟ္မာ ဝယပ္ပတ္တော တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဒိသာ-
ပါမောက္ခော အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။ တေ ပဉ္စသတာပိ နိဋ္ဌိတသိပ္ပါ သိပ္ပေ အနုယောဂံ ဒတွာ “ယတ္ထကံ မယံ ဇာနာမ၊ အာစရိယောပိ တတ္ထကမေဝ၊ ဝိသေသော နတ္ထိ"တိ မာနတ္ထဒ္ဓါ ဟုတွာ အာစရိယဿ သန္တိကံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ န ကရောန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ အာစရိယေ ဗဒရိရုက္ခမူလေ နိသိန္ဓေ တံ ဝဗ္ဘေတုကာမာ' ဗဒရိရုက္ခံ နခေန အာကောဋေတွာ “နိဿာရောဝါယံ ရုက္ခော"တိ အာဟံသု။ ဗောဓိ-
သတ္တော အတ္တနော ဝဗ္ဘနဘာဝံ ဥတွာ အန္တေဝါသိကေ “ဧကံ ဝေါ ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ အာဟ။ တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ “ဝဒေထ၊ ကထေဿာမာ"တိ။ အာစရိယော ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၀။ “ကာလော ဃသတိ ဘူတာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ သဟ'တ္တနာ။
ယော စ ကာလဃသော ဘူတော၊ သ ဘူတပစနိ' ပစိ"တိ။

တတ္ထ ကာလောတိ ပုရောဘတ္တကာလောပိ ပစ္ဆာဘတ္တကာလောပီတိ ဝေမာဒိ။ ဘူတာနိတိ သတ္တာဓိဝစနမေတံ၊ န ကာလော ဘူတာနံ စမ္ပမံသာဒိနိ လုဉ္ဇိတွာ ခါဒတိ၊ အပိစ ခေါ နေသံ အာယုဝဏ္ဏဗလာနိ ခေပေန္တော

ယောဗ္ဗညံ မဒ္ဒန္တော အာရောဂုံ ဝိနာသေန္တော ဃဿတိ ခါဒတိတိ ဝုစ္စတိ။
 ဧဝံ ဃဿန္တော စ န ကိဉ္စိ ဝဇ္ဇေတိ၊ သဗ္ဗာနေဝ ဃဿတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဘူတာ-
 နေဝ၊ အပိစ ခေါ သဟ'တ္တနာ အတ္တာနမ္ပိ ဃဿတိ၊ ပုရောဘတ္တကာလော
 ပစ္ဆာဘတ္တကာလံ န ပါပုဏာတိ။ ဧသ နယော ပစ္ဆာဘတ္တကာလာဒီသု။
 ယော စ ကာလဃသော ဘူတောတိ ခိဏာသဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ သော
 ဟိ အရိယမဂ္ဂေန အာယတိံ ပဋိသန္ဓိကာလံ ခေပေတွာ ခါဒိတွာ ဌိတတ္တာ
 “ကာလဃသော ဘူတော”တိ ဝုစ္စတိ။ သ ဘူတပစနိံ ပစိတိ သော ယာယံ
 တဏှာ အပါယေသု ဘူတေ ပစတိ၊ တံ ဣဏဂ္ဂိနာ ပစိ ဒဟိ ဘသ္မမကာသိ၊
 တေန “ဘူတပစနိံ ပစိ”တိ ဝုစ္စတိ။ “ပစနိ”န္တိပိ ပါဌေ၊ ဇနိကံ နိဗ္ဗတ္တကိန္တိ
 အတ္ထော။

ဣမံ ပဉ္စံ သုတွာ မာဏဝေသု ဧကောပိ ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ
 နာဟောသိ။ အထ နေ ဗောဓိသတ္ထော “မာ ခေါတုမေ ‘အယံ ပဉ္စော တီသု
 ဝေဒေသု အတ္ထိ’တိ သညံ အကတ္ထ၊ တုမေ ‘ယမဟံ ဇာနာမိ၊ တံ သဗ္ဗံ
 ဇာနာမာ’တိ မညမာနာ မံ ဗဒရိရုက္ခသဒိသံ ကရောထ၊ မမ တုမေဟိ
 အညာတဿ ဗဟုနော ဇာနနဘာဝံ န ဇာနာထ၊ ဂစ္ဆထ သတ္တမေ ဒိဝသေ
 ကာလံ ဒမ္ပိ၊ ဧတ္တကေန ကာလေန ဣမံ ပဉ္စံ စိန္တေထာ”တိ။ တေ ဗောဓိသတ္တံ
 ဝဉ္စိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂန္တော သတ္တာဟံ စိန္တေတွာပိ
 ပဉ္စဿ နေဝ အန္တံ၊ န ကောဋ္ဌိံ ပဿိံသု။ တေ သတ္တမဒိဝသေ အာစရိယဿ
 သန္တိကံ ဂန္တော ဝဉ္စိတွာ နိသိဒိတွာ “ကိံ ဘဒြမုခါ ဇာနိတ္ထ ပဉ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ
 “န ဇာနာမာ”တိ ဝဒိံသု။ အထ ဗောဓိသတ္ထော တေ ဂရဟမာနော ဒုတိယံ
 ဂါထမာဟ—

၁၉၁။ “ဗဟူနိ နရသီသာနိ၊ လောမသာနိ ဗြဟ္မာနိ စ။
 ဂိဝါသု ပဋိမုက္ကာနိ၊ ကောစိဒေဝေ'တ္ထ ကဏ္ဍဝါ”တိ။

တဿတ္ထော—ဗဟူနိ နရာနံ သီသာနိ ဒိဿန္တိ၊ သဗ္ဗာနိ စ တာနိ လောမ-
 သာနိ၊ သဗ္ဗာနိ မဟန္တာနိ ဂိဝါသုယေဝ ဌပိတာနိ၊ န တာလဖလံ ဝိယ
 ဟတ္ထေန ဂဟိတာနိ၊ နတ္ထိ တေသံ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ နာနာကရဏံ။ ဧတ္ထ ပန
 ကောစိဒေဝ ကဏ္ဍဝါတိ အတ္တာနံ သန္ဓာယာဟ။ ကဏ္ဍဝါတိ ပညဝါ၊ ကဏ္ဍဆိဒ္ဓံ
 ပန န ကဿစိ နတ္ထိ။ ဣတိ တေ မာဏဝကေ “ကဏ္ဍဆိဒ္ဓမတ္တမေဝ တုမှာကံ
 ဗာလာနံ အတ္ထိ၊ န ပညာ”တိ ဂရဟိတွာ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တေ သုတွာ

“အဟော အာစရိယာ နာမ မဟန္တာ”တိ ခမာပေတွာ နိဟတမာနာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိံ သု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပဉ္စသတာ မာဏဝကာ ဣမေ ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မူလပရိယာယဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဗာလောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၆)

ဟန္တာ ဆေတွာ ဝဓိတွာ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော သီဟသေနာပတိံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂန္တာ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ သမံသကဘတ္တံ အဒါသိ။ နိဂဏ္ဌာ တံ သုတွာ ကုပိတာ အနတ္တမနာ တထာဂတံ ဝိဟေဋ္ဌေတုကာမာ “သမဏော ဂေါတမော ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ဘုဉ္ဇတိ”တိ အက္ခောသိံ သု။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော နိဂဏ္ဌော နာဠုပုတ္တော ‘သမဏော ဂေါတမော ဇာနံ ဥဒ္ဓိဿကတံ မံသံ ဘုဉ္ဇတိ’တိ သဒ္ဓိံ” ပရိသာယ အက္ခောသန္တော အာဟိဏ္ဍတိ”တိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ နိဂဏ္ဌော နာဠုပုတ္တော ဣဒါနေဝ မံ ဥဒ္ဓိဿကတမံသ- ခါဒနေန ဂရဟတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဂရဟိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ လောဏမ္ဘိလ- သေဝနတ္ထာယ ဟိမဝန္တတော ဗာရာဏသီံ ဂန္တာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ဘိက္ခာယ ပါရိသိ။ အထေကော ကုဠုမ္ဘိကော “တာပသံ ဝိဟေဋ္ဌဿာမီ”တိ သရံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ မစ္ဆမံသေန ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တ- ကိစ္စာဝသာနေ ကေမန္တံ နိသီဒိတွာ “ဣမံ မံသံ တုမေယေဝ ဥဒ္ဓိဿ ပါဏေ မာရေတွာ ကတံ၊ ဣဒံ အကုသလံ မာ အမှာကမေဝ၊ တုမှာကမ္ဘိ ဟောတူ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၂။ “ဟန္တာ ဆေတွာ ဝဓိတွာ စ၊ ဒေတိ ဒါနံ အသညတော။
ဒေသံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇမာနော၊ သ ပါပေန ဥပလိပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဟန္တာတိ ပဟရိတွာ။ ဆေန္ဒာတိ ကိလမေတွာ။ ဝဓိတွာတိ မာရေ-
တွာ။ ဒေတိ ဒါနံ အသညတောတိ အသညတော ဒုဿီလော ဧဝံ ကတွာ
ဒါနံ ဒေတိ။ ဒေသံ ဘတ္တံ ဘုဇ္ဇမာနော၊ သ ပါပေန ဥပလိပ္ပတိတိ ဒေသံ
ဥဒ္ဓိဿကတဘတ္တံ ဘုဇ္ဇမာနော သော သမဏောပိ ပါပေန ဥပလိပ္ပတိ
သံယုဇ္ဇတိယေဝါတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၉၃။ “ပုတ္တဒါရမ္ပိ စေ ဟန္တာ၊ ဒေတိ ဒါနံ အသညတော။
ဘုဇ္ဇမာနောပိ သပ္ပညော၊ န ပါပေန ဥပလိပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဘုဇ္ဇမာနောပိ သပ္ပညောတိ တိဋ္ဌတု အညံ မံသံ၊ ပုတ္တဒါရံ ဝဓိတွာပိ
ဒုဿီလေန ဒိန္နံ သပ္ပညော ခန္တိမေတ္တာဒိဂုဏသမ္ပန္နော တံ ဘုဇ္ဇမာနောပိ
ပါပေန န ဥပလိပ္ပတိတိ။ ဧဝံသေ ဗောဓိသတ္တော ဓမ္မံ ကထေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ကုဋုမ္ပိကော နိဂဏ္ဌော နာဋုပုတ္တော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟ-
မေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗာလောဝါဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ပါဒုလိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၇)

အဒ္ဓါ ပါဒုလိ သဗ္ဗေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာဠု-
ဒါယီထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကသ္မိပ္ပိ ဒိဝသေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ပဉ္စ
ဝိနိစ္ဆိနန္တိ၊ ဘိက္ခု။ ပဉ္စ သုဏန္တာ ထေရေ ပသံသန္တိ။ လာဠုဒါယီထေရော ပန
ပရိသန္တရေ နိဿိန္တော “ဧတေ အမှေဟိ သမံ ကိံ ဇာနန္တိ”တိ ဩဋ္ဌံ ဘဉ္စိ။ တံ
ဒိသ္မာ ထေရာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကမိံသု၊ ပရိသာ ဘိဇ္ဇိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော လာဠုဒါယီ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ ဂရဟိတွာ ဩဋ္ဌံ
ဘဉ္စိ”တိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ လာဠုဒါယီ
ဌပေတွာ ဩဋ္ဌဘဉ္စနံ တတော ဥတ္တရိ အညံ န ဇာနာတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္တဓမ္မာနုဿာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ ရညော ပါဒဇ္ဇလိ နာမ ပုတ္တော လာလော ဒန္တပရိသက္ကနော အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ရဇော ကာလမကာသိ။ အမစ္စာ ရညော မတင်္ကဏ္ဍာနိ ကတွာ “တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္ဇိဿာမာ”တိ မန္တယမာနာ ရဇပုတ္တံ ပါဒဇ္ဇလိ အာဟံသု။ ဗောဓိသတ္တော ပန “အယံ ကုမာရော လာလော ဒန္တပရိသက္ကနော၊ ပရိဂ္ဂဟေတွာ နံ အဘိသိဉ္ဇိဿာမာ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ ဝိနိစ္ဆယံ သဇ္ဇေတွာ ကုမာရံ သမိပေ နိသီဒါပေတွာ အံ့ ဝိနိစ္ဆိနန္တာ န သမ္မာ ဝိနိစ္ဆိနိသု။ တေ အဿာမိကံ သာမိကံ ကတွာ ကုမာရံ ပုစ္ဆိသု “ကိဒိသံ ကုမာရ သုဋ္ဌ၊ အံ့ ဝိနိစ္ဆိနိမ္မာ”တိ။ သော ဩဋ္ဌံ ဘဉ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တော “ပဏ္ဍိတော ဝတ မညေ ကုမာရော၊ အသမ္မာဝိနိစ္ဆိတ-ဘာဝေါ တေန ဉ္ဇတော ဘဝိဿတိ”တိ မညမာနော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၄။ “အဒ္ဓါ ပါဒဇ္ဇလိ သဗ္ဗေ၊ ပညာယ အတိရောစတိ။
တထာ ဟိ ဩဋ္ဌံ ဘဉ္ဇတိ၊ ဥတ္တရိ နှန ပဿတိ”တိ။

တဿတ္တော—ဧကံသေန ပါဒဇ္ဇလိကုမာရော သဗ္ဗေ အမေ ပညာယ အတိ-
ရောစတိ။ တထာ ဟိ ဩဋ္ဌံ ဘဉ္ဇတိ၊ နှန ဥတ္တရိ အညံ ကာရဏံ ပဿတိတိ။

တေ အပရသိမ္ပိ ဒိဝသေ ဝိနိစ္ဆယံ သဇ္ဇေတွာ အညံ အံ့ သုဋ္ဌ၊ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ
“ကိဒိသံ ဒေဝ သုဋ္ဌ၊ ဝိနိစ္ဆိနိတ”န္တိ ပုစ္ဆိသု။ သော ပုနပိ ဩဋ္ဌမေဝ ဘဉ္ဇိ။
အထဿ အန္ဓမာလဘာဝံ ဥတွာ ဗောဓိသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၉၅။ “နာယံ ဓမ္မံ အဓမ္မံ ဝါ၊ အတ္တာနတ္ထဉ္စ ဗုဇ္ဈတိ။
အညတြ ဩဋ္ဌနိစ္စောဂါ၊ နာယံ ဇာနာတိ ကိဉ္စန”န္တိ။

အမစ္စာ ပါဒဇ္ဇလိကုမာရဿ လာလဘာဝံ ဥတွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိ-
သိဉ္ဇိသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ပါဒဇ္ဇလိ လာဠုဒါယိ အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟော-
သိ”န္တိ။

ပါဒဇ္ဇလိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-ကိသုကောပမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၈)

သဗ္ဗေဟိ ကိသုကော ဒိဋ္ဌောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိသုကောပမသုတ္တန္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ စတ္တာရော ဟိ ဘိက္ခု တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစိသု၊ သတ္တာ တေသံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ အဂမိသု။ တေသု ဧကော ဆ ဖဿာယတနာနိ ပရိဂ္ဂဟိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ ဧကော ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ ဧကော စတ္တာရော မဟာဘူတေ၊ ဧကော အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော။ တေ အတ္တနော အတ္တနော အဓိဂတဝိသေသံ သတ္တု အာရောစေသုံ။ အထေကဿ ဘိက္ခုနော ပရိဝိတက္ခော ဥဒပါဒိ “ဣမေသံ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ နာနာ၊ နိဗ္ဗာနံ ဧကံ၊ ကထံ သဗ္ဗေဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တ”န္တိ။ သော သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “ကိ” တေ ဘိက္ခု ကိသုကဒိဋ္ဌဘာတိကေဟိ နာနတ္တ”န္တိ ဝတွာ “ဣဒံ နော ဘန္တေ ကာရဏံ ကထေထာ”တိ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ စတ္တာရော ပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေ ဧကဒိဝသံ သာရထိံ ပက္ခောသေတွာ “မယံ သမ္မ ကိသု- ကံ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ ကိသုကရက္ခံ နော ဒဿေဟိ”တိ အာဟံသု။ သာရထိ “သာဓု ဒဿေဿာမိ”တိ ဝတွာ စတုန္တုဗ္ဗိ ဧကတော အဒဿေတွာ ဇေဋ္ဌရာဇပုတ္တံ တာဝ ရထေ နိဿိဒါပေတွာ အရညံ နေတွာ “အယံ ကိသုကော”တိ ခါဏုကကာလေ ကိသုကံ ဒဿေသိ။ အပရဿ ဗဟလပလာသကာလေ၊ အပရဿ ပုပ္ဖိတကာလေ၊ အပရဿ ဖလိတကာလေ။ အပရဘာဂေ စတ္တာ- ရောပိ ဘာတရော ဧကတော နိဿိန္နာ “ကိသုကော နာမ ကိဒိသော”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ တတော ဧကော “သေယျထာပိ ဈာမထူဏော”တိ အာဟ။ ဒုတိယော “သေယျထာပိ နိဂြောဓရက္ခော”တိ၊ တတိယော “သေယျ- ထာပိ မံသပေသိ”တိ၊ စတုတ္ထော “သေယျထာပိ သိရိသော”တိ။ တေ အည- မညဿ ကထာယ အပရိတုဋ္ဌာ ပိတု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဒေဝ ကိသုကော နာမ ကိဒိသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တုမှေဟိ ကိ ကထိတ”န္တိ ဝုတ္တေ အတ္တနာ ကထိတ- နိဟာရံ ရညော ကထေသုံ။ ရာဇာ “စတုဟိပိ တုမှေဟိ ကိသုကော ဒိဋ္ဌော၊ ကေဝလံ ဝေါ ကိသုကဿ ဒဿေန္တော သာရထိ ‘ဣမသ္မိံ ကာလေ ကိ- သုကော ကိဒိသော၊ ဣမသ္မိံ ကိဒိသော’တိ ဝိဘဇိတွာ န ပုစ္ဆိတော၊ တေန ဝေါ ကင်္ခါ ဥပ္ပန္နာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၆။ “သဗ္ဗေဟိ ကိံသုကော ဒိဋ္ဌော၊ ကိံ နွေတ္ထ ဝိစိကိစ္ဆယ။
န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ သာရထိ ပရိပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ သာရထိ ပရိပုစ္ဆိတောတိ သဗ္ဗေဟိ
ဝေါ ကိံသုကော ဒိဋ္ဌော၊ ကိံ န တုမေ ဧတ္ထ ဝိစိကိစ္ဆယ၊ သဗ္ဗေသု
ဌာနေသု ကိံသုကောဝေသော၊ တုမေဟိ ပန န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု
သာရထိ ပရိပုစ္ဆိတော၊ တေန ဝေါကဗျ ဥပ္ပန္နာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ကာရဏံ ဒဿေတွာ “ယထာ ဘိက္ခု တေ စတ္တာရော
ဘာတိကာ ဝိဘာဂံ ကတွာ အပုစ္ဆိတတ္တာ ကိံသုကေ ကဗ် ဥပ္ပါဒေသုံ၊
ဧဝံ တွမ္ပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ ကဗ် ဥပ္ပါဒေသိ”တိ ဝတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟတွာ
ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၉၇။ “ဧဝံ သဗ္ဗေဟိ ဉာဏေဟိ၊ ယေသံ ဓမ္မာ အဇာနိတာ။
တေ ဝေ ဓမ္မေသု ကဗ်န္တိ၊ ကိံသုကသ္မိံ ဘာတရော”တိ။

တဿတ္ထော—ယထာ တေ ဘာတရော သဗ္ဗေသု ဌာနေသု ကိံသုကဿ
အဒိဋ္ဌတ္တာ ကဗ်သု၊ ဧဝံ သဗ္ဗေဟိ ဝိပဿနာဉာဏေဟိ ယေသံ သဗ္ဗေ ဆ-
ဇဿာယတနခန္ဓဘူတဓာတုဘေဒါ ဓမ္မာ အဇာနိတာ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ
အနဓိဂတတ္တာ အပ္ပင်္ဂိဝိဒ္ဓါ၊ တေ ဝေ တေသု ဇဿာယတနာဒိဓမ္မေသု ကဗ်န္တိ
ယထာ ဧကသ္မိံယေဝ ကိံသုကသ္မိံ စတ္တာရော ဘာတရောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗာရာဏသီရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကိံသုကောပမဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သလကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၄၉)

ဧကပုတ္တကော ဘဝိဿသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အည-
တရံ မဟာထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သော ကိရေကံ ကုမာရကံ ပဗ္ဗာဇေတွာ
ဝိဇ္ဇေန္တော တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သာမဏေရော ဝိဇ္ဇံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော
ဥပ္ပဗ္ဗဇိ။ ထေရော ဂန္ဓာ တံ ဥပလာပေတိ “ကုမာရ တဝ ဝီဝရံ တဝေဝ
ဘဝိဿတိ ပတ္တောပိ၊ မမ သန္တကံ ပတ္တဝီဝရမ္ပိ တဝေဝ ဘဝိဿတိ၊ ဧဟိ
ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ။ သော “နာဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဝတွာပိ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော

ပဗ္ဗဇိ။ အထ နံ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဌာယ ပုန ထေရော ဝိဟေဋ္ဌေသိ။ သော ပိဋံ အသဟန္တော ပုန ဥပ္ပဗ္ဗဇိတွာ အနေကဝါရံ ယာစန္တေပိ တသ္မိံ “တံ နေဝ မံ သဟသိ၊ န ဝိနာ ဝတ္တိတုံ သက္ကောသိ၊ ဂစ္ဆ န ပဗ္ဗဇိဿာမီ” တိ န ပဗ္ဗဇိ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သုဟဒယော ဝတ သော ဒါရကော မဟာထေရဿ အာသယံ ဥတွာ န ပဗ္ဗဇိ” တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ သုဟဒယော၊ ပုဗ္ဗေပိ သုဟဒယောဝ၊ ဧကဝါရံ ဧတဿ ဒေါသံ ဒိသ္မာ န ပုန ဥပဂစ္ဆိ” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကုဋုမ္ဗိကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ချေဝိက္ကယေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ အညတရောပိ အဟိတုဏ္ဏိကော^၁ ဧကံ မက္ကဋ္ဌံ သိက္ခာပေတွာ ဩသဓံ ဂါဟာပေတွာ တေန သပ္ပံ ကိဋ္ဌာပေန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သော ဗာရာဏသီယံ ဥဿဝေ ယုဋ္ဌေ ဥဿဝံ ကိဋ္ဌိတုကာမော “ဣမံ မာ ပမဇ္ဇိ” တိ တံ မက္ကဋ္ဌံ တဿ ချေဝါဏိဇဿ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ဥဿဝံ ကိဋ္ဌိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ကဟံ မက္ကဋ္ဌော” တိ ပုစ္ဆိ။ မက္ကဋ္ဌော သာမိကဿ သဒ္ဓိ သုတွာဝ ချောပဏတော ဝေဂေန နိက္ခမိ။ အထ နံ သော ဝေဠုပေသိကာယ ပိဋ္ဌိယံ ပေါထေတွာ အာဒါယ ဥယျာနံ ဂန္တာ ဧကမန္တေ ဗန္ဓိတွာ နိဒ္ဓိ ဩက္ကမိ။ မက္ကဋ္ဌော တဿ နိဒ္ဓါယနဘာဝံ ဥတွာ အတ္တနော ဗန္ဓနံ မောစေတွာ ပလာယိတွာ အဗ္ဗရက္ခံ အာရယု အဗ္ဗပက္ကံ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိံ အဟိတုဏ္ဏိကဿ သရီရေ ပါတေသိ။ သော ပဗုဇ္ဈိတွာ ဥလ္လောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ “မဓုရဝစနေန နံ ဝဇ္ဇေတွာ ရုက္ခာ ဩတာရေတွာ ဂဏိဿာမီ” တိ တံ ဥပလာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၈။ “ဧကပုတ္တကော ဘဝိဿသိ၊
 တုဉ္စ နော ဟေဿသိ ဣဿရော ကုလေ။
 ဩရောဟ ဒုမသ္မာ သာလက၊
 ဧဟိ ဒါနိ ဃရကံ ဝဇေမသေ” တိ။

တဿတ္ထော—တံ မယံ ဧကပုတ္တကော ဘဝိဿသိ၊ ကုလေ စ မေ ဘောဂါနံ ဣဿရော၊ ဧတမှာ ရုက္ခာ ဩတရ၊ ဧဟိ အမှာကံ ဃရံ ဂမိဿာမ။ သာလ-
 ကာတိ နာမေန အာလပန္တော အာဟ။

တံ သုတွာ မက္ကဋ္ဌော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၉၉။ “နန မံ သုဟဒယောတိ မညသိ၊
ယဉ္ဇ မံ ဟနသိ ဝေဠုယဋ္ဌိယာ။
ပက္ကမ္ပဝနေ ရမာမသေ၊
ဂစ္ဆ တုံ ဃရကံ ယထာသုခ”န္တိ။

တတ္ထ နန မံ သုဟဒယောတိ မညသိတိ နန တုံ မံ “သုဟဒယော”တိ မညသိ၊ “သုဟဒယော အယ”န္တိ မညသိတိ အတ္ထော။ ယဉ္ဇ မံ ဟနသိ ဝေဠုယဋ္ဌိယာတိ ယံ မံ ဧဝံ အတိမညသိ၊ ယဉ္ဇ ဝေဠုပေသိကာယ ဟနသိ၊ တေနာဟံ နာဂစ္ဆာမိတိ ဒီပေတိ။ အထ နံ “မယံ ဣမသ္မိ” ပက္ကမ္ပဝနေ ရမာမသေ၊ ဂစ္ဆ တုံ ဃရကံ ယထာသုခ”န္တိ ဝတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဝနံ ပါရိသိ။ အဟိတုဏ္ဍိကောပိ အနတ္တမနော အတ္တနော ဂေဟံ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မက္ကဋ္ဌော သာမဏေရော အဟောသိ၊ အဟိတုဏ္ဍိကော မဟာထေရော၊ ဓညဝါဏိဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သာလကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၀)

အယံ ဣသီ ဥပသမသံယမေ ရတောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တဿ ဟိ ကုဟကဘာဝေါ ဘိက္ခု သုပါကဋ္ဌော ဇာတော။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော ဘိက္ခု၊ နိယျာနိကေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကုဟကဝတ္ထံ ပူရေတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဧသ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဟကောယေဝ၊ အဂ္ဂိမတ္တဿ ကာရဏာ မက္ကဋ္ဌော ဟုတွာ ကောဟညမကာသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပုတ္တဿ အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ ဝိစရဏကာလေ ဗြာဟ္မဏိယာ မတာယ ပုတ္တံ အင်္ဂေနာဒါယ

ဟိမဝန္တံ ပရိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ တမ္ပိ ပုတ္တံ တာပသကုမာရကံ ကတွာ ပဏ္ဏသာလာယ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဝဿာရတ္တသမယေ အတ္ထိန္ဒဓာရေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဧကော မက္ကဋ္ဌော သီတဝီဠိတော ဒန္တေ ခါဒန္တော ကမ္ပန္တော ပိစရတိ။ ဗောဓိသတ္တော မဟန္တေ ဒါရုက္ခန္တေ အာဟရိတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ မဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ၊ ပုတ္တကောပိဿ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇမာနော နိသီဒိ။ သော မက္ကဋ္ဌော ဧကဿ မတတာပသဿ သန္တကာနိ ဝက္ကလာနိ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ အဇိနစမ္ပိ အံသေ ကတွာ ကာဇကမဏ္ဍလံ အာဒါယ ဣသိဝေသေနာဂန္တာ ပဏ္ဏသာလ-
ဒ္ဓါရေ အဂ္ဂိဿ ကာရဏာ ကုဟကကမ္ပံ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ တာပသကုမာရကော တံ ဒိဿွာ “တာတ တာပသော ဧကော သီတဝီဠိတော ကမ္ပမာနော တိဋ္ဌတိ၊ ဣမ နံ ပက္ခောသထ၊ ဝိသိဗ္ဗေဿတိ”တိ ပိတရံ အာယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၀။ “အယံ ဣသီ ဥပသမသံယမေ ရတော၊
သ တိဋ္ဌတိ သိသိရဘယေန အဋ္ဌိတော။
ဟန္တ အယံ ပရိသတု’မံ အဂါရကံ၊
ဝိနေတု သီတံ ဒရထဉ္စ ကေဝလ”န္တိ။

တတ္ထ ဥပသမသံယမေ ရတောတိ ရာဂါဒိကိလေသဥပသမေ စ သီလသံယမေ စ ရတော။ သ တိဋ္ဌတိတိ သော တိဋ္ဌတိ။ သိသိရဘယေနာတိ ဝါတဝုဠိဇနိ-
တဿ သိသိရဿ ဘယေန။ အဋ္ဌိတောတိ ဝီဠိတော။ ပရိသတု’မန္တိ ပရိသတု
ဣမံ။ ကေဝလန္တိ သကလံ အနဝသေသံ။

ဗောဓိသတ္တော ပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ဩလောကေန္တော မက္ကဋ္ဌ-
ဘာဝံ ဥတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၀၁။ “နာယံ ဣသီ ဥပသမသံယမေ ရတော၊
ကပီ အယံ ဒုမဝရသာခဂေါစရော။
သော ဒူသကော ရောသကော စာပိ ဇမ္ဗော၊
သစေ ဝဇေ’မမ္ပိ ဒူသေယျဂါရ”န္တိ။

တတ္ထ ဒုမဝရသာခဂေါစရောတိ ဒုမဝရာနံ သာခဂေါစရော။ သော
ဒူသကော ရောသကော စာပိ ဇမ္ဗောတိ သော ဧဝံ ဂတဂတဋ္ဌာနဿ ဒူသန-
တော ဒူသကော၊ ဃဇ္ဇနတာယ ရောသကော၊ လာမကဘာဝေန ဇမ္ဗော။ သစေ
ဝဇေတိ ယဒိ ဣမံ ပဏ္ဏသာလံ ဝဇေ ပရိသေယျ၊ သမ္ပိ ဥစ္စာရပဿာဝကရဏေန
စ အဂ္ဂိဒါနေန စ ဒူသေယျာတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော ဥဗ္ဗုကံ ဂဟေတွာ တံ သန္တာသေတွာ ပလာပေသိ။ သောဥပ္ပတိတွာ ဝနံ ပက္ခန္ဓော တထာ ပက္ခန္ဓောဝ အဟောသိ။ န ပုန တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တာပသကုမာရဿ ကသိဏပရိကမ္ပံ အာစိက္ခိ။ သောပိ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေသိ။ တေ ဥဘောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနာ မြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပေါရာဏတော ပဋ္ဌာယပေသ ကုဟကောယေဝါ”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေလွှာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ အရဟန္တာ အဟေသုံ။ တဒါ မက္ကဋ္ဌော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ။ ပုတ္တော ရာဟုလော၊ ပိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကပ္ပိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

သိင်္ဂါလဝဂ္ဂေါ ဒသမော။

တသုဒ္ဓါနံ

သဗ္ဗဒါဠိ စ သုနခေါ၊ ဂုတ္တိလော ဝိဂတိန္ဒာ စ။
မူလပရိယာယံ ဗာလောဝါဒံ၊ ပါဒဉ္စလိ ကိံသုကောပမံ။
သာလကံ ကပ္ပိ တေ ဒသ။

အထ ဝဂ္ဂါဒ္ဓါနံ—

ဒဋ္ဌဝဂ္ဂေါ စ သန္တဝေါ၊ ကလျာဏဓမ္မာ’သဒိသော။
ရူဟကော ဒဋ္ဌဝဂ္ဂေါ စ၊ ဗီရဏထမ္ဘကာသာဝေါ။
ဥပါဟနော သိင်္ဂါလော စ၊ ဒသဝဂ္ဂါ ဒုကေ သိယုံ။

ဒုကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တိကနိပါတ

၁-သင်္ကပ္ပဝဂ္ဂ

၁-သင်္ကပ္ပရာဂဇောတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၁)

သင်္ကပ္ပရာဂဇောတေနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတ-
ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိနဂရဝါသိ ကိရေကော ကုလပုတ္တော
သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ ဥပ္ပန္နကာမရာဂေါ အနဘိရတော ဝိစရိ။
တမေနံ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒယော ဒိသ္မာ အနဘိရတိကာရဏံ ပုစ္ဆိတွာ
ဝိဗ္ဗမိတုကာမဘာဝမဿ ဥတွာ “အာဝုသော သတ္တာ နာမ ကာမရာဂါဒိ-
ကိလေသပိဋ္ဌိတာနံ ကိလေသေ ဟာရေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ
သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ဒေတိ၊ ဧဟိ တံ သတ္ထု သန္တိကံ နေဿာမာ”တိ
အာဒါယ အဂမံသု။ သတ္တာရာ စ “ကိ” န ခေါ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စမာနကညေဝ
ဘိက္ခု ဂဟေတွာ အာဂတတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ
“သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ
“ကိ”ကာရဏာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ သတ္တာ
“ဣတ္ထိယော နာမေတာ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ဈာနဗလေန ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာနံ
ဝိသုဒ္ဓသတ္တာနမ္ပိ သံကိလေသံ ဥပ္ပါဒေသုံ၊ တာဒိသံ တုစ္ဆပုဂ္ဂလံ ကိ”ကာရဏာ န
သံကိလေသိဿန္တိ၊ ဝိသုဒ္ဓါပိ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ၊ ဥက္ကမယသသမဂ္ဂိနောပိ
အာယသကျံ ပါပုဏန္တိ၊ ပဂေဝ အပရိသုဒ္ဓါ။ သိနေရကမ္ပနကဝါတော ပုရာဏ-
ပဏ္ဏကသဉ္စံ ကိ” န ကမ္ပေဿတိ၊ ဗောဓိတလေ နိသီဒိတွာ အဘိသမ္မုဇ္ဈနက-
သတ္တံ အယံ ကိလေသော အာလောဋ္ဌေသိ၊ တာဒိသံ ကိ” န အာလောဋ္ဌေဿ-
တိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အသီတိကောဋိဝိဘဝေ မြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပုတ္တော
တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဗာရာဏသီ ပစ္စာဂန္ဓာ ကတဒါရ-
ပရိဂ္ဂဟော မာတာပိတုနံ အစ္စယေန တေသံ မတကိစ္စာနိ ကတွာ ဟိရညော-
လောကနကမ္ပံ ကရောန္တော “ဣဒံ ဓနံ ပညာယတိ၊ ယေဟိ ပနေတံ သမ္ပတံ၊

တေ န ပညာယန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇန္တော သံဝေဂပ္ပတ္တော အဟောသိ၊ သရီရာ သေဒါ မုတ္တိံသု။ သော ဃရာဝါသေ စိရံ ဝသန္တော မဟာဒါနံ ဒတွာ ကာမေ ပဟာယ အဿုမုခံ ဉှတိသံဃံ ပရိစ္စဇိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ရမဏီယေ ပဒေသေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဥဉ္ဇာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဒီဟိ ယာပေန္တော န စိရဿေဝ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနကိဉ္စ ကိဋ္ဌန္တော စိရံ ဝသိတွာ စိန္တေသိ “မနုဿပထံ ဂန္တာ လောဏမ္ဘိလံ ဥပသေဝိဿာမိ၊ ဧဝံ မေ သရီရဉ္စေဝ ထိရံ ဘဝိဿတိ၊ ဇဗ္ဗံ- ဝိဟာရေ စ ကတော ဘဝိဿတိ၊ ယေ စ မာဒိသဿ သီလသမ္ပန္ဿ ဘိက္ခံ ဝါဒဿန္တိ၊ အဘိဝါဒနာဒိနိ ဝါ ကရိဿန္တိ၊ တေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေဿန္တိ”တိ။

သော ဟိမဝန္တာ ဩဘရိတွာ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသီ ပတွာ သူရိယတ္ထင်္ဂမနဝေလာယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော ရာဇယျာနံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ပဋိသလ္လာနသာရပုံ၊ ဣ ဝသိဿာမိ”တိ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ အညတရသ္မိ ရုက္ခမူလေ နိသိန္တော ဈာနသုခေန ရတ္တိံ ခေပေတွာ ပုနဋိဝသေ ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနော ပုဗ္ဗဏ္ဍာသမယေ ဇဇာဇိနဝက္ကလာနိ သဏ္ဌပေတွာ ဘိက္ခာဘာဇနံ အာဒါယ သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော ဣရိယာပထသမ္ပန္တော ယုဂမတ္တဒဿနော ဟုတွာ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္ဿ အတ္တနော ရူပသိရိယာ လောကဿ လောစနာနိ အာကဓေန္တော နဂရံ ပဝိသိတွာ ဘိက္ခာယ စရန္တော ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ ပါပုဏီ။ ရာဇာ မဟာတလေ စင်္ဂမန္တော ဝါတ- ပါနန္တရေန ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ ဣရိယာပထသ္မိညေဝ ပသီဒိတွာ “သစေ သန္တ- ဓမ္မော နာမ အတ္တိ၊ ဣမဿ တေန အပ္ပန္တရေ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဂစ္ဆ တံ တာပသံ အာနေဟိ”တိ ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ။ သော ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ “ရာဇာ ဘန္တေ တံ ပက္ခောသတိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “မဟာပုည အမှေ ရာဇာ န ဇာနာတိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဘန္တေ ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဣဓေဝ ဟောထာတိ ဂန္တာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အမှာကံ ကုလူပကတာပသော နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆ နံ အာနေဟိ”တိ သယမ္ဗိ ဝါတပါနေန ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဝန္တန္တော “ဣတော ထေ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော အမစ္စဿ ဟတ္ထေ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဒတွာ မဟာတလံ အဘိရုဟိ။

အထ နံ ရာဇာ ဝဋ္ဋိတွာ ရာဇပလ္လင်္ဂေ နိသီဒါပေတွာ အတ္တနော သမ္မာဒိ- တေဟိ ယာဂုဓဇ္ဇကဘတ္တေဟိ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ ပဉ္စ- ဗျာကရဏေန ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသီဒိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ဘန္တေ တုမှေ

ကတ္ထဝါသိကာ၊ ကုတော အာဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဟိမဝန္တဝါသိကာ မယံ မဟာရာဇ၊ ဟိမဝန္တတော အာဂတာ”တိ ဝုတ္တေ ပုန “ကိံကာရဏာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝဿာရတ္တကာလေ မဟာရာဇ နိဗ္ဗဝါသော နာမ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဘန္တေ ရာဇယျာနေ ဝသထ၊ တုမေ စ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ န ကိလမိဿထ၊ အဟန္တ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ ပုညံ ပါပုဏိဿာမီ”တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ဗောဓိသတ္တေန သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂန္တာ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ စင်္ဂမံမာပေတွာ သေသာနိပိရတ္တိဌာနဒိဝါဌာနာဒိနိ သမ္မာဒေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒေတွာ “သုခေန ဝသထ ဘန္တေ”တိ ဥယျာနပါလံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တတော ပဌာယ ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ တတ္ထေဝ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ရညော ပစ္စန္တော ကုပိတော။ သော တဿ ဝုပသမနတ္ထာယ ဂန္တုကာမော ဒေဝိံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေတယာ နဂရေဩဟိယိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ ကိံ နိဿာယ ကထေထ ဒေဝါတိ။ သီလဝန္တံ တာပသံ ဘဒ္ဒေတိ။ ဒေဝ နာဟံ တသ္မိံ ပမဇ္ဇိဿာမိ၊ အမှာကံ အယျဿ ပဋိဇဂ္ဂနံ မမ ဘာရော၊ တုမေ နိရာသင်္ကာ ဂစ္ဆထာတိ။ ရာဇာ နိက္ခမိတွာ ဂတော။ ဒေဝိပိ ဗောဓိသတ္တံ တထေဝ သက္ကစ္စံ ဥပဌာတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန ရညော ဂတကာလေ နိဗ္ဗာ-
ဝေလာယံ အာဂန္တာ အတ္တနော ရုစိတာယ ဝေလာယ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တာ ဘတ္တကိစ္စံ ကရေတိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တေ အတိစိရာယန္တေ ဒေဝိ သဗ္ဗံ ခါဒနိယ-
ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒေတွာ နှတွာ အလင်္ကရိတွာ နိစမဉ္စကံ ပညာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာဂမနံ ဩလောကယမာနာ မဋ္ဌသာဋကံ သိထိလံ ကတွာ နိဝါသေတွာ နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ဘိက္ခာဘာဇနံ အာဒါယအာကာသေနာဂန္တာ မဟာဝါတပါနဒွါရံ ပါပုဏိ။ တဿ ဝက္ကလသဒ္ဓိံ သုတွာ သဟသာ ဥဋ္ဌဟမာနာယ ဒေဝိယာ သရိရာ မဋ္ဌသာဋကော ဘဿိတ္ထ၊ ဗောဓိသတ္တော ဝိသဘာဂါရမ္မဏံ ဒိသွာ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိဒ္ဓိတွာ သုဘဝသေန ဩလောကေသိ။ အထဿ ဈာနဗလေန သန္ဓိသိန္ဓောပိ ကိလေသော ကရဏ္ဍကေ ပက္ခိတ္တအာသီဝိသော ဝိယ ဖဏံ ကတွာ ဥဋ္ဌဟိ၊ ဒီရရက္ခဿ ဝါသိယာ အာကောဋိတကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ကိလေသုပ္ပါဒနေန သဟေဝ ဈာနင်္ဂါနိ ပရိဟာယိံသု၊ ဣန္ဒြိယာနိ အပရိပုဏ္ဏာနိ အဟောသုံ၊ သယံ ပက္ခိန္ဒ-
ကာကော ဝိယ အဟောသိ။ သော ပုဗ္ဗေ ဝိယ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကာတုံ

နာသက္ခိ၊ နိဿိဒါပိယမာနောပိ န နိဿိဒိ။ အထဿ ဒေဝိ သဗ္ဗံ ခါဒနိယ-
ဘောဇနိယံ ဘိက္ခာဘာဇနေယေဝ ပက္ခိပိ။ ယထာ စ ပုဗ္ဗေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ
သီဟပဉ္စရေန နိက္ခမိတွာ အာကာသေနေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ တံ ဒိဝသံ ဂန္တံ
နာသက္ခိ။ ဘတ္တံ ပန ဂဟေတွာ မဟာနိဿေဏိယာ ဩတရိတွာ ဥယျာနံ
အဂမာသိ။ ဒေဝိပိ အဿ အတ္တနိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတံ အညာသိ။ သော
ဥယျာနံ ဂန္တာ ဘတ္တံ အဘုဉ္ဇိတွာဝ ဟေဋ္ဌာမဉ္စကေ နိက္ခိပိတွာ “ဒေဝိယာ
ဧဝရူပါ ဟတ္ထသောဘာ ပါဒသောဘာ၊ ဧဝရူပံ ကဋ္ဌိပရိယောသာနံ၊
ဧဝရူပံ ဥရုလက္ခဏ”န္တိအာဒိနိ ဝိပ္ပလပန္နော သတ္တာဟံ နိပဋိ၊ ဘတ္တံ ပုတိကံ
အဟောသိ နိလမက္ခိကာပရိပုဏ္ဏံ။

အထ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ ပစ္စာဂတော အလင်္ကတပဋိယတ္တံ နဂရံ
ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရာဇနိဝေသနံ အဂန္တာဝ “ဗောဓိသတ္တံ ပဿိဿာမိ”တိ ဥယျာနံ
ဂန္တာ ဥက္ကာပံ အဿမပဒံ ဒိသ္မာ “ပက္ကန္တော ဘဝိဿတိ”တိ ပဏ္ဏသာလာယ
ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ အန္တောပဝိဋ္ဌော တံ နိပန္နကံ ဒိသ္မာ “ကေနစိ အဗာသုကေန
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ပုတိဘတ္တံ ဆနာပေတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ “ဘန္တေ
ကိ” တေ အဗာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိဒ္ဓေါသ္မိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ “မမ
ပစ္စာမိတ္တေဟိ မယိ ဩကာသံ အလဘန္တေဟိ ‘မမာယနဋ္ဌာနမဿ’ ဒုဗ္ဗလံ
ကရိဿာမာ’တိ အာဂန္တာ သေ ဝိဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ မညေ”တိ သရီရံ
ပရိဝတ္တေတွာ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနံ အဒိသ္မာ “ကတ္ထ ဝိဒ္ဓေါသိ
ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “နာဟံ မဟာရာဇ အညေန ဝိဒ္ဓေါ၊ အဟံ
ပန အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဟဒယေ ဝိဇ္ဈိ”န္တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယ နိဿိဒိတွာ ဣမာ
ဂါထာ အဝေါစ—

၁။ “သင်္ကပ္ပရာဂဓောတေန၊ ဝိတက္ကနိသိတေန စ။
နာလင်္ကတေန ဘဒြေန၊ ဥသုကာရာကတေန စ။

၂။ န ကဏ္ဍာယတမုတ္တေန၊ နာပိ မောရူပသေဝိနာ။
တေနမ္ပိ ဟဒယေ ဝိဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗင်္ဂပရိဒါဟိနာ။

၃။ အာဝေဓဉ္စ န ပဿာမိ၊ ယတော ရုဟိရ’မဿဝေ။
ယာဝ အယောနိသော စိတ္တံ၊ သယံ မေ ဒုက္ခ’မာဘတ”န္တိ။

တတ္ထ သင်္ကပ္ပရာဂဓောတေနာတိ ကာမဝိတက္ကသမ္ပယုတ္တရာဂဓောတေန။
 ဝိတက္ကနိသိတေန ဓာတိ တေနော ရာဂေါဒကေန ဝိတက္ကပါသာဏေ
 နိသိတေန။ နာလင်္ကတေန ဘဒြေနာတိ နော အလင်္ကတေန ဘဒြေန၊
 အနလင်္ကတေန ဗိဘန္ဓေနာတိ^၁ အတ္ထော။ ဥသုကာရာကတေန ဓာတိ ဥသု-
 ကာရေဟိဝိ အကတေန။ န ကဏ္ဍာယတမုတ္တေနာတိ ယာဝဒက္ခိဏကဏ္ဍစူဠကံ
 အာကခိတွာ အမုတ္တကေန။ နာပိ မောရူပသေဝိနာတိ မောရပတ္တဂိဇ္ဈပတ္တာ-
 ဒီဟိ အကတူပသေဝနေန။ တေနမှိ ဟဒယေ ဝိဒ္ဓေါတိ တေန ကိလေသကဏ္ဍေ-
 နာဟံ ဟဒယေ ဝိဒ္ဓေါ အမှိ။ သဗ္ဗင်္ဂပရိဒါဟိနာတိ သဗ္ဗာနိ အင်္ဂါနိ ပရိဒဟန-
 သမတ္တေန။ မဟာရာဇ တေန ဟိ ကိလေသကဏ္ဍေန ဟဒယေ ဝိဒ္ဓကာလတော
 ပဋ္ဌာယ မမ အဂ္ဂိ ပဒိတ္တာနိဝ သဗ္ဗာနိ အင်္ဂါနိ ခုယုန္တိတိ ဒေသေတိ။

အာဝေဓဉ္စ န ပဿာမီတိ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ ဝဏဉ္စ န ပဿာမိ။ ယတော
 ရူဟိရ'မဿဝေတိ ယတော မေ အာဝေဓတော လောဟိတံ ပဉ္စရေယျ၊ တံ န
 ပဿာမီတိ အတ္ထော။ ယာဝ အယောနိသော စိတ္တန္တိ ဧတ္ထ ယာဝါတိ ဒဠတ္ထေ
 နိပါတော၊ အတိဝိယ ဒဠိ ကတွာ အယောနိသော စိတ္တံ ဝဗ္ဗိတန္တိ အတ္ထော။
 သယံ မေ ဒုက္ခ'မာဘတန္တိ အတ္တနာဝ မယာ အတ္တနော ဒုက္ခံ အာနိတန္တိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္ထော ဣမာဟိ တိဟိ ဂါထာဟိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ
 ရာဇာနံ ပဏ္ဏသလတော ဗဟိ ကတွာ ကသိဏပရိကမ္ပံ ကတွာ နဠိ ဈာနံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ ပဏ္ဏသလာယ နိက္ခမိတွာ အာကာသေ နိသိန္ဓော ရာဇာနံ
 ဩဝဒိတွာ “မဟာရာဇ အဟံ ဟိမဝန္တမေဝ ဂမိဿာမိ”တိ ဝတွာ “န သက္ကာ
 ဘန္တေ ဂန္တ၊”န္တိ ဝုစ္စမာနောပိ “မဟာရာဇ မယာ ဣဓ ဝသန္တေန ဧဝရူပေါ
 ဝိပ္ပကာရော ပတ္ထော၊ ဣဒါနိ န သက္ကာ ဣဓ ဝသိတု”န္တိ ရညော ယာစန္တဿေဝ
 အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တံ ဂန္တော တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ မြဟ္မ-
 လောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
 သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိ။
 ကေစိ သောတာပန္နာ၊ ကေစိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေစိ အနာဂါမိနော၊ ကေစိ
 အရဟန္တာ အဟေသုံ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တာပသော
 ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သင်္ကပ္ပရာဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-တိလမုဋ္ဌိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၂)

အဇ္ဇာပိ မေ တံ မနသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ကောဓနံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ အညတရော ကိရ ဘိက္ခု ကောဓနော
အဟောသိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ဘိ ဝုတ္တော သမာနော ကုပ္ပိ အဘိသဇ္ဇိ၊
ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကာသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မ-
သဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ ဘိက္ခု ကော-
ဓနော ဥပါယာသဗဟုလော ဥဒ္ဓနေ ပက္ခိတ္တလောဏံ ဝိယ တဠတဠာယန္တော
ဝိစရတိ၊ ဧဝရူပေ နိက္ခောဓနေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ကောဓ-
မတ္တမ္ဘိ နိဂ္ဂဏှိတုံ န သက္ခောတိ”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ ဧကံ ဘိက္ခု
ပေသေတွာ တံ ဘိက္ခု ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ကော-
ဓနော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
အယံ ကောဓနော အဟောသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုတ္တော
ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမ အဟောသိ။ ပေါရာဏကရာဇာနော စ အတ္တနော
ပုတ္တေ “ဧဝံ ဧတေ နိဟတမာနဒပ္ပါ သီတုဏှက္ခမာ လောကစာရိတ္တညူ စ
ဘဝိဿန္တိ”တိ အတ္တနော နဂရေ ဒိသာပါမောက္ခအာစရိယေ ဝိဇ္ဇမာနေပိ
သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္တာယ ခူရေ တိရောရဋ္ဌံ ပေသေန္တိ၊ တသ္မာ သောပိ ရာဇာ
သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကံ ပုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ ဧကပဋ္ဌလိကဥပါဟနာ စ
ပဏ္ဍိစ္ဆတ္တဉ္စ ကဟာပဏသဟဿဉ္စ ဒတွာ “တာတ တက္ကသီလံ ဂန္တာ သိပ္ပံ
ဥဂ္ဂဏှာ”တိ ပေသေသိ။ သော “သာဓူ”တိ မာတာပိတရော ဝဋ္ဋိတွာ နိက္ခ-
မိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တက္ကသီလံ ပတွာ အာစရိယဿ ဂေဟံ ပုစ္ဆိတွာ အာစရိ-
ယေ မာဏဝကာနံ သိပ္ပံ ဝါစေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဃရဒ္ဓါရေ စက်မန္တေ ဂေဟံ
ဂန္တာ ယသ္မိံ ဌာနေ ဌိတော အာစရိယံ အဒ္ဓဿ၊ တတ္ထေဝ ဥပါဟနာ
ဩမုဋ္ဌိတွာ ဆတ္တဉ္စ အပနေတွာ အာစရိယံ ဝဋ္ဋိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော တဿ
ကိလန္တဘာဝံ ဥတွာ အာဂန္တုကသင်္ဂဟံ ကာရေသိ။ ကုမာရော ဘုတ္တဘော-
ဇနော ထောက် ဝိဿမိတွာ အာစရိယံ ဥပသင်္ဂမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ အဋ္ဌာသိ၊
“ကုတော အာဂတောသိ တာတာ”တိ စ ဝုတ္တေ “ဗာရာဏသိတော”တိ အာဟ။
ကဿ ပုတ္တောသီတိ။ ဗာရာဏသီရညောတိ။ ကေနတ္ထေနာဂတောသီတိ။ သိပ္ပံ
ဥဂ္ဂဏှတ္တာယာတိ။ ကိံ တေ အာစရိယဘာဂေါ အာဘတော၊ ဥဒါဟု
ဓမ္မန္တေဝါသိကော^၁ ဟောတုကာမောသီတိ။ သော “အာစရိယဘာဂေါ

မေ အာဘတော”တိ ဝတွာ အာစရိယဿ ပါဒမူလေ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေတွာ ဝန္တိ။

ဓမ္မန္တေဝါသိကာ ဒိဝါ အာစရိယဿ ကမ္မံ ကတွာ ရတ္တိံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏန္တိ အာစရိယဘာဂဒါယကာ ဂေဟေ ဇေဋ္ဌပုတ္တာ ဝိယ ဟတွာ သိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏန္တိ။ တသ္မာ သောပိ အာစရိယော သလ္လဟုကေန သုဘနက္ခတ္တေန ကုမာရဿ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ ကုမာရောပိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏန္တော ဧကဒိဝသံ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ နှာယိတုံ အဂမာသိ။ အထေကာ မဟလ္လိကာ ဣတ္ထိ တိလာနိ သေတေ ကတွာ ပတ္တရိတွာ ရက္ခမာနာ နိသီဒိ။ ကုမာရော သေတတိလေ ဒိသ္မာ ခါဒိတုကာမော ဟတွာ ဧကံ တိလမုဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ခါဒိ၊ မဟလ္လိကာ “တဏှာလုကော ဧသော”တိ ကိဉ္စိ အဝတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ သော ပုနဒိဝသေပိ တာယ ဝေလာယ တထေဝ အကာသိ၊ သာပိ နံ န ကိဉ္စိ အာဟ။ ဣတရော တတိယ-ဒိဝသေပိ တထေဝါကာသိ၊ တဒါ မဟလ္လိကာ “ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိ-ယော အတ္တနော အန္တေဝါသိကေဟိ မံ ဝိလုမ္မာပေတိ”တိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ကန္တိ။ အာစရိယော နိဝတ္တိတွာ “ကိံ ဧတံ အဗ္ဗာ”တိ ပုတ္တိ။ သာမိ အန္တေဝါသိကော တေ မယာ ကတာနံ သေတတိလာနံ အဇ္ဇေကံ မုဋ္ဌိံ ခါဒိ၊ ဟိယျော ဧကံ၊ ပရေ ဧကံ၊ နနု ဧဝံ ခါဒန္တော မမ သန္တကံ သဗ္ဗံ နာသေဿတိတိ။ အဗ္ဗ မာ ရောဒိ၊ မူလံ တေ ဒါပေဿာမီတိ။ န မေ သာမိ မူလေနတ္ထော၊ ယထာ ပနေသ ကုမာရော ပုန ဧဝံ န ကရေတိ၊ တထာ တံ သိက္ခာပေဟိတိ။ အာစရိယော “တေန ဟိ ပဿ အဗ္ဗာ”တိ ဒွိဟိ မာဏဝေဟိ တံ ကုမာရံ ဒွိသု ဟတ္ထေသု ဂါဟာပေတွာ ဝေဠုပေသိကံ ဂဟေတွာ “ပုန ဧဝရူပံ မာ အကာသိ”တိ တိက္ခတ္တု ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိ။ ကုမာရော အာစရိယဿ ကုဇ္ဈိတွာ ရတ္တာနိ အက္ခိနိ ကတွာ ပါဒပိဋ္ဌိတော ယာဝ ကေသမတ္ထကာ ဩလောကေသိ။ သောပိဿ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကိတ-ဘာဝံ အညာသိ။ ကုမာရော သိပ္ပံ နိဋ္ဌာပေတွာ “အနုယောဂံ ဒတွာ မာရာ-ပေတဗ္ဗော သေ မယာ”တိ တေန ကတဒေါသံ ဟဒယေ ဌပေတွာ ဂမနကာလေ အာစရိယံ ဝန္တိတွာ “ယဒါဟံ အာစရိယ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ပတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ ပေသေဿာမိ၊ တဒါ တုမှေ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ သသိနေဟော ဝိယ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။

သော ဗာရာဏသိံ ပတွာ မာတာပိတရော ဝန္တိတွာ သိပ္ပံ ဒသေသိ။ ရာဇာ “ဇိဝမာနေန မေ ပုတ္တော ဒိဋ္ဌော၊ ဇိဝမာနောဝဿ ရဇ္ဇသိရိံ ပဿာမိ”တိ ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော ရဇ္ဇသိရိံ အနုဘဝမာနော အာစရိယေန

ကတဒေါသံ သရိတွာ ဥပ္ပန္နကောဓော “မာရာပေဿာမိ န”န္တိ ပက္ခောသ-
နတ္ထာယ အာစရိယဿ ဒူတံ ပါဟေသိ။ အာစရိယော “တရုဏကာလေ နံ
သညာပေတုံ န သက္ခိဿာမိ”တိ အဂန္နာ တဿ ရညော မဇ္ဈိမဝယကာလေ
“ဣဒါနိ နံ သညာပေတုံ သက္ခိဿာမိ”တိ ဂန္နာ ရာဇဒွါရေ ဌတွာ “တက္က-
သိလာစရိယော အာဂတော”တိ အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော မြာဟ္မဏံ
ပက္ခောသာပေတွာ တံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတံ ဒိသ္မာဝ ကောဓံ
ဥပ္ပါဒေတွာ ရတ္တာနိ အင်္ဂါနိ ကတွာ အမစ္စေ အာမန္တေတွာ “ဘော အဇ္ဇာပိ
မေ အာစရိယေန ပဟဋ္ဌဋ္ဌာနံ ရုဇ္ဇတိ၊ အာစရိယော နလာဋ္ဌေန မစ္စံ အာဒါယ
‘မရိဿာမိ’တိ အာဂတော၊ အဇ္ဇဿ ဇီဝိတံ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ
အဝေါစ—

၄။ “အဇ္ဇာပိ မေ တံ မနသိ”၊ ယံ မံ တုံ တိလမုဋ္ဌိယာ။
ဗာဟာယ မံ ဂဟေတွာန၊ လဋ္ဌိယာ အနုတာဋ္ဌယိ။

၅။ နန ဇီဝိတေ န ရမသိ၊ ယေနာသိ မြာဟ္မဏာ’ဂတော။
ယံ မံ ဗာဟာ ဂဟေတွာန၊ တိက္ခတ္ထံ အနုတာဋ္ဌယိ”တိ။

တတ္ထ ယံ မံ ဗာဟာယ မန္တိ ဒွိသု ပဒေသု ဥပယောဂဝစနံ အနုတာဋ္ဌန-
ဂဟဏာပေက္ခံ။ ယံ မံ တုံ တိလမုဋ္ဌိယာ ကာရဏာ အနုတာဋ္ဌယိ၊ အနုတာ-
ဋ္ဌေန္တော စ မံ ဗာဟာယ ဂဟေတွာ အနုတာဋ္ဌယိ၊ တံ အနုတာဋ္ဌနံ အဇ္ဇာပိ မေ
မနသိတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော။ နန ဇီဝိတေ န ရမသိတိ မညေ တုံ အတ္တနော
ဇီဝိတမ္ပိ နာဘိရမသိ။ ယေနာသိ မြာဟ္မဏာ’ဂတောတိ ယသ္မာ မြာဟ္မဏ ဣဓ
မမ သန္တိကံ အာဂတောသိ။ ယံ မံ ဗာဟာ ဂဟေတွာနာတိ ယံ မမ ဗာဟာ
ဂဟေတွာ၊ ယံ မံ ဗာဟာယ ဂဟေတွာတိပိ အတ္ထော။ တိက္ခတ္ထံ အနု-
တာဋ္ဌယိတိ တယော ဝါရေ ဝေဠုလဋ္ဌိယာ တာဋ္ဌေသိ၊ အဇ္ဇ ဒါနိ တဿ
ဖလံ ဝိန္နာဟိတိ နံ မရဏေန သန္တဇ္ဇေန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ အာစရိယော တတိယံ ဂါထမာဟ —

၆။ “အရိယော အနရိယံ ကုဗ္ဗန္တိ”၊ ယော ဒဏ္ဍေန နိသေဓတိ။
သာသနံ တံ န တံ ဝေရံ၊ ဣတိ နံ ပဏ္ဍိတာ ဝိဒူ”တိ။

တတ္ထ အရိယောတိ သုန္ဒရာဓိဝစနမေတံ။ သော ပန အရိယော စတုဗ္ဗိဓော
ဟောတိ အာစာရအရိယော ဒဿနအရိယော လိင်္ဂအရိယော ပဋိဝေဓအရိ-
ယောတိ။ တတ္ထ မနုဿော ဝါ ဟောတု တိရစ္ဆာနော ဝါ၊ အရိယာစာရေ
ဌိတော အာစာရအရိယော နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“အရိယဝတ္ထ’သိ ဝက္ကင်္ဂ၊ ယော ပိဏ္ဍမပစာယတိ။
စဇာမိ တေ တံ ဘတ္တာရံ၊ ဂစ္ဆထူဘော ယထာသုခ”န္တိ ၁။

ရူပေန ပန ဣရိယာပထေန စ ပါသာဒိကေန ဒဿနိယေန သမန္တာဂတော
ဒဿနအရိယော နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“အရိယာဝကာသောသိ ပသန္ဓနေတ္တော၊
မညေ ဘဝံ ပဗ္ဗဇိတော ကုလမှာ။
ကထံ န စိတ္တာနိ ပဟာယ ဘောဂေ၊
ပဗ္ဗဇိ နိက္ခမ္မ ဃရာ သပညာ”တိ ၂။

နိဝါသနပါရူပနလိင်္ဂဂဟဏေန ပန သမဏသဒိသော ဟုတွာ ဝိစရန္တော
ဒုဿိလောပိ လိင်္ဂအရိယော နာမ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“ဆဒနံ ကတွာန သုဗ္ဗတာနံ၊
ပက္ခန္တိ ကုလဒူသကော ပဂဗ္ဘော။
မာယာဝိ အသညတော ပလာပေါ၊
ပတိရူပေန စရံ သ မဂ္ဂဒူသိ”တိ ၃။

ဗုဒ္ဓါဒယော ပန ပဋိဝေဓအရိယာ နာမ။ တေန ဝုတ္တံ “အရိယာ ဝုစ္စန္တိ ဗုဒ္ဓါ စ
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စာ”တိ။ တေသု ဣဓ အာစာရအရိယောဝ
အဓိပ္ပေတော။

အနရိယန္တိ ဒုဿိလံ ပါပဓမ္မံ။ ကုဗ္ဗန္တန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိကံ ပဉ္စဝိဓ-
ဒုဿိလျကမ္ပံ ကရောန္တံ၊ ကေမေဝ ဝါ ဧတံ အတ္တပဒံ၊ အနရိယံ ဟိနံ လာမကံ
ပဉ္စဝေရဘယကမ္ပံ ကရောန္တံ ပုဂ္ဂလံ။ ယောတိ ခတ္တိယာဒိသု ယော ကောစိ။
ဒဏ္ဍေနာတိ ယေန ကေနစိ ပဟရဏကေန။ နိသေဓတိတိ “မာ ပုန ဧဝရူပံ
ကရိ”တိ ပဟရန္တော နိဝါရေတိ။ သာသနံ တံ န တံ ဝေရန္တိ တံ မဟာရာဇ
အကတ္တဗ္ဗံ ကရောန္တေ ပုတ္တဓိတရော ဝါ အန္တေဝါသိကေ ဝါ ဧဝံ ပဟရိတွာ
နိသေဓနံ နာမ ဣမသ္မိံ လောကေ သာသနံ အနုသိဋ္ဌိ ဩဝါဒေါ၊ န ဝေရံ။ ဣတိ နံ

ပဏ္ဍိတာ ဝိညုတိ ဧဝမေတံ ပဏ္ဍိတာ ဇာနန္တိ။ တသ္မာ မဟာရာဇ တွမ္ပိ ဧဝံ ဇာန၊ န ဧဝရူပေ ဌာနေ ဝေရံ ကာတုံ အရဟံ။ သစေ ဟိ တံ မဟာရာဇ မယာ ဧဝံ သိက္ခာပိတော နာဘဝိဿ၊ အထ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ပူဝသက္ခလိ- အာဒိနိ စေဝ ဖလာဖလာဒိနိ စ ဟရန္တော စောရကဗ္ဗေသု ပလုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗေန သန္ဓိစ္ဆေဒနပန္နဗ္ဗဟနဂါမဿာတကာဒိနိ ကတွာ “ရာဇာပရာဓိကော စောရော”တိ သဟောနံ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿိတော ဂစ္ဆေဿ ဒေါဿာန- ရူပံ ဒဏ္ဍံ ဥပနေသာ”တိ ဒဏ္ဍာဘယံ ပါပုဏိဿ၊ ကုတော တေ ဧဝရူပါ သဗ္ဗတ္ထိ အဘဝိဿ၊ နန မံ နိဿာယ ဣဒံ ဣဿရိယံ တယာ လဒ္ဓန္တိ ဧဝံ အာစရိယော ရာဇာနံ သညာပေသိ။ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ အမစ္စာပိဿ ကထံ သုတွာ “သစ္စံ ဒေဝ ဣဒံ ဣဿရိယံ တုမှာကံ အာစရိယဿေဝ သန္တက”န္တိ အာဟံသု။

တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ အာစရိယဿ ဂုဏံ သလ္လက္ခေတွာ “သဗ္ဗိဿရိယံ တေ အာစရိယ ဒမ္ပိ၊ ရဇံ ပဋိစ္ဆာ”တိ အာဟ။ အာစရိယော “န မေ မဟာရာဇ ရဇေနတ္ထော”တိ ပဋိက္ခိပိ။ ရာဇာ တက္ကသိလံ ပေသေတွာ အာစရိယဿ ပုတ္တဒါရံ အာဟရာပေတွာ မဟန္တ ဣဿရိယံ ဒတွာ တမေဝ ပုရောဟိတံ ကတွာ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ တဿောဝါဒေ ဌိတော ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကောဓနော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ ဗဟူ ဇနာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော အဟေသုံ။ တဒါ ရာဇာ ကောဓနော ဘိက္ခု အဟောသိ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟော- သိန္တိ။

တိလမုဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-မဏိကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၃)

မမန္တပါနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ အာဠဝိံ နိဿာယ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ ဝိဟ- ရန္တော ကုဋိကာရသိက္ခာပဒံ^၁ အာရပ္ပ ကထေသိ။ အာဠဝကာ ဟိ ဘိက္ခု။ သညာစိကာယ ကုဋိယော ကာရယမာနာ ယာစနဗဟုလာ ဝိညတ္တိဗဟုလာ ဝိဟရိံသု “ပုရိသံ ဒေထ၊ ပရိသတ္ထကရံ ဒေသာ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ။

၁-ဝိ ၁-၂၁၈-ပိဋ္ဌေ။

မနုဿာ ဥပဒ္ဓုတာ ယာစနာယ ဥပဒ္ဓုတာ ဝိညတ္တိယာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ ဥဗ္ဗိဇ္ဇိံ သုပိ
ဥတ္တသိံ သုပိ ပလာယိံ သုပိ။ အထာယသ္မာ မဟာကဿပေါ အာဠဝိံ
ဥပသင်္ကမိတွာ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ထေရမ္ပိ ဒိသ္မာ တထေဝ
ပဋိပဇ္ဇိံ သု။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ
“ပုဗ္ဗာယံ အာဝုသော အာဠဝိံ သုလဘပိဏ္ဍာ၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ ဒုလ္လဘ-
ပိဏ္ဍာ ဇာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ကာရဏံ သုတွာ ဘဂဝတိ အာဠဝိံ
အာဂန္တော အဂ္ဂါဠဝစေတိယေ ဝိဟရန္တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ တေမတ္ထံ
အာရောစေသိ။ သတ္တာ တေသ္မိံ ကာရဏေ ဘိက္ခုသံဃံ သန္တိပါတာပေတွာ
အာဠဝကေ ဘိက္ခု။ ပဋိပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရတုမေ ဘိက္ခဝေ သညာစိကာယ ကုဋ္ဌိယော
ကာရေထာ”တိ။ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု။ ဂရဟိတွာ “ဘိက္ခဝေ
ယာစနာ နာမေသာ သတ္တရတနပရိပုဏ္ဏေ နာဂဘဝနေ ဝသန္တာနံ
နာဂါနမ္ပိအမနာပါ၊ ပဂေဝ မနုဿာနံ၊ ယေသံ ဧကံ ကဟာပဏကံ ဥပ္ပါဒေန္တာနံ
ပါသာဏတော မံသံ ဥပ္ပါဋနကာလော” ဝိယ ဟောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
မဟာဝိဘဝေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ အာဓာဝိတွာ ပရိဓာဝိတွာ
ဝိစရဏကာလေ အညောပိ ပုညဝါ သတ္တော တဿ မာတု ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ။
တေ ဥဘောပိ ဘာတရော ဝယပ္ပတ္တာ မာတာပိတူနံ ကာလကိရိယာယ
သံဝိဂ္ဂဟဒယာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ ပဏ္ဏသလံ မာပေတွာ
ဝသိံ သု။ တေသု ဇေဋ္ဌဿ ဥပရိဂင်္ဂါယ ပဏ္ဏသလော အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌဿ
အဓောဂင်္ဂါယ။ အထေကဒိဝသံ မဏိကဏ္ဍော နာမ နာဂရာဇော နာဂဘဝနာ
နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ မာဏဝကဝေသေန ဝိစရန္တော ကနိဋ္ဌဿ အဿမံ ဂန္တော
ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ၊ တေ အညမညံ သမ္မောဒနီယကထံ ကထေတွာ
ဝိဿာသိကာ အဟေသု၊ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ နာသက္ခိံ သု။ မဏိကဏ္ဍော အဘိဏ္ဍံ
ကနိဋ္ဌတာပသဿ သန္တိကံ အာဂန္တော ကထာသလ္လာပေန နိသီဒိတွာ
ဂမနကာလေ တာပသေ သိနေဟေန အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ ဘောဂေဟိ
တာပသံ ပရိက္ခိပန္တော ပရိဿဇိတွာ ဥပရိမုဒ္ဒနိ မဟန္တံ ဖဏံ ဓာရေတွာ
ထောကံ ဝသိတွာ တံ သိနေဟံ ဝိနောဒေတွာ သရီရံ ဝိနိဝေဋ္ဌေတွာ တာပသံ
ဝန္တိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ တာပသော တဿ ဘယေန ကိသော
အဟောသိ လူခေါ ဒုဗ္ဗဏ္ဍော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော မေနိသန္တတဂတ္တော။

သော ဧကဒိဝသံ ဘာတု သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ သော ပုစ္ဆိ “ကိဿ တံ ဘော ကိသော လူခေါ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော ဓမ္မနိသန္တတ-
ဂဏ္ဏော”တိ။ သော တဿ တံ ပဝတ္တိ အာရောစေတွာ “ကိ” ပန တံ ဘော
တဿ နာဂရာဇဿ အာဂမနံ ဣစ္ဆသိ၊ န ဣစ္ဆသိ”တိ ပုဋ္ဌော “န ဣစ္ဆာမိ”တိ
ဝတွာ “သော ပန နာဂရာဇာ တဝ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော ကိ” ပိဋ္ဌန္နနံ
ပိဋ္ဌန္တိတွာ အာဂစ္ဆတိ”တိ ပုတ္တေ “မဏိရတန”န္တိ အာဟ။ တေန ဟိ တံ
တသ္မိ နာဂရာဇေ တဝ သန္တိကံ အာဂန္တာ အနိသိန္ဓေယေဝ “မဏိ” မေ
ဒေဟိ”တိ ယာစ၊ ဧဝံ သော နာဂေါ တံ ဘောဂေဟိ အပရိက္ခိပိတွာဝ
ဂမိဿတိ။ ပုနဒိဝသေ အဿမပဒဒ္ဓါရေ ဌတွာ အာဂစ္ဆန္တမေဝ နံ ယာစေ-
ယျာသိ၊ တတိယဒိဝသေ ဂင်္ဂါတီရေ ဌတွာ ဥဒကော ဥမ္မုဇန္တမေဝ နံ ယာစေ-
ယျာသိ၊ ဧဝံ သော တဝ သန္တိကံ ပုန န အာဂမိဿတိတိ။

တာပသော “သာဓု”တိ ပဋိဿုဏိတွာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တာ
ပုနဒိဝသေ နာဂရာဇာနံ အာဂန္တာ ဌိတမတ္တမေဝ “ဧတံ အတ္တနော ပိဋ္ဌန္နနမဏိ”
မေ ဒေဟိ”တိ ယာစ၊ သော အနိသိဒိတွာဝ ပလာယိ။ အထ နံ ဒုတိယဒိဝသေ
အဿမပဒဒ္ဓါရေ ဌတွာ အာဂစ္ဆန္တမေဝ “ဟိယျော မေ မဏိရတနံ နာဒါသိ၊
အဇ္ဇ ဒါနံ လဒ္ဓု၊ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ နာဂေါ အဿမပဒံ အပရိသိတွာဝ
ပလာယိ။ တတိယဒိဝသေ ဥဒကတော ဥမ္မုဇန္တမေဝ နံ “အဇ္ဇ မေ တတိယော
ဒိဝသော ယာစန္တဿ၊ ဒေဟိ ဒါနိ မေ ဧတံ မဏိရတန”န္တိ အာဟ။ နာဂရာဇာ
ဥဒကေ ဌတွာဝ တာပသံ ပဋိက္ခိပန္တော ဒွေ ဂါထာ အာဟ—

၇။ “မမန္တပါနံ ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ၊
ဥပ္ပဇ္ဇတိ’မဿ မဏိဿ ဟေတု။
တံ တေ န ဒဿံ အတိယာစကောသိ၊
န စာပိ တေ အဿမ’မာဂမိဿံ။

၈။ သုဿ ယထာ သက္ခရဓောတပါဏီ၊
တာသေသိမံ သေလံ ယာစမာနော။
တံ တေ န ဒဿံ အတိယာစကောသိ၊
န စာပိ တေ အဿမ’မာဂမိဿ”န္တိ။

တတ္ထ မမန္တပါနန္တိ မမ ယာဂုဘတ္တာဒိဒိဗ္ဗဘောဇနံ အဋ္ဌပါနကဘေဒဉ္စ
ဒိဗ္ဗပါနံ။ ဝိပုလန္တိ ဗဟု။ ဥဋ္ဌာရန္တိ သေဌံ ပဏိတံ။ တံ တေတိ တံ မဏိ” တုယံ။

အတိယာစကောသီတိ ကာလဉ္စ ပမာဏဉ္စ အတိက္ကမိတွာ အဇ္ဇ တိဏိ ဒိဝ-
သာနိ မယံ ပိယံ မနာပံ မဏိရတနံ ယာစမာနော အတိက္ကမ္မ ယာစကောသိ။
န စာပိ တေတိ န ကေဝလံ န ဒဿံ၊ အဿမမ္ပိ တေ နာဂမိဿံ။ သုဿု
ယထာတိ ယထာ နာမ ယုဝါ တရုဏမနုဿော။ သက္ခရဓောတပါဏီတိ
သက္ခရာယ ဓောတပါဏီ၊ တေလေန ပါသာဏေ ဓောတအသိဟတ္ထော။
တာသေသိမံ သေလံ ယာစမာနောတိ ဣမံ မဏိံ ယာစန္တော တံ ကဉ္စန-
ထရုခဂ္ဂံ အဗ္ဗာဟိတွာ “သီသံ တေ ဆိန္ဒာမီ”တိ ဝဒန္တော တရုဏပုရိသော
ပိယ မံ တာသေသိ။

ဧဝံ ဝတွာ သော နာဂရာဇာ ဥဒကေ နိမုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော နာဂဘဝနမေဝ
ဂန္တော န ပစ္စာဂဉ္စိ။ အထ သော တာပသော တဿ ဒဿနီယဿ နာဂ-
ရာဇဿ အဒဿနေန ဘိယျောသော မတ္တာယ ကိသော အဟောသိ လူခေါ
ဒုဗ္ဗက္ခော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော မေဓိသန္တတဂတ္ထော။ အထ ဇေဋ္ဌတာပ-
သော “ကနိဋ္ဌဿ ပဝတ္တိံ” ဇာနိဿာမီ”တိ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တော တံ
ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဏ္ဍုရောဂိနံ ဒိဿော “ကိံ န ခေါ ဘော တံ
ဘိယျောသော မတ္တာယ ပဏ္ဍုရောဂီ ဇာတော”တိ ဝတွာ “တဿ ဒဿနီယဿ
နာဂရာဇဿ အဒဿနေနာ”တိ သုတွာ “အယံ တာပသော နာဂရာဇာနံ
ဝိနာ ဝတ္တိတုံ န သက္ကောတိ”တိ သလ္လက္ခေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉။ “န တံ ယာစေ ယ’ဿ ပိယံ ဇိဂိသေ၊
ဒေသော ဟောတိ အတိယာစနာယ။
နာဂေါ မဏိံ ယာစိတော မြာဟ္မဏေန၊
အဒဿနံယေဝ တဒ’ဇ္ဈဂမာ”တိ။

တတ္ထ န တံ ယာစေတိ တံ ဘဏ္ဍံ န ယာစေယျ။ ယ’ဿ ပိယံ ဇိဂိသေတိ
ယံ ဘဏ္ဍံ အဿ ပုဂ္ဂလဿ ပိယန္တိ ဇာနေယျ။ ဒေသော ဟောတိတိ အပ္ပိယော
ဟောတိ။ အတိယာစနာယာတိ ပမာဏံ အတိက္ကမိတွာ ဝရဘဏ္ဍံ ယာစန္တော
တာယ အတိယာစနာယ။ အဒဿနံယေဝ တဒ’ဇ္ဈဂမာတိ တတော ပဋ္ဌာယ
အဒဿနမေဝ ဂတောတိ။

ဧဝံ ပန တံ ဝတွာ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ မာ သောစီ”တိ သမဿာသေတွာ
ဇေဋ္ဌဘာတာ အတ္တနော အဿမမေဝ ဂတော။ အထာပရဘာဂေ တေ ဒွေပိ
ဘာတရေ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောက-
ပရာယဏာ အဟေသုံ။

နိပါတ်] ၁-သင်္ကပ္ပဝဂ္ဂ ၄-ကုဏ္ဍကကုမ္ဘိသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၄) ၂၆၁

သတ္တာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ သတ္တရတနပရိပုဏ္ဏေ နာဂဘဝနေ ဝသန္တာနံ နာဂါနဗ္ဗိယာစနာ နာမ အမနာပါ၊ ကိမင်္ဂ ပန မနုဿာန”န္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကနိဋ္ဌော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဇေဋ္ဌော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဏိကဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ကုဏ္ဍကကုမ္ဘိသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၄)

ဘုတွာ တိဏပရိဃာသန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိ-
ပုတ္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ သမယေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ သာဝတ္ထိယံ
ဝဿံ ဝသိတွာ စာရိကံ စရိတွာ ပုန ပစ္စာဂတေ မနုဿာ “အာဂန္တုကသက္ကာရံ
ကရိဿာမာ”တိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒေန္တိ။ ဝိဟာရေ ဧကံ
ဓမ္မဃောသကဘိက္ခုံ ဌပေသုံ၊ သော ယေ ယေ အာဂန္တော ယတ္တကေ ဘိက္ခု။
ဣစ္ဆန္တိ၊ တေသံ တေသံ ဘိက္ခု။ ဝိစာရေတွာ ဒေတိ။

အထေကာ ဒုဂ္ဂတမဟလ္လိကာ ဣတ္ထိ ဧကမေဝ ပဋိဝီသံ သဇ္ဇေတွာ တေသံ
တေသံ မနုဿာနံ ဘိက္ခု။သု ဝိစာရေတွာ ဒိန္နေသု ဥဿူရေ ဓမ္မဃောသကဿ
သန္တိကံ အာဂန္တော “မယံ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ သော “မယာ
သဗ္ဗေ ဘိက္ခု။ ဝိစာရေတွာ ဒိန္နာ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရေ ပန ဝိဟာရေယေဝ၊ တံ
တဿ ဘိက္ခံ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓူ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တာ ဇေတဝနဒ္ဓါရ-
ကောဋ္ဌကေ ဌတွာ ထေရဿ အာဂတကာလေ ဝဋ္ဋိတွာ ဟတ္ထတော ပတ္တံ
ဂဟေတွာ ဃရံ နေတွာ နိသီဒါပေသိ။ “ဧကာယ ကိရ မဟလ္လိကာယ ဓမ္မ-
သေနာပတိ အတ္တနော ဃရေ နိသီဒါပိတော”တိ ဗဟူနိ သဒ္ဓါနိ ကုလာနိ
အဿောသုံ။ တေသု ရာဇာ ပဿေနဒီ ကောသလော တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ
တဿာ သာဠကေန စေဝ သဟဿတ္ထဝိကာယ စ သဒ္ဓိံ ဘတ္တဘာဇေနာနိ
ပဟိဏိ “မယံ အယံ ပရိဝီသမာနာ ဣမံ သာဠကံ နိဝါသေတွာ ဣမေ
ကဟာပဏေ ဝဋ္ဌဇ္ဇေတွာ ထေရံ ပရိဝီသတူ”တိ။ ယထာ စ ရာဇာ၊ ဧဝံ
အနာထပိဏ္ဍိကော စူဠအနာထပိဏ္ဍိကော ဝိသာခါ စ မဟာဥပါသိကာ
ပဟိဏိ။ အညာနိပိ ပန ကုလာနိ ဧကသတဒ္ဓိသတာဒိဝသေန အတ္တနော
အတ္တနော ဗလာနုရူပေန ကဟာပဏေ ပဟိဏိ။ သု။ ဧဝံ ဧကာဟေနေဝ သာ
မဟလ္လိကာ သတသဟဿမတ္တံ လဘိ။ ထေရေ ပန တာယ ဒိန္နယာဂုမေဝ

ပိဝိတွာ တာယ ကတခဇ္ဇကမေဝ ပက္ကဘတ္တမေဝ စ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ တံ မဟလ္လိကံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဝိဟာရမေဝ အဂမာသိ။

ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ထေရဿ ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ဓမ္မသေနာပတိ မဟလ္လိကဂဟပတာနိ” ဒုဂ္ဂတဘာဝတော မောစေသိ၊ ပတိဋ္ဌာ အဟောသိ။ တာယ ဒိန္နမာဟာရံ အဇိဂုစ္ဆန္တော ပရိဘုဉ္ဇိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဣဒါနေဝ ဧတိဿာ မဟလ္လိကာယ အဝဿယော ဇာတော၊ န စ ဣဒါနေဝ တာယ ဒိန္န အာဟာရံ အဇိဂုစ္ဆန္တော ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပရိဘုဉ္ဇိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥတ္တရာပထေ အဿဝါဏိဇကုလေနိဗ္ဗတ္တိ။ ဥတ္တရာပထဇနပဒတော ပဉ္စသတာ အဿဝါဏိဇာ အဿေ ဗာရာဏသိ အာနေတွာ ဝိက္ခိဏန္တိ။ အည-
တရောပိ အဿဝါဏိဇော ပဉ္စအဿသတာနိ အာဒါယ ဗာရာဏသိမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ စ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ဧကော နိဂမဂါမော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ မဟာဝိဘဝေါ သေဋ္ဌိ အဟောသိ။ တဿ မဟန္တံ နိဝေသနံ၊ တံ ပန ကုလံ အနုက္ကမေန ပရိက္ခယံ ဂတံ၊ ဧကာဝ မဟလ္လိကာ အဝသိဋ္ဌာ၊ သာ တသ္မိံ နိဝေသနေ ဝသတိ။ အထ သော အဿဝါဏိဇော တံ နိဂမဂါမံ ပတွာ “ဝေတနံ ဒဿာမီ”တိ တဿာ နိဝေသနေ နိဝါသံ ဂဏှိတွာ အဿေ ဧကမန္တေ ဌပေသိ။ တံဒိဝသမေဝဿ ဧကိဿာ အာဇာနိယာဝဋ္ဌဝါယ ဂဟ္တဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ သော ဒွေ တယော ဒိဝသေ ဝသိတွာ အဿေ ဗလံ ဂါဟာပေတွာ “ရာဇာနံ ပဿိဿာမီ”တိ အဿေ အာဒါယ ပါယာသိ။ အထ နံ မဟလ္လိကာ “ဂေဟဝေတနံ ဒေဟီ”တိ ဝတွာ “သာဓု အဗ္ဗ ဒေမီ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ ဝေတနံ မေ ဒဒမာနော ဣမမ္ပိ အဿပေါတကံ ဝေတနတော ခဏှေတွာ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ ဝါဏိဇော တထာ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သာ တသ္မိံ အဿပေါတကေ ပုတ္တသိနေဟံ ပစ္စုပ္ပပ္ပေတွာ အဝဿာဝနဈာမက-
ဘတ္တဝိဿာသတိဏာနိ ဒတွာ တံ ပဋိဇဂ္ဂိ။

အထာပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော ပဉ္စ အဿသတာနိ အာဒါယ အာဂစ္ဆန္တော တသ္မိံ ဂေဟေ နိဝါသံ ဂဏှိ။ ကုဏှကခါဒကဿ သိန္ဓဝ-
ပေါတကဿ ဌိတဋ္ဌာနတော ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ ဧကအဿောပိ ဂေဟံ ပဝိသိတုံ နာသက္ခိ။ ဗောဓိသတ္တော မဟလ္လိကံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ ကမ္ပိ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ အဿော

အတ္တိ”တိ။ တာတ အညော အသော နာမ နတ္တိ၊ အဟံ ပန ပုတ္တံ ကတွာ ဧကံ အဿပေါတကံ ပဋိဇဂ္ဂါမိ၊ သော ဧတ္ထ အတ္တိတိ။ ကဟံ သော အဗ္ဗာတိ။ စရိတုံ ဂတော တာတာတိ။ ကာယ ဝေလာယ အာဂမိဿတိ အဗ္ဗာတိ။ သာယနေ တာတာတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ အာဂမနံ ပဋိမာနေန္တော အသေ ဗဟိ ဌပေတွာဝ နိသီဒိ။ သိန္ဓဝပေါတကောပိ ဝိစရိတွာ ကာလေယေဝ အာဂမိ။ ဗောဓိသတ္တော ကုဏ္ဍကကုစ္ဆိသိန္ဓဝပေါတကံ ဒိသ္မာ လက္ခဏာနိ သမာနေတွာ “အယံ သိန္ဓဝေါ အနုဋ္ဌေါ၊ မဟလ္လိကာယ မူလံ ဒတွာ ဂဟေတုံ ဝနုတိ”တိ စိန္တေသိ။ သိန္ဓဝပေါတကောပိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ ဌိတော။ တသ္မိံ ခဏေ တေ အဿာ ဂေဟံ ပဝိသိတုံ သက္ခိံသု။

ဗောဓိသတ္တော ဒွိဟတိဟံ ဝသိတွာ အသေ သန္တပေတွာ ဂစ္ဆန္တော “အဗ္ဗ ဣမံ အဿပေါတကံ မူလံ ဂဟေတွာ မယံ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ ကိံ ဝဒေသိ တာတ၊ ပုတ္တံ ဝိက္ခိဏန္တာ နာမ အတ္တိတိ။ အဗ္ဗ တံ ဧတံ ကိံ ခါဒါပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂသီတိ။ ဩဒနကဉ္စိကဉ္စ ဈာမကဘတ္တဉ္စ ဝိဿာသတိဏဉ္စ ခါဒါပေတွာ ကုဏ္ဍကယာဂုဉ္စ ပါယေတွာ ပဋိဇဂ္ဂါမိ တာတာတိ။ အဗ္ဗ အဟံ ဧတံ လဘိတွာ ပိဏ္ဍရသဘောဇနံ ဘောဇေဿာမိ၊ ဌိတဋ္ဌာနေ စေလဝိတာနံ ပဿာရေတွာ အတ္တရဏပိဋ္ဌေ ဌပေဿာမီတိ။ တာတ ဧဝံ သန္တေ မမ ပုတ္တော စ သုခံ အနုဘဝတု၊ တံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာတိ။ အထ ဗောဓိသတ္တော တဿ စတုန္တံ ပါဒါနံ နဂုံဋ္ဌဿ မုခဿ စ မူလံ ဧကေကံ ကတွာ ဆ သဟဿတ္ထဝိကာယော ဌပေတွာ မဟလ္လိကံ နဝဝတ္ထံ နိဝါသာပေတွာ သိန္ဓဝပေါတကဿ ပုရတော ဌပေသိ။ သော အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ မာတရံ ဩလောကေတွာ အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။ သာပိ တဿ ပိဋ္ဌိပရိမဋ္ဌိတွာ အာဟ“မယာ ပုတ္တပေါသာဝနိကံ လဒ္ဓံ၊ တံ တာတ ဂစ္ဆာဟိ”တိ၊ တဒါ သော အဂမာသိ။

ဗောဓိသတ္တော ပုနဒိဝသေ အဿပေါတကဿ ပိဏ္ဍရသဘောဇနံ သဇ္ဇေတွာ “ဝိမံသိဿာမိ တာဝ နံ၊ ဇာနာတိ န ခေါ အတ္တနော ဗလံ၊ ဥဒါဟု န ဇာနာတိ”တိ ဒေါဏိယံ ကုဏ္ဍကယာဂုံ အာကိရာပေတွာ ဒါပေသိ။ သော “နာဟံ ဣမံ ဘောဇနံ ဘုဒ္ဓိဿာမိ”တိ တံ ယာဂုံ ပါယိတုံ နန္တု။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဝိမံသနဝသေန ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀။ “ဘုတွာ တိဏပရိဿာသံ၊ ဘုတွာ အာစာမကုဏ္ဍကံ။
ဧတံ တေ ဘောဇနံ အာသိ၊ ကဿွာ ဒါနိ န ဘုဒ္ဓသိ”တိ။

တတ္ထ ဘုတ္တာ တိဏပရိဃာသန္တိ တံ ပုဗ္ဗေ မဟလ္လိကာယဒိန္နံ တေသံ တေသံ ခါဒိတာဝသေသံ ဝိဃာသတိဏသင်္ခါတံ ပရိဃာသံ^၁ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝဓိတော။ ဘုတ္တာ အာစာမကုဏ္ဍကန္တိ ဧတ္ထ အာစာမော ပုစ္ဆတိ ဩဒနာဝသေသံ^၂။ ကုဏ္ဍကန္တိ ကုဏ္ဍကမေဝ။ တေဉ္စ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝဓိတောသီတိ ဒီပေတိ။ ဧတံ တေတိ ဧတံ တဝ ပုဗ္ဗေ ဘောဇနံ အာသိ။ ကသ္မာ ဒါနိ န ဘုဉ္ဇသီတိ မယာပိ တေ တမေဝ ဒိန္နံ၊ တံ တံ ကသ္မာ ဣဒါနိ န ဘုဉ္ဇသီတိ။

တံ သုတွာ သိန္နဝပေါတကော ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၁။ “ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ၊ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ။
ဗဟု တတ္ထ မဟာဗြဟ္မေ၊ အပိ အာစာမကုဏ္ဍကံ။

၁၂။ တွဉ္စ ခေါ မံ ပဇာနာသိ၊ ယာဒိသာ’ယံ ဟယုတ္တမော။
ဇာနန္တော ဇာန’မာဂမ္မ၊ န တေ ဘက္ခာမိ ကုဏ္ဍက”န္တိ။

တတ္ထ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ ဌာနေ။ ပေါသန္တိ သတ္တံ။ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါတိ “ဇာတိသမ္ပန္နော ဝါ ဧသော၊ န ဝါ၊ အာစာရယုတ္တော ဝါ၊ န ဝါ”တိ ဧဝံ န ဇာနန္တိ။ မဟာဗြဟ္မေတိ ဂရုကာလပနေန အာလပန္တော အာဟ။ ယာဒိသာ’ယန္တိ ယာဒိသော အယံ၊ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဇာနန္တော ဇာန’မာဂမ္မာတိ အဟံ အတ္တနော ဗလံ ဇာနန္တော ဇာနန္တမေဝ တံ အာဂမ္မ ပဋိစ္စ တဝ သန္တိကေ ကုဏ္ဍကံ ကိံ ဘုဉ္ဇိဿာမိ။ န ဟိ တံ ကုဏ္ဍကံ ဘောဇာပေတုကာမတာယ ဆ သဟဿာနိ ဒတွာ မံ ဂဏှိတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “တံ ဝိမံသနတ္ထာယ တံ မယာ ကတံ၊ မာ ကုဇ္ဈိ”တိ တံ သမဿာသေတွာ သုဘောဇနံ ဘောဇေတွာ အာဒါယ ရာဇင်္ဂဏံ ဂန္ဓာ ဧကသ္မိံ ပဿေ ပဉ္စ အဿသတာနိ ဌပေတွာ ဧကသ္မိံ ပဿေ ဝိစိတ္တသဏှိံ ပရိက္ခိပိတွာ ဟေဌာ အတ္ထရဏံ ပတ္ထရိတွာ ဥပရိ စေလဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ သိန္နဝပေါတကံ ဌပေသိ။

ရာဇော အာဂန္ဓာ အဿေ ဩလောကေန္တော “အယံ အဿော ကသ္မာ ဝိသု ဌပိတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟာရာဇ အယံ သိန္နဝေါ ဣမေ အဿေ ဝိသု အကတော မောစေသတိ”တိ သုတွာ “သောဘနော ဘော သိန္နဝေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော “အာမ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိဿ ဇဝံ

၁-တိဏပရိဃာသသင်္ခါတံ ဝိဃာသတိဏံ (သီ၊ဇု)

၂-ဩဒနာဿာဝနံ (သီ)၊ ဩဒနာဿာနံ (က)

ပဿိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ တံ အဿံ ကပ္ပေတွာ အဘိရဟိတွာ “ပဿ မဟာ-
ရာဇာ”တိ မနုဿေ ဥဿာရေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ အဿံ ပါဟေသိ။ သဗ္ဗံ
ရာဇင်္ဂဏံ နိရန္တရံ အဿပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တမိဝါဟေသိ။ ပုန ဗောဓိသတ္တော
“ပဿ မဟာရာဇ သိန္ဓဝပေါတကဿ ဝေဂ”န္တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ဧကပုရိသောပိ
နံ န အဗ္ဗဿ။ ပုန ရတ္တပဋ္ဌံ ဥဒရေ ပရိက္ခိပိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ရတ္တပဋ္ဌမေဝ
ပဿိံသု။ အထ နံ အန္တောနဂရေ ဧကိဿာ ဥယျာနပေါက္ခရဏိယာ ဥဒက-
ပိဋ္ဌေ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တတ္ထဿ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဓာဝတော ခုရဂ္ဂါနိပိ န တေမိံသု။
ပုနဝါရံ ပဒုမိနိပတ္တာနံ ဥပရိ ဓာဝန္တော ဧကပဏ္ဏမ္ပိ န ဥဒကေ ဩသီဒါပေသိ။
ဝေမဿ ဇေသမ္ပန္တံ ဒဿေတွာ ဩရယ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟတ္ထတလံ
ဥပနာမေသိ၊ အဿော ဥပဂန္တာ စတ္တာရော ပါဒေ ဧကတော ကတွာ
ဟတ္ထတလေ အဋ္ဌာသိ။ အထ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ အာဟ “မဟာရာဇ ဣမဿ
အဿပေါတကဿ သဗ္ဗာကာရေန ဝေဂေ ဒဿိယမာနေ သမုဒ္ဒပရိယန္တော
နပ္ပဟောတိ”တိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ မဟာသတ္တဿ ဥပမုရဇ္ဇံ အဒါသိ။
သိန္ဓဝပေါတကမ္ပိ အဘိသိဉ္စိတွာ မင်္ဂလအဿံ အကာသိ။

သော ရညော ပိယော အဟောသိ မနာပေါ၊ သက္ကာရေပိဿ မဟာ
အဟောသိ။ တဿ ဟိ ဝသနဋ္ဌာနံ ရညော အလင်္ကတပဋိယတ္တော ဝါသဃရ-
ဂဗ္ဘော ဝိယ အဟောသိ၊ စတုဇာတိဂန္ဓေဟိ ဘူမိလေပနံ အကံသု၊ ဂန္ဓဒါမ-
မာလာဒါမာနိ ဩသာရယိံသု၊ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကခစိတံ စေလဝိတာနံ
အဟောသိ၊ သမန္တတော စိတြသဏ္ဍိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ၊ နိစ္စံ ဂန္ဓတေလ-
ပဒီပါ ဈာယိံသု၊ ဥစ္စာရပဿာဝဋ္ဌာနေပိဿ သုဝဏ္ဏကဋ္ဌာဟံ ဌပယိံသု၊ နိစ္စံ
ရာဇာရဟဘောဇနမေဝ ဘုဉ္စိ။ တဿ ပန အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ
ရညော သကလဇမ္ပုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတမေဝ အဟောသိ။ ရာဇာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော
အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာ သကဒါဂါမိနော
အနာဂါမိနော အရဟန္တာ စ အဟေသုံ။ တဒါ မဟလ္လိကာ အယမေဝ
မဟလ္လိကာ အဟောသိ၊ သိန္ဓဝေါ သာရိပုတ္တော၊ ရာဇာ အာနန္ဒော၊ အဿ-
ဝါဏိဇ္ဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကုဏ္ဍကကုစ္ဆိသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-သုကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၅)

ယာဝ သော မတ္တမညာသီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ အတိဗဟံ ဘုဒ္ဓိတွာ အဇီရဏေန ကာလကတံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ တသ္မိံ ကိရ ဧဝံ ကာလကတေ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ တဿ အဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော အသုကော နာမ ဘိက္ခု၊ အတ္တနော ကုမ္ဘိပ္ပမာဏံ အဇာနိတွာ အတိဗဟံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ကာလကတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အတိဘောဇနပစ္စယေနေဝ မတော”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ သုကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေကာနံ သုကသဟဿာနံ သမုဒ္ဓါနုဂတေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသန္တာနံ ရာဇာ အဟောသိ။ တဿေကော ပုတ္တော အဟောသိ၊ တသ္မိံ ဗလပ္ပတ္တေ ဗောဓိသတ္တော ဒုဗ္ဗလစက္ခုကော အဟောသိ။ သုကာနံ ကိရ သီသော ဝေဂေါ ဟောတိ၊ တေန တေသံ မဟလ္လကကာလေ ပဌမံ စက္ခုမေဝ ဒုဗ္ဗလံ ဟောတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပုတ္တော မာတာပိတရော ကုလာဝကေ ဌပေတွာ ဂေါစရံ အာဟရိတွာ ပေါသေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဂေါစရဘူမိံ ဂန္တော ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတော သမုဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော ဧကံ ဒီပကံ ပဿိ၊ တသ္မိံ ပန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မရုဇလံ အမ္မဝနံ အတ္ထိ၊ သော ပုနဒိဝသေ ဂေါစရဝေလာယ ဥပ္ပတိတွာ တသ္မိံ အမ္မဝနေ ဩတရိတွာ အမ္မရသံ ပိဝိတွာ အမ္မပက္ကံ အာဒါယ အာဂန္တော မာတာပိတူနံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ခါဒန္တော ရသံ သဇ္ဇာနိတွာ “တာတ နန ဣမံ အသုကဒီပကေ အမ္မပက္က”န္တိ ဝတွာ “အာမ တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ ဧတံ ဒီပကံ ဂစ္ဆန္တော နာမ သုကာ ဒီဃမာယုံ ပါလေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ မာ ခေါ တုံ ပုန တံ ဒီပကံ အဂမာသိ”တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ အဂမာသိယေဝ။

အထေကဒိဝသံ ဗဟံ အမ္မရသံ ပိဝိတွာ မာတာပိတူနံ အတ္ထာယ အမ္မပက္ကံ အာဒါယ သမုဒ္ဓမတ္ထကေနာဂစ္ဆန္တော အတိဇာတတာယ ဝိလန္တကာယော နိဒ္ဒါယာဘိဘူတော၊ သော နိဒ္ဒါယန္တောပိ အာဂစ္ဆတေဝ၊ တုဏ္ဏေန ပနဿ ဂဟိတံ အမ္မပက္ကံ ပတိ။ သော အနုက္ကမေန အာဂမနဝီထိ ဇဟိတွာ ဩသီဒန္တော ဥဒကပိဋ္ဌေနေဝ အာဂစ္ဆန္တော ဥဒကေ ပတိ။ အထ နံ ဧကော မစ္ဆော

ဂဟေတွာ ခါဒိ။ ဗောဓိသက္ကော တသ္မိံ အာဂမနဝေလာယ အနာဂစ္ဆန္တေ-
ယေဝ“သမုဒ္ဒေ ပတိတွာ မတော ဘဝိဿတိ”တိ အညာသိ။ အထဿ မာတာ-
ပိတရောပိ အာဟာရံ အလဘမာနာ သုဿိတွာ မရိံသု။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဝေါစ—

၁၃။ “ယာဝ သော မတ္တမညာသိ၊ ဘောဇနသ္မိံ ဝိဟင်္ဂမော။
တာဝ အဒ္ဓါန’မာပါဒိ၊ မာတရဉ္စ အပေါသယိ။

၁၄။ ယတော စ ခေါ ဗဟုတရံ၊ ဘောဇနံ အဇ္ဈဝါဟရိ”။
တတော တတ္ထေဝ သံသီဒိ၊ အမတ္တညူ ဟိ သော အဟု။

၁၅။ တသ္မာ မတ္တညူတာ သာဓု၊ ဘောဇနသ္မိံ အဂိဒ္ဓတာ။
အမတ္တညူ ဟိ သီဒန္တိ၊ မတ္တညူ စ န သီဒရေ”တိ။

တတ္ထ ယာဝ သောတိ ယာဝ သော ဝိဟင်္ဂမော ဘောဇနေ မတ္တမညာသိ။
တာဝ အဒ္ဓါန’မာပါဒိတိ တတ္ထကံ ကာလံ ဇီဝိတအဒ္ဓါနံ အာပါဒိ၊ အာယံ
ဝိန္နိ။ မာတရဉ္စာတိ ဒေသနာသီသမေတံ၊ မာတာပိတရော စ အပေါသယိတိ
အတ္ထော။ ယတော စ ခေါတိ ယသ္မိံ စ ခေါ ကာလေ။ ဘောဇနံ အဇ္ဈ-
ဝါဟရိတိ အဗ္ဗုရသံ အဇ္ဈောဟရိ။ တတောတိ တသ္မိံ ကာလေ။ တတ္ထေဝ
သံသီဒိတိ တသ္မိံ သမုဒ္ဒေယေဝ ဩသီဒိ နိမုဇ္ဈိ၊ မစ္ဆဘောဇနတံ အာပဇ္ဈိ။

တသ္မာ မတ္တညူတာ သာဓုတိ ယသ္မာ ဘောဇနေ အမတ္တညူ သုကော သမုဒ္ဒေ
ဩသီဒိတွာ မတော၊ တသ္မာ ဘောဇနသ္မိံ အဂိဒ္ဓတာသင်္ခါတော မတ္တညူဘာဝေါ
သာဓု၊ ပမာဏဇာနနံ သုန္ဒရန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ “ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော
အာဟာရံ အာဟာရေတိ၊ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ။ပ။ ဖာသုဝိဟာရော
စာ”တိ၊

“အလ္လံ သုက္ခန္ဓ ဘုဉ္ဇန္တော၊ န ဗာဠံ သုဟိတော သိယာ။
ဦနုဒရော မိတာဟာရော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ၊ အဘုတွာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္ထဿ ဘိက္ခုနော”။

မနုဇဿ သဒါ သတီမတော၊ မတ္တံ ဇာနတော လဒ္ဓဘောဇနေ။
တနူ တဿ ဘဝန္တိ ဝေဒနာ၊ သဏိကံ ဇီရတိ အာယံ ပါလယ”န္တိ—

ဧဝံ ဝဏ္ဏိတာ မတ္တညတာပိ သာဓု။

“ကန္တာရေ ပုတ္တမံသံဝ၊ အက္ခယဗ္ဗဉ္ဇနံ ယထာ။

ဧဝံ အာဟရိ အာဟာရံ၊ ယာပနတ္ထမမုစ္ဆိတော”တိ၂—

ဧဝံ ဝဏ္ဏိတာ အဂိဒ္ဓိတာပိ သာဓု။ ပါဠိယံ ပန “အဂိဒ္ဓိမာ”တိ လိဒိတံ၊
တတော အယံ အဋ္ဌကထာပါဌောဝ သုန္ဒရတရော။ အမတ္တည ဟိ သီဒန္တိတိ
ဘောဇနေ ပမာဏံ အဇာနန္တာ ဟိ ရသတဏှာဝသေန ပါပကမ္မံ ကတွာ
စတုသု အပါယေသု သီဒန္တိ။ မတ္တည ဝ န သီဒရေတိ ယေ ပန ဘောဇနေ
ပမာဏံ ဇာနန္တိ၊ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မေပိ သမ္ပရာယေပိ န သီဒန္တိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာပိ သကဒါဂါမိ-
နောပိ အနာဂါမိနောပိ အရဟန္တာပိ အဟေသုံ။ တဒါ သုကရာဇပုတ္တော
ဘောဇနေ အမတ္တည ဘိက္ခု အဟောသိ၊ သုကရာဇာပန အဟမေဝ အဟော-
သိန္တိ။

သုကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဇူဒပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၆)

ဇူဒပါနံ ခဏမာနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာဝတ္ထိ-
ဝါသိနော ဝါဏိဇေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဘဏ္ဍံ
ဂဟေတွာ သကဋ္ဌာနိ ပူရေတွာ ဝေါဟာရတ္ထာယ ဂမနကာလေ တထာဂတံ
နိမန္တေတွာ သရဏာနိ ဂဟေတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာယ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “မယံ
ဘန္တေ ဝေါဟာရတ္ထာယ ဒီဃမဂ္ဂံ ဂမိဿာမ၊ ဘဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သိဒ္ဓိပုတ္တာ၊
သောတ္ထိနာ ပစ္စာဂန္တာ ပုန တုမေ ဝန္တိဿာမာ”တိ ဝတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိသု။
တေ ကန္တာရမဂ္ဂေ ပုရာဏဥဒပါနံ ဒိသွာ “ဣမသ္မိံ ဥဒပါနေ ပါနီယံ နတ္ထိ၊
မယဉ္စ ဝိပါသိတာ၊ ခဏိဿာမ န”န္တိ ခဏန္တာ ပဋိပါဋိယာ ဗဟုံ အယံ။ ပ။
ဝေဠုရိယံ လဘိံသု။ တေ တေနေဝ သန္တုဋ္ဌာ ဟုတွာ တေသံ ရတနာနံ

သကဋ္ဌာနိ ပူရေတွာ သောတ္တိနာ သာဝတ္ထိံ ပစ္စာဂမိံသု။ တေ အာဘတံ ခနံ ပဋိသာမေတွာ မယံ “သိဒ္ဓိပုတ္တာ ဘတ္တံ ဒဿာမာ”တိ တထာဂတံ နိမန္တေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တာ အတ္တနော ခနဿ လဒ္ဓါကာရံ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “တုမေ ခေါ ဥပါသကာ တေန ခနေန သန္တုဋ္ဌာ ဟုတွာ ပမာဏညုတာယ ခနဉ္စ ဇိဝိတဉ္စ အလဘိတ္ထု၊ ပေါရာဏကာ ပန အသန္တုဋ္ဌာ အမတ္တညုနော ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိယံ ဝါဏီဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သတ္ထဝါဟဇေဋ္ဌကော အဟောသိ။ သော ဗာရာဏသိယံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ သကဋ္ဌာနိ ပူရေတွာ ဗဟူ ဝါဏီဇေ အာဒါယ တမေဝ ကန္တာရံ ပဋိပန္နော တမေဝ ဥဒပါနံ အဒ္ဓသ။ တတ္ထ တေ ဝါဏီဇာ “ပါနီယံ ဝိဝိဿာမာ”တိ တံ ဥဒပါနံ ခဏန္တာ ပဋိပါဋိယာ ဗဟူနိ အယာဒိနိ လဘိံသု။ တေ ဗဟုမ္ပိ ရတနံ လဘိတွာ တေန အသန္တုဋ္ဌာ “အညုမ္ပိ ဣတော သုန္ဒရတရံ ဘဝိဿတိ”တိ ဘိယျောသော မတ္တာယ တံ ခဏိံသုယေဝ။ အထ ဗောဓိသတ္တော တေ အာဟ “ဘော ဝါဏီဇာ လောဘော နာမေသ ဝိနာသမူလံ၊ အမေဟိ ဗဟု ခနံ လဒ္ဓိ၊ ဣတ္ထကေနေဝ သန္တုဋ္ဌာ ဟောထ၊ မာ အတိခဏထာ”တိ။ တေ တေန နိဝါရိယမာနာပိ ခဏိံသုယေဝ။ သော စ ဥဒပါနော နာဂပရိဂ္ဂဟိတော၊ အထဿ ဟေဋ္ဌာ ဝသနကနာဂရာဇာ အတ္တနော ဝိမာနေ ဘိဇ္ဇန္တေ လေဉ္စသု စ ပံသုသု စ ပတမာနေသု ကုဒ္ဓေါ ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အဝသေသေ သဗ္ဗေပိ နာသိကဝါတေန ပဟရိတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ နာဂဘာဝနာ နိက္ခမ္မ သကဋ္ဌာနိ ယောဇေတွာ သဗ္ဗရတနာနံ ပူရေတွာ ဗောဓိသတ္တံ သုခယာနကေ နိသိဒါပေတွာ နာဂမာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ သကဋ္ဌာနိ ယောဇာပေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဗာရာဏသိံ နေတွာ သရံ ပဝေသေတွာ တံ ပဋိသာမေတွာ အတ္တနော နာဂဘာဝနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော တံ ခနံ ဝိဿဇေတွာ သကလဇမ္ပုဒိပံ ဥန္တုဂ်လံ ကတွာ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထကမ္ပံ ကတွာ ဇိဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၆။ “ဇရူဒပါနံ ခဏမာနာ၊ ဝါဏီဇာ ဥဒကတ္ထိကာ။
အဇ္ဈဂမုံ အယသံ လောဟံ၊ တိပုသီသံ စ ဝါဏီဇာ။
ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

၁၇။ တေ စ တေန အသန္တုဋ္ဌာ၊ ဘိယျော ဘိယျော အခါဏီသုံ။
တေ တတ္တာ’သီဝိသော ဘောရော၊ တေဇသီ တေဇသာ ဟနိ။

၁၈။ တသ္မာ ခဏေ နာတိခဏေ၊ အတိခါတံ ဟိ ပါပကံ။
ခါတေန စ ခနံ လဒ္ဓံ၊ အတိခါတေန နာသိတ”န္တိ။

တတ္ထ အယသန္တိ ကာဠုလောဟံ။ လောဟန္တိ တမ္ဗလောဟံ။ မုတ္တာတိ
မုတ္တာယော။ တေ စ တေန အသန္တုဋ္ဌာတိ တေ စ ဝါဏီဇာ တေန ခနေန
အသန္တုဋ္ဌာ။ တေ တတ္တာတိ တေ ဝါဏီဇာ တသ္မိံ ဥဒပါနေ။ တေဇသီတိ
ဝိသတေဇေန သမန္တာဂတော။ တေဇသာ ဟနိတိ ဝိသတေဇေန ဃာတေသိ။
အတိခါတေန နာသိတန္တိ အတိခဏေန တဉ္စ ခနံ ဇီဝိတဉ္စ နာသိတံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
နာဂရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ သတ္ထဝါဟဇေဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဇရူဒပါနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ဂါမဏိစန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၇)

နာယံ ဃရာနံ ကုသလောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ပညာပသံသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယဉ္စိ ဘိက္ခု၊ ဒသဗလဿ ပညံ
ပသံသန္တာ နိသီဒိ’သု “အာဝုသော တထာဂတော မဟာပညော ပုထုပညော
ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေမိကပညော သဒေဝကံ
လောကံ ပညာယ အတိက္ကမတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေဝိ တထာဂတော ပညဝါယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဇနသန္တော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။
ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ မုခံ

သုပရိမဇ္ဈိတကမ္ဘနာဒါသတလံ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓံ အဟောသိ အတိသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ၊
တေနဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “အာဒါသမုခကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။
တံ သတ္တဝဿပန္နန္တရေယေဝ ပန ပိတာ တယော ဝေဒေ စ သဗ္ဗေ လောကေ
ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ သိက္ခာပေတွာ တဿ သတ္တဝဿိကကာလေ ကာလမကာသိ။
အမစ္စာ မဟန္တေန သက္ကာရေန ရညော သရီရကိစ္စံ ကတွာ မတကဒါနံ
ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဇင်္ဂဏေ သန္တိပတိတွာ “ကုမာရော အတိဒဟရော၊
န သက္ကာ ရဇေ အဘိသိဉ္စိတုံ၊ ဝိမံသိတွာ နံ အဘိသိဉ္စိဿာမာ”တိ
ဧကဒိဝသံ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဝိနိစ္ဆယဌာနံ သဇ္ဇေတွာ ပလ္လင်္ဂံ
ပညပေတွာ ကုမာရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဝိနိစ္ဆယဌာနံ ဒေဝ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ”တိ
အာဟံသု။ ကုမာရော “သာမူ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂန္ဓာ ပလ္လင်္ဂေ နိသိဒိ။

တဿ နိသိန္နကာလေ အမစ္စာ ဧကံ ဒွိဟိ ပါဒေဟိ ဝိစရဏမက္ကဋ္ဌံ ဝတ္ထု-
ဝိဇ္ဇာစရိယဝေသံ ဂါဟာပေတွာ ဝိနိစ္ဆယဌာနံ နေဟွာ “ဒေဝ အယံ ပုရိသော
ပိတု မဟာရာဇဿ ကာလေ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယော ပဂုဏဝိဇ္ဇော အန္တောဘူမိယံ
သတ္တရတနဌာနေ ဂုဏဒေါသံ ပဿတိ၊ ဧတေနေဝ ဂဟိတံ ရာဇကုလာနံ
ဂေဟဌာနံ ဟောတိ၊ ဣမံ ဒေဝေါ သင်္ကတိတွာ ဌာနန္တရေ ဌပေတူ”တိ
အာဟံသု။ ကုမာရော တံ ဟေဌာ စ ဥပရိစ ဩလောကေတွာ “နာယံ
မနုဿော၊ မက္ကဋ္ဌော ဧသော”တိ ဥတွာ “မက္ကဋ္ဌာ နာမ ကတံ ကတံ ဝိဒ္ဓံသေတုံ
ဇာနန္တိ၊ အကတံ ပန ကာတုံ ဝါ ဝိစာရေတုံ ဝါ န ဇာနန္တိ”တိ စိန္တေတွာ
အမစ္စာနံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၉။ “နာယံ ဃရာနံ ကုသလော၊ လောလော အယံ ဝလီမုခေါ။
ကတံ ကတံ ခေါ ဒုသေယျ၊ ဧဝံဓမ္မ’မိဒံ ကုလ”န္တိ။

တတ္ထ နာယံ ဃရာနံ ကုသလောတိ အယံ သတ္တော န ဃရာနံ ကုသလော၊
ဃရာနိ ဝိစာရေတုံ ဝါ ကာတုံ ဝါ ဆေကော န ဟောတိ။ လောလောတိ
လောလဇာတိကော။ ဝလီမုခေါတိ ဝလီယော မုခေ အဿာတိ ဝလီမုခေါ။
ဧဝံဓမ္မ’မိဒံကုလန္တိ ဣဒံ မက္ကဋ္ဌကုလံ နာမ ကတံ ကတံ ဒုသေတဗ္ဗံ
ဝိနာသေတဗ္ဗန္တိ ဧဝံသဘာဝန္တိ။

အထာမစ္စာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဒေဝါ”တိ တံ အပနေတွာ ကောဟ-
ဒွိဟစယေန ပုန တမေဝ အလင်္ကာရိတွာ ဝိနိစ္ဆယဌာနံ အာနေတွာ “အယံ ဒေဝ
ပိတု မဟာရာဇဿ ကာလေ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စော၊ ဝိနိစ္ဆယသုတ္တမဿ သုပဝတ္တိတံ”၊

ဣမံ သင်္ဂဏိတွာ ဝိနိစ္ဆယကမ္မံ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ အာဟံသု။ ကုမာရော တံ ဩလောကေတွာ “စိတ္တဝတော မနုဿဿ” လောမံ နာမ ဧဝရူပံ န ဟောတိ။ အယံ နိစိတ္တကော ဝါနရော ဝိနိစ္ဆယကမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိဿတိ”တိ ဥတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၀။ “နယိဒံ စိတ္တဝတော လောမံ၊ နာယံ အဿာသိကော မိဂေါ။
သိဋ္ဌံ မေ ဇနသန္ဓေန၊ နာယံ ကိဉ္စိ ဝိဇာနတိ”တိ။

တတ္ထ နယိဒံ စိတ္တဝတော လောမန္တိ ယံ ဣဒံ ဧတဿ သရီရေ ဖရသလောမံ၊ ဣဒံ ဝိစာရဏပညာယ သမ္ပယုတ္တစိတ္တဝတော န ဟောတိ။ ပါကတိကစိတ္တေန ပန အစိတ္တကော နာမ တိရစ္ဆာနဂတော နတ္ထိ။ နာယံ အဿာသိကောတိ အယံ အဝဿယော ဝါ ဟုတွာ အနုသာသနိံ ဝါ ဒတွာ အညံ အဿာသေတုံ အသမတ္တတာယ န အဿာသိကော။ မိဂေါတိ မက္ကဋ္ဌံ အာဟ။ သိဋ္ဌံ မေ ဇနသန္ဓေနာတိ မယံ ပိတရာ ဇနသန္ဓေန ဧတံ သိဋ္ဌံ ကထိတံ။ “မက္ကဋ္ဌော နာမ ကာရဏာကာရဏံ နဇာနာတိ”တိ ဧဝံ အနုသာသနိံ ဒိန္နာတိ ဒိပေတိ။ နာယံ ကိဉ္စိ ဝိဇာနတိတိ တသ္မာ အယံ ဝါနရော န ကိဉ္စိ ဇာနာတိတိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။ ပါဠိယံ ပန “နာယံ ကိဉ္စိ န ဒူသယေ”တိ လိခိတံ။ တံ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

အမစ္စာ ဣမမ္ပိ ဂါထံ သုတွာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဒေဝါ”တိ တံ အပနေတွာ ပုနပိ ဧကဒိဝသံ တမေဝ အလင်္ကရိတွာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အာနေတွာ “အယံ ဒေဝ ပုရိသော ပိတု မဟာရာဇဿ ကာလေ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနကာရကော၊ ကုလေဇဋ္ဌာပစာယိကကမ္မကာရကော၊ ဣမံ သင်္ဂဏိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ အာဟံသု။ ကုမာရော တံ ဩလောကေတွာ “မက္ကဋ္ဌော နာမ စလစိတ္တာ၊ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကာတုံ န သမတ္တာ”တိ စိန္နေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၂၁။ “န မာတရံ ပိတရံ ဝါ၊ ဘာတရံ ဘဂိနိံ သကံ။
ဘရေယျ တာဒိသော ပေါသော၊ သိဋ္ဌံ ဒသရထေန မေ”တိ။

တတ္ထ ဘာတရံ ဘဂိနိံ သကန္တိ အတ္တနော ဘာတရံ ဝါ ဘဂိနိံ ဝါ။ ပါဠိယံ ပန “သခ”န္တိ လိခိတံ။ တံ ပန အဋ္ဌကထာယံ “သကန္တိ ဝုတ္တေ သကဘာတိက-ဘဂိနိယော လဗ္ဘန္တိ၊ သခန္တိ ဝုတ္တေ သဟာယကော လဗ္ဘတိ”တိ ဝိစာရိတမေဝ။ ဘရေယျာတိ ပေါသေယျ။ တာဒိသော ပေါသောတိ ယာဒိသော သေဒိဿတိ။ တာဒိသော မက္ကဋ္ဌဇာတိကော သတ္တော န ဘရေယျ။ သိဋ္ဌံ ဒသရထေန

မေတိ ဧဝံ မေ ပိတရာ အနုသိဋ္ဌံ။ ပိတာ ဟိဿ ဇနံ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ သန္တဟနတော “ဇနသန္ဓော”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဒဿဟိ ရထေဟိ ကတ္တဗ္ဗာကတ္တဗ္ဗံ အတ္တနော ဧကေနော ရထေန ကရဏတော “ဒသရထော”တိ။ တဿ သန္တကာ ဧဝရူပဿ ဩဝါဒဿ သုတတ္တာ ဧဝမာဟ။

အမစ္စာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဒေဝါ”တိ မက္ကဋံ အပနေတွာ “ပဏ္ဍိတော ကုမာရော၊ သက္ခိဿတိ ရဇ္ဇံ ကာရေတု”န္တိ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဋ္ဌိတွာ “အာဒါသမုခရညော အာဏာ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသုံ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ပဏ္ဍိတဘာဝေါပိဿ သကလဇမ္ပဒီပံ ပတ္တရိတွာ ဂတော။

ပဏ္ဍိတဘာဝဒီပနတ္ထံ ပနဿ ဣမာနိ စုဒ္ဓသ ဝတ္ထုနိ အာဘတာနိ—

“ဂေါဏော ပုတ္တော ဟယော စေဝ၊ နဋ္ဌကာရော ဂါမဘောဇကော။
ဂဏိကာ တရုဏိ သပ္ပေါ၊ မိဂေါ တိတ္ထိရဒေဝတာ။
နာဂေါ တပဿိနော စေဝ၊ အထော မြာဟ္မဏမာဏဝေါ”တိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—ဗောဓိသတ္တသ္မိံ ဟိ ရဇ္ဇေ အဘိသိဋ္ဌိတေ ဧကော ဇနသန္ဓရညော ပါဒမူလိကော နာမေန ဂါမဏိစန္ဒော နာမ ဧဝံ စိန္တေသိ “ဣဒံ ရဇ္ဇံ နာမ သမာနဝယေဟိ သဒ္ဓိံ” သောဘတိ၊ အဟဉ္စ မဟလ္လကော၊ ဒဟရံ ကုမာရံ ဥပဋ္ဌာတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဇနပဒေ ကသိကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝိဿာမိ”တိ၊ သော နဂရတော တိယောဇနမတ္ထံ ဂန္တော ဧကသ္မိံ ဂါမဏေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ကသိကမ္ပတ္တာယ ပနဿ ဂေါဏာပိ နတ္ထိ၊ သော ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဧကံ သဟာယကံ ဒွေ ဂေါဏေ ယာစိတွာ သဗ္ဗဒိဝသံ ကသိတွာ တိဏံ ခါဒါပေတွာ ဂေါဏေ သာမိကဿ နိယျာဒေတုံ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော တသ္မိံ ခဏေ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဂေဟမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ။ ဂေါဏာပိ ပရိစယေန ဂေဟံ ပဝိသိံသု၊ တေသု ပဝိသန္တေသု သာမိကော ထာလကံ ဥက္ခိပိ၊ ဘရိယာ ထာလကံ အပနေသိ။ ဂါမဏိစန္ဒော “ဘတ္တေန မံ နိမန္တေယျ”န္တိ ဩလောကေန္တော ဂေါဏေ အနိယျာဒေတွာဝ ဂတော။ စောရာ ရတ္ထိံ ဝဇံ ဘိဒ္ဓိတွာ တေယေဝ ဂေါဏေ ဟရိံသု။ ဂေါဏသာမိကော ပါတောဝ ဝဇံ ပဝိဋ္ဌော တေ ဂေါဏေ အဒိသ္မာ စောရေဟိ ဟဋ္ဌဘာဝံ ဇာနန္တောပိ “ဂါမဏိစန္ဒဿ ဂိဝံ ကရိဿာမိ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘော ဂေါဏေ မေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ နန ဂေါဏာ ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌာတိ။ ကိံ ပန တေ မယံ နိယျာဒိတာတိ။ န နိယျာဒိတာတိ။ “တေန ဟိ အယံ တေ ရာဇဒူတော၊

ဧဟိ”တိ အာဟ။ တေသု ဟိ ဇနပဒေသု ယံကိဉ္စိ သက္ခရံ ဝါ ကပါလခဏှံ ဝါ ဥက္ခိပိတွာ “အယံ တေ ရာဇဒူတော၊ ဧဟိ”တိ ဝုတ္တေ ယော န ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ရာဇာဏံ ကရေတိ၊ တဿ သော “ရာဇဒူတော”တိ သုတွာ နိက္ခမိ။

သော တေန သဒ္ဓိံ ရာဇကုလံ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ သဟာယကဿ ဝသနဂါမံ ပတွာ “ဘော အတိဆာတောမိ၊ ယာဝ ဂါမံ ပဝိသိတွာ အာဟာရကိစ္စံ ကတွာ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ ဣဓေ ဟောဟိ”တိ ဝတွာ သဟာယဂေဟံ ပါဝိသိ။ သဟာယော ပနဿ ဂေဟေ နတ္ထိ၊ သဟာယိကာ ဒိဿာ “သမိ ပက္ကာဟာရော နတ္ထိ၊ မဟုတ္တံ အဓိဝါသေဟိ၊ ဣဒါနေဝ ပစိတွာ ဒဿာမိ”တိ နိဿေဏိယာ ဝေဂေန တဏှုလကောဋ္ဌကံ အဘိရုဟန္တိ ဘူမိယံ ပတိ၊ တံဇ္ဈာညေဝ တဿာ သတ္တမာသိကော ဂစ္ဆော ပတိတော။ တသ္မိံ ခဏေ တဿာ သမိကော အာဂန္တာ တံ ဒိဿာ “တံ မေ ဘရိယံ ပဟရိတွာ ဂစ္ဆံ ပါတေသိ၊ အယံ တေ ရာဇဒူတော၊ ဧဟိ”တိ တံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွေ ဇနာ ဂါမဏိံ မဇ္ဈေ ကတွာ ဂစ္ဆန္တိ။

အထေကသ္မိံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဧကော အဿဂေါပကော အဿံ နိဝတ္တေတုံ န သက္ကောတိ၊ အဿောပိ တေသံ သန္တိကေန ဂစ္ဆတိ။ အဿဂေါပကော ဂါမဏိစန္ဒံ ဒိဿာ “မာတုလ ဂါမဏိစန္ဒ ဧတံ တာဝ အဿံ ကေနစိဒေဝ ပဟရိတွာ နိဝတ္တေဟိ”တိ အာဟ။ သော ဧကံ ပါသာဏံ ဂဟေတွာ ဒိပိ၊ ပါသာဏော အဿဿ ပါဒေ ပဟရိတွာ ရေဏှဒဏှကံ ဝိယ ဘိန္တိ။ အထ နံ အဿဂေါပကော “တယာ မေ အဿဿ ပါဒေါ ဘိန္တော၊ အယံ တေ ရာဇဒူတော”တိ ဝတွာ ဂဏှိ။

သော တိဟိ ဇနေဟိ နိယမာနော စိန္တေသိ “ဣမေ မံ ရညော ဒဿေဿန္တိ၊ အဟံ ဂေါဏမူလမ္ပိ ဒါတုံ န သက္ကောမိ၊ ပဂေဝ ဂစ္ဆပါတနဒဏှံ၊ အဿမူလံ ပန ကုတော လဘိဿာမိ၊ မတံ မေ သေယျော”တိ။ သော ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အဋ္ဌဝိယံ မဂ္ဂသမိပေယေဝ ဧကံ ဧကတော ပပါတံ ပဗ္ဗတံ အဒ္ဓသ၊ တဿ ဆာယာယ ဒွေ ပိတာပုတ္တာ နဋ္ဌကာရာ ဧကတော ကိလဉ္စိ စိနန္တိ။ ဂါမဏိစန္ဒော “ဘော သရီရကိစ္စံ ကာတုကာမောမိ၊ ထောကံ ဣဓေ ဟောထ၊ ယာဝ အာဂစ္ဆာမိ”တိ ဝတွာ ပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ပပါတပဿေ ပတမာနော ပိတုနဋ္ဌကာရဿ ပိဋ္ဌိယံ ပတိ၊ နဋ္ဌကာရာ ဧကပ္ပဟာရေန ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ဂါမဏိ ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌာသိ။ နဋ္ဌကာရပုတ္တော “တံ မေ ပိတုဃာတကစောရော၊ အယံ တေ ရာဇဒူတော”တိ ဝတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဂုဗ္ဗတော

နိက္ခမိ၊ “ကိံ ဧတ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “ပိတုဿာတကစောရော မေ”တိ အာဟ။
တတော ပဋ္ဌာယ ဂါမဏိံ မဇ္ဈေ ကတွာ စတ္တာရော ဇနာ ပရိဝါရေတွာ
နယိံသု။

အထာပရသ္မိံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဧကော ဂါမဘောဇကော ဂါမဏိစန္ဒံ ဒိသ္မာ
“မာတုလ ဂါမဏိစန္ဒ ကဟံ ဂစ္ဆသီ”တိ ဝတွာ “ရာဇာနံ ပဿိတု”န္တိ ဝုတ္တေ
“အဒ္ဓါ တံ ရာဇာနံ ပဿိဿသိ၊ အဟံ ရညော သာသနံ ဒါတုကာမော၊
ဟရိဿသီ”တိ အာဟ။ အာမ ဟရိဿာမီတိ။ အဟံ ပကတိယာ အဘိရူပေါ
ဇနဝါ ယသသမ္ပန္နော အရောဂေါ၊ ဣဒါနိ ပနမှိ ဒုဂ္ဂတော စေဝ ပဏ္ဍု-
ရောဂီ စ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆ၊ ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊
သော တေ ကထေဿတိ၊ တဿ သာသနံ ပုန မယံ ကထေယျာသီတိ။ သော
“သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။

အထ နံ ပုရတော အညတရသ္မိံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဧကော ဂဏိကာ ဒိသ္မာ
“မာတုလ ဂါမဏိစန္ဒ ကဟံ ဂစ္ဆသီ”တိ ဝတွာ “ရာဇာနံ ပဿိတု”န္တိ ဝုတ္တေ
“ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊ မမ သာသနံ ဟရာ”တိ ဝတွာ ဧဝမာဟ “ပုဗ္ဗေ
အဟံ ဗဟံ ဘတိံ လဘာမိ၊ ဣဒါနိ ပန တမ္ပုလမတ္တမ္ပိ န လဘာမိ၊ ကောစိ မေ
သန္တိကံ အာဂတော နာမ နတ္ထိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆိတွာ
ပစ္စာဂန္တာ မယံ ကထေယျာသီ”တိ။

အထ နံ ပုရတော အညတရသ္မိံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဧကော တရုဏိတ္ထိ ဒိသ္မာ
တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ နေဝ သာမိကဿ ဂေဟေ ဝသိတုံ သက္ကောမိ၊ န
ကုလဂေဟေ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆိတွာ ပစ္စာဂန္တာ မယံ ကထေ-
ယျာသီ”တိ အာဟ။

အထ နံ တတော ပရဘာဂေ မဟာမဂ္ဂသမိပေ ဧကသ္မိံ ဝဗ္ဗိကေ ဝသန္တော
သပ္ပေါ ဒိသ္မာ “ဂါမဏိစန္ဒ ကဟံ ယာသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ရာဇာနံ ပဿိတု”န္တိ
ဝုတ္တေ “ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊ သာသနံ မေ ဟရာ”တိ ဝတွာ “အဟံ
ဂေါစရတ္ထာယ ဂမနကာလေ ဆာတဇ္ဈတ္တော မိလ္လာတသရီရော ဝဗ္ဗိကတော
နိက္ခမန္တော သရီရေန ဗိလံ ပူရေတွာ သရီရံ ကဓေန္တော ကိစ္ဆေန နိက္ခမာမိ၊ ဂေါစရံ
စရိတွာ အာဂတော ပန သုဟိတော ထူလသရီရော ဟုတွာ ပဝိသန္တော
ဗိလပဿာနိ အဖုသန္တော သဟသာဝ ပဝိသာမိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ
ပုစ္ဆိတွာ မယံ ကထေယျာသီ”တိ အာဟ။

အထ နံ ပုရတော ဧကော မိဂေါ ဒိသွာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ အညတ္တ တိဏံ ခါဒိတုံ န သက္ကောမိ၊ ဧကသ္မိယေဝ ရုက္ခမူလေ သက္ကောမိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။

အထ နံ တတော ပရဘာဂေ ဧကော တိတ္ထိရော ဒိသွာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ ဧကသ္မိယေဝ ဝမ္ဘိကပါဒေ နိသီဒိတွာ ဝဿန္တော မနာပံ ကရိတွာ ဝဿိတုံ သက္ကောမိ၊ သေသဋ္ဌာနေသု နိသိန္တော န သက္ကောမိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။

အထ နံ ပုရတော ဧကော ရုက္ခဒေဝတာ ဒိသွာ “စန္ဒ ကဟံ ယာသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ရညော သန္တိက”န္တိ ပုတ္တေ “ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊ အဟံ ပုဗ္ဗေ သက္ကာရပုတ္တော အဟောသိ၊ ဣဒါနိ ပန ပလ္လဝမုဋ္ဌိမတ္တမ္ပိ န လဘာမိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။

တတော အပရဘာဂေ ဧကော နာဂရာဇာ တံ ဒိသွာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ “ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ သရေ ဥဒကံ ပသန္တံ မဏိဝဏ္ဏံ၊ ဣဒါနိ အာဝိလံ ပဏ္ဍကသေဝါလပရိယောနဒ္ဓံ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။

အထ နံ ပုရတော နဂရဿ အာသန္နဋ္ဌာနေ ဧကသ္မိံ အာရာမေ ဝသန္တာ တာပဿာ ဒိသွာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ “ရာဇာ ကိရ ပဏ္ဍိတော၊ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ အာရာမေ ဖလာဖလာနိ မရရာနိ အဟေသုံ၊ ဣဒါနိ နိရောဇာနိ ကသဋ္ဌာနိ ဇာတာနိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟံသု။

တတော နံ ပုရတော ဂန္ဓာ နဂရဒ္ဓါရသမိပေ ဧကိဿံ သာလာယံ ပြာဟ္မဏမာဏဝကာ ဒိသွာ “ကဟံ ဘော စန္ဒ ဂစ္ဆသိ”တိ ဝတွာ “ရညော သန္တိက”န္တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ နော သာသနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆ၊ အမှာကပ္ပိ ပုဗ္ဗေ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနံ ပါကဋ္ဌံ အဟောသိ၊ ဣဒါနိ ပန ဆိဒ္ဓဃဇေ ဥဒကံ ဝိယ န သဏ္ဌာတိ န ပညာယတိ၊ အန္ဓကာရော ဝိယ ဟောတိ၊ တတ္ထ ကိံ ကာရဏန္တိ ရာဇာနံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟံသု။

ဂါမဏိစန္ဒော ဣမာနိ ဒသ သာသနာနိ ဂဟေတွာ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ နိသိန္တော အဟောသိ။ ဂေါဏသမိကော ဂါမဏိစန္ဒံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။ ရာဇာ ဂါမဏိစန္ဒံ ဒိသွာ

သဉ္ဇာနိတွာ “အယံ အမှာကံ ပိတု ဥပဋ္ဌာကော၊ အမေ ဥက္ခိပိတွာ ပရိဟရိ၊ ကဟံ န ခေါ ဣက္ကံ ကာလံ ဝသီ”တိ စိန္တေတွာ “အဟော ဂါမဏိစန္ဒ ကဟံ ဣက္ကံ ကာလံ ဝသသိ၊ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ န ပညာယသိ၊ ကေနဣတ္ထေန အာဂတောသီ”တိ အာဟ။ အာမ ဒေဝ၊ အမှာကံ ဒေဝဿ သဂ္ဂဂတ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇနပဒံ ဂန္ဓာ ကသိကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝါမိ၊ တတော မံ အယံ ပုရိသော ဂေါဏအဉ္စကာရဏာ ရာဇဒူတံ ဒဿေတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ အာကမ္ပိတိ။ အနာကမ္ပိယမာနော နာဂဗ္ဘေယျာသိ၊ အာကမ္ပိ-တဘာဝေါယေဝ သောဘနော၊ ဣဒါနိ တံ ဒဋ္ဌံ လဘာမိ၊ ကဟံ သော ပုရိသောတိ။ အယံ ဒေဝါတိ။ သစ္စံ ကိရ ဘော အမှာကံ စန္ဒဿ ဒူတံ ဒဿေသီတိ။ သစ္စံ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အယံ မေ ဒေဝ ဒွေ ဂေါဏေန ဒေတီတိ။ သစ္စံ ကိရ စန္ဒာတိ။ တေန ဟိ ဒေဝ မယုမ္ပိ ဝစနံ သုဏာထာတိ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ဂေါဏသာမိကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဘော တဝ ဂေဟံ ပဝိသန္တေ ဂေါဏေ အဋ္ဌသာ”တိ။ နာဒ္ဓသံ ဒေဝါတိ။ ကိံ ဘော မံ “အာဒါသမုခရာဇာ နာမာ”တိ ကထေန္တာနံ န သုတပုဗ္ဗံ တယာ၊ ဝိဿတ္ထောံ ကထေဟိတိ။ အဋ္ဌသံ ဒေဝါတိ။ “ဘော စန္ဒ ဂေါဏာနံ အနိယျာဒိတတ္ထာ ဂေါဏာ ကဝ ဂိဝါ၊ အယံ ပန ပုရိသော ဒိသ္မာဝ ‘န ပဿာမီ’တိ သမ္ပဇာန-မုသာဝါဒံ ဘဏိ၊ တဿာ တုညေဝ ကမ္ပိကော ဟုတွာ ဣမဿ စ ပုရိသဿ ပဇာပတိယာယ စဿ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ သယံ ဂေါဏမူလံ စတုဝိသတိ ကဟာပဏေ ဒေဟိ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဂေါဏသာမိကံ ဗဟိ ကရိံသု။ သော “အက္ခိသု ဥပ္ပါဋိတေသု စတုဝိသတိကဟာပဏေဟိ ကိံ ကရိဿာမီ”တိ ဂါမဏိစန္ဒဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “သာမိ စန္ဒ ဂေါဏမူလကဟာပဏာ တုယေဝ ဟောန္တု၊ ဣမေ စ ဂဏှာဟိ”တိ အညေပိ ကဟာပဏေ ဒတွာ ပလာယိ။

တတော ဒုတိယော အာဟ “အယံ ဒေဝ မမ ပဇာပတိံ ပဟရိတွာ ဂန္တံ ပါတေသီ”တိ။ သစ္စံ စန္ဒာတိ။ သုဏောဟိ မဟာရာဇာတိ စန္ဒော သဗ္ဗံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။ အထ နံ ရာဇာ “ကိံ ပန တွံ ဧတဿ ပဇာပတိံ ပဟရိတွာ ဂန္တံ ပါတေသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ န ပါတေမိ ဒေဝါတိ။ အဟော သက္ခိဿသိ တွံ ဣမိနာ ဂန္တဿ ပါတိတဘာဝံ သာဓေတုန္တိ။ န သက္ကောမိ ဒေဝါတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရောသီတိ။ ဒေဝ ပုတ္တံ မေ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတီတိ။ တေန ဟိ အဟော စန္ဒ တွံ ဧတဿ ပဇာပတိံ တဝ ဂေဟေ ကရိတွာ ယဒါ

ပုတ္တဝိဇာတာ ဟောတိ၊ တဒါ နံ နေတွာ ဧတဿေဝ ဒေဟီတိ။ သောပိ ဂါမဏိ-
စန္ဒဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “မာ မေ သာမိ ဂေဟံ ဘိန္ဒူ”တိ ကဟာပဏေ
ဒတွာ ပလာယိ။

အထ တတိယော အာဂန္တော “ဣဗိနာ မေ ဒေဝ ပဟရိတွာ အဿဿ
ပါဒေါ ဘိန္ဒော”တိ အာဟ။ သစ္စံ စန္ဒာတိ။ သုဏောဟိ မဟာရာဇာတိ စန္ဒော
တံ ပဝတ္ထိံ ဝိတ္တာရေန ကထေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ အဿဂေါပကံ အာဟ
“သစ္စံ ကိရ တံ ‘အဿံ ပဟရိတွာ နိဝတ္ထေဟိ’တိ ကထေသိ”တိ။ န ကထေမိ
ဒေဝါတိ။ သော ပုနဝါရေ ပုစ္ဆိတော “အာမ ကထေမိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ
စန္ဒံ အာမန္တေတွာ “အဟော စန္ဒ အယံ ကထေတွာဝ ‘န ကထေမိ’တိ မုသာဝါဒံ
ဝဒတိ၊ တံ ဧတဿ ဇိဝံ ဆိန္ဒိတွာ အဿမူလံ အမှာကံ သန္တိကာ ဂဟေတွာ
သဟဿံ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ အဿဂေါပကော အပရေဝိ ကဟာပဏေ ဒတွာ
ပလာယိ။

တတော နဋ္ဌကာရပုတ္တော “အယံ မေ ဒေဝ ပိတုဿာတကစောရော”တိ
အာဟ။ သစ္စံ ကိရ စန္ဒာတိ။ သုဏောဟိ ဒေဝါတိ စန္ဒော တမ္ပိ ကာရဏံ ဝိတ္တာ-
ရေတွာ ကထေသိ။ အထ ရာဇာ နဋ္ဌကာရံ အာမန္တေတွာ “ဣဒါနိ ကိံ
ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ မေ ပိတရံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိတိ။ အဟော စန္ဒ ဣမဿ
ကိရ ပိတရံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ၊ မတကံ ပန န သက္ကာ ပန အာနေတုံ၊ တံ ဣမဿ
မာတရံ အာနေတွာ တဝ ဂေဟေ ကတွာ ဧတဿ ပိတာ ဟောဟီတိ။
နဋ္ဌကာရပုတ္တော “မာ မေ သာမိ မတဿ ပိတု ဂေဟံ ဘိန္ဒူ”တိ ဂါမဏိစန္ဒဿ
ကဟာပဏေ ဒတွာ ပလာယိ။

ဂါမဏိစန္ဒော အဇ္ဇေ ဇယံ ပတွာ တုဠစိတ္တော ရာဇာနံ အာဟ “အတ္ထိ
ဒေဝ တုမှာကံ ကေဟိမိ သာသနံ ပဟိတံ၊ တံ ဝေါ ကထေမိ”တိ။
ကထေဟိ စန္ဒာတိ။ စန္ဒော မြာဟ္မဏမာဏဝကာနံ သာသနံ အာဒိံ ကတွာ
ပဋိလောမက္ကမေန ဧကေကံ ကထံ ကထေသိ။ ရာဇာ ပဋိပါဋိယာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

ကထံ? ပဌမံ တာဝ သာသနံ သုတွာ “ပုဗ္ဗေ တေသံ ဝသနဌာနေ ဝေလံ
ဇာနိတွာ ဝဿနကုက္ကုဇော အဟောသိ၊ တေသံ တေန သဒ္ဓေန ဥဌာယ
မန္တေ ဂဟေတွာ သဇ္ဈာယံ ကရေန္တာနဉ္စေဝ အရုဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ တေန
တေသံ ဂဟိတဂဟိတံ န နဿတိ။ ဣဒါနိ ပန နေသံ ဝသနဌာနေ အဝေလာယ
ဝဿနကုက္ကုဇော အတ္ထိ၊ သော အတိရတ္ထိံ ဝါ ဝဿတိ အတိပဘာတေ
ဝါ၊ အတိရတ္ထိံ ဝဿန္တဿ တဿ သဒ္ဓေန ဥဌာယ မန္တေ ဂဟေတွာ

နိဒ္ဒါဘိဘူတာ သဇ္ဈာယံ အကတွာဝံ^၁ ပုန သယန္တိ၊ အတိပဘာတေ ဝဿန္တဿ သဒ္ဓေန ဥဋ္ဌာယ သဇ္ဈာယိတုံ န လဘန္တိ၊ တေန တေသံ ဂဟိတဂဟိတံ န ပညာယတိ”တိ အာဟ။

ဒုတိယံ သုတွာ “တေ ပုဗ္ဗေ သမဏဓမ္မံ ကရေန္တာ ကသိဏပရိကဓမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တာ အဟေသုံ၊ ဣဒါနိ ပန သမဏဓမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အကတ္တဗ္ဗေသု ယုတ္တပယုတ္တာ အာရာမေ ဥပ္ပန္နာနိ ဖလာဖလာနိ ဥပဋ္ဌာကာနံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပဋိ- ပိဏ္ဍကေန မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ၊ တေန နေသံ ဖလာဖလာနိ န မရရာနိ ဇာတာနိ။ သစေ ပန တေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ပုန သမဏဓမ္မေ ယုတ္တပယုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ၊ ပုန တေသံ ဖလာဖလာနိ မရရာနိ ဘဝိဿန္တိ။ တေ တာပဿာ ရာဇကုလာနံ ပဏ္ဍိတဘာဝံ န ဇာနန္တိ၊ သမဏဓမ္မံ တေသံ ကာတုံ ဝဒေဟိ”တိ အာဟ။

တတိယံ သုတွာ “တေ နာဂရာဇာနော အညမညံ ကလဟံ ကရေန္တိ၊ တေန တံ ဥဒကံ အာဝိလံ ဇာတံ။ သစေ တေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ သမဂ္ဂါ ဘဝိဿန္တိ၊ ပုန ပဿန္တိ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။

စတုတ္ထံ သုတွာ “သာ ရုက္ခဒေဝတာ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌဝိယံ ပဋိပန္နေ မနုဿေ ရက္ခတိ၊ တဿ နာနပ္ပကာရံ ဗလိကမ္ပံ လဘတိ။ ဣဒါနိ ပန အာရက္ခံ န ကရေတိ၊ တဿ ဗလိကမ္ပံ န လဘတိ။ သစေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ အာရက္ခံ ကရိဿတိ၊ ပုန လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဘဝိဿတိ။ သာ ရာဇနံ အတ္ထိဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ တဿ အဋ္ဌဝိအာရဋ္ဌမနုဿာနံ အာရက္ခံ ကာတုံ ဝဒေဟိ”တိ အာဟ။

ပဉ္စမံ သုတွာ “ယသ္မိံ ဝမ္ဗိကပါဒေ နိသီဒိတွာ သော တိတ္ထိရော မနာပံ ဝဿတိ၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ မဟန္တိ နိမိကုန္တိ အတ္ထိ၊ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ တံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။

ဆဋ္ဌံ သုတွာ “ယဿ ရုက္ခဿ မူလေ သော မိဂေါ တိဏာနိ ခါဒိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ရုက္ခဿ ဥပရိ မဟန္တိ ဘမရမရ အတ္ထိ၊ သော မရမက္ခိတေသု တိဏေသု ပလုဒ္ဓေါ အညာနိ ခါဒိတုံ န သက္ကောတိ၊ တံ တံ မရပဋုလံ ဟရိတွာ အဂ္ဂမရံ အမှာကံ ပဟိဏ၊ သေသံ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇာ”တိ အာဟ။

သတ္တမံ သုတွာ “ယသ္မိံ ဝမ္ဗိကေ သော သပ္ပေါ ဝဿတိ၊ တဿ ဟေဋ္ဌာ မဟန္တိ နိမိကုန္တိ အတ္ထိ၊ သော တံ ရုက္ခမာနော ဝသန္တော နိက္ခမန- ကာလေ ဓနလောဘေန သရီရံ သိထိလံ ကတွာ လဂ္ဂန္တော နိက္ခမတိ၊ ဂေါစရံ

ဂဟေတွာ နေသိနေဟေန အလဂ္ဂန္တော ဝေဂေန သဟဿာ ပဝိသတိ။ တံ နိမိကုန္တိ ဥဒ္ဓရိတွာ တံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။

အဋ္ဌမံ သုတွာ “တဿာ တရုဏိတ္ထိယာ သာမိကဿ စ မာတာပိတုနဉ္စ ဝသနဂါမာနံ အန္တရေ ကေသ္မိံ ဂါမကေ ဇာရော အတ္ထိ၊ သာ တံ သရိတွာ တသ္မိံ သိနေဟေန သာမိကဿ ဂေဟေ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တိ ‘မာတာပိတရော ပဿိဿာမိ’တိ ဇာရဿ ဂေဟေ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ မာတာပိတုနံ ဂေဟံ ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ ပုန ဇာရံ သရိတွာ ‘သာမိကဿ ဂေဟံ ဂမိဿာမိ’တိ ပုန ဇာရဿေဝ ဂေဟံ ဂစ္ဆတိ။ တဿာ ဣတ္ထိယာ ရာဇုနံ အတ္ထိဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ ‘သာမိကဿေဝ ကိရ ဂေဟေ ဝသတု။ သစေ တံ ရာဇာ ဂဏှာပေတိ၊ ဇီဝိတံ တေ နတ္ထိ၊ အပ္ပမာဒံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ’တိ တဿာ ကထေဟိ”တိ အာဟ။

နဝမံ သုတွာ “သာ ဂဏှိကာ ပုဗ္ဗေ ကေဿ ဟတ္ထတော ဘတိံ ဂဟေတွာ တံ အဇီရာပေတွာ အညဿ ဟတ္ထတော န ဂဏှာတိ၊ တေနဿာ ပုဗ္ဗေ ဗဟံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဣဒါနိ ပန အတ္တနော ဓမ္မေတံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကေဿ ဟတ္ထတော ဂဟိတံ အဇီရာပေတွာဝ အညဿ ဟတ္ထတော ဂဏှာတိ၊ ပုရိမဿ ဩကာသံ အကတွာ ပစ္စိမဿ ကရေတိ၊ တေနဿာ ဘတိံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ကေစိ နံ ဥပသင်္ကမန္တိ။ သစေ အတ္တနော ဓမ္မေ ဌဿတိ၊ ပုဗ္ဗသဒိဿာဝ ဘဝိဿတိ။ အတ္တနော ဓမ္မေ ဌာတုမဿာ ကထေဟိ”တိ အာဟ။

ဒသမံ သုတွာ “သော ဂါမဘောဇကော ပုဗ္ဗေ ဓမ္မေန သမေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနိ၊ တေန မနုဿာနံ ဝိယော အဟောသိ မနာပေါ၊ သမ္ပိယာယမာနာ စဿ မနုဿာ ဗဟုပဏ္ဏာကာရံ အာဟရိံ သု၊ တေန အဘိရူပေါနေဝါ ယသသမ္ပန္နော အဟောသိ။ ဣဒါနိ ပန လဉ္စရိတ္တကော ဟုတွာ အဓမ္မေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနတိ၊ တေန ဒုဂ္ဂတော ကပဏော ဟုတွာ ပဏ္ဍုရောဂေန အဘိဘူတော။ သစေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဓမ္မေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနိဿတိ၊ ပုန ပုဗ္ဗသဒိသော ဘဝိဿတိ။ သော ရညော အတ္ထိဘာဝံ န ဇာနာတိ၊ ဓမ္မေန အဉ္စံ ဝိနိစ္ဆိနိတုမဿ ကထေဟိ”တိ အာဟ။

ဣတိ သော ဂါမဏိစန္ဒော ဣမာနိ ဧတ္တကာနိ သာသနာနိ ရညော အာရောစေသိ၊ ရာဇာ အတ္တနော ပညာယ သဗ္ဗာနိပိ တာနိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ ဝိယ ဗျာကရိတွာ ဂါမဏိစန္ဒဿ ဗဟံ ခနံ ဒတွာ တဿ ဝသနဂါမံ မြဟ္မဒေယျံ ကတွာ တဿေဝ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗောဓိသတ္တေန

ဒိန္နသာသနံ မြာဟူဏမာဏဝကာနဉ္စ တာပသာနဉ္စ နာဂရာဇဿ စ ရုက္ခဒေဝ-
တာယ စ အာရောစေတွာ တိတ္ထိရဿ ဝသနဋ္ဌာနတော နိဓိံ ဂဟေတွာ မိဂဿ
တိဏခါဒနဋ္ဌာနေ ရုက္ခတော ဘမရမရံ ဂဟေတွာ ရညော မရံ ပေသေတွာ
သပ္ပဿ ဝသနဋ္ဌာနေ ဝမ္ဘိကံ ခဏိတွာ နိဓိံ ဂဟေတွာ တရုဏိတ္ထိယာ စ
ဂဏိကာယ စ ဂါမဘောဇကဿ စ ရညော ကထိတနိယာမေနေဝ သာသနံ
အာရောစေတွာ မဟဒန္တန ယသေန အတ္တနော ဂါမကံ ဂန္ဓာ ယာဝတာယုကံ
ဌတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။ အာဒါသမုခရာဇာပိ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ
ဇီဝိတပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေန္တော ဂတော။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာပညော၊ ပုဗ္ဗေပိ မဟာ-
ပညောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ
ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နသကဒါ-
ဂါမိအနာဂါမိအရဟန္တော အဟေသုံ။ တဒါ ဂါမဏိစန္တော အာနန္တော
အဟောသိ၊ အာဒါသမုခရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဂါမဏိစန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-မန္တာတုဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၈)

ယာဝတာ စန္ဒိမဿရိယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော
ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဣတ္ထိံ ဒိဿာ ဥက္ကဏ္ဍိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသင်္ဘံ
အာနေတွာ “အယံ ဘန္တေ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ သတ္ထု ဒဿေသုံ။ သတ္တာ
“သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ
“ကဒါ တံ ဘိက္ခု အဂါရံ အဇ္ဈာဝသမာနော တဏှံ ပူရေတုံ သင်္ခိဿသိ၊
ကာမတဏှာ ဟိ နာမေသာ သမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဒုပ္ပုရာ၊ ပေါရာဏကရာဇာနော
ဒွိသဟဿပရိတ္တဒီပပရိဝါရေသု စတုသု မဟာဒီပေသု စက္ကဝတ္ထိရဇ္ဇံ ကာရေတွာ
မနုဿပရိဟာရေနေဝ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကေ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ
တာဝတိံသဒေဝလောကေ ဆတ္ထိံသာယ သက္ကာနဉ္စ ဝသနဋ္ဌာနေ ဒေဝရဇ္ဇံ
ကာရေတွာပိ အတ္တနော ကာမတဏှံ ပူရေတုံ အသက္ကောန္တာဝ ကာလမကံသု၊
တံ ပနေတံ တဏှံ ကဒါ ပူရေတုံ သင်္ခိဿသိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ပဌမကပ္ပိကေသု မဟာသမ္ပတော နာမ ရာဇော အဟောသိ။
တဿ ပုတ္တော ရောဇော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော ဝရရောဇော နာမ၊ တဿ

ပုတ္တော ကလျာဏော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော ဝရကလျာဏော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော ဥပေါသထော နာမ၊ တဿ ပုတ္တော မန္ဓာတု နာမ အဟောသိ။ သော သတ္တဟိ ရတနေဟိ စတူဟိ စ ဣဒ္ဓိဟိ သမန္ဓာဂတော စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ဝါမဟတ္ထံ သမဉ္ဇိတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန အပ္ပေါဋ္ဌိတကာလေ အာကာသာ ဒိဗ္ဗမေသော ဝိယ ဇာဏုပ္ပမာဏံ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿတိ၊ ဧဝရူပေါ အစ္ဆရိယမနုဿော အဟောသိ။ သော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဋ္ဌံ ကီဋ္ဌိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဩပရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ အာယုပ္ပမာဏံ အသင်္ချေယျံ အဟောသိ။

သော ဧကဒိဝသံ ကာမတဏှံ ပူရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတာကာရံ ဒဿေသိ။ အထာမစ္စာ “ကိံ န ခေါ ဒေဝ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ မယံ ပုညဗလေ ဩလောကီယမာနေ ဣဒံ ရဇ္ဇံ ကိံ ကရိဿတိ၊ ကတရံ န ခေါ ဌာနံ ရမဏီယန္တိ။ ဒေဝလောကော မဟာရာဇာတိ။ သော စက္ကရတနံ အပ္ပုတ္တိရိတွာ သဒ္ဓိံ ပရိသာယ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကံ အဂမာသိ။ အထဿ စက္ကာရော မဟာရာဇာနော ဒိဗ္ဗမာလာဂန္ဓဟတ္ထာ ဒေဝဂဏပရိဝုတာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ တံ အာဒါယ စာတုမဟာရာဇိကဒေဝလောကံ ဂန္ဓာ ဒေဝရဇ္ဇံ အဒံသု။ တဿ သကပရိသာယ ပရိဝါရိတဿေဝ တသ္မိံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တဿ ဒီဃော အဒ္ဓါ ဝိတိဝတ္တော။

သော တတ္ထာပိ တဏှံ ပူရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတာကာရံ ဒဿေသိ၊ စက္ကာရော မဟာရာဇာနော “ကိံ န ခေါ ဒေဝ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ ဣမမှာ ဒေဝလောကာ ကတရံ ဌာနံ ရမဏီယန္တိ။ မယံ ဒေဝပရေသံ ဥပဌာကပရိသာ၊ တာဝတိံသဒေဝလောကော ရမဏီယောတိ။ မန္ဓာတာ စက္ကရတနံ အပ္ပုတ္တိရိတွာ အတ္တနော ပရိသာယ ပရိဝုတော တာဝတိံသာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ အထဿ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒိဗ္ဗမာလာဂန္ဓဟတ္ထော ဒေဝဂဏပရိဝုတော ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “ဣတော ဧဟိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ရညော ဒေဝဂဏပရိဝုတဿ ဂမနကာလေ ပရိဏာယကရတနံ စက္ကရတနံ အာဒါယ သဒ္ဓိံ ပရိသာယ မနုဿပထံ ဩတရိတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ပါဝိသိ။ သက္ကော မန္ဓာတုံ တာဝတိံသဘဝနံ နေတွာ ဒေဝတာ ဒွေ ကောဌာသေ ကတွာ အတ္တနော ဒေဝရဇ္ဇံ မဇ္ဈေ ဘိဒ္ဓိတွာ အဒါသိ။ တတော ပဌာယ ဒွေ ရာဇာနော ရဇ္ဇံ ကာရေသု။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ သက္ကော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ တိဿော စ ဝဿကောဋ္ဌိယော အာယံ ခေပေတွာ စဝိ၊ အညော သက္ကော နိဗ္ဗတ္တိ။ သောပိ

ဒေဝရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုက္ခယေန စပိ။ ဧတေနူပါယေန ဆတ္တိံသ သက္ကာ စပိံသု၊ မန္တာတာ ပန မနုဿပရိဟာရေန ဒေဝရဇ္ဇံ ကာရေသိယေဝ။

တဿ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဘိယျာသော မတ္တာယ ကာမတဏှာ ဥပ္ပဇ္ဈိ၊ သော “ကိ” မေ ဥပဓုရဇ္ဇေန၊ သက္ကံ မာရေတွာ ဧကရဇ္ဇမေဝ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။ သက္ကံ မာရေတွံ နာမ န သက္ကာ၊ တဏှာ နာမေသာ ဝိပတ္တိမူလာ၊ တေနဿ အာယုသင်္ခါရော ပရိဟာယိ၊ ဇရာ သရိရံ ပဟရိ။ မနုဿသရိရဉ္စ နာမ ဒေဝလောကေ န ဘိဇ္ဇတိ၊ အထ သော ဒေဝလောကာ ဘဿိတွာ ဥယျာနေ ဩတရိ။ ဥယျာနပါလော တဿ အာဂတဘာဝံ ရာဇကုလေ နိဝေဒေသိ။ ရာဇကုလံ အာဂန္တာ ဥယျာနေယေဝ သယနံ ပညပေသိ။ ရာဇာ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ နိပဇ္ဈိ။ အမစ္စာ “ဒေဝ တုမှာကံ ပရတော ကိန္တိ ကထေ-မာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ မမ ပရတော တုမှေ ဣမံ သာသနံ မဟာဇနဿ ကထေ-ယျာထ “မန္တာတုမဟာရာဇာ ဒွိသဟဿပရိတ္တဒီပပရိဝါရေသု စတူသု မဟာ-ဒီပေသု စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဒီသရတ္တံ စာတုမဟာရာဇိကေသု ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဆတ္တိံသာယ သက္ကာနံ အာယုပ္ပမာဏေန ဒေဝလောကေ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ တဏှံ အပ္ပရေတွာ ကာလမကာသိ”တိ။ သော ဧဝံ ဝတွာ ကာလံ ကတွာ ယထာကမ္ပံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၂၂။ “ယာဝတာ စန္ဒိမသုရိယာ၊ ပရိဟရန္တိ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ”။
သဗ္ဗေဝ ဒါသာ မန္တာတု၊ ယေ ပါဏာ ပထဝိဿိတာ”။

၂၃။ န ကဟာပဏဝဿေန၊ တိတ္ထိ ကာမေသု ဝိဇ္ဇတိ။
အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာ၊ ဣတိ ဝိညာယ ပဏှိတော။

၂၄။ အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု၊ ရတိံ သော နာမိဂစ္ဆတိ။
တဏှက္ခယရတော ဟောတိ၊ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓသာဝကော”တိ။

တတ္ထ ယာဝတာတိ ပရိစ္ဆေဒဝစနံ။ ပရိဟရန္တိတိ ယတ္တကေန ပရိစ္ဆေဒေန သိနေရုံ ပရိဟရန္တိ။ ဒိသာ ဘန္တိတိ ဒသသု ဒိသာသု ဘာသန္တိ ပဘာသန္တိ။ ဝိရောစနာတိ အာလောကကရဏတာယ ဝိရောစနသဘာဝါ။ သဗ္ဗေဝ ဒါသာ မန္တာတု၊ ယေ ပါဏာ ပထဝိဿိတာတိ ဧတ္တကေ ပဒေသေ ယေ

ပထဝီနိဿိတာ ပါဏာ ဇနပဒဝါသိနော မနုဿာ၊ သဗ္ဗေဝ တေ “ဒါသာ မယံ ရညော မန္တာတုဿ၊ အယျကော နော ရာဇာ မန္တာတာ”တိ ဧဝံ ဥပဂတတ္တာ ဘုဇိဿာပိ သမာနာ ဒါသာယေဝ။

န ကဟာပဏဝဿေနာတိ တေသံ ဒါသဘူတာနံ မနုဿာနံ အနုဂ္ဂဟာယ ယံ မန္တာတာ အပ္ပေါဋ္ဌေတွာ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿာပေတိ၊ တံ ဣဓ “ကဟာပဏဝဿ”န္တိ ဝုတ္တံ။ တိတ္ထိ ကာမေသုတိ တေနာပိ ကဟာပဏဝဿေန ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု တိတ္ထိ နာမ နတ္ထိ၊ ဧဝံ ဒုပ္ပုရာ သော တဏှာ။ အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာတိ သုပိနကူပမတ္တာ ကာမာ နာမ အပ္ပဿာဒါ ပရိတ္တသုခါ၊ ဒုက္ခမေဝ ပနေတ္ထ ဗဟုတရံ။ တံ ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တပရိယာယေန ဒီပေတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဝိညာယာတိ ဧဝံ ဇာနိတွာ။

ဒိဗ္ဗေသုတိ ဒေဝတာနံ ပရိဘောဂေသု ရူပါဒီသု။ ရတိံ သောတိ သော ဝိပဿကော ဘိက္ခု၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ နိမန္တိယမာနောပိ တေသု ရတိံ နာမိဂစ္ဆတိ အာယသ္မာ သမိဒ္ဓိ ဝိယ။ တဏှက္ခယရတောတိ နိဗ္ဗာနရတော။ နိဗ္ဗာနဉ္စိ အာဂမ္မ တဏှာ ခီယတိ၊ တသ္မာ တံ “တဏှက္ခယော”တိ ဝုစ္ဆတိ။ တတ္ထ ရတော ဟောတိ အဘိရတော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကောတိ ဗုဒ္ဓဿ သဝနန္တေ ဇာတော ဗဟုဿုတော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂလော^၁။

ဧဝံ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေ ပန ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ တဒါ မန္တာတုရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မန္တာတုဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-တိရိဒုဝစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၅၉)

နယိမဿ ဝိဇ္ဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ကောသလရညော မာတုဂါမာနံ ဟတ္ထတော ပဉ္စသတာနိ၊ ရညော ဟတ္ထတော ပဉ္စသတာနိတိ ဒုဿသဟဿပဋိလာဘဝတ္ထု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဒုကနိပါတေ ဂုဏဇာတကေ^၂ ဝိတ္တာရိတမေဝ။

၁-သမ္မာ သာမဉ္စ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဝနန္တေ ဇာတတ္တာ သာဝကော ဗဟုဿုတော ယောဂါဝစရော ပုဂ္ဂလောတိ (က)

၂-ဇာတက-ဋ္ဌ ၂-၂၁-ပိဋ္ဌေ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ တိရိစ္ဆာန်-
ကုမာရေတိ ကတနာမော အနုပုဗ္ဗေန ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ
သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တော မာတာပိတုနံ ကာလ-
ကိရိယာယ သံဝိဂ္ဂဟဒယော ဟုတွာ နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညာ-
ယတနေ ဝနမူလဖလာဟာရော ဟုတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တသ္မိံ တတ္ထ ဝသန္တေ
ဗာရာဏသီရညော ပစ္စန္တော ကုပိ၊ သော တတ္ထ ဂန္တော ယုဒ္ဓေ ပရာဇိတော
မရဏဘယဘိတော ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတော ဧကေန ပဿေန ပလာယိတွာ
အရညေ ဝိစရန္တော ပုဗ္ဗဏှသမယေ တိရိစ္ဆာန်ဝတ္ထဿ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတ-
ကာလေ တဿ အဿမပဒံ ပါရိသိ။ သော “တာပသာနံ ဝသနဋ္ဌာန”န္တိ
ဟတ္ထိတော ဩတရိတွာ ဝါတာတပေန ကိလန္တော ဝိပါသိတော ပါနီယဃဉံ
ဩလောကေန္တော ကတ္တမိ အဒိသ္မာ စက်မနကောဋိယံ ဥဒပါနံ အဒ္ဓသ။ ဥဒက-
ဥသိဉ္စနတ္ထာယ ပန ရဇုဃဉံ အဒိသ္မာ ဝိပါသံ သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တော
ဟတ္ထိဿ ကုစ္ဆိယံ ဗဒ္ဓယောတ္တံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိံ ဥဒပါနတဋ္ဌေ ဌပေတွာ
တဿ ပါဒေ ယောတ္တံ ဗဒ္ဓိတွာ ယောတ္တေန ဥဒပါနံ ဩတရိတွာ ယောတ္တေ
အပါပုဏန္တေ ဥတ္တရိတွာ ဥတ္တရသာဋကံ ယောတ္တကောဋိယာ သင်္ခာဋေတွာ ပန
ဩတရိ၊ တထာပိ နပ္ပဟောသိယေဝ။ သော အဂ္ဂပါဒေဟိ ဥဒကံ ဖုသိတွာ
အတိဝိပါသိတော “ဝိပါသံ ဝိနောဒေတွာ မရဏမ္ပိ သုရေဏ”န္တိ စိန္တေတွာ
ဥဒပါနေ ပတိတွာ ယာဝဒတ္တံ ဝိဝိတွာ ပစ္စုတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ
အဋ္ဌာသိ။ ဟတ္ထိပိ သုသိက္ခိတတ္တာ အညတ္တ အဂန္တော ရာဇာနံ ဩလောကေန္တော
တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော သာယနသမယေ ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ
ဟတ္ထိံ ဒိသ္မာ “ရာဇာ အာဂတော ဘဝိဿတိ၊ ဝမ္ပိတဟတ္ထိယေဝ ပန
ပညာယတိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ သော ဟတ္ထိသမိပံ ဥပသင်္ကမိ။ ဟတ္ထိပိ
တဿ ဥပသင်္ကမနဘာဝံ ဥတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥဒပါနတဉံ
ဂန္တော ရာဇာနံ ဒိသ္မာ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇာ”တိ သမဿာသေတွာ
နိဿေဏိံ ဗဒ္ဓိတွာ ရာဇာနံ ဥတ္တာရေတွာ ကာယမဿ သမ္မာဟိတွာ တေလေန
မက္ခေတွာ နှာပေတွာ ဖလာဖလာနိ ခါဒါပေတွာ ဟတ္ထိဿ သန္တာဟံ
မောစေသိ။ ရာဇာ ဒွိဟတိဟံ ဝိဿမိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အတ္တနော သန္တိကံ
အာဂမနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ ရာဇဗလကာယော နဂရဿ
အဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ ဗဒ္ဓိတွာ ဌိတော။ ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ပရိဝါရေသိ၊
ရာဇာ နဂရံ ပါရိသိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ အမုမာသစ္စယေန ဗာရာဏသီ ပတွာ ဥယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခံ စရမာနော ရာဇဒ္ဓါရံ ဂတော။ ရာဇာ မဟာဝါတပါနံ ဥဇ္ဈါဋေတွာ ရာဇဏံ ဩလောကယမာနော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ သဉ္ဇာနိတွာ ပါသာဒါ ဩရုယ ဝဋ္ဋိတွာ မဟာတလံ အာရောပေတွာ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္ထေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိဿိဒါပေတွာ အတ္တနော ပဋိယာဒိတံ အာဟာရံ ဘောဇေတွာ သယမ္ပိ ဘုဉ္ဇိတွာ ဥယျာနံ နေတွာ တတ္ထဿ စက်မနာဒိ-
ပရိဝါရံ ဝသနဋ္ဌာနံ ကာရေတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ ဥယျာနပါလံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပက္ကာမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တော ရာဇ-
နိဝေသနေယေဝ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ မဟာသက္ကာရသမ္မာနော အဟောသိ။

တံ အသဟမာနာ အမစ္စာ “ဧဝရူပံ သက္ကာရံ ဧကောပိ ယောဓော လဘမာနော ကိံ နာမ န ကရေယျာ”တိ ဝတွာ ဥပရာဇာနံ ဥပဂန္တာ “ဒေဝ အမှာကံ ရာဇာ ဧကံ တာပသံ အတိဝိယ မမာယတိ၊ ကိံ နာမ တေန တသ္မိံ ဒိဋ္ဌံ၊ တုမှေဝိ တာဝ ရညာ သဒ္ဓိံ မန္တေထာ”တိ အာဟံသု။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတွာ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “နယိမဿ ဝိဇ္ဇာမယ’မတ္ထိ ကိဉ္စိ၊
န ဗန္ဓဝေါ နော ပန တေ သဟာယော။
အထ ကေန ဝဏ္ဏေန တိရိဋ္ဌဝန္တော၊
တေဒဏ္ဍိကော ဘုဉ္ဇတိ အဂ္ဂပိဏ္ဍ”န္တိ။

တတ္ထ နယိမဿ ဝိဇ္ဇာမယ’မတ္ထိ ကိဉ္စိတိ ဣမဿ တာပသဿ ဝိဇ္ဇာမယံ ကိဉ္စိ ကမ္ပံ နတ္ထိ။ န ဗန္ဓဝေါတိ ပုတ္တဗန္ဓဝသိပ္ပဗန္ဓဝဂေါတ္တဗန္ဓဝဉ္ဇတိဗန္ဓဝေသု အညတရောပိ န ဟောတိ။ နော ပန တေ သဟာယောတိ သဟပံသုကိဉ္ဇိကော သဟာယကောပိ တေ န ဟောတိ။ ကေန ဝဏ္ဏေနာတိ ကေန ကာရဏေန။ တိရိဋ္ဌဝန္တောတိ တဿ နာမံ။ တေဒဏ္ဍိကောတိ ကုဏ္ဍိကဌပနတ္ထာယ တိဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ စရန္တော။ အဂ္ဂပိဏ္ဍန္တိ ရသသမ္ပန္နံ ရာဇာရဟံ အဂ္ဂ-
ဘောဇနံ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ပုတ္တံ အာမန္တေတွာ “တာတ မမ ပစ္စန္တံ ဂန္တာ ယုဒ္ဓ-
ပရာဇိတဿ ဒွိဟတိဟံ အနာဂတဘာဝံ သရသိ”တိ ဝတွာ “သရာဇိ”တိ
ပုတ္တေ “တဒါ မယာ ဣမံ နိဿာယ ဇိဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ သမ္ပံ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိတွာ

“တာတ မယံ ဇိဝိတဒါယကေ မမ သန္တိကံ အာဂတေ ရဇ္ဇံ ဒဒန္တောပိ အဟံ
နေဝ ဧတေန ကတဂုဏာနုရူပံ ကာတုံ သက္ကောမီ”တိ ဝတ္တာ ဣတရာ ဒွေ
ဂါထာ အဝေါစ—

၂၆။ “အာပါသု” မေ ယုဒ္ဓပရာဇိတဿ၊
ဧကဿ ကတွာ ဝိဝနသ္မိ ဃောရေ။
ပဿာရယီ ကိစ္ဆဂတဿ ပါဏိံ၊
တေနူဒတာရိံ ဒုခသမ္ပရေတော။

၂၇။ ဧတဿ ကိစ္ဆေန ဣဓာနုပတ္တော၊
ဝေသာယိနော ဝိသယာ ဇီဝလောကေ။
လာဘာရဟော တာတ တိရိစ္ဆဝန္တော၊
ဒေထ’ဿ ဘောဂံ ယဇေဉ္ဇ ယည”န္တိ။

တတ္ထ အာပါသုတိ အာပဒါသု။ ဧကဿာတိ အဒုတိယဿ။ ကတွာတိ
အနုကမ္ပံ ကရိတွာ ပေမံ ဥပ္ပါဒေတွာ။ ဝိဝနသ္မိန္တိ ပါနီယရဟိတေ အရညေ။
ဃောရေတိ ဒါရုဏေ။ ပဿာရယီ ကိစ္ဆဂတဿ ပါဏိန္တိ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ
ကူပံ ဩတာရေတွာ ဒုက္ခဂတဿ မယံ ဥတ္တာရဏတ္တာယ ဝိရိယပဋိသံယုတ္တံ
ဟတ္ထံ ပဿာရေသိ။ တေနူဒတာရိံ ဒုခသမ္ပရေတောတိ တေန ကာရဏေနမှိ
ဒုက္ခပရိဝါရိတောပိ တမှာ ကူပါ ဥတ္တိဏ္ဏော။

ဧတဿ ကိစ္ဆေန ဣဓာနုပတ္တောတိ အဟံ ဧတဿ တာပသဿ ကိစ္ဆေန၊
ဧတေန ကတဿ ကိစ္ဆဿာနုဘာဝေန ဣဓာနုပတ္တော။ ဝေသာယိနော
ဝိသယာတိ ဝေသာယီ ဝုစ္စတိ ယမော၊ တဿ ဝိသယာ။ ဇီဝလောကေတိ
မနုဿလောကေ။ အဟဋ္ဌိ ဣမသ္မိံ ဇီဝလောကေ ဌိတော ယမဝိသယံ မစ္စုဝိသယံ
ပရလောကံ ဂတော နာမ အဟောသိံ၊ သောမှိ ဧတဿ ကာရဏာ တတော
ပုန ဣဓာဂတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ လာဘာရဟောတိ လာဘံ^၂ အရဟော
စတုပစ္စယလာဘဿ အနုစ္ဆရိကော။ ဒေထ’ဿ ဘောဂန္တိ ဧတေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ
စတုပစ္စယသမဏပရိက္ခာရသင်္ခါတံ ဘောဂံ ဧတဿ ဒေထ။ ယဇေဉ္ဇ ယညန္တိ
တွဉ္ဇ အမစ္စာ စ နာဂရာ စာတိ သဗ္ဗေပိ တုမှေ ဧတဿ ဘောဂဉ္ဇ ဒေထ၊
ယညဉ္ဇ ယဇေထ။ တဿ ဟိ ဒိယမာနော ဒေယျဓမ္မော တေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ
ဘောဂေါ ဟောတိ၊ ဣတရေသံ ဒါနယညတ္တာ ယညော။ တေနာဟ “ဒေထ’ဿ
ဘောဂံ ယဇေဉ္ဇ ယည”န္တိ။

ဧဝံ ရညာ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တေန ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ပကာသိတေ တဿ ဂုဏော သဗ္ဗတ္ထမေဝ ပါကဋ္ဌော ဇာတော၊ အတိရေကတရော တဿ လာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဥပရာဇာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ အညော ဝါ ကောစိ ကိဉ္စိ ရာဇာနံ ဝတ္တုံ န ဝိသဟိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ “ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဥပကာရဝသေန ကရိံသု”တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တိရိဋ္ဌဝစ္ဆဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၀)

ယသတ္တာ ဒူရမာယန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု နဝကနိပါတေ စက္ကဝါကဇာတကော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္တာ ပန တံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေတွာ “န ခေါ ဘိက္ခု၊ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ လောလော၊ လောလျကာရဏေနေဝ ပန အသိနာ သိသစ္ဆေဒနံ လဘိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဘောဇနသုဒ္ဓိကော အဟောသိ၊ တေနဿ ဘောဇနသုဒ္ဓိကရာဇာတွေဝ နာမံ ဇာတံ။ သော ကိရ တထာရူပေန ဝိဓာနေန ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ယထာဿ ဧကိဿာ ဘတ္တပါတိယာ သတသဟဿံ ဝယံ ဂစ္ဆတိ။ ဘုဉ္ဇန္တော ပန အန္တောဂေဟေ န ဘုဉ္ဇတိ၊ အတ္တနော ဘောဇနဝိဓာနံ ဩလောကေန္တံ မဟာဇနံ ပုညံ ကာရေတုကာမတယ ရာဇဒွါရေ ရတနမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ဘောဇနဝေလာယ တံ အလင်္ကရာပေတွာ ကဉ္စနမယေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ဂေ နိသီဒိတွာ ခတ္တိယကညာဟိ

၁-ခု ၅-၁၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ကာကဇာတကေ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-သတသဟဿဂ္ဂယော ဟောတိ (သျာ)၊ သတသဟဿဂ္ဂနိကောယေဝ ဟောတိ (က)

ပရိဝုတော သတသဟဿဋ္ဌနိကာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ သဗ္ဗရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။ အထေကော လောလပုရိသော တဿ ဘောဇနဝိဓာနံ ဩလော-
ကေတွာ တံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟုတွာ ပိပါသံ သန္တာရေတုံ
အသက္ကောန္တော “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ ဂါဠိ နိဝါသေတွာ ဟတ္ထေ
ဥက္ခိပိတွာ “ဘော အဟံ ဒူတော ဒူတော”တိ ဥစ္စာသဒ္ဓိ ကရောန္တော ရာဇာနံ
ဥပသင်္ကမိ။ တေန စ သမယေန တသ္မိံ ဇနပဒေ “ဒူတောမ္ပိ”တိ ဝဒန္တံ န
ဝါရေန္တိ၊ တသ္မာ မဟာဇနော ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိတွာ ဩကာသံ အဒါသိ။ သော
ဝေဂေန ဂန္တာ ရညော ပါတိယာ ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ မုခေ ပက္ခိပိ၊
အထဿ “သီသံ ဆိန္ဒဿာမိ”တိ အသိဂါဟော အသိံ အဗ္ဗာဟေသိ၊ ရာဇာ
“မာ ပဟရိ”တိ နိဝါရေသိ၊ “မာ ဘာယိ၊ ဘုဉ္ဇဿူ”တိ ဟတ္ထံ ခေဝိတွာ နိသီဒိ။
ဘောဇနပရိယောသာနေ စဿ အတ္တနော ပိဝနပါနိယဉ္ဇေဝ တဗ္ဗုလဉ္ဇ
ဒါပေတွာ “ဘော ပုရိသ တုံ ‘ဒူတောမ္ပိ’တိ ဝဒသိ၊ ကဿ ဒူတောသိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ “မဟာရာဇ အဟံ တဏှာဒူတော ဥဒရဒူတော၊ တဏှာ မံ အာဏာ-
ပေတွာ ‘တုံ ဂစ္ဆာဟိ’တိ ဒူတံ ကတွာ ပေသေသိ”တိ ဝတွာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ
အဝေါစ—

- ၂၈။ “ယဿတ္တာ ဒူရမာယန္တိ၊ အမိတ္တမပိ ယာစိတုံ။
တဿုဒရဿဟံ ဒူတော၊ မာ မေ ကုဇ္ဈ ရထေသဘာ။
- ၂၉။ ယဿ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ၊ ဝသမာယန္တိ မာဏဝါ။
တဿုဒရဿဟံ ဒူတော၊ မာ မေ ကုဇ္ဈ ရထေသဘာ”တိ။

တတ္ထ ယဿတ္တာ ဒူရမာယန္တိတိ ယဿ အတ္တာယ ဣမေ သတ္တာ တဏှာ-
ဝသိကာ ဟုတွာ ဒူရမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ။ ရထေသဘာတိ ရထယောဓဇေဋ္ဌက။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “သစ္စမေတံ၊ ဣမေ သတ္တာ ဥဒရဒူတာ တဏှာ-
ဝသေန ဝိစရန္တိ၊ တဏှာဝ ဣမေ သတ္တေ ဝိစာရေတိ၊ ယာဝ မနာပံ ဝတ
ဣမိနာ ကထိတ”န္တိ တဿ ပုရိသဿ တုသိတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

- ၃၀။ “ဒဒါမိ တေ ဗြာဟ္မဏ ရောဟိဏီနံ၊
ဂဝံ သဟဿံ သဟ ပုဂံဝေန။
ဒူတော ဟိ ဒူတဿ ကထံ န ဒဇ္ဇံ၊
မယမ္ပိ တဿေဝ ဘဝါမ ဒူတာ”တိ။

တတ္ထ ဗြာဟ္မဏာတိ အာလပနမတ္တမေတံ။ ရောဟိဏီနန္တိ ရတ္တဝဏ္ဏာနံ။ သဟ ပုဂ္ဂံဝေနာတိ ယူထပရိဏာယကေန ဥပဒ္ဒဝရက္ခကေန ဥသဘေန သဒ္ဓိံ။ မယဒ္ဓိတိ အဟဉ္စ အဝသေသာ စ သဗ္ဗေ သတ္တာ တဿေဝ ဥဒရဿ ဒူတာ ဘဝါမ၊ တသ္မာ အဟံ ဥဒရဒူတော သမာနော ဥဒရဒူတဿ တုယံ ကသ္မာ န ဒဇ္ဇန္တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ဣမိနာ ဝတ ပုရိသေန အဿုတပုဗ္ဗံ ကာရဏံ ကထိတ”န္တိ တုဠစိတ္တော တဿ မဟန္တိ ယသံ အဒါသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော လောလဘိက္ခု သကဒါဂါမိ-
ဖလေ^၂ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ။ တဒါ လောလပုရိသော ဧတရဟိ လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ဘောဇနသုဒ္ဓိကရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

သင်္ကပ္ပဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဓါနံ

သင်္ကပ္ပ တိလမုဋ္ဌိ စ၊ မဏိ စ သိန္နဝါ သုကံ။
ဇရူဒပါနံ ဂါမဏိ၊ မန္ဓာတာ တိရိဋ္ဌဒူတန္တိ။

၂-ပဒုမဝဂ္ဂ

၁-ပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၁)

ယထာ ကေသာ စ မဿူ စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒဗောဓိမ္မိ မာလာပူဇကာရကေ ဘိက္ခု။ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကာလိင်္ဂဗောဓိဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သော ပန အာနန္ဒတ္ထေရေန ရောပိတတ္တာ “အာနန္ဒဗောဓိ”တိ ဇာတော။ ထေရေန ဟိ ဇေတဝနဒ္ဓါရ-
ကောဋ္ဌကေ ဗောဓိဿ ရောပိတဘာဝေါ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပေ ပတ္ထရိ။ အထေ-
ကစ္စေ ဇနပဒဝါသိနော ဘိက္ခု။ “အာနန္ဒဗောဓိမ္မိ မာလာပူဇံ ကရိဿာမာ”တိ

၁-ဣမိနာ ဝတမ္ပိ ပုရိသေန သုတဝိတ္တကတာယ အပုဗ္ဗံ ကာရဏံ သာဝိတောတိ (သီ)

၂-အနာဂါမိဖလေ (သီ၊ သျှာ)

၃-ခု ၅-၂၆၄-ပိဋ္ဌေ။

ဇေတဝနံ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ်တွာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိံ ပဝိသိတွာ ဥပ္ပလ-
 ဝိထိံ ဂန္တာ မာလံ အလဘိတွာ အာဂန္တာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အာရောစေသုံ
 “အာဝုသော မယံ ‘ဗောဓိမှိ မာလာပူဇံ ကရိဿာမာ’တိ ဥပ္ပလဝိထိံ ဂန္တာ
 ဧကမာလမှိ န လဘိမှာ”တိ။ ထေရော “အဟံ ဝေါ အာဝုသော အာဟရိ-
 သာမီ”တိ ဥပ္ပလဝိထိံ ဂန္တာ ဗဟူ နိလုပ္ပလကလာပေ ဥက္ခိပါပေတွာ အာဂမ္မ
 တေသံ ဒါပေသိ၊ တေ တာနိ ဂဟေတွာ ဗောဓိဿ ပူဇံ ကရိံသု။ တံ ပဝတ္ထိံ
 သုတွာ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ထေရဿ ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
 ဇာနပဒါ ဘိက္ခု။ အပ္ပပညာ ဥပ္ပလဝိထိံ ဂန္တာ မာလံ န လဘိံသု။ ထေရော ပန
 ဂန္တာဝ အာဟရာပေသိတိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
 ဧတရဟိ ကထာယ သဒ္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
 ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဝတ္ထုဆေကာ ကထာကုသလာ မာလံ လဘန္တိ၊ ပုဗ္ဗေပိ
 လဘိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 သေဋ္ဌိပုတ္တော အဟောသိ။ အန္တောနဂရေ စ ဧကသ္မိံ သရေ ပဒုမာနိ ပုပ္ဖန္တိ။
 ဧကော ဆိန္နနာသော ပုရိသော တံ သရံ ရက္ခတိ။ အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏ-
 သီယံ ဥဿဝေ ဃုဋ္ဌေ မာလံ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ဥဿဝံ ကိဋ္ဌိတုကာမာ တယော
 သေဋ္ဌိပုတ္တာ “နာသန္တိန္နဿ အဘူတေန ဝဏ္ဏံ ဝတွာ မာလံ ယာစိဿာမာ”တိ
 တဿ ပဒုမာနိ ဘဉ္ဇနကာလေ သရဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။

တေသု ဧကော တံ အာမန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၃၁။ “ယထာ ကေသာ စ မဿု စ၊ ဆိန္နံ ဆိန္နံ ဝိရူဟတိ။
 ဧဝံ ရူဟတု တေ နာသာ၊ ပဒုမံ ဒေဟိ ယာစိတော”တိ။

သော တဿ ကုဇ္ဈိတွာ ပဒုမံ န အဒါသိ။

အထဿ ဒုတိယော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၂။ “ယထာ သာရဒိကံ ဗိဇံ၊ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဝိရူဟတိ။
 ဧဝံ ရူဟတု တေ နာသာ၊ ပဒုမံ ဒေဟိ ယာစိတော”တိ။

တတ္ထ သာရဒိကန္တိ သရဒသမယေ ဂဟေတွာ နိက္ခိတ္တံ သာရသမ္ပန္နံ ဗိဇံ။
 သော တဿပိ ကုဇ္ဈိတွာ ပဒုမံ န အဒါသိ။

အထဿ တတိယော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၃၃။ “ဥဘောပိ ပလပန္တေ’တေ ဝိ၊ အပိ ပဒ္ဓါနိ ဒဿတိ။
 ဝဇ္ဇံ ဝါ တေ န ဝါ ဝဇ္ဇံ၊ နတ္ထိ နာဿာယ ရူဟနာ။
 ဒေဟိ သမ္ပ ပဒုမာနိ၊ အဟံ ယာစာမိ ယာစိတော”တိ။

တတ္ထ ဥဘောပိ ပလပန္တေ’တေတိ ဧတေ ဒွေပိ မုဿာ ဝဒန္တိ။ အပိ ပဒ္ဓါနိတိ
 “အပိ နာမ နော ပဒုမာနိ ဒဿတိ”တိ စိန္တေတွာ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ ဝဇ္ဇံ ဝါ တေ န
 ဝါ ဝဇ္ဇံ၊ “တဝနာဿာရူဟတူ”တိ ဧဝံ ဝဒေယျံ၊ ဝါန ဝါ ဝဒေယျံ၊ ဧတေသံ
 ဝစနံ အပ္ပမာဏံ၊ သဗ္ဗတ္ထာပိ နတ္ထိ နာဿာယ ရူဟနာ၊ အဟံ ပန တေ နာသံ
 ပဋိစ္စ န ကိဉ္စိ ဝဒါမိ၊ ကေဝလံ ယာစာမိ၊ တဿ မေ ဒေဟိ သမ္ပ ပဒုမာနိ
 ယာစိတောတိ။

တံ သုတွာ ပဒုမသရဂေါပကော “ဣမေဟိ ဒွိဟိ မုဿာဝါဒေါ ကထိတော၊
 တုမေဟိ သဘာပေါ ကထိတော၊ တုမှာကံ အနုစ္ဆရိကာနိ ပဒုမာနိ”တိ မဟန္တံ
 ပဒုမကလာပံ အာဒါယ တဿ ဒတွာ အတ္တနော ပဒုမသရမေဝ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 ပဒုမလာဘိ သေဋ္ဌိပုတ္တော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-မုဒုပါဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၂)

ပါဏိ စေ မုဒုကော စဿာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ ဓမ္မသဘံ အာနိတံ “သစ္စံ
 ကိရ တွံ ဘိက္ခု၊ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခု၊
 ဣတ္ထိယော နာမေတာ ကိလေသဝသေန ဂမနတော အရက္ခိယာ၊ ပေါရာဏက-
 ပဏ္ဍိတာပိ အတ္တနော ဓိတရံ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိံသု၊ ပိတရာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ
 ဌိတာဝ ပိတရံ အဇာနာပေတွာ ကိလေသဝသေန ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ပလာယိ”တိ
 ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ
 သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

သောစိတရဉ္စ ဘာဂိနေယျဉ္စ ဒွေပိ အန္တောနိဝေသနေ ပေါသေန္တော ဧကဒိဝသံ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ နိသိန္တော “မမစ္စယေန မယံ ဘာဂိနေယျော ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ စိတာပိ မေ တဿ အဂ္ဂမဟေသိ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ အပရဘာဂေ ဘာဂိနေယျဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပုန အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ နိသိန္တော “မယံ ဘာဂိနေယျဿ အညဿ ရညော စိတရံ အာနေဿာမ၊ မယံ စိတရမ္ပိ အညသ္မိံ ရာဇကုလေ ဒဿာမ၊ ဧဝံ နော ဉ္ဈတကာ ဗဟုတရာ ဘဝိဿန္တိ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိံ သု။

အထ ရာဇာ ဘာဂိနေယျဿ ဗဟိဂေဟံ ဒါပေသိ၊ အန္တော ပဝေသနံ နိဝါရေသိ။ တေ ပန အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟေသုံ။ ကုမာရော “ကေန န ခေါ ဥပါယေန ရာဇစိတရံ ဗဟိ နိဟရာပေယျ”န္တိ စိန္တေန္တော “အတ္ထိ ဥပါယော”တိ ဓာတိယာ လဉ္စ ဒတွာ “ကိံ အယျပုတ္တ ကိစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “အဗ္ဗ ကထံ န ခေါ ရာဇစိတရံ ဗဟိ ကာတုံ ဩကာသံ လဘေယျာမာ”တိ အာဟ။ ရာဇစိတာယ သဒ္ဓိံ ကထေတွာ ဇာနိဿာမိတိ။ သာဓု အဗ္ဗာတိ။ သာ ဂန္တော “ဟေ အဗ္ဗ၊ သီသေ တေ ဉိကာ ဂဏှိယာမိ”တိ တံ နိစဝိဋ္ဌကေ နိသီဒါပေတွာ သယံ ဥစ္စေ နိသီဒိတွာ တဿာ သီသံ အတ္တနော ဉိရူသု ဌပေတွာ ဉိကာ ဂဏှယမာနာ ရာဇစိတာယ သီသံ နခေဟိ ဝိဇ္ဈိ။ ရာဇစိတာ “နာယံ အတ္တနော နခေဟိ ဝိဇ္ဈတိ၊ ပိတုစ္ဆာပုတ္တဿ မေ ကုမာရဿ နခေဟိ ဝိဇ္ဈတိ”တိ ဥတွာ “အဗ္ဗ တုံ ကုမာရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အဗ္ဗာတိ။ ကိံ တေန သာသနံ ကထိတန္တိ။ တဝ ဗဟိကရဏူပါယံ ပုစ္ဆတိ အဗ္ဗာတိ။ ရာဇစိတာ “ပဏှိတော ဟောန္တော ဇာနိဿတိ”တိ ပဌမံ ဂါထံ ဗန္ဓိတွာ “အဗ္ဗ ဣမံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ကုမာရဿ ကထေဟိ”တိ အာဟ။

၃၄။ “ပါဏိ စေ မုဒုကော စဿ၊ နာဂေါ စဿ သုကာရိတော။
အန္ဓကာရော စ ဝဿေယျ၊ အထ နူန တဒါ သိယာ”တိ။

သာတံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ကုမာရဿ သန္တိကံ ဂန္တော “အဗ္ဗ ရာဇစိတာ ကိမာဟာ”တိ ဝုတ္တေ “အယျပုတ္တ အညံ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဣမံ ဂါထံ ပဟိဏီ”တိ တံ ဂါထံ ဥဒါဟာသိ။ ကုမာရော စ တဿတ္ထံ ဥတွာ “ဂစ္ဆ အဗ္ဗာ”တိ တံ ဥယျောဇေသိ။

ဂါထာယတ္ထော—သစေ တေ ဧကိဿာ စူဠပဋ္ဌာကာယ မမ ဟတ္ထော ဝိယ ဟတ္ထော မုဒု အဿ၊ ယဒိ စ တေ အာနေဉ္ဇကာရဏံ သုကာရိတော ဧကော ဟတ္ထိ အဿ၊ ယဒိ စ တံ ဒိဝသံ စတုရ်သမန္တာဂတော အတိဝိယ ဗဟလော အန္ဓကာရော အဿ၊ ဒေဝေါ စ ဝဿေယျ။ အထ နူန တဒါ

သိယာတိ တာဒိသေ ကာလေ ဣမေ စတ္တာရော ပစ္စယေ အာဂမ္မ ဧကံသေန
တေ မနောရထဿ မတ္တကဂမနံ သိယာတိ။

ကုမာရော တေမတ္တံ တထတော ဥတွာ ဧကံ အဘိရူပံ မုဒုဟတ္ထံ စူဠပဋ္ဌာကံ
သဇ္ဇံ ကတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိဂေါပကဿ လဉ္စံ ဒတွာ ဟတ္ထိံ အာနေဉ္စကာရဏံ
ကာရေတွာ ကာလံ အာဂမေန္တော အတ္ထိ။

အထေကသ္မိံ ကာဠပက္ခပေါသထဒိဝသေ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ သန-
ကာဠမေသော ဝဿိ။ သော “အယံ ဒါနိ ရာဇဓိတာယ ဝုတ္တဒိဝသော”တိ
ဝါရဏံ အဘိရူပိတွာ မုဒုဟတ္ထကံ စူဠပဋ္ဌာကံ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ
ဂန္တာ ရာဇနိဝေသနဿ အာကာသင်္ဂဏာဘိမုခေ ဌာနေ ဟတ္ထိံ မဟာဘိတ္တိယံ
အလ္လိယာပေတွာ ဝါတပါနသမိပေ တေမေန္တော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာပိ ဓိတရံ
ရက္ခန္တော အညတ္ထ သယိတုံ န ဒေတိ။ အတ္တနော သန္တိကေ စူဠသယနေ သယာ-
ပေတိ။ သာပိ “အဇ္ဇ ကုမာရော အာဂမိဿတိ”တိ ဥတွာ နိဒ္ဒံ အနောက္ကမိတွာဝ
နိပန္နာ “တာတ နှာယိတုကာမာဓိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ဧဟိ အမ္မာ”တိ တံ ဟတ္ထေ
ဂဟေတွာ ဝါတပါနသမိပံ နေတွာ “နှာယာဟိ အမ္မာ”တိ ဥက္ခိပိတွာ ဝါတပါ-
နဿ ဗဟိပဿေ ပမုခေ ဌပေတွာ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။
သာ နှာယမာနာဝ ကုမာရဿ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ သော တဿာ ဟတ္ထတော
အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္ဇိတွာ ဥပဋ္ဌာကာယ ဟတ္ထေ ပိဋ္ဌန္တိတွာ တံ ဥက္ခိပိတွာ ရာဇ-
ဓိတရံ နိဿာယ ပမုခေ ဌပေသိ။ သာ တဿာ ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ ပိတု ဟတ္ထေ
ဌပေသိ။ သော တဿာ ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ ဓိတု ဟတ္ထံ မုဉ္ဇိ။ သာ ဣတရသ္မာပိ
ဟတ္ထာ အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္ဇိတွာ တဿာ ဒုတိယဟတ္ထေ ပိဋ္ဌန္တိတွာ ပိတု ဟတ္ထေ
ဌပေတွာ ကုမာရေန သဉ္ဇိံ အဂမာသိ။ ရာဇာ “ဓိတာယေဝ မေ”တိ သညာယ
တံ ဒါရိကံ နှာနပရိယောသာနေ သိရိဂဗ္ဘေ သယာပေတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ
လဉ္ဇေတွာ အာရက္ခံ ဒတွာ အတ္တနော သယနံ ဂန္တာ နိပဇ္ဇိ။

သော ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ဒွါရံ ပိဝရိတွာ တံ ဒါရိကံ ဒိသ္မာ “ကိမေတ”န္တိ
ပုတ္တိ။ သာ တဿာ ကုမာရေန သဉ္ဇိံ ဂတဘာဝံ ကထေသိ။ ရာဇာ ပိပ္ပဋိသာရီ
ဟုတွာ “ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ စရန္တေနပိ မာတုဂါမံ ရက္ခိတုံ န သက္ကာ၊ ဧဝံ
အရက္ခိယာ နာမိတ္ထိယော”တိ စိန္တေတွာ ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၃၅။ “အနလာ မုဒုသဟ္တာသာ၊ ဒုပ္ပုရ တာ နဒီသမာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၆။ ယံ ဧတာ ဥပသေဝန္တိ၊ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒေါဝ သံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ န”န္တိ။

တတ္ထ အနလာ မုဒုသန္တာသာတိ မုဒုဝစနေနပိ အသက္ကုဏေယျာ၊ နေဝ သက္ကာ သက္ကဝါစာယ သင်္ဂဏိတုန္တိ အတ္ထော။ ပုရိသေဟိ ဝါဧတာသံ န အလန္တိ အနလာ။ မုဒုသန္တာသာတိ ဟဒယေ ထဒ္ဓေပိ သမ္ဘာသာဝ မုဒု ဧတာသန္တိ မုဒုသန္တာသာ။ ဒုပ္ပုရာ တာ နဒီသမာတိ ယထာ နဒီ အာဂတာဂတဿ ဥဒကဿ သန္တနတော ဥဒကေန ဒုပ္ပုရာ၊ ဧဝံ အနုဘူတာနုဘူတေဟိ မေထုနာဒီဟိ အပရိတုဿနတော ဒုပ္ပုရာ။ တေန ဝုတ္တံ—

“တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ အတိတ္ထော အပ္ပဋ္ဌိဝါနော မာတု-
ဂါမော ကာလံ ကရေတိ။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ။ မေထုနသမာပတ္တိယာ
စ ဝိဇာယနဿ စ အလင်္ကာရဿ စ။ ဣမေသံ ခေါ ဘိက္ခဝေ
တိဏ္ဍံ ဓမ္မာနံ အတိတ္ထော အပ္ပဋ္ဌိဝါနော မာတုဂါမော ကာလံ
ကရေတိ”တိ။

သီဒန္တိတိ အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု သောဋ္ဌသသု ဥဿဒနိရယေသု၊ နိမုဇန္တိ။
နန္တိ နိပါတမတ္ထံ။ ဝိဒိတွာနာတိ ဧဝံ ဇာနိတွာ။ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေတိ
“ဧတာ ဣတ္ထိယော နာမ မေထုနဓမ္မာဒီဟိ အတိတ္တာ ကာလံ ကတွာ ဧတေသု
နိရယေသု သီဒန္တိ၊ ဧတာ ဧဝံ အတ္တနာ သီဒမာနာ ကဿညဿ သုခါယ
ဘဝိဿန္တိ”တိ ဧဝံ ဥတွာ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ဒူရတောဝ တာ ပရိဝဇ္ဇ-
ယေတိ ဒီပေတိ။ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါတိ အတ္တနော ဝါ ဆန္နေန ရုစိယာ
ပေမေန၊ ဘတိဝသေန လဒ္ဓဓနေန ဝါ ယံ ပုရိသံ ဧတာ ဣတ္ထိယော ဥပသေဝန္တိ
ဘဇန္တိ။ ဇာတဝေဒေါတိ အဂ္ဂိ။ သော ဟိ ဇာတမတ္ထောဝ ဝေဒိယတိ၊
ဝိဒိတော ပါကဋ္ဌော ဟောတီတိ ဇာတဝေဒေါ။ သော ယထာ အတ္တနော ဌာနံ
ကာရဏံ ဩကာသံ အနုဒဟတိ၊ ဧဝမေတာပိ ယံ ဥပသေဝန္တိ၊ တံ ပုရိသံ
နေယသသီလပညာသမန္တာဂတမ္ပိ တေသံ သဗ္ဗေသံ နောဒိနံ ဝိနာသနတော
ပုန တာယ သမ္ပတ္တိယာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ကုရမာနာ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ ဈာပေန္တိ။
ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဗလဝန္တော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ၊ ထာမဝန္တောပိ ဟာယရေ။
စက္ခုမာ အန္ဓကာ၊ ဟောန္တိ၊ မာတုဂါမဝသံ ဂတာ။

၁-အဂ္ဂိတ္တရပါဠိယံ တိကနိပါတေ န ဒိဿတိ၊ အံ ၁-၇၇-ဝိဇ္ဇေ ပန ဒွေ ဓမ္မာ အာဂတာ။

၂-ဥဿဒနိရယေသု (သျှာ)

၃-ပညဝန္တောပိ (က)

၄-အန္ဓိတာ (သီ)

ဂုဏဝန္တော နိဂ္ဂုဏာ ဟောန္တိ၊ ပညဝန္တောပိ ဟာယရေ။
ပမတ္တာ ဗန္ဓနေ သေန္တိ၊ မာတုဂါမဝသံ ဂတာ။

အဇ္ဈေနန္တ တပံ သီလံ၊ သစ္စံ စာဂံ သတိံ မတိံ။
အတ္တိန္ဒြိယံ ပမတ္တဿ၊ ပန္နဒူဘိဝံ တက္ကရာ။

ယသံ ကိတ္တိံ ဓိတိံ သူရံ၊ ဗာဟုသစ္စံ ပဇာနနံ။
ခေပယန္တိ ပမတ္တဿ၊ ကဋ္ဌပုဉ္ဇံ ပါဝကော”တိ။

ဧဝံ ဝတွာ မဟာသတ္တော “ဘာဂိနေယျောပိ မယာဝ ပေါသေတဗ္ဗော”တိ
မဟန္တေန သက္ကာရေန ဓိတရံ တဿေဝ ဒတွာ တံ ဩပရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌပေသိ။
သောပိ မာတုလဿ အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌဟိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသေနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မုဒုပါဏိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဣဒ္ဓပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၃)

အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခုမေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ ဓမ္မသဘံ အာနိတံ “သစ္စံ
ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု
ဣတ္ထိယော နာမေတာ ပေါရာဏကေ သုဒ္ဓသတ္တေပိ သံကိလေသေသု”န္တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အဘိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တော ရာဇာ အပုတ္တကော ဟုတွာ အတ္တနော
ဣတ္ထိယော “ပုတ္တပတ္တနံ ကရေထာ”တိ အာဟ။ တာ ပုတ္တေ ပတ္တေန္တိ။
ဧဝံ အဒ္ဓါနေ ဂတေ ဗောဓိသတ္တော မြဟ္မလောကာ စဝိတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ
ကုစ္ဆိသ္မိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ ဇာတမတ္တံ နှာပေတွာ ထညပါယနတ္တာယ ဓာတိယာ
အဒံသု။ သော ပါယမာနော ရောဒတိ၊ အထ နံ အညိဿာ အဒံသု။ မာတု-
ဂါမဟတ္ထဂတော နေဝ တုဏှိ ဟောတိ။ အထ နံ ဧကဿ ပါဒမူလိကဿ
အဒံသု၊ တေန ဂဟိတမတ္တောယေဝ တုဏှိ အဟောသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ

ပုရိသာဝံ တံ ဂဟေတွာ စရန္တိ။ ထညံ ပါယေန္တာ ဒုဟိတွာ ဝါ ပါယေန္တိ၊ သာဏိအန္တရေန ဝါ ထနံ မုခေ ဌပေန္တိ။ တေနဿ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရေတိ နာမံ ကရိံသု။ တဿ အပရာပရံ ဝဒ္ဓမာနဿပိ မာတုဂါမံ နာမ ဒဿေတုံ န သက္ကာ။ တေနဿ ရာဇာ ဝိသုယေဝ နိသဇ္ဇာဒိဋ္ဌာနာနိ ဈာနာဂါရဉ္စ ကာရေသိ။

သော တဿ သောဠသဝဿိကကာလေ စိန္တေသိ “မယံ အညော ပုတ္တော နတ္ထိ၊ အယံ ပန ကုမာရော ကာမေ န ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ရဇ္ဇမ္ပိ န ဣစ္ဆိဿတိ၊ ဒုလ္လဒ္ဓေါ ဝတ မေ ပုတ္တော”တိ။ အထ နံ ကော နစ္စဂီတဝါဒိတကုသလာ ပုရိသေ ပရိစရိတွာ အတ္တနော ဝသေ ကာတုံ ပဋိဗလာ တရုဏနာဋကိတ္ထိ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ ကိန္န၊ စိန္တေသိ”တိ အာဟ၊ ရာဇာ တံ ကာရဏံ အာစိက္ခိ။ ဟောတု ဒေဝ၊ အဟံ တံ ပလောဘေတွာ ကာမရသံ ဇာနာ- ပေဿာမီတိ။ သစေ မေ ပုတ္တံ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရံ ပလောဘေတုံ သက္ခိဿသိ၊ သော ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ တံ အဂ္ဂမဟေသီတိ။ သာ “မမေသော ဘာရော၊ တုမှေ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ ဝတွာ အာရက္ခမနုဿေ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “အဟံ ပစ္စုသသမယေ အာဂန္တာ အယုပုတ္တဿ သယနဋ္ဌာနေ ဗဟိ- ဈာနာဂါရေ ဌတွာ ဂါယိဿာမိ။ သစေ သော ကုဉ္ဇတိ၊ မယံ ကထေယျာထ၊ အဟံ အပဂစ္ဆိဿာမိ။ သစေ သုဏာတိ၊ ဝဏ္ဏံ မေ ကထေယျာထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိစ္ဆိံသု။

သာပိ ပစ္စုသကာလေ တသ္မိံ ပဒေသေ ဌတွာ တန္တိဿရေန ဂီတဿရံ၊ ဂီတဿရေန တန္တိဿရံ အနတိက္ကမိတွာ မရရေန သဒ္ဓေန ဂါယိ၊ ကုမာရော သုဏန္တောဝံ နိပဇ္ဇိ၊ ပုနဒိဝသေ စ အာသန္နဋ္ဌာနေ ဌတွာ ဂါယိတုံ အာဏာ- ပေသိ၊ ပုနဒိဝသေ ဈာနာဂါရေ ဌတွာ ဂါယိတုံ အာဏာပေသိ၊ ပုနဒိဝသေ အတ္တနော သမိပေ ဌတွာတိ ဧဝံ အနုက္ကမေနေဝ တဏှံ ဥပ္ပါဒေတွာ လောကဓမ္မံ သေဝိတွာ ကာမရသံ ဥတွာ “မာတုဂါမံ နာမ အညေသံ န ဒဿာမီ”တိ အသိံ ဂဟေတွာ အန္တရိထိံ ဩတရိတွာ ပုရိသေ အနုဗန္ဓန္တော ဝိစရိ။ အထ နံ ရာဇာ ဂါဟာပေတွာ တာယ ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ နဂရာ နိဟရာ- ပေသိ။ ဥဘောပိ အရညံ ပဝိသိတွာ အဓောဂင်္ဂံ ဂန္တာ ဧကသ္မိံ ပဿေ ဂင်္ဂံ၊ ဧကသ္မိံ သမုဒ္ဒံ ကတွာ ဥဘိန္နမန္တရေ အဿမပဒံ မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပယိံသု။ ကုမာရိကာ ပဏ္ဏသလာယံ နိသိဒိတွာ ကန္တမူလာဒိနိ ပစတိ၊ ဗောဓိသတ္တော အရညတော ဖလာဖလံ အာဟရတိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတေ သမုဒ္ဒဒီပကာ ဧကော တာပသော ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဓူမံ ဒိဿာ အဿမပဒေ ဩတရိ။ အထ နံ သာ “နိသီဒ၊ ယာဝ ပစ္စတိ”တိ နိသီဒါပေတွာ ဣတ္ထိကုတ္တေန ပလောဘေတွာ ဈာနာ စာဝေတွာ မြဟ္မစရိယမဿ အန္တရ-ဓာပေသိ။ သော ပက္ခဆိန္နကာကော ဝိယ ဟုတွာ တံ ဇဟိတုံ အသက္ကောန္တော သဗ္ဗဒိဝသံ တတ္ထေ ဝ ဌတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ ဝေဂေန သမုဒ္ဒါဘိ-မုခေါ ပလာယိ။ အထ နံ သော “ပစ္စာမိတ္တော မေ အယံ ဘဝိဿတိ”တိ အသိံ ဂဟေတွာ အနုဗန္ဓိ။ တာပသော အာကာသေ ဥပ္ပတနာကာရံ ဒဿေတွာ သမုဒ္ဒေ ပတိ။ ဗောဓိသတ္တော “ဧသ တာပသော အာကာသေနာဂတော ဘဝိဿတိ၊ ဈာနဿ ပရိဟိနတ္တာ သမုဒ္ဒေ ပတိတော၊ မယာ ဒါနိဿ အဝဿယေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဝေလန္တေ ဌတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၃၇။ အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိံ၊ သယံ^၁ အာဂမ္မ ဣဒ္ဓိယာ။
မိဿိဘာဝိ'တ္ထိယာ ဂန္တာ၊ သံသီဒသိ^၂ မဟဏ္ဏဝေ။

၃၈။ အာဝဇ္ဇနိ မဟာမာယာ၊ မြဟ္မစရိယဝိကောပနာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၉။ ယံ ဧတာ ဥပသေဝန္တိ၊ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒေါဝ သံဌာနံ၊ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ န''န္တိ။

တတ္ထ အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိန္တိ ဣမသ္မိံ ဥဒကေ အစလမာနေ အကမ္မ-မာနေ ဥဒကံ အနာမသိတွာ သယံ အာကာသေနဝ ဣဒ္ဓိယာ အာဂန္တာ။ မိဿိဘာဝိ'တ္ထိယာတိ လောကဓမ္မဝသေန ဣတ္ထိယာသဗ္ဗိံ မိဿိဘာဝံ။ အာဝဇ္ဇနိ မဟာမာယာတိ ဣတ္ထိယော နာမေတာ ကာမာဝဇ္ဇေန အာဝဇ္ဇနတော အာဝဇ္ဇနိ၊ အနန္တာဟိ ဣတ္ထိမာယာဟိ သမန္တာဂတတ္တာ မဟာမာယာ နာမ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ—

“မာယာ စေတာ မရိစိ စ၊ သောကော ရောဂေါ စုပဒ္ဒဝေါ။
ခရာ စ ဗန္ဓနာ စေတာ၊ မစ္စုပါသော ဂုဟာသယော။
တာသု ယော ဝိဿသေ ပေါသော၊ သော နရေသု နရာဓမော”တိ^၃။

ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနာတိ သေဋ္ဌစရိယဿ မေထုနဝိရတိဗြဟ္မစရိယဿ
ဝိကောပနာ။ သီဒန္တိတိဇ္ဈတ္တိယော နာမေတာ ဣသိနံ ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနေန
အပါယေသု သီဒန္တိ။ သေသံ ပုရိမနယေနော ယောဇေတဗ္ဗံ။

ဧတံ ပန ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ တာပသော သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဌိတော-
ယေဝ နဋ္ဌဇ္ဈာနံ ပုန ဥပ္ပါဒေတွာ အာကာသေန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ
ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ“အယံ တာပသော ဧဝံဘာရိကော သမာနော
သိဗ္ဗလိတူလံ ဝိယ အာကာသေန ဂတော၊ မယာပိ ဣမိနာ ဝိယ ဈာနံ
ဥပ္ပါဒေတွာ အာကာသေန စရိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော အဿမံ ဂန္ဓာ တံ ဣတ္ထိ
မနုဿပထံ နေတွာ “ဂစ္ဆ တွ”န္တိ ဥယျောဇေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ
မနုဉ္ဇေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ မာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏ-
ပရိကမ္ဘံ ကတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောက-
ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စူဠပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-မဟာပနာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၄)

ပနာဒေါ နာမ သော ရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္ဓော ဘဒ္ဒ-
ဇိတ္တေရဿာနဘာဝံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉ္စိ သမယေ သတ္တာ
သာဝတ္ထိယံ ဝဿံ ဝသိတွာ “ဘဒ္ဒဇိကုမာရဿ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမီ”တိ
ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော စာရိကံ စရမာနော ဘဒ္ဒိယနဂရံ ပတွာ ဇာတိယာ-
ဝနေ တယော မာသေ ဝသိ ကုမာရဿ ဉာဏပရိပါကံ အာဂမယမာနော။
ဘဒ္ဒဇိကုမာရော မဟာယသော အသီတိကောဋ္ဌိဝိဘဝဿ ဘဒ္ဒိယသေဋ္ဌိနော
ဧကပုတ္တကော။ တဿ တိဏ္ဍံ ဥတူနံ အနုစ္ဆရိကာ တယော ပါသာဒါ
အဟေသုံ။ ဧကေကသ္မိံ စက္ကာရော စက္ကာရော မာသေ ဝသတိ။ ဧကသ္မိံ
ဝသိတွာ နာဠကပရိဝုတော မဟန္တေန ယသေန အညံ ပါသာဒံ ဂစ္ဆတိ။
တသ္မိံ ခဏေ “ကုမာရဿ ယသံ ပဿိဿာမာ”တိ သကလနဂရံ သင်္ချာဘိ၊
ပါသာဒန္တရေ စက္ကာတိစက္ကာနိ မဗ္ဗာတိမဗ္ဗာနိ ဗန္ဓန္တိ။

သတ္တာ တယော မာသေ ဝသိတွာ “မယံ ဂစ္ဆာမာ”တိ နဂရဝါသီနံ အာရောစေသိ။ နာဂရာ “ဘန္တေ သွေ ဂမိဿတာ”တိ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတွာ နဂရမဇ္ဈေ မဏ္ဍပံ ကတွာ အလင်္ကရိတွာ အာသနာနိ ပညပေတွာ ကာလံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္တာ နိသီဒိ၊ မနုဿာ မဟာဒါနံ အဒံသု။ သတ္တာ နိဋ္ဌိတဘတ္တကိစ္စော မရုဿရေန အနုမောဒနံ အာရဘိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဘဒ္ဒဇိကုမာရောပိ ပါသာဒတော ပါသာဒံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ သမ္ပတ္တိဒဿ-နတ္ထာယ တံ ဒိဝသံ န ကောစိ အဂမာသိ၊ အတ္တနော မနုဿာဝ ပရိဝါရေသုံ။ သော မနုဿေ ပုစ္ဆိ “အညသ္မိံ” ကာလေ မယံ ပါသာဒတော ပါသာဒံ ဂစ္ဆန္တေ သကလနဂရံ သင်္ချာတိ၊ စက္ကာတိစက္ကာနိ မဇ္ဇာတိမဇ္ဇာနိ ဗန္ဓန္တိ၊ အဇ္ဇ ပန ဌပေတွာ မယံ မနုဿေ အညော ကောစိ နတ္ထိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ။ သာမိ သမ္ပာသမ္ပုဒ္ဓေါဇ္ဈမံ ဘဒ္ဒိယနဂရံ ဥပနိဿာယ တယော မာသေ ဝသိတွာ အဇ္ဇေဝ ဂမိဿတိ၊ သော ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ သကလနဂရဝါသီနောပိ တဿ ဓမ္မကထံ သုဏန္တိတိ။ သော “တေန ဟိ ဧထ၊ မယမ္ပိ သုဏိဿာမာ”တိ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတောဝ မဟန္တေန ပရိ-ဝါရေန ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတော ဓမ္မံ သုဏန္တော ဌိတောဝ သဗ္ဗကိလေသေ ခေပေတွာ အဂ္ဂဗလံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

သတ္တာ ဘဒ္ဒိယသေဌိံ အာမန္တေတွာ “မဟာသေဌိ ပုတ္တော တေ အလင်္ကတ-ပဋိယတ္တောဝ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော၊ တေနဿ အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ ဝါ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ မယံ ပုတ္တဿ ပရိနိဗ္ဗာ-နေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗာဇေထ နံ၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ စ ပန နံ ဂဟေတွာ သွေ အမှာကံ ဂေဟံ ဥပသင်္ကမေတိ။ ဘဂဝါ နိမန္တနံ အဓိဝါသေတွာ ကုလပုတ္တံ အာဒါယ ဝိဘာရံ ဂန္တာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဥပသမ္ပဒံ ဒါပေသိ။ တဿ မာတာပိတရော သတ္တာဟံ မဟာသက္ကာရံ ကရိံသု။ သတ္တာ သတ္တာဟံ ဝသိတွာ ကုလပုတ္တမာဒါယ စာရိကံ စရန္တော ကောဋိဂါမံ ပါပုဏိ။ ကောဋိဂါမဝါသီနော မနုဿာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒံသု။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနံ အာရဘိ။ ကုလပုတ္တော အနုမောဒနကရဏကာလေ ဗဟိဂါမံ ဂန္တာ “သတ္ထု အာဂတကာလေယေဝ ဥဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ ဂင်္ဂါတိတ္ထသမိပေ ကေသ္မိံ ရုမူက္ခလေ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိသီဒိ။ မဟလ္လကတ္တေရေသု အာဂစ္ဆန္တေသုပိ အနုဋ္ဌဟိတွာ သတ္ထု အာဂတကာလေယေဝ ဥဋ္ဌဟိ။ ပုထုဇ္ဇနာ ဘိက္ခု။ “အယံ ပုရေ ဝိယ ပဗ္ဗဇိတွာ မဟာထေရေ အာဂစ္ဆန္တေပိ ဒိသ္မာ န ဥဋ္ဌဟတိ”တိ ကုဇ္ဈိံသု။

ကောဠိဂါမဝါသိနော မနုဿာ နာဝါသဃံဘတေ ဗန္ဓိံသု။ သတ္ထာ နာဝါသဃံဘတေ ဌာတော “ကဟံ ဘဒ္ဒဇိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သေ ဘန္တေ ဣဝေဝါတိ။ ဧဟိ ဘဒ္ဒဇိ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကေနာဝံ အဘိရဟာတိ။ ထေရောပိ ဥပ္ပတိတော ကေနာဝါယ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဂင်္ဂါယ မဇ္ဈံ မဇ္ဈေ ဂတကာလေ သတ္ထာ အာဟ “ဘဒ္ဒဇိ တယာ မဟာပနာဒရာဇကာလေ အဇ္ဈာဝုတ္တပါသာဒေါ ကဟ”န္တိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိမုဂ္ဂေါ ဘန္တေတိ။ ပုထုဇ္ဇနာ ဘိက္ခု။ “ဘဒ္ဒဇိတ္ထေရော အညံ ဗျာကရေတိ”တိ အာဟံသု။ သတ္ထာ “တေန ဟိ ဘဒ္ဒဇိ သဗြဟ္မစာရိနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ။ တသ္မိံ ခဏေ ထေရော သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတော ဣဒ္ဓိဗလေန ဂန္တာ ပါသာဒထူပိကံ ပါဒဂုံလိယာ ဂဟေတွာ ပဉ္စဝိသတိယောဇနံ ပါသာဒံ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိ။ ဥပ္ပတိတော စ ပန ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဌိတာနံ ပါသာဒံ ဘိန္နိတော ပညာယိ။ သော ကေယောဇနံ ဒွိယောဇနံ တိယောဇနန္တိ ယာဝဝိသတိယောဇနာ ဥဒကတော ပါသာဒံ ဥက္ခိပိ။ အထဿ ပုရိမဘဝေ ဉာတကာ ပါသာဒလောဘေန မစ္ဆကစ္ဆပနာဂမဏ္ဍုကာ ဟုတွာ တသ္မိံယေဝ ပါသာဒေ နိဗ္ဗတ္တာ ပါသာဒေ ဥဋ္ဌဟန္တေ ပရိဝတ္တိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ ဥဒကေယေဝ ပတိံသု။ သတ္ထာ တေ ပတန္တေ ဒိသ္မာ “ဉာတကာ တေ ဘဒ္ဒဇိ ကိလမန္တိ”တိ အာဟ။ ထေရော သတ္ထု ဝစနံ သုတွာ ပါသာဒံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ပါသာဒေါ ယထာဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သတ္ထာ ပါရဂဝံ ဂတော။ အထဿ ဂင်္ဂါတိရေယေဝ အာသနံ ပညာပယိံသု၊ သော ပညတ္ထေ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ တရုဏသုရိယောဝိယ ရသ္မိယောမုဉ္ဇန္တော နိသီဒိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။ “ကသ္မိံ ကာလေ ဘန္တေ အယံ ပါသာဒေါ ဘဒ္ဒဇိတ္ထေရေန အဇ္ဈာဝုတ္တော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္ထာ “မဟာပနာဒရာဇကာလေ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာယံ သုရုစိ နာမ ရာဇာ အဟောသိ၊ ပုတ္တောပိ တဿ သုရုစိယေဝ၊ တဿ ပန ပုတ္တော မဟာပနာဒေါ နာမ အဟောသိ၊ တေ ဣမံ ပါသာဒံ ပဋိလဘိံသု။ ပဋိလဘတ္တာယ ပနဿ ဣဒံ ပုဗ္ဗကမ္မံ—ဒွေ ပိတာပုတ္တာ နဋ္ဌေဟိ စ ဥဒုဗ္ဗရဒါရူဟိ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဝသနပဏ္ဏသလံ ကရိံသု။ ဣမသ္မိံ ဇာတကေ သဗ္ဗံ အတိတဝတ္ထု ပကိဏ္ဏကနိပါတေ သုရုစိဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

သတ္ထာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၄၀။ “ပနာဒေါ နာမ သော ရာဇာ၊ ယဿ ယူပေါ သုဝဏ္ဏယော။
တိရိယံ သောဠသုဗ္ဗေဓော၊ ဥဒ္ဓမာဟု သဟဿဓာ။

၄၁။ သဟဿကဏ္ဍော သတဂေဏ္ဍု၊ ဇောလု ဟရိတာမယော။
အနစ္စံ တတ္ထ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ ဆ သဟဿာနိ သတ္တဓာ။

၄၂။ ဧဝမေတံ^၁ တဒါ အာသိ၊ ယထာ ဘာသသိ ဘဒ္ဒဇိ။
သက္ကော အဟံ တဒါ အာသိ၊ ဝေယျာဝစ္စကရော တဝါ”တိ။

တတ္ထ ယူပေါတိ ပါသာဒေါ။ တိရိယံ သောဠသုဗ္ဗေဓောတိ ဝိတ္တာရတော သောဠသကဏ္ဍပတိဝိတ္တာရော အဟောသိ။ ဥဒ္ဓမာဟု သဟဿဓာတိ ဥဗ္ဗေဓေန သဟဿကဏ္ဍဂမနမတ္တံ ဥစ္စော အဟု၊ သဟဿကဏ္ဍဂမနဂဏနာယ ပဉ္စဝိသတိယောဇနပ္ပမာဏံ ဟောတိ။ ဝိတ္တာရော ပနဿ အဠယောဇနမတ္တော^၂။

သဟဿကဏ္ဍော သတဂေဏ္ဍုတိ သော ပနေသ သဟဿကဏ္ဍုဗ္ဗေဓော ပါသာဒေါ သတဘူမိကော အဟောသိ။ ဇောလုတိ ဇေသဗ္ဗန္ဓော။ ဟရိတာမယောတိ ဟရိတမဏိပရိက္ခိတ္တော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “သမာလုဟရိတာမယော”တိ^၃ ပါဌော၊ ဟရိတမဏိမယေဟိ ဒွါရကဝါဂ္ဂဝါတပါနေဟိ သမန္ဓာဂတောတိ အတ္တော။ သမာလုတိ ကိရ ဒွါရကဝါဂ္ဂဝါတပါနာနံ နာမံ။ ဂန္ဓဗ္ဗာတိ နဋာ၊ ဆ သဟဿာနိ သတ္တဓာတိ ဆ ဂန္ဓဗ္ဗသဟဿာနိ သတ္တဓာ ဟုတွာ တဿ ပါသာဒဿ သတ္တသု ဌာနေသု ရညော ရတိဇနနတ္ထာယ နစ္စိသ္မုတိ အတ္တော။ တေ ဧဝံ နစ္စန္ဒာပိ ရာဇာနံ ဟာသေတုံ နာသက္ခိသု၊ အထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒေဝနဋံ ပေသေတွာ သမဇ္ဇိ ကာရေသိ၊ တဒါ မဟာပနာဒေါ ဟသိ။

ယထာ ဘာသသိ ဘဒ္ဒဇိတိ ဘဒ္ဒဇိတ္ထေရေန ဟိ “ဘဒ္ဒဇိ တယာ မဟာပနာဒရာဇကာလေ အဇ္ဈာဝုတ္တပါသာဒေါ ကဟ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိမုဂ္ဂေါ ဘန္ဓေ”တိ ဝဒန္တေန တသ္မိံ ကာလေ အတ္တနော အတ္ထာယ တဿ ပါသာဒဿ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေါ စ မဟာပနာဒရာဇဘာဝေါ စ ဘာသိတော ဟောတိ။ တံ ဂဟေတွာ သတ္တာ “ယထာ တံ ဘဒ္ဒဇိ ဘာသသိ၊ တဒါ ဧတံ တထေဝ အဟောသိ၊ အဟံ တဒါ တဝ ကာယဝေယျာဝစ္စကရော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အဟောသိ”န္တိ အာဟ။ တသ္မိံ ခဏေ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနိက္ကန္တိ အဟေသုံ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မဟာပနာဒေါ ရာဇာ ဘဒ္ဒဇိ အဟောသိ၊ သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာပနာဒဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ခုရပ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၅)

ဒိသွာ ခုရပ္ပေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဩဿဠဝိရိယံ ဘိက္ခု၊ အာရဟန္တ ကထေသိ။ တဉ္စိ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု၊ ဩဿဠဝိရိယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု၊ ကသွာ ဧဝံ တံ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိရိယံ ဩဿဇိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနိယျာနိကဋ္ဌာနေပိ ဝိရိယံ ကရိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ အဋ္ဌဝိအာရက္ခကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ပဉ္စပုရိသသတပရိဝါရော အဋ္ဌဝိအာရက္ခကေသု သဗ္ဗဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကသ္မိံ ဂါမေဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဘတိံ ဂဟေတွာ မနုဿေ အဋ္ဌဝိံ အတိက္ကာမေတိ။ အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ ဗာရာဏသေယျကော သတ္ထဝါဟပုတ္တော ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ တံ ဂါမံ ပတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သမ္မ သဟဿံ ဂဟေတွာ မံ အဋ္ဌဝိံ အတိက္ကာမေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာရူ”တိ တဿ ဟတ္ထတော သဟဿံ ဂဏှိ၊ ဘတိံ ဂဏှန္တောယေဝ တဿ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိ။ သော တံ အာဒါယ အဋ္ဌဝိံ ပါဝိသိ၊ အဋ္ဌဝိမဇ္ဈေ ပဉ္စသတာ စောရာ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ စောရေ ဒိသွာဝ သေသပုရိသာ ဥရေန နိပဇ္ဇိံသု၊ အာရက္ခကဇေဋ္ဌကော ဧကောဝနဒန္တော ဝဂ္ဂန္တော ပဟရိတွာ ပဉ္စသတေပိ စောရေ ပလာပေတွာ သတ္ထဝါဟပုတ္တံ သောတ္ထိနာ ကန္တာရံ တာရေသိ။

သတ္ထဝါဟပုတ္တော ပရကန္တာရေ သတ္တံ နိဝေသေတွာ အာရက္ခကဇေဋ္ဌကံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘောဇေတွာ သယမ္ပိ ဘုတ္တပါတရာသော သုခနိဿိန္တော တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော “သမ္မ တထာဒါရုဏာနံ စောရာနံ အာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ အဝတ္ထရဏကာလေ ကေန န ခေါ တေ ကာရဏေန စိတ္တတြာသမတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပန္တ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “ဒိသ္မာ ခုရပ္ပေ ဓနဝေဂနန္တေ၊
ခဂ္ဂေ ဂဟိတေ တိဓိဏေ တေလဓောတေ။
တသ္မိံ ဘယသ္မိံ မရဏေ ဝိယူဋ္ဌေ၊
ကသ္မာ နု တေ နာဟု ဆန္ဒိတတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ ဓနဝေဂနန္တေတိ ဓနဝေဂေန ဝိဿဋ္ဌေ။ ခဂ္ဂေ ဂဟိတေတိ ထရု-
ဒဏ္ဍေဟိ သုဂဟိတေ ခဂ္ဂေ။ မရဏေ ဝိယူဋ္ဌေတိ မရဏေ ပစ္စုပ္ပိတေ။ ကသ္မာ
နု တေ နာဟုတိ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန နာဟောသိ။ ဆန္ဒိတတ္ထန္တိ သရီရ-
စလနံ။

တံ သုဘွာ အာရက္ခကဇေဋ္ဌကော ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၄၄။ “ဒိသ္မာ ခုရပ္ပေ ဓနဝေဂနန္တေ၊
ခဂ္ဂေ ဂဟိတေ တိဓိဏေ တေလဓောတေ။
တသ္မိံ ဘယသ္မိံ မရဏေ ဝိယူဋ္ဌေ၊
ဝေဒံ အလတ္ထံ ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ။

၄၅။ သော ဝေဒဇာတော အဇ္ဈဘဝိံ အမိတ္တေ၊
ပုဗ္ဗေဝ မေ ဇိဝိတ’မာသိ စတ္ထံ။
န ဟိ ဇိဝိတေ အာလယံ ကုဗ္ဗမာနော၊
သုရော ကယိရာ သုရကိစ္စံ ကဒါဓိ”တိ။

တတ္ထ ဝေဒံ အလတ္ထန္တိ တုဋ္ဌိဉ္ဇေဝ သောမနဿဉ္ဇ ပဋိလဘိံ။ ဝိပုလန္တိ ဗဟုံ။
ဥဋ္ဌာရန္တိ ဥတ္တမံ။ အဇ္ဈဘဝိန္တိ ဇိဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ အဘိဘဝိံ။ ပုဗ္ဗေဝ မေ
ဇိဝိတ’မာသိ စတ္ထန္တိ မယာ ပုဗ္ဗေဝ တဝ ဟတ္ထတော ဘတိံ ဂဏှန္တေနေဝ
ဇိဝိတံ စတ္ထမာသိ။ န ဟိ ဇိဝိတေ အာလယံ ကုဗ္ဗမာနောတိ ဇိဝိတသ္မိပ္ပိ
နိကန္တိံ ကုရမာနော ပုရိသကိစ္စံ ကဒါဓိပိ န ကရေတိ။

ဧဝံ သော သရဝဿေ ဝဿန္တေ ဇိဝိတနိကန္တိယာ ဝိဿဋ္ဌတ္တာ အတ္တနာ
သုရကိစ္စဿ ကတဘာဝံ ဉ္ဈပေတွာ သတ္ထဝါဟပုတ္တံ ဥယျောဇေတွာ သကဂါမ-
မေဝ ပစ္စာဂန္တာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဩဿဋ္ဌဝီရိယော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ အာရက္ခကဇေဋ္ဌကော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ခုရပ္ပဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၆)

ယေနာသိ ကိသိယာ ပဏ္ဍုတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာဝတ္ထိယံ အညတရံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကာ အဘိရူပါ ဣတ္ထိ ဧကံ အဘိရူပံ ကုဋုမ္ဗိကံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟောသိ။ သကလာသရီရံ ဈာယမာနော ဝိယဿာ အပ္ပန္နရေ ကိလေသဂ္ဂိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သာနေဝ ကာယဿာဒံ လဘိ၊ န စိတ္တဿာဒံ၊ ဘတ္တမ္ဗိဿာ န ရုစ္စိ၊ ကေဝလံ မဇ္ဈကအဋ္ဌနိ ဂဟေတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဥပဋ္ဌာယိကာ စ သဟာယိကာ စ ပုစ္ဆိသု “ကိံ န ခေါတုံ ကမ္မမာနစိတ္တာ အဋ္ဌနိ ဂဟေတွာ နိပန္နာ၊ ကိံ တေ အဇာသုက”န္တိ။ သာ ဧကံ ဒွေ ဝါရေ အကထေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ တာ သမဿာသေတွာ “တုံ မာ စိန္တယိ၊ မယံ တံ အာနေဿာမာ”တိ ဝတွာ ဂန္တာ ကုဋုမ္ဗိကေန သဒ္ဓိံ မန္တေသုံ၊ သော ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော အဓိဝါသေသိ။ တာ “အသုကဒိဝသေ အသုကဝေလာယံ အာဂစ္ဆာ”တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဂန္တာ တဿာ အာရောစေသုံ။ သာ အတ္တနော သယနဂစ္ဆံ သဇ္ဇေတွာ အတ္တာနံ အလင်္ကရိတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိသိန္တာ တသ္မိံ အာဂန္တာ သယနေကဒေသေ နိသိန္ဓေ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣမဿ ဂရုကံ အကတွာ ဣဒါနေဝ ဩကာသံ ကရိဿာမိ၊ ဣဿရိယံ မေ ပရိဟာယိဿတိ၊ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဩကာသကရုဏံ နာမ အကာရုဏံ၊ အဇ္ဇ နံ မင်္ဂံ ကတွာ အညသ္မိံ ဒိဝသေ ဩကာသံ ကရိဿာမိ”တိ။ အထ နံ ဟတ္ထဂဟဏာဒိဝသေန ကေဋ္ဌိံ ကာတုံ အာရဒ္ဓံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “အပေဟိ အပေဟိ၊ န မေ တယာ အတ္ထော”တိ နိဗ္ဗန္တေသိ။ သော ဩသက္ကိတွာ လဇ္ဇိတော ဥဋ္ဌာယ အတ္တနော ဂေဟမေဝ ဂတော။

ဣတရာ ဣတ္ထိယော တာယ တထာ ကတဘာဝံ ဥတွာ ကုဋုမ္ဗိကေ နိက္ခန္တေ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု “တုံ တေသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အာဟာရံ ပဋိက္ခိပိတွာ နိပဇ္ဇိ၊ အထ နံ မယံ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတွာ အာနယိမှ၊ တဿ ကဿာ ဩကာသံ န အကာသိ”တိ။ သာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဣတရာ “တေန ဟိ ပညာယိဿသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိသု။ ကုဋုမ္ဗိကော ပုန နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ။ သာ တံ အလဘမာနာ နိရာဟာရာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိ။ ကုဋုမ္ဗိကော တဿာ မတဘာဝံ ဥတွာ ဗဟုံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ အာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိတွာ သတ္တာရာ စ “ကိံ န ခေါ ဥပါသက န ပညာယသိ”တိ ပုစ္ဆိတေ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “သွာဟံ ဘန္တေ ဧတ္တကံ ကာလံ လဇ္ဇာယ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ နာဂတော”တိ အာဟ။ သတ္တာ

“န ဥပါသက ဣဒါနေဝေသာ ကိလေသဝသေန တံ ပက္ခောသာပေတွာ အာဂတကာလေ တံ ဩကာသံ အကတွာ လဇ္ဇာပေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပန ပဏှိတေသု ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ပက္ခောသာပေတွာ အာဂတကာလေ ဩကာသံ အကတွာ ကိလမေတွာဝ ဥယျောဇေသိ”တိ^၁ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သိန္ဓဝကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝေါ နာမ ဟုတွာ တဿ မင်္ဂလအသော အဟောသိ။ အဿဂေါပကာ တံ နေတွာ ဂင်္ဂါယံ နှာပေန္တိ။ အထ နံ ဘဒ္ဒလီ၊ နာမ ဂဠာဘီ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ကိလေသဝသေန ကမ္မမာနာ နေဝ တိဏံ ခါဒိ၊ န ဥဒကံ ပိဝိ၊ ပရိသုဿိတွာ ကိသာ အဋ္ဌိစမ္မမတ္တာ အဟောသိ။ အထ နံ ပုတ္တော ဂဠာဘပေါတကော မာတရံ ပရိသုဿမာနံ ဒိသွာ “ကိ” န ခေါ တံ အဗ္ဗ နေဝ တိဏံ ခါဒသိ၊ န ဥဒကံ ပိဝသိ၊ ပရိသုဿိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ကမ္မမာနာ နိပဇ္ဇသိ၊ ကိံ တေ အဗာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာ အကထေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနာ တမတ္တံ ကထေသိ။ အထ နံ ပုတ္တော သမဿာသေတွာ “အဗ္ဗ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ တံ အာနေဿာမိ”တိ ဝတွာ ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝဿ နှာယိတုံ အာဂတကာလေ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ မယံ မာတာ တုမေသု ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ နိရာဟာရာ သုဿိတွာ မရိဿတိ၊ ဇီဝိတဒါနမဿာ ဒေထာ”တိ အာဟ။ “သာဓု တာတ ဒဿာမိ၊ အဿဂေါပကာ မံ နှာပေတွာ ထောကံ ဂင်္ဂါတီရေ ဝိစရဏတ္ထာယ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ တံ မာတရံ ဂဟေတွာ တံ ပဒေသံ ဟေ”တိ။ သော ဂန္တော မာတရံ အာနေတွာ တသ္မိံ ပဒေသေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဧကမန္တံ ပဋိစ္ဆန္တော အဋ္ဌာသိ။

အဿဂေါပကာပိ ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝံ တသ္မိံ ဌာနေ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သော တံ ဂဠာဘိံ ဩလောကေတွာ ဥပသင်္ကမိ။ အထ သာ ဂဠာဘိံ တသ္မိံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော သရိရံ ဥပသိဉ်မာနေ “သစာဟံ ဂရံ အကတွာ အာဂတက္ခဏေယေဝဿ ဩကာသံ ကရိဿာမိ၊ ဧဝံ မေ ယသော စ ဣဿရိယဉ္စ ပရိဟာယိဿတိ၊ အနိစ္စမာနာ ဝိယ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ သိန္ဓဝဿ ဟေဋ္ဌာဟနုကေ ပါဒေန ပဟရိတွာ ပလာယိ၊ ဒန္တမူလမဿ ဘိဇ္ဇိတွာ ဂတကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝေါ “ကော မေ ဧတာယ အတ္တော”တိ လဇ္ဇိတော တတောဝ ပလာယိ။ သာ ဝိပ္ပုဋိသာရိနိ ဟုတွာ တတ္ထေဝ ပတိတွာ သောစမာနာ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ပုတ္တော ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၆။ “ယေနာသိ ကိသိယာ ပဏ္ဍု၊ ယေန ဘတ္တံ န ရုစ္ဆတိ။
အယံ သော အာဂတော ဘတ္တာ၊ ကဿ ဒါနိ ပလာယသီ”တိ။

တတ္ထ ယေနာတိ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ ယေန ကာရဏဘူတေန။
ပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဂဠာဘိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “သစေ၊ ပနာ’ဒိကေနော၊ သန္တဝေါ နာမ ဇာယတိ။
ယသော ဟာယတိ ဣတ္ထိနံ၊ တဿ တာတ ပလာယ’ဟ”န္တိ။

တတ္ထ အာဒိကေနောတိ အာဒိတောဝ ပဌမမေဝ။ သန္တဝေါတိ မေထုန-
ဓမ္မသံယောဂဝသေန မိတ္တသန္တဝေါ။ ယသော ဟာယတိ ဣတ္ထိနံ တာတ
ဣတ္ထိနံ ဂရုကံ အကတွာ အာဒိတောဝ သန္တဝံ ကုရုမာနာနံ ယသော
ဟာယတိ၊ ဣဿရိယဂမ္ဘိတဘာဝေါ ပရိဟာယတိတိ။ ဧဝံ သာ ဣတ္ထိနံ
သဘာဝံ ပုတ္တဿ ကထေသိ။

တတိယဂါထံ ပန သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ အာဟ—

၄၈။ “ယသဿိနံ ကုလေ ဇာတံ၊ အာဂတံ ယာ န ဣစ္ဆတိ။
သောစတိ စိရရတ္တာယ၊ ဝါတဂ္ဂ’မိဝ ဘဒ္ဒလိ”တိ။

တတ္ထ ယသဿိနံ ယသသမ္ဗန္တံ။ ယာ န ဣစ္ဆတိတိ ယာ ဣတ္ထိ တထာရူပံ
ပုရိသံ န ဣစ္ဆတိ။ စိရရတ္တာယာတိ စိရရတ္တံ၊ ဒီဃမဒ္ဓါနန္တိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ဘိကော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဂဠာဘိ သာ ဣတ္ထိ အဟောသိ၊ ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝေါ ပန
အဟေမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဝါတဂ္ဂသိန္ဓဝဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကက္ကဋ္ဌကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၇)

သိနီ ဖိဂေါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဣတ္ထိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုဋုမ္ပိကော အတ္တနော ဘရိယံ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓါရသောဓနတ္ထာယ^၁ ဇနပဒံ ဂန္ဓာ ဥဒ္ဓါရံ သောတွေော^၂ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ စောရေဟိ ဂဟိတော။ ဘရိယာ ပနဿ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ ဒဿနီယာ၊ စောရဇေဋ္ဌကော တဿာ သိနေဟေန ကုဋုမ္ပိကံ မာရေတုံ အာရဘိ။ သာ ပန ဣတ္ထိံ သီလဝတီ အာစာရသမ္ပန္နာ ပတိဒေဝတာ၊ သာ စောရဇေဋ္ဌကဿ ပါဒေသု နိပတိတွာ “သမိ သစေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ၊ မာ မယံ သာမိကံ မာရေဟိ။ သစေ မာရေသိ၊ အဟမ္ပိ ဝိသံ ဝါ ခါဒိတွာ နာသဝါတံ ဝါ သန္ဓိရုတ္တိတွာ မရိဿာမိ၊ တယာ ပန သဒ္ဓိံ^၃ န ဂမိဿာမိ၊ မာ မေ အကာရဏေန^၄ သာမိကံ မာရေဟိ”တိ ယာစိတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ သောတ္ထိနာ သာဝတ္ထိံ ပတွာ ဇေတဝန-
 ပိဋ္ဌိဝိဟာရေန ဂစ္ဆန္တော “ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ခန္ဓိဿာမာ”တိ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ တေ သတ္တာရာ “ကဟံ ဂတတ္ထ ဥပါသကာ”တိ ပုဋ္ဌာ “ဥဒ္ဓါရသောဓနတ္ထာယာ”တိ အာဟံသု။ “အန္တရာမဂ္ဂေ ပန အာရောဂျေန အာဂတတ္တာ”တိ ပုတ္တေ ကုဋုမ္ပိကော အာဟ “အန္တရာမဂ္ဂေ နော ဘန္တေ စောရာ ဂဏှိံသု၊ တဠေသာ မံ မာရိယမာနံ စောရဇေဋ္ဌကံ ယာစိတွာ မောစေသိ၊ ဣမံ နိဿာယ မယာ ဇိဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ။ သတ္တာ “န ဥပါသက ဣဒါနေဝေတာယ ဧဝံ တုယံ ဇိဝိတံ ဒိန္နံ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာနမ္ပိ ဇိဝိတံ အဒါသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဟိမဝန္တေ မဟာ-
 ဥဒကရဟဒေါ၊ တတ္ထ မဟာသုဝဏ္ဏကက္ကဋ္ဌကော အဟောသိ။ သော တဿ နိဝါသဘာဝေန “ကုဋ္ဌိရဒဟော”တိ ပညာယိတ္ထ။ ကက္ကဋ္ဌကော မဟာ
 အဟောသိ ခလမဏ္ဍလပ္ပမာဏော၊ ဟတ္ထိ ဂဟေတွာ ဝဓိတွာ ခါဒတိ။ ဟတ္ထိ
 တဿ ဘယေန တတ္ထ ဩတရိတွာ ဂေါစရံ ဂဏှိတုံ န သက္ကောန္တိ။ တဒါ ဗောဓိ-
 သက္ကော ကုဋ္ဌိရဒဟံ ဥပနိဿာယ ဝသမာနံ ဟတ္ထိယူထဇေဋ္ဌကံ ပဋိစ္စ ကရေ-
 ကုယာ^၅ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ အထဿ မာတာ “ဂဗ္ဘံ ရက္ခိဿာမိ”တိ အညံ
 ပဗ္ဗတပ္ပဒေသံ ဂန္ဓာ ဂဗ္ဘံ ရက္ခိတွာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော အနုက္ကမေန ဝိညတံ

၁-ဥဒ္ဓါရသောဓနတ္ထာယ (သိ၊ ဣ)	၂-သောတွေော (သိ၊ ဣ)
၃-သဒ္ဓိ (သိ၊ ဣ)	၄-ကဏေရုယာ (သိ၊ ဣ)

ပတ္တော မဟာသရီရော ထာမသမ္ပန္နော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော အဉ္စနပဗ္ဗတော ဝိယ အဟောသိ။ သော ကောယ ကရေဏုယာ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေတွာ “ကက္ကဋကံ ဂဏိဿာမီ”တိ အတ္တနော ဘရိယဉ္စ မာတရဉ္စ အာဒါယ တံ ဟတ္ထိယူထံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပိတရံ ပဿိတွာ “တာတ အဟံ ကက္ကဋကံ ဂဏိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ ပိတာ “န သက္ခိဿသိ တာတာ”တိ ဝါရေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝဒန္တံ “တွညေဝ ဇာနိဿသိ”တိ အာဟ။

သော ကုဠိရဒဟံ ဥပနိဿာယ ဝသန္တေ သဗ္ဗဝါရဏေ သန္နိပါတေတွာ သဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ ဒဟသမိပံ ဂန္တော “ကိံ သော ကက္ကဋကော ဩတရဏကာလေ ဂဏှာတိ၊ ဥဒါဟု ဂေါစရံ ဂဏှနကာလေ၊ ဥဒါဟု ဥတ္တရဏကာလေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဥတ္တရဏကာလေ”တိ သုတွာ “တေန ဟိ တုမှေ ကုဠိရဒဟံ ဩဟရိတွာ ယာဝဒတ္ထံ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ပဌမံ ဥတ္တရထ၊ အဟံ ပစ္ဆတော ဘဝိဿာမီ”တိ အာဟ။ ဝါရဏာ တထာ ကရိံသု။ ကုဠိရော ပစ္ဆတော ဥတ္တရန္တံ ဗောဓိသတ္ထံ မဟာသဏ္ဌာသေန ကမ္မာရော လောဟသလာကံ ဝိယ အဋ္ဌဒ္ဓယေန ပါဒေ ဒဠိံ ဂဏှိ၊ ကရေဏုကာ ဗောဓိသတ္ထံ အဝိဇဟိတွာ သမိပေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော အာကမုန္တော ကုဠိရံ စာလေတုံ နာသက္ခိ၊ ကုဠိရော ပန တံ အာကမုန္တော အတ္တနော အဘိမုခံ ကရေတိ။ သော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ၊ သဗ္ဗေ ဝါရဏာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ကောဉ္စနာဒံ ကတွာ မုတ္တကရိသံ စဇမာနာ ပလာယိံသု၊ ကရေဏုကာပိဿ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တိ ပလာယိတုံ အာရဘိ။

အထ နံ သော အတ္တနော ဗဒ္ဓဘာဝံ သညာပေတွာ တဿာ အပလာယနတ္ထံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “သိရိ မိဂေါ အာယတစက္ခုနေတ္တော၊
အဋ္ဌိတ္တစော ဝါရိသယော အလောမော။
တေနာ’ဘိဘူတော ကပဏံ ရုဒါမိ၊
မာ ဟေဝ မံ ပါဏသမံ ဇဟေယျာ”တိ။

တတ္ထ သိရိ မိဂေါတိ သိရိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မိဂေါ။ ဦးဟိ အဋ္ဌေဟိ သိင်္ဂကိစ္စံ သာဓေန္တေဟိ ယုတ္တတာယ သိရိတိ အတ္တော။ မိဂေါတိ ပန သဗ္ဗပါဏသင်္ဂါဟကဝသေန ဣမ ကုဠိရော ဝုတ္တော။ အာယတစက္ခုနေတ္တောတိ ဧတ္ထ ဒဿနဋ္ဌေန စက္ခု၊ နယနဋ္ဌေန နေတ္တံ၊ အာယတာနိ စက္ခုသင်္ခါတာနိ

နေတ္တာနိ အဿာတိ အာယတစက္ခုနေတ္တော၊ ဒိဃအင်္ဂါတိ အတ္တော။ အဋ္ဌိ-
မေဝဿ တစကိစ္စံ သာဓေတိတိ အဋ္ဌိတ္တစော။ တေနာ'ဘိဘူတောတိ တေန
မိဂေန အဘိဘူတော အဇ္ဈောတ္တတော နိစ္စလံ ဂဟိတော ဟုတွာ။ ကပဏံ
ရုဒါမိတိ ကာရုညပ္ပတ္တော ဟုတွာ ရုဒါမိ ဝိရဝါမိ။ မာ ဟေဝ မန္တိ မံ ဝေရူပံ
ဗျသနပ္ပတ္တံ အတ္တနော ပါဏသမံ ပိယသမိကံ တံ မာ ဟေဝ ဇဟိတိ။

အထ သာ ကရေဏုကာ နိဝတ္တိတွာ တံ အဿာသယမာနာ ဒုတိယံ
ဂါထမာဟ—

၅၀။ “အယျ န တံ ဇဟိဿာမိ၊ ကုဉ္ဇရံ သဋ္ဌိဟာယနံ။
ပထဗျာ စာတုရန္တာယ၊ သုပ္ပိယော ဟောသိ မေ တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ သဋ္ဌိဟာယနန္တိ ဇာတိယာ သဋ္ဌိဝဿကာလသ္မိပ္ပိ ကုဉ္ဇရာ ထာမေန
ပရိဟာယန္တိ၊ သာ အဟံ ဧဝံ ထာမဟိနံ ဣမံ ဗျသနံ ပတ္တံ တံ န ဇဟိဿာမိ၊
မာ ဘာယိ၊ ဣမိဿာ ဟိ စတုသု ဒိသာသု သမုဒ္ဒံ ပတွာ ဌိတာယ စာတုရန္တာယ
ပထဝိယာ တံ မယံ သုဋ္ဌု ပိယောတိ။

အထ နံ သန္တုေတွာ “အယျ ဣဒါနိ တံ ကုဉ္ဇရေန သဋ္ဌိ” ထောက် ကထာ-
သလ္လာပံ လဘမာနာ ဝိဿဇ္ဇာပေဿာမီ”တိ ဝတွာ ကုဉ္ဇရံ ယာစမာနာ
တတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၁။ “ယေ ကုဉ္ဇရာ သမုဒ္ဒသ္မိ၊ ဂင်္ဂါယ ယမုနာယ” စ။
တေသံ တံ ဝါရိဇော သေဋ္ဌော၊ မုဉ္ဇ ရောဒန္တိယာ ပတိ”န္တိ။

တဿတ္တော—ယေ သမုဒ္ဒေ ဝါ ဂင်္ဂါယ ဝါ ယမုနာယ ဝါ ကုဉ္ဇရာ၊ သဗ္ဗေသံ
ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ စ မဟန္တတ္တေန စ တွမေဝ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ တေန တံ
ယာစာမိ၊ မယံ ရောဒမာနာယ သာမိကံ မုဉ္ဇာတိ။

ကုဉ္ဇရော တဿာ ကထယမာနာယ ဣတ္ထိသဒ္ဓေ နိမိတ္တံ ဂဟေတွာ
အာကမ္ဘိယမာနသော^၂ ဟုတွာ ဝါရဏဿ ပါဒတော အဋ္ဌေ ဝိနိဝေဋ္ဌေန္တော
“အယံ ဝိဿဋ္ဌော ဣဒံ နာမ ကရိဿတိ”တိ န ကိဉ္စိ အညာသိ။ အထ
နံ ဝါရဏော ပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိယံ အက္ကမိ၊ တာဝဒေဝ အဋ္ဌိနိ ဘိဇ္ဇိံသု။
ဝါရဏော တုဋ္ဌရဝံ ရဝိ၊ သဗ္ဗေ ဝါရဏာ သန္တိပတိတွာ ကုဉ္ဇရံ နိဟရိတွာ
မဟိတလေ ဌပေတွာ မဒ္ဒန္တာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏမကံသု။ တဿ ဒွေ အဋ္ဌာ သရိ-
ရတော ဘိဇ္ဇိတွာ ဧကမန္တေ ပတိံသု။ သော စ ကုဉ္ဇရဒဟော ဂင်္ဂါယ

ကောဗဒ္ဓေါ၊ ဂင်္ဂါယ ပူရဏကာလေ ဂင်္ဂေဒကေန ပူရတိ၊ ဥဒကေ မဒ္ဓိဘူတေ ဒဟတော ဥဒကံ ဂင်္ဂံ ဩတရတိ။ အထ ဒွေပိ တေ အဋ္ဌာ ဥပ္ပဝိတွာ ဂင်္ဂါယ ဝုယှိံသု။ တေသု ဧကော သမုဒ္ဓံ ပါဝိသိ၊ ဧကံ ဒသဘာတိကရာဇာနော ဥဒကေ ကိဋ္ဌမာနာ လဘိတွာ အာဠိဂံ နာမ မုဒိဂံ အကံသု။ သမုဒ္ဓံ ပန ပဝိဋ္ဌံ အသုရာ ဂဟေတွာ အာလမ္ပရံ နာမ ဘေရိံ ကာရေသုံ။ တေ အပရဘာဂေ သက္ကေန သင်္ဂါမေ ပရာဇိတာ တံ ဆဇ္ဇေတွာ ပလာယိံသု၊ အထ နံ သက္ကော အတ္တနော အတ္တာယ ဂဏှာပေသိ။ “အာလမ္ပရမေသော ဝိယ ထနတိ”တိ တံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥဘော ဇယမ္ပတိကာ သောတာ-ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ကရေဏုကာ အယံ ဥပါသိကာ အဟောသိ၊ ဝါရဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကက္ကဋကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၈)

ယော ဝေ သဗ္ဗသမေတာနန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပဒေ အညတရံ ဥယျာနပါလပုတ္တံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ သတ္တာ ကိရ ဝုတ္ထဝဿော ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏာဂိရိဇနပဒေ စာရိကံ စရိ။ အထေကော ဥပါသကော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ နိမန္တေတွာ ဥယျာနေ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကေဟိ သန္တပေတွာ “အယျာ ဥယျာနစာရိကံ စရိတုကာမာ ဣမိနာ ဥယျာနပါလေန သဒ္ဓိံ စရန္တူ”တိ ဝတွာ “အယျာနံ ဖလာဖလာနိ ဒဒေယျာသိ”တိ ဥယျာနပါလံ အာဏာပေသိ။ ဘိက္ခု စရမာနာ ဧကံ ဆိဒ္ဓဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ဌာနံ ဆိဒ္ဓံ ဝိရဋ္ဌရက္ခံ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ အထ နေသံ ဥယျာနပါလော အာစိက္ခိ “ဧကော ကိရ ဥယျာနပါလပုတ္တော ဥပရောပကေသု ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တော ‘မူလပ္ပမာဏေန အာသိဉ္စိဿာမီ’တိ ဥပ္ပါဋေတွာ မူလပ္ပ-မာဏေန ဥဒကံ အာသိဉ္စိ၊ တေန တံ ဌာနံ ဆိဒ္ဓံ ဇာတ”န္တိ။ ဘိက္ခု သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သော ကုမာရကော အာရာမဒူသကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဝိဿသေန နာမ ရညေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဥဿဝေ ယုဋ္ဌေ ဥယျာနပါလော “ဥဿဝံ ကိဋ္ဌိဿာမိ”တိ ဥယျာနဝါသိနော မက္ကဋ္ဌေ အာဟ “ဣဒံ ဥယျာနံ တုမှာကံ ဗဟူပကာရံ၊ အဟံ သတ္တာဟံ ဥဿဝံ ကိဋ္ဌိဿာမိ၊ တုမှေ သတ္တ ဒိဝသေ ဥပရောပကေသု ဥဒကံ အာသိဉ္စိယာ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ သု။ သော တေသံ စမ္မသုဋ္ဌကေ ဒတွာ ပက္ကာမိ။ မက္ကဋ္ဌာ ဥဒကံ အာသိဉ္စိန္တာ ဥပရောပကေသု အာသိဉ္စိ သု။ အထ နေ မက္ကဋ္ဌဇေဋ္ဌကော အာဟ “အာဂမေထတာဝ၊ ဥဒကံ နာမ သဗ္ဗကာလံ ဒုလ္လဘံ၊ တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဥပရောပကေ ဥပ္ပါဋေတွာ မူလပ္ပမာဏံ ဥတွာ ဒိဃ-မူလကေသု ဗဟုံ၊ ရဿမူလကေသု အပ္ပံ ဥဒကံ သိဉ္စိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ ဝတွာ ဧကစ္စေ ဥပရောပကေ ဥပ္ပါဋေတွာ ဝစ္ဆန္တိ၊ ဧကစ္စေ တေ ရောပေတွာ ဥဒကံ သိဉ္စန္တိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီယံ ဧကဿ ကုလဿ ပုတ္တော အဟောသိ၊ သော ဧကနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဥယျာနံ ဝန္တာ တေ မက္ကဋ္ဌေ တထာ ကရေန္တေ ဒိဿာ “ကော တုမှေ ဧဝံ ကာရေတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝါနရဇေဋ္ဌကော”တိ ဝုတ္တေ “ဇေဋ္ဌကဿ တာဝ ဝေါအယံ ပညာ၊ တုမှာကံ ပန ကိဒိသိ ဘဝိဿတိ”တိ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဣမံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၂။ “ယော ဝေ သဗ္ဗသမေတာနံ၊ အဟုဝါ သေဋ္ဌသမ္ပတော။
တဿာယံ ဧဒိသိ ပညာ၊ ကိမေဝ ဣတရာ ပဇာ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗသမေတာနန္တိ ဣမေသံ သဗ္ဗေသံ သမာနဇာတိနံ။ အဟုဝါတိ အဟောသိ။ ကိမေဝ ဣတရာ ပဇာတိ ယာဣတရာ ဧတေသု လာမိကာ ပဇာ၊ ကိဒိသာ န ခေါ တဿာ ပညာတိ။

တဿ ကထံ သုတွာ ဝါနရာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟံသု—

၅၃။ “ဧဝမေဝ တုဝံ မြဟေ၊ အနညာယ ဝိနိန္ဒသိ။
ကထံ မူလံ အဒိဿာန၊ ရက္ခံ ဇညာ ပတိဋ္ဌိတ”န္တိ။

တတ္ထ မြဟေတိ အာလပနမတ္ထံ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္တော—တုံ ဘော ပုရိသ ကာရဏာကာရဏံ အဇာနိတွာ ဧဝမေဝ အမှေ ဝိနိန္ဒသိ၊ ရက္ခံ နာမ “ဝန္တိရေ ပတိဋ္ဌိတော ဝါ ဒေ၊ န ဝါ”တိ မူလံ အနုပ္ပါဋေတွာ ကထံ ဉာတုံ သက္ကာ၊ တေန မယံ ဥပ္ပါဋေတွာ မူလပ္ပမာဏေန ဥဒကံ အာသိဉ္စာမာတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၅၄။ “နာဟံ တုမေ ဝိနိန္ဒာမိ၊ ယေ စညေ ဝါနရာ ဝနေ။
ဝိဿသေနောဝ ဂါရယော၊ ယဿတ္တာ ရုက္ခရောပကာ”တိ။

တတ္ထ ဝိဿသေနောဝ ဂါရယောတိ ဗာရာဏသီရာဇာဝိဿသေနာယေဝ
တ္ထေ ဂရဟိတဗ္ဗော။ ယဿတ္တာ ရုက္ခရောပကာတိ ယဿတ္တာယ တုမှာဒိသာ
ရုက္ခရောပကာ ဇာတာတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဝါနရဇေဋ္ဌကော အာရာမဒူသကကုမာရော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတပုရိသော
ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အာရာမဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သုဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၆၉)

န ဟိ ဝဏ္ဏေန သဗ္ဗန္တာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထ-
ပိဏ္ဍိကဿ သုဏိသံ ခနဉ္စယသေဋ္ဌိမိတရံ ဝိသာခါယ ကနိဋ္ဌဘဂိနိံ သုဇာတံ
အာရတ္တ.ကထေသိ။ သာ ကိရ မဟန္တေန ယသေန အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဃရံ
ပူရယမာနာ ပါရိသိ။ “မဟာကုလဿ မိတာ အဟ”န္တိ မာနထဒ္ဓါ အဟောသိ
ကောဓနာ စဏ္ဍိ ဖရဿာ၊ သဿုသသုရသာမိကဝတ္ထာနိ န ကရေတိ၊ ဂေဟ-
ဇနံ တဇ္ဇေန္တိ ပဟရန္တိ စရတိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ
ပရိဝုတော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂေဟံ ဂန္တာ နိသီဒိ။ မဟာသေဋ္ဌိ ဓမ္မံ
သုဏန္တောဝ ဘဂဝန္တံ ဥပနိသီဒိ၊ တသ္မိံ ခဏေ သုဇာတာ ဒါသကမ္မကရေဟိ
သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရေတိ။ သတ္တာ ဓမ္မကထံဌပေတွာ “ကိံ သဒ္ဓေါ ဧသော”တိ
အာဟ။ ဧသော ဘန္တေ ကုလသုဏှာ အဂါရဝါ၊ နေဝဿာ သဿုသသုရ-
သာမိကဝတ္ထံ အတ္ထိ၊ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္တာ အဟောရတ္ထံ ကလဟံ ကုရမာနာ
ဝိစရတိတိ။ တေန ဟိ နံ ပက္ခောသထာတိ။ သာ အာဂန္တာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ
အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ သတ္တာ “သဟ္တိမာ သုဇာတေ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊ တာသံ တံ
ကတရာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ နာဟံ သံခိတ္တေန ကထိတဿ အတ္ထံ အာဇာနာမိ၊
ဝိတ္တာရေန မေ ကထေထာတိ။ သတ္တာ “တေန ဟိ ဩဟိတသောတာ
သုဏောဟိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အဟိတာနုကမ္ပိနိ၊
 အညေသု ရတ္တာ အတိမညတေ ပတိံ၊
 ဓနေန ကိတဿ ဝဓာယ ဥဿုကာ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
ဝဓကာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၁)

ယံ ဣတ္ထိယာ ဝိန္ဒတိ သာမိကော ဓနံ၊
 သိပ္ပံ ဝဏိဇ္ဇန္တ ကသိံ အဓိဋ္ဌဟံ၊
 အပ္ပမ္ပိ တဿ အပဟာတုမိစ္ဆတိ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
စောရီ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၂)

အကမ္မကာမာ အလသာ မဟဋ္ဌသာ၊
 ဖရုသာ စ စဏ္ဍိ စ ဒုရတ္တဝါဒိနိ၊
 ဥဋ္ဌာယကာနံ အဘိဘုယျ ဝတ္တတိ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
အယျာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၃)

ယာ သဗ္ဗဒါ ဟောတိ ဟိတာနုကမ္ပိနိ၊
 မာတာဝ ပုတ္တံ အနုရက္ခတေ ပတိံ၊
 တတော ဓနံ သမ္ဘတမဿ ရက္ခတိ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
မာတာ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၄)

ယထာပိ ဇေဋ္ဌာ ဘဂိနိ ကနိဋ္ဌကာ၊
 သဂါရဝါ ဟောတိ သကမ္ပိ သာမိကေ၊
 ဟိရိမနာ ဘတ္တု ဝဿာနုဝတ္တိနိ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
ဘဂိနိ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၅)

ယာစိဓ ဒိသ္မာန ပတိံ ပမောဒတိ၊
 သဒ္ဓိ သခါရံ စိရဿမာဂတံ၊
 ကောလေယျကာ သီလဝတီ ပတိဗ္ဗတာ။
 ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
သဒ္ဓိ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၆)

အက္ကုဒ္ဓသန္တာ ဝဓဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ၊
အဒုဠိစိတ္တာ ပတိနော တိတိက္ခတိ၊
အက္ခောဓနာ ဘတ္ထု ဝဿာနုဝတ္တိနီ။
ယာ ဧဝရူပါ ပုရိသဿ ဘရိယာ၊
ဒါသီ စ ဘရိယာတိ စ သာ ပဝုစ္စတိ။ (၇)

ဣမာ ခေါ သုဇာတေ ပုရိသဿ သတ္တ ဘရိယာ။ တာသု ဝဓကသမာ
စောရိသမာ အယျသမာတိ ဣမာ တိဿော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣတရာ
စတဿော နိဗ္ဗာနရတိဒေဝလောကေ။

ယာစိမ ဘရိယာ ဝဓကာတိ ဝုစ္စတိ၊
စောရိတိ အယျာတိ စ ယာ ပဝုစ္စတိ၊
ဒုဿီလရူပါ ဖရဿာ အနာဒရာ၊
ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ တာ။
ယာစိမ မာတာ ဘဂိနိ သဒ္ဓိတိ စ၊
ဒါသီတိ ဘရိယာတိ စ ယာ ပဝုစ္စတိ၊
သီလေ ဌိတတ္တာ စိရရတ္တသံဝုတာ၊
ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ ဝဇန္တိ တာ”တိ ၂။

ဧဝံ သတ္တရိ ဣမာ သတ္တ ဘရိယာ ဒဿေန္တေယေဝ သုဇာတာ သောတာ-
ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ “သုဇာတေ? တံ ဣမာသံ သတ္တန္တံ ဘရိယာနံ ကတရာ”တိ
ဝုတ္တေ “ဒါသီသမာ အဟံ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ တထာဂတံ ဝဋ္ဋိတွာ ခမာပေသိ။
ဣတိ သတ္တာ သုဇာတံ ဃရသုဏှံ ဧကောဝါဒေနေဝ ဒမေတွာ ကတဘတ္တ-
ကိစ္စော ဇေတဝနံ ဂန္တာ ဘိက္ခုသံဃေန ဝတ္တေ ဒဿိတေ ဂန္ဓကုဋ် ပါဝိသိ။
ဓမ္မသဘာယမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခု။ သတ္ထု ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုဿော
ဧကောဝါဒေနေဝ သတ္တာ သုဇာတံ ဃရသုဏှံ ဒမေတွာ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌာပေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ
ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ
ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ မယာ သုဇာတာ ဧကောဝါဒေနေဝ ဒမိတာ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
တဿ အဂ္ဂမဟေသီယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ

သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိတု အစွယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ မာတာ ကောဓနာ အဟောသိ စဏှာ ဖရဿာ အက္ကောသိကာ ပရိဘာသိကာ။ သော မာတု ဩဝါဒံ ဒါတုကာမောပိ “အဝတ္ထုကံ ကထေတုံ န ယုတ္တ”န္တိ တဿာ အနုသာသနတ္ထံ ဧကံ ဥပမံ ဩလောကေန္တော စရတိ။ အထေကဒိဝသံ ဥယျာနံ အဂမာသိ၊ မာတာပိ ပုတ္တေန သဒ္ဓိယေဝ အဂမာသိ။ အထ အန္တရာမဂ္ဂေ ကိကီ သကုဏော ပိရဝိ၊ ဗောဓိသတ္တပရိသာ တံ သဒ္ဓိ သုတွာ ကဏ္ဏေ ပိဒဟိတွာ “အမ္ဘော စဏ္ဍဝါစေ ဖရသဝါစေ မာ သဒ္ဓမကာသိ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တေ ပန နာဠကပရိဝါရိတေ မာတရာ သဒ္ဓိ ဥယျာနေ ပိစရန္တေ ဧကသ္မိ သုပုပ္ဖိတသာလရက္ခေ နိလီနာ ကော ကောကိလာ မရရေန သရေန ဝဿိ။ မဟာဇနော တဿာ သဒ္ဓေန သမ္ပတ္တော ဟုတွာ အဇ္ဇလိ ပဂ္ဂဟေတွာ “သဏ္ဍဝါစေ သဒ္ဓိလဝါစေ မုဒုဝါစေ ဝဿ ဝဿာ”တိ ဂိဝံ ဥက္ခိပိတွာ ဩဟိတသောတော ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။

အထ မဟာသတ္တော တာနိ ဒွေ ကာရဏာနိ ဒိသွာ “ဣဒါနိ မာတရံ သညာပေတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “အဗ္ဗ အန္တရာမဂ္ဂေ ကိကီသဒ္ဓိ သုတွာ မဟာဇနော ‘မာ သဒ္ဓမကာသိ၊ မာ သဒ္ဓမကာသိ’တိ ကဏ္ဏေ ပိဒဟိ၊ ဖရသဝါစာ နာမ န ကဿစိ ပိယာ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၅၅။ “န ဟိ ဝဏ္ဏေန သမ္ပန္နာ၊ မဉ္ဇုကာ ပိယဒဿနာ။
ခရဝါစာ ပိယာ ဟောန္တိ၊ အသ္မိ လောကေ ပရမိ စ။

၅၆။ နန ပဿံသိမံ ကာဠိ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဍံ တိလကာဟတံ။
ကောကိလံ သဏ္ဍဘာဏေန၊ ဗဟူနံ ပါဏိနံ ပိယံ။

၅၇။ တသ္မာ သဒ္ဓိလဝါစဿ၊ မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော။
အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဒိပေတိ၊ မရရံ တဿ ဘာသိတ”န္တိ။

တာသံ အယမတ္တော—အဗ္ဗ ဣမေ သတ္တာ ပိယဂံသာမာဒိနာ သရီရဝဏ္ဏေန သမန္တာဂတာ ကထာနိဋ္ဌေါသဿ မရရတာယ မဉ္ဇုကာ၊ အဘိရူပတာယ ပိယဒဿနာ သမာနာပိ အန္တမသော မာတာပိတရောပိ အက္ကောသပရိဘာသဒိဝသေန ပဝတ္တာယ ခရဝါစာယ သမန္တာဂတတ္တာ ခရဝါစာ ဣမသ္မိ စ ပရသ္မိ စ လောကေ ပိယာ နာမ န ဟောန္တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ခရဝါစာ ကိကီ ပိယ၊

၁-သရေ (သီ)၊ သရေန (သျှာ) ၂-သဏ္ဍဝါစေန (က)

သဏ္ဌာဘာဏိနော ပန မဋ္ဌာယ မရရာယ ဝါစာယ သမန္တာဂတာ ဝိရူပါဝိ
ပိယာ ဟောန္တိ။ တေန တံ ဝဒါမိ—နန ပဿသိ တံ ဣမံ ကာဠိံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ သရီရ-
ဝဏ္ဏတောပိ ကာဠတရေဟိ တိလကေဟိ အာဟတံ ကောကိလံ၊ ယာ ဧဝံ
ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ သမာနာပိ သဏ္ဌာဘာသနေနံ ဗဟူနံ ပိယာ ဇာတာ။ ဣတိ ယသ္မာ
ခရဝါစော သတ္တော လောကေ မာတာပိတူနမ္ပိ အပ္ပိယော၊ တသ္မာ ဗဟုဇနဿ
ပိယဘာဝံ ဣစ္ဆန္တော ပေါသော သဒိလဝါစော သဏ္ဌမဋ္ဌမုဒုဝါစော အဿ။
ပညာသင်္ခါတာယ မန္တာယ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ ဝစနတော မန္တဘာဏိ၊ ဝိနာ ဥဒ္ဓစ္စေန
ပမာဏယုတ္တဿေဝ ကထနတော အနုဒ္ဓတော။ ယော ဟိ ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော
ပါဠိဉ္စ အတ္ထဉ္စ ဒီပေတိ၊ တဿ ဘာသိတံ ကာရဏသန္နိသိတံ ကတွာ ပရံ
အနက္ခောသေတွာ ကထိတတာယ မရရန္တိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာဟိ တိဟိ ဂါထာဟိ မာတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ
မာတရံ သညာပေသိ၊ သာ တတော ပဋ္ဌာယ အာစာရသမ္ပန္နာ အဟောသိ။
ဗောဓိသတ္တောပိ မာတရံ ဧကောဝါဒေန နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ယထာကမ္မံ
ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဗာရာဏသီရညော မာတာ သုဇာတာ အဟောသိ၊ ရုဇာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

သုဇာတဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဥလူကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၀)

သဗ္ဗေဟိ ကိရ ဉာတိဟိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကာကော-
လူကကလဟံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တသ္မိပ္ပိ ကာလေ ကာကာ ဒိဝါ ဥလူကေ
ခါဒန္တိ၊ ဥလူကာ သူရိယတ္ထင်္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထ တတ္ထ သယိတာနံ
ကာကာနံ သိသာနိ ဆိန္နိတွာ တေ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေန္တိ။ အထေကဿ
ဘိက္ခုနော ဇေတဝနပစ္စန္ဓေ ကေသ္မိံ ပရိဝေဏေ ဝသန္တဿ သမ္ပဇနကာလေ
ရုက္ခတော ပတိတာနိ သတ္တဋ္ဌနာဠိမတ္တာနိပိ ဗဟုတရာနိပိ ကာကသိသာနိ
ဆဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ။ သော တမတ္ထံ ဘိက္ခုနံ အာရောစေသိ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မ-
သဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အမုကဿ ကိရ ဘိက္ခုနော

ဝသနဋ္ဌာနေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧတ္တကာနိ နာမ ကာကသိသာနိ ဆဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိ၊ဘိက္ခူ။ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝတွာ “ကဒါ ပဋ္ဌာယ ပန ဘန္တေ ကာကာနဉ္စ ဥလူကာနဉ္စ အညမညံ ဝေရံ ဥပ္ပန္န”န္တိ ပုစ္ဆိံသု၊ သတ္တာ “ပဌမကပ္ပိကကာလတော ပဋ္ဌာယာ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေပဌမကပ္ပိကာ မနုဿာ သန္တိပတိတွာ ဧကံ အဘိရူပံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အာစာရသမ္ပန္နံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏံ ပုရိသံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ကရိံသု၊ စတုပ္ပဒါပိ သန္တိပတိတွာ ဧကံ သီဟံ ရာဇာနံ အကံသု၊ မဟာသမုဒ္ဒေ မစ္ဆာ အာနန္တံ နာမ မစ္ဆံ ရာဇာနံ အကံသု။ တတော သကုဏဂဏာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကသ္မိံ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ သန္တိပတိတွာ “မနုဿေသု ရာဇာ ပညာယတိ၊ တထာ စတုပ္ပဒေသု စေဝ မစ္ဆေသု စ။ အမှာကံ ပနန္တရေ ရာဇာ နာမ နတ္ထိ၊ အပ္ပတိဿဝါသော နာမ န ဝဇ္ဇတိ၊ အမှာကမ္ပိ ရာဇာနံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧကံ ရာဇဋ္ဌာနေ ဌပေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနာထာ”တိ။ တေ တာဒိသံ သကုဏံ ဩလောကယမာနာ ဧကံ ဥလူကံ ရောစေတွာ “အယံ နော ရုစ္စတိ”တိ အာဟံသု။ အထေကော သကုဏော သဗ္ဗေသံ အဇ္ဈာသယဂ္ဂဟဏတ္ထံ တိက္ခတ္ထုံ သာဝေသိ။ တဿ သာဝေန္တဿ ဒွေ သာဝနာ အဓိဝါသေတွာ တတိယသာဝနာယ ဧကော ကာကော ပဋ္ဌာယ “တိဋ္ဌ တာဝေတဿ” ဣမသ္မိံ ရာဇာဘိသေကကာလေ ဧဝရူပံ မုခံ ဘဝတိ၊ ကုဒ္ဒဿ ကီဒိသံ ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာ ဟိ ကုဒ္ဒေန ဩလောကိတာ မယံ တတ္ထကပါလေ ပက္ခိတ္တလောဏံ၊ ဝိယ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇိဿာမ၊ ဣမံ ရာဇာနံ ကာတုံ မယံ န ရုစ္စတိ”တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေတုံ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၅၈။ “သဗ္ဗေဟိ ကိရ ဉှတိဟိ၊ ကောသိယော ဣဿံရော ကတော။
သစေ ဉှတိဟနုညာတော၊ ဘဏေယျာဟံ ဧကဝါစိက”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယာ သော သာဝနာ ဝတ္တတိ၊ တံ သုတွာ ဝဒါမိ။ သဗ္ဗေဟိ ကိရ ဣမေဟိ သမာဂတေဟိ ဉှတိဟိ အယံ ကောသိယော ရာဇာ ကတော။ သစေ ပနာဟံ ဉှတိဟိ အနုညာတော ဘဝေယျံ၊ ဧတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ ဧကဝါစိကံ ကိဉ္စ ဘဏေယျန္တိ။

အထ နံ အနုဇာနန္ဒာ သကုဏာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟံသု—

၅၉။ “ဘဏ သမ္ပ အနုညာတော၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ကေဝလံ။
သန္တိ ဟိ ဒဟရာ ပက္ခိ၊ ပညဝန္တော ဇုတိန္ဒရာ”တိ။

တတ္ထ ဘဏ သမ္ပ အနုညာတောတိ သမ္ပ ဝါယသ တံ အမှေဟိ သဗ္ဗေဟိ
အနုညာတော၊ ယံ တေ ဘဏိတဗ္ဗံ၊ တံ ဘဏ။ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ကေဝလန္တိ
ဘဏန္တော စ ကာရဏဉ္စေ ပဝေဏိအာဂတဉ္စ ဝစနံ အမုဉ္စိတွာ ဘဏ။
ပညဝန္တော ဇုတိန္ဒရာတိ ပညာသမ္ပန္နာ စေ ဉ္စဏောဘာသဓရာ စ ဒဟရာပိ
ပက္ခိနော အတ္ထိယေဝ။

သော ဧဝံ အနုညာတော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “န မေ ရုစ္စတိ ဘဒ္ဒံ ဝေါ၊ ဥလူကဿာ’ဘိသေစနံ။
အက္ကုဒ္ဓဿ မုခံ ပဿ၊ ကထံ ကုဒ္ဓေါ ကရိဿတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ဘဒ္ဒံ တုမှာကံ ဟောတု၊ ယံ ပနေတံ တိက္ခတ္ထံ၊ သာဝန-
ဝါစာယ ဥလူကဿ အဘိသေစနံ ကရိယတိ၊ ဧတံ မယံ န ရုစ္စတိ။ ဧတဿ ဟိ
ဣဒါနိ တုဋ္ဌစိတ္တဿ အက္ကုဒ္ဓဿ မုခံ ပဿထ၊ ကုဒ္ဓေါ ပနာယံ ကထံ
ကရိဿတိတိ န ဇာနာမိ၊ သဗ္ဗထာပိ ဧတံ မယံ န ရုစ္စတိတိ။

သော ဧဝံ ဝတွာ “မယံ န ရုစ္စတိ၊ မယံ န ရုစ္စတိ”တိ ဝိရဝန္တော အာကာသေ
ဥပ္ပတိ၊ ဥလူကောပိ နံ ဥဋ္ဌာယ အနုဗန္ဓိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေ အညမညံ
ဝေရံ ဗန္ဓိံသု။ သကုဏာ သုဝဏ္ဏဟံသံ ရာဇာနံ ကတွာ ပက္ခမိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟူ သေတာပန္နာဒယော အဟေသုံ။
တဒါ ရဇ္ဇေ အဘိသိတ္တဟံသပေါတော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥလူကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ပဒုမဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ပဒုမံ မုဒုပါဏီ စ၊ ပလောဘနံ ပနာဒကံ။
ခုရပုံ သိန္ဓဝဉ္စေဝ၊ ကက္ကဋ္ဌာ၊ ရာမဒူသကံ။
သုဇာတံ ဥလူကံ ဒသ။

၃-ဥဒပါနဝဂ္ဂ

၁-ဥဒပါနဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၁)

အာရညိကဿ ဣသိနောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ဧကံ ဥဒပါနဒူသကသိင်္ဂါလံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သိင်္ဂါလော ဘိက္ခု- သံဃဿ ပါနီယဥဒပါနံ ဥစ္စာရပဿာဝကရဏေန ဒူသေတွာ ပက္ကမိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဥဒပါနသမိပံ အာဂတံ သာမဏေရာ လေဉ္စူဟိ ပဟရိတွာ ကိလမေသုံ၊ သော တတော ပဋ္ဌာယ တံ ဌာနံ ပုန နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ။ ဘိက္ခု။ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ဥဒပါနဒူသကသိင်္ဂါလော ကိရ သာမဏေရေဟိ ကိလမိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ သိင်္ဂါလော ဥဒပါနဒူသကော- ယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဣဒမေဝ ဣသိပတနံ အယမေဝ ဥဒပါနော အဟော- သိ။ တဒါဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီယံ ကုလဃရေနိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဣသိ- ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣသိဂဏပရိဝုတော ဣသိပတနေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဧကော သိင်္ဂါလော ဣဒမေဝ ဥဒပါနံ ဒူသေတွာ ပက္ကမတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ တာပသာ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ ဧကေနပါယေန ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အာန- ယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော သိင်္ဂါလေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “အာရညိကဿ ဣသိနော၊ စိရရတ္တတပဿိနော။
ကိစ္ဆာကတံ ဥဒပါနံ၊ ကထံ သမ္မ အဝါဟယိ”တိ။

တဿတ္တော—အရညေ ဝသနတာယ အာရညိကဿ၊ ဒေသိတဂုဏတ္တာ ဣသိနော၊ စိရရတ္တံ တပံ နိဿာယ ဝုတ္တတ္တာ စိရရတ္တတပဿိနော ကိစ္ဆာကတံ ကိစ္ဆေန ဒုက္ခေန နိပ္ပဒိတံ ဥဒပါနံ ကထံ ကိမတ္ထာယ သမ္မ သိင်္ဂါလ တံ အဝါဟယိ မုတ္တကရီသေန အဇ္ဈောတ္တရိ ဒူသေသိ၊ တံ ဝါ မုတ္တကရီသံ ဧတ္ထ အဝါဟယိ ပါတေသိတိ။

တံ သုတွာ သိင်္ဂါလော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ဧသ ဓမ္မော သိင်္ဂါလာနံ၊ ယံ ပိတွာ ဩဟဒါမသေ။
ပိတုပိတာမဟံ ဓမ္မော၊ န တံ ဥဇ္ဈာတုမရဟသိ”တိ။

တတ္ထ သေ ဓမ္မောတိ သေ သဘာဝေါ။ ယံ ဝိတွာ ဩဟဒါမသေတိ သမ္ပ ယံ မယံ ယတ္ထ ပါနီယံ ပိဝါမ၊ တမေဝ ဥိဟဒါမပိ ဩမုတ္တေမပိ၊ သေ အမှာကံ သိင်္ဂါလာနံ ဓမ္မောတိ ဒဿေတိ။ ဝိတုပိတမဟန္တိ ဝိတုနန္တ ဝိတာမဟာနန္တ နော သေ ဓမ္မော။ န တံ ဥဇ္ဈာတု'မရဟသီတိ တံ အမှာကံ ပဝေဏိအာဂတံ ဓမ္မံ သဘာဝံ တံ ဥဇ္ဈာတု န အရဟသိ၊ န ယုတ္တံ တေ ဧတ္ထ ကုဇ္ဈိတုန္တိ။

အထဿ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “ယေသံ ဝေါ ဧဝိသော ဓမ္မော၊ အဓမ္မော ပန ကီဒိသော။
မာ ဝေါ ဓမ္မံ အဓမ္မံ ဝါ၊ အဒ္ဓဿာမ ကုဒါစန”န္တိ။

တတ္ထ မာ ဝေါတိ တုမှာကံ ဓမ္မံ ဝါ အဓမ္မံ ဝါ န မယံ ကဒါစိ အဒ္ဓဿာမာတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ “မာ ပုန အာဂစ္ဆာ”တိ အာဟ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ပုန နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဥဒပိနဒူသကော အယမေဝ သိင်္ဂါလော အဟောသိ၊ ဂဏသတ္တာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥဒပိနဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-ဗျုပ္ပန္နဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၂)

ယေန ဖိတ္တေန သံသဂ္ဂါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ကောကာလိကဝတ္ထု တေရသကနိပါတေ တက္ကာရိယဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ကောကာလိကော ပန “သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ ဂဟေတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ ကောကာလိကရဋ္ဌတော ဇေတဝနံ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဝုသော ကောကာလိကရဋ္ဌဝါသိနော မနုဿာ တုမှေ ပက္ခောသန္တိ၊ ဧထ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ ဂစ္ဆ တံ အာဝုသော၊ န မယံ အာဂစ္ဆာမာတိ။ သော ထေရေဟိ ပဋိက္ခိတ္တော သယမေဝ အဂမာသိ။ အထ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ကောကာလိကော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ

သဟာပိ ဝိနာပိ ဝတ္တိတုံ န သက္ကောတိ၊ သံယောဂမ္ပိ န သဟတိ၊ ဝိယောဂမ္ပိ န သဟတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကောကာလိကော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ နေဝ သဟ၊ န ဝိနာ ဝတ္တိတုံ သက္ကောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အညတရသ္မိံ အရညာယတနေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝိမာနတော အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကေ အညာ ရုက္ခဒေဝတာ ဝသတိ။ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍော သီဟော စ ဗျဠေဝါ စ ဝသန္တိ။ တေသံ ဘယေန ကောစိ တတ္ထ န ခေတ္တံ ကရေတိ၊ န ရက္ခံ ဆိန္ဒတိ၊ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတုံ သမတ္တော နာမ နတ္ထိ။ တေ ပန သီဟဗျဠေါ နာနပ္ပကာရေ မိဂေ ဝဓိတွာ ခါဒန္တိ၊ ခါဒိတာဝသေသံ တတ္ထေဝ ပဟာယ ဂစ္ဆန္တိ။ တေန သော ဝနသဏ္ဍော အသုစိကုဏပဂန္ဓော ဟောတိ။ အထ ဣတရာ ရုက္ခဒေဝတာ အန္ဓဗာလာ ကာရဏာကာရဏံ အဇာနမာနာ ဧကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “သမ္ပ ဧတေ နော သီဟဗျဠေ နိဿာယ ဝနသဏ္ဍော အသုစိ- ကုဏပဂန္ဓော ဇာတော၊ အဟံ ဧတေ ပလာပေမီ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော “သမ္ပ ဣမေ ဒွေ နိဿာယ အမှာကံ ဝိမာနာနိ ရက္ခိယန္တိ၊ ဧတေသု ပလာယန္တေသု ဝိမာနာနိ နော ဝိနသိဿန္တိ၊ သီဟဗျဠေါနံ ပဒံ အပဿန္တာ မနုဿံ သဗ္ဗံ ဝနံ ဆိန္ဒိတွာ ဧကင်္ဂဏံ ကတွာ ခေတ္တာနိ ကရိဿန္တိ၊ မာ တေ ဧဝံ ရုစိ”တိ ဝတွာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၆၄။ “ယေန မိတ္တေန သံသဂ္ဂါ၊ ယောဂက္ခေမော ဝိဟိယုတိ”။
ပုဗ္ဗေဝ’ဇ္ဈာဘဝံ တဿ၊ ရက္ခေ အက္ခိဝ ပဏှိတော။

၆၅။ ယေန မိတ္တေန သံသဂ္ဂါ၊ ယောဂက္ခေမော ပဝေတိ။
ကရေယျ’တ္တသမံ ဝုတ္တိံ၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု ပဏှိတော”တိ။

တတ္ထ ယေန မိတ္တေန သံသဂ္ဂါတိ ယေန ပါပမိတ္တေန သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂ- ဟေတု သံသဂ္ဂကာရဏာ၊ ယေန သဒ္ဓိံ ဒဿနသံသဂ္ဂေါ သဝနသံသဂ္ဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါ သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ ပရိဘောဂသံသဂ္ဂေါတိ ဣမဿ ပဉ္စဝိသေ သံသဂ္ဂဿ ကတတ္တာတိ အတ္တော။ ယောဂက္ခေမောတိ ကာယစိတ္တသုခံ။

တဉ္စိ ဒုက္ခယောဂတော ခေမတ္တာ ဣမ ယောဂက္ခေမောတိ အဓိပ္ပေတံ။
 ဝိဟိယုတိကံ ပရိဟာယတိ။ ပုဗ္ဗေဝ'ဇ္ဈာဘဝံ တဿ၊ ရက္ခေ အက္ခိဝ ပဏ္ဍိ-
 တောတိ တဿ ပါပမိတ္တဿ အဇ္ဈာဘဝံ တေန အဘိဘဝိတဗ္ဗံ အတ္တနော
 လာဘယသဇိဝိတံ၊ ယထာ နံ သော န အဇ္ဈာဘဝတိ၊ တထာ ပဌမတရမေဝ
 အတ္တနော အက္ခိ ဝိယ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ရက္ခေယု။

ဒုတိယဂါထာယ ယေနာတိ ယေန ကလျာဏမိတ္တေန သဟ သံသဂ္ဂကာရ-
 ဏာ။ ယောဂက္ခေမော ပဝေဒတိကံ ကာယမိတ္တသုခံ ဝေဒတိ။ ကရေယျ'တ္တသမံ
 ဝုတ္တိန္တိ တဿ ကလျာဏမိတ္တဿ သဗ္ဗကိစ္စေသု ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ယထာ
 အတ္တနော ဇိဝိတဝုတ္တိန္တိ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝုတ္တိန္တိ ကရေတိ၊ ဧဝမေတံ
 သဗ္ဗံ ကရေယျ၊ အဓိကမ္ပိ ကရေယျ၊ ဟိနံ ပန န ကရေယျာတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တေန ကာရဏေ ကထိတေပိ သာ ဗာလဒေဝတာ အနုပဓာ-
 ရေတွာ ဧကဒိဝသံ ဘေရဝရူပါရမ္မဏံ ဒဿေတွာ တေ သီဟဗျဠေ ပလာပေသိ။
 မနုဿာ တေသံ ပဒဝလဉ္စံ အဒိဿာ “သီဟဗျဠါ အညံ ဝနသဏ္ဍံ ဂတာ”တိ
 ဥတွာ ဝနသဏ္ဍဿ ဧကပဿံ ဆိန္တိသု။ ဒေဝတာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 “အဟံ သမ္ပ တဝ ဝစနံ အကတွာ တေ ပလာပေသိ၊ ဣဒါနိ တေသံ ဂတဘာဝံ
 ဥတွာ မနုဿာ ဝနသဏ္ဍံ ဆိန္တိန္တိ၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ “ဣဒါနိ တေ
 အသုကဝနသဏ္ဍေ နာမ ဝသန္တိ၊ ဂန္တော တေ အာနေဟိ”တိ ဝတ္တာ တတ္ထ ဂန္တော
 တေသံ ပုရတော ဌတွာ အဇ္ဈလိံ ပဂ္ဂယ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “ဧေ ဗျဠါ နိဝတ္တေဝေါ၊ ပစ္စုပေထ^၁ မဟာဝနံ။
 မာ ဝနံ ဆိန္တိ နိဗျဠိ၊ ဗျဠါ မာဟေသု နိဗ္ဗနာ”တိ။

တတ္ထ ဗျဠါတိ ဥဘောပိ တေ ဗျဠနာမေနေဝါလပန္တိ အာဟ။ နိဝတ္တ-
 ဌေါတိနိဝတ္တထ။ ပစ္စုပေထမဟာဝနန္တိ တံ မဟာဝနံ ပစ္စုပေထ ပုန ဥပဂစ္ဆထ။
 အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ မာ ဝနံ ဆိန္တိ နိဗျဠိန္တိ အမှာကံ ဝသနကဝနသဏ္ဍံ
 ဣဒါနိ တုမှာကံ အဘာဝေန နိဗျဠိ မနုဿာ မာ ဆိန္တိသု။ ဗျဠါ မာဟေသု
 နိဗ္ဗနာတိ တုမှာဒိသာ စ ဗျဠရာဇာနော အတ္တနော ဝသနဌာနာ ပလာယိ-
 တတ္တာ နိဗ္ဗနာ ဝသနဌာနဘူတေန ဝနေန ဝိရဟိတာ မာ အဟေသု။ တေ
 ဧဝံ တာယ ဒေဝတာယ ယာဓိယမာနာပိ “ဂစ္ဆ တံ၊ န မယံ အာဂမိဿာမာ”တိ
 ပဋိက္ခိပိသုယေဝ။ ဒေဝတာ ဧကိကာဝ ဝနသဏ္ဍံ ပစ္စာဂဉ္စိ။ မနုဿာပိ ကတိပါ-
 ဟေနေဝ သဗ္ဗံ ဝနံ ဆိန္တိတွာ ခေတ္တာနိ ကရိတွာ ကသိကမ္ပံ ကရိသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ အပဏ္ဍိတာ ဒေဝတာ ကောကာလိကော အဟောသိ၊ သိဟော သာရိပုတ္တော၊ ဗျဿေါ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ ပဏ္ဍိတဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗျဿဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၃)

ကော န ဥဒ္ဓိတဘက္ကောဝါတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရာဇဿ ဌိန္တံ မဟာမတ္တာနံ ကလဟဂူပသမနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဒုကနိပါတေ ကထိတမေဝ။

အတိတေ ပန ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ကာမေ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဂင်္ဂါတီရေ အဿမပဒံ မာပေတွာ တတ္ထ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌန္တော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဣမသ္မိံ ကိရ ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တော ပရမမဇ္ဈတ္တော အဟောသိ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ ပူရေသိ။ တဿ ပဏ္ဏသလဒ္ဓါရေ နိသိန္ဓဿ ဧကော ပဂဗ္ဘော ဒုသီလော မက္ကဋ္ဌော အာဂန္တာ ကဏ္ဏသောတေသု အင်္ဂဇာတေန သလာကပဝေသနကမ္မံ ကရေတိ၊ ဗောဓိသတ္တော အဝါရေတွာ မဇ္ဈတ္တော ဟုတွာ နိသိဒတိယေဝ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ကစ္ဆပေါ ဥဒကာ ဥတ္တရိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ မုခံ ဝိဝရိတွာ အာတပံ တပ္ပန္တော နိဒ္ဒါယတိ။ တံ ဒိသ္မာ သော လောလဝါနရေ တဿ မုခေ သလာကပဝေသနကမ္မံ အကာသိ။ အထဿ ကစ္ဆပေါ ပဗုဇ္ဈိတွာ အင်္ဂဇာတံ သမုဂ္ဂေ ပက္ခိပန္တော ဝိယ ခုံသိ၊ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဈိ။ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော “ကော န ခေါ မံ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မောစေယျ၊ ကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမီ”တိစိန္တေတွာ “အညော မံ ဣမမှာ ဒုက္ခာ မောစေတုံ သမတ္တော နတ္ထိ အညတြိတပသေန၊ တဿေဝ သန္တိကံ မယာ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ ကစ္ဆပံ ဒွိဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥက္ခိပိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တေန ဒုသီလမက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဒဝံ ကရေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “ကော န ဥဒ္ဓိတဘက္ခောဝ၊ ပူရဟက္ခောဝ မြာဟ္မဏော။
ကဟံ န ဘိက္ခံ အစရိ၊ ကံ သဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိ”တိ။

တတ္ထ ကော န ဥဒ္ဓိတဘက္ခောဝါတိ ကော န သေ ဝဓိတဘက္ခော ဝိယ၊
ဧကံ ဝဓိတဘက္ခံ ဘက္ခပူရပါတိ ဟက္ခေဟိ ဂဟေတွာ ဝိယ ကော န သေဝာ
အာဂစ္ဆတိတိ အက္ခော။ ပူရဟက္ခောဝ မြာဟ္မဏောတိ ကတ္ထိကမာသေဝါစနကံ
လဘိတွာ ပူရဟက္ခော မြာဟ္မဏော ဝိယစ ကော န ခေါ သေဝာတိ ဝါနရံ
သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ကဟံ န ဘိက္ခံ အစရိတိ ဘော ဝါနရ ကသ္မိံ ပဒေသေ အဇ္ဇ
တံ ဘိက္ခံ အစရိ။ ကံ သဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိတိ ကတရံ နာမ ပုဗ္ဗပေတေ ဥဒ္ဓိဿ ကတံ
သဒ္ဓဘက္ခံ၊ ကတရံ ဝါ သဒ္ဓံ ပုဂ္ဂလံ တံ ဥပသင်္ကမိ၊ ကုတော တေ အယံ
ဒေယျဓမ္မော လဒ္ဓေါတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ ဒုဿိလဝါနရော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၆၈။ “အဟံ ကပိ”သ္မိ ဒုဓမ္မဓော၊ အနာမာသာနိ အာမသိံ။
တံ မံ မောစယ ဘဒ္ဒံ တေ၊ မုတ္တော ဂစ္ဆေယျ ပဗ္ဗတ”န္တိ။

တတ္ထ အဟံ ကပိ”သ္မိ ဒုဓမ္မဓောတိ ဘဒ္ဒံတေ အဟံ အသ္မိ ဒုဓမ္မဓော
စပလစ်တ္တော မက္ကဋ္ဌော။ အနာမာသာနိ အာမသိန္တိ အနာမသိတဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ
အာမသိံ။ တံ မံ မောစယ ဘဒ္ဒံ တေတိ တံ ဒယာလု အနုကမ္ပကော မံ ဣမမှာ
ဒုက္ခာ မောစေဟိ၊ ဘဒ္ဒံ တေ ဟောတု။ မုတ္တော ဂစ္ဆေယျ ပဗ္ဗတန္တိ သောဟံ
တဝါနဘာဝေန ဣမမှာ ဗျသနာ မုတ္တော ပဗ္ဗတမေဝ ဂစ္ဆေယျ၊ န တေ
ပုန စက္ခုပထေ အတ္တာနံ ဒသေယျန္တိ။

ဗောဓိသက္ခော တသ္မိံ ကာရုညေန ကစ္ဆပေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္နော တတိယံ
ဂါထမာဟ—

၆၉။ “ကစ္ဆပါ ကဿပါ ဟောန္တိ၊ ကောဏ္ဍညာ ဟောန္တိ မက္ကဋ္ဌာ။
မုဉ္ဇ ကဿပ ကောဏ္ဍညံ၊ ကတံ မေထုနကံ တယာ”တိ။

တဿက္ခော—ကစ္ဆပါ နာမ ကဿပဂေါတ္တာ ဟောန္တိ၊ မက္ကဋ္ဌာ
ကောဏ္ဍညဂေါတ္တာ၊ ကဿပကောဏ္ဍညာနံ စ အညမညံ အာဝါဟရိဝါဟ-
သမ္ပန္နော အတ္ထိ။ အဒ္ဓါ တယိဒံ လောလေန ဒုဿိလမက္ကဋ္ဌေန တယာ သဒ္ဓိံ၊
တယာ စ ဒုဿိလေန ဣမိနာ မက္ကဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ ဂေါတ္တသဒိသတာသင်္ခါတဿ

မေထုနဓမ္မဿ အနုစ္စဝိကံ ဒုဿီလျကမ္မသင်္ခါတမ္ပိ မေထုနကံ ကတံ၊ တသ္မာ မုဉ္ဇ ကဿပ ကောဏ္ဍညန္တိ။

ကစ္ဆပေါ ဗောဓိသတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ကာရဏေန ပသန္ဓော ဝါနရဿ အင်္ဂဇာတံ မုဉ္ဇိ။ မက္ကဋ္ဌော မုတ္တမတ္တောဝ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ ပလာတော၊ ပုန တံ ဌာနံ နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေသိ။ ကစ္ဆပေါပိ ဗောဓိသတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တောပိ အပရိဟိနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောက-
ပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကစ္ဆပဝါနရာ ဒွေ မဟာမတ္တာ အဟေသုံ၊ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကစ္ဆပဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-လောလဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၄)

ကာ'ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လော-
လဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဗြိ ဓမ္မသဘံ အာနိတံ သတ္တာ “န တံ ဘိက္ခု၊
ဣဒါနေဝ လောလော၊ ပုဗ္ဗေပိ လောလောယေဝ၊ လောလတာယေဝ စ
ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော၊ တံ နိဿာယ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အတ္တနော
ဝသနဋ္ဌာနာ ပရိဗာဟိရာ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိနော
မဟာနသေ ဘတ္တကာရကော ပုညတ္ထာယ နိဋ္ဌပစ္ဆိံ ဌပေသိ။ တဒါ ဗောဓိ-
သတ္တော ပါရာဝတယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထေကော
လောလကာကော မဟာနသမတ္ထကေန ဂစ္ဆန္တော နာနပ္ပကာရံ မစ္ဆမံသဝိကတိံ
ဒိသ္မာ ဝိပါသာဘိဘူတော “ကံ န ခေါ နိဿာယ သက္ကာ ဘဝေယျံ
ဩကာသံ လဒ္ဓု”န္တိ စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္မာ “ဣမံ နိဿာယ သက္ကာ”တိ
သန္တိဋ္ဌာနံ ကတွာ တဿ ဂေါစရာယ အရညဂမနကာလေ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော
အနုဗန္ဓိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မယံ ခေါ ကာက အညဂေါစရာ၊ တုမ္ပိ
အညဂေါစရာ၊ ကိံ န ခေါ မံ အနုဗန္ဓသိ”တိ အာဟ။ တုမှာကံ သာမိ
ကိရိယာ မယံ ရုစ္စတိ၊ အဟမ္ပိ တုမှေဟိ သမာနဂေါစရာ ဟုတွာ တုမှေ

ဥပဋ္ဌာတုံ ဣစ္ဆာမီတိ။ ဗောဓိသတ္တော သမ္ပုဋ္ဌိန္နိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ဂေါစရ-
ဘူမိယံ ဧကဂေါစရံ စရန္တော ဝိယ ဩသက္ကိတွာ ဂေါမယရာသိံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ
ပါဏကေ ခါဒိတွာ ကုစ္ဆိပူရံ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုဗ္ဗေ
တ္ထကံ ကာလံ စရထေဝ၊ နနု ဘောဇနေ နာမ ပမာဏံ ဉှတုံ ဝဇ္ဇတိ၊
ဧထ နာတိသာယမေဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တံ အာဒါယ
ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ ဘတ္တကာရကော “အမှာကံ ပါရာဝတော သဟာယံ
ဂဟေတွာ အာဂတော”တိ ကာကဿာပိ ဧကံ ထုသပစ္ဆိံ ဌပေသိ။ ကာ-
ကောပိ စတူဟပဉ္စာဟံ တေနေဝ နိဟာရေန ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ သေဠိနော ဗဟုမစ္ဆမံသံ အာဟရိယိတ္ထ၊ ကာကော တံ ဒိသွာ လောဘာဘိဘူတော ပစ္စုသကာလတော ပဋ္ဌာယ နိတ္ထုနန္တော နိပဋ္ဌိ။ အထ နံ ပုနဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တော “ဧဟိ သမ္မ၊ ဂေါစရာယ ပက္ကမိဿာမာ”တိ အာဟ။ တုမှေ ဂစ္ဆထ၊ မယံ အဇိဏ္ဏာသင်္ကာံ^၁ အတ္ထိတိ။ သမ္မ ကာကာနံ အဇိရကော နာမ နတ္ထိ၊ ဒိပဝဋ္ဌိမတ္တမေဝ ဟိ တုမှာကံ ကုစ္ဆိယံ ထောကံ တိဋ္ဌတိ၊ သေသံ အဇ္ဈောဟဋ္ဌမတ္တမေဝ ဇိရတိ၊ မမ ဝစနံ ကရေဟိ၊ မာ ဧတံ မစ္ဆမံသံ ဒိသွာ ဧဝမကာသိတိ။ သာမိ ကိံ နာမေတံ ကထေထ၊ အဇိဏ္ဏာသင်္ကာံ မယုန္တိ။ “တေန ဟိ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ တံ ဩဝဒိတွာ ဗောဓိသတ္တော ပက္ကာမိ။

ဘတ္တကာရကောပိ နာနာမဗ္ဗမံသဝိကတိယော သမ္မာဒေတွာ သရီရတော
 သေဒံ အပနေန္တော မဟာနသဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ ကာကော “အယံ ဣဒါနိ
 ကာလော မံသံ ခါဒိတု”န္တိ ဂန္တာ ရသကရောဋိမတ္ထကေ နိသီဒိ။ ဘတ္တကာရကော
 “ကိရိ”တိ သဒ္ဓံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော ကာကံ ဒိသွာ ပဝိသိတွာ
 တံ ဂဟေတွာ သကလသရီရလောမံ လုဉ္စိတွာ မတ္ထကေ စူဠံ ဌပေတွာ
 သိဂီဝေရမရိစာဒိနိ၊ ပိသိတွာ တက္ကေန အာလောဋေတွာ “တံ အမှာကံ
 သေဋ္ဌိနော မဗ္ဗမံသံ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ကရောသိ”တိ သကလသရီရမဿ မက္ခေတွာ
 ဒိပိတွာ နိဋ္ဌပစ္ဆိယံ ပါတေသိ၊ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တော ဂေါစရ-
 ဘူမိတော အာဂန္တာ တံ နိတ္ထုနန္တံ ဒိသွာ ဒဝံကရောန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “ကာ’ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓနိ၊ စောရိ လင်္ခိပိတာမဟာ။

“ဩရံ ဗလကော အာဂစ္ဆ၊ စန္ဒော မေ ဝါယသော သခါ”တိ။

တတ္ထ ကာ'ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနီတိ တံ ကာကံ တဿ ဗဟလတက္ကေန မက္ခိတသရီရသေတဝဏ္ဏတ္တာ မတ္တကေ စ သိခါယ ဌပိတတ္တာ “ကာ သော ဗလာကာ သိဒ္ဓိနီ”တိ ပုစ္ဆန္တော အာလပတိ။ စောရီတိ ကုလဿ ဝိ အနနညာယ ကုလဃရံ၊ ကာကဿ ဝါ အရုစိယာ ပစ္ဆိံ ပပိဋ္ဌတ္တာ “စောရီ”တိ ဝဒတိ။ လဃီပိတာမဟာတိ လဃီ ဝုစ္ဆတိ အာကာသေ လဃ်နတော မေဃော၊ ဗလာကာ စ နာမ မေဃသဒ္ဓေန ဂစ္ဆံ ဂဏ္ဍိန္နိတိ မေဃသဒ္ဓေါ ဗလာကာနံ ပိတာ၊ မေဃော ပိတာမဟော ဟောတိ။ တေနာဟ “လဃီပိတာမဟာ”တိ။ ဩရံ ဗလာကေ အာဂစ္ဆာတိ အတ္တေ ဗလာကေ ဣတော ဧဟိ။ စဏ္ဍော မေ ဝါယသော သခါတိ မယံ သခါ ပစ္ဆိသမိကော ဝါယသော စဏ္ဍော ဖရသော၊ သော အာဂတော တံ ဒိသ္မာ ကဏယသဒိသေန^၁ တုဏ္ဍေန ကောဇ္ဇေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေယျ၊ တသ္မာ ယာဝ ဝါယသော နာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ပစ္ဆိတော ဩတရိတွာ ဣတော ဧဟိ၊ သိဃံ ပလာယသ္မုတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ကာကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၁။ “နာဟံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနီ၊ အဟံ လောလောသ္မိ ဝါယသော။
အကတွာ ဝစနံ တုယံ၊ ပဿ လူနောသ္မိ အာဂတော”တိ။

တတ္ထ အာဂတောတိ တံ ဣဒါနိ ဂေါစရဘူမိတော အာဂတော၊ မံ လူနံ ပဿာတိ အတ္တော။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၇၂။ “ပုနပါ'ပဇ္ဇသီ သမ္မာ သီလံ ဟိ တဝ တာဒိသံ။
န ဟိ မာနုသကာ ဘောဂါ၊ သုဘုဉ္ဇာ ဟောန္တိ ပက္ခိနာ”တိ။

တတ္ထ ပုနပါ'ပဇ္ဇသီ သမ္မာတိ သမ္မ ဝါယသ ပုနပိ တံ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ ပဋိလဘိဿသေဝ၊ နတ္ထိ တေ ဧတ္တကေန မောက္ခော^၂။ ကိ'ကာရဏာ? သီလံ ဟိ တဝ တာဒိသံ ပါပကံ၊ ယသ္မာ တဝ အာစာရသီလံ တာဒိသံ ဒုက္ခာဓိဂမသေဝ အနုရူပံ။ န ဟိ မာနုသကာတိ မနုဿံ နာမ မဟာပုညာ၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ တထာရူပံ ပုညံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ မာနုသကာ ဘောဂါ တိရစ္ဆာနဂတေန ပက္ခိနာ န ဘုဉ္ဇိယန္တိတိ^၃။

၁-ကာကဿ (က)

၃-သုခံ (က)

၂-ကတ္တရိသဒိသေန (က)

၄-န သုဘုဉ္ဇာတိ (သီ၊ ဣ)၊ န ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာတိ (သျှာ)

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ ဗောဓိသတ္တော “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ မယာ ဧတ္ထ ဝသိတုံ န သက္ကာ”တိ ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ အဂမာသိ။ ကာကောပိ နိတ္ထုနန္တော တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ လောလကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပါရာဝတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

လောလဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-ရုစိရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၅)

ကာ'ယံ ဗလာကာ ရုစိရာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒွေပိ ဝတ္ထုနိ ပုရိမသဒိသာနေဝ ဂါထာပိ။

၇၃။ “ကာ'ယံ ဗလာကာ ရုစိရာ၊ ကာကနိဋ္ဌသ္မိ'မစ္ဆတိ။
စဏ္ဍော ကာကော သခါ မယုံ၊ ယဿ စေတံ ကုလာဝကံ။

၇၄။ နန မံ သဗ္ဗ ဇာနာသိ၊ ဒိဇ သာမာကဘောဇန။
အကတွာ ဝစနံ တုယုံ၊ ပဿ လူနောသ္မိ အာဂတော။

၇၅။ ပုံနပါ'ပဇ္ဇသီ သဗ္ဗ၊ သီလံ ဟိ တဝ တာဒိသံ။
န ဟိ မာနသကာ ဘောဂါ၊ သုဘုဉ္ဇာ ဟောန္တိ ပက္ခိနာ”တိ—
ဂါထာ ဟိ ဧကန္တရိကာယေဝ။

တတ္ထ “ရုစိရာ”တိ တက္ကမက္ခိတသရိရတာယ သေတဝဏ္ဏတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ရုစိရာ ဝိယဒဿနာ၊ ပဏ္ဍရာတိ အတ္ထော။ ကာကနိဋ္ဌသ္မိန္တိ ကာကကုလာဝကေ။ “ကာကနိဋ္ဌသ္မိ”န္တိပိ ပါဌော။ ဒိဇာတိ ကာကော ပါရေဝတံ အာလပတိ။ သာမာကဘောဇနာတိ တိဏဗိဇဘောဇန။ သာမာကဂ္ဂဟဏေန ဟေတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ တိဏဗိဇံ ဂဟိတံ။ ဣဓာပိ ဗောဓိသတ္တော “န ဣဒါနိ သက္ကာ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယာ ဧတ္ထ ဝသိတု”န္တိ ဥပ္ပတိတွာ အညတ္ထ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ လောလကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ၊ ပါရာဝတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ရုစိရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-ကုရုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ^၁ (၂၇၆)

တဝ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဟံသဃာတကဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဒွေ သဟာယကာ ဘိက္ခု ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒါ ယေဘုယျေန ဧကတော ဝိစရန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ အစိရဝတိ^၂ ဂန္ဓာ နှတွာ ဝါလုကပုလိနေ အာတပံ တပ္ပမာနာ သာရဏီယ-ကထံ ကထေန္တာ အဋ္ဌံသု၊ တသ္မိံ ခဏေ ဒွေ ဟံသာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ။ အထေကော ဒဟရဘိက္ခု သက္ခရံ ဂဟေတွာ “ဧကဿ ဟံသပေါတကဿ အက္ခိံ ပဟရိဿာမီ”တိ အာဟ၊ ဣတရော “န သက္ခိဿသိ”တိ အာဟ။ တိဋ္ဌတု ဣမသ္မိံ ပဿေ အက္ခိ၊ ပရပဿေ အက္ခိံ ပဟရိဿာမီတိ။ ဣဒမ္ပိ န သက္ခိဿသိယေဝါတိ။ “တေန ဟိ ဥပဓာရေဟိ”တိ တိယံသံ^၂ သက္ခရံ ဂဟေတွာ ဟံသဿ ပစ္ဆာဘာဂေ ခိပိ။ ဟံသော သက္ခရသဒ္ဓိ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဩလော-ကေသိ၊ အထ နံ ဣတရော ဝဇ္ဇသက္ခရံ ဂဟေတွာ ပရပဿေ အက္ခိမ္ပိ ပဟရိတွာ ဩရိမက္ခိနာ နိက္ခမာပေသိ။ ဟံသော ဝိရဝန္တော ပရိဝတ္တိတွာ တေသံ ပါဒမူလေယေဝ ပတိ။ တတ္ထ တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခု ဒိသွာ အာဂန္ဓာ “အာဝုသော ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အနနုစ္ဆရိကံ ဝေါ ကတံ ပါဏာတိ-ပါတံ ကရောန္တေဟိ”တိ ဝတွာ တေ အာဒါယ တထာဂတဿ ဒေသေသုံ။ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတော ကတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ကသ္မာ ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝမကာသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ အဂါရမဇ္ဈေ သံကိလိဋ္ဌဝါသံ^၃ ဝသမာနာ အပ္ပမတ္တကေသုပိ ဌာနေသု ကုက္ကုစ္စံ ကရိံသု၊ တံ ပန ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကုက္ကုစ္စမတ္တမ္ပိ န အကာသိ၊ နန နာမ ဘိက္ခုနာ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ သညတေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ^၁ ခနဉ္စယေ ကောရဗျေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ
ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုန္တိမိ ပဋိသန္ဓိ^၂ ဂဟေတွာ အနုပုဗ္ဗေန
ဝိညှတံ ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပိတရာ ဩပရဇ္ဇေ
ပတိဋ္ဌာပိတော အပရဘာဂေ ပိတု အဇ္ဈယေန ရဇ္ဇံ ပတွာ ဒဿ ရာဇဓမ္မေ
အကောပေန္တော ကုရုဓမ္မေ^၂ ဝတ္တိတ္ထ။ ကုရုဓမ္မော နာမ ပဉ္စ သီလာနိ၊ တာနိ
ဗောဓိသတ္တော ပရိသုဒ္ဓါနိ ကတွာ ရက္ခိ။ ယထာ စ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝဿ
မာတာ အဂ္ဂမဟေသိ ကနိဋ္ဌဘာတာ ဥပရာဇာ ပုရောဟိတော မြာဟ္မဏော
ရဇ္ဈဂါဟကော အမစ္စော သာရထိ သေဋ္ဌိ ဒေါဏမာပကော မဟာမတ္တော
ဒေါဝါရိကော နဂရသောဘိနိ ဝဏ္ဏဒါသိတိ ဧဝမေတေ။

ရာဇာ မာတာ မဟေသိ စ၊ ဥပရာဇာ ပုရောဟိတော။
ရဇ္ဈကော သာရထိ သေဋ္ဌိ၊ ဒေါဏော ဒေါဝါရိကော တထာ။
ဂဏိကေကာဒဿ ဇနာ၊ ကုရုဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတာတိ။

ဣတိ ဣမေ သဗ္ဗေပိ ပရိသုဒ္ဓါနိ ကတွာ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ^၃သု။ ရာဇာ
စတူသု နဂရဒ္ဓါရေသု စ နဂရမဇ္ဈေ စ နိဝေသနဒ္ဓါရေ စာတိ ဆ ဒါနလာလာ-
ယောကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿံ ခနံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော သကလ-
ဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ ဒါနံ အဒါသိ၊ တဿ ပန ဒါနဇ္ဈာသယတာ ဒါနဘိ-
ရတတာ သကလဇမ္ဗုဒ္ဓိပံ အဇ္ဈောတ္ထရိ။ တသ္မိ^၄ ကာလေ ကာလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရ-
နဂရေ ကာလိင်္ဂရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ရဋ္ဌေ ဒေဝေါ န ဝဿိ၊ တသ္မိ^၅
အဝဿန္တေ သကလရဋ္ဌေ ဆာတကံ ဇာတံ၊ အာဟာရဝိပတ္တိယာ စ မနုဿာနံ
ရောဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိဘယံ ဆာတကဘယံ ရောဂဘယန္တိ တိဏိ ဘယာနိ
ဥပ္ပဇ္ဇိ^၆သု။ မနုဿာ နိဂ္ဂဟဏာ ဒါရကေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ
ဝိစရန္တိ။

သကလရဋ္ဌဝါသိနော ဧကတော ဟုတွာ ဒန္တပုရံ ဂန္ဓာ ရာဇဒ္ဓါရေ
ဥက္ကဋ္ဌိမကံသု။ ရာဇာ ဝါတပါနံ နိဿာယ ဌိတော တံ သဒ္ဓံ သုတွာ “ကိ-
ကာရဏာ ဧတေ ဝိရဝန္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ သကလရဋ္ဌေ တိဏိ ဘယာနိ
ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဒေဝေါ န ဝဿတိ၊ သဿာနိ န ဝိပန္နာနိ၊ ဆာတကံ ဇာတံ။ မနုဿာ
ဒုဗ္ဗောဇနာရောဂါဘိဘူတာ နိဂ္ဂဟဏာ ပုတ္တေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ ဝိစရန္တိ၊
ဒေဝံ ဝဿာပေဟိ မဟာရာဇာတိ။ ပေါရာဏကရာဇာနော ဒေဝေ အဝဿန္တေ
ကိ^၇ ကရေန္တိတိ။ ပေါရာဏကရာဇာနော မဟာရာဇ ဒေဝေ အဝဿန္တေ ဒါနံ

ဒတွာ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သမာဒိန္နသီလာ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ ဒဗ္ဗသန္တရေ သတ္တာဟံ နိပဇ္ဇန္တိ၊ တဒါ ဒေဝေါဝဿတိတိ။ ရာဇာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ တထာ အကာသိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဒေဝေါ န ဝဿိ။

ရာဇာ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ “အဟံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အကာသိ၊ ဒေဝေါ န ဝဿတိ၊ ကိန္တိ ကရောမာ”တိ။ မဟာရာဇ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ နေဉ္ဇယဿ ကောရဗျရညော အဉ္စနဝဏ္ဏော^၁ နာမ မင်္ဂလဟတ္ထိ အတ္ထိ၊ တံ အာနေဿာမ၊ ဧဝံ သန္တေ ဒေဝေါ ဝဿတိတိ။ သော ရာဇာ ဗလဝါဟနသမ္ပန္နော ဒုပ္ပသဟော၊ ကထမဿ ဟတ္ထိ^၂ အာနေဿာမာတိ။ မဟာရာဇ တေန သဒ္ဓိ^၃ ယုဒ္ဓကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော ရာဇာ ဒါနာဘိရတော ယာစိတော သမာနော အလင်္ကတသီသမ္ပိ ဆိန္ဒိတွာ ပသာဒသမ္ပန္နာနိ အင်္ဂီနိပိ ဥပ္ပါဋေတွာ သကလ-ရဇေမ္ပိ နိယျာဒေတွာ ဒဒေယျ၊ ဟတ္ထိမိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ အဝဿံ ယာစိတော ဒဿတိတိ။ ကေ ပန တံ ယာစိတုံ သမတ္တာတိ။ မြာဟ္မဏာ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ မြာဟ္မဏဂါမတော၊^၂ အဋ္ဌ မြာဟ္မဏေ ပက္ခောသာပေတွာ သက္ကာရ-သမ္မာနံ ကတွာ ဟတ္ထိ^၃ ယာစနတ္တာယ ပေသေသိ။ တေ ပရိဗ္ဗယံ အာဒါယ အဒ္ဓိကဝေသံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗတ္ထ ကေရတ္တိဝါသေန တုရိတဂမနံ ဂန္ဓာ ကတိ-ပါဟံ နဂရဒ္ဓါရေ ဒါနသာလာသု ဘုဉ္ဇိတွာ သရီရံ သန္တပေတွာ “ကဒါ ရာဇာ ဒါနဂ္ဂံ အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ ပုစ္ဆိ^၃ သု။ မနုဿံ “ပက္ခဿ တယော ဒိဝသေ စာတုဒ္ဓသေ ပန္နရသေ အဋ္ဌမိယဉ္စ အာဂစ္ဆတိ၊ သွေ ပန ပုဏ္ဏမိ၊ တသ္မာ သွေ အာဂစ္ဆိဿတိ”တိ ဝဒိ^၃ သု။

မြာဟ္မဏာ ပုနဒိဝသေံ ပါတောဝ ဂန္ဓာ ပါစိနဒ္ဓါရေ အဋ္ဌံသု။ ဗောဓိ-သတ္တော ပါတောဝ နတွာ ဂတ္တာနုလိတ္တော^၃ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပါစိနဒ္ဓါရေန ဒါနသာလံ ဂန္ဓာ ဩတရိတွာ သတ္တဋ္ဌဇနာနံ သဟတ္တာ ဘတ္တံ ဒတွာ “ဣမိနာဝ နိဟာရေန ဒေဏာ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထိ^၃ အဘိရုဟိတွာ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ မြာဟ္မဏာ ပါစိနဒ္ဓါရေ အာရက္ခဿ ဗလဝတာယ ဩကာသံ အလဘိတွာ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရမေဝ ဂန္ဓာ ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩလောကယမာနာ ဒ္ဓါရတော နာတိဒူရေ ဥန္န-တဋ္ဌာနေ ဌိတာ သမ္ပတ္တံ ရာဇာနံ ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ “ဇယတု ဘဝံ မဟာ-ရာဇာ”တိ ဇယာပေသုံ။ ရာဇာ ဝဇီရင်္ဂသေန ဝါရဏံ နိဝတ္တေတွာ တေသံ

၁-အဉ္စနဝသဘော (သီ၊ဇု)၊ အဉ္စနသန္ဓိဘော (သျှာ)

၂-မြာဟ္မဏဝါသတော (သျှာ)၊ မြာဟ္မဏဝါဋ္ဌတော (က)   ၃-နာတာနုလိတ္တော (သီ၊ သျှာ၊ ဇု)

သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘော ဗြာဟ္မဏာ ကိံ ဣစ္ဆယာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ ဗောဓိ-
သတ္တဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တာ ပဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၇၆။ “တဝ သဒ္ဓန္ဓ သီလန္ဓ၊ ဝိဒိတွာန ဇနာဓိပ။
ဝဏ္ဏံ အဉ္ဇနဝဏ္ဏေန၊ ကာလိင်္ဂသ္မိံ နိမိဗ္ဗသေ”တိ။

တတ္ထ သဒ္ဓန္တိ ကမ္မဗလာနံ သဒ္ဓဟနဝသေန ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓံ။ သီလန္တိ
သံဝရသီလံ အဝိတိက္ကမသီလံ။ ဝဏ္ဏန္တိ တဒါ တသ္မိံ ဒေသေ သုဝဏ္ဏံ ဝုစ္ဆတိ။
ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ။ ဣမိနာ ပန ပဒေန သဗ္ဗမ္ပိ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိနေဓညံ
သင်္ဂဟိတံ။ အဉ္ဇနဝဏ္ဏေနာတိ အဉ္ဇနပုဉ္ဇသမာနဝဏ္ဏေန ဣမိနာ တဝ နာဂေန၊
ကာလိင်္ဂသ္မိန္တိ ကာလိင်္ဂရညော သန္တိကေ။ နိမိဗ္ဗသေတိ ဝိနိမယဝသေန၊^၁ ဂဏှိမှ၊
ပရိဘောဂဝသေန ဝါ ဥဒရေ ပက္ခိပိမှာတိ အတ္ထော။ သေတိ နိပါတမတ္တံ။ ဣဒံ
ဝုတ္တံ ဟောတိ—မယဉ္စိ ဇနာဓိပ တဝ သဒ္ဓန္ဓ သီလန္ဓ ဝိဒိတွာန “အဒ္ဓါ နော ဧဝံ
သဒ္ဓါသီလသမ္ပန္နော ရာဇာ ယာစိတော အဉ္ဇနဝဏ္ဏံ နာဂံ ဒဿတိ”တိ ဣမိနာ
အတ္တနော သန္တကေန ဝိယ အဉ္ဇနဝဏ္ဏေန ကာလိင်္ဂရညော သန္တိကေ နာဂံ ဝေါ
အာဟရိဿာမာတိ ဝတွာ ဗဟုနေဓညံ နိမိဗ္ဗသေ ပရိဝတ္တယိမှ စေဝ ဥဒရေ စ
ပက္ခိပိမှ။ ဧဝံ တံ? မယံ ဓာရယမာနာ ဣဓာဂတာ။ တတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဒေဝေါ
ဇာနာတူတိ။

အပရော နယော—တဝ သဒ္ဓန္ဓ သီလဂုဏသင်္ခါတံ ဝဏ္ဏန္ဓ သုတွာ “ဥဠာရ-
ဂုဏော ရာဇာ ဇိဝိတမ္ပိ ယာစိတော ဒဒေယျ၊ ပဂေဝ တိရစ္ဆာနဂတံ နာဂ”န္တိ
ဧဝံ ကာလိင်္ဂဿ သန္တိကေ ဣမိနာ အဉ္ဇနဝဏ္ဏေန တဝ ဝဏ္ဏံ၊^၂ နိမိဗ္ဗသေ နိမိဗ္ဗ
တုလယိမှ၊ တေနမှာ ဣဓာဂတာတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္ထော “သစေ ဝေါ ဗြာဟ္မဏာ ဣမံ နာဂံ ပရိ-
ဝတ္တေတွာ ဓနံ ခါဒိတံ သုခါဒိတံ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ယထာလင်္ကတမေဝ ဝေါ နာဂံ
ဒဿာမိ”တိ သမဿာသေတွာ ဣတရာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၇၇။ “အန္ဓဘစ္စာ စ’ဘစ္စာ စ၊ ယောဓ ဥဒ္ဓိဿ ဂစ္ဆတိ။
သဗ္ဗေ တေ အပ္ပဋိက္ခိပ္ပ၊ ပုဗ္ဗာစရိယဝစော ဣဒံ။

၁-ဝိနိဗ္ဗသေတိ (သျှာ)၊ ဝနိဗ္ဗသေတိ (က)
၃-တဿ (သီ၊ ဣ)

၂-ဝိနိဝဇ္ဇနဝသေန (က)
၄-အဉ္ဇနဝဏ္ဏံ နာဂံ (သီ၊ ဣ)

၇၀။ ဒဒါမိ ဝေါ မြာဟူဏာ နာဂ'မေတံ၊
 ရာဇာရဟံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ယသဿိနံ။
 အလင်္ကတံ ဟေမဇာလာဘိဆန္တံ၊
 သဿာရထိံ ဂစ္ဆထ ယေနကာမ''န္တိ။

တတ္ထ အန္ဓဘစ္စာ စ'ဘစ္စာ စာတိ ပုရိသံ ဥပနိဿာယ ဇီဝမာနာ ယာဂု-
 ဘတ္တာဒိနာ အန္ဓေန ဘရိတဗ္ဗာတိ အန္ဓဘစ္စာ၊ ဣတရေ တထာ အဘရိ-
 တဗ္ဗတ္တာ အဘစ္စာ။ သန္ဓိဝသေန ပနေတ္ထ အကာရလောပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 တောဝတာ အတ္တာနံ ဥပနိဿာယ စ အနုပနိဿာယ စ ဇီဝမာနဝသေန
 သဗ္ဗေပိ သတ္တာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ ယောစ
 ဥဒ္ဓိဿ ဂစ္ဆတိတိ တေသု သတ္တေသု ဣဓ ဇီဝလောကေ ယော သတ္တော
 ယံ ပုရိသံ ကာယစိဒေဝ ပစ္စာသီသနာယ ဥဒ္ဓိဿ ဂစ္ဆတိ။ သဗ္ဗေ တေ
 အပ္ပဋိက္ခိပ္ပတိ တထာ ဥဒ္ဓိဿ ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗေပိ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ တထာပိ
 တေန ပုရိသေန သဗ္ဗေ တေ အပ္ပဋိက္ခိပ္ပ၊ “အပေထ၊ န ဝေါ ဒဿာမိ”တိ ဧဝံ
 န ပဋိက္ခိပ္ပတဗ္ဗာတိ အတ္တော။ ပုဗ္ဗာစရိယဝစော ဣဒန္တိ ပုဗ္ဗာစရိယာ ပုစ္ဆန္တိ
 မာတာပိတရော၊ ဣဒံ တေသံ ဝစနံ။ ဧဝမဟံ မာတာပိတူဟိ သိက္ခာပိတောတိ
 ဒိပေတိ။

ဒဒါမိ ဝေါ မြာဟူဏာ နာဂ'မေတန္တိ ယသ္မာ ဣဒံ အမှာကံ ပုဗ္ဗာစရိယ-
 ဝစော၊ တသ္မာဟံ မြာဟူဏာ တုမှာကံ ဣမံ နာဂံ ဒဒါမိ။ ရာဇာရဟန္တိ ရညော
 အနုစ္ဆရိကံ။ ရာဇဘောဂ္ဂန္တိ ရာဇပရိဘောဂံ။ ယသဿိနန္တိ ပရိဝါရသမ္ပန္တံ၊ တံ
 ကိရ ဟတ္ထိံ နိဿာယ ဟတ္ထိဂေါပကဟတ္ထိဝေဇ္ဇာဒိနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဇီဝန္တိ၊
 တေဟိ သိဒ္ဓိညေဝ ဝေါ ဒဒါမိတိ အတ္တော။ အလင်္ကတန္တိ နာနာဝိဇေဟိ ဟတ္ထိ-
 အလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတံ။ ဟေမဇာလာဘိဆန္တန္တိ သုဝဏ္ဏဇာလေန အဘိဆန္တံ။
 သဿာရထိန္တိ ယော ပနဿ သာရထိ ဟတ္ထိဂေါပကော အာစရိယော၊ တေန
 သဒ္ဓိယေဝ ဒဒါမိ၊ တသ္မာ သဿာရထိ ဟုတွာ တုမှေ သပရိဝါရံ ဣမံ နာဂံ
 ဂဟေတွာ ယေနကာမံ ဂစ္ဆထာတိ။

ဧဝံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတောဝ မဟာသတ္တော ဝါစာယ ဒတွာ ပုန ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ
 ဩရုယ “သစေ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ အလင်္ကရိတွာ ဒဿာမိ”တိ ဝတွာ
 တိက္ခတ္ထု ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ဥပဓာရေတွာ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ အဒိသ္မာ
 တဿ သောဏ္ဍံ မြာဟူဏာနံ ဟတ္တေသု ဌပေတွာ သုဝဏ္ဏဘိကာရေန ပုပ္ဖ-
 ဂန္ဓဝါသိတံ ဥဒကံ ပါတေတွာ အဒါသိ။ မြာဟူဏာ သပရိဝါရံ နာဂံ

သမ္ပုဋ္ဌိတော ဟတ္ထိပိဋေ နိသိန္နာ ဒန္တပုရံ ဂန္ဓာ ဟတ္ထိံ ရညော အဒံသု၊ ဟတ္ထိမိ အာဂတေပိ ဒေဝေါ န ဝဿတေဝ။ ရာဇာ “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ဥတ္တရိံ ပုစ္ဆန္တော “ဓနဉ္စယကောရဗျရာဇာ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခတိ၊ တေနဿ ရဋ္ဌေ အန္တုမာသံ အနုဒဿဟံ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ရညော ဂုဏာနုဘာဝေါ စေသ၊ ဣမဿ ပန တိရစ္ဆာနဂတဿ ဂုဏာ ဟောန္တာပိ ကိတ္တကာ ဘဝေယျ”န္တိ သုတွာ “တေန ဟိ ယထာလင်္ကတမေဝ သပရိဝါရံ ဟတ္ထိံ ပတိနေတွာ ရညော ဒတွာ ယံ သော ကုရုဓမ္မံ ရက္ခတိ၊ တံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခိတွာ အာနေထာ”တိ မြာဟ္မဏေ စ အမစ္စေ စ ပေသေသိ။ တေ ဂန္ဓာ ရညော ဟတ္ထိံ နိယျာဒေတွာ “ဒေဝ ဣမသ္မိံ” ဟတ္ထိမိ ဂတေပိ အမှာကံ ရဋ္ဌေ ဒေဝေါ န ဝဿတိ၊ တုမှေ ကိရ ကုရုဓမ္မံ နာမ ရက္ခထ၊ အမှာကမ္ပိ ရာဇာ တံ ရက္ခိတုကာမော ဣမသ္မိံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခိတွာ အာနေထာ”တိ ပေသေသိ။ ဒေထ နော ကုရုဓမ္မန္တိ။ တာတာ သစ္စာဟံ” ဧတံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ ဣဒါနိ ပန မေ တတ္ထ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ န မေ သော ကုရုဓမ္မော စိတ္တံ အာရာဓေတိ၊ တဿွာ တုမှာကံ ဒါတုံ န သက္ကာတိ။

ကဿွာ ပန တံ သီလံ ရာဇာနံ န အာရာဓေတိတိ? တဒါ ကိရ ရာဇနံ တတိယေ တတိယေ သံဝစ္ဆရေ ကတ္တိကမာသေ ပဝတ္တော ဆဏော နာမ ဟောတိ၊ တံ ဆဏံ ကိဋ္ဌန္တာ ရာဇာနော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဒေဝဝေသံ ဂဟေတွာ စိတ္တရာဇဿ နာမ ယက္ခဿ သန္တိကေ ဌတွာ စတုဒ္ဓိသာ ပုပ္ဖပဋိမဏ္ဍိတေ စိတ္တသရေ ဒိပန္တိ။ အသမ္ပိ ရာဇာ တံ ခဏံ ကိဋ္ဌန္တာ ကေဿာ တဋ္ဌာကပါဋိယာ စိတ္တရာဇဿ ယက္ခဿ သန္တိကေ ဌတွာ စတုဒ္ဓိသာ စိတ္တသရေ ဒိပိတွာ? တေသု သေသဒိသာဂတေ တယော သရေ ဒိသွာ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဒိတ္တသရံ န အဒ္ဓသ၊ ရညော “ကစ္စိ န ခေါ မယာ ဒိတ္တော သရော မစ္ဆသရီရေ ပတိတော”တိ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ ပါဏာတိပါတကမ္ပေန သီလဘေဒံ အာရဗ္ဘ၊ တဿွာ သီလံ န အာရာဓေတိ။ သော ဝေမာဟ “တာတာ မယံ ကုရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ မာတာ ပန မေ သုရက္ခိတံ ရက္ခတိ၊ တဿာ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ။ မဟာရာဇ တုမှာကံ “ပါဏံ ဝဓိဿာမိ”တိ စေတနာ နတ္ထိ၊ တံ ဝိနာ ပါဏာတိပါတော နာမ န ဟောတိ၊ ဒေထ နော အတ္တနာ ရက္ခိတံ ကုရုဓမ္မန္တိ။ “တေန ဟိ လိခထာ”တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခါပေသိ “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ နာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗံ၊ မုဿ န

၁-သစာဟံ(က)   ၂-ရက္ခိံ (သီ၊ဇု)   ၃-ဒိပိ (သီ၊ဇု)   ၄-အဒ္ဓသံသု (သီ၊ဇု)
 ၅-စိတ္တံ (သီ၊ဇု)   ၆-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော န စရိတဗ္ဗော (သျှ၊က)

ဘဏိတဗ္ဗံ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗ”န္တိ လိခါပေတွာ စ ပန “ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ မာတု မေ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။

ဒူတာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တာ “ဒေဝိ တုမေ ကိရ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခထ၊ တံ နော ဒေထာ”တိ ဝဒိံသု။ တာတာ သစ္စာဟံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ ဣဒါနိ ပန မေ တတ္ထ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပန္နံ၊ န မေ သော ကုရုဓမ္မော အာရာဓေတိ တေန ဝေါ ဒါတုံ န သက္ကာတိ။ တဿာ ကိရ ဒွေ ပုတ္တာ ဇေဋ္ဌော ရာဇာ၊ ကနိဋ္ဌော ဥပရာဇာ။ အထေကော ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သတသဟဿဋ္ဌ-နကံ စန္ဒနသာရံ သဟဿဋ္ဌနကံ ကဉ္စနမာလံ ပေသေသိ။ သော “မာတရံ ပူဇေဿာမီ”တိ တံ သဗ္ဗံ မာတု ပေသေသိ။ သာ စိန္တေသိ “အဟံ နေဝ စန္ဒနံ ဝိလိမ္မာမိ၊ န မာလံ ဓာရေမိ၊ သုဏိသာနံ ဒဿာမီ”တိ။ အထဿာ ဧတ-ဒဟောသိ “ဇေဋ္ဌသုဏိသာ မေ ဣဿရာ၊ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ တဿာ သုဝဏ္ဏမာလံ ဒဿာမိ။ ကနိဋ္ဌသုဏိသာ ပန ဒုဂ္ဂတာ၊ တဿာ စန္ဒနသာရံ ဒဿာမီ”တိ။ သာ ရညော ဒေဝိယာ သုဝဏ္ဏမာလံ ဒတွာ ဥပရာဇဘရိယာယ စန္ဒနသာရံ အဒါသိ၊ ဒတွာ စ ပနဿာ “အဟံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ ဧတာသံ ဒုဂ္ဂတာဒုဂ္ဂတဘာဝေါ မယံ အပ္ပမာဏံ၊ ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မမေဝ ပန ကာတုံ မယံ အနုရူပံ၊ ကစ္စိ န ခေါ မေ တဿ အကတတ္တာ သီလံ ဘိန္တ”န္တိ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “အတ္တနော သန္တိကံ နာမ ယထာရုစိယာ ဒီယတိ၊ တုမေ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကုရုမာနာ ကိံ အညံ ပါပံ ကရိဿထ၊ သီလံ နာမ ဧဝရူပေန န ဘိဇ္ဇတိ၊ ဒေထ နော ကုရုဓမ္မ”န္တိ ဝတွာ တဿာပိ သန္တိကေ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋေ လိဒိံသု။

“တာတာ ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ သုဏိသာ ပန မေ သုဋ္ဌ၊ ရက္ခတိ၊ တဿာ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ပုတ္တာ စ ပန အဂ္ဂမဟေသိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုရိမနယေနေဝ ကုရုဓမ္မံ ယာစိံသု။ သာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဝတွာ “ဣဒါနိ မံ သီလံ နာရာဓေတိ၊ တေန ဝေါ ဒါတုံ န သက္ကာ”တိ အာဟ။ သာ ကိရ ဧကဒိဝသံ သီဟပဉ္စရေ ဌိတာ ရညော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တဿ ပစ္ဆတော ဟတ္ထိပိဋေ နိသိန္တံ ဥပရာဇံ ဒိသ္မာ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “သစ္စာဟံ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ သန္တဝံ ကရေယံ၊ ဘာတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော မံ ဧသ သင်္ဂဏေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ အထဿာ “အဟံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခမာနာ သဿာမိကာ ဟုတွာ ကိလေသဝသေန အညံ ပုရိသံ ဩလောကေသိံ၊ သီလေန မေ ဘိန္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “အတိစာရော နာမ အယျေ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန

န ဟောတိ၊ တုမေ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကုရုမာနာ ဝိတိက္ကမံ ကိံကရိဿထ၊
န ဧတ္တကေန သီလံ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဒေထ နော ကုရုဓမ္မ”န္တိ ဝတော တဿပိ
သန္တိကေ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခိံသု။

“တာတာ ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ဥပရာဇာ ပန သုဠ၊
ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တာ စ ပန ဥပရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ပုရိမနယေနော ကုရုဓမ္မံ ယာစိံသု။ သော ပန သာယံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော
ရထေနော ရာဇင်္ဂဏံ ပတွာ သစေ ရညော သန္တိကေ ဘုဉ္ဇိတွာ တတ္ထေဝ
သယိတုကာမော ဟောတိ၊ ရသ္မိယော စ ပတောဒဉ္စ အန္တောရဇေ^၁ဆဇ္ဇေတိ။
တာယ သညာယ ဇေနော ပက္ကမိတွာ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ ဂန္တော တဿ
နိက္ခမနံ ဩလောကေန္တောဝ တိဋ္ဌတိ။ သာရထိပိ ရထံ ဂေါပယိတွာ^၂
ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ တံ အာဒါယ ရာဇဒွါရေ တိဋ္ဌတိ။ သစေ တင်္ခဏညေဝ
နိက္ခန္တုကာမော ဟောတိ၊ ရသ္မိယော စ ပတောဒဉ္စ အန္တောရထေယေဝ
ဌပေတွာ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ မဟာဇေနော တာယ သညာယ “ဣဒါနေဝ
နိက္ခမိဿတိ”တိ ရာဇဒွါရေယေဝ တိဋ္ဌတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဧဝံ ကတွာ
ရာဇနိဝေသနံ ပါဝိသိ၊ ပဝိဋ္ဌမတ္တဿယေဝဿ ဒေဝေါ ပါဝဿိ။ ရာဇာ
“ဒေဝေါ ဝဿတိ”တိ တဿ နိက္ခန္တု နာဒါသိ၊ သော တတ္ထေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ သယိ။
မဟာဇေနော “ဣဒါနိ နိက္ခမိဿတိ”တိ သဗ္ဗရတ္ထိံ တေမေန္တော အဋ္ဌာသိ။
ဥပရာဇာ ဒုတိယဒိဝသေ နိက္ခမိတွာ တေမေတွာ ဌိတံ မဟာဇနံ ဒိသ္မာ
“အဟံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခန္တော ဧတ္တကံ ဇနံ ကိလမေသိ၊ သီလေန မေ ဘိဇ္ဇေန
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ၊ တေန တေသံ ဒူတာနံ “သစ္စာဟံ ကုရုဓမ္မံ
ရက္ခာမိ၊ ဣဒါနိ ပန မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ ဝတော
တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ ဒူတာ “တုမှာကံ ဒေဝ ‘ဧတေ ကိလမန္တု’တိ
စိတ္တံ နတ္ထိ၊ အစေတနကံ ကမ္မံ န ဟောတိ၊ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကရောန္တာနံ
ကထံ တုမှာကံ ဝိတိက္ကမော ဘဝိဿတိ”တိ ဝတော တဿပိ သန္တိကေ သီလံ
ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိခိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ပုရောဟိတော ပန သုဠ၊ ရက္ခတိ၊
တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တာ စ ပန ပုရောဟိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ယာစိံသု။ သောပိ ဧကဒိဝသံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ဧကေန ရညော
တဿ ရညော ပေသိတံ တရုဏရဝိဝဏ္ဏံ^၃ ရထံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဒိသ္မာ
“ကဿာယံ ရထော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ရညော အာဘတော”တိ သုတွာ

၁-ရထရဇေ(က) ၂-ဂါဟယိတွာ(သု)၊ ဂါဟယိတွာ(က) ၃-တရုဏရဝိဝဏ္ဏံ(သု)

“အဟံ မဟလ္လကော၊ သစေ မေ ရာဇာ ဣမံ ရထံ ဒဒေယျ၊ သုခံ ဣမံ အာရယျ ဝိစရေယျ” နှိ စိန္တေတွာ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂတော။ တဿ ဇယာပေတွာ ဌိတကာလေ ရညော ရထံ ဒဿေသုံ။ ရာဇာ ဒိသ္မာ “အတိ ဝိယ သုန္ဒရော အယံ ရထော၊ အာစရိယဿ နံ ဒေထာ” တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော န ဣစ္ဆိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနောပိ န ဣစ္ဆိယေဝ။ ကိံကာရဏာ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “အဟံ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခန္တောဝ ပရသန္တကေ လောဘံ အကာသိ၊ ဘိန္နေန မေ သီလေန ဘဝိတဗ္ဗ” နှိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ “တတာ ကုရုဓမ္မေ မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ န မံ သော ဓမ္မော အာရာဓေတိ၊ တဿ န သက္ကာ ဒါတု” နှိ အာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “အယျ လောဘုပ္ပါဒမတ္တေန န သီလံ ဘိဇ္ဇတိ၊ တုမှေ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကရေန္တာ ကိံ ဝီတိက္ကမံ ကရိဿထာ” တိ ဝတွာ တဿပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ရဇ္ဇုဂါဟကော အမစ္စော ပန သုဠ၊ ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ” တိ ဝတ္တာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သောပိ ဧကဒိဝသံ ဇနပဒေ ခေတ္တံ မိနန္တော ရဇ္ဇုံ ဒဏှကေ ဗန္ဓိတွာ ဧကံ ကောဋိံ ခေတ္တသမိကေန ဂဏှာပေတွာ ဧကံ အတ္တနာ အဂ္ဂဟေသိ၊ တေန ဂဟိတရဇ္ဇုကောဋိယာ ဗဒ္ဓဒဏှကော ဧကဿ ကက္ကုဋကဿ ဗိလမဇ္ဈံ ပါပုဏိ။ သော စိန္တေသိ “သစေ ဒဏှကံ ဗိလေ ဩတာရေဿာမိ၊ အန္တောဗိလေ ကက္ကုဋကော နဿိဿတိ။ သစေ ပန ပရတော ူ ကရိဿာမိ၊ ရညော သန္တကံ နဿိဿတိ။ သစေ ဩရတော ကရိဿာမိ၊ ကုဠုမ္ဘိကဿ သန္တကံ နဿိဿတိ၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ” နှိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဗိလေ ကက္ကုဋကေန ဘဝိတဗ္ဗ၊ သစေ ဘဝေယျ၊ ပညာယေယျ၊ ဧတ္ထေဝ နံ ဩတာရေဿာမိ” တိ ဗိလေ ဒဏှကံ ဩတာရေသိ၊ ကက္ကုဋကော “ကိရိ” တိ သဒ္ဓမကာသိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဒဏှကော ကက္ကုဋကပိဋ္ဌေ ဩတိဏှော ဘဝိဿတိ၊ ကက္ကုဋကော မတော ဘဝိဿတိ၊ အဟဉ္စ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ တေန မေ သီလေန ဘိန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ” နှိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမိနာ မေ ကာရဏေန ကုရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု” နှိ အာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “တုမှာကံ ‘ကက္ကုဋကော မရတူ’ တိ စိတ္တံ နတ္ထိ၊ အစေတနကံ ကမ္မံ နာမ န ဟောတိ။ တုမှေ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကရေန္တာ ကိံ ဝီတိက္ကမံ ကရိဿထာ” တိ ဝတွာ တဿပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ သာရထိ ပန သုဠ၊ ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သော ကေဒိဝသံ ရာဇာနံ ရထေန ဥယျာနံ နေသိ။ ရာဇာ တတ္ထ ဒိဝါ^၁ ကိဋ္ဌိတွာ သာယံ နိက္ခမိတွာ ရထံ အဘိရုဟိ၊ တဿ နဂရံ အသမ္ပတ္တဿေဝ သူရိယတ္တင်္ဂမနဝေလာယ မေသော ဥဋ္ဌဟိ။ သာရထိ ရညော တေမနဘယေန သိန္ဓဝါနံ ပတောဒသညမဒါသိ၊ သိန္ဓဝါ ဇဝေန ပက္ခန္တိံသု၊ တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန တေ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တာပိ တတော အာဂစ္ဆန္တာပိ တံ ဌာနံ ပတွာ ဇဝေန ဂစ္ဆန္တိ အာဂစ္ဆန္တိ။ ကိံကာရဏာ? တေသံ ကိရ ဧတဒဟောသိ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပရိဿယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေန နော သာရထိ တဒါ ပတောဒသညံ အဒါသိ”တိ။ သာရထိဿပိ ဧတဒဟောသိ “ရညော တေမနေ ဝါ အတေမနေ ဝါ မယံ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဟံ ပန အဋ္ဌာနေ သုသိက္ခိတသိန္ဓဝါနံ ပတောဒသညံ အဒါသိ၊ တေန ဣမေ ဣဒါနိ အပရာပရံ ဇဝန္တာ ကိလမန္တိ၊ အဟဉ္စ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ တေန မေ ဘိန္ဓေန သီလေန ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိ- တွာ “ဣမိနာ ကာရဏေန ကုရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ အာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “တုမှာကံ ‘သိန္ဓဝါ ကိလမန္တု’တိ စိတ္တံ နတ္ထိ၊ အစေတနကံ ကမ္မံ နာမ န ဟောတိ၊ ဧတ္တကေနပိ စ တုမှေ ကုက္ကုစ္စံ ကရေန္တာ ကိံ ဝိတိက္ကမံ ကရိဿထာ”တိ ဝတ္တာ တဿ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပနေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ သေဋ္ဌိ ပန သုဠ၊ ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝုတ္တာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သောပိ ကေဒိဝသံ ဂစ္ဆတော နိက္ခန္တသာလိသီသံ အတ္တနော သာလိခေတ္တံ ဂန္တာ ပစ္စဝေက္ခိတွာ နိဝတ္တမာနော “ဝိဟိမာလံ ဗန္ဓာပေဿာမီ”တိ ဧကံ သာလိသီသ- မုဋ္ဌိံ ဂါဟာပေတွာ ထူဏာယ^၂ ဗန္ဓာပေသိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမမှာ ကေဒါရာ မယာ ရညော ဘာဂေါ ဒါတဗ္ဗော၊ အဒိန္နဘာဂတောယေဝ မေ ကေဒါရတော သာလိသီသမုဋ္ဌိ ဂါဟာပိတော၊ အဟဉ္စ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ တေန မေ ဘိန္ဓေန သီလေန ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမိနာ မေ ကာရဏေန ကုရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ အာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “တုမှာကံ ထေယျစိတ္တံ နတ္ထိ၊ တေန ဝိနာ အဒိန္နာဒါနံ နာမ ပညာပေတုံ^၃ န သက္ကာ၊ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကရေန္တာ တုမှေ ပရသန္တကံ

နာမ ကိံ ဂဏှိဿထာ”တိ ဝတွာ တဿပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဇ္ဇေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ဒေါဏမာပကော ပန မဟာမတ္တော သုဠု ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝတ္တာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သော ကိရ ဧကဒိဝသံ ကောဠာဂါရဒ္ဒါရေ နိသီဒိတွာ ရာဇဘာဂေ ဝိဟိံ မိနာပေန္တော အမိတဝိဟိရာသိတော ဝိဟိံ ဂဟေတွာ လက္ခံ ဌပေသိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ဒေဝေါ ပါဝဿိ။ မဟာမတ္တော လက္ခာနိ ဂဏေတွာ “မိတဝိဟိ ဧတ္တကာ နာမ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ လက္ခဝိဟိံ သံကမိတွာ မိတရာသိမ္ပိ ပက္ခိပိတွာ ဝေဂေန ဂန္တာ ဒွါရကောဠကေ ဌတွာ စိန္တေသိ “ကိံ န ခေါ မယာ လက္ခဝိဟိ မိတဝိဟိရာသိမ္ပိ ပက္ခိတ္တာ၊ ဥဒါဟု အမိတရာသိမ္ပိ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “သစေ မေ မိတဝိဟိရာသိမ္ပိ ပက္ခိတ္တာ အကာရဏေ- နေဝ ရညော သန္တကံ ဝဓိတံ၊ ဂဟပတိကာနံ သန္တကံ နာသိတံ၊ အဟဉ္စ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ တေန မေ ဘိန္ဓေန သီလေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမိနာ မေ ကာရဏေန ကုရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ အာဟ။ အထ နံ ဒူတာ “တုမှာကံ ထေယျစိတ္တံ နတ္ထိ၊ တေန ဝိနာ အဒိန္နာဒါနံ နာမ ပညာပေတုံ န သက္ကာ၊ ဧတ္တကေနပိ ကုက္ကုစ္စံ ကရေန္တာ ကိံ တုမှေ ပရဿ သန္တကံ ဂဏှိဿထာ”တိ ဝတွာ တဿပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဇ္ဇေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ဒေါဝါရိကော ပန သုဠု ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝတ္တာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သောပိ ဧကဒိဝသံ နဂရဒ္ဒါရံ ပိဓာနဝေလာယ တိက္ခတ္ထု သဒ္ဓမနုဿာဝေသိ။ အထေကော ဒလိဒ္ဓမနုဿော အတ္တနော ကနိဋ္ဌဘဂိနိယာ သဒ္ဓိံ ဒါရုပဏ္ဏတ္ထာယ အရညံ ဂန္တာ နိဝတ္တန္တော တဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ ဘဂိနိံ အာဒါယ ဝေဂေန ဒွါရံ သမ္မာပုဏ္ဏိ။ အထ နံ ဒေါဝါရိကော “တွံ နဂရေ ရညော အတ္ထိဘာဝံ ကိံ န ဇာနာသိ၊ ‘သကာလဿေဝ ဣမဿ နဂရဿ ဒွါရံ ပိဓိယတိ’တိ န ဇာနာသိ၊ အတ္တနော မာတုဂါမံ ဂဟေတွာ အရညေ ကာမရတိကီဠံ ကီဠန္တော ဒိဝသံ ဝိစရသိ”တိ အာဟ။ အထဿ ဣတရေန “န မေ သာမိ ဘရိယာ၊ ဘဂိနိ မေ သော”တိ ဝတ္ထေ ဧတဒဟောသိ “အကာရဏံ ဝတ မေ ကတံ ဘဂိနိံ ဘရိ- ယာတိ ကထေန္တေန၊ အဟဉ္စ ကုရုဓမ္မံ ရက္ခာမိ၊ တေန မေ ဘိန္ဓေန သီလေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ “ဣမိနာ မေ ကာရဏေန ကုရုဓမ္မေ

ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ တေန ဝေါ န သက္ကာ ဒါတု”န္တိ အာဟ။ အထ နံ ဒုတာ “ဧတံ တုမှေဟိ တထာသညာယ ကထိတံ၊ ဧတ္ထ ဝေါ သီလဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ဧတ္ထကေနပိ စ တုမှေ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ ကုရုဓမ္မေ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ နာမ ကိံ ကရိဿထာ”တိ ဝတွာ တဿပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိဒိံသု။

“ဧဝံ သန္တေပိ နေဝ မံ အာရာဓေတိ၊ ဝဏ္ဏဒါသီ ပန သုဠု ရက္ခတိ၊ တဿ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ စ ပန တမ္ပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ယာစိံသု။ သာ ပုရိမနယေနေဝ ပဋိက္ခိပိ။ ကိံကာရဏာ? သက္ကော ကိရ ဒေဝါနမိန္ဒော “တဿာ သီလံ ဝိမံသိဿာမီ”တိ မာဏဝကဝဏ္ဏေန အာဂန္တာ “အဟံ အာဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ သဟဿံ ဒတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂန္တာ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ နာဂစ္ဆိ။ သာ အတ္တနော သီလဘေဒဘယေန တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အညဿပုရိသဿ ဟတ္ထတော တမ္ပုလမတ္တမ္ပိ န ဂဏှိ၊ သာ အနုက္ကမေန ဒုဂ္ဂတာ ဟုတွာ စိန္တေသိ “မယံ သဟဿံ ဒတွာ ဂတပုရိသဿ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အနာဂစ္ဆန္တဿ ဒုဂ္ဂတာ ဇာတာ၊ ဇိဝိတဝုတ္တိံ ဃဋေတုံ န သက္ကောမိ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ မယာဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တာနံ အာရောစေတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သာ ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္တာ “သမိ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဂတပုရိသဿ မေ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ၊ မတဘာဝမ္ပိဿ န ဇာနာမိ၊ ဇိဝိတံ ဃဋေတုံ န သက္ကောမိ၊ ကိံ ကရောမိ သာမီ”တိ အာဟ။ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ အနာဂစ္ဆန္တေ ကိံ ကရိဿသိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပရိဗ္ဗယံ ဂဏှာတိ။ တဿာ လဒ္ဓဝိနိစ္ဆယာယ ဝိနိစ္ဆယတော နိက္ခမမာနာယ ဧဝ ဧကော ပုရိသော သဟဿဘဏှိကံ ဥပနာမေသိ။

တဿ ဂဟဏတ္တာယ ဟတ္ထံ ပသာရဏကာလေ သက္ကော အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ သာ ဒိသွာဝ “မယံ သံဝစ္ဆရတ္တယမတ္ထကေ သဟဿဒါယကော ပုရိသော အာဂတော၊ တာတ နတ္ထိ မေ တဝ ကဟာပဏေဟိ အတ္ထော”တိ ဟတ္ထံ သမိဉ္ဇေသိ။ သက္ကော အတ္တနော သရိရဉ္ဇေဝ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ တရုဏသုရိယော ဝိယ ဇလန္တော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ၊ သကလနဂရံ သန္တိပတိ။ သက္ကော မဟာဇနမဇ္ဈေ “အဟံ ဧတိဿာ ဝိမံသနဝသေန သံဝစ္ဆရတ္တယမတ္ထကေ သဟဿံ အဒါသိ၊ သီလံ ရက္ခန္တာ နာမ ဧဝရူပါ ဟုတွာ ရက္ခထာ”တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ တဿာ နိဝေသနံ သတ္တရတနေဟိ ပူရေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ တံ အနုသာသိတွာ ဒေဝလောကမေဝ အဂမာသိ။ ဣမိနာ ကာရဏေန သာ “အဟံ ဂဟိတဘတိ” အဇီရာပေတွာဝ အညေန ဒိယမာနာယ ဘတိယာ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ၊ ဣမိနာ

ကာရဏေန မံ သီလံ နာရာဓေတိ၊ တေန ဝေါ ဒါတုံ န သက္ကာ”တိ ပဋိက္ခိပိ။ အထ နံ ဒူတာ “ဟတ္ထပ္ပသာရဏမတ္တေန သီလဘေဒေါ နတ္ထိ၊ သီလံ နာမ ဧတံ ပရမဝိသုဒ္ဓိ ဟောတိ”တိ ဝတ္တာ တဿာပိ သန္တိကေ သီလံ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိဒိံသု။

ဣတိ ဣမေသံ ကောဒသန္တံ ဇနာနံ ရက္ခဏသီလံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌေ လိဒိတွာ ဒန္တပုရံ ဂန္တာ ကာလိင်္ဂရညော သုဝဏ္ဏပဋ္ဌံ ဒတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ တသ္မိံ ကုရုဓမ္မေ ဝတ္တမာနော ပဉ္စ သီလာနိ ပူရေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သကလကာလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒေဝေါ ဝဿိ၊ တိဏိ ဘယာနိ ဝူပသန္တာနိ၊ ရဋ္ဌံ ခေမံ သုဘိက္ခံ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော ယာဝဇိဝံ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သပရိဝါရော သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ကေဓိ သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကေဓိ သကဒါဂါမိနော၊ ကေဓိ အနာဂါမိနော၊ ကေဓိ အရဟန္တာတိ။ ဇာတကသမောဓာနေ ပန—

ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ပုဏ္ဏော ဒေါဝါရိကော တဒါ။
ရဇ္ဇုဂါဟော ကစ္စာယနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနော ဒေါဏမာပကော။
သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ၊ အနုရုဒ္ဓေါ စ သာရထိ။
ဗြာဟ္မဏော ကဿပေါ ထေရော၊ ဥပရာဇာ နန္ဒပဏ္ဍိတော။
မဟေသီ ရာဟုလမာတာ၊ မာယာဒေဝီ ဇနေတ္ထိယာ။
ကုရုရာဇာ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတကန္တိ။

ကုရုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ရောမကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၇)

ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဘဂဝတော ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဥတ္တာနမေဝ။

အတီတေ ပန ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပါရာဝတော ဟုတွာ ဗဟုပါရာဝတပရိဝုတော အရညေ ပဗ္ဗတဂုဟာယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အညတရောပိ ခေါ တာပသော သီလသမ္ပန္နော တေသံ ပါရာဝတာနံ

ဝသနဌာနတော အဝိဒူရေ ဧကံ ပစ္စန္ဓဂါမံ ဥပနိဿာယ အဿမပဒံ မာပေတွာ ပဗ္ဗတဂုဟာယံ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော အန္တရန္တရာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တာ သောတဗ္ဗယုတ္တကံ သုဏာတိ။ တာပသော တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ ပက္ကာမိ၊ အထညော ကုဋဇဋိလော အာဂန္တာ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပါရာဝတပရိဝုတော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ အဿမပဒေ ဝိစရိတွာ ဂိရိကန္တရသမိပေ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ သာယံ အတ္တနော ဝသနဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ ကုဋတာပသော တတ္ထ အဘိရေကပဏ္ဏာသဝဿာနိ ဝသိ။

အထဿ ဧကဒိဝသံ ပစ္စန္ဓဂါမဝါသိနော မနုဿာ ပါရာဝတမံသံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဒံသု။ သော တတ္ထ ရသတဏှာယ ဗဇ္ဈိတွာ “ကိံ မံသံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပါရာဝတမံသ”န္တိ သုတွာ စိန္တေသိ “မယံ အဿမပဒံ ဗဟူ ပါရာဝတာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတုံ ဝနုတိ”တိ။ သော တဏှာလသပ္ပိဒမိဒိရမရိစာဒိနိ^၁ အာဟရိတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ မုဂ္ဂရံ စိဝရကဏ္ဍေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပါရာဝတာနံ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော ပဏ္ဏသာလဒ္ဓါရေ နိသိဒိ။ ဗောဓိသတ္တော ပါရာဝတပရိဝုတော အာဂန္တာ တဿ ကုဋဇဋိလဿ ဒုဋ္ဌကိရိယံ ဩလောကေတွာ “အယံ ဒုဋ္ဌတာပသော အညေနာကာရေန နိသိန္တော၊ ကစ္စိ န ခေါ အမှာကံ သမာနဇာတိနံ မံသံ ခါဒိ၊ ပရိဂဏှိဿာမိ န”န္တိ အနုဝါတေဌတွာ တဿ သရီရဂန္ဓံ ဃာယိတွာ “အယံ အမှေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတုကာမော၊ န တဿ သန္တိကံ ဂန္တံ ဝနုတိ”တိ ပါရာဝတေ အာဒါယ ပဋိက္ကမိတွာ စရိ။ တာပသော တံ အနာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “မရုကထံ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေတွာ ဝိဿာသေန ဥပဂတေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတုံ ဝနုတိ”တိ စိန္တေတွာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၇၉။ “ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊
ဝသိမှ သေလဿ ဂုဟာယ ရောမက။
အသင်္ကမာနာ အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ၊
ဟတ္ထတ္တမာယန္တိ မမ’ဏ္ဍဇာ ပုရေ။

၈၀။ တေဒါနိ ဝက္ကင်္ဂ ကိမတ္ထ’မုဿုကာ၊
ဘဇန္တိ အညံ ဂိရိကန္တရံ ဒိဇော။
န နူန မညန္တိ မမံ ယထာ ပုရေ၊
စိရပ္ပဝုတ္တာ အထ ဝါ န တေ ဣမေ”တိ။

တတ္ထ သမာဓိကာနီတိ သမ အဓိကာနိ။ ရောမကာတိ ရမာယ ဥပ္ပန္နံ၊ သုခောတပဝါဠေန သမာနဝဏ္ဏနေတ္ထပါဒတာယ^၂ ဗောဓိသတ္တံ ပါရာဝတံ အာလပတိ။ အသင်္ကမာနာတိ ဧဝံ အတိရေကပညာသဝဿာနိ ဣမိဿာ ပဗ္ဗတဂုဟာယ ဝသန္တေသု အမှေသု ဧတေ အဏ္ဏဇာ ဧကဒိဝသမ္ပိ မယိ အာသင်္ဂံ အကတွာ အဘိနိဗ္ဗုတစိတ္တာဝ ဟုတွာ ပုဗ္ဗေ မမ ဟတ္ထတ္တံ^၃ ဟတ္ထပ္ပ- သာရဏောကာသံ အာဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

တေဒါနီတိ တေ ဣဒါနိ။ ဝတ္တင်္ဂါတိ ဗောဓိသတ္တံ အာလပတိ၊ သဗ္ဗေပိ ပန ပက္ခိနော ဥပ္ပတနကာလေ ဂီဝံ ဝတ္တံ ကတွာ ဥပ္ပတနတော “ဝတ္တင်္ဂါ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ ကိမတ္ထန္တိ ကိံကာရဏံ သမ္ပဿမာနာ။ ဥဿုကာတိ ဥက္ကဏ္ဍိတရူပါ ဟုတွာ။ ဂိရိကန္တရန္တိ ဂိရိတော အညံ ပဗ္ဗတကန္တရံ။ ယထာ ပုရေတိ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဧတေ ပက္ခိနော မံ ဂရံ ကတွာ ပိယံ ကတွာ မညန္တိ၊ တထာ ဣဒါနိ န နူန မညန္တိ၊ ပုဗ္ဗေ ဣမ နိဝုတ္တတာပသော အညော၊ အယံ အညော၊ ဧဝံ မညေ ဧတေ မံ မညန္တိတိ^၄ ဒီပေတိ။ စိရပ္ပုရတ္တာ အထ ဝါ န တေ ဣမေတိ ကိံ န ခေါဣမေစိရံ ဝိပဝသိတွာ ဒိဃဿ အဗ္ဗုနော အစ္စယေန အာဂတတ္တာ မံ “သော- ယေဝ အယ”န္တိ န သဉ္ဇာနန္တိ၊ ဥဒါဟု ယေ အမှေသု အဘိနိဗ္ဗုတစိတ္တာ^၅၊ န တေ ဣမေ၊ အညေဝ အာဂန္တုကပက္ခိနော၊ ဣမေ ဧကနံ^၆ မံ န ဥပသင်္ဂမန္တိတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ပက္ကမိတွာ ဌိတောဝ တတိယံ ဂါထမာဟ—

ဂဿ။ “ဇာနာမ တံ န မယံ သမ္ပမူဠာ၊
 သောယေဝ တံ တေ မယံ မသ္မ နာ’ညေ။
 စိတ္တဉ္စ တေ အသ္မိံ ဇနေ ပဒုဋ္ဌံ၊
 အာဇီဝိကာ တေန တမုတ္တသာမာ”တိ။

တတ္ထ န မယံ သမ္ပမူဠာတိ မယံ မူဠာ^၇ ပမတ္တာ န ဟောမ။ စိတ္တဉ္စ တေ အသ္မိံ ဇနေ ပဒုဋ္ဌန္တိ တံ၊ သောယေဝ မယမ္ပိ တေယေဝ၊ န တံ သဉ္ဇာနာမ၊ အပိစ ခေါ ပန တဝ စိတ္တံ အသ္မိံ ဇနေ ပဒုဋ္ဌံ အမှေ မာရေတုံ ဥပ္ပန္နံ။ အာဇီဝိကာတိ^၈ အာဇီဝဟေတု ပဗ္ဗဇိတပဒုဋ္ဌတာပသ။ တေန တမုတ္တသာမာတိ တေန ကာရဏေန တံ ဥတ္တသာမ ဘာယာမ န ဥပသင်္ဂမာမ။

၁-ဒုမာယံ ဥပ္ပန္နံ(က)   ၂-သုခောတပဝါဠသမာနဝဏ္ဏရတ္ထပါဒတာယ (သျှာ)   ၃-ဟတ္ထတ္တံ (သျှာ)
 ၄-အယံ အညော ဧဝံ အညော ဧတေ မံ မညန္တိတိ (ဣ)၊ အဿမောပိ အညောတိ ဧဝံ အညေ
 ဧတေတိ မံ မညန္တိတိ (က)   ၅-အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ (သီ၊ ဣ)
 ၆-တေန (သျှာ၊ က)   ၇-န မယံ အသ္မ မူဠာတိ (သီ၊ ဣ)   ၈-အာဇီဝိကာတိ (သီ၊ သျှာ)

ကုဋတပသော “ဉ္ဇတော အဟံ ဣမေဟိ” တိ မုဂ္ဂရံ ခိပိတွာ ဝိရဇ္ဈိတွာ “ဂစ္ဆတာဝံ တံ ဝိရဇ္ဈေ၍” တိ အာဟ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော “မံ တာဝံ ဝိရဇ္ဈေ၍၊ စတ္တာရော ပန အပါယေ န ဝိရဇ္ဈေ၍။ သစေ ဣဓ ဝသိဿသိ၊ ဂါမဝါသိနံ ‘စောရော အယ’ န္တိ အာစိက္ခိတွာ တံ ဂါဟာပေဿာမိ သီဃံ ပလာယဿူ” တိ တံ တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ ကုဋဇဋိလော တတ္ထ ဝသိတုံ နာသက္ခိ၊ အညတ္ထ အဂမာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကုဋတပသော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပုရိမော သီလဝန္တတပသော သာရိပုတ္တော၊ ပါရာဝတဇဋ္ဌကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

ရောမကဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဂ-မဟိံသဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၈)

ကိမတ္ထမဘိသန္ဓာယာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ လောလမက္ကဋံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဧကသ္မိံ ကုလေ ဧကော ပေါသာဝနိယလောလမက္ကဋော ဟတ္ထိသာလံ ဂန္ဓာ ဧကဿ သီလဝန္တဿ ဟတ္ထိဿ ပိဋ္ဌိယံ နိသိဒိတွာ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကရေတိ၊ ပိဋ္ဌိယံ စက်မတိ။ ဟတ္ထိ အတ္တနော သီလဝန္တတာယ ခန္တိသမ္ပဒါယ န ကိဉ္စိ ကရေတိ။ အထေကဒိဝသံ တဿ ဟတ္ထိဿ ဌာနေ အညော ဒုဋ္ဌဟတ္ထိပေါတော အဋ္ဌာသိ။ မက္ကဋော “သောယေဝ အယ” န္တိ သညာယ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိဿ ပိဋ္ဌိံ အဘိရဟိ။ အထ နံ သော သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ပါဒေန အက္ခမိတွာ သဇ္ဈုဏ္ဏေသိ။ သာ ပဝတ္ထိ ဘိက္ခုသံဃေ ပါကဋာ ဇာတာ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော လောလမက္ကဋော ကိရ သီလဝန္တဟတ္ထိသညာယ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိပိဋ္ဌိံ” အဘိရဟိ၊ အထ နံ သော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ” တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝေသ၊ လောလမက္ကဋော ဧဝံသီလော၊ ပေါရာဏတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံသီလောယေဝါ” တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟိံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ထာမသမ္ပန္နော

မဟာသရီရော ပဗ္ဗတပါဒပဗ္ဗာရဂီရိဒုဂ္ဂဝနသဋ္ဌေသု ဝိစရန္တော ဧကံ ဖာသုကံ
 ရုက္ခမူလံ ဒိသ္မာ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဒိဝါတသ္မိံ ရုက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ။ အထေကော
 လောလမက္ကဋ္ဌော ရုက္ခာ ဩတရိတွာ တဿ ဝိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိတွာ ဥစ္စာရပဿာဝံ
 ကတွာ သိင်္ဂေ ဂဏှိတွာ ဩလမ္ပန္တော နဂုံဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဒေါလာယန္တောဝ
 ကီဋ္ဌိ။ ဗောဓိသတ္တော ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပဒါယ တံ တဿ အနာစာရံ
 န မနသာကာသိ၊ မက္ကဋ္ဌော ပုနပ္ပုနံ တထေဝ ကရိ။ အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ
 ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ရုက္ခက္ခန္ဓေ ဌတွာ နံ “မဟိံသရာဇေ ကသ္မာ ဣမဿ
 ဒုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌဿ အဝမာနံ သဟသိ၊ နိသေဓေဟိ န”န္တိ ဝတွာ တေမတ္ထံ ပကာ-
 သေန္တိ ပုရိမာ ဒွေ ဂါယာ အဝေါစ—

၈၂။ “ကိမတ္ထမဘိသန္ဓာယ၊ လဟုစိတ္တဿ ဒုဋ္ဌိနော။
 သဗ္ဗကာမဒဒဿေဝ၊ ဣမံ ဒုက္ခံ တိတိက္ခသိ။

၈၃။ သိင်္ဂေန နိဟနာဟေ'တံ၊ ပဒဿ စ အဓိဋ္ဌဟ။
 ဘိယျော ဗာလာ ပကုဇ္ဈေယျု၊ နော စဿ ပဋိသေဓကော”တိ။

တတ္ထ ကိမတ္ထမဘိသန္ဓာယာတိ' ကိ' န ခေါ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ကိ' သမ္ပဿ-
 မာနော။ ဒုဋ္ဌိနောတိ မိတ္တဒုဋ္ဌိဿ။ သဗ္ဗကာမဒဒဿေဝ'တိ သဗ္ဗကာမ-
 ဒဒဿ သာမိကဿ ဣဝ။ တိတိက္ခသိတိ အဓိဝါသေသိ။ ပဒဿ စ အဓိဋ္ဌဟာတိ
 ပါဒေန စ နံ တိဏှဒုရဂ္ဂေန ယထာ ဧတ္ထေဝ မရတိ၊ ဧဝံ အက္ကမ။ ဘိယျော
 ဗာလာတိ သစေ ဟိ ပဋိသေဓကော န ဘဝေယျ၊ ဗာလာ အညာဏသတ္တာ
 ပုနပ္ပုနံ ကုဇ္ဈေယျု၊ သန္ဓေယျု၊^၁ ဝိဟေဋ္ဌေယျု ဧဝါတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “ရုက္ခဒေဝတေ သစာဟံ ဣမိနာ ဇာတိဂေါတ္တ-
 ဗလာဒီဟိ အဓိကော သမာနော ဣမဿ ဒေါသံ န သဟိဿာမိ၊ ကထံ မေ
 မနောရထော နိပ္ပတ္တိံ ဂမိဿတိ။ အယံ ပန မံ ဝိယ အညမ္ပိ မညမာနော ဧဝံ
 အနာစာရံ ကရိဿတိ၊ တတော ယေသံ စဏှမဟိံသာနံ ဧသ ဧဝံ ကရိဿတိ၊
 ဧတေယေဝ ဧတံ ဝမိဿန္တိ။ သာ တဿ အညေဟိ မာရဏာ မယံ ဒုက္ခတော စ
 ပါဏာတိပါတတော စ ဝိမုတ္တိ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “မမေဝါယံ မညမာနော၊ အညေပေဝံ ကရိဿတိ။
 တေ နံ တတ္ထ ဝမိဿန္တိ၊ သာ မေ မုတ္တိ ဘဝိဿတိ”တိ။

ကတိပါဟစ္စယေန ပန ဗောဓိသတ္တော အညတ္တ ဂတော။ အညော စဏ္ဍာ-
မဟိံသော တတ္ထ အာဂန္တာ အဋ္ဌာသိ။ ဒုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌော “သောယေဝ အယ”န္တိ
သညာယ တဿ ပိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိတွာ တထေဝ အနာစာရံ စရိ။ အထ နံ သော
ဝိရုနန္တော ဘူမိယံ ပါတေတွာ သိင်္ဂေန ဟဒယေ ဝိဇ္ဈိတွာ ပါဒေဟိ မဒ္ဒိတွာ
သဗ္ဗုဏ္ဏေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒုဋ္ဌမဟိံသော အယံ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိ အဟောသိ၊ ဒုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌော
တေရဟိ အယံ မက္ကဋ္ဌော၊ သီလဝါ မဟိံသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟိံသရာဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-သတပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၇၉)

ယထာ မာဏဝကော ပန္နေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဏ္ဍုက-
လောဟိတကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနဉ္စိ ဒွေ ဇနာ မေတ္တိယဘူမ-
ဇကာ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရိံသု၊ ဒွေ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ကီဋ္ဌာဂိရိံ
ဥပနိဿာယ ဝိဟရိံသု၊ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ ဣမေ ပန ဒွေ သာဝတ္ထိံ
ဥပနိဿာယ ဇေတဝနေ ဝိဟရိံသု။ တေ ဓမ္မေန နိဟဋံ အဓိကရဏံ
ဥက္ကောဋေန္တိ။ ယေဝိ တေသံ သဒ္ဓိဋ္ဌသမ္ပတ္တာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဥပတ္တမ္ဘာ
ဟုတွာ “န အာဝုသော တုမေ ဧတေဟိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ
သီလေန ဝါ နိဟိနတရာ”။ သစေ တုမေ အတ္တနော ဂါဟံ ဝိဿဇ္ဇေထ၊
သုဋ္ဌုတရံ ဝေါဇေတေ အဓိဘဝိဿန္တိ”တိ အာဒိနိ ဝတွာ ဂါဟံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ န
ဒေန္တိ။ တေန ဘဏ္ဍာနာနိ စေဝ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါ စ ပဝတ္တန္တိ။ ဘိက္ခု။
ဧတမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ အထ ဘဂဝါ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ ဧတသ္မိံ
ပကရဏေ ဘိက္ခု။ သန္နိပါတာပေတွာ ပဏ္ဍုကလောဟိတကေ ပက္ခောသာ-
ပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တုမေ ဘိက္ခဝေ အတ္တနာပိ အဓိကရဏံ ဥက္ကောဋေထ၊
အညေသမ္ပိ ဂါဟံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ န ဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ
ဝုတ္တေ “ဧဝံ သန္တေ ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ ကိရိယာ သတပတ္တမာဏဝဿ၊ ကိရိယာ
ဝိယ ဟောတိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အညတရသ္မိံ ကာသိဂါမကေ ဧကသ္မိံ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကသိဝဏိဇ္ဇာဒီဟိ ဇီဝိကံ အကပ္ပေတွာ ပဉ္စသတမတ္တေ စောရေ ဂဟေတွာ တေသံ ဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ ပန္နဒူဟနသန္ဓိန္ဒေဒါဒီနိ ကရောန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဗာရာဏသီယံ ဧကော ကုဋ္ဌုမ္ပိကော ဧကဿ ဇာနပဒဿ ကဟာပဏသဟဿံ ဒတွာ ပုန အဂ္ဂဟေတွာဝ ကာလမကာသိ။ အထဿ ဘရိယာ အပရဘာဂေ ဂိလာနာ မရဏမဉ္စေ နိပန္နာ ပုတ္တံ အာမန္တေတွာ “တာတ ပိတာ တေ ဧကဿ သဟဿံ ဒတွာ အနာဟရာပေတွာဝ မတော၊ သစေ အဟမ္ပိ မရိဿာမိ၊ န သော တုယံ ဒဿတိ၊ ဂစ္ဆ နံ မယိ ဇီဝန္တိယာ အာဟရာပေတွာ ဂဏှာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ တတ္ထ ဂန္တော ကဟာပဏေ လဘိ။ အထဿ မာတာ ကာလကိရိယံ ကတွာ ပုတ္တသိနေဟေန တဿ အာဂမနမဂ္ဂေ ဩပပါတိကသိင်္ဂါလီ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

တဒါ သော စောရဇေဋ္ဌကော မဂ္ဂပဋိပန္နေ ဝိလုဗ္ဗမာနော သပရိသော တသ္မိံ မဂ္ဂေ အဋ္ဌာသိ။ အထ သာ သိင်္ဂါလီ ပုတ္တေ အဋ္ဌဝီမုခံ သမ္ပုတ္တေ “တာတ မာ အဋ္ဌဝီ” အဘိရုဟိ၊ စောရာ ဧတ္ထ ဌိတာ၊ တေ တံ မာရေတွာ ကဟာပဏေ ဂဏှိဿန္တိ”တိ ပုနပ္ပုနံ မဂ္ဂံ ဩန္တိန္ဒမာနာ နိဝါရေတိ။ သော တံ ကာရဏံ အဇာနန္တော “အယံ ကာဋ္ဌကဏှိ သိင်္ဂါလီ မယံ မဂ္ဂံ ဩန္တိန္ဒတိ”တိ လေဇှုဒဏှံ ဂဟေတွာ မာတရံ ပလာပေတွာ အဋ္ဌဝီ ပဋိပဇ္ဇိ။ အထေကော သတပတ္တသကုဏော “ဣမဿ ပုရိသဿ ဟတ္တေ ကဟာပဏသဟဿံ အတ္ထိ၊ ဣမံ မာရေတွာ တံ ကဟာပဏံ ဂဏှထာ”တိ ဝိရဝန္တော စောရာဘိမုခေါ ပက္ခန္တိ။ မာဏဝေါ တေန ကတကာရဏံ အဇာနန္တော “အယံ မင်္ဂလသကုဏော၊ ဣဒါနိ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဝဿ သာမိ ဝဿ သာမီ”တိ ဝတွာ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂဏှိ။

ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗရုတညူ တေသံ ဒွိန္ဒ ကိရိယံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ—ဣမာယ သိင်္ဂါလီယာ ဧတဿ မာတရာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေန သာ “ဣမံ မာရေတွာ ကဟာပဏေ ဂဏှိန္တိ”တိ ဘယေန ဝါရေတိ။ ဣမိနာ ပန သတပတ္တေန ပစ္စာမိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေန သော “ဣမံ မာရေတွာ ကဟာပဏေ ဂဏှထာ”တိ အမှာကံ အာရောစေသိ။ အယံ ပန ဧတမတ္ထံ အဇာနန္တော အတ္ထကာမံ မာတရံ တဇ္ဇေတွာ ပလာပေသိ၊ အနတ္ထကာမဿ သတပတ္တဿ “အတ္ထကာမော မေ”တိ သညာယ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အဟော ဝတာယံ

ဗာလောတိ။ ဗောဓိသတ္တာနဉ္စိ ဧဝံ မဟာပုရိသာနဉ္စိ သတံ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏံ
ဝိသမပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏဝသေန ဟောတိ။ “နက္ခတ္တဒေါသေနာ”တိပိ ဝဒန္တိ။

မာဏဝေါ အာဂန္တာ စောရာနံ သီမန္တရံ ပါပုဏိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ
ဂါဟာပေတွာ “ကတ္ထ ဝါသိကောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသိဝါသိကောဓိတိ။
ကဟံ အဂမာသိတိ။ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ သဟဿံ လဒ္ဓဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ အဂမာ-
သိန္တိ။ လဒ္ဓံ ပန တေတိ။ အာမ လဒ္ဓန္တိ။ ကေန တံ ပေသိတောသိတိ။ သာမိ
ဝိတာ မေ မတော၊ မာတာပိ မေ ဂိလာနာ၊ သာ “မယိ မတာယ ဧသ န
လဘိဿတိ”တိ မညမာနာ မံ ပေသေသိတိ။ ဣဒါနိ တဝ မာတု ပဝတ္တိ
ဇာနာသိတိ။ န ဇာနာမိ သာမိတိ။ “မာတာ တေ တယိ နိက္ခန္တေ ကာလံ
ကတွာ ပုတ္တသိနေဟေန သိင်္ဂါလီ ဟုတွာ တဝ မရဏဘယဘိတာ
မဂ္ဂံ တေ ဩန္တိန္ဒိတွာ တံ ဝါရေသိ၊ တံ တံ တဇ္ဇေတွာ ပလာပေသိ၊ သတပတ္တ-
သကုဏော ပန တေ ပစ္စာမိတ္တော။ သော ‘ဣမံ မာရေတွာ ကဟာပဏေ
ဂဏှထာ’တိ အမှာကံ အာစိက္ခိ၊ တံ အတ္တနော ဗာလတာယ အတ္တကာမံ
မာတရံ ‘အနတ္တကာမာ မေ’တိ မညသိ၊ အနတ္တကာမံ သတပတ္တံ ‘အတ္တ-
ကာမော မေ’တိ။ တဿ တုမှာကံ ကတဂုဏော နာမ နတ္ထိ၊ မာတာ ပန တေ
မဟာဂုဏာ၊ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဝေါစ—

၈၅။ “ယထာ မာဏဝကော ပန္တေ၊ သိင်္ဂါလီ” ဝနဂေါစရိ။
အတ္တကာမံ ပဝေဒေန္တိ၊ အနတ္တကာမာတိ မညတိ။
အနတ္တကာမံ သတပတ္တံ၊ အတ္တကာမောတိ မညတိ။

၈၆။ ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော၊ ပုဂ္ဂလော ဟောတိ တာဒိသော။
ဟိတေဟိ ဝစနံ ဝုတ္တော၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝါမတော။

၈၇။ ယေ စ ခေါ နံ ပသံသန္တိ၊ ဘယာ ဥက္ကံသယန္တိ ဝါ။
တဉ္စိ သော မညတေ မိတ္တံ၊ သတပတ္တံ မာဏဝေါ”တိ။

တတ္ထ ဟိတေဟိတိ ဟိတံ ဝုဓိံ ဣစ္ဆမာနေဟိ။ ဝစနံ ဝုတ္တောတိ ဟိတသုခါဝဟံ
ဩဝါဒါနုသာသနံ ဝုတ္တော။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ဝါမတောတိ ဩဝါဒံ အဂဏှန္တော
“အယံ မေ န အတ္တာဝဟော ဟောတိ၊ အနတ္တာဝဟော မေ အယ”န္တိ ဂဏှန္တော
ဝါမတော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ နာမ။

ယေ စ ခေါ နန္တိ ယေ စ ခေါ တံ အတ္တနော ဂါဟံ ဂဟေတွာ
 ဌိတပုဂ္ဂလံ “အဓိကရဏံ ဂဟေတွာ ဌိတေဟိ နာမ တုမှာဒိသေဟိ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
 ဝဏ္ဏေန္တိ။ ဘယာ ဥက္ကံသယန္တိ ဝါတိ ဣမဿ ဂါဟဿ ဝိဿဋ္ဌပစ္စယာ
 တုမှာကံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မာ ဝိဿဇ္ဇယိတ္ထ၊ န ဧတေ ဗာဟုသစ္စ-
 ကုလပရိဝါရာဒီဟိ တုမှေ သမ္မာပုဏန္တိတိ ဧဝံ ဝိဿဇ္ဇနပစ္စယာ ဘယံ
 ဒဿေတွာ ဥက္ခိပန္တိ။ တဉ္စိ သော မညတေ မိတ္တန္တိ ယေ ဧဝရူပါ ဟောန္တိ၊
 တေသု ယံကိဉ္စိ သော ဧကစ္စော ဗာလပုဂ္ဂလော အတ္တနော ဗာလတာယ မိတ္တံ
 မညတိ၊ “အယံ မေ အတ္တကာမော မိတ္တော”တိ မညတိ။ သတပတ္တံ မာဏ-
 ဝေါတိ ယထာ အနတ္တကာမညေဝ သတပတ္တံ သော မာဏဝေါ အတ္တနော
 ဗာလတာယ “အတ္တကာမော မေ”တိ မညတိ၊ ပဏ္ဍိတော ပန ဧဝရူပံ “အနုပ္ပိယ-
 ဘာဏီ မိတ္တော”တိ အဂဟေတွာ ဒူရတောဝ နံ ဝိဝဇ္ဇေတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“အညဒတ္တုဟရော မိတ္တော၊ ယော စ မိတ္တော ဝစီပရော။
 အနုပ္ပိယဉ္စ ယော အာဟ၊ အပါယေသု စ ယော သခါ။
 ဧတေ အမိတ္တေ စတ္တာရော၊ ဣတိ ဝိညာယ ပဏ္ဍိတော။
 အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ မဂ္ဂံ ပဋိဘယံ ယထာ”တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
 စောရဇေဋ္ဌကော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သတပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ပုဋ္ဌဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၀)

အဒ္ဓါ ဟိ နူန မိဂရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ပုဋ္ဌဒူသကံ အာရတ္တ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော အမစ္စော
 ပုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ ဥယျာနေ နိသီဒါပေတွာ ဒါနံ ဒဒမာနော
 “အန္တရာဘတ္တေ ဥယျာနေ စရိတုကာမာ စရန္တ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ ဥယျာန-
 စာရိကံ စရိသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဥယျာနပါလော ပတ္တသမ္ပန္တံ ရုက္ခံ အဘိရု-
 ဟိတွာ မဟန္တမဟန္တာနိ ပဏ္ဏာနိ ဂဟေတွာ “အယံ ပုပ္ဖါနံ ဘဝိဿတိ၊ အယံ
 ဖလာန”န္တိ ပုဋ္ဌေ ကတွာ ရုက္ခမူလေ ပါတေတိ။ တဿ ပုတ္တော ဒါရကော
 ပါတိတပါတိတံ ပုဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓိသေတိ။ ဘိက္ခု။ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ပုဋ္ဌဒူသကောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီယံ ဧကသ္မိံ မြဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသမာနော ဧကဒိဝသံ ဧကနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဥယျာနံ အဂမာသိ။ တတ္ထ ဗဟူ ဝါနရာ ဝသန္တိ။ ဥယျာနပါလော ဣမိနာဝ နိယာမေန ပတ္တပုဋ္ဌေ ပါတေတိ၊ ဇေဋ္ဌဝါနရော ပါတိတပါတိတေ ဝိဒ္ဓံသေတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ အာမန္တေတွာ “ဥယျာနပါလေန ပါတိတပါတိတံ ပုဋ္ဌံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ မနာပတရံ ကာတုကာမော မညေတိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၈၈။ “အဒ္ဓါ ဟိ နူန မိဂရာဇာ၊ ပုဋ္ဌကမ္မဿ ကောဝိဒေါ။
တထာ ဟိ ပုဋ္ဌံ ဒူသေတိ၊ အညံ နူန ကရိဿတိ”တိ။

တတ္ထ မိဂရာဇာတိ မက္ကဋ္ဌံ ဝဏ္ဏေန္တော ဝဒတိ။ ပုဋ္ဌကမ္မဿာတိ မာလာ-
ပုဋ္ဌကရဏဿ။ ကောဝိဒေါတိ ဆေကော။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္တော—အယံ
မိဂရာဇာ ဧကံသေန ပုဋ္ဌကမ္မဿ ကောဝိဒေါ မညေ၊ တထာ ဟိ ပါတိတ-
ပါတိတံ ပုဋ္ဌံ ဒူသေတိ၊ အညံ နူန တတော မနာပတရံ ကရိဿတိတိ။

တံ သုတွာ မက္ကဋ္ဌော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၈၉။ “န မေ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ၊ ပုဋ္ဌကမ္မဿ ကောဝိဒေါ။
ကတံ ကတံ ခေါ ဒူသေမ၊ ဧဝံ ဓမ္မမိဒံ ကုလ”န္တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “ယေသံ ဝေါ ဒေဝိသော ဓမ္မော၊ အဓမ္မော ပန ကီဒိသော။
မာ ဝေါ ဓမ္မံ အဓမ္မံ ဝါ၊ အဒ္ဓဿာမ ကုဒါစန”န္တိ။

ဧဝံ ဝတွာ စ ပန ဝါနရဂဏံ ဂရဟိတွာ ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ဝါနရော ပုဋ္ဌဒူသကဒါရကော အဟောသိ၊ ပဏ္ဍိတ-
ပုရိသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပုဋ္ဌဒူသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဥပပါနဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဥဒပါနဝရံ ဝနဗျဋ္ဌ ကပိ၊
သိဒ္ဓိနိ စ ဗလက ရုစိရဝရော။
သုဇနာမိပ ရောမက ဒူသ ပုန၊
သတပတ္တဝရော ပုဋကမ္မ ဒဿတိ။

၄-အပ္ပန္နရဝဂ္ဂ

၁-အပ္ပန္နရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၁)

အပ္ပန္နရော နာမ ဒုမောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိ-
ပုတ္တတ္ထေရဿ ဗိမ္ဗာဒေဝီထေရိယာ အဗ္ဗရသဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓေ ဟိ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကေ ဝေသာလိယံ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တေ
မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ပဉ္စ သာကိယသတာနိ အာဒါယ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ
ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘိ။ အပရဘာဂေ တာ ပဉ္စသတာ
ဘိက္ခုနိယော နန္ဒကောဝါဒံ သုတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သတ္တရိ ပန
သာဝတ္ထိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တေ ရာဟုလမာတာ ဗိမ္ဗာဒေဝီ “သာမိကော
မေ ပဗ္ဗဇိတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော၊ ပုတ္တောပိ မေ ပဗ္ဗဇိတွာ တဿေဝ သန္တိကေ
ဝသတိ၊ အဟံ အဂါရမဇ္ဈေ ကိံကရိဿာမိ၊ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဉ္စ ပုတ္တဉ္စ နိဗ္ဗိဒ္ဓံ ပဿမာနာ ဝိဟရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဘိက္ခု-
နပဿယံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိတွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဟိ သဒ္ဓိံ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ
သတ္တာရဉ္စ ပိယပုတ္တဉ္စ ပဿမာနာ ဧကသ္မိံ ဘိက္ခုနပဿယေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။
ရာဟုလသာမဏေရော အာဂန္ဓာ မာတရံ ပဿတိ။

အထေကဒိဝသံ ထေရိယာ ဥဒရဝါတော ကုပ္ပိ။ သာ ပုတ္တေ ဒဋ္ဌံ အာဂတေ
တဿ ဒဿနတ္ထာယ နိက္ခမိတုံ နာသက္ခိ၊ အညာဝ အာဂန္ဓာ အဖာသုကဘာဝံ
ကထယိံသု။ သော မာတု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ တေ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပုစ္ဆိ။
တာတ အဂါရမဇ္ဈေ မေ သက္ခရယောဇိတေ အဗ္ဗရသေ ပီတေ ဥဒရဝါတော
ဝူပသမ္ပတိ၊ ဣဒါနိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေမ၊ ကုတော တံ လဘိဿာ-
မာတိ။ သာမဏေရော “လဘန္တော အာဟရိဿာမိ”တိ ဝတွာ နိက္ခမိ။

တဿ ပနာယသ္မတော ဥပဇ္ဈာယော ဓမ္မသေနာပတိ၊ အာစရိယော မဟာ-
မောဂ္ဂလ္လာနော၊ စူဠပိတာ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ပိတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ မဟာ-
သမ္ပတ္တိ။ ဧဝံ သန္တေပိ အညဿ သန္တိကံ အဂန္တာ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကံ
ဂန္တာ ဝဋ်တွာ ဒုမ္မုခေါကာရော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ထေရော “ကိ” န
ခေါ ရာဟုလ ဒုမ္မုခေါ ဝိယာသိ”တိ အာဟ။ မာတု မေ ဘန္တေ ထေရိယာ
ဥဒရဝါတော ကုပိတောတိ။ ကိ လဗ္ဗံ ဝဋ်တိတိ။ သက္ခရယောဇိတေန ကိရ
အဗ္ဗရသေန ဖာသု ဟောတိတိ။ ဟောတု လဘိဿာမိ၊ မာ စိန္တယိတိ။

သော ပုနဒိဝသေ တံ အာဒါယ သာဝတ္ထိံ ပဝိသိတွာ သာမဏေရံ အာသန-
သာလာယံ နိသီဒါပေတွာ ရာဇဒွါရံ အဂမာသိ။ ကောသလရာဇာ ထေရံ
ဒိဿှာ နိသီဒါပေသိ၊ တင်္ခဏညေဝ ဥယျာနပါလော ပိဏ္ဍိပက္ကာနံ မဓုရအဗ္ဗာနံ
ဧကံ ပုဋ် အာဟရိ။ ရာဇာ အဗ္ဗာနံ တစံ အပနေတွာ သက္ခရံ ပက္ခိပိတွာ သယ-
မေဝ မဒ္ဒိတွာ ထေရဿ ပတ္တံ ပူရေတွာ အဒါသိ။ ထေရော ရာဇနိဝေသနာ
နိက္ခမိတွာ အာသနသာလံ ဂန္တာ သာမဏေရဿ အဒါသိ “ဟရိတွာ
မာတု တေ ဒေဟိ”တိ။ သော ဟရိတွာ အဒါသိ၊ ထေရိယာ ပရိဘုတ္တမတ္တေဝ
ဥဒရဝါတော ဝုပသမိ။ ရာဇာပိ မနဿံ ပေသေသိ “ထေရော ဣဓ
နိသီဒိတွာ အဗ္ဗရသံ န ပရိဘုဋ္ဌိ၊ ဂစ္ဆ ကဿစိ ဒိန္နဘာဝံ ဇာနာဟိ”တိ။ သော
ထေရေန သဒ္ဓိယေဝ ဂန္တာ တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ အာဂန္တာ ရညော ကထေသိ။
ရာဇာ စိန္တေသိ “သစေ သတ္တာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿ၊ စက္ကဝတ္တိရာဇာ အဘ-
ဝိဿ၊ ရာဟုလသာမဏေရော ပရိဏာယကရတနံ၊ ထေရိ ဣတ္ထိရတနံ၊
သကလစက္ကဝါဠရဇံ ဧတေသညေဝ အဘဝိဿ။ အမှေဟိ ဧတေ ဥပဋ္ဌဟန္တေဟိ
စရိတဗ္ဗံ အဿ၊ ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇိတွာ အမှေ ဥပနိဿာယ ဝသန္တေသု ဧတေသု
န ယုတ္တံ အမှာကံ ပမဇ္ဇိတု”န္တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ထေရိယာ နိဗ္ဗဒ္ဓိ အဗ္ဗရသံ
ဒါပေသိ။ ထေရေန ဗိမ္ဗာဒေဝိထေရိယာ အဗ္ဗရသဿ ဒိန္နဘာဝေါ ဘိက္ခုသံစေ
ပါကဠော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
“အာဝုသော သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ ဗိမ္ဗာဒေဝိထေရိ အဗ္ဗရသေန သန္တပေသိ”-
တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ရာဟုလမာတာ
သာရိပုတ္တေန အဗ္ဗရသေန သန္တပ္ပိတာ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဧတံ သန္တပေသိယေဝါ”တိ
ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိ-
 ဂါမကေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ
 ဥဂ္ဂဏိတွာ သဏ္ဌပိတသရာဝါသော မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ
 ဟိမဝန္တပဒေသေ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဣသိဂဏ-
 ပရိဝုတော ဂဏသတ္တာ ဟုတွာ ဒီဃဿ အဗ္ဗုနော အစ္စယေန လောဏမ္ဘိလ-
 သေဝနတ္ထာယ ပဗ္ဗတပါဒါ ဩတရိတွာ စာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသိ-
 ပတွာ ဥယျာနေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထဿ ဣသိဂဏဿ သီလတေဇေန
 သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ဘိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “ဣမေသံ
 တာပသာနံ အဝါသာယ ပရိသက္ကိဿာမိ၊ အထ တေ ဘိန္နာဝါသာ ဥပဗ္ဗုတာ
 စရမာနာ စိတ္တေကဂ္ဂတံ န လဘိဿန္တိ၊ ဧဝံ မေ ဖာသုကံ ဘဝိဿတိ”တိ
 စိန္တေတွာ “ကော န ခေါ ဥပါယော”တိ ဝိမံသန္တော ဣမံ ဥပါယံ အဒ္ဓသ—
 မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ရညော အဂ္ဂမဟေသီယာ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ
 အာကာသေ ဌတွာ “ဘဒ္ဒေ သစေ တံ အပ္ပန္တရအဗ္ဗပက္ကံ ခါဒေယျာသိ၊ ပုတ္တံ
 လဘိဿသိ၊ သော စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဘဝိဿတိ”တိ အာစိက္ခိဿာမိ၊ ရာဇာ
 ဒေဝိယာ ကထံ သုတွာ အဗ္ဗပက္ကတ္ထာယ ဥယျာနံ ပေသေဿတိ၊ အထာဟံ
 အဗ္ဗာနိ အန္တရဓာပေဿာမိ၊ ရညော ဥယျာနေ အဗ္ဗာနံ အဘာဝံ အာရော-
 စေဿန္တိ၊ “ကေ တေ ခါဒန္တိ”တိ ဝုတ္တေ “တာပသာ ခါဒန္တိ”တိ ဝက္ခန္တိ၊
 တံ သုတွာ ရာဇာ တာပသေ ပေါဏေတွာ နိဟရာပေဿတိ၊ ဧဝံ တေ
 ဥပဗ္ဗုတာ ဘဝိဿန္တိတိ။

သော မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ သိရိဂစ္ဆံ ပဝိသိတွာ အာကာသေ ဌိတော
 အတ္တနော ဒေဝရာဇဘာဝံ ဇာနာပေတွာ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပုရိမာ
 ဒွေ ဂါဏာ အဝေါစ—

၉၁။ “အပ္ပန္တရော နာမ ဒုမော၊ ယဿ ဒိဗျမိဒံ ဖလံ။
 ဘုတွာ ဒေါဟဋ္ဌိနိ နာရိ၊ စက္ကဝတ္တိံ ဝိဇာယတိ။

၉၂။ တုမ္ဘိ ဘဒ္ဒေ မဟေသီသိ၊ သာ စာပိ ပတိနော ပိယာ။
 အာဟရိဿတိ တေ ရာဇာ၊ ဣဒံ အပ္ပန္တရံ ဖလ”န္တိ။

တတ္ထ အပ္ပန္တရော နာမ ဒုမောတိ ဣမိနာ တာဝ ဂါမနိဂမဇေနပဒ-
 ပဗ္ဗတာဒိနံ အသုကဿ အပ္ပန္တရေတိ^၁ အဝတွာ ကေဝလံ ဧကံ အပ္ပန္တရံ

အဗ္ဗရက္ခံ ကထေသိ။ ယဿ ဒိဗျမိဒံ ဖလန္တိ ယဿ အဗ္ဗရက္ခဿ ဒေဝတာနံ ပရိဘောဂါရဟံ ဒိဗျံ ဖလံ။ ဣဒန္တိ ပန နိပါတမတ္တမေဝ။ ဒေါဟဋ္ဌိနီတိ သဉ္ဇာတဒေါဟဋ္ဌာ။ တွမ္ပိ ဘဒ္ဒေ မဟေသီသီတိ တံ သောဘနေ မဟေသီ အသိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “မဟေသီ စာ”တိပိ^၁ ပါဌော။ သာ စာပိ^၂ ပတိနော ပိယာတိ သောဋ္ဌသန္တံ ဒေဝိသဟဿာနံ အပ္ပန္နရေ အဂ္ဂမဟေသီ စာပိ^၃ ပတိနော စာပိ ပိယာတိ အတ္ထော။ အာဟရိဿတိ တေ ရာဇာ၊ ဣဒံ အပ္ပန္နရံ ဖလန္တိ တဿာ တေ ပိယာယ အဂ္ဂမဟေသီယာ ဣဒံ မယာ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဖလံ ရာဇာ အာဟရာပေဿတိ၊ သာ တံ တံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ စက္ကဝတ္တိဂန္တံ လဘိဿသီတိ။

ဧဝံ သက္ကော ဒေဝိယာ ဣမာ ခွေ ဂါဃာ ဝတွာ “တံ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ၊ မာ ပပဉ္စံ အကာသိ၊ သွေ ရညော အာရောစေယျာသိ”တိ တံ အနုသာသိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သာ ပုနဒိဝသေ ဂိလာနာလယံ ဒသေတွာ ပရိစာရိကာနံ သညံ ဒတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္ထေ သိဟာသနေ နိသိန္ဓော နာဠကာနိ ပဿန္တော ဒေဝိ^၄ အဒိသွာ “ကဟံ ဒေဝိ”တိ ပရိစာရိကေ ပုစ္ဆိ။ ဂိလာနာ ဒေဝါတိ။ သော တဿာ သန္တိကံ ဂန္တာ သယနပဿေ နိသိဒိတွာ ပိဋ္ဌိ^၅ ပရိမဇ္ဇန္တော “ကိ”တေ ဘဒ္ဒေ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇေ အညံ အဖာသုကံ နာမ နတ္ထိ၊ ဒေါဟဋ္ဌော မေ ဥပ္ပန္နောတိ။ ကိ^၆ ဣစ္ဆသိ ဘဒ္ဒေတိ။ အပ္ပန္နရအဗ္ဗဖလံ ဒေဝါတိ။ အပ္ပန္နရအဗ္ဗော^၇ နာမ ကဟံ အတ္ထိတိ။ နာဟံ ဒေဝ အပ္ပန္နရအဗ္ဗဇာနာမိ၊ တဿ ပန မေ ဖလံ လဘမာနာယ ဇိဝိတံ အတ္ထိ၊ အလဘမာနာယ နတ္ထိတိ။ “တေန ဟိ အာဟရာပေဿာမိ၊ မာ စိန္တယိ”တိ ရာဇာ ဒေဝိ^၈ အဿာသေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂန္တာ ရာဇပလ္လင်္ဂေ နိသိန္ဓော အမစ္စေ ပက္ခောသာပေတွာ “ဒေဝိယာ အပ္ပန္နရအဗ္ဗေ နာမ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော၊ ကိ^၉ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ ဌိန္တံ အဗ္ဗာနံ အန္တရေ ဌိတော အဗ္ဗော အပ္ပန္နရအဗ္ဗော နာမ၊ ဥယျာနံ ပေသေတွာ အပ္ပန္နရေ ဌိတအဗ္ဗတော ဖလံ အာဟရာပေတွာ ဒေဝိယာ ဒါပေထာတိ။

ရာဇာ “သာဓု ဧဝရူပံ အဗ္ဗံ အာဟရထာ”တိ ဥယျာနံ ပေသေသိ။ သက္ကော အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဥယျာနေ အဗ္ဗာနိ ခါဒိတသဒိသာနိ ကတွာ အန္တရဓာပေသိ။ အဗ္ဗတ္ထာယ ဂတာ မနုဿာ သကလဥယျာနံ ဝိစရန္တာ ဧကံ အဗ္ဗမ္ပိ အလဘိတွာ ဂန္တာ ဥယျာနေ အဗ္ဗာနံ အဘာဝံ ရညော ကထယိ^{၁၀}သု။

၁-မဟေသီ ဝါတိပိ (သီ၊ သျှာ)
၃-စာသိ (သီ၊ ဣ)

၂-သာ အသိ (သီ၊ ဣ)
၄-အပ္ပန္နရအဗ္ဗော (သီ)

ကေ အဗ္ဗာနိ ခါဒန္တိတိ။ တာပဿ ဒေဝါတိ။ တာပဿေ ဥယျာနတော ပေါထေတွာ နိဟရထာတိ။ မနုဿာ“သာရ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ နိဟရိံသု။ သက္ကာယ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိ။ ဒေဝိ အဗ္ဗလတ္ထာယ နိဗ္ဗန္တံ ကတွာ နိပဇ္ဇိယေဝ။ ရာဇာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အပဿန္တော အမစ္စေ စ ပြာဟ္မဏေ စ သန္တိပါတာပေတွာ “အဗ္ဗန္တရအဗ္ဗဿ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပြာဟ္မဏာ အာဟံသု “ဒေဝ အဗ္ဗန္တရအဗ္ဗော နာမ ဒေဝတာနံ ပရိဘောဂေါ၊ ‘ဟိမဝန္တေ ကဉ္စနဂုဟာယ အန္တော အတ္ထိ’တိ အယံ နော ပရမ္ပရာဂတော အနုဿဝေါ”တိ။ ကော ပန တတော အဗ္ဗံ အာဟရိတုံ သက္ခိဿတိတိ။ န သက္ကာ တတ္ထ မနုဿဘူတေန ဂန္တု၊ ဧကံ သုဝပေါတကံ ပေသေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။

တေန စ သမယေန ရာဇကုလေ ဧကော သုဝပေါတကော မဟာသရီရော ကုမာရကာနံ ယာနကစက္ကနာဘိမတ္တော ထာမသမ္ပန္နော ပံညဝါ ဥပါယ-
ကုသလော။ ရာဇာ တံ အာဟရာပေတွာ “တာတ သုဝပေါတက အဟံ တဝ
ဗဟူပကာရော၊ ကဉ္စနပဉ္စရေ ဝသသိ၊ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကေ မရလာဇေ ခါဒသိ၊
သက္ခရပါနကံ ပိဝသိ၊ တယာပိ အမှာကံ ဧကံ ကိစ္စံ နိတ္ထရိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ အာဟ။
ကိံ ဒေဝါတိ။ တာတ ဒေဝိယာ အဗ္ဗန္တရအဗ္ဗေ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော၊ သော စ
အဗ္ဗော ဟိမဝန္တေ ကဉ္စနပဉ္စတန္တရေ အတ္ထိ ဒေဝတာနံ ပရိဘောဂေါ၊ န သက္ကာ
မနုဿဘူတေန တတ္ထ ဂန္တု၊ တယာ တတော အဗ္ဗလံ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။
သာရံ ဒေဝ၊ အာဟရိဿာမီတိ။ အထ နံ ရာဇာ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကေ မရလာဇေ
ခါဒါပေတွာ သက္ခရပါနကံ ပါယေတွာ သတပါကတေလေန တဿ ပက္ခန္တရာနိ
မက္ခေတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ သိဟပဉ္စရေ ဌတွာ အာကာသေ
ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သောပိ ရညော နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ အာကာသေ ပက္ခန္တန္တော
မနုဿပထံ အတိက္ကမ္မ ဟိမဝန္တေ ပဌမေ ပဉ္စတန္တရေ ဝသန္တာနံ သုကာနံ
သန္တိကံ ဂန္တော “အဗ္ဗန္တရအဗ္ဗော နာမ ကတ္ထ အတ္ထိ၊ ကထေထ မေ တံ
ဌာန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မယံ န ဇာနာမ၊ ဒုတိယေ ပဉ္စတန္တရေ သုကာ ဇာနိဿန္တိတိ။

သော တေသံ ဝစနံ သုတွာ တတော ဥပ္ပတိတွာ ဒုတိယံ ပဉ္စတန္တရံ
အဂမာသိ၊ တထာ တတိယံ၊ စတုတ္ထံ၊ ပဉ္စမံ၊ ဆဋ္ဌံ အဂမာသိ။ တတ္ထပိ နံ
သုကာ “န မယံ ဇာနာမ၊ သတ္တမပဉ္စတန္တရေ သုကာ ဇာနိဿန္တိ”တိ
အာဟံသု၊ သော တတ္ထပိ ဂန္တော “အဗ္ဗန္တရအဗ္ဗော နာမ ကတ္ထ အတ္ထိ”တိ
ပုစ္ဆိ။ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ကဉ္စနပဉ္စတန္တရေ”တိ အာဟံသု။ အဟံ တဿ
ဗလတ္ထာယ အာဂတော၊ မံ တတ္ထ နေတွာ တတော မေ ဗလံ ဒါပေထာတိ။

သုကဂဏာ အာဟံသု “သမ္မ သော ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿ ပရိဘောဂေါ၊
န သက္ကာ ဥပသင်္ကမိတုံ၊ သကလရက္ခော မူလတော ပဋ္ဌာယ သတ္တဟိ လောဟ-
ဇာလေဟိ ပရိက္ခိတ္တော၊ သဟဿကုမ္ဘဏ္ဍရက္ခဿာ” ရက္ခန္တိ၊ တေဟိ
ဒိဋ္ဌဿ ဇီဝိတံ နာမ နတ္ထိ၊ ကပ္ပုဋ္ဌာနဂ္ဂိအဝိစိမဟာနိရယသဒိသဋ္ဌာနံ၊ မာ တတ္ထ
ပတ္တနံ ကရိ”တိ။ သစေ တုမေ န ဂစ္ဆထ၊ မယံ ဌာနံ အာစိက္ခယာတိ။
တေန ဟိ အသုကေန စ အသုကေန စ ဌာနေန ယာဟိတိ။ သော တေဟိ
အာစိက္ခိတဝသေနော သုဠ မဂ္ဂံ ဥပဓာရေတွာ တံ ဌာနံ ဂန္ဓာ ဒိဝါ အတ္တာနံ
အဒဿေတွာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ ရက္ခဿာနံ နိဗ္ဗေက္ခမနသမယေ အဗ္ဘန္တရ-
အဗ္ဗဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဧကေန မူလန္တရေန သဏိကံ အဘိရုဟိတုံ အာရဘိ။
လောဟဇာလံ “ကိရိ”တိ သဒ္ဓမကာသိ။

ရက္ခဿာ ပဗုဇ္ဈိတွာ သုကပေါတကံ ဒိသ္မာ “အဗ္ဗစောရေယ”န္တိ ဂဟေတွာ
ကမ္မကရဏံ သံဝိဒဟိ”သု။ ဧကော “မုခေ ပက္ခိပိတွာ ဂိလိဿာမိန”န္တိ အာဟ၊
အပရော “ဟတ္ထေဟိ မဒ္ဒိတွာ ပုဋ္ဌိတွာ ၂ ဝိပ္ပကိရိဿာမိ န”န္တိ၊ အပရော “ဒွေဓာ
ဇာလေတွာ အင်္ဂါရေသု ပစိတွာ ခါဒိဿာမိ”တိ။ သော တေသံ ကမ္မကရဏ-
သံဝိဓာနံ သုတွာပိ အသန္တသိတွာဝ တေ ရက္ခဿေ အာမန္တေတွာ “အဗ္ဗေ
ရက္ခဿာ တုမေ ကဿ မနုဿာ”တိ အာဟ။ ဝေဿဝဏမဟာရာဇဿာတိ။
“အဗ္ဗေ တုမေပိ ဧကဿ ရညောဝ မနုဿာ၊ အဟမ္ပိ ရညောဝ မနုဿော၊
ဗာရာဏသိရာဇာ မံ အဗ္ဘန္တရအဗ္ဗလတ္တာယ ပေသေသိ၊ သွာဟံ တတ္ထေဝ
အတ္တနော ရညော ဇီဝိတံ ဒတွာ အာဂတော။ ယော ဟိ အတ္တနော
မာတာပိတုနဉ္စေ သာမိကဿ စ အတ္တာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇတိ၊ သော
ဒေဝလောကေယေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တဿ အဟမ္ပိ ဣမမှာ တိရစ္ဆာနယောနိယာ
စဝိတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၃။ “ဘတ္တုရတ္ထေ ပရက္ကန္တော၊ ယံ ဌာနမဓိဂစ္ဆတိ။
သုရော အတ္တပရိစ္စာဂီ၊ လဘမာနော ဘဝါမဟ”န္တိ။

တတ္ထ ဘတ္တုရတ္ထေတိ ဘတ္တာ ဝုစ္စန္တိ ဘတ္တာဒိဟိ ဘရဏပေါသကာ^၁ ပိတာ
မာတာ သာမိကော စ၊ ဣတိ တိဝိဿေပေတဿ ဘတ္တု အတ္တာယ။ ပရက္ကန္တောတိ
ပရက္ကမံ ကရောန္တော ဝါယမန္တော။ ယံ ဌာနမဓိဂစ္ဆတိတိ ယံ သုခကာရဏံ
ယသံ ဝါ လာဘံ ဝါ သဂ္ဂံ ဝါ အဓိဂစ္ဆတိ။ သုရောတိ အဘိရု ဝိက္ခမသမ္ပန္တော။

၁-ကောဋိသဟဿံ ကုမ္ဘဏ္ဍရက္ခဿာ (သီ၊ ဣ)

၂-ပုဋ္ဌိတွာ (သီ)၊ သုဗုသိတွာ (က)

၃-ဘရဏပေါသကော (သျှာ)

အတ္တပရိစ္ဆာဒိတိ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခော ဟုတွာ တဿ တိဝိဓဿပိ
ဘတ္တ၊ အတ္ထာယ^၁ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇန္တော။ လဘမာနော အဝါမဟန္တိ ယံ သော
ဝေရူပေါ သူရော ဒေဝသမ္ပတ္တိ^၂ ဝါ မနုဿသမ္ပတ္တိ^၃ ဝါ လဘတိ၊ အဟမ္ပိ တံ
လဘမာနော အဝါမိတသ္မာ ဟာသောဝ မေ ဧတ္ထ၊ န တာသော၊ ကိံ မံ တုမှေ
တာသေထာတိ။

ဧဝံ သော ဣမာယ ဂါထာယ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တေ တဿ ဓမ္မကထံ
သုတွာ ပသန္တစိတ္တာ “ဓမ္မိကော ဧသ၊ န သက္ကာ မာရေတုံ၊ ဝိဿဇ္ဇေမ န”န္တိ
ဝတွာ သုကပေါတကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “အဟော သုကပေါတက မုတ္တောသိ၊
အမှာကံ ဟတ္ထတော သောတ္တိနာ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟံသု။ မယံ အာဂမနံ မာ
တုန္တံ ကရောထ၊ ဒေထ မေ ဧကံ အဗ္ဗုဒ္ဓလန္တိ။ သုကပေါတက တုယံ ဧကံ
အဗ္ဗုဒ္ဓလံ ဒါတုံ နာမ န ဘာရော၊ ဣမသ္မိ^၄ ပန ရုက္ခေ အဗ္ဗာနိ အင်္ဂေတွာ
ဂဟိတာနိ^၅ ၊ ဧကသ္မိ^၆ ဖလေ အသမေန္တေ အမှာကံ ဇီဝိတံ နတ္ထိ။ ဝေဿဝဏောန
ဟိ ကုဇ္ဈိတွာ သကိံ ဩလောကိတေ တတ္ထကပါလေ ပက္ခိတ္တတိလာ ဝိယ
ကုမ္ဘဏ္ဍသဟဿံ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိပ္ပကိရိယတိ၊ တေန တေ ဒါတုံ န သက္ကောမ၊
လဘနဋ္ဌာနံ ပန အာစိက္ခိဿာမာတိ။ ယော ကောစိ ဒေတု၊ ဖလေနေဝ မေ
အတ္တော၊ လဘနဋ္ဌာနံ အာစိက္ခထာတိ။ တေဿ ကဉ္စနပဗ္ဗတဿ အန္တရေ
ဇောတိရသော နာမ တာပသော အဂ္ဂိ^၇ ဇုဟမာနော ကဉ္စနပတ္တိယာ နာမ^၈
ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသတိ ဝေဿဝဏဿ ကုလူပကော၊ ဝေဿဝဏော တဿ
နိဗ္ဗံ စတ္တာရိ အဗ္ဗုဒ္ဓလာနိ ပေသေတိ၊ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာတိ။

သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ တာပသဿ သန္တိကံ ဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ
နိသီဒိ။ အထ နံ တာပသော “ကုတော အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗာရာဏသိ-
ရညော သန္တိကာတိ။ ကိမတ္ထာယ အာဂတောသိတိ။ သာမိ အမှာကံ ရညော
ဒေဝိယာ အပ္ပန္နရအဗ္ဗပက္ကေ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပန္နော၊ တဒတ္ထံ အာဂတောမိ၊
ရက္ခသာ ပန မေ သယံ အဗ္ဗပက္ကံ အဒတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ ပေသေသုန္တိ။
တေန ဟိ နိသီဒ၊ လဘိဿသိတိ။ အထဿ ဝေဿဝဏော စတ္တာရိ ဖလာနိ
ပေသေသိ။ တာပသော တတော ဒွေ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ဧကံ သုဝပေါတကဿ
ခါဒနတ္ထာယ အဒါသိ။ တေန တသ္မိ^၉ ခါဒိတေ ဧကံ ဖလံ သိက္ခာယ ပက္ခိပိတွာ
သုဝပေါတကဿ ဂိဝါယ ပဋိမုဉ္ဇိတွာ “ဣဒါနိ ဂစ္ဆာ”တိ သုကပေါတကံ

၁-အတ္ထေ (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

၂-ဂဏိတာနိ ဂဏိတာနိ (သျှာ)

၃-ကဉ္စနပတ္တိယာ နာမ (သျှာ)၊ ကဉ္စနပဗ္ဗတဂုဟာယ (က)

ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တံ အာဟရိတွာ ဒေဝိယာ အဒါသိ။ သာ တံ ခါဒိတွာ ဒေါဟဉံ ပဋိပ္ပဿန္တေသိ၊ တတောနိဒါနံ ပနဿာ ပုတ္တော နာဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဒေဝီ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ သုကော အာနန္ဒော၊ အဗ္ဗပက္ကဒါယကော တာပသော သာရိပုတ္တော၊ ဥယျာနေ နိဂုတ္တတာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အပ္ပန္နရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၂)

သေယျံသော သေယျသော ဟောတီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကောသလရညော အမစ္စံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ သော ကိရ ရညော ဗဟူပကာရော သဗ္ဗကိစ္စနိပ္ပာဒကော အဟောသိ။ ရာဇာ “ဗဟူပကာရော မေ အယ”န္တိ တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ တံ အသဟမာနာ အညေ ရညော ပေသုညံ ဥပသံဟရိတွာ တံ ပရိဘိန္တိံသု။ ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ ဒေါသံ အနုပပရိက္ခိတွာဝ တံ သီလဝန္တံ နိဒ္ဒေါသံ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိပါပေသိ။ သော တတ္ထ ဧကကော ဝသန္တော သီလသမ္ပတ္တိံ နိဿာယ စိတ္တေကဂ္ဂတံ လဘိတွာ ဧကဂ္ဂစိတ္တော သင်္ခါရေ သမ္ပသိတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ အထဿ ရာဇာ အပရဘာဂေ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဥတွာ သင်္ခလိကဗန္ဓနံ ဘိန္ဒာပေတွာ ပုရိမယသတော မဟန္တတရံ ယသံ အဒါသိ။ သော “သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိဿာမီ”တိ ဗဟူနိ မာလာဂန္ဓာဒီနိ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ တထာဂတံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ဓာရံ ကရောန္တော “အနတ္တော ကိရ တေ ဥပ္ပန္နောတိ အဿုမှာ”တိ အာဟ။ အာမ ဘန္တေ ဥပ္ပန္နော၊ အဟံ ပန တေန အနတ္တေန အတ္ထံ အကာသိ၊ ဗန္ဓနာဂါရေ နိသီဒိတွာ သောတာပတ္တိဖလံ နိဗ္ဗုတ္တေသိန္တိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဥပါသက တုညေဝ အနတ္တေန အတ္ထံ အာဟရိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ အတ္တနော အနတ္တေန အတ္ထံ အာဟရိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗုတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ

သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခတိ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရေတိ။ အထဿေကော အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုဿိ။ ပါဒမူလိကာဒယော ဥတွာ “အသုကအမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုဋ္ဌော”တိ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပရိဂ္ဂဏှန္တော ယထာသဘာဝတော ဥတွာ ပက္ခောသာပေတွာ “မာ မံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာဟိ”တိ နိဗ္ဗိသယံ အကာသိ။ သော ဂန္တော အညတရံ သာမန္တရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ မဟာသီလဝဇာတကေ၊ ကထိတသဒိသမေဝ။ ဣဓာပိသော ရာဇာ တိက္ခတ္ထု ပီမံသိတွာ တဿ အမစ္စဿ ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ “ဗာရာဏသီရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမိ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရဇ္ဇသီမံ ပါပုဏှိ။ ဗာရာဏသီရညော သတ္တသတမတ္တာ၊ မဟာယောဓာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “ဒေဝ အသုကော နာမ ကိရ ရာဇာ ဗာရာဏသီရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမိ”တိ ဇနပဒံ ဘိန္ဒန္တော အာဂစ္ဆတိ၊ ဧတ္ထေဝ နံ ဂန္တော ဂဏှိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ မယံ ပရဝိဟိံသာယ လဒ္ဓေန ရဇ္ဇေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ မာ ကိဉ္စိ ကရိတ္တာတိ။

စောရရာဇာ အာဂန္တော နဂရံ ပရိက္ခိပိ၊ ပုန အမစ္စာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ မာ ဧဝံ ကရိတ္တ၊ ဂဏှိဿာမ န”န္တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “န လဗ္ဘာ ကိဉ္စိ ကာတုံ၊ နဂရဒ္ဓါရာနိ ဝိဝရထာ”တိ ဝတွာ သယံ အမစ္စဂဏပရိဝုတော မဟာတလေ ရာဇပလ္လင်္ဂေ နိသီဒိ။ စောရရာဇာ စတူသု ဒ္ဓါရေသု မနုဿေ ပေါထေန္တော နဂရံ ပဝိသိတွာ ပါသာဒံ အဘိရုယ အမစ္စပရိဝုတံ ရာဇာနံ ဂါဟာပေတွာ သင်္ခလိကာဟိ ဗန္ဓာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိ-ပါပေသိ။ ရာဇာ ဗန္ဓနာဂါရေ နိသိန္တောဝ စောရရာဇာနံ မေတ္တာယန္တော မေတ္တဇ္ဈာနံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တဿ မေတ္တာနုဘာဝေန စောရရညော ကာယေ ခုာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သကလသရီရံ ယမကဥက္ကာဟိ ဈာပိယမာနံ ဝိယ ဇာတံ။ သော မဟာဒုက္ခဘိတုန္တော “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ တုမေ သီလဝန္တံ ရာဇာနံ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိပေထ၊ တေန ဝေါ ဣဒံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိတိ။ သော ဂန္တော ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတွာ “တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှာက-မေဝ ဟောတူ”တိ ရဇ္ဇံ တဿေဝ နိယျာဒေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှာကံ ပစ္စတ္ထိကော မေ ဘာရော ဟောတူ”တိ ဝတွာ ပဒုဋ္ဌာမစ္စဿ ရာဇာဏံ ကာရေတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂတော။

ဗောဓိသတ္တော အလင်္ကတမဟာတလေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇ-ပလ္လင်္ဂေ နိသိန္တော အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ အဝေါစ—

၉၄။ “သေယျံသော သေယျသော ဟောတိ၊ ယော သေယျမုပသေဝတိ။
ဧကေန သန္တိံ ကတွာန၊ သတံ ဝဇ္ဈေ အမောစယိ”။

၉၅။ တသ္မာ သဗ္ဗေန လောကေန၊ သန္တိံ ကတွာန ဧကတော”။
ပေစ္စ သဂ္ဂံ နိဂစ္ဆေယျ၊ ဣဒံ သုဏာထ ကာသိယာ”တိ။

တတ္ထ သေယျံသော သေယျသော ဟောတိ၊ ယော သေယျမုပသေဝတိတိ
အနဝဇ္ဇဥတ္တမဓမ္မသင်္ခါတော သေယျော အံသော ကောဠာသော အဿာတိ
သေယျံသော၊ ကုသလဓမ္မနိဿိတပုဂ္ဂလော။ ယော ပုနပ္ပုနံ တံ သေယျံ
ကုသလဓမ္မဘာဝနံ ၂ ကုသလာဘိရတံ ဝါ ဥတ္တမပုဂ္ဂလမုပသေဝတိ၊ သော
သေယျသော ဟောတိ ပါသံသတရော စေဝ ဥတ္တရိတရော စ ဟောတိ။ ဧကေန
သန္တိံ ကတွာန၊ သတံ ဝဇ္ဈေ အမောစယိန္တိ တဒမိနာပိ စေတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—
အဟံ ဟိ သေယျံ မေတ္တာဘာဝနံ ဥပသေဝန္တော တာယ မေတ္တာဘာဝနာယ
ဧကေန စောရရညာ သန္တိံ သန္တဝံ ကတွာ မေတ္တာဘာဝနံ ဘာဝေတွာ၊ တုမှေ
သတဇနေ ဝဇ္ဈေ အမောစယိ”။

ဒုတိယဂါထာယ အတ္ထော—ယသ္မာ အဟံ ဧကေန သန္တိံ ဧကတော”
မေတ္တာဘာဝနာယ သန္တိံ ကတွာ တုမှေ ဝဇ္ဈပ္ပတ္တေ သတဇနေ မောစယိ”။ တသ္မာ
ဝေဒိတဗ္ဗမေဝေတံ-တသ္မာ သဗ္ဗေန လောကေန သန္တိံ မေတ္တာဘာဝနာယ
သန္တိံ ကတွာ ဧကတော ပုဂ္ဂလော ပေစ္စ ပရလောကေ သဂ္ဂံ နိဂစ္ဆေယျ။
မေတ္တာယ ဟိ ဥပစာရံ ကာမာဝစရေ ပဋိသန္တိံ ဒေတိ၊ အပ္ပနာ မြဟ္မလောကေ။
ဣဒံ မမ ဝစနံ သဗ္ဗေပိ တုမှေ ကာသိရဋ္ဌဝါသိနော သုဏာထာတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္ထော မဟာဇနဿ မေတ္တာဘာဝနာယ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေတွာ
ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ သေတစ္ဆတ္ထံ ပဟာယ ဟိမဝန္တံ
ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိ။ သတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တတိယံ ဂါထ-
မာဟ—

၉၆။ “ဣဒံ ဝတွာ မဟာရာဇာ၊ ကံသော ဗာရာဏသိဂ္ဂဟော။
ဧနံ ကဏ္ဍဉ္စ နိက္ခိပ္ပ၊ သံယမံ အဇ္ဈုပါဂမီ”တိ။

တတ္ထ မဟန္တော ရာဇာတိ မဟာရာဇာ။ ကံသောတိ တဿ နာမံ။
ဗာရာဏသိ ဂဟေတွာ အဇ္ဈာဝသနတော ဗာရာဏသိဂ္ဂဟော။ သော ရာဇာ
ဣဒံ ဝစနံ ဝတွာ ဧနဉ္စ သရသင်္ခါတံ ကဏ္ဍဉ္စ ၇ နိက္ခိပ္ပ ဩဟာယ ဆဋ္ဌေတွာ

သီလသံယမံ ဥပဂတော ပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတွာ အပရိဟိနဇ္ဈာနော မြဟ္မလောကေ ဥပ္ပန္နောတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ စောရရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

သေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ဝစုကီသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၃)

ဝရံ ဝရံ ဣန္ဒြိယံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ပသေနဒိရညော ပိတာ မဟာကောသလော မိမ္ဗိသာရရညော ဓိတရံ ဝေဒေဟိံ နာမ ကောသလဒေဝီံ ဒဒမာနော တဿာ နာနစုဏ္ဏမူလံ သတသဟဿုဋ္ဌာနံ ကာသိဂါမံ အဒါသိ။ အဇာတသတ္တုနာ ပန ပိတရိ မာရိတေ ကောသလဒေဝီပိ သောကာဘိဘူတာ ကာလမကာသိ။ တတော ပသေနဒိ ကောသလရာဇာ စိန္တေသိ “အဇာတသတ္တုနာ ပိတာ မာရိတော၊ ဘဂိနီပိ မေ သာမိကေ ကာလကတေ တေန သောကေန ကာလကံတာ၊ ပိတုဃာတကဿ စောရဿ ကာသိဂါမံ န ဒဿာမိ” တိ။ သော တံ အဇာတသတ္တုဿ န အဒါသိ။ တံ ဂါမံ နိဿာယ တေသံ ဒွိန္ဒမ္ဗိ ကာလေန ကာလံ ယုဒ္ဓံ ဟောတိ။ အဇာတသတ္တု တရုဏော သမတ္ထော၊ ပသေနဒိ မဟလ္လကောယေဝ။ သော အဘိက္ခဏံ ပရဇ္ဇတိ၊ မဟာကောသလဿာပိ မနုဿာ ယေဘုယျေန ပရာဇိတာ။ အထ ရာဇာ “မယံ အဘိဏ္ဍံ ပရဇ္ဇာမ၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ” န္တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ အယျာ နာမ မန္တစ္ဆေကာ ဟောန္တိ၊ ဇေတဝနဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ ကထံ သောတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ရာဇာ “တေန ဟိ တာယံ ဝေလာယံ ဘိက္ခုနံ ကထာသလ္လာပံ သုဏာထာ” တိ စရပုရိသေ အာဏာပေသိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ တထာ အကံသု။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဒွေ မဟလ္လကတ္ထေရာ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသန္တိ ဒတ္တဇတ္ထရော၊ စ ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော စ။ တေသု ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော ပဌမယာမေပိ မဇ္ဈိမယာမေပိ နိဒ္ဒါယိတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ပဗုဇ္ဈိတွာ ဥမ္မုက္ကာနိ

သောစေတော^၁ အဂ္ဂိ^၂ ဇာလေတွာ နိသိန္ဓကော အာဟ “ဘန္တေ ဒတ္တတ္ထေ-
ရာ”^၃တိ။ ကိ^၄ ဘန္တေ တိဿတ္ထေရာတိ။ ကိ^၅ နိဒ္ဒါယသိ နော တွန္တိ။
အနိဒ္ဒါယန္တာ^၆ ကိ^၇ ကရိဿာမာတိ။ ဥဋ္ဌာယ တာဝ နိသိဒထာတိ။ သော ဥဋ္ဌာယ
နိသိန္ဓော တံ ဒတ္တတ္ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ ဒတ္တတ္ထေရ အယံ ဟေ လောလော^၁
မဟောဒရကောသလော စာဠိမတ္တံ ဘတ္တမေဝပူတိ^၂ ကရေတိ၊ ယုဒ္ဓဝိစာရဏံ
ပန ကိဉ္စ န ဇာနာတိ၊ ပရာဇိတော ပရာဇိတောတွေဝ ဝဒါပေတိ”^၃တိ။ ကိ^၄
ပန ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ တသ္မိ^၅ ခဏေ တေ စရပုရိသာ တေသံ ကထံ သုဏန္တာ
အဋ္ဌံသု။

ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော ယုဒ္ဓံ ဝိစာရေသိ “ဘန္တေ ယုဒ္ဓေါ^၁ နာမ တိဝိဓော
ပဒုမဗျူဟော၊ စက္ကဗျူဟော၊ သကဋဗျူဟောတိ၊ အဇာတသတ္တု^၂ ဂဏှိတုကာမေန
အသုကေ နာမ ပဗ္ဗတကုန္တိသ္မိ^၃ ဒွိသု ပဗ္ဗတဘိတ္တိသု မနုဿေ ဌပေတွာ ပုရတော
ဒုဗ္ဗလဗလံ ဒဿေတွာ ပဗ္ဗတန္တရံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဇာနိတွာ^၄ ပဝိဋ္ဌမဂ္ဂံ ဩန္တိန္ဒိတွာ
ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဥဘောသု ပဗ္ဗတဘိတ္တိသု ဝဂ္ဂိတွာ ဥန္တဒိတွာ ခိပေ
ပတိတမန္တံ^၅ ဝိယ အန္တောမုပ္ဖိယံ ဝဇ္ဇပေါတကံ^၆ ဝိယ စ ကတွာ သက္ကာ အဿ
တံ ဂဟေတု”^၇န္တိ။ စရပုရိသာ တံ သာသနံ ရညော အာရောစေသုံ။ တံ သုတွာ
ရာဇာ သင်္ဂါမဘေရိ^၈ စရံပေတွာ ဂန္တာ သကဋဗျူဟံ ကတွာ အဇာတသတ္တု^၉
ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော ဓိတရံ ဝဇ္ဇိကုမာရိ^{၁၀} ဘာဂိနေယျဿ
ဒတွာ ကာသိဂါမံ တဿာ နာနမူလံ ကတွာ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သာ
ပဝတ္တိဘိက္ခုသံသေပါကဋာဇာတာ။ အထေကဒိဝသံဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုဿော ကောသလရာဇာ ကိရ ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရဿ
ဝိစာရဏာယ အဇာတသတ္တု^{၁၁} ဇိနိ”^{၁၂}တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္တာ”^{၁၃}တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”^{၁၄}တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဓနုဂ္ဂဟတိဿော ယုဒ္ဓဝိစာရဏာယ
ဆေကောယေဝါ”^{၁၅}တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညေ
ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ဗာရာဏသိ^၁ နိဿာယ နိဝုတ္တဝဇ္ဇကီဂါမကာ
ဧကော ဝဇ္ဇကီ ထမ္ဘတ္တာယ အရညံ ဂန္တာ အာဝါဠေ ပတိတံ သုကရ-
ပေါတကံ ဒိသွာ တံ ဃရံ နေတွာ ပဋိဇဉ်။ သော ဝုဗ္ဗိပ္ပတ္တော မဟာသရီရော

၁-ပေါထေတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၂-အယံ ဗာလော (သျာ)	၃-ပါတိဘုတ္တဘတ္တံ ပုတိမေဝ (သျာ၊ က)
၄-ဒါပေတိတိ (ဣ)	၅-ယုဒ္ဓေ (သီ၊ သျာ)	၆-အဇာနာပေတွာ (သျာ၊ က)
၇-ဇာလေပက္ခိတ္တမန္တံ (က)		၈-ဣန္ဒြေကပေါတကံ (သီ၊ ဣ)

ဝက်ဒါဌော အာစာရသမ္ပန္နော အဟောသိ၊ ဝဗ္ဗကိနာ ပေါသိတတ္တာ ပန “ဝဗ္ဗကိသုကရော”တွေဝ ပညာယိ။ ဝဗ္ဗကိဿ ရုက္ခတစ္ဆနကာလေ တုဏ္ဏေန ရုက္ခံ ပရိဝတ္တေတိ၊ မုခေန ခံသိတွာ ဝါသိဖရသုနိခါဒနမုဂ္ဂရေ အာဟရတိ၊ ကာလသုတ္တကောဋီယံ ဂဏှာတိ။ အထ သော ဝဗ္ဗကိ “ကောစိဒေဝ နံ ခါဒေယျာ”တိ ဘယေန နေတွာ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သောပိ အရညံ ပဝိသိတွာ ခေမံ ဖာသုကဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော ဧကံ ပဗ္ဗတန္တရေ မဟန္တံ ဂိရိကန္တရံ အဒ္ဓသသမ္ပန္နကန္တမူလဖလံ ဖာသုကံ ဝသနဋ္ဌာနံ အနေကသတသုကရသမာကိဏ္ဏံ။ တေ သုကရာ တံ ဒိသွာ တဿ သန္တိကံ အာဂမံသု။ သောပိ တေ အာဟ “အဟံ တုမှေဝ ဩလောကေန္တော ဝိစရာမိ၊ အပိစ ဝေါ မယာ ဒိဋ္ဌာ၊ ဣဒဉ္စ ဌာနံ ရမဏီယံ၊ အဟမ္ပိ ဣဒါနိ ဣဓေဝ ဝသိဿာမီ”တိ။ သစ္စံ ဣဒံ ဌာနံ ရမဏီယံ၊ ပရိဿယော ပနေတ္ထ အတ္တိတိ။ အဟမ္ပိ တုမှေ ဒိသွာ ဧတံ အညာသိ၊ ဧဝံ ဂေါစရသမ္ပန္နော ဌာနေ ဝသန္တာနံ ဝေါ သရီရေသု မံသလောဟိတံ နတ္ထိ၊ ကိံ ပန ဝေါဇ္ဇေ ဘယန္တိ။ ဧကော ဗျုပ္ပေါ ပါတောဝ အာဂန္တာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌယေဝ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိတိ။ ကိံ ပန သော နိဗ္ဗန္တံ ဂဏှာတိ၊ ဥဒါဟု အန္တရန္တရာတိ။ နိဗ္ဗန္တံ ဂဏှာတိတိ။ ကတိ ပန တေ ဗျုပ္ပေါတိ။ ဧကောယေဝါတိ။ ဧတ္တကာ တုမှေ ဧကဿ ယုဇ္ဈိတုံ န သက္ကောထာတိ။ အာမ န သက္ကောမာတိ။ အဟံ တံ ဂဏှိဿာမိ၊ ကေဝလံ တုမှေ မမ ဝစနံ ကရောထ၊ သော ဗျုပ္ပေါ ကဟံ ဝသတိတိ။ ဧတသ္မိံ ပဗ္ဗတေတိ။

သော ရတ္တိညေဝ သုကရေ စရာပေတွာ ယုဒ္ဓံ ဝိစာရေန္တော “ယုဒ္ဓံ နာမ ပဒုမဗျူဟစက္ကဗျူဟသကဋ္ဌဗျူဟဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ပဒုမဗျူဟဝသေန ဝိစာရေသိ။ သော ဟိ ဘူမိသီသံ ဇာနာတိ။ တသ္မာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ယုဒ္ဓံ ဝိစာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သုကရပိလ္လကေ မာတရော စ တေသံ မဇ္ဈဌာနေ ဌပေသိ။ သော တာ အာဝိဇ္ဈိတွာ မဇ္ဈိမသုကရိယော၊ တာ အာဝိဇ္ဈိတွာ ပေါတကသုကရေ၊ တေ အာဝိဇ္ဈိတွာ ဇေသုကရေ၊ တေ အာဝိဇ္ဈိတွာ ဒိဃဒါဌသုကရေ၊ တေ အာဝိဇ္ဈိတွာ ယုဒ္ဓသမတ္ထေ ဗလဝတရသုကရေ ဒသ ဝိသ တိံသ ဇနေ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ဗလဂုမ္ဘံ ကတွာ ဌပေသိ။ အတ္တနော ဌိတဌာနဿ ပုရတော ဧကံ ပရိမဏ္ဍလံ အာဝါဋံ ခဏာပေသိ၊ ပစ္ဆတော ဧကံ သုပ္ပသဏှာနံ အနုပုဗ္ဗနိန္တံ ပဗ္ဗာရသဒိသံ။ တဿ သဌိသတ္တတိမတ္ထေ ယောဓသုကရေ အာဒါယ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ “မာ ဘာယိတ္တာ”တိ ကမ္ပံ ဝိစာရတော အရဏံ ဥဋ္ဌဟိ။

ဗျေဠါ ဥဋ္ဌာယ “ကာလော”တိ ဥတွာ ဂန္တာ တေသံ သမ္ပုခါ ဌိတေ ပဗ္ဗတတလေ ဌတွာ အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ သူကရေ ဩလောကေသိ။ ဝဇ္ဇကီ- သူကရေ “ပဋိဩလောကေထ န”န္တိ သူကရာနံ သညံ အဒါသိ၊ တေ ပဋိဩလောကေသုံ။ ဗျေဠါ မုခံ ဥဠါဋေတွာ အဿောသိ၊ သူကရာပိ တထာ ကရိံသု။ ဗျေဠါ မုတ္တံ ဆဇ္ဇေသိ၊ သူကရာပိ ဆဇ္ဇယိံသု။ ဣတိ ယံ ယံ သော ကရေတိ၊ တံ တံ တေ ပဋိကရိံသု။ သော စိန္တေသိ “ပုဗ္ဗေ သူကရာ မယာ ဩလောကိတကာလေ ပလာယန္တာ ပလာယိတုမ္ပိ န သက္ကောန္တိ၊ အဇ္ဇေ အပလာယိတွာ မမ ပဋိသတ္တု ဟုတွာ မယာ ကတမေဝ ပဋိကရေန္တိ ဧတသ္မိံ ဘူမိသ္မိသေ ဌိတော ဧကော တေသံ သံဝိဓာယကောပိ အတ္ထိ၊ အဇ္ဇေ မယံ ဂတဿ ဇယော န ပညာယတိ”တိ။ သော နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ တေန ပန ဂဟိတမံသခါဒကော ဧကော ကုဋ္ဌ- ဇဋိလော အတ္ထိ၊ သော တံ တုစ္ဆဟတ္ထမေဝ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ တေန သဋ္ဌိံ သလ္လပန္နော ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၉၇။ “ဝရံ ဝရံ တွံ နိဟနံ ပုရေ စရိ၊
အသ္မိံ ပဒေသေ အဘိဘုယျ သူကရေ။
သောဒါနိ ဧကော ဗျပဂမ္မ ဈာယသိ၊
ဗလံ နု တေ ဗျဿ န စ’ဇ္ဇေ ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ဝရံ ဝရံ တွံ နိဟနံ ပုရေ စရိ၊ အသ္မိံ ပဒေသေ အဘိဘုယျ သူကရေတိ အန္တော ဗျဿ တွံ ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ သဗ္ဗသူကရေ အဘိဘဝိတွာ ဣမေသု သူကရေသု ဝရံ ဝရံ တွံ ဥတ္တမုတ္တမံ သူကရံ နိဟနန္တော ဝိစရိ။ သောဒါနိ ဧကော ဗျပဂမ္မ ဈာယသိတိ သော တွံ ဣဒါနိ အညတရံ သူကရံ အဂ္ဂဟေတွာ ဧကကောဝ အပဂန္တာ ဈာယသိ ပဇ္ဈာယသိ။ ဗလံ နု တေ ဗျဿ န စ’ဇ္ဇေ ဝိဇ္ဇတိတိ ကိံ နု တေ အန္တောဗျဿ အဇ္ဇေ ကာယဗလံ နတ္ထိတိ။

တံ သုတွာ ဗျေဠါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၉၈။ “ဣမေ သုဒ္ဓါ ယန္တိ ဒိသောဒိသံ ပုရေ၊
ဘယဋ္ဌိတာ လေဏဂဝေသိနော ပုထူ။
တေ ဒါနိ သင်္ဂမ္မ ဝသန္တိ ဧကတော၊
ယတ္ထ’ဋ္ဌိတာ ဒုပ္ပသဟ’ဇ္ဇ’မေ မယာ”တိ။

တတ္ထ သုဒန္တိ^၁ နိပါတော။ အယံ ပန သင်္ခေပတ္ထော—ဣမေ သူကရာ ပုဗ္ဗေ မံ ဒိသွာ ဘယေန အဋ္ဌိတာ ပိဋ္ဌိတာ အတ္တနော လေဏဂဝေသိနော ပုဏ္ဏ ဝိသုံ ဝိသုံ ဟုတွာ ဒိသောဒိသံ ယန္တိ၊ တံ တံ ဒိသံ အဘိမုခါ ပလာယန္တိ၊ တေ ဒါနိ သဗ္ဗေပိ သမာဂန္တာ ဧကတော ဝသန္တိ တိဋ္ဌန္တိ၊ တဉ္စ ဘူမိသီသံ ဥပဂတာ၊ ယတ္ထ ဌိတာ ဒုပ္ပသဟာ ဒုမ္ပဒယာ အဇ္ဇ ဣမေ မယာတိ။

အထဿ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော ကုဋ္ဌဇဉ်လော “မာ ဘာယိ၊ ဂစ္ဆ တယိ နဒိတွာ ပက္ခန္ဓန္တေ သဗ္ဗေပိ ဘိတာ ဘိဇ္ဇိတွာ ပလာယိဿန္တိ” တိ အာဟ။ ဗျဠေါ တသ္မိံ ဥဿာဟံ ဇနေန္တေ သူရော ဟုတွာ ပုန ဂန္တာ ပဗ္ဗတတလေ အဋ္ဌာသိ။ ဝဗ္ဗကီသူကရာ ခြိန္တံ အာဝါဠာနံ အန္တရေ အဋ္ဌာသိ။ သူကရာ “သမိ မဟာ-စောရော ပုနာဂတော” တိ အာဟံသု။ မာ ဘာယိတ္ထ၊ ဣဒါနိ တံ ဂဏှိဿာမီတိ။ ဗျဠေါ နဒိတွာ ဝဗ္ဗကီသူကရဿ ဥပရိ ပတတိ၊ သူကရာ တဿ အတ္တနော ဥပရိ ပတနကာလေ ပရိဝတ္တိတွာ ဝေဂေန ဥဇှကံ ခတအာဝါဠေ ပတိ။ ဗျဠေါ ဝေဂံ သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥပရိဘာဂေန ဂန္တာ သုပ္ပမုခဿ တိရိယံ ခတအာဝါဠဿ အတိသမ္ပာမေ မုခဋ္ဌာနေ ပတိတွာ ပုဉ္ဇကတော ဝိယ အဟောသိ။ သူကရာ အာဝါဠာ ဥတ္တရိတွာ အသနိဝေဂေန ဂန္တာ ဗျဠိ အန္တရသတ္တိမိ ဒါဌာယ ပဟရိတွာ ယာဝ ဝက္ကပဒေသာ ဖာလေတွာ ပဉ္စမရု-မံသံ ဒါဌာယ ပလိဝေဌေတွာ ဗျဠဿ မတ္ထကေ အာဝိဇ္ဈိတွာ “ဂဏှထ တုမှာကံ ပစ္စာမိတ္တ” န္တိ ဥက္ခိပိတွာ ဗဟိအာဝါဠေ ဆဉ္ဇေသိ။ ပဌမံ အာဂတာ ဗျဠမံသံ လဘိံသု၊ ပစ္စာ အာဂတာ “ဗျဠမံသံ ကိဒိသံ ဟောတိ” တိ တေသံ မုခံ ဥပသိဃန္တာ ဝိစရိံသု။

သူကရာ န တာဝ တုဿန္တိ။ ဝဗ္ဗကီသူကရာ တေသံ ဣဒိတံ ဒိသွာ “ကိံ န ခေါ တုမေ န တုဿထာ” တိ အာဟ။ သမိ ကိံ ဧတေန ဗျဠေန ဃာတိတေန၊ အညော ပန ဗျဠအာဏာပနသမတ္ထော^၂ ကုဋ္ဌဇဉ်လော အတ္ထိယေဝါတိ။ ကော နာမေသောတိ။ ဧကော ဒုဿီလတာပသောတိ။ “ဗျဠေါပိ မယာ ဃာတိတော၊ သော မေ ကိံ ပဟောတိ၊ ဧထ ဂဏှိဿာမ န” န္တိ သူကရဃဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ ပါယာသိ။ ကုဋ္ဌတာပသောပိ ဗျဠေ စိရာယန္တေ “ကိံ န ခေါ သူကရာ ဗျဠိ ဂဏှိံသု” တိ ပဋိပထံ ဂစ္ဆန္တော တေ သူကရေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ အာဒါယ ပလာယန္တော တေဟိ အနုဗန္ဓိတော ပရိက္ခာရံ ဆဉ္ဇေတွာ ဝေဂေန ဥဒုမ္ပရရက္ခံ အဘိရုဟိ။ သူကရာ “ဣဒါနိမှ သမိ နဋ္ဌာ၊ တာပသော

၁-အသုတာတိ (သျှာ၊ က)

၂-ရသန္တိ နဒန္တိ (သိ၊ ဣ)

၃-အညော ဒသ ဗျဠေ အာနယနသမတ္ထော (သိ၊ သျှာ၊ ဣ)

ပလာယိတွာ ရုက္ခံ အဘိရုဟိ”တိ အာဟံသု။ ကိံရုက္ခံ နာမာတိ။ ဥဒုမ္မရရုက္ခန္တိ။
သော “သုကရိယော ဥဒကံ အာဟရန္တု၊ သုကရပေါတကာ ပထဝီ ခဏန္တု၊
ဒီဃဒါဌာ သုကရာ မူလာနိ ဆိန္ဒန္တု၊ သေသာ ပရိဝါရေတွာ အာရက္ခန္တု”တိ
သံဝိဒဟိတွာ တေသု တထာ ကရောန္တေသု သယံ ဥဒုမ္မရဿ ဥဇုကံ ထူလမူလံ
ဖရသုနာ ပဟရန္တော ဝိယ ကေပ္ပဟာရမေဝ ကတွာ ဥဒုမ္မရရုက္ခံ ပါတေသိ။
ပရိဝါရေတွာ ဌိတသုကရာ ကုဋ္ဌဇဋိလံ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ
ကတွာ ယာဝ အဋ္ဌိတော ခါဒိတွာ ဝဓုကီသုကရံ ဥဒုမ္မရခန္ဓေယေဝ နိသီ-
ဒါပေတွာ ကုဋ္ဌဇဋိလဿ ပရိဘောဂသင်္ခေန ဥဒကံ အာဟရိတွာ အဘိသိဉ္စိတွာ
ရာဇာနံ ကရိံသု၊ ကေဉ္စ တရုဏသုကရိံ တဿ အဂ္ဂမဟေသိံ အကံသု။ တတော
ပဋ္ဌာယ ကိရ ယာဝဇ္ဇတနာ ရာဇာနော ဥဒုမ္မရဘဒ္ဒပိဋေ နိသီဒါပေတွာ တိဟိ
သင်္ခေဟိ အဘိသိဉ္စန္တိ။

တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တံ အတ္ထရိယံ ဒိသွာ ကေသ္မိံ
ဝိဋ္ဌပန္နရေ သုကရာနံ အဘိမုခါ ဟုတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ--

၉၉။ “နမတ္ထု သံဃာန သမာဂတာနံ၊
ဒိသွာ သယံ သချ ဝဒါမိ အပ္ပုတံ။
ဗျန္တံ မိဂါ ယတ္ထ ဇိနိံသု ဒါဌိနော၊
သာမဂ္ဂိယာ ဒါဌဗလေသု မုစ္စရေ”တိ။

တတ္ထ နမတ္ထု သံဃာနန္တိ အယံ မမ နမက္ကာရော သမာဂတာနံ သုကရ-
သံဃာနံ အတ္ထု။ ဒိသွာ သယံ သချ ဝဒါမိ အပ္ပုတန္တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေ အဘူတပုဗ္ဗံ
အပ္ပုတံ သချ မိတ္တဘာဝံ သယံ ဒိသွာ ဝဒါမိ။ ဗျန္တံ မိဂါ ယတ္ထ ဇိနိံသု
ဒါဌိနောတိ ယတြ ဟိ နာမ ဒါဌိနော သုကရမိဂါ ဗျန္တံ ဇိနိံသု၊ အယမေဝ
ဝါ ပါဌော။ သာမဂ္ဂိယာ ဒါဌဗလေသု မုစ္စရေတိ ယာ သာ ဒါဌဗလေသု
သုကရေသု သာမဂ္ဂိ ကေဉ္စာသယတာ၊ တာယ တေသု သာမဂ္ဂိယာ တေ
ဒါဌဗလာ ပစ္စာမိတ္တံ ဂဟေတွာ အဇ္ဇေ မရဏဘယာ မုတ္တာတိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ဓနုဂ္ဂဟတိဿော ဝဓုကီသုကရော အဟောသိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ
အဟောသိ”န္တိ။

ဝဓုကီသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-သိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၄)

ယံ ဥဿုကာ သဃ်ရန္တိတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သိရိစောရဗြာဟ္မဏံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ဣမသ္မိံ ဇာတကေ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ခဒိရင်္ဂါရဇာတကေ^၁ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓာပိ ပန သာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဃရေ စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ဝသနကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဒေဝတာ ဒဏ္ဍကမ္ပိ ကရေန္တိ စတုပညာသဟိရညကောဋိယော အာဟရိတွာ ကောဋ္ဌေ ပူရေတွာ သေဋ္ဌိနာ သဒ္ဓိံ သဟာယိကာ အဟောသိ။ အထ နံ သော အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ နေသိ။ သတ္တာ တဿာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ သာ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သေဋ္ဌိနော ယသော ယထာပေါရာဏောဝ ဇာတော။ အထေကော သာဝတ္ထိဝါသိ သိရိလက္ခဏညု ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ “အနာထပိဏ္ဍိကော ဒုဂ္ဂတော ဟုတွာ ပုန ဣဿရော ဇာတော၊ ယံနုနာဟံ တံ ဒဋ္ဌုကာမော ဝိယ ဂတွာ^၂ တဿ ဃရတော သိရိံ ထေနေတွာ အာဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ သော တဿ ဃရံ ဂန္တော တေန ကတ- သက္ကာရသမ္မာနော သာရဏီယကထာယ ဝတ္တမာနာယ “ကိမတ္ထံ အာဂတော- သိ”တိ ဝုတ္တေ “ကတ္ထ န ခေါ သိရိ ပတိဋ္ဌိတာ”တိ ဩလောကေသိ။ သေဋ္ဌိ- နော စ သဗ္ဗသေတော ဓောတသင်္ခပဋိဘာဂေါ ကုက္ကုဋေ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ ပက္ခိပိတွာ ဌပိတော အတ္ထိ၊ တဿ စူဠာယ သိရိ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဩလောကယမာနော သိရိယာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ အာဟ “အဟံ မဟာသေဋ္ဌိ ပဉ္စသတေ မာဏဝေ မန္တေ ဝါစေမိ၊ အကာလရဝိံ ဧကံ ကုက္ကုဋံ နိဿာယ တေ စ မယဉ္စ ကိလမာမ၊ အယဉ္စ ကိရ ကုက္ကုဋေ ကာလရဝိ၊ ဣမသ္မတ္တာယ အာဂတောမိ၊ ဒေဟိ မေ ဧတံ ကုက္ကုဋ”န္တိ။ ဂဏှ ဗြာဟ္မဏ၊ ဒေမိ တေ ကုက္ကုဋန္တိ။ ဒေမိတိ စ ဝုတ္တက္ခဏေယေဝ သိရိ တဿ စူဠတော အပဂန္တော ဥဿိသကေ ဌပိတေ မဏိက္ခန္ဓေ ပတိဋ္ဌာသိ။

ဗြာဟ္မဏော သိရိယာ မဏိမ္ပိ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ မဏိမ္ပိ ယာစိ။ “မဏိမ္ပိ ဒေမိ”တိ ဝုတ္တက္ခဏေယေဝ သိရိ မဏိတော အပဂန္တော ဥဿိသကေ ဌပိတ- အာရက္ခယဋ္ဌိယံ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဗြာဟ္မဏော သိရိယာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ တမ္ပိ ယာစိ။ “ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာဟိ”တိ ဝုတ္တက္ခဏေယေဝ သိရိ ယဋ္ဌိတော အပ- ဂန္တော ပုညလက္ခဏဒေဝိယာ နာမ သေဋ္ဌိနော အဂ္ဂမဟေသိယာ သီသေ ပတိ- ဋ္ဌာသိ။ သိရိစောရဗြာဟ္မဏော တတ္ထ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ “အဝိဿဇ္ဇိယဘဏ္ဍံ ဧတံ၊ ယာစိတုမ္ပိ န သက္ကာ”တိ စိန္တေတွာ သေဋ္ဌိံ ဧတဒဝေါစ “မဟာသေဋ္ဌိ

အဟံ တုမှာကံ ဂေဟေ ‘သိရိ’ ထေနေတွာ ဂမိဿာမီ’တိ အာဂစ္ဆိံ။ သိရိ ပန တေ ကုက္ကုဋ္ဌဿ စူဠာယံ ပတိဋ္ဌိတာ အဟောသိ၊ တသ္မိံ မမ ဒိန္နေ တတော အပဂန္တာ မဏိမှိ ပတိဋ္ဌဟိ၊ မဏိမှိ ဒိန္နေ အာရက္ခယဋ္ဌိယံ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အာရက္ခ-
ယဋ္ဌိယာ ဒိန္နာယ တတော အပဂန္တာ ပုညလက္ခဏဒေဝိယာ သိသေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
‘ဣဒံ ခေါပန အဝိဿဇ္ဇိယဘဏ္ဍာ’န္တိ ဣမဗ္ဗိ^၁ မေ န ဂဟိတံ၊ န သက္ကာ တဝ သိရိ^၂
ထေနေတုံ၊ တဝ သန္တကံ တဝေဝ ဟောတူ”တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။
အနာထပိဏ္ဍိကော “ဣမံ ကာရဏံ သတ္ထု ကထေဿာမီ”တိ ဝိဟာရံ
ဂန္တာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော သဗ္ဗံ တထာဂတဿ
အာရောစေသိ။ သတ္တာ တံ သုတွာ “န ခေါ ဂဟပတိ ဣဒါနေဝ အညေသံ
သိရိ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အပ္ပပုညေဟိ ဥပ္ပါဒိတသိရိ ပန ပုညဝန္တာနံ-
ယေဝ ပါဒမူလံ ဂတာ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ
ဥဂ္ဂဏိတွာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တော မာတာပိတုနံ ကာလကိရိယာယ သံဝိဂ္ဂေါ
နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော
စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဒီဃဿ အဗ္ဗုနော အစ္စယေန လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ
ဇနပဒံ ဂန္တာ ဗာရာဏသီရညော ဥယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခံ စရ-
မာနောဟတ္တာစရိယဿ ဃရဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သော တဿ အာစာရဝိဟာရေ
ပသန္တော ဘိက္ခံ ဒတွာ ဥယျာနေ ဝသာပေတွာ နိစ္စံ ပဋိဇဉ်။ တသ္မိံ ကာလေ
ဧကော ကဋ္ဌဟာရကော အရညတော ဒါရူနိ အာဟရန္တော ဝေလာယ နဂရ-
ဒ္ဓါရံ ပါပုဏိတုံ နာသက္ခိ။ သာယံ ဧကသ္မိံ ဒေဝကုလေ ဒါရုကလာပံ ဥဿီ-
သကေ ကတွာ နိပဇ္ဇိ၊ ဒေဝကုလေ ဝိဿဋ္ဌာ ဗဟူ ကုက္ကုဋ္ဌာ တဿ အဝိဒူရေ
ဧကသ္မိံ ရုက္ခေ သယိံသု။ တေသု ဥပရိသယိတကုက္ကုဋ္ဌော ပစ္စုသကာလေ ဝစ္စံ
ပါတေန္တော ဟေဋ္ဌာသယိတကုက္ကုဋ္ဌဿ သရီရေ ပါတေသိ။ “ဧကေန မေ
သရီရေ ဝစ္စံ ပါတိတ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “မယာ”တိ အာဟ။ “ကိံကာရဏာ”တိ
စ ဝုတ္တေ “အနုပဓာရေတွာ”တိ ဝတွာ ပုနပိ ပါတေသိ။ တတော ဥဘောပိ
အညမညံ ကုဒ္ဓါ၂ “ကိံ တေ ဗလံ၊ ကိံ တေ ဗလ”န္တိ ကလဟံ ကရိံသု။ အထ
ဟေဋ္ဌာသယိတကုက္ကုဋ္ဌော အာဟ “မံ မာရေတွာ အင်္ဂါရေ ပက္ကမံသံ ခါဒန္တော
ပါတောဝ ကဟာပဏသဟဿံ လဘတိ”တိ။ ဥပရိသယိတကုက္ကုဋ္ဌော အာဟ
“အဟ္တော မာ တံ ဧတ္တဧကေန ဂစ္ဆိ၊ မမ ထူလမံသံ ခါဒန္တော ရာဇာ ဟောတိ၊

ဗဟိမံသံ ခါဒန္တော ပုရိသော စေ၊ သေနာပတိဌာနံ၊ ဣတ္ထိ စေ၊ အဂ္ဂမဟေ-
သိဌာနံ လဘတိ။ အဋ္ဌိမံသံ ပန မေ ခါဒန္တော ဂိဟိ စေ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကဌာနံ၊
ပဗ္ဗဇိတော စေ၊ ရာဇကုလူပကဘာဝံ လဘတိ”တိ။

ကဋ္ဌဟာရကော တေသံ ဝစနံ သုတွာ “ရဇ္ဇေ ပတ္တေ သဟဿေန
ကိစ္စံ နတ္ထိ”တိ သဏိကံ အဘိရုဟိတွာ ဥပရိသယိတကုက္ကုဋ် ဂဟေတွာ
မာရေတွာ ဥစ္ဆဏ် ကတွာ “ရာဇာ ဘဝိဿာမိ”တိ ဂန္တော ဝိဝုဒ္ဓါရေနေဝ
နဂရံ ပဝိသိတွာ ကုက္ကုဋ် နိတ္တံ ကတွာ ဥဒရံ သောဓေတွာ “ဣဒံ ကုက္ကုဋ်မံသံ
သာဓုကံ သမ္ပာဒေဟိ”တိ ပဇာပတိယာ အဒါသိ။ သာ ကုက္ကုဋ်မံသဉ္စ ဘတ္တဉ္စ
သမ္ပာဒေတွာ “ဘုဉ္စ သာမိ”တိ တဿ ဥပနာမေသိ။ “ဘဒ္ဒေ ဧတံ မံသံ မဟာ-
နဘာဝံ၊ ဧတံ ခါဒိတွာ အဟံ ရာဇာ ဘဝိဿာမိ၊ တံ အဂ္ဂမဟေသိ ဘဝိဿသိ၊
တံ ဘတ္တဉ္စ မံသဉ္စ အာဒါယ ဂင်္ဂါတိရံ ဂန္တော နှာယိတွာ ဘုဉ္စိဿာမာ”တိ
ဘတ္တဘာဇနံ တိရေ ဌပေတွာ နှာနတ္ထာယ ဩတရိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဝါတေန
ခုဘိတံ ဥဒကံ အာဂန္တော ဘတ္တဘာဇနံ အာဒါယ အဂမာသိ။ တံ နဒိသောတေန
ဝုယုမာနံ ဟေဌာနဒိယံ ဟတ္ထိံ နှာပေန္တော ဧကော ဟတ္ထာစရိယော မဟာ-
မတ္တော ဒိသ္မာ ဥက္ခိပါပေတွာ ဝိဝရာပေတွာ “ကိမေတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘတ္တဉ္စေဝ
ကုက္ကုဋ်မံသဉ္စ သာမိတိ။ သော တံ ပိဒဟာပေတွာ လဉ္စာပေတွာ “ယာဝ မယံ
အာဂစ္ဆာမ၊ တာဝိမံ ဘတ္တံ မာ ဝိဝရာ”တိ ဘရိယာယ ပေသေသိ။ သောပိ
ခေါ ကဋ္ဌဟာရကော မုခတော ပဝိဋ္ဌေန ဝါလုကောဒကေန ဥဒ္ဓါမာတဥဒရော
ပလာယိ။

အထေကော တဿ ဟတ္ထာစရိယဿ ကုလူပကော ဒိဗ္ဗစက္ခုကတာပသော
“မယံ ဥပဋ္ဌာကော ဟတ္ထိဌာနံ န ဝိဇဟတိ၊ ကဒါ န ခေါ သမ္ပတ္တိံ
ပါပုဏိဿတိ”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဥပဓာရေန္တော တံ ပုရိသံ ဒိသ္မာ တံ ကာရဏံ
ဥတွာ ပုရေတရံ ဂန္တော ဟတ္ထာစရိယဿ နိဝေသနေ နိသိဒိ။ ဟတ္ထာစရိယော
အာဂန္တော တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော တံ ဘတ္တဘာဇနံ အာဟရာပေတွာ
“တာပသံ မံသောဒနေန ပရိဝိသထာ”တိ အာဟ။ တာပသော ဘတ္တံ ဂဟေတွာ
မံသေ ဒိယမာနေ အဂ္ဂဟေတွာ “ဣမံ မံသံ အဟံ ဝိစာရေမိ”တိ ဝတွာ
“ဝိစာရေထ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ ထူလမံသာဒိနိ ဧကေကံ ကောဌာသံ ကာရေတွာ
ထူလမံသံ ဟတ္ထာစရိယဿ ဒါပေသိ၊ ဗဟိမံသံ တဿ ဘရိယာယ၊ အဋ္ဌိမံသံ
အတ္တနာ ပရိဘုဉ္စိ။ သော ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဂစ္ဆန္တော “တံ ဣတော
တတိယဒိဝသေ ရာဇာ ဘဝိဿသိ၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။
တတိယဒိဝသေ ဧကော သာမန္တရာဇာ အာဂန္တော ဗာရာဏသိံ ပရိဝါရေသိ။

ဗာရာဏသီရာဇာ ဟတ္ထာစရိယံ ရာဇဝေသံ ဂါဟာပေတွာ “ဟတ္ထိံ အဘိ-
ရုဟိတွာ ယုဇ္ဈာ”တိ အာဏာပေတွာ သယံ အညာတကဝေသေန သေနာယ
ဝိစာရေန္တော ဧကေန မဟာဝေဂေန သရေန ဝိဒ္ဓေါ တံဇ်ဏညေဝ မရိ။ တဿ
မတဘာဝံ ဥတွာ ဟတ္ထာစရိယော ဗဟူ ကဟာပဏေ နိဟရာပေတွာ “နေတ္ထိကာ
ပုရတော ဟုတွာ ယုဇ္ဈန္တ။”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ ဗလကာယော မုဟုတ္တေနော
သာမန္တရာဇာနံ ဇီဝိဘက္ခယံ ပါပေသိ။ အမစ္စာ ရညော သရိရကိစ္စံ ကတွာ “ကံ
ရာဇာနံ ကရောမာ”တိ မန္တယမာနာ “အမှာကံ ရာဇာ ဇီဝမာနော အတ္တနော
ဝေသံ ဟတ္ထာစရိယဿ အဒါသိ၊ အယမေဝ ယုဒ္ဓံ ကတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိ၊ ဧတဿေဝ
ရဇ္ဇံ ဒဿာမာ”တိ တံ ရဇ္ဇေန အဘိသိဉ္စိသု၊ ဘရိယမ္ဗိဿ အဂ္ဂမဟေသိ
အကံသု။ ဗောဓိသတ္တော ရာဇကုလူပကော အဟောသိ။

သတ္ထာ အတိတံ အာဟရိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဣမာ ဒွေ ဂါဃာ
အဘာသိ—

၁၀၀။ “ယံ ဥဿုကာ သဃ်ရန္တိ၊ အလက္ခိကာ ဗဟုံ ဓနံ။
သိပ္ပဝန္တော အသိပ္ပါ စ၊ လက္ခိဝါ တာနိ ဘုဇ္ဇတိ။”

၁၀၁။ သဗ္ဗတ္ထ ကတပုညဿ၊ အတိစ္စ’ညေဝ ပါဏိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဗဟူ ဘောဂါ၊ အပ္ပ’နာယတနေသုပီ”တိ။

တတ္ထ ယံ ဥဿုကာတိ ယံ^၁ နေသဃ်ရဏေ ဥဿုက္ကမာပန္နာ ဆန္ဒဇာတာ
ကိစ္ဆေန ဗဟုံ ဓနံ သဃ်ရန္တိ။ “ယေ ဥဿုကာ”တိပိ ပါဠော၊ ယေ ပုရိသာ
နေသံဟရဏေ ဥဿုကာ ဟတ္ထိသိပ္ပါဒိဝေသေန သိပ္ပဝန္တော အသိပ္ပါ စ
အန္တမသော ဝေတနေန ကမ္မံ ကတွာ ဗဟုံ ဓနံ သဃ်ရန္တိတိ အတ္ထော။
လက္ခိဝါ တာနိ ဘုဇ္ဇတိတိ တာနိ “ဗဟုံ ဓနံ”န္တိ ဝုတ္တာနိ နောနိ ပုညဝါ ပုရိသော
အတ္တနော ပုညဖလံ ပရိဘုဇ္ဇန္တော ကိဉ္စိ ကမ္မံ အကတွာပိ ပရိဘုဇ္ဇတိ။

အတိစ္စ’ညေဝ ပါဏိနောတိ အတိစ္စ အညေ ဧဝ ပါဏိနော။ ဧဝ-ကာရော
ပုရိမပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ ကတပုညဿ အညေ အကတပုညေ
သတ္တေ အတိက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ အပ္ပ’နာယတနေသုပီတိ၊^၂ အပိ အနာယ-
တနေသုပိ အရတနာကရေသု ရတနာနိ အသုဝဏ္ဏာယတနာဒီသု သုဝဏ္ဏာဒီနိ
အဟတ္ထာယတနာဒီသု ဟတ္ထိအာဒယောတိ သဝိညာဏကအဝိညာဏကာ ဗဟူ
ဘောဂါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတ္ထ မုတ္တာမဏိအာဒီနံ အနာကရေ ဥပ္ပတ္တိယံ ဒုဋ္ဌဂါမဏိ-
အဘယမဟာရာဇဿ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။

သတ္တာ ပန ဣမာ ဂါထာ ဝတွာ “ဂဟပတိ ဣမေသံ သတ္တာနံ ပုညသဒိသံ
အညံ အာယတနံ နာမ နတ္ထိ၊ ပုညဝန္တာနံ ဟိ အနာကရေသု ရတနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ—

“ဧသ ဒေဝမနုဿာနံ၊ သဗ္ဗကာမဒဒေါ နိမိ။
ယံ ယဒေဝါဘိပတ္တေန္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ၊ သုသဏ္ဌာနာ သုရူပတာ။
အာဓိပစ္စပရိဝါရော၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ပဒေသရဇ္ဇံ ဣဿရိယံ၊ စက္ကဝတ္တိသုခံ ပိယံ။
ဒေဝရဇ္ဇမ္ပိ ဒိဗ္ဗေသု၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

မာနုဿိကာ စ သမ္ပတ္တိ၊ ဒေဝလောကေ စ ယာ ရတိ။
ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

မိတ္တသမ္ပဒမာဂမ္ပ၊ ယောနိသောဝ ပယုဉ္ဇတော။
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝသီဘာဝေါ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ပဋိသန္တိဒါ ဝိမောက္ခာ စ၊ ယာ စ သာဝကပါရမီ။
ပစ္စေကဗောဓိ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။

ဧဝံ မဟတ္ထိကာ^၁ သော၊ ယဒိဒံ ပုညသမ္ပဒါ။
တဿ ဝီရာ ပသံသန္တိ၊ ပဏှိတာ ကတပုညတ”န္တိ^၂။

ဣဒါနိ ယေသု အနာထပိဏှိကဿ သိရိ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တာနိ ရတနာနိ
ဒေသေတုံ “ကုက္ကုဇော”တိအာဒိမာဟ။

၁၀၂။ ကုက္ကုဇော မဏယော ဒဏ္ဍော၊ ထိယော စ ပုညလက္ခဏာ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အပါပဿ၊ ကတပုညဿ ဇန္တုနောတိ။

တတ္ထ ဒဏ္ဍောတိ အာရက္ခယဋ္ဌိ^၁ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ထိယောတိ သေဋ္ဌိဘရိယံ
ပုညလက္ခဏဒေဝီ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဂါထံ ဝတွာ စ ပန ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ကုလူပကတာပသော
ပန အဟမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဟောသိ”န္တိ။

သိရိဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-မဏိသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၀၅)

ဒရိယာ သတ္တ ဝဿာနီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သုန္ဒရိ-
မာရဏံ^၁ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော
ဟောတိ ဂရုကတောတိ ဝတ္ထု ဥဒါနေ^၂ အာဂတမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ
သင်္ခေပေါ—ဘဂဝတော ကိရ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ပဉ္စန္ဓ မဟာနဒီနံ မဟောဃ-
သဒိသေ လာဘသက္ကာရေ ဥပ္ပန္န ဟတလာဘသက္ကာရာ အညတိတ္ထိယာ သုရိ-
ယုဂ္ဂမနကာလေ ခဇ္ဇောပနကာ ဝိယ နိပ္ပဘာ ဟုတွာ ဧကတော သန္နိပတိတွာ
မန္တယိ^၃ သု “မယံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟတ-
လာဘသက္ကာရာ၊ န ကောစိ အမှာကံ အတ္ထိဘာဝမ္ဘိ ဇာနာတိ၊ ဧကေန န ခေါ
သဒ္ဓိ^၄ ဧကတော ဟုတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘ-
သက္ကာရမဿ အန္တရဓာပေယျာမာ”တိ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “သုန္ဒရိယာ
သဒ္ဓိ^၅ ဧကတော ဟုတွာ သက္ကုဏိဿာမာ”တိ။

တေ ဧကဒိဝသံ သုန္ဒရိ^၆ တိတ္ထိယာရာမံ ပဝိသိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဌိတံ နာလပိ^၇ သု။
သာ ပုနပ္ပုနံ သလ္လပန္နိပိ ပဋိဝစနံ အလဘိတွာ “အပိ န အယျာ တုမေ ဧကေနစိ
ဝိဟေဌိတာတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကိ^၈ ဘဂိနိ သမဏံ ဂေါတမံ အမေ ဝိဟေဌေတွာ
ဟတလာဘသက္ကာရေ ကတွာ ဝိစရန္တံ န ပဿသိတိ။ သာ ဧဝမာဟ “မယာ
တ္ထေ ကိ^၉ ကာတုံ ဝနုတိ”တိ။ တွံ ခေါသိ ဘဂိနိ အဘိရူပါ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ၊
သမဏဿ ဂေါတမဿ အယသံ အာရောပေတွာ မဟာဇနံ တဝ ကထံ
ဂါဟာပေတွာ ဟတလာဘသက္ကာရံ ကရောဟိတိ။ သာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ
ဝဋ္ဋိတွာ ပက္ကန္တာ။ တတော ပဋ္ဌာယ မာလာဂန္ဓဝိလေပနကပ္ပုရကဋုကဗလဒီနိ
ဂဟေတွာ သာယံ မဟာဇနဿ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နဂရံ ပဝိသနကာလေ
ဇေတဝနာဘိမုဒိ ဂစ္ဆတိ။ “ကဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ စ ပုဋ္ဌာ “သမဏဿ ဂေါတမဿ
သန္တိကံ၊ အဟဋ္ဌိ တေန သဒ္ဓိ^{၁၀} ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝဿာမီ”တိ ဝတွာ အည-
တရသ္မိ^{၁၁} တိတ္ထိယာရာမေ ဝသိတွာ ပါတောဝ ဇေတဝနမဂ္ဂံ ဩတရိတွာ
နဂရာဘိမုဒိ ဂစ္ဆတိ။ “ကိ^{၁၂} သုန္ဒရိ ကဟံ ဂတာသိ”တိ စ ပုဋ္ဌာ “သမဏေန
ဂေါတမေန သဒ္ဓိ^{၁၃} ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတွာ တံ ကိလေသရတိယာ ရမာပေတွာ
အာဂတာမိ”တိ ဝဒတိ။

အထ နံ ကတိပါဟစ္စယေန ဓုတ္တာနံ ကဟာပဏေ ဒတွာ “ဂစ္ဆထ သုန္ဒရိ^{၁၄}
မာရေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဂန္ဓကုဋိယာ သမီပေ မာလာကစဝရန္တရေ

နိက္ခိပိတွာ ဧထာ”တိ ဝဒိံသု၊ တေ တထာ အကံသု။ တတော တိတ္ထိယာ “သုန္ဒရီ” န ပဿာမာ”တိ ကောလာဟလံ ကတွာ ရညော အာရောစေတွာ “ကဟံ ဝေါ အာသင်္ကာ”တိ ဝုတ္တာ “ဣမေသု ဒိဝသေသု ဇေတဝနေ ဝသတိ၊ တတြဿာ ပဝတ္တိ” န ဇာနာမာ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထ၊ နံ ဝိစိနထာ”တိ ရညာ အနုညာတာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေ ဂဟေတွာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ ဝိစိနန္တာ မာလာကစဝရန္တရေ ဒိသွာ မဇ္ဇကံ အာရောပေတွာ နဂရံ ပဝေသေတွာ “သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ ‘သတ္ထာရာ ကတပါပကမ္ပံ ပဋိစ္ဆာဒေဿာမာ’တိ သုန္ဒရီ” မာရေတွာ မာလာကစဝရန္တရေ နိက္ခိပိသု”တိ ရညော အာရောစေသုံ၊ ရာဇာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထ၊ နဂရံ အာဟိဏ္ဏထာ”တိ အာဟ။ တေ နဂရဝိထိသု “ပဿထ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ကမ္မ”န္တိအာဒိနိ ဝိရဝိတွာ ပုန ရညော နိဝေသနဒွါရံ အဂမံသု။

ရာဇာ သုန္ဒရီယာ သရီရံ အာမကသုသာနေ အဇ္ဇကံ အာရောပေတွာ ရက္ခာပေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ သေသာ ယေဘုယျေန “ပဿထ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ကမ္မ”န္တိအာဒိနိ ဝတွာ အန္တောနဂရေ စ ဗဟိနဂရေ စ ဘိက္ခူ၊ အက္ခောသန္တာ ပရိဘာသန္တာ ဝိစရန္တိ။ ဘိက္ခူ၊ တံ ပဝတ္တိ” တထာဂတဿ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “တေန ဟိ တုမှေပိ တေ မနုဿေ ဧဝံ ပဋိစောဒေထာ”တိ—

“အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ၊
ယော ဝါပိ” ကတွာ န ကရောမိ စာဟ ၂။
ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ၊
နိဟိနကမ္မာ မနုဇာ ပရတ္တာ”တိ?—

ဣမံ ဂါထမာဟ။

ရာဇာ “သုန္ဒရီယာ အညေဟိ မာရိတဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ပုရိသေ ပေသေသိ။ တေပိ ခေါ ဝုတ္တာ တေဟိ ကဟာပဏေဟိ သုရံ ပိဝန္တာ အညမညံ ကလဟံ ကရောန္တိ။ တတ္ထေကော ဧဝမာဟ “တံ သုန္ဒရီ” ကေပ္ပဟာ-
ရေနော မာရေတွာ မာလာကစဝရန္တရေ နိက္ခိပိတွာ တတော လဒ္ဓက-
ဟာပဏေဟိ သုရံ ပိဝသိ၊ ဟောတု ဟောတူ”တိ။ ရာဇပုရိသာ တေ ဝုတ္တေ ဂဟေတွာ ရညော ဒေသေသုံ။ အထ တေ ရာဇာ “တုမှေဟိ မာရိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ကေဟိ မာရာပိတာတိ။ အညတိတ္ထိယေဟိ ဒေဝါတိ။

ရာဇာ တိတ္ထိယေ ပက္ခောသာပေတွာ သုန္ဒရိံ ဥက္ခိပါပေတွာ “ဂစ္ဆထ တုမေ၊ ဧဝံ
ဝဒန္တာ နဂရံ အာဟိဏ္ဏထ ‘အယံ သုန္ဒရီ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ
အာရောပေတုကာမေဟိ အမေဟိ မာရာပိတာ၊ နေဝ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊
န ဂေါတမသာဝကောနံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ အမှာကံယေဝ ဒေါသော’တိ”
အာဏာပေသိ။ တေ တထာ အကံသု။ ဗာလမဟာဇနော တဒါ သဒ္ဓဟိ၊
တိတ္ထိယာပိ ပုရိသဝဒေဏ္ဍေန ပလိဗုဒ္ဓါ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓါနံ မဟန္တတရော
လာဘသက္ကာရော အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော
တိတ္ထိယာ ‘ဗုဒ္ဓါနံ ကာဠုကဘာဝံ ဥပ္ပါဒေဿာမာ’တိ သယံ ကာဠုကာ ဇာတာ၊
ဗုဒ္ဓါနံ ပန မဟန္တတရော လာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ
“ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သက္ကာ ဗုဒ္ဓါနံ သံကိလေသံ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဗုဒ္ဓါနံ
သံကိလိဋ္ဌဘာဝကရဏံ နာမ ဇာတိမဏိနော ကိလိဋ္ဌဘာဝကရဏသဒိသံ၊ ပုဗ္ဗေ
ဇာတိမဏိံ ‘ကိလိဋ္ဌံ ကရိဿာမာ’တိ ဝါယမန္တာပိ နာသက္ခိံသု ကိလိဋ္ဌံ
ကာတု”န္တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေသု အာဒိနဝံ
ဒိသ္ဗာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ တိဿော ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမိတွာ
တာပသော ဟုတွာ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသိ။ တဿာ အဝိဒူရေ မဏိဂုဟာ
အဟောသိ၊ ကတ္ထ တိံသမတ္တာ သူကရာ ဝသန္တိ၊ ဂုဟာယ အဝိဒူရေ ဧကော
သီဟော စရတိ၊ တဿ မဏိမှိ ဆာယာ ပညာယတိ။ သူကရာ သီဟန္တာယံ
ဒိသ္ဗာ ဘိတာ ဥတြိတ္တာ အပ္ပမံသလောဟိတာ အဟေသုံ။ တေ “ဣမဿ
မဏိနော ဝိပ္ပသန္တတ္တာ အယံ ဆာယာ ပညာယတိ၊ ဣမံ မဏိံ သံကိလိဋ္ဌံ ဝိဝဏ္ဏံ
ကရောမာ”တိ စိန္တေတွာ အဝိဒူရေ ဧကံ သရံ ဂန္တာ ကလလေ ပဝဋ္ဋေတွာ
အာဂန္တာ တံ မဏိံ ဗံသန္တိ။ သော သူကရလောမေဟိ ဗံသိယမာနော
ဝိပ္ပသန္တတရော အဟောသိ။ သူကရာ ဥပါယံ အပဿန္တာ “ဣမဿ မဏိနော
ဝိဝဏ္ဏကရဏူပါယံ တာပသံ ပုစ္ဆိဿာမာ”တိ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ ဥဒါဟရိံသု—

၁၀၃။ “ဒရိယာ သတ္တ ဝဿာနိ၊ တိံသမတ္တာ ဝသာမသေ။
ဟညာမ မဏိနော အာဘံ၊ ဣတိ နော မန္တနံ အဟု။

၁၀၄။ ယာဝတာ မဏိံ ခံသာမ၊ ဘိယျော ဝေါဒါယတေ မဏိ။
ဣဒဉ္ဇဒါနိ ပုစ္ဆာမ၊ ကိံ ကိစ္စံ ဣမ မညသီ”တိ။

တတ္ထ ဒရိယာတိ မဏိဂုဟာယံ။ ဝသာမသေတိ ဝသာမ။ ဟညာမာတိ^၁
ဟနိဿာမ၊ မယမ္ပိ ဝိဝဏ္ဏံ ကရိဿာမ။ ဣဒဉ္ဇဒါနိ ပုစ္ဆာမာတိ ဣဒါနိ မယံ
“ကေန ကာရဏေန အယံ မဏိ ကိလိဿမာနော ဝေါဒါယတေ”တိ ဣဒံ တံ
ပုစ္ဆာမ။ ကိံ ကိစ္စံ ဣမ မညသီတိ ဣမသ္မိ^၂ အတ္ထေတွံ ဣမံ ကိစ္စံ ကိန္တိ မညသီတိ။

အထ နေသံ အာစိက္ခန္တော ဗောဓိသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၅။ “အယံ မဏိ ဝေဠုရိယော၊ အကာစော ဝိမလော သုဘော။
နာ’ဿ သက္ကာ သိရိံ ဟန္တု၊ အပက္ကမထ သူကရာ”တိ။

တတ္ထ အကာစောတိ အကက္ကသော။ သုဘောတိ သောဘနော။ သိရိန္တိ
ပဘံ။ အပက္ကမထာတိ ဣမဿ မဏိဿ ပဘာ နာသေတုံ န သက္ကာ၊ တုမေ ပန
ဣမံ မဏိဂုဟံ ပဟာယ အညတ္ထ ဂစ္ဆထာတိ။

တေ တဿ ကထံ သုတွာ တထာ အကံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဈာနံ
ဥပ္ပါဒေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
တာပသော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဏိသူကရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သာလူကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၆)

မာ သာလူကဿ ဝိဟယီတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လကုမာ-
ရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ ဣဒဉ္ဇနာရဒကဿပဇာတကေ^၁ အာဝိ
ဘဝိဿတိ။ တံ ပန ဘိက္ခု သတ္တာ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု
ဥက္ကဏ္ဍိတောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။ ကော တံ ဥက္ကဏ္ဍာပေတိတိ။ ထုလ္လ-
ကုမာရိကာ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ “ဧသော တေ ဘိက္ခု အနတ္ထကာရိကာ၊ ပုဗ္ဗေပိ
တွံ ဧတိဿာ ဝိဝါဟတ္ထာယ အာဂတပရိသာယ ဥတ္တရိဘင်္ဂေါ အဟောသိ”တိ
ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော မဟာလောဟိတဂေါဏော နာမ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ ပနဿ စူဠ-
လောဟိတော နာမ။ ဥဘောပိ ဂေါဏာ ဂါမကေ ကေသ္မိံ ကုလေ ကမ္မံ
ကရေန္တိ။ တဿ ကုလဿ ကော ဝယပ္ပတ္တာ ကုမာရိကာ အတ္ထိ၊ တံ အညကုလံ
ဝါရေသိ။ အထ နံ ကုလံ “ဝိဝါဟကာလေ ဥတ္တရိဘင်္ဂါ ဘဝိဿတိ”တိ
သာလူကံ နာမ သူကရံ ယာဂုဘတ္တေန ပဋိဇဉ်၊ သော ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ သယတိ။
အထေကဒိဝသံ စူဠလောဟိတော ဘာတရံ အာဟ “ဘာတိက မယံ ဣမသ္မိံ”
ကုလေ ကမ္မံ ကရေမ၊ အမှေ နိဿာယ ဣမံ ကုလံ ဇီဝတိ၊ အထ စ ပနိမေ
မနဿာ အမှာကံ တိဏပလာလမတ္တံ ဒေန္တိ၊ ဣမံ သူကရံ ယာဂုဘတ္တေန
ပေါသေန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ သယာပေန္တိ၊ ကိံ နာမေသ ဧတေသံ ကရိဿတိ”တိ။
မဟာလောဟိတော “တာတ မာ တံ ဧတဿ ယာဂုဘတ္တံ ပတ္တယ၊
ဧတိဿာ ကုမာရိကာယ ဝိဝါဟဒိဝသေ ဧတံ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ ကာတုကာမာ
ဧတေ မံသဿ ထူလဘာဝကရဏတ္တံ ပေါသေန္တိ၊ ကတိပါဟဇ္ဇယေန တံ
ပဿိဿသိ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေတော နိက္ခာမေတွာ ဝဓိတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ
အာဂန္တုကဘတ္တံ ကရိယမာန”န္တိ ဝတွာ ပုရိမာ ဒွေ ဂါထာ သမုဋ္ဌာပေသိ—

၁၀၆။ “မာ သာလူကဿ ဝိဟယိ၊ အာတုရန္တာနိ ဘုဉ္ဇတိ။
အပ္ပေါသုက္ကော ဘုသံ ခါဒ၊ ဧတံ ဒိဃာယုလက္ခဏံ။

၁၀၇။ ဣဒါနိ သော ဣဓာဂန္တာ၊ အတိထိ ယုတ္တသေဝကော။
အထ ဒက္ခသိ သာလူကံ၊ သယန္တံ မုသလုတ္တရ”န္တိ။

တတ္ထာယံ သင်္ခေပတ္တော—တာတ တံ မာ သာလူကသူကရဘာဝံ ပတ္တယိ၊
အယဉ္ဇိ အာတုရန္တာနိ မရဏဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇတိ၊ ယာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ န စိရဿေဝ
မရဏံ ပါပုဏိဿတိ၊ တံ ပန အပ္ပေါသုက္ကော နိရာလယော ဟုတွာ အတ္တနာ
လဒ္ဓိဣမံပလာလမိဿကံ ဘုသံ ခါဒ၊ ဧတံ ဒိဃာယုဘာဝဿ လက္ခဏံ သဉ္ဇာနန-
နိမိတ္တံ။ ဣဒါနိ ကတိပါဟဿေဝ သော ဝေဝါဟိကပုရိသော မဟတိယာ
ပရိသာယ ယုတ္တော ယုတ္တသေဝကော ဣဓ အတိထိ ဟုတွာ အာဂတော
ဘဝိဿတိ၊ အထေတံ သာလူကံ မုသလသဒိသေန ဥတ္တရေဋ္ဌေန သမန္တာဂတတ္ထာ
မုသလုတ္တရံ မာရိတံ သယန္တံ ဒက္ခသိတိ။

တတော ကတိပါဟဿေဝ ဝေဝါဟိကေသု အာဂတေသု သာလူကံ
မာရေတွာ ဥတ္တရိဘင်္ဂမကံသု။ ဥဘော ဂေါဏာ တံ တဿ ဝိပတ္တိံ ဒိသ္မာ

“အမှာကံ ဘုသမေဝ ဝရ”န္တိ စိန္တယိံသု။ သတ္တာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ တဒတ္ထဇောတိကံ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၀၈။ “ဝိကန္တံ သူကရံ ဒိသွာ၊ သယန္တံ မုသလုတ္တရံ။
ဇရဂ္ဂေါ ဝိစိန္တေသု၊ ဝရမှာကံ ဘုသမိဝါ”တိ။

တတ္ထ ဘုသမိဝါတိ ဘုသမေဝ အမှာကံ ဝရံ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကုမာရိကာ ဧတရဟိ ထုလ္လကုမာရိကာ အဟောသိ၊ သာ-
လူကော ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု၊ စူဠလောဟိတော အာနန္ဒော၊ မဟာလောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သာလူကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-လာဘဂရဟဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၇)

နာနုဗ္ဗတ္ထောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ထေရဿ ကိရ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော “လာဘုပ္ပတ္တိပဋိပဒံ မေ ဘန္တေ ကထေထ၊ ကိံ ကရောန္တော စိဝရာဒိနံ လာဘီ ဟောတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ ထေရော “အာဝုသော စတူဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ လာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော အပ္ပန္နရေ ဟိရိဩတ္တပုံ ဘိန္တိတွာ သာမညံ ပဟာယ အနုဗ္ဗတ္ထေန ဥပ္ပတ္တေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပိသုဏဝါစာ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ နဋသဒိသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဝိကိဏ္ဏဝါစေန ကုတူဟလေန ဘဝိတဗ္ဗံ”န္တိ ဣမံ လာဘုပ္ပတ္တိပဋိပဒံ ကထေသိ။ သော တံ ပဋိပဒံ ဂရဟိတွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကန္တော။ ထေရော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ သတ္တာ “နေသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝ လာဘံ ဂရဟတိ၊ ပုဗ္ဗေပေသ ဂရဟိယေဝါ”တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္ထော မြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သောဋ္ဌသဝသိကကာလေယေဝ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ အဋ္ဌာရသန္ဓေ သိပ္ပါနံ ပရိယောသာနံ ပတွာ ဒိသာပါမောက္ခော

အာစရိယော ဟုတွာ ပဉ္စ မာဏဝကသတာနိ သိပ္ပံ ဝါစေသိ။ တတြေကော မာဏဝေါ သီလာစာရသမ္ပန္နော ဧကဒိဝသံ အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကထံ ဣမေသံ သတ္တာနံ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ လာဘုပ္ပတ္တိပဋိပဒံ ပုစ္ဆိ။ အာစရိယော “တာတ ဣမေသံ သတ္တာနံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “နာနုမ္မတ္တော နာပိသုဏော၊ နာနဋ္ဌော နာကုတူဟလော။
မူဠေသု လဘတေ လဘံ၊ သော တေ အနုသာသနီ”တိ။

တတ္ထ နာနုမ္မတ္တောတိ န အနုမ္မတ္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဥမ္မတ္တကော နာမ ဣတ္ထိပုရိသဒါရိကဒါရကေ ဒိသ္မာ တေသံ ဝတ္တာလင်္ကာရာဒီနိ ဝိလုမ္ပတိ၊ တတော တတော မစ္ဆမံသပူဝါဒီနိ ဗလက္ခာရေန ဂဟေတွာ ခါဒတိ၊ ဧဝမေဝ ယော ဂိဟိဘူတော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓသမုဋ္ဌာနံ ဟိရေတ္တပုံ ပဟာယ ကုသလာကုသလံ အဂဏေတွာ နိရယဘယံ အဘာယန္တော လောဘာဘိ-
ဘူတော ပရိယာဒိဏ္ဍိတ္တော ကာမေသု ပမတ္တော သန္နိစ္ဆေဒါဒီနိ သာဟသိက-
ကမ္မာနိ ကရေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတောပိ ဟိရေတ္တပုံ ပဟာယ ကုသလာကုသလံ အဂဏေတွာ နိရယဘယံ အဘာယန္တော သတ္တာရာ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ မဒ္ဒန္တော လောဘေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိဏ္ဍိတ္တော စိဝရာဒိမတ္တံ နိဿာယ အတ္တနော သာမညံ ဝိဇဟိတွာ ပမတ္တော ဝေဇ္ဇကမ္မဒူတကမ္မာဒီနိ ကရေတိ၊ ဝေဠုဒါနာဒီနိ နိဿာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ အယံ အနုမ္မတ္တောပိ ဥမ္မတ္တသဒိသတ္တာ ဥမ္မတ္တော နာမ၊ ဧဝရူပဿ သိပ္ပံ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော ပန ဧဝံ အနုမ္မတ္တော လဇ္ဇိ ကုက္ကုစ္စကော၊ သေ မူဠေသု အပဏ္ဍိတေသု ပုရိသေသု လဘံ န လဘတိ၊ တသ္မာ လာဘတ္ထိကေန ဥမ္မတ္တကေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။

နာပိသုဏောတိ ဧတ္ထာပိ ယော ပိသုဏော ဟောတိ၊ “အသုကေန ဣဒံ နာမ ကတ”န္တိ ရာဇကုလေ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ၊ သော အညေသံ ယသံ အတ္ထိန္နိတွာ အတ္တနော ဂဏှာတိ။ ရာဇာနောပိ နံ “အယံ အမှေသု သသ္မေဟော”တိ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေန္တိ၊ အမစ္စာဒယောပိဿ “အယံ နော ရာဇကုလေ ပရိဘိန္ဒေယျာ”တိ ဘယေန ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ၊ ဧဝံ တေရဟိ ပိသုဏဿ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော ပန အပိသုဏော၊ သော မူဠေသု လဘံ န လဘတိတိ ဧဝမတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နာနဋ္ဌောတိ လဘံ ဥပ္ပါဒေန္တေန နဋ္ဌေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယထာ နဋ္ဌော ဟိရေတ္တပုံ ပဟာယ နစ္စဂိတဝါဒိတေဟိ ကိဋ္ဌံ ကတွာ ဓနံ သံဟရတိ၊ ဧဝမေဝ

လာဘတ္တိကေန ဟိရောတ္တပုံ ဘိဒ္ဓိတွာ ဣတ္ထိပုရိသဒါရိကဒါရကာနံ သောဏ္ဏ-
သဟာယေန^၁ ဝိယ နာနပ္ပကာရံ ကေဋ္ဌိ^၂ ကရောန္တေန ဝိစရိတဗ္ဗံ။ ယော ဧဝံ
အနဋ္ဌော၊ သော မူဠေသု လာဘံ န လာဘတိ။

နာကုတူဟလောတိ ကုတူဟလော နာမ ဝိပ္ပကိဏ္ဍဝါစော။ ရာဇာနော
ဟိ အမစ္စေ ပုစ္ဆန္တိ “အသုကဋ္ဌာနေ ကိရ ‘မနုဿော မာရိတော၊ သရံ ဝိလုတ္တံ၊
ပရေသံ ဒါရာ ပဓိသိတာ’တိ သုယျတိ၊ ကေသံ န ခေါ ဣဒံ ကမ္မ”န္တိ။ တတ္ထ
သေသေသု အကထေန္တေသုယေဝ ယော ဥဋ္ဌဟိတွာ “အသုကော စ
အသုကော စ နာမာ”တိ ဝဒတိ၊ အယံ ကုတူဟလော နာမ။ ရာဇာနော
တဿ ဝစနေန တေ ပုရိသေ ပရိယေသိတွာ နိသေခေတွာ “ဣမံ နိဿာယ နော
နဂရံ နိစ္စောရံ ဇာတ”န္တိ တဿ မဟန္တံ ယသံ ဒေန္တိ၊ သေသာဝိ ဇနာ “အယံ
နော ရာဇပုရိသေဟိ ပုဋ္ဌော သုယုတ္တဒုယုတ္တံ ကထေယျာ”တိ ဘယေန
တဿေဝ ခနံ ဒေန္တိ၊ ဧဝံ ကုတူဟလဿ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယော ပန
အကုတူဟလော၊ သေ န မူဠေသု လာဘတိ လာဘံ။ သော တေ အနုသာသနီတိ
သော အမှာကံ သန္တိကာ တုယံ လာဘာနုသိဋ္ဌိတိ။

အန္တေဝါသိကော အာစရိယဿ ကထံ သုတွာ လာဘံ ဂရဟန္တော—

၁၁၀။ “ဓိရတ္ထ၊ တံ ယသလာဘံ၊ ခနလာဘဉ္စ ပြာဟ္မဏ။
ယာ ဝုတ္တိ ဝိနိပါတေန၊ အဓမ္မစရဏေန ဝါ။

၁၁၁။ အဝိ စေ ပတ္တမာဒါယ၊ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
ဧသာဝ ဇီဝိကာ သေယျော^၂၊ ယာ စာ’ဓမ္မေန သေနာ”တိ။

ဂါထာဒွယမာဟ။

တတ္ထ ယာ ဝုတ္တိတိ ယာ ဇီဝိတဝုတ္တိ။ ဝိနိပါတေနာတိ အတ္တနော ဝိနိပါတေန။
အဓမ္မစရဏေနာတိ^၃ အဓမ္မကိရိယာယ ဝိသမကိရိယာယ ဝဓေန္တနဂရဟာဒီဟိ
အတ္တာနံ ဝိနိပါတေတွာ အဓမ္မံ စရိတွာ ယာ ဝုတ္တိ၊ တဉ္စ ယသနေလာဘဉ္စ
သဗ္ဗံ ဓိရတ္ထ၊ နိန္ဒာမိ ဂရဟာမိ၊ န မေ ဧတေနတ္ထောတိ အဓိပ္ပာယော။
ပတ္တမာဒါယာတိ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ။ အနဂါရော ပရိဗ္ဗဇေတိ
အဂေဟော ပဗ္ဗဇိတော ဟုတွာ စရေယျ၊ န စ သပ္ပုရိသော ကာယဒုစ္စရိတာဒိ-
ဝသေန အဓမ္မစရိယံ စရေယျ။ ကိံကာရဏာ? သောဝ ဇီဝိကာ သေယျော^၄၊

၁-ဘဏ္ဍံ ပဟာရကေန (က)

၂-အဓမ္မစရိယာယ ဝါတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-သေယျာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

၄-သေယျာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)

ယာ စာ'ဓမ္မေန သေနာတိ၊ ယာ သော အဓမ္မေန ဇီဝိကပရိယေသနာ၊ တတော သော ပတ္တဟတ္ထဿ ပရကုလေသု ဘိက္ခာစရိယာဝ သေယျော၊ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သုန္ဒရတရောတိ ဒဿေတိ။

ဧဝံ မာဏဝေါ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေတွာ နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မေန ဘိက္ခံ ပရိယေသန္တော အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မာဏဝေါ လာဘဂရဟိ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ” နှိ။

လာဘဂရဟဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၈-မစ္ဆုဒ္ဓါနဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၈)

အနန္တိ မစ္ဆာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဋ္ဌဝါဏိဇံ အာရတ္တ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတဓေဝ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကုဋ္ဌုမ္ပိကကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိညတံ ပတ္တော ကုဋ္ဌုမ္ပံ သဏ္ဌပေသိ။ ကနိဋ္ဌဘာတာ-
ပိဿ အတ္ထိ၊ တေသံ အပရဘာဂေ ပိတာ ကာလကတော။ တေ ဧကဒိဝသံ “ပိတု သန္တကံ ဝေါဟာရံ သာဓေဿာမာ” တိ၊ ဧကံ ဂါမံ ဂန္တော ကဟာ-
ပဏသဟဿံ လဘိတွာ အာဂစ္ဆန္တော နဒီတိတ္ထေ နာဝံ ပဋိမာနေန္တော ပုဋ္ဌဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အတိရေကဘတ္တံ ဂင်္ဂါယ မစ္ဆာနံ ဒတွာ နဒီဒေဝတာယ ပတ္တိံ အဒါသိ။ ဒေဝတာ ပတ္တိံ အနုမောဒိတွာယေဝ ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဝစိတွာ အတ္တနော ယသဝုစိံ အာဝဇ္ဇမာနာ တံ ကာရဏံ အညာသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဝါလိကာယံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပတ္တရိတွာ နိပန္နော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ၊ ကနိဋ္ဌဘာတာ ပနဿ ထောက် စောရပကတိကော။ သော တေ ကဟာပဏေ ဗောဓိ-
သတ္တဿ အဒတွာ သယမေဝ ဂဏှိတုကာမတာယ ကဟာပဏဘဏှိကသဒိသံ ဧကံ သက္ခရာဘဏှိကံ ကတွာ ဒွေပိ ဘဏှိကာ ဧကတောဝ ဌပေသိ။ တေသံ နာဝံ အဘိရဟိတွာ ဂင်္ဂါမဇ္ဈဂတာနံ ကနိဋ္ဌော နာဝံ ခေါဘေတွာ “သက္ခရာဘဏှိကံ ဥဒကေ ဒိပိဿာမီ” တိ သဟဿဘဏှိကံ ဒိပိတွာ “ဘာတိက သဟဿဘဏှိကာ

ဥဒကေ ပတိတာ၊ ကိန္တိ ကရောမာ”တိ အာဟ။ ဥဒကေ ပတိတာယ ကိ°
ကရိဿာမ၊ မာ စိန္တယိတိ။ နဒီဒေဝတာ စိန္တေသိ “အဟံ ဣမိနာ ဒိန္နပတ္တိ°
အနုမောဒိတွာ ဒိဗ္ဗယသေန ဝဓိတွာ ဧတဿ သန္တကံ ရက္ခိဿာမိ”တိ အတ္တနော
အာနုဘာဝေန တံ ဘဏ္ဍိကံ ဧကံ မဟာမစ္ဆံ ဂိလာပေတွာ သယံ အာရက္ခံ ဂဏှိ။
သောပိ စောရော ဂေဟံ ဂန္ဓာ “ဘာတာ မေ ဝဉ္စိတော”တိ ဘဏ္ဍိကံ
မောစေန္တော သက္ခရာ ပဿိတွာ ဟဒယေန သုဿန္တေန မဗ္ဗဿ အဋ္ဌနိ°
ဥပဂူဟိတွာ နိပဇ္ဇိ။

တဒါ ကေဝဇ္ဇာ မစ္ဆဂဟဏတ္ထာယ ဇာလံ ဒိပိ°သု။ သော မစ္ဆော ဒေဝတာ-
နုဘာဝေန ဇာလံ ပါဝိသိ။ ကေဝဇ္ဇာ တံ ဂဟေတွာ ဝိတ္တိဏိတုံ နဂရံ ပဝိဋ္ဌာ။
မနုဿာ မဟာမစ္ဆံ ဒိသွာ မူလံ ပုစ္ဆန္တိ။ ကေဝဇ္ဇာ “ကဟာပဏသဟဿဉ္စ
သတ္တ စ မာသကေ ဒတွာ ဂဏှထာ”တိ ဝဒန္တိ။ မနုဿာ “သဟဿဉ္စနက-
မစ္ဆောပိ နော ဒိဋ္ဌော”တိ ပရိဟာသံ ကရေန္တိ။ ကေဝဇ္ဇာ မစ္ဆံ ဂဟေတွာ
ဗောဓိသတ္တဿ ဃရဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ “ဣမံ မစ္ဆံ ဂဏှထာ”တိ အာဟံသု။
ကိမဿ မူလန္တိ။ သတ္တ မာသကေ ဒတွာ ဂဏှထာတိ။ အညေသံ ဒဒမာနာ
ကထံ ဒေထာတိ။ အညေသံ သဟဿေန စ သတ္တဟိ စ မာသကေဟိ
ဒေမ၊ တုမေ ပန သတ္တ မာသကေ ဒတွာ ဂဏှထာတိ။ သော တေသံ
သတ္တ မာသကေ ဒတွာ မစ္ဆံ ဘရိယာယ ပေသေသိ။ သာ မစ္ဆဿ ကုစ္ဆိ°
ဖာလယမာနာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာရောစေသိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော တံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော လဉ္စိ ဒိသွာ သကသန္တကဘာဝံ
ဥတွာ “ဣဒါနိ ဣမေ ကေဝဇ္ဇာ ဣမံ မစ္ဆံ အညေသံ ဒဒမာနာ သဟဿေန
စေဝ သတ္တဟိ စ မာသကေဟိ ဒေန္တိ၊ အမေ ပန ပတွာ° သဟဿဿ အမှာကံ
သန္တကတ္တာ သတ္တေဝ မာသကေ ဂဟေတွာ အဒံသု၊ ဣဒံ အန္တရံ အဇာနန္တံ
န သက္ကာ ကဉ္စိ သဒ္ဓဟာပေတု”န္တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “အပ္ပန္တိ မစ္ဆာ အဓိကံ သဟဿံ၊
န သော အတ္ထိ ယော ဣမံ သဒ္ဓဟေယျ။
မယုဉ္စ အဿု ဣမ သတ္တ မာသာ၊
အဟမ္ပိ တံ မစ္ဆုဒ္ဓါနံ ကိဏေယျ”န္တိ။

တတ္ထ အဓိကန္တိ အညေဟိ ပုစ္ဆိတာ ကေဝဇ္ဇာ “သတ္တမာသာဓိကံ သဟဿံ
အပ္ပန္တိ”တိ ဝဒန္တိ။ န သော အတ္ထိ ယော ဣမံ သဒ္ဓဟေယျာတိ သော ပုရိသော

န အတ္တိ၊ ယော ဣမံ ကာရဏံ ပစ္စက္ခတော အဇာနန္တော မမ ဝစနေန သဒ္ဓဟေယျ၊ ဧတ္တကံ ဝါ မစ္ဆော အဋ္ဌန္တိတိ ယော ဣမံ သဒ္ဓဟေယျ၊ သော နတ္ထိ၊ တသ္မာယေဝ တေ အညေဟိ န ဂဟိတာတိပိ အတ္ထော။ မယုဉ္စ အဿူတိ မယံ ပန သတ္တ မာသကာ အဟေသုံ။ မစ္ဆုဒ္ဓါနန္တိ မစ္ဆဝဂ္ဂံ။ တေန ဟိ မစ္ဆေန သဒ္ဓိံ အညေပိ မစ္ဆော ဧကတော ဗဒ္ဓါ တံ သကလမ္ပိ မစ္ဆုဒ္ဓါနံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ။ ကိဏေယျန္တိ ကိဏိံ။ သတ္ထေဝ မာသကေ ဒတွာ ဧတ္တကံ မစ္ဆဝဂ္ဂံ ဂဏိန္တိ အတ္ထော။

ဝေဉ္စပန ဝတွာ ဣဒံ စိန္တေသိ “ကိံ န ခေါ နိဿာယ မယာ ဧတေ ကဟာပဏာ လဒ္ဓါ”တိ။ တသ္ဗိံ ခဏေ နဒီဒေဝတာ အာကာသေ ဒိဿမာနရူပေန၊ ဌတွာ “အဟံ ဂင်္ဂါဒေဝတာ၊ တယာ မစ္ဆာနံ အတိရေကဘတ္တံ ဒတွာ မယံ ပတ္တိ ဒိန္နာ၊ တေနာဟံ တဝ သန္တကံ ရက္ခန္တိ အာဂတာ”တိ ဒီပယမာနာ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “မစ္ဆာနံ ဘောဇနံ ဒတွာ၊ မမ ဒက္ခိဏမာဒိသိ။
တံ ဒက္ခိဏံ သရန္တိယာ၊ ကတံ အပစိတိံ တယာ”တိ။

တတ္ထ ဒက္ခိဏန္တိ ဣမသ္ဗိံ ဌာနေ ပတ္တိဒါနံ ဒက္ခိဏာ နာမ။ သရန္တိယာ ကတံ အပစိတိံ တယာတိ တံ တယာ မယံ ကတံ အပစိတိံ သရန္တိယာ မယာ ဣဒံ တဝ ဓနံ ရက္ခိတန္တိ အတ္ထော။

ဣဒံ ဝတွာ စ ပန သာ ဒေဝတာ တဿ ကနိဋ္ဌေန ကတက္ကဋကမ္ပံ သဗ္ဗံ ကထေဘွာ “ဧသော ဣဒါနိ ဟဒယေန သုဿန္တေန နိပန္နော၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တဿ ဝုရိ နာမ နတ္ထိ၊ အဟံ ပန ‘တဝ သန္တကံ မာ နဿိ’တိ ဓနံ တေ အာဟရိတွာ အဒါသိံ၊ ဣဒံ ကနိဋ္ဌစောရဿ အဒတွာ သဗ္ဗံ တုညေဝ ဂဏှာ”တိ ဝတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “ပဒုဋ္ဌစိတ္တဿ န ဖာတိ ဟောတိ၊
န စာပိ တံ ဒေဝတာ ပူဇယန္တိ။
ယော ဘာတရံ ပေတ္တိကံ သာပတေယျံ၊
အဝဉ္စယီ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိ”တိ။

တတ္ထ န ဖာတိ ဟောတိတိ ဝေရူပဿ ပုဂ္ဂလဿ ဣလောကေ ဝါ ပရလောကေ ဝါ ဝုရိ နာမ န ဟောတိ။ န စာပိ တန္တိ တံ ပုဂ္ဂလံ တဿ သန္တကံ ရက္ခမာနာ ဒေဝတာ န ပူဇယန္တိ။

ဣတိ ဒေဝတာ မိတ္တဒုတ္တိစောရဿ ကဟာပဏေ အဒါတုကာမာ ဧဝမာဟ။
ဗောဓိသတ္တော ပန “န သက္ကာ ဧဝံ ကာတု”န္တိ တဿပိ ပဉ္စ ကဟာပဏ-
သတာနိ ပေသေသိယေဝ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဝါဏိဇော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကနိဋ္ဌဘာတာ ဣဒါနိ ကုဋ္ဌဝါဏိဇော၊ ဇေဋ္ဌဘာတာ ပန
အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မစ္ဆုဒ္ဓါနဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-နာနာဆန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၈၉)

နာနာဆန္ဒာ မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မ-
တော အာနန္ဒဿ အဋ္ဌဝရလာဘံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ကောဒသက-
နိပါတေ ဇုဏှဇာတကေ^၁ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတီတေ ပန ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ
တဿ အဂ္ဂမဟေသီယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသီလာယံ သဗ္ဗ-
သိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပါပုဏိ။ တဿ ဌာနတော အပနီတော
ပိတု ပုရောဟိတော အတ္ထိ၊ သော ဒုဂ္ဂတော ဟုတွာ ဧကသ္မိံ ဇရဂေဟေ ဝသတိ။
အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တော အညာတကဝေသေန ရတ္တိဘာဂေနဂရံ ပရိဂ္ဂ-
ဏှန္တော ဝိစရတိ။ တမေနံ ကတကမ္မစောရာ ဧကသ္မိံ သုရာပါနေ သုရံ ပိဝိတွာ
အပရမ္ပိ ဃဋ္ဌေနာဒါယ အတ္တနော ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရဝိထိယံ ဒိသ္မာ
“အရေ ကောသိ တွ”န္တိ ဝတွာ ပဟရိတွာ ဥတ္တရိသာဋကံ ဂဟေတွာ ဃာဋံ
ဥက္ခိပါပေတွာ တာသေန္တော ဂစ္ဆိံသု။ သောပိ ခေါ မြာဟ္မဏော တသ္မိံ
ခဏေ နိက္ခမိတွာ အန္တရဝိထိယံ ဌိတော နက္ခတ္တံ ဩလောကေန္တော ရညော
အမိတ္တာနံ ဟတ္ထဂတဘာဝံ ဥတွာ မြာဟ္မဏိံ အာမန္တေသိ။ သာ “ကိံ
အယျာ”တိ ဝတွာ ဝေဂေန တဿ သန္တိကံ အာဂတာ။ အထ နံ သော အာဟ
“ဘောတိ အမှာကံ ရာဇာ အမိတ္တာနံ ဝသံ ဂတော”တိ။ အယျ ကိံ တေ
ရညော သန္တိကေ ပဝတ္တိယာ^၂၊ မြာဟ္မဏာ ဇာနိဿန္တိတိ။

ရာဇာ မြာဟ္မဏဿ သဒ္ဓိ သုတွာ ထောကံ ဂန္ဓာ ဓုတ္တေ အာဟ “ဒုဂ္ဂတောမိ သာမိ၊ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဂဟေတွာ ဝိဿဇ္ဇေထ မ”န္တိ။ တေ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တိ ကာရုညေန ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သော တေသံ ဝသနဂေဟံ သလ္လက္ခေတွာ နိဝတ္တိ။ အထ ပေါရာဏကပုရောဟိတော မြာဟ္မဏောပိ “ဘောတိ အမှာကံ ရာဇာ အမိတ္တဟတ္ထတော မုတ္တော”တိ အာဟ။ ရာဇာ တမ္ပိ သုတွာ တမ္ပိ ဂေဟံ သလ္လက္ခေတွာ ပါသဒံ အဘိရဟိ။ သော ဝိဘာတဿ ရတ္တိယာ မြာဟ္မဏေ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိံ အာစရိယာ ရတ္တိံ နက္ခတ္တံ ဩလောကယိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ကိံ သောဘနန္တိ။ သောဘနံ ဒေဝါတိ။ ကောစိ ဂါဟော နတ္တိတိ။ နတ္တိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “အသုကဂေဟတော မြာဟ္မဏံ ပက္ခောသဿာ”တိ ပေါရာဏကပုရောဟိတံ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိံ အာစရိယ ရတ္တိံ တေ နက္ခတ္တံ ဒိဋ္ဌ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ အတ္ထိ ကောစိ ဂါဟောတိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ အဇ္ဇ ရတ္တိံ တုမှေ အမိတ္တဝသံ ဂန္ဓာ မုဟုတ္တေနော မုတ္တာတိ။ ရာဇာ “နက္ခတ္တဇာနနကေန နာမ ဝေရူပေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ သေသ- မြာဟ္မဏေ နိက္ခဿာပေတွာ “မြာဟ္မဏ ပသန္ဓောသ္မိ တေ၊ ဝရံ တံ ဂဏှာ”တိ အာဟ။ မဟာရာဇ ပုတ္တဒါရေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဂဏှိဿာမီတိ။ ဂစ္ဆ မန္တေတွာ ဧဟိတိ။

သော ဂန္ဓာ မြာဟ္မဏိဉ္စ ပုတ္တဉ္စ သုဏိဿဉ္စ ဒါသိဉ္စ ပက္ခောသိတွာ “ရာဇာ မေ ဝရံ ဒေဝါတိ၊ ကိံ ဂဏှာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မြာဟ္မဏိ “မယံ ဓေနသတံ အာနေဟိ”တိ အာဟ။ ပုတ္တော ဆတ္တမာဏဝေါ နာမ “မယံ ကုမုဒဝဏ္ဏေဟိ စတူဟိ သိန္ဓဝေဟိ ယုတ္တံ အာဇညရထ”န္တိ။ သုဏိဿာ “မယံ မဏိကုဏ္ဍလံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရ”န္တိ။ ပုတ္တာ နာမ ဒါသိ “မယံ ဥဒုက္ခလမုသ- လဉ္ဇေဝ သုပ္ပဉ္စာ”တိ။ မြာဟ္မဏော ပန ဂါမဝရံ ဂဟေတုကာမော ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ မြာဟ္မဏ ပုစ္ဆိတော တေ ပုတ္တဒါရေ”တိ ပုဋ္ဌော “အာမ ဒေဝ ပုစ္ဆိတော၊ အနေကစ္ဆန္ဓော”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

၁၁၅။ “နာနာဆန္ဒာ မဟာရာဇ၊ ကောဂါရေ ဝသာမသေ။
အဟံ ဂါမဝရံ ဣစ္ဆေ၊ မြာဟ္မဏိ စ ဂဝံ သတံ။

၁၁၆။ ပုတ္တော စ အာဇညရထံ၊ ကညာ စ မဏိကုဏ္ဍလံ။
ယာ စေ’သာ ပုဏ္ဏိကာ ဇမ္ဗိ၊ ဥဒုက္ခလံ’ဘိကင်္ခတိ”တိ။

၁-သောဘနံ အသောဘနန္တိ (သီ၊ ဣ)

တတ္ထ ဣန္ဒြေတိဇ္ဈာမိ။ ဂဝံ သတန္တိ ဓေနနံ^၁ ဂုန္တံ သတံ။ ကညာတိ သုဏီသာ။
ယာ စေ'သာတိ ယာ သော အမှာကံ သရေ ပုဏ္ဏိကာ နာမ ဒါသိ၊ သာ ဇမ္ဗိ
လာမိကာ သုပ္ပမုသလေဟိ သဒ္ဓိံ ဥဒုက္ခလံ အဘိကင်္ခတိ ဣန္ဒြေတိတိ။

ရာဇာ “သဗ္ဗေသံ ဣန္ဒြေတိန္ဒြေတံ ဒေထာ”တိ အာဏာပေန္တော—

၁၁၇။ “မြာဟ္မဏဿ ဂါမဝရံ၊ မြာဟ္မဏိယာ ဂဝံ သတံ။
ပုတ္တဿ အာဇဉာရထံ၊ ကညာယ မဏိကုဏ္ဍလံ။
ယဉ္ဇေတံ ပုဏ္ဏိကံ ဇမ္ဗိ၊ ပဋိပါဒေထု'ဒုက္ခလံ”န္တိ—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ ယဉ္ဇေတန္တိ ယဉ္ဇ ဇေတံ ပုဏ္ဏိကန္တိ ဝဒတိ၊ တံ ဇမ္ဗိံ ဥဒုက္ခလံ
ပဋိပါဒေထ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြေပေထာတိ။

ဣတိ ရာဇာ မြာဟ္မဏေန ပတ္တိတဉ္စ အညဉ္စ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ “ဣတော
ပဋ္ဌာယ အမှာကံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေသု ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇာ”တိ ဝတွာ မြာဟ္မဏံ
အတ္တနော သန္တိကေ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
မြာဟ္မဏော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

နာနာဆန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-သီလဝိမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၀)

သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
သီလဝိမံသကမြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန ပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ အတိတမ္ပိ
ဟေဋ္ဌာ ဧကကနိပါတေ သီလဝိမံသကဇာတကေ^၂ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဣဓ ပန
ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုရောဟိတော သီလ-
သမ္ပန္နော “အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိဿာမိ”တိ ဟေရညိကဖလကတော ဒွေ
ဒိဝသေ ဧကေကံ ကဟာပဏံ ဂဏှိ။ အထ နံ တတိယဒိဝသေ “စောရေ”တိ
ဂဟေတွာ ရညော သန္တိကံ နယိံသု။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ အဟိတုဏ္ဏိကေ သပ္ပံ
ကိဋ္ဌာပေန္တေ^၃ အဒ္ဓသ။ အထ နံ ရာဇာ ဒိသွာ “ကသ္မာ ဧဝရူပံ အကာသိ”တိ

ပုစ္ဆိ။ မြာဟ္မဏော “အတ္တနော သီလံ ဝိမံသိတုကာမတာယာ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဝေါစ—

၁၁၈။ “သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏံ၊ သီလံ လောကေ အနုတ္တရံ။
ပဿ ဘောရဝိသော နာဂေါ၊ သီလဝါတိ န ဟညတိ။

၁၁၉။ သောဟံ သီလံ သမာဒိဿံ၊ လောကေ အနုမတံ သိဝံ။
အရိယဝုတ္တိသမာစာရော၊ ယေန ဝုစ္စတိ သီလဝါ။

၁၂၀။ ဉှတိနန္တ ပိယော ဟောတိ၊ မိတ္တေသု စ ဝိရောစတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ၊ ဥပပဇ္ဇတိ သီလဝါ”တိ။

တတ္ထ သီလန္တိ အာစာရော။ ကိရာတိ အနုဿဝတ္ထေ နိပါတော။ ကလျာ-
ဏန္တိ သောဘနံ၊ “သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏ”န္တိ ဧဝံ ပဏှိတာ ဝဒန္တိတိ အတ္ထော။
ပဿာတိ အတ္တာနမေဝ ဝဒတိ။ န ဟညတိတိ ပရမ္ပိ န ဝိဟေဋ္ဌတိ၊ ပရေဟိပိ
န ဝိဟေဋ္ဌိယတိ”။ သမာဒိဿန္တိ သမာဒိယိဿာမိ။ အနုမတံ ‘သိဝ’န္တိ “ခေမံ
နိဗ္ဗယ”န္တိ ဧဝံ ပဏှိတေဟိ သမ္ပုဋိန္တိတံ။ ယေန ဝုစ္စတိတိ ယေန သီလေန
သီလဝါ ပုရိသော အရိယာနံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပဋိပတ္တိံ သမာစရန္တော “အရိယ-
ဝုတ္တိသမာစာရော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တမဟံ သမာဒိယိဿာမိတိ အတ္ထော။
ဝိရောစတိတိ ပဗ္ဗတမတ္တကေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ ဝိရောစတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော တိဟိ ဂါထာဟိ သီလဿ ဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တော ရညော
ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “မဟာရာဇ မမ ဂေဟေ ဝိတု သန္တကံ မာတု သန္တကံ
အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတံ တယာ ဒိန္နန္တ ဗဟု ခနံ အတ္ထိ၊ ပရိယန္တော နာမ န ပညာယတိ၊
အဟံ ပန သီလံ ဝိမံသန္တော ဟေရညိကဖလကတော ကဟာပဏေ ဂဏှိ”။
ဣဒါနိ မယာ ဣမသ္မိံ လောကေ ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသာနံ လာမက-
ဘာဝေါ၊ သီလဿေဝ စ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ ဉှတော၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ
မေ အနုဇာနာဟိ”တိ အနုဇာနာပေတွာ ရညာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနောပိ
နိက္ခမ္မ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော
စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ မြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သီလဝီမံသကော ပုရောဟိတော မြာဟ္မဏော အဟမေဝ အဟောသိ” န္တိ။

သီလဝီမံသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

အဗ္ဘန္တရဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဒုမ ကံသဝရတ္တမဗျုပ္ပိဂါ။

မဏယော မဏိ သာလုကမဂ္ဂယနော။

အနုသာသနိယောပိ စ မစ္ဆဝရော၊

မဏိကုဏ္ဍလကေန ကိရေန ဒသာတိ။

၅-ကုန္တဝဂ္ဂ

၁-သုရာဃဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၁)

သဗ္ဗကာမဒဒံ ကုန္တန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိ-
ကဿ ဘာဂိနေယျံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ မာတာပိတုနံ သန္တကာ
စတ္တာလီသ ဟိရညကောဋ္ဌိယော ပါနဗျသနေန နာသေတွာ သေဋ္ဌိနော
သန္တိကံ အဂမာသိ။ သောပိဿ “ဝေါဟာရံ ကရောဟိ”တိ သဟဿံ အဒါသိ၊
တမ္ဗိ နာသေတွာ ပုန အဂမာသိ။ ပုနဿ ပဉ္စ သတာနိ ဒါပေသိ၊ တာနိပိ
နာသေတွာ ပုန အာဂတဿ ဒွေ ထူလသာဋကေ ဒါပေသိ။ တေပိ နာသေတွာ
ပုန အာဂတံ ဂိဝါယံ ဂါဟာပေတွာ နိဟရာပေသိ။ သော အနာထော ဟုတွာ
ပရကုဋံ နိဿာယ ကာလမကာသိ၊ တမေနံ ကမ္မိတွာ ဗဟိ ဆဉ္စေသုံ။ အနာထ-
ပိဏ္ဍိကော ဝိဟာရံ ဂန္တော သဗ္ဗံ တံ ဘာဂိနေယျဿ ပဝတ္တိံ တထာဂတဿ
အာရောစေသိ။ သတ္တာ “တွံ ဧတံ ကထံ သန္တပ္ပေဿသိ၊ ယမဟံ ပုဗ္ဗေ သဗ္ဗ-
ကာမဒဒံ ကုမ္ဘံ ဒတွာပိ သန္တပ္ပေတုံ နာသက္ခိ” န္တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပိတု အစ္စယေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ လဘိ။ တဿ ဂေဟေ

ဘူမိဂတမေဝ စတ္တာလီသကောဋိဓနံ အဟောသိ၊ ပုတ္တော ပနဿ ကော-
ယေဝ။ ဗောဓိသတ္တော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ကာလကတော သက္ကောဒေဝ-
ရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ ပုတ္တော ဝိထိ အာဝရိတွာ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ
မဟာဇနပရိဝုတော နိသီဒိတွာ သုရံ ပါတုံ အာရဘိ။ သော လဃ်နဓာဝန-
နစ္စဂိတာဒီနိ ကရေန္တာနံ သဟဿံ သဟဿံ ဒဒမာနော ဣတ္ထိသောဏ္ဏ-
သုရာသောဏ္ဏမံသသောဏ္ဏာဒိဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ “ကွ ဂိတံ၊ ကွ နစ္စံ၊ ကွ ဝါဒိ-
တ”န္တိ သမဇ္ဇတ္ထိကော ပမတ္တော ဟုတွာ အာဟိဏ္ဏန္တော န စိရဿေဝ စတ္တာ-
လီသကောဋိဓနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂူပကရဏာနိ စ ဝိနာသေတွာ ဒုဂ္ဂတော
ကပဏော ပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ ဝိစရိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တဿ
ဒုဂ္ဂတဘာဝံ ဥတွာ ပုတ္တပေမေန အာဂန္တာ သဗ္ဗကာမဒဒံ ကုမ္ဘံ ဒတွာ
“တာတ ယထာ အယံ ကုမ္ဘော န ဘိဇ္ဇတိ၊ တထာ နံ ရက္ခ၊ ဣမသ္မိံ တေ သတိ
နေဿ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ န ဘဝိဿတိ၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ”တိ ဩဝေတွာ
ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ သုရံ ပိဝန္တော ဝိစရိ။
အထေကဒိဝသံ မတ္တော တံ ကုမ္ဘံ အာကာသေ ခိပိတွာ သမ္ပုဋ္ဌိန္တန္တော ကေဝါရံ
ဝိရဇ္ဈိ၊ ကုမ္ဘော ဘူမိယံ ပတိတွာ ဘိဇ္ဇိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပုန ဒလိဒ္ဒေါ ဟုတွာ
ပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ ကပါလဟတ္တော ဘိက္ခံ စရန္တော ပရကုဋံ နိဿာယ
ကာလမကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ—

၁၂၁။ “သဗ္ဗကာမဒဒံ ကုမ္ဘံ၊ ကုဋံ လဒ္ဒါန ဓုတ္တကော။
ယာဝ နံ အနုပါလေတိ၊ တာဝ သော သုခမေဓတိ။

၁၂၂။ ယဒါ မတ္တော စ ဒိတ္တော စ၊ ပမာဒါ ကုမ္ဘံ မတ္တိဒါ။
တဒါ နဂ္ဂေါ စ ပေါတ္တော စ၊ ပစ္ဆာ ဗာလော ဝိဟညတိ။

၁၂၃။ ဧဝမေဝ ယော ဓနံ လဒ္ဒါ၊ ပမတ္တော ပရိဘုဇ္ဇတိ။
ပစ္ဆာ တပ္ပတိ ဒုဗ္ဗေဓော၊ ကုဋံ ဘိဘွာဝ ဓုတ္တကော”တိ—

ဣမာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

တတ္ထ သဗ္ဗကာမဒဒန္တိ သဗ္ဗေ ဝတ္ထုကာမေ ဒါတုံ သမတ္ထံ ကုမ္ဘံ။ ကုဋန္တိ
ကုမ္ဘဝေဝစနံ။ ယာဝါတိ ယတ္တကံ.ကာလံ။ အနုပါလေတိတိ ယော ကောစိ
ဧဝရူပံ လဘိတွာ ယာဝ ရက္ခတိ၊ တာဝ သော သုခမေဓတိတိ အတ္တော။

မတ္တော ဝ ဒိတ္တော စာတိ သုရာမဒေန မတ္တော ဒပ္ပေန^၁ ဒိတ္တော။ ပမာဒါ
 ကုမ္ဘိ^၂မဗ္ဗိဒါတိ ပမာဒေန^၂ ကုမ္ဘိ ဘိန္ဒိ။ နဂ္ဂေါ ဝ ပေါတ္တော စာတိ ကဒါစိ
 နဂ္ဂေါ၊ ကဒါစိ ပေါတ္တကပိလောတိကာယ နိဝတ္ထတ္တာ ပေါတ္တော။ ဧဝမေဝါတိ
 ဧဝံ ဧဝ။ ပမတ္တောတိ ပမာဒေန။ တပ္ပတိတိ သောစတိ။

တဒါ သုရာဃဋ္ဌဘေဒကော ဓုတ္တော သေဋ္ဌိဘာဂိနေယျော အဟောသိ၊
 သတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သုရာဃဋ္ဌဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

၂-သုပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၂)

ဗာရာဏသျံ မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဗိမ္ဗာဒေ-
 ဝိယာ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန ဒိန္နံ ရောဟိတမစ္ဆရသံ နဝသပ္ပိမိဿကံ သာလိ-
 ဘတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ကထိတအဗ္ဘန္တရဇာတကော^၃ ဝတ္ထု-
 သဒိသမေဝ။ တဒါပိ ဟိ ထေရိယာ ဥဒရဝါတော ကုပ္ပိ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ
 ထေရဿ အာစိက္ခိ။ ထေရော တံ အာသနသာလာယံ နိသီဒါပေတွာ
 ကောသလရညော နိဝေသနံ ဂန္ဓာ ရောဟိတမစ္ဆရသံ နဝသပ္ပိမိဿကံ
 သာလိဘတ္တံ အာဟရိတွာ တဿ အဒါသိ။ သော အာဟရိတွာ မာတု ထေရိယာ
 အဒါသိ၊ တဿာ ဘုတ္တမတ္တာယ ဥဒရဝါတော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ ရာဇာ ပုရိသေ
 ပေသေတွာ ပရိဂ္ဂဏှာပေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ထေရိယာ တထာရူပံ ဘတ္တံ
 အဒါသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော
 ဓမ္မသေနာပတိ ထေရိံ ဧဝရူပေန နာမ ဘောဇနေန သန္တပေသိ”တိ။ သတ္တာ
 အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သာရိပုတ္တော ရာဟုလ-
 မာတာယ ပတ္တိတံ ဒေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဒါသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
 ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော အသီတိယာ ကာကသဟဿာနံ
 ဇေဋ္ဌကော သုပတ္တော နာမ ကာကရာဇာ အဟောသိ၊ အဂ္ဂမဟေသိ ပနဿ
 သုဗဿာ^၄ နာမ ကာကီ အဟောသိ၊ သေနာပတိ သုမုခေါ နာမ။ သော
 အသီတိယာ ကာကသဟဿေဟိ ပရိဝုတော ဗာရာဏသိံ ဥပနိဿာယ ဝသိ။

၁-ဒိတ္တရူပေန (က)

၂-ခု ၅-ဂ-ပိဋ္ဌေ။

၂-အမတ္တာတိ အပ္ပမာဏေန (သိ၊ ဣ)

၄-သုပဿာ (သျှာ)

သော ကေဒိဝသံ သုဖဿံ အာဒါယ ဂေါစရံ ပရိယေသန္တော ဗာရာဏသိ-
ရညော မဟာနသမတ္ထကေန အဂမာသိ။ သူဒေါ ရညော နာနာမစ္ဆမံသဝိ-
ကတိပရိဝါရံ ဘောဇနံ သမ္ပာဒေတွာ ထောက် ဘာဇနာနိ ဝိဝရိတွာ ဥသုမံ
ပလာပေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သုဖဿာ မစ္ဆမံသဂန္ဓံ သာယိတွာ ရာဇဘောဇနံ
ဘုဉ္ဇိတုကာမာ ဟုတွာ တံ ဒိဝသံ အကထေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ “ဧဟိ ဘဒ္ဒေ၊
ဂေါစရာယ ဂမိဿာမာ”တိ ဝုတ္တာ “တုမေ ဂစ္ဆထ၊ မယံ ဧကော ဒေါဟဋ္ဌော
အတ္ထိ”တိ ဝတွာ “ကိဒိသော ဒေါဟဋ္ဌော”တိ ဝုတ္တေ “ဗာရာဏသိရညော
ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတုကာမာမိ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ မယာ တံ လဒ္ဓု၊ တသ္မာ ဇီဝိတံ
ပရိစ္စဇိဿာမိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တယမာနော နိဿိဒိ။
သုမုခေါ အာဂန္တာ “ကိံ မဟာရာဇ အနတ္တမနောသိ”တိ ပုစ္ဆိ၊ ရာဇာ တမတ္ထံ
အာရောစေသိ။ သေနာပတိ “မာ စိန္တယိ မဟာရာဇာ”တိ တေ ဥဘောပိ
အဿာသေတွာ “အဇ္ဇ တုမေ ဣဓေဝ ဟောထ၊ မယံ ဘတ္တံ အာဟရိဿာ-
မာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

သော ကာကေ သန္နိပါတေတွာ တံ ကာရဏံ ကထေတွာ “ဧထ ဘတ္တံ
အာဟရိဿာမာ”တိ ကာကေဟိ သန္တိံ ဗာရာဏသိံ ပဝိသိတွာ မဟာနသဿ
အဝိဒူရေ ကာကေ ဝဂ္ဂေ ဝဂ္ဂေ ကတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ အာရက္ခတ္တာယ
ဌပေတွာ သယံ အဋ္ဌဟိ ကာကယောဓေဟိ သန္တိံ မဟာနသဆဒနေ နိဿိဒိ
ရညော ဘတ္တဟရဏကာလံ ဩလောကယမာနော။ တေ စ ကာကေ အာဟ
“အဟံ ရညော ဘတ္တေ ဟရိယမာနေ ဘာဇနာနိ ပါတေဿာမိ၊ ဘာဇနေသု
ပတိတေသု မယံ ဇီဝိတံ နတ္ထိ၊ တုမေသု စတ္တာရေ ဇနာ မုခပူရံ ဘတ္တံ၊
စတ္တာရေ မစ္ဆမံသံ ဂဟေတွာ နေတွာ သုပတ္တံ သပဇာပတိကံ ကာကရာဇာနံ
ဘောဇဇေထ၊ ‘ကဟံ သေနာပတိ’တိ ဝုတ္တေ ‘ပစ္ဆတော ဧဟိတိ’တိ ဝဒေ-
ယျာထာ”တိ။ အထ သူဒေါ ရညော ဘောဇနဝိကတိံ သမ္ပာဒေတွာ
ကာဇေန ဂဟေတွာ ရာဇကုလံ ပါယာသိ။ တဿ ရာဇင်္ဂဏံ ဂတကာလေ
ကာကံသေနာပတိ ကာကာနံ သညံ ဒတွာ သယံ ဥပ္ပတိတွာ ဘတ္တဟရကဿ
ဥရေ နိဿိဒိတွာ နခပဉ္စရေန ပဟရိတွာ ကဏယဂ္ဂသဒိသေန တုဏ္ဏေန နာသဂ္ဂ-
မဿ အဘိဟန္တာ ဥဌာယ ဒ္ဓိဟိ ပက္ခေဟိ မုခမဿ ပိဒဟိ။ ရာဇာ
မဟာတလေ စင်္ဂမန္တော မဟာဝါတပါနေန ဩလောကေတွာ တံ ကာကဿ
ကိရိယံ ဒိသ္မာ ဘတ္တဟရကဿ သန္တိံ ဒတွာ “ဘော ဘတ္တဟရက
ဘာဇနာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ကာကမေဝ ဂဏှာ”တိ အာဟ။ သော ဘာဇနာနိ
ဆဇ္ဇေတွာ ကာကံ ဒဋ္ဌံ ဂဏှိ။ ရာဇာပိ နံ “ဣတော ဧဟိ”တိ အာဟ။

တသ္မိံ ခဏေ ကာကာ အာဂန္တာ အတ္တနော ပဟောနကံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေသံ
 ဝုတ္တနိယာမေနော ဂဟေတွာ အဂမိံ သု။ တတော သေသာ အာဂန္တာ သေသံ
 ဘုဉ္ဇိံ သု။ တေပိ အဋ္ဌ ဇနာ ဂန္တာ ရာဇာနံ သပဇာပတိကံ ဘောဇေသုံ၊
 သုဗဿာယ ဒေါဟဋ္ဌော ဝူပသမိ။ ဘတ္တဟာရကော ကာကံ ရညော ဥပနေသိ။
 အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “ဘော ကာက တံ မမဉ္ဇ န လဇ္ဇိ၊ ဘတ္တဟာရကဿ စ
 နာသံ ခဏေသိ၊ ဘတ္တဘာဇနာနိ စ ဘိန္ဒိ၊ အတ္တနော စ ဇီဝိတံ န ရက္ခိ၊ ကဿ
 ဧဝရူပံ ကမ္မမကာသိ” တိ။ ကာကော “မဟာရာဇ အမှာကံ ရာဇာ ဗာရာဏသိ”
 ဥပနိဿာယ ဝသတိ၊ အဟမဿ သေနာပတိ၊ တဿ သုဗဿာ နာမ ဘရိယာ
 ဒေါဟဋ္ဌိနိ တုမှာကံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတုကာမာ၊ ရာဇာ တဿာ ဒေါဟဋ္ဌံ မယံ
 အာစိက္ခိ၊ အဟံ တတ္ထေဝ မမ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ အာဂတော၊ ဣဒါနိ မေ
 တဿာ ဘောဇနံ ပေသိတံ၊ မယံ မနောရထော မတ္တကံ ပတ္တော၊ ဣမိနာ
 ကာရဏေန မယာ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကတ” န္တိ ဒိပေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

၁၂၄။ “ဗာရာဏသျံ မဟာရာဇ၊ ကာကရာဇာ နိဝါသကော။
 အသီတိယာ သဟဿေဟိ၊ သုပတ္တော ပရိဝါရိတော။

၁၂၅။ တဿ ဒေါဟဋ္ဌိနိ ဘရိယာ၊ သုဗဿာ ဘက္ခိတုမိစ္ဆတိ။
 ရညော မဟာနသေ ပက္ကံ၊ ပစ္စန္ဓံ ရာဇဘောဇနံ။

၁၂၆။ တေသာဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ရညော စမိ ဣဓာဂတော။
 ဘတ္တ၊ အပစိတိံ ကုမ္ပိ၊ နာသာယ’မကရံ ဝဏ” န္တိ။

တတ္ထ ဗာရာဏသျန္တိ^၁ ဗာရာဏသိယံ။ နိဝါသကော^၂ နိဗဒ္ဓဝသနကော။
 ပက္ကန္တိ နာနပ္ပကာရေန သမ္ပာဒိတံ။ ကေစိ “သိဒ္ဓ” န္တိ သဇ္ဈာယန္တိ။ ပစ္စန္ဓိန္တိ
 အတ္တုဏှံ အပါရိဝါသိကံ^၃၊ မစ္ဆမံသဝိကတီသု ဝါ ပဇ္ဇေကံ မဟန္တံ ဧတ္ထာတိ
 ပစ္စန္ဓံ။ တေသာဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ရညော စမိ ဣဓာဂတော^၄တိ
 တေသံ ဥဘိန္နမိ အဟံ ဒူတော အာဏတ္တိကရော^၅ ရညော စ အမိ ပဟိတော၊
 တဿာ ဣဓ အာဂတော^၁တိ အတ္တော။ ဘတ္တ၊ အပစိတိံ ကုမ္ပိတိ သွာဟံ ဧဝံ
 အာဂတော^၂ အတ္တနော ဘတ္တ၊ အပစိတိံ သက္ကာရသမ္ပာနံ ကရောမိ။
 နာသာယ’မကရံ ဝဏန္တိ မဟာရာဇ ဣမိနာ ကာရဏေန တုမှေ စ

၁-ဗာရာဏသန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)   ၂-နိဝါသကောတိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)   ၃-အဘိဏ္ဍပရိဝါသိတံ (က)
 ၄-အတ္တကာရော (က)   ၅-အာဏတ္တော (က)

အတ္တနော စ ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ ဘတ္တဘာဇနံ ပါတာပေတုံ ဘတ္တဟာရ-
ကဿ နာဿာယ မုခတုဏ္ဏကေန ဝဏံ အကာသိံ၊ မယာ အတ္တနော ရညော
အပစိတိ ကတာ၊ ဣဒါနိ တုမေ ယံ ဣစ္ဆယ၊ တံ ဒဏ္ဍံ ကရေယတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “မယံ တာဝ မနုဿဘူတာနံ မဟန္တံ ယသံ
ဒတွာ အမှာကံ သုဟဇ္ဇေ ကာတုံ န သက္ကောမ၊ ဂါမာဒိနိ ဒဒမာနာပိ အမှာကံ
ဇီဝိတဒါယကံ န လဘာမ၊ အယံ ကာကော သမာနော အတ္တနော ရညော
ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇတိ၊ အတိဝိယ သပ္ပုရိသော မဓုရဿရော ဓမ္မကထိကော”တိ
ဂုဏေသု ပသီဒိတွာ တံ သေတစ္ဆတ္တေန ပူဇေသိ။ သော အတ္တနာ လဒ္ဓေန
သေတစ္ဆတ္တေန ရာဇာနမေဝ ပူဇေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ကထေသိ။
ရာဇာ နံ ပက္ခောသာပေတွာ ဓမ္မံ သုတွာ ဥဘိန္နမ္ပိ တေသံ အတ္တနော ဘောဇန-
နိယာမေန ဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ၊ သေသကာကာနံ ဒေဝသိကံ ဧကံ တဏှာလမ္ဗဏံ
ပစာပေသိ၊ သယဉ္စ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယံ
ဒတွာ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ။ သုပတ္တကာကောဝါဒေါ ပန သတ္တ ဝဿသတာနိ
ပဝတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သုမုခေါ သေနာပတိ သာရိပုတ္တော၊ သုဖဿာ
ရာဟုလမာတာ၊ သုပတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုပတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

၃-ကာယနိဗ္ဗိန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၃)

ပုဋ္ဌဿ မေတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ပုရိသံ အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ပုရိသော ပဏ္ဍုရောဂေန အဋ္ဌိတော
ဝေဇ္ဇေဟိ ပဋိက္ခိတ္တော။ ပုတ္တဒါရောပိဿ “ကော ဣမံ ပဋိဇဉ်တုံ သက္ကောတိ”တိ
စိန္တေသိ။ တဿ ဧတဒဟောသိ “သစာဟံ ဣမမှာ ရောဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ ပဗ္ဗ-
ဇိဿာမိ”တိ။ သော ကတိပါဟေနေဝ ကိဉ္စိ သပ္ပာယံ လဘိတွာ အရောဂေါ
ဟုတွာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ သော သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇေ
ဥပသမ္ပဒဉ္စ လဘိတွာ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အထေကဒိဝသံ
ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော နာမ

ပဏ္ဍုရောဂီ ‘ဣမမ္မာ ရောဂါ ဝုဠိတော ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ စိန္တေတွာ ပဗ္ဗဇိတော စေဝ အရဟတ္တဉ္စ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ“န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနိ အယမေဝ၊ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာပိ ဧဝံ ဝတွာ ရောဂါ ဝုဠာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ဝုဗ္ဗိမကံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟုဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပြာဟုဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဌပေတွာ ဝသန္တော ပဏ္ဍုရောဂီ အဟောသိ။ ဝေဇ္ဇာပိ ပဋိဇဉ်တုံ နာသက္ခိံသု၊ ပုတ္တဒါရောပိဿ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ အဟောသိ။ သော “ဣမမ္မာ ရောဂါ ဝုဠိတော ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ကိဉ္စိဒေဝ သပ္ပာယ် လဘိတွာ အရောဂေါ ဟုတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနသုခေန ဝိဟရန္တော “တ္ထေကံ ကာလံ ဝေရူပံ သုခံ နာမ နာလတ္ထ”န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၁၂၇ “ဖုဠဿ မေ အညတရေန ဗျာမိနာ၊
ရောဂေန ဗာဠံ ဒုခိတဿ ရူပတော။
ပရိသုဿတိ ခိပ္ပမိဒံ ကဋ္ဌေဝရံ၊
ပုပ္ဖံ ယထာ ပံသုနိ အာတပေ ကတံ။

၁၂၈။ အဇညံ ဇညသင်္ခါတံ၊ အသုစိံ သုစိသမ္ပတံ။
နာနာကုဏပပရိပူရံ၊ ဇညရူပံ အပဿတော။

၁၂၉။ မိရတ္ထု’မံ အာတုရံ ပူတိကာယံ၊
ဇေဂုစ္ဆိယံ အသုစိံ ဗျာမိဓမ္မံ။
ယတ္ထပ္ပမတ္တာ အဓိမုစ္ဆိတာ ပဇာ၊
ဟာပေန္တိ မဂ္ဂံ သုဂတူပပတ္တိယာ”တိ။

တတ္ထ အညတရေနာတိ အဋ္ဌနဝုတိယာ ရောဂေသု ဧကေန ပဏ္ဍုရောဂ-
ဗျာမိနာ။ ရောဂေနာတိ ရုဇ္ဇနသဘာဝတ္တာ ဧဝံလဒ္ဓနာမေန။ ရူပတောတိ
သဋ္ဌိယမာနဿ ဝိဋ္ဌိယမာနဿ။ ပံသုနိ အာတပေ ကတန္တိ ယထာ အာတပေ
တတ္ထဝါလိကာယ ဌပိတံ သုခမပုပ္ဖံ ပရိသုဿေယျ၊ ဧဝံ ပရိသုဿတိတိ အတ္တော။

အဇညံ ဇညသင်္ခါတန္တိ ပဋိကူလံ အမနာပမေဝ ဗာလာနံ မနာပန္တိ
သင်္ခံ ဂတံ။ နာနာကုဏပပရိပူရန္တိ ကေသာဒိဟိ ဒုတ္တိံသာယ ကုဏပေဟိ

ပရိပုဏ္ဏံ။ ဇညရူပံ အပဿတောတိ အပဿန္တဿ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနဿ မနာပံ သာဓုရူပံ ပရိဘောဂသဘာဝံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။ “အက္ခိမ္မာ အက္ခိ-
ဂူထကော”တိအာဒိနာ နယေန ပကာသိတော အသုဘသဘာဝေါ^၁ ဗာလာနံ
န ဥပဋ္ဌာတိ။

အာတုရန္တိ နိစ္စဂိလာနံ။ အဓိမုန္တိတာတိ ကိလေသမုစ္ဆာယ အတိဝိယ
မုန္တိတာ။ ပဇာတိ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနာ။ ဟာပေန္တိ မဂ္ဂံ သုဂတူပပတ္တိယာတိ
ဣမသ္မိ^၂ ပူတိကာယေ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ဟုတွာ အပါယမဂ္ဂံ ပူရေန္တာ ဒေဝ-
မနုဿဘေဒါယ သုဂတိဥပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ပရိဟာပေန္တိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော နာနပ္ပကာရေန အသုစိဘာဝဉ္စ နိစ္စာတုရဘာဝဉ္စ
ပရိဂ္ဂဏှန္တော ကာယေ နိဗ္ဗိန္တိတွာ ယာဝဇီဝံ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ
ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဗဟုဇနာ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ
ပါပုဏ်^၃သု။ တဒါ တာပသော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကာယနိဗ္ဗိန္တုဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

၄-ဇမ္ဗုခါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၄)

ကော'ယံ ဗိန္ဒုဿရော ဝဂ္ဂူတိ ဣဒံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ^၂ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
ဒတ္တကောကာလိကေ အာရဟ္တ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ ဒေဝဒတ္တေ ပရိဟိနလာဘ-
သက္ကာရေ ကောကာလိကော ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝဒတ္တတ္ထေရော
နာမ မဟာသမ္ပတပဝေဏိယာ ဩက္ကာကရာဇဝံသေ ဇာတော အသမ္ဘိန္ဒု-
ခတ္တိယဝံသေ ဝရိတော တိပိဋကဓရော ဈာနလာဘီ မဓုရကထော ဓမ္မ-
ကထိကော၊ ဒေထ ကရောထ ထေရဿာ”တိ ဒေဝဒတ္တဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။
ဒေဝဒတ္တောပိ “ကောကာလိကော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏကုလာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ-
တော ဗဟုဿုတော ဓမ္မကထိကော၊ ဒေထ ကရောထ ကောကာလိက-
ဿာ”တိ ကောကာလိကဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣတိ တေ အညမညဿ ဝဏ္ဏံ
ဘာသိတွာ ကုလဃရေသု ဘုဉ္ဇန္တာ ဝိစရန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ

ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာရုသော ဒေဝဒတ္တကောကာလိကာ အည-
မညဿ အဘူတဂုဏကထံ ကထေတွာ ဘုဉ္ဇန္တံ ဝိစရန္တိ”တိ။ သတ္ထာ
အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တေ အညမညဿ
အဘူတဂုဏကထံ ကထေတွာ ဘုဉ္ဇန္တံ၊ ပုဗ္ဗေပေဝံ ဘုဉ္ဇိံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ
အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
အညတရသ္မိံ ဇမ္ဗုဝနသဏ္ဍေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဩကော
ကာကော ဇမ္ဗုသာခါယ နိသိန္နော ဇမ္ဗုပက္ကာနိ ခါဒတိ။ အထေကော
သိင်္ဂါလော အာဂန္တော ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော ကာကံ ဒိသ္မာ “ယန္တုနာဟံ
ဣမဿ အဘူတဂုဏကထံ ကထေတွာ ဇမ္ဗုနိ ခါဒေယျ”န္တိ တဿ ဝဏ္ဏံ
ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၀။ ကော’ယံ ဗိန္ဒုဿရော ဝဂ္ဂ၊ သရဝန္တာနမုတ္တမော^၁။
အစ္စုတော ဇမ္ဗုသာခါယ၊ မောရစ္ဆာပေါဝ ကူဇတိ”တိ။

တတ္ထ ဗိန္ဒုဿရေတိ ဗိန္ဒုနာ အဝိသာရေန ပိဏ္ဍိတေန သရေန သမန္တာ-
ဂတော။ ဝဂ္ဂတိ မရုသဒ္ဓေါ^၂။ အစ္စုတောတိ န စုတော သန္နိသိန္နော။
မောရစ္ဆာပေါဝ ကူဇတိတိ တရုဏမောရောဝ မနာပေန သဒ္ဓေန “ကော
နာမေသော ကူဇတိ”တိ ဝဒတိ။

အထ နံ ကာကော ပဋိပသံသန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၁။ “ကုလပုတ္တောဝ ဇာနာတိ၊ ကုလပုတ္တံ ပသံသိတုံ။
ဗျုစ္ဆာပသရိဝဏ္ဏ၊ ဘုဉ္ဇ သမ္ပ ဒဒါမိ တေ”တိ။

တတ္ထ ဗျုစ္ဆာပသရိဝဏ္ဏာတိ^၃ တံ အမှာကံ ဗျုပေါတကသမာနဝဏ္ဏောဝ
ခါယသိ၊ တေန တံ ဒဒါမိ အစ္စော ဗျုစ္ဆာပသရိဝဏ္ဏ^၄။ ဘုဉ္ဇ သမ္ပ ဒဒါမိ
တေတိ ဝဿသိ^၅ ယာဝဒတ္တံ ဇမ္ဗုပက္ကာနိ ခါဒ၊ အဟံ တေ ဒဒါမိတိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ဇမ္ဗုသာခံ စာလေတွာ ဖလာနိ ပါတေသိ။ အထ တသ္မိံ
ဇမ္ဗုရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တေ ဥဘောပိ အဘူတဂုဏကထံ ကထေတွာ
ဇမ္ဗုနိ ခါဒန္တေ ဒိသ္မာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁-ပဝဒန္တာနမုတ္တမော (သီ၊ဇ) ၂-မုဒု မရုသဒ္ဓေါ (သီ) ၃-ဗျုစ္ဆာပသဒိသဝဏ္ဏာတိ (သျှာ)
၄-ဗျုစ္ဆာပသဒိသဝဏ္ဏ (သျှာ) ၅-သိင်္ဂါလ (က)

၁၃၂။ “စိရဿံ ဝတ ပဿာမိ၊ မုသာဝါဒီ သမာဂတေ။
ဝန္တာဒံ ကုဏပါဒဉ္စ၊ အညမညံ ပသံသကေ”တိ။

တတ္ထ ဝန္တာဒန္တိ ပရေသံ ဝန္တာတ္တခါဒကံ ကာကံ။ ကုဏပါဒဉ္စာတိ
ကုဏပါဒကံ သိင်္ဂါလဉ္စ။

ဣမဉ္စ ပန ဂါထံ ဝတွာ သာ ဒေဝတာ ဘေရဝရူပါရမ္မဏံ ဒဿေတွာ တေ
တတော ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကာကော ကောကာလိကော၊ ရုက္ခ-
ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇမ္ဗုခါဒကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

၅-အန္တဘေတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၅)

ဥသဘဿေဝ တေ ခန္ဓောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တေ-
ယေဝ ဒွေ ဇနေ အာရဟ္တ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ပုရိမသဒိသမေဝ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟုဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော
ကေသ္မိံ ဂါမုပစာရေ ရေဏ္ဍရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ ကေသ္မိံ
ဂါမကေ မတံ ဇရဂ္ဂဝံ နိက္ကမိတွာ ဂါမဒ္ဓါရေ ရေဏ္ဍဝနေ ဆဉ္စေသုံ။ ဧကော
သိင်္ဂါလော အာဂန္တာ တဿ မံသံ ခါဒိ။ ဧကော ကာကော အာဂန္တာ
ရေဏ္ဍ နိလီနောတံ ဒိသ္မာ “ယန္ဓုနာဟံ ဧတဿ အဘူတဂုဏကထံ ကထေတွာ
မံသံ ခါဒေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၃။ “ဥသဘဿေဝ တေ ခန္ဓော၊ သိဟဿေဝ ဝိဇေဋ္ဌိတံ။
မိဂရာဇ နမော ဟုတ္ထု၊ အပိ ကိဉ္စိ လဘာမသေ”တိ။

တတ္ထ နမော ဟုတ္ထုတိ နမော တေ အတ္ထု။

တံ သုတွာ သိင်္ဂါလော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၄။ “ကုလပုတ္တောဝ ဇာနာတိ၊ ကုလပုတ္တံ ပသံသိတုံ။
မယူရဂီဝသင်္ကာသ၊ ဣတော ပရိယာဟိ ဝါယသာ”တိ။

တတ္ထ ဣတော ပရိယာဟီတိ ရေဏှတော ဩတရိတွာ ဣတော ယေနာဟံ၊
တေနာဂန္တာ မံသံ ခါဒါတိ ဝဒတိ။

တံ တေသံ ကိရိယံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၅။ “မိဂါနံ သိင်္ဂါလော”^၁ အန္တော၊ ပက္ခိနံ ပန ဝါယသော။
ရေဏှော အန္တော ရုက္ခာနံ၊ တယော အန္တော သမာဂတာ”တိ။

တတ္ထ အန္တောတိ ဟိနော လာမကော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သိင်္ဂါလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ကာကော ကောကာလိကော၊ ရုက္ခ-
ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

အန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

၆-သမုဒ္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၆)

ကော နာ’ယန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပနန္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။ သော ဟိ မဟဉ္ဇသော မဟာတဏှော အဟောသိ၊ သကဋပူရေဟိ
ပစ္စယေဟိပိ သန္တပေတုံ န သက္ကာ။ ဝဿုပနာယိကကာလေ ဒွိသု တိသု
ဝိဟာရေသု ဝဿံ ဥပဂန္တာ ကေသ္မိံ ဥပါဟနေ ဌပေတိ၊ ကေသ္မိံ ကတ္တရယဉ္ဇိံ၊
ကေသ္မိံ ဥဒကတုမ္ပံ။ ကေသ္မိံ သယံ ဝသတိ၊ ဇနပဒဝိဟာရံ ဂန္တာ ပဏိတ-
ပရိက္ခာရေ ဘိက္ခု။ ဒိသွာ အရိယဝံသကထံ ကထေတွာ တေသံ ပံသုကူလာနိ
ဂါဟာပေတွာ တေသံ စိဝရာနိ ဂဏှာတိ၊ မတ္တိကာပတ္တေ ဂါဟာပေတွာ
မနာပမနာပေ ပတ္တေ ထာလကာနိ ၈ ဂဟေတွာ ယာနကံ ပူရေတွာ ဇေတဝနံ
အာဂစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝု-
သော ဥပနန္တော သကျပုတ္တော မဟဉ္ဇသော မဟိန္တော အညေသံ ပဋိပတ္တိံ
ကထေတွာ သမဏပရိက္ခာရေန ယာနကံ ပူရေတွာ အာဂစ္ဆတိ”တိ။ သတ္တာ
အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “အယုတ္တံ ဘိက္ခဝေ ဥပနန္တေန ကတံ ပရေသံ
အရိယဝံသကထံ ကထေန္တေန၊ ပဌမတရဂ္ဂိ အတ္တနာ အပ္ပိန္တေန^၂ ဟုတွာ ပစ္ဆာ
ပရေသံ အရိယဝံသံ ကထေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။

“အတ္တာနမေဝ ပဌမံ၊ ပတိရူပေ နိဝေသယေ။
အထညမနုဿာသေယျ၊ န ကိလိဿေယျ ပဏ္ဍိတော”တိ။—

ဣမံ ဓမ္မပဒေ ဂါထံ ဒေသေတွာ ဥပနန္တံ ဂရဟိတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဥပနန္တော မဟိန္တော၊ ပုဗ္ဗေ မဟာသမုဒ္ဒေပိ ဥဒကံ ရက္ခိတဗ္ဗံ မညိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သမုဒ္ဒ ဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကော ကာကော^၂ သမုဒ္ဒဿ ဥပရိဘာဂေ ပိစရန္တော “သမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပမာဏေန ပိဝထ၊ ရက္ခန္တာ ပိဝထာ”တိ မစ္ဆသံဃ- သကုဏသံဃေ ဝါရေန္တော ဝါရေန္တော စရတိ။ တံ ဒိသွာ သမုဒ္ဒဒေဝတာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “ကော နာ’ယံ^၁ လောဏတောယသ္မိံ၊ သမန္တာ ပရိဓာဝတိ။
မစ္ဆေ မကရေ စ ဝါရေတိ^၄၊ ဦမိသု စ ပိဟညတိ”တိ။

တတ္ထ ကော နာ’ယန္တိ^၅ ကော န အယံ။

တံ သုတွာ သမုဒ္ဒကာကော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၇။ “အနန္တပါယိ သကုဏော၊ အတိတ္တောတိ ဒိသာသုတော။
သမုဒ္ဒံ ပါတုမိစ္ဆာမိ၊ သာဂရံ သရိတံပတိ”န္တိ။

တဿတ္တော—အဟံ အနန္တသာဂရံ ပါတုမိစ္ဆာမိ၊ တေနမိ အနန္တပါယိ နာမ သကုဏော မဟတိယာပိ အပ္ပရဏိယာ တဏှာယ သမန္တာဂတတ္တာ အတိတ္တောတိပိ အဟံ ဒိသာသု သုတော ပိဿုတော ပါကဠော၊ သွာဟံ ဣမံ သကလသမုဒ္ဒံ သုန္ဓရာနံ ရတနာနံ အာကရတ္တာ သာဂရေန ဝါ ခတတ္တာ သာဂရံ သရိတာနံ ပတိဘာဝေန သရိတံပတိ^၆ ပါတုမိစ္ဆာမိတိ။

တံ သုတွာ သမုဒ္ဒဒေဝတာ တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၃၈။ “သော အယံ ဟာယတိ စေဝ၊ ပူရတေ စ မဟောဒမိ။
နာ’ဿ နာယတိ ပီတန္တော၊ အပေယျော ကိရ သာဂရော”တိ။

၁-ခု ၁-၃၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝါရေန္တော (သျှာ)

၂-ဥဒကကာကော (သီ၊ သျှာ)

၃-ကောနာယံ (သျှာ)
၅-ကောနာယန္တိ (သျှာ)

တတ္ထ သော အယံ ဟာယတိ ဝေဝါတိ ဥဒကဿ ဩသက္ကနဝေလာယ ဟာယတိ၊ နိက္ခမနဝေလာယ ပူရတိ။ နာ'ဿ နာယတိတိ အဿ မဟာ- သမုဒ္ဒဿ သစေပိ နံ သကလလောကော ပိဝေယျ၊ တထာပိ “ဣတော ဧတ္တကံ နာမ ဥဒကံ ပီတ”န္တိ ပရိယန္တော န ပညာယတိ။ အပေယျော ကိရာတိ ဒေသော ကိရ သာဂရော န သက္ကာ ကေနစိ ဥဒကံ ခေပေတွာ ပါတုန္တိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ သာ ဘေရဝရူပါရမ္မဏံ ဒဿေတွာ သမုဒ္ဒကာကံ ပလာပေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ သမုဒ္ဒကာကော ဥပနန္တော အဟောသိ၊ ဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သမုဒ္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

၇-ကာမဝိလာပဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၇)

ဥစ္စေ သကုဏ ခေမာနာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ပုရာဏ- ဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု ပုပ္ဖရတ္တဇာတကော ကထိတံ၊ အတိတဝတ္ထု ဣန္ဒြိယဇာတကော အာရိ ဘဝိဿတိ။ တံ ပန ပုရိသံ ဇီဝန္တံ သူလေ၊ ဥတ္တာသေသုံ။ သော တတ္ထ နိသိန္တော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ ဧကံ ကာကံ ဒိဿာ တာဝခရမ္ပိ၊ တံ ဝေဒနံ အဂဏေတွာ ပိယဘရိယာယ သာသနံ ပေသေတုံ ကာကံ အာမန္တေန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၁၃၉။ ဥစ္စေ သကုဏ ခေမာန၊ ပတ္တယာန ပိဟင်္ဂမ။
ဝဇ္ဇာသိ ခေါ တံ ဝါမူရုံ၊ စိရံ ခေါ သာ ကရိဿတိ။

၁၄၀။ ဣဒံ ခေါ သာ န ဇာနာတိ၊ အသိ သတ္တိဉ္စ ဩဒ္ဓိတံ။
သာ စဏ္ဍိ ကာဟတိ ကောဓံ၊ တံ မေ တပတိ၊ နော ဣဒံ။

၁၄၁။ ဒေ ဥပ္ပလသန္တာဟော၊ နိက္ခဉ္စုဿိသကော'ဟိတံ။
ကာသိကဉ္စ မုဒုံ ဝတ္ထံ၊ တပ္ပေတု ဓနိကာ ပိယာ"တိ။

၁-ခု ၅-၃၄-ပိဋ္ဌေ။

၄-အတိတိဗ္ဗတရမ္ပိ (က)

၇-နိက္ခမုဿိသကေ ကတံ (သိ၊ ဣ) နိက္ခဉ္စုဿိသကေ ကတံ (သျှ၊ က)

၂-ခု ၅-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။

၅-သရိဿတိ (က)

၃-ဇီဝသူလေ (သိ၊ သျှ)

၆-ဣဓ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)

တတ္ထ ခုမာနာတိ ဂစ္ဆမာန စရမာန^၁။ ပတ္တယာနာတိ တမေဝါလပတိ၊
တထာ ဝိဟင်္ဂမာတိ။ သော ဟိ ပတ္တေဟိ ယာနံ ကတွာ ဂမနတော
ပတ္တယာနော၊ အာကာသေ ဂမနတော ဝိဟင်္ဂမော။ ဝဇ္ဇာသီတိ ဝဒေယျာသိ။
ဝါမူရန္တိ ကဒလိက္ခန္ဓသမာနဉ္စိရုံ၊ မမ သူလေ နိဿိန္ဒဘာဝံ ဝဒေယျာသိ။ စိရုံ
ခေါ သာ ကရိဿတိတိ သာ ဣမံ ပဝတ္တိ^၂ အဇာနမာနာ မမ အာဂမနံ စိရုံ
ကရိဿတိ၊ “စိရုံ မေ ဂတဿ ပိယဿ န စ အာဂစ္ဆတိ”တိ ဧဝံ စိန္တေဿတိတိ
အတ္ထော။

အသိ^၃ သတ္တိဉ္စာတိ အသိသမာနတာယ သတ္တိသမာနတာယ စ သူလမေဝ
သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တဉ္စိ တဿ ဥတ္တာသနတ္တာယ ဩဉ္စိတံ ဌပိတံ။ စန္ဒီတိ
ကောဓနာ။ ကာဟတိ ကောဓန္တိ “အတိစိရာယတိ”တိ မယိ ကောဓံ
ကရိဿတိ။ တံ မေ တပတိတိ တံ တဿာ ကုဇ္ဈနံ မံ တပတိ။ နော ဣဒန္တိ^၄
ဣဓ ပန ဣဒံ သူလံ မံ န တပတိတိ ဒီပေတိ။

“သေ ဥပ္ပလသန္ဓာဟော”တိအာဒိဟိ သရေ ဥဿိသကေ ဌပိတံ အတ္တနော
ဘဏ္ဍံ အာစိက္ခတိ။ တတ္ထ ဥပ္ပလသန္ဓာဟောတိ ဥပ္ပလော စ သန္ဓာဟော စ
ဥပ္ပလသန္ဓာဟော၊ ဥပ္ပလသဒိသော ကဏယော စ သန္ဓာဟကော စာတိ
အတ္ထော။ နိက္ခဉ္စာတိ ပဉ္စဟိ သုဝဏ္ဏေဟိ ကတံ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကံ။ ကာသိကဉ္စ
မူလ ဝတ္တန္တိ မုဒုံ ကာသိကသာဠကယုဂံ သန္ဓာယာဟ။ ဧတ္တကံ ကိရ တေန
ဥဿိသကေ နိက္ခိတ္တံ။ တပ္ပေတု ဓနိကာ ပိယာတိ^၅ ဧတံ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာ
သာ မမ ပိယာ ဓနတ္ထိကာ ဣမိနာ ဓနေန တပ္ပေတု ပူရေတု၊ သန္တုဋ္ဌာ
ဟောတူတိ။

ဧဝံ သော ပရိဒေဝမာနောဝ ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ
သမောဓာနေသိ၊ သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ဘရိယာ ဧတရဟိ ဘရိယာ အဟောသိ၊ ယေန ပန ဒေဝ-
ပုတ္တေန တံ ကာရဏံ ဒိဋ္ဌံ၊ သော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကာမဝိလာပဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

၁-ခုမာနာန ဂစ္ဆမာန (သျှာ)၊ တတ္ထ တတ္ထ ခုမာနာ (က) ၂-သရိဿတိ (က)
၃-နော ဣဓာတိ (သိ၊ သျှာ) ၄-ဓနကာမိကာတိ (သိ)၊ ဓနကာမိယာတိ (သျှာ)
ဇာတက-၄ ၂-၂၆

ဂ-ဥဒုဗ္ဗရဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၈)

ဥဒုဗ္ဗရာ စိမေ ပဏ္ဏာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ အညတရသ္မိံ ပစ္စန္နဂါမကေ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဝသတိ။ ရမဏီယော ဝိဟာရော ပိဋ္ဌိပါသာဏေ နိဝိဋ္ဌော၊ မန္တံ သမ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနံ^၁ ဥဒကဗာသုကံ၊ ဂေါစရဂါမော နာတိဒူရေ နာစွာသန္ဓေ၊ သမ္ပိယာယမာနာ မနုဿာ ဘိက္ခံ ဒေန္တိ။ အထေကော ဘိက္ခု စာရိကံ စရမာနော တံ ဝိဟာရံ ပါပုဏီ။ နေဝါသိကော တဿ အာဂန္တုကဝတ္တံ ကတွာ ပုနဒိဝသေ တံ အာဒါယ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ပဏီတံ ဘိက္ခံ ဒတွာ သွာတနာယ နိမန္တယိံသု။ အာဂန္တုကော ကတိပါဟံ ဘုဉ္ဇိတွာ စိန္တေသိ “ဧကေနပါယေန ဣမံ ဘိက္ခု ဝဇ္ဇေတွာ နိက္ကမိတွာ ဣမံ ဝိဟာရံ ဂဏိဿာမိ”တိ။ အထ နံ ထေရူပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ပုစ္ဆိ “ကိံ အာဝုသော ပုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ နာကာသိ”တိ။ ဘန္တေ ဣမံ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော နတ္ထိ၊ တေနမိ န ဂတပုဗ္ဗောတိ။ ယာဝ တံ ပုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ဂန္တော အာဂစ္ဆသိ၊ တာဝါဟံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ နေဝါသိကော “ယာဝ မမာဂမနာ ထေရေ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ မနုဿာနံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

တတော ပဋ္ဌာယ အာဂန္တုကော “တဿ နေဝါသိကဿ အယဉ္စ အယဉ္စ ဒေါသော”တိ တေ မနုဿေ ပရိဘိန္တိ။ ဣတရောပိ သတ္တာရံ ဝဉ္ဇိတွာ ပုနာဂတော၊ အထဿံ သော သေနာသနံ န အဒါသိ။ သော ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ပိဏ္ဍာယ ဂါမံ ပါဝိသိ၊ မနုဿာ သာမီစိမတ္တမိ န ကရိံသု။ သော ဝိပုဋ္ဌိသာရိ ဟုတွာ ပုန ဇေတဝနံ ဂန္တော တံ ကာရဏံ ဘိက္ခုနံ အာရောစေသိ။ တေ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အသုကော ကိရ ဘိက္ခု အသုကံ ဘိက္ခု ဝိဟာရ နိက္ကမိတွာ သယံ တတ္ထ ဝသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုစ္ဆေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သော ဣမံ ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ကမိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟူဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညေ ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တတ္ထ ဝဿာနေ သတ္တသတ္တာဟံ ဒေဝေါ ဝသိ။ အထေကော ရတ္တမုခခုဒ္ဒကမက္ကဋ္ဌော ဧကိဿာ အနောဝဿိကာယ ပါသာဏဒရိယာ ဝသမာနော ဧကဒိဝသံ ဒရိဒ္ဓါရေ အတေမနဋ္ဌာနေ

သုခေန နိဿိဒိ။ တတ္ထ ဧကော ကာဠုမုခမဟာမက္ကဋ္ဌော တိန္ဒော သီတေန
ဝိဠိယမာနော ဝိစရန္တော တံ တထာနိဿိန္တံ ဒိသ္မာ “ဥပါယေန နံ နိဟရိတွာ
ဧတ္ထ ဝဿိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ကုန္တိ ဩလမ္ပေတွာ သုဟိတာကာရံ ဒဿေတွာ
တဿ ပုရတော ဌတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၂။ “ဥဒုမ္မရာ စိမေ ပက္ကာ၊ နိဂြောဓာ စ ကပိတ္တနာ။
ဧဟိ နိက္ခမ ဘုဉ္ဇဿ၊ ကိံ ဇိဃန္တောယ မိယျသိ”တိ။

တတ္ထ ကပိတ္တနာတိ ပိလက္ခာ။ ဧဟိ နိက္ခမာတိ ဧတေဥဒုမ္မရာဒယော ဖလ-
ဘာရနမိတာ၊ အဟမ္ဘိ ခါဒိတွာ သုဟိတော အာဂတောသ္မိ၊ တွမ္ဘိ ဂစ္ဆ
ဘုဉ္ဇဿတိ။

သောပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ သဒ္ဓဟိတွာ ဖလာနိ ခါဒိတုကာမော နိက္ခ-
မိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတွာ ကိဉ္စိ အလဘန္တော ပုနာဂန္တော တံ အန္တော-
ပါသာဏဒရိယံ ပဝိသိတွာ နိဿိန္တံ ဒိသ္မာ “ဝဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ တဿ ပုရတော
ဌတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၃။ “ဧဝံ သော သုဟိတော ဟောတိ၊ ယော ဝုဗ္ဗမပစာယတိ။
ယထာဟမဇ္ဇေ သုဟိတော၊ ဒုမပက္ကာနိ မာသိတော”တိ။

တတ္ထ ဒုမပက္ကာနိ မာသိတောတိ ဥဒုမ္မရာဒိနိ ရုက္ခဖလာနိ ခါဒိတွာ
အသိတော ဓာတော သုဟိတော^၁။

တံ သုတွာ မဟာမက္ကဋ္ဌော တတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၄။ “ယံ ဝနေဇော ဝနေဇဿ၊ ဝဇ္ဇေယျ ကပိနော ကပိ။
ဒဟရော ကပိ သဒ္ဓေယျ၊ န ဟိ ဇိဏ္ဏော ဇရာကပိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယံ ဝနေ ဇာတော ကပိ ဝနေ ဇာတဿ ကပိနော ဝဇ္ဇနံ
ကရေယျ၊ တံ တယာ သဒိသော ဒဟရော ဝါနရော သဒ္ဓဟေယျ၊^၂ မာဒိသော
ပန ဇိဏ္ဏော ဇရာကပိ မဟလ္လကမက္ကဋ္ဌော န ဟိ သဒ္ဓဟေယျ၊ သတက္ခတ္တုမ္ဘိ
ဘဏန္တဿ တုမှာဒိသဿ န သဒ္ဓဟတိ။ ဣမသ္မိဉ္စိ ဟိမဝန္တပဒေသေ သဗ္ဗံ

၁-ခါဒိတွာ အာသိတော သုဟိတော ဇာတော (သျှာ)၊ ခါဒိတွာ အာသိတော တတော သုဟိတောတိ
အတ္ထော (က)

၂-ဒဟရောပိ တံ န သဒ္ဓေယျ (သိ)၊ ဒဟရောပိ န သဒ္ဓေယျ (သျှာ) ၃-န သဒ္ဓဟေယျ (သိ၊ သျှာ)

ဖလာဖလံ ဝဿေန ကိလိန္တံ ပတိတံ၊ ပုန တဝ ဣဒံ ဌာနံ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆာတိ။ သောတတောဝ ပက္ခာမိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ခုဒ္ဒကမက္ကဋ္ဌော နေဝါသိကော အဟောသိ၊ ကာဠုမဟာမက္ကဋ္ဌော အာဂန္တုကော၊ ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဥဒုဗ္ဗရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

၉-ကောမာရပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ (၂၉၉)

ပုရေ ဣဝန္တိ ဣဒံ သတ္တာ ပုဗ္ဗာရာမေ^၁ဝိဟရန္တော ကေဠိသီလေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တေ ကိရ ဘိက္ခု။ သတ္တရိ ဥပရိပါသာဒေ ဝိဟရန္တေ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဒိဋ္ဌသုတာဒီနိ ကထေန္တာ ကလဟဉ္စ ပရိဘာသဉ္စ ကရေန္တာ နိသိဒ္ဓိံသု။ သတ္တာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာမန္တေတွာ “ဧတေ ဘိက္ခု။ သံဝေဇေဟိ”တိ အာဟ။ ထေရော အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပါဒဂုံဋ္ဌကေန ပါသာဒထုပိကံ ပဟရိတွာ ယာဝ ဥဒကပရိယန္တာ ပါသာဒံ ကမ္ပေသိ။ တေ ဘိက္ခု။ မရဏဘယဘိတာ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ အဋ္ဌံသု။ တေသံ သော ကေဠိသီလဘာဝေါ ဘိက္ခု။သု ပါကဋ္ဌော ဇာတော။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဧကစ္စေ ဘိက္ခု။ ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကေဠိသီလာ ဟုတွာ ဝိစရန္တိ၊ ‘အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ’တိ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ န ကရေန္တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေတေ ကေဠိသီလကာယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ပြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသျှိ ဂါမကေ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “ကောမာရပုတ္တော”တိ၂ နံ သဉ္ဇာနိံသု။ သော အပရဘာဂေ နိက္ခမိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသိ။ အထညေ ကေဠိသီလာ တာပသာ ဟိမဝန္တပဒေသေ အဿမံ မာပေတွာ ဝသိံသု၊ ကသိဏပရိကမ္မမတ္တမ္ပိ နေသံ နတ္ထိ၊ အရညတော ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ခါဒိတွာ ဟသမာနာ နာနပ္ပကာရာယ ကေဠိယာ ဝိတိနာမေန္တိ။ တေသံ သန္တိကေ ဧကော မက္ကဋ္ဌော အတ္ထိ၊ သောဝိ

ကေဠိသီလကောဝ မုခဝိကာရာဒီနိ ကရောန္တော တာပသာနံ နာနာဝိဓံ
ကေဠိံ ဒဿေတိ။ တာပသာ တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ
မနုဿပထံ အဂမံသု။ တေသံ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တော တံ
ဌာနံ ဂန္တော ဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ မက္ကဋ္ဌော တေသံ ဝိယ တဿပိ ကေဠိံ ဒဿေသိ။

ဗောဓိသတ္တော အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ “သုသိက္ခိတပဗ္ဗဇိတာနံ သန္တိကေ
ဝသန္တေန နာမ အာစာရသမ္ပန္နေန ကာယာဒီဟိ သုသညတေန ဈာနေသု
ယုတ္တေန ဘဝိတုံ^၁ ဝဇ္ဇတိ”တိ တဿ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ
သီလဝါ အာစာရသမ္ပန္နော အဟောသိ၊ ဗောဓိသတ္တောပိ တတော အညတ္ထ
အဂမာသိ။ အထ တေ တာပသာ လောဏမ္ဘိလံ သေဝိတွာ တံ ဌာနံ အဂမံသု။
မက္ကဋ္ဌော ပုဗ္ဗေ ဝိယ တေသံ ကေဠိံ န ဒဿေသိ။ အထ နံ တာပသာ “ပုဗ္ဗေ
တွံ အာဝုသော အမှာကံ ပုရတော ကေဠိံ အကာသိ၊ ဣဒါနိ န ကရောသိ၊
ကိံကာရဏာ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဋ္ဌမံ ဂါထမာဟံသု—

၁၄၅။ “ပုရေ တုဝံ သီလဝတံ သကာသေ၊
ဩက္ကန္တိကံ ကိဋ္ဌသိ အဿမမ္ပိ။
ကရောဟ’ရေ မက္ကဋ္ဌိယာနိ မက္ကဋ္ဌ၊
န တံ မယံ သီလဝတံ ရမာမာ”တိ။

တတ္ထ သီလဝတံ သကာသေတိ ကေဠိသီလာနံ^၂ အမှာကံ သန္တိကေ။
ဩက္ကန္တိကန္တိ^၃ မိဂေါ ဝိယ ဩက္ကန္တိတွာ^၄ ကိဋ္ဌသိ။ ကရောဟ’ရေတိ ဧတ္ထ အရေတိ
အာလပနံ။ မက္ကဋ္ဌိယာနိတိ မုခမက္ကဋ္ဌိကကိဋ္ဌာသင်္ခါတာနိ မုခဝိကာရာနိ။ န တံ
မယံ သီလဝတံ ရမာမာတိ ယံ ပုဗ္ဗေ တဝ ကေဠိသီလံ ကေဠိဝတံ၊ တံ မယံ
ဧတရဟိ န ရမာမ၊ တွမ္ပိ နော န ရမာပေသိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏန္တိ။

တံ သုတွာ မက္ကဋ္ဌော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ—

၁၄၆။ “သုတာ ဟိ မယံ ပရမာ ဝိသုဒ္ဓိ၊
ကောမာရပုတ္တဿ ဗဟုဿုတဿ။
မာ ဒါနိ မံ မညိ တုဝံ ယထာ ပုရေ၊
ဈာနာနုယုတ္တော ဝိဟရာမိ အာဝုသော”တိ။

၁-ကာယာဒီဟိ သုသံဝုတေန သာဒရေန သုသံယတေန ဘဝိတုံ (က)
၃-ဩက္ကန္တိကန္တိ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

၂-ကေဠိသီလဝတာနံ (က)
၄-ဩက္ကန္တိတွာ (သိ၊ သျာ၊ ဣ)

တတ္ထ မယှန္တိ ကရဏတ္ထေ သမ္ပဒါနံ။ ဝိသုဒ္ဓိတိ ဈာနဝိသုဒ္ဓိ။ ဗဟုဿုတဿာတိ ဗဟူနံ ကသိဏပရိကမ္မာနံ အဋ္ဌန္တု သမာပတ္တိနံ သုတတ္တာ စေဝ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ စ ဗဟုဿုတဿ။ တုဝန္တိ တေသု ဧကံ တာပသံ အာလပန္နော ဣဒါနိ မာ မံ တံ ပုရေ ဝိယ သဉ္ဇာနိ၊ နာဟံ ပုရိမသဒိသော၊ အာစရိယော မေ လဒ္ဓေါတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတ္တာ တာပဿာ တတိယံ ဂါထမာဟံသု—

၁၄၇။ “သစေဝိ သေလသ္မိ ဝပေယျ ဗီဇံ၊
ဒေဝေါ စ ဝဿေ န ဟိ တံ ဝိရုဋ္ဌေ။
သုတာ ဟိ တေ သာ ပရမာ ဝိသုဒ္ဓိ၊
အာရာ တုဝံ မက္ကဋ္ဌ ဈာနဘူမိယာ”တိ။

တဿတ္ထော—သစေဝိ ပါသာဏဝိဋ္ဌေ ပဉ္စဝိမံ ဗီဇံ ဝပေယျ၊ ဒေဝေါ စ သမ္မာ ဝဿေယျ၊ အခေတ္တတာယ တံ န ဝိရုဋ္ဌေယျ၊ ဧဝမေဝ တယာ ပရမာ ဈာနဝိသုဒ္ဓိ သုတာ၊ တံ ပန တိရစ္ဆာနယောနိကတ္တာ အာရာ ဈာနဘူမိယာ ဒူရေ ဌိတော၊ န သက္ကာ တယာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတုန္တိ မက္ကဋ္ဌံ ဂရဟိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ကေဠိသီလာ တာပဿာ ဣမေ ဘိက္ခု။ အဟေသုံ၊ ကောမာရပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကောမာရပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

၁၀-ဝကဇာတကဝဏ္ဏနာ (၃၀၀)

ပရပါဏရောဓာ ဇီဝန္တောတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏ-သန္တတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဝိနယေ^၂ ဝိတ္တာရတော အာဂတမေဝ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—အာယသ္မာ ဥပသေနော ဒုဝဿိကော ကေဝဿိကေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန သဒ္ဓိံ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သတ္တာရာ ဂရဟိတော ဝဋ္ဋိတွာ ပက္ကန္တော ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တော အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏယုတ္တော တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒါယ ပရိသမ္ပိ တေရသဓုတင်္ဂဓရံ ကတွာ ဘဂဝတိ တေမာသံ ပဋိသလ္လိနေ သပရိသော

သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိသံ နိဿာယ ပဌမံ ဂရဟံ လဘိတွာ အဓမ္မိကာယ ကတိကာယ အနုနဝတ္တနေ ဒုတိယံ သာရကာရံ လဘိတွာ “ဣတော ပဌာယ ဓုတင်္ဂဓရာ ဘိက္ခူ ယထာသုခံ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ ပဿန္တူ”တိ သတ္တာရာ ကတာနုဂ္ဂဟော နိက္ခမိတွာ ဘိက္ခူနံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တတော ပဘုတိ ဘိက္ခူ ဓုတင်္ဂဓရာ ဟုတွာ သတ္တာရံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတွာ သတ္ထရိ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဠိတေ တတ္ထ တတ္ထ ပံသုကူလာနိ ဆဇ္ဇေတွာ အတ္တနော ပတ္တစီဝရာနေဝံ ဂဏှိံသု။ သတ္တာ သမ္ပဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သေနာသန- စာရိကံ စရန္တော တတ္ထ တတ္ထ ပတိတာနိ ပံသုကူလာနိ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ နာမ ဘိက္ခူနံ ဓုတင်္ဂသမာဒါနံ န စိရဋ္ဌိတိကံ ဝကဿ ဥပေါသထကမ္ပသဒိသံ အဟောသီ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သက္ကော ဒေဝရာဇာ အဟောသိ။ အထေကော ဝကော ဂင်္ဂါတိရေ ပါသာဏ- ပိဋ္ဌေ ဝသတိ။ အထ ဂင်္ဂါယ မဟောဒကံ အာဂန္တာ တံ ပါသာဏံ ပရိက္ခိပိ။ ဝကော အဘိရုဟိတွာ ပါသာဏပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိ။ နေဝဿ ဂေါစရော အတ္ထိ။ န ဂေါစရာယ ဂမနမဂ္ဂေါ၊ ဥဒကမ္ပိ ဝဗုတေဝ။ သော စိန္တေသိ “မယံ နေဝ ဂေါစရော အတ္ထိ၊ န ဂေါစရာယ ဂမနမဂ္ဂေါ၊ နိက္ကမ္ပဿ ပန နိပဇ္ဇနတော ဥပေါသထကမ္ပံ ဝရ”န္တိ မနသာဝ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သီလာနိ သမာဒိယိတွာ နိပဇ္ဇိ။ တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာဝဇ္ဇမာနော တဿ တံ ဒုဗ္ဗလသမာဒါနံ ဥတွာ “ဧတံ ဝကံ ဝိဟေဋ္ဌဿာမီ”တိ ဣန္ဒကရူပေန အာဂန္တာ တဿ အဝိဒူရေ ဌတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ ဝကော တံ ဒိသ္မာ “အညသ္မိံ ဒိဝသေ ဥပေါသထ- ကမ္ပံ ဇာနိဿာမီ”တိ ဥဌာယ တံ ဂဏှိတုံ ပက္ခန္တိ။ ဧဋ္ဌကောပိ ဣတော စိတော စ ပက္ခန္တိတွာ အတ္တာနံ ဂဟေတုံ နာဒါသိ။ ဝကော တံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော နိဝတ္တိတွာ အာဂမ္ပ “ဥပေါသထကမ္ပံ တာဝ မေ န ဘိဇ္ဇတိ”တိ တတ္ထေဝ ပုန နိပဇ္ဇိ။ သက္ကော သက္ကတ္တဘာဝေနေဝ အာကာသေ ဌတွာ “တာဒိသဿ ဒုဗ္ဗလဇ္ဈာသယဿ ကိံ ဥပေါသထကမ္ပေန၊ တံ မမ သက္ကဘာဝံ အဇာနန္တော ဧဋ္ဌကမံသံ ခါဒိတုကာမော အဟောသီ”တိ တံ ဝိဟေဋ္ဌတွာ ဂရဟိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။

၁၄၈။ “ပရပါဏရောဓာ ဇီဝန္တော၊ မံသလောဟိတဘောဇနော။
ဝကော ဝတံ သမာဒါယ၊ ဥပပဇ္ဇိ ဥပေါသထံ။

၁၄၉။ တဿ သက္ကော ဝဘ'ညာယ၊ အဇရူပေန'ပါဂမိ။
ဝိတတပေါ အဇ္ဈပ္ပတ္တော၊ ဘဉ္ဇိ လောဟိတပေါ တပံ။

၁၅၀။ ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စေ၊ သမာဒါနမှိ ဒုဗ္ဗလာ။
လဟုံ ကရေန္တိ အတ္တာနံ၊ ဝကောဝ အဇကောရဏာ"တိ—
တိဿောပိ အဘိသမ္ပုဒ္ဓဂါထာဝ။

တတ္ထ ဥပပဇ္ဇိ ဥပေါသထန္တိ ဥပေါသထဝါသံ ဥပဂတော။ ဝဘ'ညာယာတိ
တဿ ဒုဗ္ဗလဝတံ အညာယ။ ဝိတတပေါ အဇ္ဈပ္ပတ္တောတိ ဝိဂတတပေါ ဟုတ္တာ
ဥပဂတော၊ တံ ခါဒိတုံ ပက္ခန္တိတိ အတ္တော။ လောဟိတပေါတိ လောဟိတပါယီ။
တပန္တိ တံ အတ္တနော သမာဒါနတပံ ဘိန္တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ
သက္ကော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဝကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ကုမ္ဘဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တသုဒ္ဓါနံ

ဝရကုမ္ဘ သုပတ္တ သိရိဝ္ဗယနော၊
သုစိသမ္ပတ မိန္ဒုသရော စုသဘော။
သရိတံပတိ စဏှိ ဇရာကပိနာ၊
အထ မက္ကဋ္ဌိယာ ဝကကေန ဒသာတိ။

အထ ဝဂ္ဂုဒ္ဓါနံ

သင်္ကပ္ပေါ ပဒုမော စေဝ၊ ဥဒပါနေန တတိယံ။
အဗ္ဘန္တရံ ဃဋ္ဌဘေဒံ၊ တိကနိပါတမှိ'လင်္ကတန္တိ။

တိကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(ဒုတိယော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော)

ဇာတကဋကထာယ ဒုတိယဘာဂ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော
[အ]		[အ]	
အကဏ္ဍနေတ္တော	၂၂၁	အဇ္ဈာဘဝံ	၃၂၃
အကပ္ပယိ	၃၁	အဇ္ဈုပါဂမိ	၈၃
အကရံ	၃၉၂	အဇ္ဈောဟိတံ	၇
အကရ	၂၁၁	အဇ္ဇနဝဏ္ဏေန	၃၃၃
အကာစော	၃၇၆	အညတရေန	၃၉၄
အကာလေ	၁၁၃၊ ၁၉၁	အညထာ	၉၉
အကာသိ	၁၅၂	အညာယ	၄၀၈
အကောဝိဒါ	၁၆၄	အဋ္ဌိတော	၂၄၆
အက္ခဏဝေဓိ	၈၂၊ ၈၃	အဋ္ဌိတံ	၂၂၆
အက္ခိဝ	၃၂၃	အဋ္ဌိတ္တစော	၃၁၀
အဂါရကံ	၆၃	အဏ္ဍဇေန	၄၈
အဂါဟယိ	၂၀	အတိခါတေန	၂၇၀
အဂ္ဂပိဏ္ဍံ	၂၈၆	အတိစ္စ	၃၇၁
အဂ္ဂရသံ	၈၈	အတိတ္တောတိ	၃၉၉
အင်္ဂိတကဏ္ဍကော	၁၇၀	အတိမညိတ္တော	၂၆
အစရိ	၃၂၅	အတိယာစကောသိ	၂၆၀
အစာရိ	၁၄၉	အတိယာစနာယ	၂၆၀
အစ္စုတော	၃၉၆	အတိရောစတိ	၁၃၉
အတ္ထိန္ဒ	၇၁	အတိလောဘာမဒေန	၂၁၁
အဇညံ	၃၉၄	အတိလောဘေန	၂၁၁
အဇ္ဇ	၁၉၉၊ ၃၆၅	အတ္တဒတ္တံ	၉၂
အဇ္ဈဂမာ	၂၆၀	အတ္တပရိစ္စာဂီ	၃၅၈
အဇ္ဈပ္ပတ္တော	၅၄၊ ၄၀၈	အတ္တပ္ပသံသကော	၁၃၉
အဇ္ဈဘဝံ	၃၀၄	အတ္တမနော	၁၆၄
အဇ္ဈဘဝိ	၇၃	အတ္တသမံ	၃၂၃
အဇ္ဈဝါဟရိ	၂၆၇	အတ္တံ	၅၄၊ ၁၉၁၊ ၃၄၆

ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[အ]	ပိဋကော်
အတ္တာ		၂၈၉	အနိကုဗ္ဗတော		၂၁၃
အတ္ထိ		၁၂၆	အနိက္ကသာဝေါ		၁၈၂
အတ္ထိကော		၂၂၅	အနိလေန		၂၀၁
အတ္ထု		၃၉၇	အနိဟမာနဿ		၂၁၃
အတ္ထေ		၂၁၇	အန		၁၄၄
အတ္ထော	၁၂၆၊ ၂၀၆		အနကမ္ပတိ		၅၆
အတြိန္ဒ		၂၁၁	အနကရံ		၁၃၇
အထော မေ		၂၂၆	အနကာမယ ကာမေန		၁၄၄
အဒယိ		၃၉	အနကုဗ္ဗဿ		၁၈၈
အဒဿနံ		၂၆၀	အနညာတော		၃၁၉
အဒုဠိတ္တော		၁၅၈	အနတာဠယိ		၂၅၅
အဒ္ဓါနံ		၂၆၇	အနဒ္ဓတော		၃၁၇
အဓမ္မစရဏေန		၃၈၀	အနပါပုဏာတိ		၅၉
အဓမ္မေန		၇၆၊ ၃၈၁	အနပါလေတိ		၃၈၉
အဓိကံ		၃၈၂	အနပုဗ္ဗေန		၂၁
အဓိဂစ္ဆတိ		၃၅၇	အနဗန္ဓမာနော		၂၀၈
အဓိဋ္ဌဟ		၃၄၆	အနမတံ		၃၈၇
အဓိမုတ္တိတာ		၃၉၅	အနဝိမိယျတိ		၈၉
အဓော		၅၆	အနဝုတ္တောပိ		၃၈
အနဂါရော		၃၈၀	အနသာသနီ		၃၈၀
အနညာယ	၆၇၊ ၂၁၄		အနဿရံ		၄၃
အနဒီ		၁၁၅	အနဿုကော		၂၁၃
အနန္တဂေါစရာ		၂၃၆	အနေကတ္ထပဒဿိတံ		၂၁၇
အနန္တပါယိ		၃၉၉	အန္တရံ ကတွာ		၁၅၈
အနန္တပါရံ		၂၀၁	အန္တော		၃၉၈
အနရိယံ		၂၅၆	အန္တဘစ္စာ		၃၃၄
အနရိယော		၂၀၅	အပ		၁၁၅
အနလာ		၂၉၅	အပက္ကမထ		၃၇၆
အနာမတံ		၅၀	အပစာယမာနော		၁၃
အနာမာသာနိ		၃၂၅	အပစိတိ°		၃၈၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အပရာဓော	၁၉၀	အပ္ပန္နရံ	၃၅၅
အပရာနိ စ ဝိသတိ°	၁၅	အပ္ပန္နရော	၃၅၄
အပရိနာယကော	၂၀၆	အပ္ပိဒါ	၁၄၉၊ ၃၉၀
အပရိမိတံ	၂၀၁	အပ္ပုတံ	၃၆၇
အပဿတံ	၁၆၉	အဘစ္စာ	၃၃၄
အပဿတော	၃၉၅	အဘယာ	၄၈
အပဿိတော	၆၃	အဘိဇ္ဇမာနေ	၂၉၈
အပါနယိ	၁၄၁	အဘိဓာဝထ	၁၉၉
အပါပါယိ	၁၁၅	အဘိနာဒယိ	၈
အဝိ	၂၆၊ ၂၉၂	အဘိနာဒေတိ	၆၁
အဝိဇိယတိ	၁၄၄	အဘိဘုယျ	၃၆၅
အပေတစိတ္တေန	၁၈၈	အဘိဘူတော	၃၁၀
အပေတိ	၃၁	အဘိသန္ဓာယ	၃၄၆
အပေတော	၁၈၂	အဘုတွာ	၅၂
အပေယျော	၄၀၀	အဘူမိ°	၃၅
အပ္ပဋိက္ခိပ္ပါ	၃၃၄	အမတ္တညူ	၂၆၈
အပ္ပဋိသန္ဓိကော	၂၁၁	အမနုဿပဝိဋ္ဌဿ	၁၉၇
အပ္ပတ္တကာလေ	၁၂၄	အမိတ္တံ	၁၂၀
အပ္ပ'နာယတနေသု	၃၇၁	အမိတ္တေ	၁၉၂
အပ္ပပညံ	၁၅၂	အမောစယိ°	၃၆၁
အပ္ပမတ္တော	၁၅၂	အမ္ဘော	၁၄၉
အပ္ပမာဏံ	၅၆၊ ၁၃၄	အယံ	၁၃၉
အပ္ပမာဏေန	၅၆	အယံ ဖလံ	၁၀၂
အပ္ပမာဏော	၁၃၄	အယသံ	၂၇၀
အပ္ပသန္ဓေ	၉၂	အယောနိသော စိတ္တံ	၂၅၂
အပ္ပသာဒါ	၂၈၄	အရဟသိ	၂၀၇၊ ၃၂၁
အပ္ပသ္မိ	၁၂၄	အရိယဓမ္မံ	၁၆၉
အပ္ပေါဿုက္ကော	၃၇၇	အရိယာ သေဝန္တိ	၅၀
အပ္ပလီ	၈	အရိယော	၃၈၊ ၂၅၆
အဗ္ဗဟ	၈၆	အရေ	၄၀၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]		[အ]	
အလံ	၁၄၆	အဿကရာဇေန	၁၄၄
အလင်္ကတံ	၃၃၄	အဿဝေ	၂၅၂
အလတ္ထံ	၃၀၄	အဿာသိကော	၂၇၂
အလိကဝါဒိနံ	၄	အဿု	၃၈၃
အလိနစိတ္တံ	၂၀	အဟာသိ	၁၆၈
အဝင်္ကရိယ	၆၈	အဟိံသာ	၅၀
အဝဇီ	၁၆၂	အဟု	၃၀၂
အဝသိဿတိ	၅၆	အဟုဝါ	၃၁၂
အဝဿယိ	၇၃	အဟောသိ	၁၆၄
အဝါဟယိ	၃၂၀		
အဝှယန္တိ	၁၅၉	[အာ]	
အသင်္ကမာနာ	၃၄၄	အာကာရာ	၁၂၀
အသင်္ဂမော	၆၅	အာဂစ္ဆ	၃၂၈
အသညတာနံ	၁၁၂	အာဂတော	၁၇၄၊ ၁၅၉
အသညတော	၂၄၀	အာဂမာ	၁၃၄
အသတာ အသံ	၂၉	အာဂမ္မ	၂၆၄
အသတိယေဝ	၁၆၀	အာစရိယ	၂၃၁
အသဒိသော	၈၂	အာစာမကုဏ္ဍကံ	၂၆၄
အသန္တုဋ္ဌိ	၂၀	အာဇညာ	၃၅
အသန္တုဋ္ဌာ	၂၇၀	အာဇီဝိကာ	၃၄၄
အသန္တော	၇၈	အာတပေ	၃၉၄
အသမေက္ခိတကမ္မန္တံ	၇	အာတုရံ	၃၉၅
အသာတသန္တဝါသေန	၉၆	အာတုရန္တာနိ	၃၇၇
အသာဓုမ္မိ အသာဓုနာ	၄	အာဒါယ	၃၈၀
အသာရကေသု	၁၄၉	အာဒိကေနေဝ	၃၀၇
အသိ	၄၀၁	အာဒိစ္စံ	၆၆
အသိတော	၂၂၆	အာဒိယ	၂၀၅
အဿာက	၁၂၆၊ ၁၃၉	အာဒိယန္တိ	၅၉
အဿိ	၁၅၄၊ ၃၂၅	အာပဇ္ဇသိ	၃၂၈
အဿ	၄၀၀	အာပါဒိ	၈၂၆၇

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[အ]		[ဣ-ဤ]	
အာပါသု	၂၀၇	ဣတော ဂတိ	၇၀
အာဘတံ	၂၅၂	ဣတ္တိနံ	၃၀၇
အာမသိ°	၃၂၅	ဣဒံ	၃၅၅
အာယတစက္ခုနေတ္ထော	၃၀၉	ဣဒံ	၂၇၂
အာယန္တိ	၂၀၉	ဣဓ	၁၃၂၅၉
အာရကာ	၂၉၅	ဣဓာနပတ္ထော	၂၀၇
အာရညိကဿ	၃၂၀	ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တံ	၃၀
အာရဒ္ဓဝီရိယော	၂၁	ဣမံ သော ပရိတ္တံ	၃၁
အာလယံ	၃၀၄	ဣမဿ	၂၀၆
အာဝဇ္ဇနီ	၂၉၀	ဣမိဿာ	၁၁၀
အာဝိလေ	၉၂	ဣသိနော	၃၂၀
အာဝေဓဉ္စ	၂၅၂	ဤသကာယတဂီဝေါ	၁၃၉
အာသဇ္ဇ	၀၆		
အာသဇ္ဇသိ	၂၀၂	[ဥ]	
အာသဇ္ဇာပိ	၄၆	ဥက္ကံသယန္တိ	၃၅၀
အာသိ	၃၀၄	ဥစ္စေ	၉၇
အာသီဝိသံ	၂၁၉	ဥဇ္ဈာတုံ	၃၂၁
အာဟရိဿတိ	၃၅၅	ဥဏ္ဏနာဘိ	၁၃၅
အာဟု	၁၅၉	ဥတ္တမင်္ဂ°	၁၄၉
		ဥတ္တသာမ	၃၄၄
[ဣ]		ဥဒကထလစရဿ	၁၃၇
ဣဃံ	၂၁၇	ဥဒတာရိ°	၂၀၇
ဣန္ဒိ	၁၃	ဥဒဗ္ဗဟေ	၂၀၄
ဣန္ဒတိ	၃၀၇	ဥဒုဗ္ဗရော	၁၄၆
ဣန္ဒာ	၂၃၆	ဥဒေတိ	၃၀
ဣန္ဒေ	၃၀၆	ဥဒ္ဓိဿံ	၃၃၄
ဣတရာ	၃၁၂	ဥဒ္ဓိ	၅၆၂၃၀၂
ဣတိ	၂၀၄	ဥဒ္ဓိတဘတ္ထောဝ	၃၂၅
ဣတိ နံ	၂၅၆	ဥန္ဒဒန္တိ	၂၅
ဣတော	၃၉၀	ဥပကပ္ပတိ	၂၁၉

ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်	ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်
[ဥ]		[ဇ]	
ဥပကူထိတော	၁၂၂	ကေပုဟာရေန	၁၄၉
ဥပစွဂါ	၅၂	ကေရာဇာ	၃၀
ဥပတပေတိ	၁၆၃	ကေဿ	၂၀၇
ဥပတိဋ္ဌတိ	၆၆	ကေ	၁၉၇
ဥပဓာဝထ	၁၉၉	ကော	၉၉၊ ၁၉၀
ဥပပဇ္ဇိ	၄၀၀	ကော တတ္ထ	၁၇၀
ဥပလိပ္ပတိ	၂၄၀	ဧတံ	၁၂၉၊ ၂၆၄
ဥပသင်္ကမိ	၃၂၅	ဧတမ္ပိ	၁၆၂
ဥပသမသံယမေ	၂၄၆	ဧတဿ	၂၀၇
ဥပသေဝတိ	၃၆၁	ဧတာဒိသော	၄
ဥပါဂမိ	၅၄	ဧဒိသံ ဘတ္တံ	၂၄၀
ဥပေတော	၁၀၂	ဧဝံ ဓမ္မံ	၂၇၁
ဥပေါသထံ	၄၀၀	ဧဝံ ဓမ္မာ	၁၅၂
ဥပ္ပန္နံ	၄၀	••	၃၇၁
ဥပ္ပရိ	၁၅၃	ဧဝမေဝ	၃၅၊ ၃၉၀
ဥပ္ပလံ	၂၁၆	ဧသနာ	၃၀၁
ဥပ္ပလသန္တာဟော	၄၀၁	ဧသာ တေ	၃၀၀
ဥဘောပိ	၂၉၂	ဧသာ ရတ္တိံ	၁၆၉
ဥမှယတေ	၁၂၀	ဧသိကာနိ	၀၆
ဥယျာဟိ	၄		
ဥသုကာရာကတေန	၂၅၂	[ဩ]	
ဥသုကာ	၃၄၄၊ ၃၇၁	ဩက္ကန္တသုက္ကဿ	၁၉၇
ဥဟန္တံ	၆၇	ဩက္ကန္တိကံ	၄၀၅
ဥဇ္ဇာရံ	၃၀၄	ဩတိဏ္ဍော	၁၅၄
		ဩပတန္တော	၂၀၉
		ဩမဒ္ဒ	၀၆
[ဇ]		ဩရံ	၃၂၀
ကေကံ	၁၉၁	ဩရုယ	၉၇
ကေစာရိနံ	၂၀၂	ဩဟဒါမသေ	၃၂၁
ကေစိန္တိတော	၂၀၆	ဩဟာရိနံ	၁၂၉
ကေပဒံ	၂၁၇		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[က]		[က]	
ကံ	၃၂၅	ကလျာဏဓမ္မော	၅၉
ကံသော	၃၆၁	ကသ္မာ	၁၆၇
ကစ္ဆပံ	၁၆၂	ကဿပ	၃၂၆
ကဉ္စိ	၈၃	ကဟာဝဏ္ဏဝဿေန	၂၈၄
ကညာ	၃၈၆	ကဋ္ဌာယမုဋ္ဌိ°	၆၈
ကဋ္ဌင်္ဂရက္ခေသု	၁၄၉	ကဋ္ဌာယေနော	၆၉
ကဋ္ဌသ္မိ°	၁၆၂	ကာကနိဋ္ဌသ္မိ°	၃၂၉
ကဏ္ဍဉ္စ	၃၆၁	ကာ တိကိစ္ဆာ	၁၉၇
ကဏ္ဍဝါ	၂၃၈	ကာပုရိသေန	၃၇
ကဏ္ဍာယတမုတ္တေန	၂၅၂	ကာမံ	၂၅၊ ၂၀၈
ကဏ္ဍာဟိဒဋ္ဌဿ	၁၉၇	ကာမနီတံ	၁၉၇
ကတံ	၃၈၃	ကာမနီတဿ	၁၉၇
ကတာ	၁၃၅	ကာမဘောဂေ	၅၉
ကတွာ	၂၈၇	ကာမာ	၂၈၄
ကထံ	၇၁၊ ၃၂၀	ကာမေ	၁၆၃
ကဒရေ	၁၂၄	ကာမေသု	၂၈၄
ကန္တတိ	၄၈	ကာမော	၂၁၁
ကန္တု	၁၂၆	ကာယသ္မိ	၁၃၁
ကပဏံ	၃၁၀	ကာလံ	၅၂
ကပဏော	၁၇၄	ကာလဃသော	၂၃၈
ကပိ	၃၂၅	ကာလိင်္ဂသ္မိ°	၃၃၃
ကပိတ္တနာ	၄၀၃	ကာလေ	၁၁၃
ကမဏ္ဍလု	၆၇	ကာလော	၅၂၊ ၂၃၇
ကမ္မံ	၅၆	ကာသာဝံ	၁၈၂
ကယိရာ	၃၇၊ ၁၈၈	ကာသိကဉ္စ	၄၀၁
ကရိဿတိ	၄၀၁	ကာဟတိ	၄၀၁
ကရေယျ	၁၈၈၊ ၃၂၃	ကာဟန္တိ	၁၁၈
ကရောန္တာနံ	၁၁၂	ကိ° ကိစ္စံ	၃၇၆
ကရောမသေ	၂၃၆	ကိ° ဟေဋ္ဌာ	၁၅၃
ကလျာဏံ	၃၈၇	ကိစ္စံ	၁၈၈

ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[က]	ပိဋကော်
ကိစ္စေန		၂၀၇	ကုဋကုဋာ		၁၆၈
ကိစ္ဆဂတဿ		၂၀၇	ကေကကေ		၁၉၆
ကိစ္ဆာကတံ		၃၂၀	ကေဝလံ		၆၈၊ ၂၄၆
ကိဉ္ဇ		၁၅၃	ကေဝလာ		၁၃၄
ကိဉ္ဇိ		၂၈၆	ကော ဃရံ		၂၁၃
ကိဏေယျံ		၃၈၃	ကောစိ		၁၉၇
ကိန္နိ		၁၉၀	ကောဉ္ဇာ		၁၆၀
ကိမတ္ထံ		၃၄၄	ကောဋ္ဌံ		၁၅၄
ကိမေဝ		၃၁၂	ကောဏ္ဍညံ		၃၂၆
ကိရ		၃၈၇	ကောဓံ		၄၀၁
ကိရိက်ရောသိ		၆၅	ကော နာ'ယံ		၃၉၉
ကိသံ		၁၂၄	ကောမာရိ		၁၆၄
ကိဋ္ဌော		၁၄၄	ကောဝိဒေါ		၃၅၁
ကိတော		၁၇၀	ကောသလံ		၂၀
ကုဉ္ဇရ		၈၆	ကောသိယံ		၁၉၁
ကုဋံ		၃၈၉	ကောသိယော		၁၉၂
ကုဏပါဒဉ္စ		၃၉၇	ကွစိ		၁၆၃
ကုဏ္ဍကံ		၂၆၄		[ခ]	
ကုဗ္ဗတံ		၇၈	ခဂ္ဂေ		၃၀၄
ကုဗ္ဗန္တံ		၂၅၆	ခဇ္ဇထညေဝ		၇၁
ကုဗ္ဗမာနော		၃၀၄	ခဒိရံ		၁၄၉
ကုဗ္ဗေထ		၁၀၂	ခမဿု		၁၁၅
ကုမာရံ		၁၆၇	ခရဆိုန္ဒဝ		၂၁၁
ကုမ္ဘိ		၃၉၀	ခရဝါစာ		၃၁၆
ကုမ္ဘိ		၃၉၂	ခါဒန္တိ		၂၁၉
ကုရုယော		၁၉၆	ခါဒရေ		၂၀၄
ကုသလံ ဓမ္မံ		၂၁	ခိပတိ		၃
ကုသလော		၁၄၈	ခိပ္ပံ ပဝိသ		၈၆
ကုဇတိ		၃၉၆	ခိဏဖလံ		၁၈၈
ကုဋံ		၁၆၇	ခုဇ္ဇေန		၂၀၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၇

ပဒါနုက္ကမော

[ဝ]

ပိဋကော

ပဒါနုက္ကမော

[ဆ]

ပိဋကော

ဂစ္ဆေယျ
ဂဇဂ္ဂမေသေဟိ
ဂဇမိဝ
ဂဇော
ဂဇ္ဇတော
ဂတံ
ဂန္ဓဗ္ဗာ
ဂမိဿန္တိ
ဂရုဋ္ဌော
ဂဝံ သတံ
ဂဝေသတိ
ဂဝေသသိ
ဂဟပတယော
ဂဟိတာ
ဂဟိတေ
ဂါမပတိ
ဂါမဓမ္မဿ
ဂါရယော
ဂိရံ
ဂိရိကန္ဓရံ
ဂုဏာ
ဂုတ္တာ
ဂုယံ
ဂေါစရဌာယိနံ

၃၂၅
၁၉၉
၂၀၂
၃၈
၁၉၉
၁၆၂
၃၀၂
၁၁၈
၁၄၉
၃၈၆
၆၈
၁၅၄
၁၇၀
၁၆၄
၃၀၄
၁၂၄
၁၆၄
၃၁၃
၁၂၂
၃၄၄
၁၈၉
၃၀
၁၅၉
၅၄

[ဆ]

သမ္မာဘိတတ္တာ
သရံ
သရကံ
သရာ

၂၀၄
၂၂၆
၂၄၅
၂၁၃

သရာနံ
သသတိ
သောရေ
သောသော

၂၇၁
၂၃၈
၂၈၇
၁၉၉

[ဝ]

စက္ခုမာ
စက္ခုနိ
စဇန္တံ
စဇေ
စဏ္ဍိ
စဏ္ဍော
စတုပ္ပဒေါယံ
စတုမဋ္ဌဿ
စတ္တံ
စမ္မ
စရိ
စရိဿတိ
စဝတိ
စဝိတော
စာဂဿ
စိတ္တဝတော
စိရံ
စိရံ ခေါ
စိရပ္ပဝုတ္တာ
စိရရတ္တတပဿိနော
စိရရတ္တာယ
စောဒေသိ
စောရီ

၃၀
၁၂၀
၁၈၈
၁၈၈
၄၀၁
၃၂၈
၁၃၉
၉၈
၃၀၄
၂၀
၃၆၅
၂၃၆
၁၁၃
၁၇၉
၁၀၂
၂၇၂
၃၈၂၃၆
၄၀၁
၃၄၄
၃၂၀
၃၀၇
၁၂၄
၃၂၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဆ]		[ဇ]	
ဆန္ဒသာ	၂၉၅	ဇာနန္ဒော	၂၆၄
ဆန္ဒာဂမနံ	၁၅၈	ဇာနာမိ	၅၂
ဆတ္တိတတ္ထံ	၃၀၄	ဇာယတေ	၂၁၆
ဆဝံ	၁၁၀	ဇာလိနော	၁၆၃
ဆ သဟဿာနိ	၃၀၂	ဇိဂိဿေ	၂၆၀
ဆိဒ္ဓံ	၂၁၃	ဇိနိဿု	၃၆၇
ဆိဇ္ဇံ	၃၂၃	ဇိဝံ	၁၅
ဆေတွာ	၂၄၀	ဇိဝဂ္ဂါဟံ	၂၀
ဆေတွာန	၁၂၉	ဇိဝလောကေ	၂၈၇
		ဇိဝိကာ	၃၈၀
[ဇ]		ဇိဝိတံ	၃၀၄
ဇညရူပံ	၃၉၅	ဇိဝိတရူပေါသိ	၁၇၄
ဇညသင်္ခါတံ	၃၉၄	ဇိဝိတေ	၁၂၄၊ ၂၅၅
ဇညာ	၃၈	ဇုတိန္ဒရာ	၃၁၉
ဇနသန္ဓေန	၂၇၂	ဇေတိ	၃
ဇနိတ္ထံ	၇၃	ဇေဿသိ	၂၃၁
ဇနိန္ဒ	၆၈၊ ၈၈	ဇောတေတိ	၁၉၁
ဇနေ	၃၄၄		
ဇနော	၂၂၇	[ဈ-ဋ-ဌ]	
ဇမ္ဗု	၆၆၊ ၁၁၀	ဈာယတိ	၁၇၄၊ ၂၁၄
ဇမ္ဗော	၁၀၀၊ ၂၄၆	ဈာယသိ	၃၆၅
ဇရဂ္ဂဝံ	၁၂၄	ဋာနံ	၃၅၇
ဇလဓရဿ	၁၉၉	ဋာနာ	၁၁၃
ဇလာဗုဇ်	၄၈	ဋာနေသု	၂၄၃
ဇာတံ	၁၅၉	ဋေမာန	၄၀၁
ဇာတဝေဒေါ	၂၉၅		
ဇာတသာရံ	၁၄၉	[ဏ]	
ဇာတာ	၁၁၅	တံ	၁၀၀
ဇာတိယာ	၂၆၄	တံ တံ	၃၀၊ ၁၂၄
ဇာနံ	၂၆၄	တံ တတြ	၅၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[တ]	
တံ ယာစေ	၂၆၀
တံ သရဏံ	၂၃၁
တဏှက္ခယရတော	၂၀၄
တတုတ္တရိ	၁၉၆
တတော	၂၆၇
တတ္ထ	၂၂၅
တတ္ထ သုတေန	၂၀၅
တတ္ထေဝ	၂၆၇
တဒ္ဓပ္ပိကာ	၁၄၆
တနုဇော	၉၀
တပံ	၄၀၈
တပတိ	၁၆၃၊ ၄၀၁
တပ္ပတိ	၃၉၀
တပ္ပေတု	၄၀၁
တမေဝ	၂၀၅
တမ္ဘာက	၂၀၄
တယာ	၃၈၃
တယော ဂိရိ	၁၉၆
တလသာ	၂၀၄
တဿ	၁၉၀
တဿေဝ	၂၀၄
တဒိသံ	၃၂၈
တဒိသော	၂၇၂
တယတိ	၁၅၂
တလမူလံ	၆၃
တာဝ	၂၆၇
တာဝတာ	၁၁၃
တသေသိမံ	၂၆၀
တိကိစ္ဆ	၁၉၇
တိက္ခတ္တု	၂၅၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော
[တ]	
တိဏပရိဿာသံ	၂၆၄
တိတိက္ခသိ	၃၄၆
တိတ္ထိ	၂၈၄
တိန္ဒုကံ	၇၁
တိရိယံ	၅၆၊ ၃၀၂
တုမုလော	၁၉၉
တုရိတာဘိနိပါတိနံ	၇
တုလျတာ	၁၃၁
တုဝံ	၄၀၆
တေ	၂၇၀
တေ ဣမေ	၃၄၄
တေ စ မံ	၃၁
တေဇသာ	၂၇၀
တေဇသီ	၂၇၀
တေ တေ	၄၄
တေဒဏ္ဍိကော	၂၈၆
တေဒါနိ	၃၄၄
တေန	၅၄၊ ၉၆
တေန ဂစ္ဆ	၂၀၈
တေသံ	၁၂၆
တေသာဟံ	၃၉၂
တောရဏံ	၈၆
တောရဏာနိ	၈၆
တွမေဝ	၂၁၁
[ဇ]	
ထရုဂ္ဂဟာဝနုဒဠ္ဗဟာရိဘိ	၁၉၉
ထိယော	၃၇၂
[ဒ]	
ဒက္ခိဏံ	၃၈၃
ဒက္ခေယျံ	၂၁၇

ပဒါနုက္ကမော	[ခ]	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	[ခ]	ပိဋကော်
ဒဏ္ဍေန		၂၅၆	ဒုဒ္ဓိ		၇၈
ဒဏ္ဍော		၃၇၂	ဒုပ္ပမုဉ်		၁၂၉
ဒဒ္ဓရံ		၈၁၆၁	ဒုပ္ပသယော		၂၀၁
ဒမသစ္စေန		၁၈၂	ဒုပ္ပသဟံ		၂၀၁
ဒမော		၅၀	ဒုပ္ပသဟော		၂၀၁
ဒရိယာ		၃၇၆	ဒုပ္ပရာ		၂၉၅
ဒဟတိ		၁၆၃	ဒုပ္ပိနော		၃၄၆
ဒဉ္ဇံ		၁၂၉	ဒုမံ		၁၈၈
ဒဉ္ဇံ ဒဉ္ဇဿ		၃	ဒုမပက္ကာနိ		၄၀၃
ဒါဠဗလေသု		၃၆၇	ဒုမဝရသာခဂေါစရော		၂၄၆
ဒါဠိနံ		၂၂၅	ဒုမသာခဂေါစရော		၆၈
ဒါဠိနိ		၂၆	ဒုမော		၃၅၄
ဒါဠိနော		၃၆၇	ဒုမ္မောနံ		၁၆၉
ဒါသာ		၂၈၃	ဒုမ္မမော		၃၂၅
ဒိဇာ		၃၂၉	ဒုရန္တယော		၇၈
ဒိဇော	၁၈၈၂၁၄		ဒုရဘိသမ္ဘဝံ		၂၁၃
ဒိတ္တော		၃၉၀	ဒုတော		၃၉၂
ဒိဗ္ဗေသု		၂၈၄	ဒုရံ		၂၈၉
ဒိဗျံ ဖလံ		၃၅၅	ဒုရံ ဂတံ		၁၅၉
ဒိဗျာ		၁၃	ဒုရေပါတိ		၈၂
ဒိဝသံ		၃၀	ဒုသကော		၂၄၆
ဒိဝါ ကထာ		၁၆၉	ဒုသယိ		၁၀၀
ဒိသာ		၂၈၃	ဒုသေယျ		၆၃
ဒိသောဒိသံ		၃၆၆	ဒေတိ ဒါနံ		၂၄၀
ဒုက္ကရံ		၇၈	ဒေမဿ		၆၃
ဒုက္ကုလိနော		၂၀၄	ဒေဝေါ ဒေဝေန		၉၈
ဒုခသမ္ပရေတော		၂၈၇	ဒေသော		၁၄၄
ဒုခါ		၂၈၄	ဒေသော		၂၆၀
ဒုဂ္ဂံ ဘဇသိ		၃၅	ဒေါဟဠိနိ		၃၅၅
ဒုဂ္ဂန္ဓော		၁၁	ဒွေ မာသေ		၁၂၄

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၂၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[•]		[†]	
ဓက်သေနာ	၁၉၁	နမေ နမန္တဿ	၁၈၈
ဓက်ဟိ	၂၀၁	နမော	၁၃၅
ဓဇံ	၂၀၁	နမော ကရေ	၁၂၆
ဓဇာလု	၃၀၂	နယေန	၅၄
ဓနိကာ	၄၀၁	နရဝိရိယသေဋ္ဌာ	၁၆၂
ဓနံ	၃၆၁	နဝေန	၁၄၄
ဓနဝေဂနုဇ္ဈ	၃၀၄	နဠိ	၂၀၂
ဓနဟတ္ထကလာပေဟိ	၇၁	နာကုတူဟလော	၃၈၀
ဓနေန	၁၇၀၊ ၂၉၅	နာဂံ	၃၃၄
ဓမ္မံ	၇၆	နာတိဝေလံ	၁၆၂
ဓမ္မဉ္စ	၃၁၉	နာဒိန္နဒဏ္ဍဿ	၂၁၃
ဓမ္မော	၅၀၊ ၁၃၄	နာနဋော	၃၇၉
မိရတ္ထ၊	၃၈၀	နာနာကုဏပပရိပူရံ	၃၉၄
မိရာ	၁၂၈	နာနာ ဟောတိ	၇၈
မိရော	၁၉၂	နာနုဗ္ဗတ္ထော	၃၇၉
ဓုရံ	၅၉	နာပိသုဏော	၃၇၉
ဓုဝံ	၁၅၂	နာ'ဘဏတော	၂၁၃
ဓောရယုသီလိ	၈၈	နာယတိ	၄၀၀
		နာလင်္ကတေန	၂၅၂
[†]		နာသာယ	၃၉၂
နံ	၁၁၀၊ ၁၂၀၊ ၂၉၅	နာသိတံ	၂၇၀
နဂ္ဂေါ	၃၉၀	နိကတိနော	၁၆၈
န စာပိ တံ	၃၈၃	နိကတျာ	၁၆၈
နဋော	၁၅၄	နိကေတဟတော	၇၃
နဒတိ	၉၉	နိက္ခဉ္စ	၄၀၁
နဒိသမာ	၂၉၅	နိက္ခမ	၄၀၃
နနု	၁၁၃	နိက္ခမနာ	၁၉၁
နန္ဒတိ	၇၆	နိက္ခမော	၁၉၁
နမတ္ထ၊	၃၁၊ ၃၆၇	နိက္ခိပ္ပ	၃၆၁
နမဿာမိ	၃၀	နိဂြောပေရိမဏ္ဍကော	၁၃၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၂၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဝ]		[ဝ]	
ပထဝိသယိတာ	၂၀၃	ပလပန္တေ	၂၉၂
ပဒဿာ	၃၄၆	ပလိဂုဏ္ဏိတော	၁၃၇
ပဒါ	၂၀၂	ပဝနုတ်	၃၂၃
ပဒုဋ္ဌိ	၃၄၄	ပဝနေ	၁၆၄
ပဒေသေ	၃၆၅	ပဝသန္တိ	၁၁၂
ပဗ္ဗါနိ	၂၉၂	ပဝိသတု	၂၄၆
ပဝိဋ္ဌိတာ	၂၀၄	ပသဒါ	၁၃၁
ပဗ္ဗတံ	၃၂၅	ပသာရယီ	၂၀၇
ပဗ္ဗတူပတ္ထရေ	၁၁၅	ပဿ	၁၀၂၊ ၃၀၇
ပမတ္တော	၃၉၀	ပဿသိ	၁၆၂
ပမာဏကတံ	၅၆	ပဿပတူ	၂၂၇
ပမာဒါ	၃၉၀	ပဿေသိ	၁၃၇
ပမုဉ္ဇေ	၁၆၂	ပဟဋ္ဌာ	၂၀
ပမုဉ္ဇေယျ	၂၂၆	ပဟိတော	၃၉၂
ပရက္ခမန္တော	၃၅၇	ပဟေတဝေ	၁၆၀
ပရတ္တိ	၉၂	ပါဏာ	၁၃၄၊ ၂၀၃
ပရမဘဒ္ဒကာ	၁၀၉	ပါဏိ°	၂၀၇
ပရာဘဝေါ	၄၆	ပါဏိနော	၃၇၁
ပရိကိဏ္ဏ'မှ	၇၁	ပါတုဘဝန္တ၊	၁၃
ပရိတ္တာ	၁၃၅	ပါနဒူပမော	၂၀၅
ပရိဒဟိဿတိ	၁၀၂	ပါပံ	၁၃၄
ပရိပုစ္ဆိတော	၂၄၃	ပါပံ ပါပေန	၂၈
ပရိပုဏ္ဏံ	၅၆	ပါပဇနေန	၆၅
ပရိဗ္ဗဇေ	၃၀၀	ပါပိယာ	၁၆၀
ပရိယာဟိ	၃၉၀	ပါပုဏေ	၂၁
ပရိဝဇ္ဇယေ	၂၉၅	ပါပေန	၂၄၀
ပရိဝါရိတာ	၁၉၉	ပါရံ	၁၁၈
ပရိဝါရေန	၂၂၅	ပါလယန္တ၊	၃၁
ပရိဟရန္တိ	၂၀၃	ပါလေတိ	၂၁၄
ပရောဒသိ	၁၆၄	ပိဂ်လေန	၂၂၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဗ]		[ဗ]	
ပိတုပိတာမဟံ	၃၂၁	ပေါသံ	၂၆၄
ပိတွာ	၃၂၁	ပေါသော	၄၆၊ ၂၇၂
ပိတွာန	၆၅		[ဖ]
ပိယံ	၂၆၀	ဖန္ဒတိ	၂၁၄
ပိယတရော	၁၄၄	ဖာတိ	၃၈၃
ပိယဒဿနာ	၃၁၆	ဖာလံ ခါဒေယျံ	၁၆၇
ပိယာ	၁၁၅၊ ၃၅၅	ဖာလနဋဿ	၁၆၈
ပိယေန	၁၄၄		[ဗ]
ပိပိတွာ	၂၁၃	ဗန္ဓဝေါ	၂၈၆
ပုဂံဝေန	၂၉၀	ဗလံ	၃၆၅
ပုစိမန္တပရိဝါရော	၉၆	ဗလဝတံ	၂၅
ပုစ္ဆာမ	၃၇၆	ဗလဝါ	၈၆
ပုဋ္ဌကမ္မဿ	၃၅၁	ဗလသာ	၅၄
ပုဏ္ဏံ နဒိ°	၁၅၉	ဗလာကာ	၃၂၈
ပုတ္တနဋ	၁၆၈	ဗလာကေ	၃၂၈
ပုထု	၃၆၆	ဗဟုဇ္ဇနော	၁၉၁
ပုဗ္ဗာစရိယဝစော	၃၃၄	ဗဟုနာ	၁၇၀
ပုဗ္ဗေဝ	၂၁၆၊ ၃၀၄၊ ၃၂၃	ဗဟုဘာဏေန	၁၆၂
ပုရိသော	၁၃၉	ဗဟုဿုတဿ	၄၀၆
ပုရေ	၃၄၄	ဗာရာဏသိဂ္ဂဟော	၃၆၁
ပုတိလောမော	၁၁	ဗာရာဏသျံ	၃၉၂
ပုရဟတ္ထော	၃၂၅	ဗာလိယံ	၂၀၁
ပေတ္တိပိတာမဟာနံ	၄၃	ဗာလော	၂၀၆
ပေမံ	၂၁၆	ဗာဟာ ဂဟေတွာန	၂၅၅
ပေယျံ	၁၅၉	ဗာဟာယ	၂၅၅
ပေါက္ခရဏီ	၁၁၅	ဗိန္ဒုဿရော	၃၉၆
ပေါဋ္ဌပါဒေါ	၁၂၂	ဗီရဏထမ္ဘကသ္မိ°	၁၅၂
ပေါတ္ထော	၃၉၀	ဗုဘုက္ခိတော	၁၃
ပေါထယိဿတိ	၂၀၂	ဗောဓိယာ	၃၁
ပေါရာဏံ	၈၉၊ ၁၄၄		

သံဝဏ္ဏီတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဗ]		[ဘ]	
ဗောဓိ	၁၄၆	ဘဒ္ဒေ	၃၅၅
ဗျဂမာ	၂၁၁	ဘဒြာနိ	၁၃၄
ဗျဿိ	၃၆၇	ဘဒြေန	၂၅၂
ဗျဿိ	၃၆၅	ဘန္တိ	၂၀၃
ဗျဿိစွာပသရိဝဏ္ဏ	၃၉၆	ဘယာ	၃၅၀
ဗျဿိ	၃၂၃	ဘရုရာဇာ	၁၅၀
ဗျပဂဗ္ဗ	၃၆၅	ဘရေယျ	၂၇၂
ဗျသနံ	၁၁၀၊ ၁၆၂	ဘဝိတ္ထံ	၇၃
ဗျာကာသိ	၁၅၂	ဘာတရံ	၂၇၂
ဗျာဟရံ	၁၆၂	ဘာဝယံ	၂၁
ဗြဟ္မံ	၁၃	ဘာသသိ	၃၀၂
ဗြဟ္မဂုတ္တော	၁၃	ဘိက္ခံ	၃၂၅
ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနာ	၂၉၉	ဘိက္ခကော	၁၅၄
ဗြဟ္မေ	၃၁၂	ဘိက္ခသိ	၅၂
ဗြာဟ္မဏ	၁၅၉	ဘိက္ခဿု	၅၂
ဗြာဟ္မဏာ	၃၀	ဘိက္ခာမိ	၅၂
ဗြူမိ	၁၂၄	ဘိဗ္ဗိတွာ	၁၇၉
ဗြူသိ	၄၃၊ ၂၁၇	ဘိယျော ဗာလာ	၃၄၆
		ဘိတော	၀
[ဘ]		ဘုဉ္ဇ	၁၅၉
ဘက္ခာ	၁၃	ဘုဉ္ဇတိ	၃၇၁
ဘဂဝတော	၁၃၅	ဘုဉ္ဇမာနော	၂၄၀
ဘဂိနိ	၂၇၂	ဘုဉ္ဇသိ	၂၆၄
ဘဂ္ဂ	၁၅	ဘုတွာ	၂၁၃
ဘဂ္ဂဝ	၇၃	ဘုတွာန	၅၂
ဘဇေ ဘဇံန္တိ	၁၀၀	ဘုသာမိဝ	၃၇၀
ဘဏသဗ္ဗ	၃၁၉	ဘူတပစနိ	၂၃၀
ဘတ္တ	၃၉၂	ဘူတာ	၁၃၄
ဘတ္တရတ္ထ	၃၅၇	ဘူတာနိ	၁၃၅၊ ၂၃၇
ဘဒ္ဒံ တေ	၃၂၅	ဘူတော	၂၃၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဘ]		[မ]	
ဘူမိ°	၂၂၅	မဗ္ဗမိ	၂၀၈
ဘောဂံ	၂၈၇	မယမ္ဗိ	၂၉၀
ဘောဇနံ	၂၆၇	မယူရဂီဝသင်္ကာသံ	၁၃၇
ဘောတိ	၂၀၆	မယူရာ	၁၆၀
ဘောတ္တံ	၁၃	မယုံ	၄၀၆
		မဟတိ°	၂၂၅
[မ]		မဟတိ	၂၀
မံ	၃၁၀	မဟဗ္ဗလော	၈၂
မံသံ	၁၂၄	မဟာကာယပ္ပဒါလနော	၈၃
မက္ကဋိယာနိ	၄၀၅	မဟာဗြဟ္မ	၂၆၄
မဂ္ဂံ	၃၉၅	မဟာမာယာ	၂၉၈
မဂ္ဂါ	၄	မဟာရာဇာ	၃၆၁
မစ္ဆကာ	၂၁၉	မဟာဝနံ	၃၂၃
မစ္ဆဂုဗ္ဗံ	၉၂	မဟေသီ	၃၅၅
မစ္ဆဒ္ဒါနံ	၃၈၃	မာဏဝကော	၆၃
မစ္ဆေ	၂၀၈	မာဏဝေါ	၃၅၀
မဇ္ဈကာ	၃၁၆	မာတရဇ္ဇ	၂၆၇
မဇ္ဈဘာဏကံ	၁၃၇	မာနတ္ထဒ္ဓေါ	၂၂၅
မညတေ	၁၆၃	မာနသကာ	၃၂၈
မညသိ	၂၄၅	မာ မံ	၁၃၄
မညာမိ	၂၃၆	မာသိတော	၄၀၃
မဏိကုဏ္ဍလေသု	၁၂၈	မာဟေသု	၃၂၃
မတ္တညုတာ	၂၆၇	မိဂရာဇာ	၃၅၁
မတ္တညု	၂၆၈	မိဂရာဇာပိ	၉၇
မတ္တော	၃၉၀	မိဂါ	၁၃၁၊ ၃၆၇
မဒ္ဒိတွာ	၈၆	မိဂါမိဘူ	၆၁
မန္တဘာဏီ	၃၁၇	မိဂီ	၂၅
မန္တယဌေါ	၉၇	မိဂေါ	၂၇၂၊ ၃၀၉
မန္တမန္တောဝ	၂၁၄	မိတ္တံ	၃၅၀
မန္တာတု	၂၈၃	မိတ္တေန	၃၂၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[ဃ]		[၇]	
ယော	၂၅၆	ရဟိရံ	၂၅၂
ယောဂက္ခေမဿ	၂၁	ရေနကံ	၂၁၁
ယောဂက္ခေမော	၃၂၂	ရောဂေန	၃၉၄
ယောဂ္ဂံ	၁၅၂	ရောမက	၃၄၄
ယောဓ	၃၃၄	ရောသကော	၂၄၆
		ရောဟိဏီနံ	၂၉၀
[၇]		[ဃ]	
ရက္ခသီဟိဝ	၁၁၈	လက္ခဏံ	၃၇၇
ရက္ခာ	၁၃၅	လက္ခိဝါ	၃၇၁
ရက္ခိတံ	၁၁၅	လင်္ခိပိတာမဟာ	၃၂၈
ရက္ခေ	၃၂၃	လန္တတိ	၂၃၆
ရဋ္ဌာ	၁၇၄	လဒ္ဓံ	၂၃၆
ရဏံ ကတွာ	၈၃	လဘမာနော	၃၅၈
ရတိ° သော	၂၈၄	လာဘာရဟော	၂၈၇
ရထူမိဇာတေဟိ	၁၉၉	လုဒ္ဓိ	၁၁၀
ရထေသဘ	၂၈၉	လေဟတိ	၄၀
ရမသိ	၂၅၅	လောကပါလာ	၁၁၂
ရမာမ	၄၀၅	လောကာမိသံ	၂၀၉
ရမာမသေ	၂၄၅	လောကော	၁၆၄
ရမ္မေ	၁၁၅	လောမံ	၂၇၂
ရဝမာနောဝ	၁၀၀	လောလော	၂၀၈၊ ၂၇၁
ရာဇဘောဂ္ဂံ	၃၃၄	လောဟံ	၂၇၀
ရာဇာရဟံ	၃၃၄	လောဟိတပေါ	၄၀၈
ရက္ခမူလေ	၁၇၄		
ရက္ခရောပကာ	၃၁၃		
ရုစိရာ	၃၂၉		
ရုစ္ဆတိ	၁၂၄		
ရုစ္ဆတေ	၂၁၉		
ရုဒါမိ	၃၁၀		
ရုပ္ပတော	၃၉၄		

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[•]		[•]	
ဝဇ္ဇါ	၂၉၂	ဝါစံ	၁၆၂
ဝဇ္ဇိ'တ္ထိယော	၁၁၀	ဝါစာယ	၁၆၂
ဝဇ္ဇေ	၃၆၁	ဝါဏိဇာ	၁၁၈
ဝိဋ္ဌဘိ°	၉၇	ဝါမတော	၃၄၉
ဝဗုဗျံ	၁၂၆	ဝါမူရုံ	၄၀၁
ဝဏံ	၃၉၂	ဝါမေန	၂၀၆
ဝဏ္ဏံ	၁၃၊ ၃၃၃	ဝါယသမ္ပိ	၁၆၀
ဝဏ္ဏေန	၁၃၊ ၁၀၂	ဝါယသော	၃၂၈
ဝဏ္ဏော	၁၅၃	ဝါရိသ္မိ°	၂၉၈
ဝတံ	၄၀၈	ဝါလပါသနံ	၁၄၈
ဝတာယံ	၁၄၉	ဝါလောဒကံ	၈၈
ဝတ္တတိ	၁၂၀	ဝါသံ	၃၁
ဝတ္တတု	၁၉၉	ဝါသိ	၁၁
ဝတ္ထံ	၁၈၂၊ ၄၀၁	ဝိကဏ္ဍကေန	၂၀၈
ဝဒန္တိဘိ	၁၉၉	ဝိဂတိန္ဒာန	၂၃၆
ဝဒါမိ	၃၆၇	ဝိဂယု	၁၅၂
ဝမိတွာ	၂၄၀	ဝိစရိတော	၁၄၄
ဝနံ	၃၂၃	ဝိဇာနတိ	၂၇၂
ဝနထံ	၁၈၈	ဝိဇာနာဟိ	၂၅
ဝနာနိ	၁၄၉	ဝိဇ္ဇံ	၂၀၄
ဝနိမှသေ	၁၂၆	ဝိဇ္ဇာမယံ	၂၈၆
ဝန္တကသာဝေါ	၁၈၂	ဝိဇ္ဇုလတာ	၁၉၉
ဝန္တာဒံ	၃၉၇	ဝိညာယ	၂၈၄
ဝရံ ဝရံ	၃၆၅	ဝိဉ္ဇယသေ	၂၀၁
ဝလာဟေနေဝ	၁၁၈	ဝိတက္ကနိဿိတေန	၂၅၂
ဝလီမုခေါ	၂၇၁	ဝိတုဒံ	၁၄၉
ဝသံ	၈	ဝိတုဒတေ	၁၇၀
ဝသာမသေ	၃၇၆	ဝိဒိတွာန	၂၉၅
ဝသိကတွာ	၁၉၂	ဝိဓာနံ	၁၉၂
ဝါ	၂၁၆	ဝိမိ	၁၉၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[•]		[•]	
ဝိနယေန	၂၆၄	ဝုတ္တိ	၃၈၀
ဝိနာဒိတာ	၁၉၉	ဝေဏီကတော	၁၇၀
ဝိနိပါတေန	၃၈၀	ဝေဒိ	၃၀၄
ဝိပုလံ	၃၀၄	ဝေဒဂူ	၃၀
ဝိဘဇ္ဇိတံ	၁၄၉	ဝေဒယန္တိ	၂၂၁
ဝိမုတ္တာနံ	၃၁	ဝေဒေဟံ	၃၅
ဝိယူဠေ	၃၀၄	ဝေရံ	၂၅၆
ဝိရူပက္ခေဟိ	၁၃၃	ဝေသာယိနော	၂၈၇
ဝိရောစတိ	၃၈၇	ဝေဠုယဋ္ဌိယာ	၂၄၅
ဝိရောစနာ	၂၈၃	ဝေ	၃၂၁
ဝိလပိ	၂၀၁		
ဝိလုတ္တော ဝိလုမ္ပတိ	၂၁၉	[သ]	
ဝိလုမ္ပတေဝ	၂၁၉	သံ	၆၁
ဝိဝနံ	၁၇၄	သံဃာနံ	၃၆၇
ဝိဝနသ္မိ	၂၈၇	သံယမံ	၈၃
ဝိဝရာနုဂူ	၁၉၂	သံယမော	၅၀
ဝိဝရိယ	၄၈	သံသဂ္ဂါ	၃၂၂
ဝိသမသီလေန	၂၈	သံသိဒ္ဓိ	၂၆၇
ဝိသယာ	၂၈၇	သ	၂၃၈၊ ၂၄၀
ဝိသုဒ္ဓိ	၄၀၆	သကံ	၂၇၂
ဝိဿသေနောဝ	၃၁၃	သကာသေ	၄၀၅
ဝိဿုတော	၈၆	သကိယာ	၁၆၂
ဝိဟင်္ဂမ	၄၀၁	သကုဏော	၃၉၉
ဝိဟရေမု	၃၀	သက္ခရဓောတပါဏီ	၂၆၀
ဝိဟိယုတိ	၃၂၃	သခါ	၂၆၊ ၃၂၈
ဝိဟေဌယိ	၈၃	သချ	၃၆၇
ဝိတတပေါ	၄၀၈	သဂေါစရော	၂၈
ဝိရက	၁၃၇	သဂ္ဂပရာယဏာ	၇၈
ဝုဗ္ဗဿ	၁၂၆	သဂ္ဂါ	၁၁၃
ဝုတ္တိ	၃၂၃	သင်္ဂပ္ပရာဂဓောတေနံ	၂၅၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

၄၃၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သင်္ဂန္တု	၂၀၇	သန္တဝေန	၄၀
သင်္ဂရံ	၁၂၄	သန္တဝေါ	၃၀၇
သင်္ဂါမာဝစရော	၈၆	သန္တာနခါဒိနာ	၂၈
သင်္ဂါဟိကံ	၂၁၇	သန္တိကတွာ	၄၈
သစ္စဉ္စ	၅၀	သန္တိဝါသေန	၂၁၆
သစ္စုပသံဟိတံ	၁၅၈	သပ္ပညော	၂၄၀
သစ္စေန	၄	သဗ္ဗကာမဒဒံ	၃၈၉
သဇ္ဇာယတိ	၈၈	သဗ္ဗကာမဒဒဿ	၃၄၆
သညတ္တံ	၂၁၇	သဗ္ဗင်္ဂပရိဒါဟိနာ	၂၅၂
သဌဿ	၁၆၇	သဗ္ဗဒါဌိနံ	၂၂၅
သဌိဟာယနံ	၃၁၀	သဗ္ဗလောကံ	၅၆
သတံ	၃၆၁	သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယံ	၂၁
သတံ ဓမ္မံ	၁၇၄	သဗ္ဗသမေတာနံ	၃၁၂
သတံ ဓမ္မော	၇၈	သဗ္ဗသော	၅၆
သတဂေဏှု	၃၀၂	သဗ္ဗာမိတ္တေ	၈၃
သတပတ္တိဝ	၃၅၀	သဗ္ဗေ	၁၉၂
သတ္တဓာ	၃၀၂	သဗ္ဗေဝ	၂၈၃
သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ	၁၃၅	သတ္တိရေဝ	၁၀၂
သတ္တာ	၁၃၄	သဘောဇနာ	၂၁၃
သတ္တိဉ္စ	၄၀၁	သမညံ	၅၉
သဒ္ဓဟေယျ	၃၈၂	သမစ္စရေ	၆၁
သဉ္စံ	၁၀၂၊ ၃၂၅	သမာဒိဿံ	၃၈၇
သဉ္စါယ	၁၀၂	သမာဓိကာနိ	၃၄၄
သန္တံ	၂၁၉	သမာလု	၃၀၂
သန္တာသံ	၈	သမာသေထ	၁၀၂
သန္တာဝ	၆၆	သမေက္ခံ	၅၉
သန္တာ ဒေဝါ	၁၁၂	သမေက္ခေယျ	၁၈၈
သန္တော	၅၉	သမ္ပမုဋ္ဌာ	၃၄၄
သန္တဝံ	၃၇၊ ၁၀၂	သမ္ပာဇေယျ	၁၈၈
သန္တဝသ္မာ	၃၉	သမ္ပ	၃၂၀

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကော	၂၈၄	သာရတ္ထရတ္တာ	၁၂၈
သယံ	၃၆၇	သာရထီ	၂၄၃
သယေထ	၁၂၂	သာရဒိကံ	၂၉၁
သယေယျာထ	၂၁၃	သာလက	၂၄၄
သရဏတော	၂၅	သာသနံ	၂၅၆
သရဒေါသတံ	၁၅	သီခရာကာရကပ္ပိတော	၉၀
သရန္တိယာ	၃၈၃	သိဒ္ဓိနီ	၃၂၈
သရဗူ	၁၃၅	သိင်္ဂါလော	၂၂၅
သရာဘိဝဿေဘိ	၁၉၉	သိမ္မိ	၃၀၉
သရိတံပတိ°	၃၉၉	သိဋ္ဌံ မေ	၂၇၂
သရီရဒဗျ	၁၂၆	သိထိလံ	၁၂၉
သရီရဝါ	၁၃၂	သိပ္ပိကသမ္ဗုကံ	၉၂
သရီရသ္မိ°	၁၂၆	သိန္ဓပတ္တော	၁၄၉
သရီသပါနိ	၁၃၅	သိယာ	၇၃
သသာရထိ°	၃၃၄	သိရိ°	၃၇၆
သဟသာ	၁၁၂	သိဝံ	၃၈၇
သဟဿကဏ္ဍော	၃၀၂	သိဝါ	၁၁၅
သဟာယော	၂၈၆	သိသိရဘယေန	၂၄၆
သဟိရညာ	၂၁၃	သိဒန္တိ	၂၆၈၊ ၂၉၅
သာခါ သာခါ	၉၆	သိလံ	၃၂၈၊ ၃၃၃
သာဂရံဝ	၂၀၁၊ ၃၉၉	သိလဝတံ	၄၀၅
သာဌေယျံ	၁၆၇	သိလသမာဟိတာ	၆၆
သာဓယေမသေ	၂၁၇	သီလေန	၂၁၇
သာဓု	၁၉၁	သီလေသု	၁၈၂
သာဓုမ္ဗိ သာဓုနာ	၃	သီဟပါဒပတိဋ္ဌိတော	၉၉
သာဓုသီလိယံ	၁၂၆	သီဟေန	၁၁၅
သာပဒါနိ	၁၁၅	သီဟော	၈
သာမဂ္ဂိယာ	၃၆၇	သုခံ	၇၃
သာမဿ	၈၉	သုခဒုက္ခေန	၁၄၄
သာမာကဘောဇန	၃၂၉	သုဂတူပပတ္တိယာ	၃၉၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သုဂ္ဂဟိတသ္မိ°	၁၆၂	သော	၂၀၅
သုစိန္တိတံ	၁၆၇	သောဇဇံ	၁၂၆
သုတော	၃၉၉	သောဏေန	၂၈
သုဒ္ဓံ	၃၆၆	သောဿတိ	၉၇
သုဘာဝိတံ	၅၆	သောဠသုဗ္ဗေဓော	၃၀၂
သုဘော	၃၇၆	[ဟ]	
သုဝဏ္ဏံ	၁၆၉	ဟံသာ	၁၆၀
သုဝဏ္ဏေန	၉၈	ဟံသာ ဝိနိလကံ	၃၅
သုဝဏ္ဏော	၉၈	ဟညတိ	၂၀၉၊ ၃၈၇
သုဝါဒိတေန	၂၀၈	ဟညတေ	၁၆၃
သုသမာဟိတော	၁၈၂	ဟညာမ	၃၇၆
သုဿ	၂၆၀	ဟတော	၁၁၃၊ ၂၀၈
သုဟဒယောတိ	၂၄၅	ဟဒယေ ကတံ	၂၂၆
သုဟန	၂၈	ဟဒယေ ဝိဒ္ဓေါ	၂၅၂
သုကရေ	၃၆၅	ဟနသိ	၂၄၅
သုရော	၈၆၊ ၃၅၇	ဟနိ	၂၇၀
သုလော	၁၆၃	ဟန္တာ	၁၁၀၊ ၂၄၀
သေ	၃၃၃	ဟန္တ	၆၃
သေဂ္ဂ၊	၁၆၄	ဟယဂ္ဂမာလိဘိ	၁၉၉
သေန·	၂၀	ဟယော	၈၉
သေယျံ	၃၆၁	ဟရိတာမယော	၃၀၂
သေယျံသော	၃၆၁	ဟရိတာမာတာ	၂၁၉
သေယျသော	၃၆၁	ဟရိဿဝဏ္ဏော	၃၀
သေယျော	၆၅	ဟရေယျံ	၁၆၇
သေလံ	၂၆၀	ဟာပေန္တိ	၃၉၅
သေဝသိ	၃၅	ဟာယတိ	၃၀၇
သေဝါလေ	၁၃၇	ဟိ°သိတော	၂၂၁
		ဟိတံ စိတ္တံ	၅၆

ပဒါနုတ္တမော	[ဟ]	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	[ဟ]	ပိဋကော်
ဟိတေဟိ		၃၄၉	ဟိရိယာပိ		၅၉
ဟိတွာ		၈၉	ဟိဿ		၂၀၁
ဟိယျေထ		၅၉	ဟိဋ္ဌေတိ		၂၃၆
ဟိရညံ မေ		၁၆၉	ဟေမဇာလာဘိဆန္တံ		၃၃၄

ဇာတကဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂ

လင်္ကာတဗျာနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]	
အဂေါစရဋ္ဌာနဿ အာဒိနဝါ	၅၃
အဂေါစရော ပရဝိသယော	၅၄
အဂ္ဂိဇဟနံ မိစ္ဆာတပံ	၃၈-၉
အင်္ဂဝိဇ္ဇာနဘာဝ	၁၈၃
အစေတနကံ ကမ္မံ နာမ န	
ဟောတိ	၃၃၈-၉
အနုဝိနိစ္ဆယော ဓမ္မေန	
သမေန သဂ္ဂမဂ္ဂေါ	၁၂၂
အတိစာရိ ဗြာဟ္မဏီ	၁၅၃
အတိစာရော နာမ စိတ္တုပ္ပါဒ-	
မတ္တေန န ဟောတိ	၃၃၆
အတိစိရံ ဝသန္တာ နာမ	
အပ္ပိယာ	၂၅
အတိမုခရာ ပါပုဏန္တိ ဒုက္ခံ	၁၆၁-၂
အတ္တနော ဝိသယေ ဂေါစရ-	
ဘူမိယံ အဗလဝါ နာမ နတ္ထိ	၂၁၉
အတ္တာနမေဝ ပဌမံ အထည-	
မနုဿာသေယျ	၃၉၉
အတ္ထဂဝေသကဒါရက	၂၁၆-၇
အဓမ္မိကရညော ကာလေ	
ဘယာနိ ဥပဂတာနေဝ	၁၁၃
အနာလယဿ အာနိသံသာ	၇၂
အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရ	၂၉၇
အနုကိရိယာ	၃၄၊ ၁၃၆၊ ၁၄၈
အနုဇော	၉၀
အနေသနံ ကေဝိသတိဝိမံ	၇၄-၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[အ]	
အနေသနာ နာမေသာ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ	
ပဋိကုဋ္ဌာ	၇၅
အနေသနာယ အာဒိနဝါ	၇၆-၇
အနောဒိဿမေတ္တာဘာဝနာ	၁၃၄
အန္တာ တယော	၃၉၈
အဝိသဒ္ဓါ အနုဂ္ဂဟတ္ထ-	
သမ္ဘာဝနတ္ထာ	၂၆
အပ္ပတိဿဝါသော နာမ	
န ဝနုတိ	၃၁၈
အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော	၁၈၇
အဘူတဂုဏကထာ	၃၉၆
အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ	၃၇၄
အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ဌပေတွာ	
သဗ္ဗေ သင်္ခတဓမ္မာ	၃၃
အမိတ္တာ စတ္တာရော	၃၅၀
အယုတ္တဘောဇနဿ အာဒိနဝါ	၇၆
အယောကာယော	၈၃
အယျသမာ ဘရိယာ	၃၁၄-၅
အရဟဒ္ဓဇ	၁၈၁-၂
အရိယာ စတ္တာရော	၃၈၊ ၂၅၆
အလိနစိတ္တကုမာရ	၁၉၊ ၂၀
အသာဓုသန္နိဝါသော နာမ	
အနတ္တကရော	၉၂
အဿသန္တော ပဿသန္တော	
နိဒ္ဒံ ဥပဂဋ္ဌိ နကုလော	၄၇

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[အ]

အဟိရာဇကုလာနိ စတ္တာရိ ၁၃၃
အဟိဝါတရောဂေါ ၇၂

[အာ]

အာဂန္တုကာနံ သက္ကာရကရဏံ ၂၆၁
အာဂန္တုကာနံ သင်္ဂဟော ၂၅၃
အာစရိယဿ နာမ ပဋိသတ္တုနာ
ဘဝိတုံ န ယုတ္တံ ၂၂၇
အာစရိယေန သဒ္ဓိံ ဝိဂ္ဂဟော
နာမ န ဝဇ္ဇတိ ၂၂၉
အာစရိယေန သဒ္ဓိံ သာကန္တာ
နာမ ဝဇ္ဇတိ ၂၂၉
အာစာရအရိယော ၃၈၊ ၂၅၆
အာဇာနိယလဏ္ဍဿ
အာနိသံသော ၁၈
အာဇာနိယာ န ကရောန္တိ
ဥစ္စာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ
ဥဒကေ ၁၈

အာဒါသမုခရညော အာဏာ ၂၇၃
အာနန္ဒဗောဓိ ၂၉၀
အာနန္ဒဗောဓိယာ
မာလာပူဇကရဏံ ၂၉၀
အာလမ္ဗရော နာမ ဘေရိ ၃၁၁
အာလယဿ အာဒိနဝါ ၇၂-၃
အာဟာရံ အာဟာရေတိ
ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ၂၆၇
အာဠိင်္ဂေါ နာမ မုဒိင်္ဂေါ ၃၁၁

[ဣ]

ဣစ္ဆာ နာမ တဏှာ
အနန္တဂေါစရာ ၂၃၆

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကော

[ဣ]

ဣတ္ထိမာယာ အနန္တာ ၂၉၈
ဣတ္ထိယော ဥပသေဝန္တိ ပုရိသံ ၂၉၅
ဣတ္ထိယော ဒုပ္ပုရာ နဒိသမာ ၂၉၅
ဣတ္ထိယော နာမ အရက္ခိယာ ၂၉၄
ဣတ္ထိယော နာမ နိရယေသု
အပါယေသု စ သီဒန္တိ ၂၉၅၊ ၂၉၉
ဣတ္ထိယော နာမ ယက္ခိနိယော ၁၁၆
ဣတ္ထိယော နာမ ဝိသုဒ္ဓိ-
သတ္တာနမ္ပိ သံကိလေသံ
ဥပ္ပါဒေသုံ ၂၄၈၊ ၂၉၆
ဣတ္ထိနံ ကိလေသဂ္ဂိ ၃၀၅-၆
ဣတ္ထိနံ နဒိသဒိသတာ ၁၁၅
ဣတ္ထိ န ဣစ္ဆတိ တထာရူပံ
ပုရိသံ ၃၀၇
ဣတ္ထိသု သဘာဝေါ
နာမေကော နတ္ထိ ၁၁၀
ဣဒံ မေ ဣဒံ မေ ၁၆၉

[ဥ]

ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တ ၁၅၃
ဥဒကံ ဂင်္ဂါ ၂၃၅
ဥဒကကာယော ၈၃
ဥဒကဿ ပါတနံ
သုဝဏ္ဏဘိက္ခာရေန ၃၃၄
ဥဒပါန ၆၄
ဥဒ္ဓိဿကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇမာနောပိ
ပါပေန န ဥပလိပ္ပတိ
သပ္ပညော ၂၄၀
ဥဒ္ဓါမာတပါဒဿ ဘေသဇ္ဇာနိ ၁၇

ပဒါနုက္ခမော ဝိဇ္ဇင်္ကော

[ဥ]

ဥပနန္တတ္ထေရဿ	
မဟိစ္ဆကထာ	၃၉၈-၉
ဥပါယပညော	၁၅၈
ဥပါဟနဆတ္တာနိ အပနေတွာ	
အာစရိယဿ ဝန္ဓနံ	၂၅၃
ဥပေက္ခာပါရမီ	၃၂၄
ဥယျာနပါလင်္ဂါနိ စတ္တာရိ	၁၇၅
ဥသဘရာဇာ	၂၀၅-၆

[ဇ-ဩ]

ဇေဓ ဓမ္မော ဗလဝတံ ဣဿရာနံ	
အယံ သဘာဝေါ	၂၅
ဇေသိကတ္ထန္တော	၈၆
ဩဒိဿကမေတ္တာဘာဝနာ	၁၃၃
ဩရိမတီရံ ဂင်္ဂါ	၂၃၅
ဩသဓာနိ တိဏိ	၁၉၇

[က]

ကက္ကဋ္ဌော အဋ္ဌိမေဝ တစော	၃၁၀
ကတူပကာရဿ နာမ	
ပစ္စုပကာရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ	၄၅-၆
ကလျာဏကမ္မံ အကရောန္တဿ	
အာဒိနဝါ	၁၄၃
ကလျာဏ, ပါပကာရိနံ	
ဖလာနိ	၁၈၅
ကသာဝ	၁၈၂
ကာကပေယျာ နဒီ	၁၅၉
ကာမတဏှာ နာမေသာ	
သမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဒုပ္ပရာ	၂၈၁
ကာယနိဗ္ဗိန္ဒာနိသံသကထာ	၃၉၃-၅

ပဒါနုက္ခမော ဝိဇ္ဇင်္ကော

[က]

ကာယသံသဂ္ဂေါ	၃၂၂
ကာရဏာ အပ္ပကဿ ဗဟုကာ	
အတ္တာ ပရိဟာယန္တိ	၆၉
ကာလာကာလ	၁၉၁
ကာလိင်္ဂဗောဓိ	၂၉၀
ကာဠသီဟော	၈
ကိသုကောပမာ	၂၄၂
ကိလေသဗန္ဓနံ ထိရတရံ	
အဒ္ဓုဗန္ဓနေဟိ	၁၂၇
ကိလေသာနံ ပရိဒဟနံ	၂၅၀-၂
ကိလေသော နာမ	
တိရစ္ဆာနေဟိပိ	
ဂရဟိတော	၁၆၈
ကုမ္ဘိပ္ပမာဏဿ အဇာနတာ	၂၆၆
ကုရုဓမ္မော နာမ ပဉ္စ	
သီလာနိ	၃၃၁, ၃၃၅
ကုဋ္ဌဝါဏိဇော	၁၆၅
ကေသရသီဟော	
သုရတ္တဟတ္ထပါဒေါ	၈၂၂၄

[ခ]

ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယာနံ	
အာနိသံသာ	၃၄၆
ခန္ဓပရိတ္တဿ အာနိသံသာ	၁၃၂
ခရဝါစာ ပိယာ နာမ	
န ဟောန္တိ	၃၁၆-၇

[ဂ]

ဂင်္ဂါ စတဿော	၂၃၅
ဂဏဒါန	၇၇
ဂန္ထာနံ ပဒပစ္စာဘဠံ	၄၂

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ဝ]

ဂန္ထာနံ သဇ္ဈာယသမ္ပောဟဋ္ဌာနံ ၄၂
 ဂန္ထကုဋိ နာမ အပ္ပမေယျာ ၁၉၈
 ဂန္ထရပညော ၁၅၈
 ဂါမဝါသီ ၁၆၆
 ဂိဇ္ဈာ ယောဇနသတမတ္ထကော
 ဌတွာ ကုဏပံ ပဿန္တိ ၄၆
 ဂုတ္တိလဂန္ထဗ္ဗဿ
 ဝိဏာသဒ္ဓေါ ၂၂၈၊ ၂၃၁

[ဃ]

ဃရာဝါသဿ ဒေါသာ ၂၁၃
 ဃရာဝါသေန မေ ကမ္မံ နတ္ထိ ၂၀၉

[စ]

စက္ကဗျူဟော ၃၆၃
 စက္ကဝတ္ထိရာဇာ ရတနမယရထေ
 နိသိဒ္ဓိတွာ အာကာသေ
 ဝိစရိ° ၃၃
 စမ္ပကာယော ၈၃
 စာဂေါ ၁၈၉
 စိတ္တမိ အာဝိလေ ပရုဏာ
 န ပဋိဘန္တိ ၉၁
 စူဠာမဏိ ၁၁၁
 စောရိသမာ ဘရိယာ ၃၁၄-၅

[ဆ]

ဆန္ဒက ၁၈၀၊ ၂၂၈
 ဆန္ဒကဒါန ၄၀
 ဆန္ဒာဂမနံ နပ္ပသံသန္တိ ပဏ္ဍိတာ ၁၅၈
 ဆာတဘယံ ၁၁၃၊ ၃၃၁

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကော်

[ဇ]

ဇနသန္ဓ ၂၇၃
 ဇဝနပညော ၁၅၈၊ ၂၇၀
 ဇာတသိန္ဓဝါနံ အပ္ပသဒ္ဓတာ ၈၈
 ဇာတိနံ ဟိနပဏိတတာ ၅
 ဇီဝ တံ ဝိသတုတ္တရံ ဝဿသတံ ၁၅
 ဇီဝပဋိဇီဝံ နာမ ပေါရာဏ-
 ကာလေ ဥပ္ပန္နံ ၁၄၊ ၁၆
 ဇိဝိတံ နာမ ပရိတ္တံ ၁၂၄
 ဇိဝိတဒါန ၁၄၁
 ဇိဝိတပရိစ္စာဂါနိသံသာ ၃၅၇

[ဠ]

ဠာဏောသဓံ ၁၉၇

[တ]

တဏှက္ခယ ၂၈၄
 တဏှာ နာမေသာ
 ဝိပတ္တိမူလာ ၁၉၇၊ ၂၈၃
 တဏှာသန္ဓဝေါ ၃၇၊ ၃၉
 တထာဂတော ဥပါယကုသလော ၆၉
 တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ ၃၁
 တဓမ္မာ ၂၀၄
 တာပသဝေသ ၂၄၆
 တိက္ခပညော ၁၅၈၊ ၂၇၀
 တိဏသိဟော ၈
 တိတ္ထိယာရာမဿ နေတံ ဌာနံ
 အနုစ္ဆဝိကံ ၁၅၅-၆
 တုမုလ ၁၉၉
 တောရဏဇေယိကတ္တမ္ဘာနံ
 ဝိသေသတာ ၈၆

လက်တိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၃၉

ပဒါနုက္ကမော [၁] ပိဋကော

ဒဏ္ဍ ၁၉၀
ဒဿနအရိယော ၃၈၊ ၂၅၆
ဒဿနသံသဂ္ဂေါ ၃၂၂
ဒါနံ အပ္ပကံ နာမ နတ္ထိ
စိတ္တပသာဒေ သတိ ၇၈
ဒါနံ နာမ လောဘဒေါသ-
ဝသိကေဟိ ဒါတုံ န သက္ကာ ၇၈
ဒါရကာယော ၈၃
ဒါသိသမာ ဘရိယာ ၃၁၅
ဒိဿာယုလက္ခဏံ ၃၇၇
ဒုပါဟနူပမော ၂၀၅
ဒုဗ္ဗလဇ္ဈာသယဿ
ဒုဗ္ဗလသမာဒါနာ ၄၀၇
ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိဘယံ ၃၃၁
ဒုပ္ပိက္ခေ မနုဿာ
ကာကဘတ္တာဒိနိ ဒါတုံ
နာသက္ခိံသု ၁၃၆
ဒူတော ဒူတော အဟံ ၂၈၉
ဒေဝဒတ္တဿ အကတညု-
မိတ္တဒုပ္ပိတာ ၆၄
ဒေဝဓိတာနံ ပုဗ္ဗကမ္မာနိ ၂၃၂
ဒေဝသင်္ခလိကာ ၁၁၇
ဒေဝေ အဝဿန္တေ ကိံ
ကရောန္တိ ပေါရာဏက-
ရာဇာနော? ၃၃၁-၂
ဒေါဟဋ္ဌ ၁၄၅

[၁]

ဓမ္မသောသကဘိက္ခု ၂၆၁
ဓမ္မော ၁၈၉

ပဒါနုက္ကမော [၁] ပိဋကော

မိတိ ၁၈၉
ဓိရာ ပုဂ္ဂလာ ၁၂၈

[၂]

နဂရဝါသီ ၁၆၆
နန္ဒတ္ထေရဿ အရဟတ္တပတ္တတာ ၈၅
နိဗ္ဗေဓိကပညော ၁၅၈၊ ၂၇၀
နိဿရဏဝိမုတ္တိ ၃၁
နှာပိတပုတ္တော ဟိနဇစ္စော ၅

[၂]

ပက္ခိနံ ဝါယသော အန္တော ၃၉၈
ပစ္စာမိတ္တာနံ အတိက္ကမနဓမ္မာ
စတ္တာရော ၁၈၉
ပစ္စာမိတ္တော နာမ န အဝဇာနိ-
တဗ္ဗော အာသကိတဗ္ဗော-
ယေဝ ၄၈
ပဉ္စက္ခန္ဓာ အနိစ္စာ ၁၆၉
ပညာယော အဋ္ဌ ဆ ၁၅၈၊ ၂၇၀
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ ၃၁
ပဋိဝေဓအရိယော ၃၈၊ ၂၅၆
ပဏ္ဍိတဘာဝဒီပနဿ ဝတ္ထုနိ
စုဒ္ဓသ ၂၇၃
ပဏ္ဍိတဝါဏိဇော ၁၆၅
ပဏ္ဍိတသံသဂ္ဂါနံ ဂုဏာ ၁၀၂
ပဏ္ဍိတာနံ ကမ္မာနိ ၃၂၃
ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနာနိ ၁၂၂
ပဏ္ဍုသီဟော ၈
ပတ္တာနုမောဒနာနိသံသာ ၃၈၁-၃
ပတ္တိဒါနဿ အာနိသံသာ ၃၈၁-၃
ပထဝီဇယမန္တ ၂၂၃

ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်
[၁]	
ပဒုမဗျူဟော	၃၆၃
ပဒုမရညော	
ဒါနသုလ္လယော ဆ	၁၀၈
ပမာဏံ အဇာနန္တာ ဘောဇနေ	
အပါယေသု သီဒန္တိ	၂၆၈
ပမာဏံ ဇာနန္တာ ဘောဇနေ	
ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယေ	
န သီဒန္တိ	၂၆၈
ပမာဏဇာနနံ သုန္ဒရံ	၂၆၇
ပရိက္ခာရော သဗ္ဗကာလေပိ	
မမေဝ ပါဒမူလံ အာဂစ္ဆတိ	၄၁
ပရိဂ္ဂဏှနပညာယ အဘာဝေါ	၇
ပရိဘောဂသံသဂ္ဂေါ	၃၂၂
ပရေသံ ဟတ္ထေ မရဏတော	
အရညေ အနာထမရဏမေဝ	
ဝရတရံ	၁၇၄
ပါပဇနေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂမော	
န သေယျော	၆၅
ပါရိမတိရံ ဂင်္ဂါ	၂၃၅
ပါသာဒေါ တယော	၂၉၉
ပါသာဒေါ သတဘူမိကော	၃၀၂
ပိင်္ဂလ	၂၂၁
ပိဋ္ဌအာစရိယ	၉၁
ပိတ္တေ ကုပိတေ ဥမ္ပတ္တကော	
ဇာတော	၁၀၄
ဝိယဘာဝံ ဗဟုဇနဿ ဣစ္ဆန္တော	
သဒ္ဓိလဝါစော အဿ	၃၁၇
ပုညသဒိသံ အညံ အာယတနံ	
နာမ နတ္ထိ	၃၇၂
ပုထုပညော	၁၅၈၊ ၂၇၀

ပဒါနက္ခမော	ပိဋကော်
[၁]	
ပုဗ္ဗာစရိယာ ဝုစ္ဆန္တိ မာတာ-	
ပိတရော	၃၃၄
ပုရိသော အင်္ဂသမ္ပန္နော	
ဒုလ္လဘော	၁၉၀
ပေမကာရဏာနိ ဒွေ	၂၁၅-၆
ပေါက္ခရဏီ	၁၁၅
ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနိ-	
ယျာနိကဋ္ဌာနေပိ ဝိရိယံ	
ကရိံသု	၃၀၃
[၁-၁]	
ဖလကကာယော	၈၃
ဗန္ဓဝါ စတ္တာရော	၂၈၆
ဗလကာယ	၁၉၉
ဗလဝါဟန	၂၀၁
ဗလာကာ နာမ မေဿသဒ္ဓေန	
ဂစ္ဆံ ဂဏှန္တိ	၃၂၈
ဗဟိကရဏူပါယာ စတ္တာရော	၂၉၃
ဗဟုဘာဏီ	၁၆၀-၁
ဗဟူပကာရော မေ အယံ	၂၃
ဗာရာဏသိနဂရံ ဒွါဒသ-	
ယောဇနိကံ	၁၆
ဗိဇနီ	၉
ဗုဒ္ဓဂုဏေ အနုဿရန္တာ	
ပတိဋ္ဌံ လဘိံသု ဥပါသကာ	၁၀၁
ဗုဒ္ဓပဋိကဏှကော ပထဝိယာ	
ဂိလိတော	၂၁၉၊ ၂၂၀
ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒံ အကရေန္တာ	
အပါယေသု မဟာဒုက္ခံ	
ပါပုဏန္တိ	၁၁၈

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော
[ဗ]

ဗုဒ္ဓါနံ ဩဝါဒကရာ သံသာရပါရံ
နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆန္တိ ၁၁၈-၉
ဗုဒ္ဓါရမ္မဏပီတိယာ
အာနိသံသာ ၁၀၁
ဗုဒ္ဓေဟိ သဒိဿော ပဏ္ဍိတော
နာမ နတ္ထိ ၂၃၇
ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေါ ၄၀၅
ဗောဓိသတ္တာ နာမ သိပ္ပံ
ဝါစေန္ဓာ အာစရိယမုဋ္ဌိံ
န ကရောန္တိ ၂၀၃၊ ၂၂၉

[ဘ]

ဘဂိနိသမာ ဘရိယာ ၃၁၄-၅
ဘယာနိ တိဏိ ၁၁၃၊ ၃၃၁
ဘရိယာ စတဿော နိဗ္ဗာန-
ရတိဒေဝလောကေ ၃၁၅
ဘရိယာ တိဿော နိရယေ
နိဗ္ဗတ္တန္တိ ၃၁၅
ဘရိယာ သတ္တ ၃၁၄-၅
ဘိက္ခုနာ နာမ ကာယဝါစာ-
စိတ္တေဟိ သညတေန
ဘဝိတဗ္ဗံ ၃၃၀
ဘောဇနသ္မိံ အဂိဗ္ဗိတာ-
သင်္ခါတော မတ္တညဘာဝေါ
သာဓု ၂၆၇

[ဃ]

မက္ကဋ္ဌာနံ အယံ ဇာတိ-
သဘာဝေါ ၆၅၊ ၂၇၁
မက္ကဋ္ဌာ နာမ စလစိတ္တာ ၂၇၂

ဇာတက-၆ ၂-၂၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော
[မ]

မက္ကဋ္ဌော ကာရဏာ၊ ကာရဏံ
န ဇာနာတိ ၂၇၂
မင်္ဂလသိလာပဋ္ဌ ၈၀
မဋ္ဌာ စတ္တာရော ၉၈
မဏိက္ခန္ဓဿ အာနုဘာဝေါ ၉၃-၄
မဏိစောရ ၁၁၂
မတ္တညနော အာနိသံသာ ၂၆၉
မရုဗလော တိတ္ထကော
အသာတအမရုသံသဂ္ဂေန ၉၅-၆
မရုဗလော မရုရောဝ
မရုသံသဂ္ဂေန ၉၆
မနုဿတိရစ္ဆာနာနံ ပုညာနိ ၃၂၈
မနုဿဘာသာ ၁၄၃
မနုဿာ နာမ ဗဟုကိစ္စာ ၇၁
မန္တောသဓိ ၁၉၇
မန္တဘာဏီ ၁၆၂
မန္တာတုဿ ဣဒ္ဓိယော ၂၈၂-၄
မဟလ္လကဿ ကိရိယာ နာမ
န သမ္ပဇ္ဇတိ ၂၃၀
မဟလ္လကောပိ ဗာလောဝ ၂၀၆
မဟာကာယာ သတ္တ ၈၃
မဟာဇာတဿရော
ဧကာဗဒ္ဓေါ မဟာနဒိယာ ၇၂
မဟာထေရာ အသီတိ ၁၂၉
မဟာပညော ၁၅၈
မာတာပိတုနံ ဥပကာရကရဏံ
ဘာရောယေဝ ၄၅
မာတာသမာ ဘရိယာ ၃၁၄-၅
မာတုဂါမဝသံ ဂတာ
ဗလဝန္တောပိ ဒုဗ္ဗလာ ၂၉၅-၆

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်

[မ]

မာတုဂါမာနံ အတိတ္တာ
 တယော ၂၉၅
 မာတုဂါမော နာမ န သက္ကာ
 ရက္ခိတုံ ၁၂၁၊ ၁၂၂
 မာတုဂါမော နာမ ဗဟုမာယာဝံ
 မိဂါနံ သိင်္ဂါလော အန္တော ၃၉၈
 မိတ္တသန္တဝေါ ၃၇၊ ၃၉
 မိတ္တာ၊ မိတ္တဘာဝါနံ
 ဇာနနကာရဏာနိ ၁၂၀
 မိတ္တာ၊ မိတ္တာနံ သုခဒုက္ခတာ ၂၁၇
 မိတ္တော ဒုဗ္ဗလော နာမ နတ္ထိ ၂၆
 မူလောသဓိ ၁၉၇
 မေတ္တာဘာဝနာ ဒုဝိဓာ ၁၃၃-၅
 မေတ္တာဘာဝနာယ
 အာနိသံသာ ၁၁၊ ၁၇၉၊ ၃၆၀-၁
 မေတ္တာယ အာနိသံသာ
 ဧကာဒသ ၅၅
 မေတ္တိ အဘိဇ္ဇတိ သတ္တ-
 ကုလပရိဝဇ္ဇေ ၂၆
 မောရပရိတ္တဿ အာနိသံသာ ၃၂

[ယ]

ယက္ခနဂရ ၁၁၆
 ယက္ခော ပေသနကာရကော ဝိယ ၁၆
 ယက္ခော ဝေဿဝဏဿ
 ဥပဋ္ဌာကော ၁၄-၅
 ယာစနာ နာမ အမံနာပါ
 နာဂါနမ္ပိ ၂၅၈-၉၊ ၂၆၁
 ယုဒ္ဓေါ တိဝိဓော ၃၆၃
 ယောဂက္ခေမံ ၃၂၂-၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော်

[ရ]

ရက္ခာဝရဏမန္တ ၃၀-၁
 ရဇ္ဇပရိမာဏာနိ ဆ ၃
 ရတနာနံ တိဏ္ဍိ အပ္ပမာဏ-
 ဂုဏတာ ၁၃၄
 ရဟဿကထာ ၆
 ရက္ခာနံ ဧရဏ္ဍော အန္တော ၃၉၈
 ရူပပသံသကာနံ ဝိဝါဒပုစ္ဆာ ၁၃၈-၉
 ရောဂဘယံ ၁၁၃၊ ၁၃၁

[လ]

လက္ခဏကဘဒ္ဒိယဿ
 ခုဒ္ဒကသရီရတာ ၁၃၀
 လာဘသက္ကာရကာရဏာနိ
 စတ္တာရိ ၃၇၈၊ ၃၈၀
 လာဠုဒါယီ သာရဇ္ဇ-
 ဗဟုလော ၁၅၁-၂
 လိင်္ဂအရိယော ၃၈၊ ၂၅၆
 လိစ္ဆဝိကုမာရိကာ ဇာတိသမ္ပန္နာ ၅
 လောကဓမ္မတာ ၁၆၀
 လောကဓမ္မော အဋ္ဌဝိဓော ၁၇၄
 လောကသ္မိ အသုသာနံ
 နာမ နတ္ထိ ၅၀
 လောကာမိသ ၂၀၉
 လောကေ သာသနံ အနုသိဋ္ဌိ
 ဩဝါဒေါ န ဝေရံ ၂၅၆
 လောဘာနံ အာဒိနဝါ ၃၀၁
 လောဘော နာမ ဝိနာသမူလံ ၂၆၉
 လောဟကာယော ၈၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[ဝ]

ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု	
တိတ္ထိ နာမ နတ္ထိ	၂၈၄
ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယ	၂၇၁
ဝဓကသမာ ဘရိယာ	၃၁၄-၅
ဝဗ္ဗ	၂၀၁၈၆
ဝလာဟကဿရာဇာ	၁၁၇-၈
ဝါဏိဇာ ဒွေ	၁၆၅-၆
ဝါတဝုပသမာနံ	
ဘေသဇ္ဇာနိ	၃၅၂-၃၊ ၃၉၀
ဝါလိကကာယော	၈၃
ဝါလုကာ ဂင်္ဂါ	၂၃၅
ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ	၃၁
ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တာ	
နာမ နတ္ထိ	၂
ဝိနိစ္ဆယာမစ္စ	၁၆၆-၈
ဝိနိလက	၃၄
ဝိပန္နသီလော ဂါရယော	
စတုသု ရူပသမ္ပန္နာဒီသု	
ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ	၁၂၆
ဝိမုတ္တိ ပဉ္စဝိဓာ	၃၁
ဝိသာခါယ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ	
သုဇာတာ	၃၁၃
ဝုဗ္ဗာပစာယိကကမ္မဿ	
အာနိသံသာ	၁၃၁
ဝေဇ္ဇာ တိကိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိံ သု	၁၉၅
ဝေသာယိ ဝုစ္စတိ ယမော	၂၈၇

[သ]

သံသဂ္ဂါ ပဉ္စ	၃၂၂
သံသဂ္ဂါသံသဂ္ဂုလ္လာ	၃၇-၈

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကော

[သ]

သကဋဗျူဟော	၃၆၃
သဒိသမာ ဘရိယာ	၃၁၄-၅
သစ္စံ	၁၈၉
သဏ္ဍဝါစာ ဗဟုနံ ပိယာ	၃၁၇
သတ္တဘယံ	၁၁၃
သတ္တာရံ နိမန္တေနာပိ တေ	
ဥပါသကေ အန္တော-	
ကရိတွာဝ နိမန္တေနိ	၈၇
သဒ္ဓဘတ္တ	၃၂၅
သဒ္ဓါဒေယံ နာမ နဝိနိပါတေတဗ္ဗံ	၂၂
သန္တဝေါ ဒုဝိဓော	၃၇၊ ၃၉
သန္တိယုတ္တကမေဏ္ဍကမဟာဓနု	၈၀
သပ္ပညော ဥဒ္ဓိဿကတဘတ္တံ	
ဘုဉ္ဇမာနောပိ ပါပေန န	
ဥပလိပ္ပတိ	၂၄၀
သပ္ပုရိသာ နာမ ဟိရေတ္တပွေန	
ပဗ္ဗဇိတဓုရံ ဂဏ္ဍိ	၅၉
သပ္ပုရိသေန သဒ္ဓိံ သမာဂမော	
သုခါဝဟော	၃၈၊ ၄၀
သဗ္ဗဓမ္မာ	၃၁
သမဏဓမ္မကရဏကာလော	၅၂
သမသီလော သမဓာတုကာ	
သံသန္တန္တိ ဧကတော	၂၈-၉
သမိဒ္ဓိ	၅၁
သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ	၃၁
သမုလ္လပနသံသဂ္ဂေါ	၃၂၂
သရီရဂုတ္တိကဗ္ဗေ ဆေကော	၁၄၇
သဝနသံသဂ္ဂေါ	၃၂၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကော်
[သ]		[သ]	
သာသနာနိ ဒသ	၂၇၆	သီလဿေဝ ဇေဋ္ဌကော	
သာသနော ကောမေတ္တမ္ပိ		လောကေ	၃၈၇
နိဂ္ဂဟိတုံ န သက္ကောတိ	၂၅၃	သီဟာ စတ္တာရော	၈
သိမ္မိ	၃၀၉	သုဇာတာ ဒေဝန္တရာ ပိယ	၁၁၁
သိန္ဓဝပေါတကဿ အာဂတ-		သုရာပါနဿ	
ကာလတော ပဋ္ဌာယ ရဇ္ဇံ		အာဒီနဝါ	၁၇၇-၈၊ ၃၈၉
ဟတ္ထဂတမေဝ	၂၆၅	သုဝဏ္ဏော သုဝဏ္ဏေန မန္တယေ	
သိန္ဓဝပေါတကဿ ဝေဂေါ	၂၆၅	ဒေဝေါ ဒေဝေန	၉၇-၈
သိန္ဓဝေါ အဿပေါတကော	၂၆၂-၃	သူကရဿ စိန္တာ	၁၀၊ ၁၁
သိပ္ပံ နာမ အတ္တနော		သောကော ပိယဝတ္ထုတော	
သုခတ္ထာယ ဂဏ္ဍိ	၂၀၄	ဥပ္ပဇ္ဇိ	၁၇၉
သိသိရ	၂၄၆	[ဟ]	
သိမန္တရ	၁၉၃	ဟတ္ထိနော နာမ ဝုဗ္ဗိပတ္တာ	
သီလံ နာမ ပရမဝိသုဒ္ဓိ	၃၄၂	ပေါသကေယေဝ မာရေန္တိ	၃၇
သီလဝန္တာနံ သန္တိကေ		ဟတ္ထိသိပ္ပါနံ သိက္ခနံ	၂၀၃-၄
ဝသန္တာ သီလဝန္တာ	၆၆	ဟာသပညော	၁၅၈

ဇာတကဋကထာယ ဒုတိယဘာဂ

နာမာနိ အနုက္ခမဏိကာ

နာမာနုက္ခမော	ပိဋကော်	နာမာနုက္ခမော	ပိဋကော်
[အ-အာ]		[အာ]	
အဂ္ဂါဠဝစေတီယ	၂၅၇-ဂ	အာဠဝီ	၂၅၇-ဂ
အင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၁၉၃-၄	[ဣ]	
အင်္ဂုလိမာလ	၁၆	ဣန္ဒပတ္တ (ရဋ္ဌ)	၁၉၅-၆၊ ၃၃၁-၂
အစိရဝတီ (နဒီ)	ဂ၇၊ ၁၀၁	ဣန္ဒသမာနဂေါတ္တ (တာပသ)	၃၆၊ ၃၈
အဇာတသတ္တု	၂၁၈၊ ၂၂၂၊ ၃၆၂-၃	[ဥ]	
အဗ္ဗနဝဏ္ဏ (ဟတ္ထိ)	၃၃၂-၃	ဥက္ကဋ္ဌာ	၂၃၆-၇
အနာထပိဏ္ဍိက	၂၆၁၊ ၃၁၃၊ ၃၆၈-၉၊ ၃၈၈	ဥဇ္ဇေနီ (နဂရ)	၂၂၇
အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရ	၂၉၇၊ ၂၉၉	ဥတ္တရပဉ္စာလ (ရဋ္ဌ)	၁၉၅-၆
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၈၅၊ ၁၁၄၊ ၁၈၀၊ ၂၃၄၊ ၂၄၂	ဥတ္တရာပထ	၂၇၊ ၂၆၂
အနောတတ္တဒဟ	၈၄	ဥပနန္ဒတ္ထေရ	၃၉၈၊ ၄၀၀
အရက (တာပသ)	၅၅၊ ၅၇၊ ၁၇၉	ဥပရီ (အဂ္ဂမဟေသီ)	၁၄၂-၄
အလိနစိတ္တကုမာရ	၁၉၊ ၂၁	ဥပသာဠက (မြာဟူဏ)	၄၉-၅၀
အလိနစိတ္တ (ရာဇာ)	၂၀	ဥပသေနတ္ထေရ	၄၀၆
အသိတာဘူ	၂၁၀	ဥပေါသထ (ရာဇာ)	၂၈၂
အဿက (ရာဇာ)	၁၄၃-၄	ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ	၃၄၂
အဿဇိ	၃၄၇	[ဧ]	
အာနန္ဒတ္ထေရ	၅၊ ၁၆၊ ၂၁-၃၊ ၂၆၊ ၂၉၊ ၃၄၊ ၃၆၊ ၄၇၊ ၆၀၊ ၆၉၊ ၇၄၊ ၇၇၊ ၈၃၊ ၈၇၊ ၈၉၊ ၉၀၊ ၁၁၀၊ ၁၁၆၊ ၁၂၂၊ ၁၅၂၊ ၁၆၀၊ ၁၆၂၊ ၁၈၅၊ ၁၉၂၊ ၂၁၂၊ ၂၃၄၊ ၂၅၂၊ ၂၆၁၊ ၂၆၅၊ ၂၈၁၊ ၂၈၄၊ ၂၈၈၊ ၂၉၀-၁၊ ၃၁၈၊ ၃၅၃၊ ၃၅၉၊ ၃၆၂၊ ၃၇၂၊ ၃၇၈၊ ၃၈၆၊ ၃၉၃	ဧရာပထ	၁၃၃
		[က]	
		ကစ္စာယန	၃၄၂
		ကဏ္ဍာဂေါတမက	၁၃၃
		ကန္ဓဂလက	၁၄၈၊ ၁၅၀
		ကပိလ (နဂရ)	၁၉၆
		ကပိလ (ပုရ)	၈၃

နာမာနုတ္တမာ	ပိဋကော်
[က]	
ကလျာဏ (ရာဇာ)	၂၀၂
ကလျာဏီ (နဒီ)	၁၁၇
ကဿပ (ဂေါတ္တ)	၃၂၅
ကဿပ (ဗုဒ္ဓ)	၁၀၁၂၃၂-၃
ကာလိန် (ရဋ္ဌ)	၃၃၁၃၃၃၃၃၃၃
ကာသိ (ဂါမ)	၅၁၆၂၆၄၇၂၂
	၁၅၉၂၀၃၂၂၁၀၂
	၃၄၀၂၅၄၂၆၂-၃
ကာသိ (ရဋ္ဌ)	၁၄၂၆၄၂၆၆၂၇၇၂
	၉၂၁၁၉၁၂၃၁၃၃၃
	၁၃၆၂၁၄၂၂၁၅၀၂
	၁၅၃၂၂၂၆၂၂၄၅၂
	၂၀၅၂၃၂၄၂၃၆၉
ကဋကဿနာပတိ	၁၇၁၂
	၁၇၉၁၀၀
ကိတဝါသ (ရာဇာ)	၁၇၀
ကုရ (ရဋ္ဌ)	၁၉၆၂၃၃၁
ကေကက (ရဋ္ဌ)	၁၉၅-၆
ကောကာလိက	၆၀-၂၂၉၀၂၁၀၀၂
	၁၆၀၂၁၆၂၂၃၂၁-၂၂
	၃၂၄၂၃၉၅၂၃၉၇-၀
ကောဏ္ဍည (ဂေါတ္တ)	၃၂၅
ကောမာရပုတ္တ	၄၀၄၂၄၀၆
ကောသလ (ရာဇာ)	၁၂၃၂၅၂
	၁၁၁၄၂၁၉-၂၁၆၇၂၆၉၂
	၁၁၄၂၁၁၆၂၁၂၇၂၁၅၅၂
	၁၀၉၂၁၉၀၂၂၁၀၂၆၁၂
	၂၀၄၂၃၂၄၂၃၅၃၂၃၅၉၂
	၃၆၂-၃၂၃၉၀

နာမာနုတ္တမာ	ပိဋကော်
[ခ]	
ခေမာ (ဒေဝီ)	၃၂
[ဝ]	
ဝင်္ဂါ (နဒီ)	၁၃၃၂၁၃၀-၉၂၁၄၅၂
	၂၃၅-၆၂၅၀-၉၂၂၉၉၂
	၃၀၁၂၃၆၂၃၁၀-၁၁၂
	၃၂၄၂၃၇၀၂၃၀၃၄၀၆
ဝန္ဓာရ (ရဋ္ဌ)	၄၂၁၉၉
ဝန္ဓာရ (ရာဇာ)	၂၀၀၂၂၀၂
ဝယာသိသ	၃၄၂၁၀၀
ဝါမဏိစန္ဒ	၂၇၃-၀၂၇၀-၁
ဝိဇ္ဇာကုဋ	၄၅၂၄၉
ဝိရိဒတ္တ (အဿဗန္ဓ)	၀၉၂၉၀
ဝုတ္တိလ (ဝန္ဓဗ္ဗ)	၂၂၇၂၃၀၂၃၂
ဝုတ္တိလကုမာရ	၂၂၇
ဝေါတမ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅၅၂၁၉၀၂၂၇၂
	၂၃၉၂၃၃၃-၅
[ဝ]	
စာတုမဟာရာဇိက	၀၂၂၇၁-၃
စိဗ္ဗမာဏဝိကာ	၁၁၀၂၁၄၆
စိတ္တကုဋ (ပဗ္ဗတ)	၉၇၂၁၆၁
စိတ္တရာဇ (ယက္ခ)	၃၃၅
စိတ္တလတာဝန	၁၇၂
စူဠအနာထပိဏ္ဍိက	၂၆၁
စူဠနန္ဒိယ (ဝါနရ)	၁၀၃-၅
စူဠလောဟိတ (ဂေါဏ)	၃၇၇-၀
[ဆ]	
ဆတ္တပါဏိ (ရာဇာ)	၁၇၆
ဆဗ္ဗာပုတ္တ	၁၃၃

နာမာနုတ္တမော [၉]

ဇနပဒကလျာဏီ ၈၃-၄
ဇနသန္ဓ (ရာဇာ) ၂၇၀၊ ၂၇၃
ဇမ္ဗုဒီပ ၁၉၂၊ ၀၊ ၄၄
(အာဒိပိဋေသု)

ဇေတဝန ၁၈၊ ၁၁
(အာဒိပိဋေသု)

[၈-၈]

တက္ကသိလာ ၂၊ ၃၄၊ ၄၂
(အာဒိပိဋေသု)

တပေါဒါရာမ ၅၁

တမ္ဗပဏ္ဍိဒီပ ၁၁၆၊ ၁၁၈

တာဝတိံသ ၃၃၊ ၈၂၊ ၈၄-၅၊ ၂၈၂

တိရိစ္ဆာန်ကုမာရ ၂၈၅

ထုလ္လကုမာရိကာ ၃၇၆၊ ၃၇၈

[၁]

ဒက္ခိဏာဂိရိ (ဇနပဒ) ၃၁၁

ဒဏ္ဍကဟိရည (ပဗ္ဗတ) ၃၀၊ ၃၂၊ ၃၄

ဒန္တပုရ (နဂရ) ၃၃၁၊ ၃၄၂

ဒိသာပါမောက္ခ ၄၂၊ ၄၄၊ ၇၉၊ ၉၁၊
၁၂၅-၆၊ ၁၈၃၊ ၁၈၅၊
၂၃၇၊ ၃၇၈

ဒုဋ္ဌကုမာရတိဿ ၁၇၈

ဒုဋ္ဌဂါမဏိအဘယ (ရာဇာ) ၃၇၁

ဒေဝဒတ္တ ၃၄၊ ၃၆၊ ၅၄
(အာဒိပိဋေသု)

[၁]

ဓနဉ္စယကောရဗျ (ရာဇာ) ၃၃၁-၂၊
၃၃၅

နာမာနုတ္တမော [၁]

ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိ ၃၁၃

ဓနုဟတိဿတ္ထေရ ၃၆၂-၃၊ ၃၆၇

ဓမ္မဓဇ (ပုရောဟိတ) ၁၇၁၊ ၁၇၃

[၃]

နန္ဒတ္ထေရ ၈၃-၅၊ ၈၇

နန္ဒနမူလပဏ္ဍာရ ၁၇၈

နန္ဒနဝန ၁၇၂

နန္ဒပဏ္ဍိတ ၃၄၂

နန္ဒရာဇကုမာရ ၈၃-၄

နာဂဒီပ ၁၁၇

နာဠာဂိရိ ၂၂၂

နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တ ၂၄၀

[၁]

ပဏ္ဍဝ (အဿ) ၈၉

ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာ ၂၃၂

ပဒုမကုမာရ ၁၀၆၊ ၁၀၉

ပဒုမရာဇာ ၁၀၈၊ ၁၁၀

ပါဠလိ (နဂရ) ၁၄၂

ပါဒဉ္စလိ ၂၄၁

ပါရာသရိယ (မြာဟူဏ) ၁၈၅

ပုညလက္ခဏဒေဝီ ၃၆၈

ပုဏ္ဏ ၃၄၂

ပုနဗ္ဗသုကာ ၃၄၇

ပုဗ္ဗာရာမ ၄၀၄

ပုရာဏီ (မြာဟူဏီ) ၁၀၃

ပေါဋ္ဌပါဒ ၁၂၁-၂

[၁]

ဗလ္လိက (ရာဇာ) ၃-၅

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[ဗ]	
ဗာရာဏသီ	၂-၆၂၉၁၂ (အာဒိပိဋေသု)
ဗိမ္ဗာဒေဝိထေရီ	၃၅၂-၃၂၉၀
ဗိမ္ဗိသာရ (ရာဇာ)	၂၁၈၂၆၂
ဗြဟ္မဒတ္တ(ရာဇာ)	၂၂၂၆ (အာဒိပိဋေသု)
[ဘ]	
ဘဒ္ဒဇိကုမာရ	၂၉၉၂၀၀
ဘဒ္ဒဇိတ္ထေရ	၂၉၉၂၀၁-၃
ဘဒ္ဒိယ (နဂရ)	၂၉၉
ဘဒ္ဒိယ (သေဋ္ဌိ)	၂၉၉၂၀၀
ဘရ(နဂရ)	၁၅၆
ဘရ(ရဋ္ဌ)	၁၅၆
ဘရ(ရာဇာ)	၁၅၆
ဘောဇနသုဒ္ဓိက(ရာဇာ)	၂၈၈၂၉၀
[မ]	
မဂဓ(ရဋ္ဌ)	၄၉၁၉၃-၄
မဏိကဏ္ဍ(နာဂရာဇာ)	၂၅၈
မန္ဒာတု(ရာဇာ)	၂၈၂-၄
မဟာကဿပတ္ထေရ	၈၅၂၅၈၂၄၂
မဟာနန္ဒိယ(ဝါနရ)	၁၈၃၁၈၅
မဟာနာမ(သက္က)	၇၂
မဟာပဇာပတိဂေါတမီ	၁၈၅၂၅၂
မဟာပနာဒ	၃၀၁-၃
မဟာပိင်္ဂလ(ရာဇာ)	၂၂၀-၂
မဟာမာယာဒေဝီ	၂၁၁၂၉၂၄၂
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ	၅၈၂၉၂
၂၁၈၅၂၉၇-၈၂၁၄၁၂၂၁-၂၂	
၃၂၄၂၄၂၂၂၅၃၂၄၀၄	

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[မ]	
မဟာလောဟိတ (ဂေါဏ)	၃၇၇-၈
မဟာဝန	၅
မဟာသမ္မတ(ရာဇာ)	၂၈၁
မဟာသောဏ(အဿ)	၂၇၂၈
မာတလိ	၂၃၂၂၃၄
မိထိလာ	၃၄-၆၂၀၁
မူသိလ(ဂန္ဓဗ္ဗ)	၂၂၈-၃၁၂၃၄
မေတ္တိယဘူမဇက	၃၄၇
[ယ-ရ]	
ယမုနာ(နဒီ)	၁၃၈-၉
ရာဇဂဟ	၄၉-၅၁၁၆၉၂
	၁၈၀-၁၂၃၄၇
ရာဇ	၁၂၁-၂
ရာဟုလတ္ထေရ	၆၂၆၄၂၉၉၂ (အာဒိပိဋေသု)
ရောဇ	၂၈၁
ရောဇမလ္လ	၂၁၂
[လ]	
လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရ	၁၂၉-၃၀၂
	၁၃၂
လကုဏ္ဍကသာမဏေရ	၁၃၀
လာဠုဒါယိတ္ထေရ	၁၅၀၁၅၂၂
	၂၄၀၂၄၁
လိစ္ဆဝိကုမာရီ	၅၈
[ဝ]	
ဝရကလျာဏ(ရာဇာ)	၂၈၂
ဝရရောဇ	၂၈၁
ဝိဒေဟ(ရဋ္ဌ)	၃၄-၅၂၀၁

နာမာနုက္ကမော

ပိဋကော

[ဝ]

ဝိဒေဟ(ရာဇာ)	၃၄၊၃၅-၆
ဝိနိလက(ဟံသ)	၃၄-၆
ဝိရူပက္ခ	၁၃၃
ဝိသာခါ(ဥပါသိကာ)	၂၆၁၊၃၁၃
ဝိဿသေန(ရာဇာ)	၃၁၂-၃
ဝေဇယန္တ(ရထ)	၂၃၂
ဝေဒေဟီ	၃၆၂
ဝေသာလီ(ရဋ္ဌ)	၅၊၂၃၉၊၃၅၂
ဝေဿဝဏ	၃၅၇
ဝေဠုဝန	၃၄၊၄၈၊၆၄ (အာဒိပိဋေသု)

[သ]

သက္က(ဒေဝရာဇာ)	၈၄၊၁၁၂-၄၊ (အာဒိပိဋေသု)
သက္ကဒတ္တိက(ရာဇာ)	၁၁၃-၄
သတဓမ္မ	၇၅
သမိဒ္ဓိထေရ	၅၁
သပိဋက(ကာက)	၁၃၈
သာမ(ရာဇာ)	၈၉
သာရိပုတ္တတ္ထေရ	၅၊၉၊၂၁၊၃၄၊၄၄၊ ၄၇၊၈၅၊ ၉၇-၈၊ ၁၀၃၊ ၁၃၆၊ ၁၄၁၊၁၄၄၊၁၄၇၊၁၈၀၊ ၁၈၅၊ ၂၂၅၊၂၆၁၊၂၆၅၊၂၇၀၊၃၂၁-၂၊ ၃၂၄၊၃၄၂၊၃၄၅၊၃၅၂-၃၊၃၅၉၊ ၃၇၈၊၃၉၀၊၃၉၃

နာမာနုက္ကမော

ပိဋကော

[သ]

သာလူက(သူကရ)	၃၇၇-၈
သာဝတ္ထိ	၄၀၊၅၇၊ ၆၉ (အာဒိပိဋေသု)
သိရိသဝတ္ထု(ယက္ခနဂရ)	၁၁၆
သီဟ(သေနာပတိ)	၂၃၉
သုဇာတာ	၁၁၁-၄၊၃၁၃၊၃၁၅၊ ၃၁၇
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ	၂၁၊၄၄၊၁၂၉
သုန္ဒရီ	၃၇၃-၅
သုပတ္တ(ကာကရာဇာ)	၃၉၀၊၃၉၃
သုဖဿာ(ကာကီ)	၃၉၀-၃
သုမုခ(ကာကသေနာပတိ)	၃၉၀-၁၊ ၃၉၃
သုရုစိ(ရာဇာ)	၃၀၁
သုသီမ(ရာဇာ)	၄၁၊၄၃-၄
သုဟန(အဿ)	၂၇-၈
သေနက(ဝါနရ)	၇၁-၂၊၁၀၃၊ ၁၂၉ (အာဒိပိဋေသု)
သောမဒတ္တ(ဗြာဟ္မဏ)	၁၅၁-၂

[ဟ]

ဟိမဝန္တ	၆၊၉၊ ၃၂ (အာဒိပိဋေသု)
---------	-------------------------

ဇာတကဋ္ဌကထာယ ခုတ်ယဘာဝ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ...သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္တကံ၊ ကံ...ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ...ဣရ်လိသပေါတ္တကံ၊ က...ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ...ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

နာနာပါဌာ	ပိဋကံ
[အ]	
အကတွာဝ = ကရောန္တော (သျှာ)	၂၇၉
အကာရဏေန = အကာရဏာ (သီ၊ ဣ)	၃၀၈
အကာလေယေဝ = ကာလဿေဝ (သီ) အကာလဿေဝ (သျှာ၊ ဣ)	၁၉၁
အဇိဏ္ဍာသင်္ကာ = အဇိရကော ရောဂေါ (က)	၃၂၇
အဇ္ဈဝါဟရိ = အဇ္ဈပါဟရိ (သီ၊ ဣ)	၂၆၇
အဗ္ဗနဝဏ္ဏေန တဝ ဝဏ္ဏံ = အဗ္ဗနဝဏ္ဏံ နာဂံ (သီ၊ ဣ)	၃၃၃
အဗ္ဗနဝဏ္ဏော = အဗ္ဗနဝသဘော (သီ၊ ဣ) အဗ္ဗနသဋ္ဌိဘော (သျှာ)	၃၃၂
အညံ ဝါ = အညထာ (သျှာ၊ က)	၁၃၅
အညော ပန ဗျုအာဏာပနသမတ္တော = အညေ ဒသ ဗျု အာနယနသမတ္တော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၆၆
အဋ္ဌယောဇနမတ္တော = အဓုယောဇနမတ္တော (သီ၊ သျှာ)	၃၀၂
အဋ္ဌာသိ = ဥဋ္ဌာသိ (သီ၊ ဣ)	၉
အဋ္ဌံ = အဋ္ဌံ (သီ)	၁
အတိဓာတတာယ = အတိဘာရတာယ (က)	
အတိဒါဝတာယ (သျှာ)	၂၆၆
အတိတဘဝေ = အတိတတ္တဘာဝေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၃
အတ္တာယ = အတ္ထေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၅၈
အတြိစ္ဆံ = အတြိစ္ဆာ (သီ၊ ဣ)	၂၁၁
အထ = အဝဿံ (သျှာ၊ က)	၁၈၈
အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗဒုက္ခရူပေါ = အတိဒုက္ခရူပေါ (က)	၁၇၄
အဒ္ဓသ = အဒ္ဓသံသု (သီ၊ ဣ)	၃၃၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အဓမ္မစရဏေနာတိ = အဓမ္မစရိယာယ ဝါတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၀၀
အနန္တရံ န ပဿိ = အန္တံ နေဝ ပဿိ (က)	၆၀
အနမတဌာနံ = အနာမကဌာနံ (က)	၅၀
အနမတန္တိပိ = အနာမကန္တိပိ (က)	၅၀
အနလင်္ကတေန ဗိဘဇ္ဈေနာတိ = အလင်္ကတေန ဝိဂတေနာတိ (က)	၂၅၂
အနုကာမယ ကာမေနာတိ = အနုကာမယာနုကာမေနာတိ (သီ၊ ဣ)	၁၄၄
အန္တောဓုရေ = ရထဓုရေ (က)	၃၃၇
အန္တကာ = အန္တိတာ (သီ)	၂၉၅
အပရိပုဏ္ဏာနိ = အပရိသုဒ္ဓါနိ (ဣ)	၂၅၀
အပလောကေတွာ = ဩလောကေတွာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၈၂
အပါပါယိတိ = အပါပါသိတိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၁၅
အပါရိဝါသိကံ = အဘိဏ္ဍပရိဝါသိကံ (က)	၃၉၂
အပ္ပ'နာယတနေသုပီတိ = အပိနာယတနေသုပီတိ (သျှ)	၃၇၁
အပ္ပရသံ = သရသံ (သီ)	၈၈
အပ္ပိစ္ဆေန = အပ္ပိစ္ဆော (က)	၃၉၈
အပ္ပန္နရအမ္ဘော = အပ္ပန္နရအမ္ဘာ (သီ)	၃၅၅
အပ္ပန္နရေတိ = အပ္ပန္နရေတိ (သီ၊ ဣ)	၃၅၄
အဘိနိဗ္ဗုတစိတ္တာ = အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ (သီ၊ ဣ)	၃၄၄
အဗ္ဗုပ္ပိဏ္ဍိ = ဝဏ္ဍိ (က)	၈၁
အယံ တေ လောလော = အယံ ဗာလော (သျှ)	၃၆၃
အယဒါမာနိ = အာယသာနိ (က)	၁၂၉
အယုတ္တေပိ ဟောန္တေ = ယုတ္တောပိ ဟောတု အယုတ္တောပိ (က)	
ယုတ္တမ္ပိ ဟောတု၊ အယုတ္တမ္ပိ ဟောတု (သျှ)	၁၆၆
အရက္ခိတာ = အရက္ခိယာ (သီ) အရက္ခိကာ (သျှ)	၁၂၁
အလင်္ကတာဘရဏံ = လလိတဒါရကံ (သီ၊ ဣ)	
ပိလန္ဓနကုမာရံ (သျှ)	၁၇၇
အဝဓိတွာ = အာဝဇ္ဇေတွာ (သီ)	၅၆
အဝိဿဇ္ဇေတွာ = ကတွာ (သီ၊ ဣ)	၁၆
အသုဘသဘာဝေါ = အဿ သဘာဝေါ (သီ၊ ဣ)	
အသုစိဘာဝေါ (သျှ)	၃၉၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ-အာ]

အဟဉ္ဇိ = တံ တေ ပဝေဒေမိ။ အဟဉ္ဇိ (သိ)	၁၇၄
အဟိတုဏ္ဍိကော = အဟိရုဏ္ဍိကော (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၄၄
အာကနိယမာနသော = ကမ္ပိတမာနသော (သိ)	၃၁၀
အာဂတေ = ဂတေ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၉၂
အာဂတော = အာဏတ္တော (က)	၃၉၂
အာစာရဂေါစရေ = အနာစာရဂေါစရေ (က)	၈၂
အာစာရဝိဟာရေ = စာရဝိဟာရေ (ဣ)	၂၁၂
အာဇိဝိကာတိ = အာဇိဝိကာတိ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၄၄
အာဏတ္တိကရော = အတ္တကာရော (က)	၃၉၂
အာပါသု = အဝါသု (က)	၂၈၇
အာရောပေတွာ = အာရောစေတွာ (သိ၊ ဣ)	၁၇၂
အာရောပေတွာ = အာရောစေတွာ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၇၆
အာဝါဟေတွာ = ပဝါဟိတံ (သျှ၊ က)	၁၀၇
အာသာဒေတိ = ပက္ခိပိတွာ ဂတော (က)	၁၉၃
အာသာဒေတွာပိ = အာသန္ဓိတွာပိ (က)	၄၆
အာသိဗ္ဗေယျာယ = အာဝဇ္ဇေဿယ (သိ၊ ဣ) အာဝဇ္ဇေယျာယ (သျှ၊ ဣ)	၉၃
အာဟရာပေတုံ = အာရောစေတုံ (က)	၁၈

[ဣ-ဥ]

ဣဒံ = ဣဓ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၀၀
ဣဒါနိဝယဿ = ဣဒါနိဿ (က)	၉၀
ဣန္ဒပတ္တနဂရေ = ဣန္ဒပတ္တနဂရေ (သိ၊ ဣ၊ က) ဣန္ဒပဏ္ဍနဂရေ (သျှ၊ ဣ)	၃၃၁
ဣမမ္ပိ = နာမမ္ပိ (သိ)	၃၆၉
ဣမေ ပမာဏဝန္တာ = နောပမာဏဝန္တာ (သိ)	
နော ပမာဏဝန္တာ (သျှ၊ ဣ)	၁၃၅
ဣမေ သုဒ္ဓံ = ဣမဿုတာ (သျှ၊ က)	၃၆၅
ဣသိဂဏော = ဟတ္ထိဂဏာ (က)	၁၂၀
ဥပ္ပါဋေတွာ အဿာသိ = နိဗ္ဗာဋေတွာ အဿာသိ (သိ၊ ဣ)	
ဥပ္ပါဋေတွာ အဿာသိ (သျှ၊ ဣ)	၃၆၅
ဥဇုညေဝ = ဩဓိယညေဝ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၈၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဥ]

ဥတ္တာရေတွာ = ဥတ္တာစေတွာ (သီ၊ ဣ)	၆၄
ဥဒ္ဓါရသောနေတ္ထာယ = ဥဒ္ဓါရသာနေတ္ထာယ (သီ၊ ဣ)	၃၀၈
ဥပကူထိတော = ဥပကူသိတော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၁၂၂
ဥပကူမိဘောတိပိ = ဥပကူဇိဘောတိပိ (သီ၊ ဣ)	
ဥပကုဋ္ဌိဘောတိပိ (သျာ)	၁၂၂
ဥပဂတာနေဝ = အနပဂတာနေဝ (သီ)	၁၁၃
ဥပရီ = ဥဗ္ဗရီ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၁၄၂
ဥပလာဠေန္တာ = ဥပလာပေန္တာ (သျာ)	၁၃၈
ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ = ဥပ္ပါဒေယျာမာတိ (သီ၊ ဣ)	၇၁
ဥပ္ပိလဝန္တိ = ဥပ္ပလပန္တိ (သျာ)	၈၈
ဥယျောဇေသိတိ = ဝိပ္ပယောဇေသိတိ (သီ)	၃၀၆
ဥဿဒနိရယေသု = ဥဿုဒနိရယေသု (သျာ)	၂၉၅
ဥဟန္တန္တိ = ဥိဟန္တန္တိ (သီ) ဥိဟန္တိတိ (ဣ)	၆၇

[ဧ]

ဧကံ သရံ = ဃရံ (သျာ၊ ဣ)	၁၉၃
ဧကကော ရုက္ခမူလေ = အရညသ္မိံ ရုက္ခမူလေ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၁၇၄
ဧကတော = ဧကကော (သီ၊ ဣ)	၃၆၁
ဧကပဒံ = ဧကံ (သီ၊ ဣ)	၂၁၇
ဧကသ္မိံ ဈာမခေတ္တေ = ဧကံ ဈာမခေတ္တံ ဒဿေတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၈၄
ဧဝံ တံ = တဿ (သီ၊ ဣ)	၃၃၃
ဧဝမေတံ = ဧဝမေဝ (က)	၃၀၂
ဧသောတိ = ဧကောတိ (သီ)	၁၃၀

[ဩ]

ဩက္ခန္တိကန္တိ = ဩက္ခန္တိကန္တိ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၄၀၅
ဩက္ခန္တိတွာ = ဩက္ခန္တိတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၄၀၅
ဩဘာရေတွာ = ဩသာဒေတွာ (သီ၊ ဣ)	၈၆
ဩတာရေန္တာ = ဩတရန္တာ (က)	၆၀
ဩဟန္တံ = ဥိဟန္တံ (သီ၊ ဣ)	၆၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကမ္မနပတ္တိယာ နာမ = ကမ္မနပန္နိယာ နာမ (သျှာ)	
ကမ္မနပဗ္ဗတဂုဟာယ (က)	၃၅၀
ကမ္ဘာပေဿာမီတိ = ကထာပေဿာမီတိ (က)	၁၆၆
ကဏယသဒိသေန = ကတ္တရိသဒိသေန (က)	၃၂၀
ကဏ္ဍကုရဏ္ဍကဝဏ္ဏံ = ကောရဏ္ဍကဝဏ္ဏံ (က)	၆၀
ကဏ္ဍမ္ဘ = ဓနုမ္ဘ တူဏီမ္ဘ (သီ၊ ဣ)	၃၆၁
ကတွာ = ဂဟေတွာ (က)	၁၂၇
ကရဏံ = ကာရဏံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၂၄
ကရိဿတိ = သရိဿတိ (က)	၄၀၀၊ ၄၀၁
ကရေဏုယာ = ကဏေရုယာ (သီ၊ ဣ)	၃၀၀
ကသာယဖလာနိ = ကသဠဖလာနိ (သီ၊ ဣ) ကဒလိဖလာနိ (သျှာ)	၁၄၅
ကာကနိဗုဒ္ဓိပိ = ကာကနိဋ္ဌမ္ပိတိပိ (က)	၃၂၉
ကာကပေယျမာဟု = ပေယျမာဟု (သီ၊ ဣ)	၁၅၉
ကာကော = ဥဒကကာကော (သီ၊ သျှာ)	၃၉၉
ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗံ = ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော န စရိတဗ္ဗော (သျှာ၊ က)	၃၃၅
ကာသိဂါမကေ = ဂါမကေ (သီ၊ ဣ)	၇၂
ကိံ သောဘနန္တိ = သောဘနံ အသောဘနန္တိ (သီ၊ ဣ)	၃၀၅
ကိပ္ပိပိ = ကိပ္ပာပိ (က)	၇၉
ကိဏိံ = ကိဏိဿံ (သီ၊ ဣ)	၃၀၃
ကိမတ္ထမဘိသန္ဓာယာတိ = ကမတ္ထမဘိသန္ဓာယာတိ (သီ၊ ဣ)	၃၄၆
ကိရိက်ရောသီတိ = ကိကိံ ကရောသီတိ (သီ၊ ဣ)	၆၅
ကိဠာပေန္တေ = ကိဠာယန္တေ (သျှာ၊ က)	၃၀၆
ကုဇ္ဈနသဒိသံ ဟောတိ = ကုဇ္ဈနသဒိသံ ဝိယ ဟောတိ (ဣ)	၁၇၆
ကုဏ္ဏံ = ကောဏ္ဏံ (သီ၊ ဣ) ကောဏ္ဏံ (သျှာ)	၁၀၇
ကုဗ္ဗံ = ကောဓံ (က)	၄
ကုဒ္ဓါ = ဝတွာ (သီ၊ ဣ)	၃၆၉
ကုဗ္ဗန္တံ = ကုဗ္ဗာနံ (သီ၊ ဣ)	၂၅၅
ကုမာရိ ကော နာမေသ = ကုမာရိကော နာမေသ (သျှာ၊ ဣ)	၁၆၄
ကုရုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ = ဂရုဓမ္မဇာတကဝဏ္ဏနာ (က)	၃၃၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကုရုဓမ္မေ = ဂရုဓမ္မေ (က)	၃၃၁
ကုလပုတ္တံ = ကုလပုတ္တေ (သီ၊ ဣ)	၃၉၇
ကုလဿ = ကာကဿ (က)	၃၂၈
ကုသလဓမ္မဘာဝနံ = ကုသလဓမ္မဘာဝံ ဝါ (က)	၃၆၁
ကေကကေ စာတိ = ကေကယေ စာတိ (သီ)	၁၉၆
ကေကကေတိ = ကေကယေတိ (သီ)	၁၉၅
ကေကကရဋ္ဌံ = ကေကယရဋ္ဌံ (သီ)	၁၉၆
ကေန = တေန (သျှာ၊ က)	၃၄၄
ကေဠိသီလာနံ = ကေဠိသီလဝတာနံ (က)	၄၀၅
ကောဇ္ဈော = ကောဇ္ဈော (သီ) ကောဇ္ဈော (ဣ)	၁၉၂
ကော နာ'ယံ = ကောနွာယံ (သျှာ)	၃၉၉
ကော နာ'ယန္တိ = ကောနွာယန္တိ (သျှာ)	၃၉၉
ကောမာရပတိတိပိ = ကောမာရိပတိတိပိ (သျှာ)	၁၁၀
ကောမာရပုတ္တောတိ = ကောမာယပုတ္တောတိ (သီ)	
ကောမာရိယပုတ္တောတိ (သျှာ)	၄၀၄
ကောမာရိ ကော နာမ = ကောမာရိကော နာမ (သျှာ၊ ဣ)	၁၆၄

[ခ-ဂ]

ခဇ္ဇထညေဝ = ခဇ္ဇတု ဧဝ (သီ၊ ဣ)	၇၁
ခဇ္ဇထညေဝ = ခဇ္ဇတညေဝ (သီ၊ ဣ)	၇၁
ခါဏုကကာလေ = ခါဏုကောရကာလေ (သီ၊ ဣ)	၂၄၂
ခါဒေယျံ = အဒေယျံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၆၇
ခိပိတွာ = ခိပိ (သီ၊ ဣ)	၃၃၅
ခိပေ ပတိတမန္တံ = ဇာလေ ပက္ခိတ္တမန္တံ (က)	၃၆၃
ခုဒ္ဒကာယေဝ = ယဒိ ဧဝံ ခုဒ္ဒကာယေဝ (သျှာ၊ က)	၁၃၂
ခုဒ္ဒကော = ဘဏ္ဍကော (သျှာ)	၁၃၀
ဂစ္ဆမာန စရမာန = ဧယမာန ဂစ္ဆမာန (သျှာ) တတ္ထ တတ္ထ ဥယမာန (က)	၄၀၁
ဂဏေတွာ = ဝမိတွာ (သျှာ၊ က)	၃၄၀
ဂန္ဓာ = ဟုတွာ (က)	၃၆၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဂ-ဃ]

ဂမိဿထ = ဂမိတ္ထ (သီ၊ ဣ)	၄၉
ဂဝေသန္တော = အဂုဏဂဝေသကော (သီ)	၃
ဂဟိတာနိ = ဂဏိတာနိ ဂဏိတာနိ (သျှာ)	၃၅၈
ဂိရိဒတ္တော = ဂိရိဒန္တော (ဣ)	၈၉
ဂေဟသမ္ဘာရေ = ဂေဟေ (သီ၊ ဣ)	၁၇
ဂေါစရဌာယိနံ = လာပဂေါစရဌာယိနံ (သီ)	၅၄
ဂေါစရဌာယိနန္တိ = အဂေါစရဌာယိနန္တိ (သီ)	၅၄
ဂေါပယိတွာ = ဝါဟယိတွာ (သျှာ) ဂါဟယိတွာ (က)	၃၃၇
ဃဇ္ဇေယျံ = ဃာတေယျံ (က)	၃၄၆
ဃရာဝါသစိန္တာယ = သဃရာဝါသစိတ္တတာယ (သီ)	၉၁

[စ-ဆ]

စက္ကဝါကဇာတကေ = ကာကဇာတကေ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၈၈
စဏကမုဋ္ဌိ° = ဝရကမုဋ္ဌိ° (ဣ၊ က)	၆၈
စာဋိမတ္တံ ဘတ္တမေဝ ပူတိ° = ပါတိဘုတ္တဘတ္တံ ပူတိမေဝ (သျှာ၊ က)	၃၆၃
စာပိ = စာသိ (သီ၊ ဣ)	
စိနန္တိ = ဝိနန္တိ (သျှာ)	၂၇၄
ဆတ္တိ°သ = သတ္တတိ°သ (သီ၊ သျှာ)	၂၃၄
ဆေတွာ = ဈေတွာ (သီ၊ ဣ) သတွာ (သျှာ)	၂၃၉

[ဇ]

ဇနိကံ နိဗ္ဗတ္တကိန္တိ = ဇနိတံ နိဗ္ဗတ္တိတန္တိ (က)	၂၃၈
ဇရသူကုရေ = ဒဟရသူကရေ (သီ၊ ဣ)	၃၆၄
ဇာတသာရာ = ဇာတိသာရာ (က)	၁၄၉
ဇာနိတ္တံ ဘာဝိတ္တန္တိ = ဇာနိတံ ဘာဝိတန္တိ (သီ၊ ဣ)	၇၃
ဇာနိတွာ = အဇာနာပေတွာ (သျှာ၊ က)	၃၆၃
ဇာနိဘာဝံ = ဇာနနဘာဝံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၃၀
ဇာနိဿတိတိ = ဇာနာတိတိ (သီ၊ သျှာ၊ က)	၉၀
ဇာယတိ = ဇာတော (က)	၂၁၁
ဇီဝန္တံ သူလေ = ဇီဝသူလေ (သီ၊ သျှာ)	၄၀၀
ဇေတဝနေ = ဝေဠုဝနေ (ဣ)	၂၀၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဈ-၄]

ဈာပိတကာနံ = ဈာပိတမတာနံ (က)

၅၀

ဌာနံ = ဖလံ (က)

၇၁

[စ]

တံ = ကိံ (သီ၊ ဣ)

၆၁

တံ = စိတ္တံ (သီ၊ ဣ)

၃၃၅

တံ = တံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၁၁၅

တံ တေ = တဉ္စေ (သီ)

၁၆၈

တဏှာသင်္ခါတံ = တဏှာသန္တဝသင်္ခါတံ (က)

၁၈၈

တမ္ပပဏ္ဍိတရေ = တမ္ပပဏ္ဍိတလေ (က)

၁၁၈

တမ္ပာကော = တံမာကောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ တမ္ပာကော (သီ) တုမ္ပာကန္တိ

ဝတ္တဗ္ဗေ တုမ္ပာကန္တိ ဣတိ ဝုတ္တံ (ဣ)

၂၀၄

တရုဏရဝိဝဏ္ဏံ = တရုဏရုစိရဝဏ္ဏံ (သျှ)

၃၃၇

တလသာ = ထလသာ (သျှ၊ က)

၂၀၄

တဝ = တေ ဝါ (သီ)

၄၃

တပသစရဏံ = တပစရဏံ (သီ၊ ဣ)

၆၆

တာဝခရမ္ပိ = အတိတိဗ္ဗတရမ္ပိ (က)

၄၀၀

တိဂါဝုတဗုဒ္ဓောဇနမတ္တေ = ဂါဝုတဗုဒ္ဓောဇနမတ္တေ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)

၁၉၂

တိဋ္ဌ တာဝေတဿ = အတ္တုဒ္ဓဿ တာဝ တဿ (က)

၃၁၈

တိဋ္ဌန္တိ = ရသန္တိ နဒန္တိ (သီ၊ ဣ)

၃၆၆

တိယံသံ = တိဒိဏသက္ခရံ (သျှ)

၃၃၀

တိဟိ စတူဟိ = ဒွိဟိ စတူဟိ (သီ၊ ဣ)

၁၇၂

တုဏှိ ဟုတွာ = တုဏှိ အန္တန္တိ၊ တုဏှိ ဟုတွာ (သီ၊ ဣ)

၆၁

တေ = တံ (က)

၁၄၃

တွံ = ယံ (သီ)

၁၆၄

[ဆ]

ထရုဂ္ဂဟေဟိ = ဓရုဂ္ဂဟေဟိ (သျှ၊ က)

၁၉၉

ထာမဝန္တောပိ = ပညဝန္တောပိ (က)

၂၉၅

ထုဏာတိ = ဝိဏာတိ (သျှ၊ က)

၂၀၇

ထူဏာယ = စူဠာယ (သျှ၊ က)

၃၃၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ဒက္ခိဏဇာဏုကံ = ဒက္ခိဏဇတ္တု (သီ) ဒက္ခိဏဇန္တု (သျှာ၊ ဣ)	၁၀၇
ဒတ္တတ္ထေရော = ဥတ္တရတ္ထေရော (သီ) ဥတ္တတ္ထေရော (ဣ)	၃၆၂
ဒတွာ = ဥစ္စာရေတွာ (သျှာ၊ က)	၁၉၄
ဒပေန = ဒိတ္တရူပေန (က)	၃၉၀
ဒသ = စုဒ္ဒသ (သီ၊ ဣ၊ က)	၂၇၆
ဒဟရော ကပိ သဒ္ဓေယျ = ဒဟရောပိ တံ န သဒ္ဓေယျ (သီ)	
ဒဟရောပိ န သဒ္ဓေယျ (သျှာ)	၄၀၃
ဒဠပရိက္ခိတ္တော = နဠပရိက္ခိတ္တော (သီ၊ ဣ)	၇၀
ဒိန္နဒါနေန ရက္ခိတသီလေန = ဒိန္နဒါနေ ရက္ခိတသီလေ (သီ)	၁၀၂
ဒိဝါ = ဒိဝသမ္ပိ (က)	၃၃၉
ဒိဿမာနရူပေန = ဒိဿမာနရူပါ (သျှာ၊ က)	၃၈၃
ဒုစ္ဆန္ဒနိယံ = အတ္တိန္ဒနိယံ (သီ) ဒုစ္ဆန္ဒနိယံ (သျှာ)	၁၂၇
ဒုပ္ပသယောတိ = ဒုပ္ပသဟောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၂၀၁
ဒုရဘိသမ္ဘဝံ = ဒုရဘိဘဝံ (သီ၊ ဣ)	၂၁၃
ဒေတိတိ = န ဒေတိတိ (က)	၁၂၉
ဒွဂ်လဗဟလံ = အဋ္ဌဂ်လဗဟလံ (က)	၈၃

[၁-န]

ဓနိကာ ပိယာတိ = ဓနကာမိကာတိ (သီ) ဓနကာမိယာတိ (သျှာ)	၄၀၁
ဓနကာရမုဒုဝါကေသု = မရုဝဝါကေသု (သီ) မရုစဝါကေသု (ဣ)	၁၀၅
ဓမ္မကထိကောတိ = ဓမ္မိကောတိ (သီ၊ ဣ)	၃၉၃
ဓမ္မန္တေဝါသိကော = ကမ္မန္တေဝါသိကော (သီ)	၂၅၃
ဓုတ္တိကဓာတုတာ = ဓုတ္တိကဇာတိကာ (သျှာ)	
ဆိန္ဒဟိရောတ္တပ္ပါဝုတ္တိကဓာတုကာ (က)	၁၀၄
ဓေနနံ = ရောဟိဏီနံ (သီ၊ ဣ) ဒိရဓေနနံ (သျှာ)	၃၈၆
န ကရောမိ စာဟ = န ကရောမိတိ စာဟ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၇၄
နဒမာနာ = နိသီဒမာနာ (က)	၆၀
နဒဿံ = နာဒ္ဒဿံ (က)	၁၂၄
နဒိပိဋေန = နဒိတိတ္ထေန (က)	၁၂
န ဘုဒ္ဓိယန္တိတိ = န သုဘုဉ္ဇာတိ (သီ၊ ဣ) န ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာတိ (သျှာ)	၃၂၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

န မယံ သမ္ပမူဠာတိ မယံ မူဠာ = န မယံ အသ္မ မူဠာတိ (သီ၊ ဣ)	၃၄၄
န ဟိ တံ ဝိရုဠေ = နေဝ ဟိ တံ ရုဟေယျ (သီ၊ ဣ)	၄၀၆
နာဂစ္ဆန္တိ = နာဂစ္ဆတိ (သျှာ)	၂၂၁
နိက္ခဿီသကော'ဟိတံ = နိက္ခမုသီသကေ ကတံ (သီ၊ ဣ)	
နိက္ခဿီသကေ ကတံ (သျှာ၊ က)	၄၀၀
နိဗ္ဗိသယံ = နိဿရိယံ (သျှာ)	၃၆၀
နိမိမ္မသေတိ = ဝိနိမ္မသေတိ (သျှာ) ဝနိမ္မသေတိ (က)	၃၃၃
နိမ္မကသဋ္ဌံ = နိမ္မကသာဝံ (သျှာ) နိမ္မရသံ ခါဒန္တော (က)	၉၆
နိရဝဇ္ဇံ = နိရာမိသံ (သီ၊ ဣ)	၂၁
နိဝတ္တာပေန္တော = တိန္တာပေန္တော (သီ)	၁၃၁
နိဝါသကောတိ = နိဝါသိကောတိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၉၂
နိဝါသပရိဗ္ဗယေန = နေဝ နိဝါပေန န ပရိဗ္ဗယေန (သီ)	၁၉၆
နိဝါသပရိဗ္ဗယော = နိဝါပပရိဗ္ဗယော (သီ)	၁၉၅
နိဝိဋ္ဌဋ္ဌာနေယေဝ = စိက္ခဋ္ဌာနေယေဝ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၅
နိဝေဒေသိ = နိဝေသေသိ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၇၆
နိဝေသယိ = နိဝေသေသိ (သီ၊ ဣ) နိဝါသေသိ (သျှာ)	၁၉၀
နိသိန္နံ = နိလိနံ (သီ၊ ဣ)	၁၅၉
နိဟရိတွာ = ကတွာ (သီ၊ ဣ)	၄၇
နေဝ ဟတ္ထိ = တေ ဝါ ဟတ္ထိ (သီ)	၄၄
နော ဣဒန္တိ = နော ဣဓာတိ (သီ၊ သျှာ)	၄၀၁
နတွာ ဂတ္တာနုလိတ္တော = နှာတာနုလိတ္တော (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၃၃၂

[ပ]

ပက္ကဗလပိဏ္ဍိသမ္ဘန္တံ = ပက္ကဗလပိဏ္ဍိသမ္ဘန္တံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၄၆
ပက္ကမိတွာ = နိက္ခမိတွာ (သီ)	၆
ပက္ခိတ္တလောဏံ = ပက္ခိတ္တတိလာ (သီ၊ ဣ)	၃၁၀
ပဿရန္တေန မုခံ ပုရာပေတွာ = ပဿရန္တေန မုရုမုရာပေတွာ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)	၁၁၆
ပစ္စုပေထ = ပစ္စမေထ (သီ၊ ဣ)	၃၂၃
ပညာပေတုံ = သညာပေတုံ (က)	၃၃၉
ပဋိပက္ခာ = သမသတ္တာ (သီ၊ ဣ)	၂၃၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပဏ္ဍိတေန = အတိပဏ္ဍိတေန (သီ၊ ဣ)	၅၂
ပတနဘာဝံ ဥတွာ = ပတနဘယေန (သျှ၊ က)	၈၁
ပတိဋ္ဌာပေန္တေန = ပတ္ထေန္တေန (က)	၁၂၅
ပတိဋ္ဌိတော = ပတ္ထိတော (က)	၁၆၃
ပတိတမစ္ဆံ = ဇာလေ ပက္ခိတ္တမစ္ဆံ (က)	၃၆၃
ပတ္တစိဝရာနေဝ = မဇ္ဇစိဝရာနေဝ (သီ)	၄၀၇
ပတွာ = ဒတွာ (ဣ)	၃၈၂
ပထဝိဿိတာ = ပဌဝိနိဿိတာ (သီ၊ ဣ)	၂၈၃
ပပါတာနုသာရေန = ပပါတတဋ္ဌာနုသာရေန (သီ)	
ပဗ္ဗတာနုသာရေန (က)	၁၀၈
ပမတ္တာ = ပမုတ္တာ (က)	၂၉၆
ပမာဒေန = အမတ္တာတိ အပ္ပမာဏေန (သီ၊ ဣ)	၃၉၀
ပမုခေ = ပဒုမကေ (သီ၊ သျှ)	၂၉၄
ပမောစေယျ = ပမောစေတွာ (ဣ၊ က)	၂၂၆
ပရတော = ပုရတော (သီ၊ သျှ)	၃၃၈
ပရာဇယဘာဝဿ = ပရဇ္ဇနဘာဝဿ (သီ၊ ဣ)	၁၉
ပရိဒဟိဿတိ = ပရိဒဟေဿတိ (သီ၊ ဣ)	၁၈၂
ပရိဒဟိဿတိတိ = ပရိဒဟေဿတိတိ (သီ၊ ဣ)	၁၈၂
ပရိပန္တေန = ပရိဗန္တေန (က)	၁၈
ပရိဝတ္ထေသီတိ = ပရိဝတ္ထယီတိ (သီ၊ ဣ)	၁၅၂
ပရိဝါရေတွာ = သမ္ပဟရိတွာ (သီ) သမ္ပရိဝါရေတွာ (သျှ၊ ဣ)	၁၉၁
ပရိဟာယမာနော = အသုခါယမာနော (သီ၊ ဣ)	၂၇
ပရေဟိပိ န ဝိဟေဋ္ဌိယတိ = ပရေပိ န ဝိဟေဋ္ဌေယျာတိ (သျှ)	၃၈၇
ပလပန္တေ'တေ = ဝိလပန္တေတေ (သျှ၊ က)	၂၉၂
ပလာယ'ဟန္တိ = ပလာယိဟန္တိ (သျှ၊ က)	၃၀၇
ပလာယိကံ ပရိဗ္ဗာဇကံ = ပလာယိတပရိဗ္ဗာဇကံ (က)	၂၃၅
ပလာယိတပရိဗ္ဗာဇကံ = ပလာသီပရိဗ္ဗာဇကံ (သီ)	
ပလာယိပရိဗ္ဗာဇကံ (သျှ၊ ဣ)	၁၉၈
ပဝတ္ထိယာ = ပတ္တယသာ (သျှ၊ က)	၃၈၄
ပဿထ = ဝယဿ (သီ)	၆၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပဟရိတွာ = ဟတ္ထေ ပဟံသိတွာ (သီ) ဟတ္ထေန ပဟံသိတွာ (ဣ)	၉၃
ပဟိဏကမ္မေန = ပဟေနဂမနေန (သီ၊ ဣ)	၇၄
ပါဠလိနဂရေ = ပေါတလေ နာမ နဂရေ (သီ)	
ပေါတလိ နာမ နဂရေ (ဣ)	၁၄၂
ပါတိယံ = ပါကိယံ (သီ)	၁၇၇
ပါတေတွာ = ပေါထေတွာ (က)	၁၂၄
ပါနဒ္ဓပမောတိ = ဒုပါဟန္တပမောတိ (သျှ၊ က)	၂၀၄
ပါပုဏိဿသိ = ပါပုဏိဿန္တိ (သီ) ပဿိဿတိ (သျှ၊	
ပဿန္တိ (ဣ)	၁၈၃
ပါရာသရိယော = ပေါရာဏာစရိယော (က)	၁၈၅
ပိဝန္တိ စေ = ပိဝန္တိ ဝေ (သီ) ပိဝန္တိဝ (ဣ)	၁၁၅
ပိဝန္တိ စေ = ပိဝန္တိဝ (သီ၊ ဣ)	၁၁၅
ပုစ္ဆိံသု = အာပုစ္ဆိံသု (က)	၁၉
ပုဉ္ဇိတွာ = ပုဉ္ဇိတွာ (သီ) သုဖုသိတွာ (က)	၃၅၇
ပုဋ္ဌော = ဖုဋ္ဌော (သီ၊ သျှ၊)	၈၈
ပုဋ္ဌောတိ = ဖုဋ္ဌောတိ (သျှ၊)	၈၈
ပုဗ္ဗာရာမေ = ဇေတဝနေ (က)	၄၀၄
ပုဗ္ဗေပိ အာသာဒေသိယေဝါတိ = မိဋ္ဌေန ပက္ခိပိယေဝါတိ (က)	၁၉၃
ပုရိမကဏ္ဍပုဇ်း = ပုရိမကဏ္ဍံ ပုဇ်း (သျှ၊) ပုရိမကဏ္ဍံ ပက္ခေန (က)	၈၁
ပုရိသေ = ဝါဏီဇကေ (က)	၁၁၆
ပေသေတိ = ပဝေသေတိ (သျှ၊ က)	၈၃
ပေါရာဏပကတိံ = ပုဗ္ဗပကတိံ (သျှ၊)	၈၉

[၁]

ဗလ္လိကော = မလ္လိကော (သီ)	၃
ဗလ္လိကောတိ = မလ္လိကောတိ (သီ)	၃
ဗဟိပဿေ ပမုခေ = ဗာဟိရပဒုမကေ (သီ) ဗာဟိရပဿေ	
ပဒုမကေ (သျှ၊)	၂၉၄
ဗဟုအာဂတာ = ဗဟုအာဂတော (သီ၊ ဣ)	၅၃
ဗဟုမာယာ = ထဒ္ဓဟဒယာ (သီ) ထဒ္ဓဟဒယော (သျှ၊)	၁၀၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဗ]

ဗာရာဏသျှိ = ဗာရာဏသျှိ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၉၂
ဗျုစ္ဆာပသရိဝဏ္ဏ = ဗျုစ္ဆာပသဒိသဝဏ္ဏ (သျှ)	၃၉၆
ဗျုစ္ဆာပသရိဝဏ္ဏာတိ = ဗျုစ္ဆာပသဒိသဝဏ္ဏာတိ (သျှ)	၃၉၆
ဗြဟ္မဝဏ္ဏံ သေဋ္ဌဝဏ္ဏံ = ဗြဟ္မဝဏ္ဏံ သေဋ္ဌဝဏ္ဏံ (က)	၁၃
ဗြာဟ္မဏဂါမတော = ဗြာဟ္မဏဂါမတော (သျှ)	
ဗြာဟ္မဏဂါမတော (က)	၃၃၂

[ဘ]

ဘဂ္ဂါတိ = ဂဂ္ဂါတိ (သီ၊ ဣ)	၁၅
ဘတ္တာ = တာတော (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၃၀၇
ဘဒ္ဒလီ = ကုန္ဒလီ (သီ၊ ဣ)	၃၀၆
ဘရဏပေါသကာ = ဘရဏပေါသကော (သျှ)	၃၅၇
ဘရုရဋ္ဌေ ဘရုရာဇာ = ကုရုရဋ္ဌေ ကုရုရာဇာ (က)	၁၅၆
ဘရုရာဇာတိ ဘရုရဋ္ဌေ = ကုရုရာဇာတိ ကုရုရဋ္ဌေ (က)	၁၅၈
ဘာဝေတွာ = ဃဋ္ဌေတွာ (သျှ၊ က)	၃၆၁

[မ]

မံသံ ဥပ္ပါဋနကာလော = ပပံ ဥပ္ပါဒနကာလော (က)	၂၅၈
မက္ခေတွာ = ပက္ခိပိတွာ (သီ၊ ဣ)	၂၂
မဂ္ဂံ ဂဟေဘွာ = မိဂံ ဂဟေတုံ (က)	၄၉
မဂ္ဂံ ဂဟေတွာ = မိဂံ ဂဟေတုံ (သျှ၊ က)	၁၈၆
မတဋ္ဌာနံ = အာမကဋ္ဌာနံ (က)	၅၀
မတိ° = ပတိဗ္ဗတံ (က)	၂၉၆
မတ္တဝရဝါရဏာ = မတ္တဝါရဏော (က)	၁၂၉
မတ္တိကာလေပနံ ကရိဿန္တိတိ = မတ္တိကာလေပံ ဒဿန္တိတိ (သီ၊ ဣ)	၂၂
မဓုရသဒ္ဓေါ = မုဒု မဓုရသဒ္ဓေါ (သီ)	၃၉၆
မနသိ = သရသိ (က)	၂၅၅
မနုဿဿ = သမ္ပန္နမာနသဿ (သီ၊ ဣ)	၂၇၂
မန္တံ သမ္ပဇနဋ္ဌာနံ = မဏ္ဍပသမ္ပဇနဋ္ဌာနံ (သျှ)	
မဏ္ဍလသမ္ပဇနဋ္ဌာနံ (က)	၄၀၂
မမ = တဝ (သီ၊ ဣ)	၁၆၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မမာယနဋ္ဌာနမဿ = ပိယဋ္ဌာနမဿ (သီ၊ ဣ)	၂၅၁
မဟတ္ထိကာ = မဟိဒ္ဓိယာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ) မဟိဒ္ဓိကာ (က)	၃၇၂
မဟိံသစမ္မာနံ = မဟိံသစမ္မာနိ (သီ၊ သျှ၊)	၈၃
မဟေသီ စာတိပိ = မဟေသီ ဝါတိပိ (သီ၊ သျှ၊)	၃၅၅
မာတိကာ = စာဋိကာ (သီ)	၁၇၈
မိဂါနံ သိင်္ဂါလော = ကောတ္ထုကော (သီ၊ ဣ) ကောဋ္ဌကော (သျှ၊)	၃၉၈
မိတ္ထိကာ = ပတ္ထိကာ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၆၅
မုခတော လောဟိတံ ပဉ္စရတိ = မုခံ လောဟိတမက္ခိတံ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၁၄၁
မူလဃစ္စာယ = မူလဃစ္ဆာယ (က)	၄၈
မောက္ခော = သုခံ (က)	၃၂၈
မောရဆဒေ = မောရပါဒေ (သီ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၁

[ယ]

ယံ = ယတ္ထ (သီ၊ ဣ)	၃၇၁
ယဋ္ဌိမိယာနိ = ပဒရာနိ (သီ၊ ဣ) ယဋ္ဌိယာနိ (သျှ၊)	၁၀၁
ယမုနာယ = နမ္မဒါယ (သီ၊ ဣ)	၃၁၀
ယသပါဏိ = ပါယာသပါဏိ (သီ)	၁၇၁
ယုဒ္ဓေါ = ယုဒ္ဓေ (သီ၊ သျှ၊)	၃၆၃
ယော = သော (သီ၊ ဣ)	၁၃
ယော = သော တံ (က)	၃၅
ယောဂ္ဂါစိဏ္ဏံ စရဏံ = ယောဂ္ဂံ စိဏ္ဏစရဏံ (သီ)	
ယောဂ္ဂါစိဏ္ဏစရဏံ (က)	၁၅၂
ယော ဝရတ္တံ = ယော စ ယောတ္တံ (က)	၂၂၆
ယော ဝါပိ = ယော စာပိ (က)	၃၇၄

[ရ]

ရက္ခာမိ = ရက္ခိံ (သီ၊ ဣ)	၃၃၅
ရဇ္ဇေန = ယသေန (သီ)	၇၉
ရဋ္ဌေဟိ = ရဋ္ဌေန (သီ၊ ဣ)	၁၅၇
ရာဇကာရာမေ = ရာဇိကာရာမေ (က)	၁၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၇]

ရက္ခဗိလေ = ရက္ခဗာလေ (က)

၄၇

ရမာယ ဥပ္ပန္နံ = ဒုမာယံ ဥပ္ပန္နံ (က)

၃၄၄

ရေနုကန္တိ = ရေရုကန္တိ (သီ၊ ဣ)

၂၁၀

[၈]

လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယံ = လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယံ (သီ)

၁၂၉

လဗ္ဗန္တုတိ = လိဗ္ဗန္တုတိ (သီ၊ ဣ)

၂၂၄

လဗ္ဗိ = လိဗ္ဗိ (သီ၊ ဣ)

၂၂၄

လဠမာနာ = ဝိလာသမာနာ (သျှာ) ကိဠာယမာနာ (က)

၁၁၁

လာဘံ = လာဘဿ (သီ၊ သျှာ)

၂၀၇

[၉]

ဝဇ္ဇပေါတကံ = မဏ္ဍုကပေါတကံ (သီ၊ ဣ)

၃၆၃

ဝဇ္ဇမယံ = ဝဒ္ဓမယံ (သီ၊ သျှာ၊ ဣ)

၁၄၀

ဝဇ္ဇေတွာ = ဝဠေတွာ (သီ၊ ဣ) ဝိဠေတွာ (က)

၁၇၇

ဝဗ္ဗကီ = ဝဗ္ဗကီ နိဝဠေတွာ (သီ)

၁၈

ဝဗ္ဗိတဘတ္တံ = ဘတ္တဝဗ္ဗိတိကံ (သီ၊ ဣ)

၃၂၅

ဝတ္တမာနကိရိယံ = ဝတ္တနကိရိယံ (သီ၊ ဣ) မနုဿာနံ ကိရိယံ (က)

၁၆၉

ဝဒါပေတိတိ = ဒါပေတိတိ (ဣ)

၃၆၃

ဝန္တတ္တာ = အဘဝါ (သီ၊ ဣ)

၁၈၂

ဝဗ္ဗေတုကာမာ = ဝဠေတုကာမာ (သီ၊ ဣ)

၂၃၇

ဝယဿ = သိင်္ဂါလ (က)

၃၉၆

ဝလာဟေနေဝ = ဝါလာဟေနေဝ (သီ)

၁၁၈

ဝသနဂါမံ ဂတော = ဝသနဂါမတော (သျှာ)

၁၄၀

ဝသသိ = ဝသာပေသိ (က)

၃၅၆

ဝါရေတိ = ဝါရေန္တော (သျှာ)

၃၉၉

ဝါရေတုကာမော = ဟာရေတုကာမော (သီ၊ ဣ)

၁၆၁

ဝိဇ္ဇမာနေသု ဝါကေသု = ဝိဇ္ဇမာနာသု မရုဝါသု (သီ)

ဝိဇ္ဇမာနာသု မရုဒ္ဓါသု (ဣ)

၁၀၅

ဝိတရာမိ = ဝိသဟာမိ (သီ၊ ဣ)

၁၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝိဒေဟရဋ္ဌဿမိကံ = ဝိဒေဟရဋ္ဌဿရံ (သိ)	၃၅
ဝိနိမယဝသေန = ဝိနိဝဇ္ဇနဝသေန (က)	၃၃၃
ဝိယ ဝိဒ္ဓံ = ပဝိဋ္ဌံ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၂၀၇
ဝိယာသီတိ = ဝိဟာသီဟိ (သျှ) ဌဿသီတိ (က)	၃၅၃
ဝိယူဠေ = ဝိရူဠေ (က)	၃၀၄
ဝိရောစနာ = ပဝိရောစမာနာ (က)	၂၈၃
ဝိဝရာနုဂ္ဂတိ = ဝိဝရန္တဂ္ဂတိ (သိ၊ ဣ)	၁၉၂
ဝိဿတ္ထော = နိရာသင်္ကော (သျှ)	၂၇၇
ဝိဟိယျတိ = ဝိဟိံသတိ (သိ၊ ဣ)	၃၂၂
ဝိဟေဋ္ဌဿာမီတိ = ဝိမံသိဿာမီတိ (သျှ၊ က)	၄၀၇
ဝိထိံ အာဝရိတွာ = ကိဋ္ဌိ ဒါနဝတ္တံ အဝိစာရေတွာ (သျှ)၊ ဝိထိံ ဝိစရိတွာ (က)	၃၈၉
ဝိရိယဝိက္ကမေန = ဝိရိယသင်္ခါတေန (က)	၁၉၄
ဝုတ္တေ = ပုဋ္ဌော (?)	၁၀၅
ဝုတ္တော = ဝုတ္တေ (သိ၊ ဣ)	၁၄
ဝေဒနာပ္ပတ္တတာယ = ဝေဒနာမတ္တတာယ (သိ)	၁၄၉
ဝေဒနာပ္ပတ္တော = ဝေဒနာမတ္တော (သိ၊ ဣ)	၂၀၈
ဝေဠုဝနေ = ဇေတဝနေ (သျှ၊ က)	၉၂
ဝေဠုဝနေ = ဇေတဝနေ (သိ၊ သျှ၊ ဣ)	၄၈
ဝေဠုဝနေ = ဇေတဝနေ (က)	၃၉၅

[သ]

သံကိလိဋ္ဌဝါသံ = သကလတ္တဝါသံ (သိ၊ ဣ)	၃၃၀
သံသီဒသိ = သံသီဒတိ (က)	၂၉၈
သံဟရိတွာ = သဃ်ရိတွာ (သိ)	၁၀၈
သကဒါဂါမိဖလေ = အနာဂါမိဖလေ (သိ၊ သျှ)	၂၉၀
သဃ်ရိတွာ = သံဟရိတွာ (သျှ၊ ဣ)	၁၈၀
သစေ = န ခေါ် (သျှ၊ က)	၃၀၇
သစ္စာဟံ = သစာဟံ (က)	၃၃၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သဇာတိပုတ္တော = သီဟဇာတိပုတ္တော (က)	၉၈
သဠိမတ္တာနိ ဝဿသဟဿာနိ = သတ္တမတ္တာနိ ဝဿသတာနိ (သီ၊ ဣ)	၇၄
သဏ္ဍဘာဏေန = သဏ္ဍဝါစေန (က)	၃၁၆
သဏ္ဍဘာသနေန = သဏ္ဍဝါစဘာဝေန (က)	၃၁၇
သတပတ္တမာဏဝဿ = သတပတ္တသကုဏဿ (သျှာ)	၃၄၇
သတ္တ ဗုဒ္ဓေ = သဗ္ဗဗုဒ္ဓေ (သျှာ၊ က)	၁၃၅
သတ္တသတမတ္တာ = ပဉ္စသတမတ္တာ (သီ၊ ဣ)	၃၆၀
သတ္တာဓိဝစနံ = သတ္တဝေဝစနံ (က)	၆၃
သဒ္ဓဟေယျ = န သဒ္ဓဟေယျ (သီ၊ သျှာ)	၄၀၃
သဒ္ဓေန = သရေ (သီ) သရေန (သျှာ)	၃၁၆
သန္တဓမ္မောတိပိ = သတံ ဓမ္မောတိပိ (က)	၇၆
သန္တိရုဇ္ဈိတွာ = သန္တိရုဇ္ဈိတွာ (သီ၊ ဣ)	၆
သ ပါပေန ဥပလိပ္ပတိတိ = သ ပါပမုပလိပ္ပတိတိ (က)	၂၃၉
သပုတ္တာယ တာယ = သပုတ္တဒါရာယ (က)	၂၆
သဗ္ဗရန္တာနံ = သဗ္ဗန္တာနံ (က)	၄၈
သဗ္ဗသဒ္ဓဿေဝ = သဗ္ဗသတ္တဿေဝ (သျှာ၊ ဣ)၊ သဗ္ဗသတ္တဝေသေန (က)	၁၃၄
သမာနဇာတိနံ = သမာဂတာနံ (သီ၊ ဣ)	၃၁၂
သမာလုဟရိတာမယောတိ = ဈာသလုဟရိတာမယောတိ (သီ)	၃၀၂
သဗ္ဗ = သီဟ (သီ၊ ဣ)	၁၀
သယံ = အယံ (က)	၂၉၈
သရဘာဏံ = ပဒဘာဏံ (သီ၊ ဣ)	၆၀
သရဝန္တာနမုတ္တမော = ပဝဒန္တာနမုတ္တမော (သီ၊ ဣ)	၃၉၆
သဝါဒိတေန = သုဝါဒိတေန (က)	၂၀၈
သဟဿကုမ္ဘဏ္ဍရက္ခသာ = ကောဠိသဟဿံ ကုမ္ဘဏ္ဍရက္ခသာ (သီ၊ ဣ)	၃၅၇
သာခါ = သာခံ (သျှာ၊ က)	၉၆
သာခါယော = သာခံ (က)	၉၆
သာ စာပိ = သာ အသိ (သီ၊ ဣ)	၃၅၅
သာဓေယျာမာတိ = သောဓေယျာမာတိ (သျှာ)	
ကရိဿာမာတိ (က)	၃၈၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သာမိကေ ကာလကတေ တေန သောကေန = သာမိက-	
ဝသေန သောကေန (သီ၊ ဣ)	၃၆၂
သိဂီဝေရမရိစာဒိနိ = သိဂီဝေရဇီရကာဒိနိ (သီ၊ ဣ)	၃၂၇
သိဋ္ဌံ = သတ္တံ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၂၇၂
သိဒ္ဓိပ္ပတ္တာ = သိဒ္ဓိယာတြာ (သျာ)	၂၆၈
သိန္ဓပတ္တောတိ = သိနပတ္တောတိ (သီ) သိတပတ္တောတိ (ဣ)	၁၄၉
သီလေန ဝါ နိဟိနတရာ = ဝတာဒီဟိ ဝါ န သမာ နိဟိနတရာ (က)	၃၄၇
သုဇာတေ = တတော (သီ)	၃၁၅
သုတွာပိ = ဥတွာ (က)	၁၅၆
သုဒန္တိ = အသုတတိ (သျာ၊ က)	၃၆၆
သုန္ဒရီမာရဏံ = သုန္ဒရီသမာဂမံ (သျာ၊ က)	၃၇၃
သုပဝတ္တိတံ = သုပဝတ္တိ (သီ) သုပဝတ္တတိ (သျာ)	၂၇၁
သုဖဿာ = သုပဿာ (သျာ)	၃၉၀
သုဝဏ္ဏောတိ သုန္ဒရဝဏ္ဏော = သုပဏ္ဏောတိ သုန္ဒရပဏ္ဏော (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၉၈
သုဟဒယောတိ မညသိ = ဟဒယေ အတိမညသိ (သီ၊ ဣ)	၂၄၅
သုဟဒယောတိ မညသိ = ဟဒယေတိမညသိ (သီ၊ ဣ)	၂၄၅
သေတေ ကတွာ = နိတ္ထုသေ ကတွာ (သျာ)	၂၅၄
သေန = သကေန (သီ)	၂၀
သေယျော = သေယျာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၃၈၀
သောဏ္ဍသဟာယေန = ဘဏ္ဍံ ပဟာရကေန (က)	၃၈၀
သောဓေတွာ = ပေါဏေတွာ (သီ၊ သျာ၊ ဣ)	၃၆၃
သောဓေတွာ = သာဓေတွာ (သီ၊ ဣ)	၃၀၈

[ဟ]

ဟညာမာတိ = ဟဉ္ဇေမာတိ (သီ၊ ဣ) ဟဉ္ဇာမာတိ (?)	၃၇၆
ဟတ္ထတ္တံ = ဟတ္ထတ္တံ (သျာ)	၃၄၄
ဟတ္ထိနံ မေ ဝသေန = ဟတ္ထိနံ လဏ္ဍဝသေန (က)	၉၃

ဇာတကဋကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

ဂါထာသုဒ္ဓိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကမ္မကာမာ အလသာ		အဓမော မိဂဇာတာနံ	၆၁
မဟဋ္ဌသာ		အနန္တပါယီ သကုဏော	၃၉၉
(အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄	အနလာ မုဒုသမ္ဘာသာ	၂၉၄
အကာလေ ဝဿတိ တဿ	၁၁၃	အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ	၁၈၁
အကာသိ ယောဂံ		အနုဿယကော အဟံ ဒေဝ	၁၇၅
ဓုဝ'မပ္ပမတ္တော	၁၅၂	အန္ဓဘစ္စာ စ'ဘစ္စာ စ	၃၃၃
အက္ကုဒ္ဓသန္တာ ဝဓေဏ္ဍတဇ္ဇိတာ		အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ	၁၃၃
(အံ ၂-၄၆၈-ပိဋေ)	၃၁၅	အပိ စေ ပတ္တမာဒါယ	၃၈၀
အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓံ	၄	အပိ စေပိ ဒုဗ္ဗလော မိတ္တော	၂၆
အဋ္ဌန္တိ မစ္ဆာ အဓိကံ သဟဿံ	၃၈၂	အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု	၂၈၃
အစာရိ ဝတာယံ ဝိတုဒံ ဝနာနိ	၁၄၉	အပိ ရဟက ဆိန္နာပိ	၁၀၄
အဇညံ ဇညသင်္ခါတံ	၃၉၄	အပိ ဝီရက ပဿေသိ	၁၃၇
အဇ္ဇာပိ မေ တံ မနသိ	၂၅၅	အပေတယံ စက္ခုမာ ကေရာဇာ	၃၁
အဇ္ဈေနန္တ တပံ သီလံ	၂၉၆	အပ္ပံ ပိဝိတွာန နိဟိနဇစ္စော	၈၈
အညဒတ္ထုဟရော မိတ္တော		အပ္ပမာဏံ ဟိတံ စိတ္တံ	၅၆
(ဒိ ၃-၁၅၂-ပိဋေ)	၃၅၀	အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ	၁၃၄
အညော ဥပရိမော ဝဏ္ဏော	၁၅၃	အပ္ပေဝ ဗဟုကိစ္စာနံ	၇၁
အဋ္ဌိတံ မေ မနသ္မိံ မေ	၂၂၆	အဗဒ္ဓါ တတ္ထ ဗဇ္ဈန္တိ	
အတ္တာနမေဝ ပဌမံ		(ခု ၅-၂၈-ပိဋေ)	၁၇၆
(ခု ၁-၃၇-ပိဋေ)	၃၉၉	အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန	
အတ္ထိ မေ ပုရိသော ဒေဝ	၁၈၉	(ခု ၂-၃၉-ပိဋေ)	၂၃၃
အတ္ထော အတ္ထိ သရီရသ္မိံ	၁၂၆	အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိံ	၂၉၈
အတြိစ္ဆံ အတိလောဘေန	၂၁၁	အဘိဓာဝထ စူပဓာဝထ စ	၁၉၉
အဒမ္ပ တေ ဝါရိ ပဟူတရူပံ	၆၅	အဘုတွာ ဘိက္ခသိ ဘိက္ခု	၅၁
အဒ္ဓါ ပါဒဇ္ဇလီ သဗ္ဗေ	၂၄၁	အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ	
အဒ္ဓါ ဟိ နူန မိဂရာဇာ	၃၅၁	(ခု ၁-၁၃၀-ပိဋေ)	၃၇၄

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[အ]

အတ္တန္တရော နာမ ဒုမော	၃၅၄
အဟော ကော နာမယံ ရုက္ခော	၁၄၉
အမှာကမ္ပ'တ္ထိ ပုရိသော	၁၉၀
အယံ ဣသိ ဥပသမသံယမေ	
ရတော	၂၄၆
အယံ မဏိ ဝေဠုရိယော	၃၇၆
အယ'မဿကရာဇေန	၁၄၄
အယမေဝ သာ အဟမပိ	
သော အနညော	၁၀၉
အယျ န တံ ဇဟိဿာမိ	၃၁၀
အရကော ဟုတွာ မေတ္တစိတ္တံ	၁၇၉
အရိယဝတ္ထ'သိ ဝက္ကံ	
(ခု ၆-၉၂-ပိဋေ)	၂၅၆
အရိယာဝကာသောသိ ပသန္တ-	
နေတ္ထော (ခု ၆-၁၆-ပိဋေ)	၂၅၆
အရိယော အနရိယံ ကုဗ္ဗန္တံ	၂၅၅
အလံ မေ'တေဟိ အဓမ္မဟိ	၁၄၆
အလိနစိတ္တံ နိဿာယ	၂၀
အလ္လံ သုက္ခန္တ ဘုဉ္ဇန္တော	၂၆၇
အဝဓိ ဝတ အတ္တာနံ	၁၆၁
အသမေက္ခိတကမ္မန္တံ	၇
အသုစိ ပူတိလောမောသိ	၁၀
အဟံ ကပိ'သ္မိ ဒုဓမ္မဓော	၃၂၅
အဟံ တံ သရဏံ သမ္ပ	၂၃၀
အဟံ နဋောသ္မိ ဘဒ္ဒန္တ	၁၅၄

[အာ]

အာပါသု မေ ယုဒ္ဓပရာဇိတဿ	၂၀၇
အာရညိကဿ ဣသိနော	၃၂၀
အာဝဠုနိ မဟာမာယာ	၂၉၀
အာဝေဓဉ္စ န ပဿာမိ	၂၅၁

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[အာ-ဣ]

အာသီဝိသမ္ပိ မံ သန္တံ	၂၁၀
ဣဃံ ဧကပဒံ တာတ	၂၁၇
ဣဃံ ဝဠုမယံ ပါသံ	၁၄၀
ဣတ္ထိယာ ကာရဏာ ရာဇ	၁၇၆
ဣဒံ ခေါ သာ န ဇာနာတိ	၄၀၀
ဣဒံ တဒါစရိယဝစော	၁၀၅
ဣဒံ ဝတွာ မဟာရာဇာ	၃၆၁
ဣဒါနိ သော ဣဓာဂန္တာ	၃၇၇
“ဣဇ္ဇ'ရဂါနံ ပဝရော ပပိဋ္ဌော	၁၃
ဣမဉ္စ ဇမ္ဗံ မုသလေန ဟန္တာ	၁၀၉
ဣမာသာဟံ ဓမ္မံ သုတွာ	
(ခု ၂-၄၇-ပိဋေ)	၂၃၄
ဣမေ သုဒံ ယန္တိ ဒိသောဒိသံ	
ပုရေ	၃၆၅
ဣသိန'မန္တရံ ကတွာ	၁၅၇

[ဥ]

ဥစ္စေ ဝိဋ္ဌဘိမာရယု	၉၇
ဥစ္စေ သကုဏ ခေမာန	၄၀၀
ဥဒကထလစရဿ ပက္ခိနော	၁၃၇
ဥဒုဗ္ဗရာ စိမေ ပက္ကာ	၄၀၃
ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ	၃၀
ဥပသာဠကနာမာနိ	၅၀
ဥဘယံ မေ န ခမတိ	၁၂၄
ဥဘောပိ ပလပန္တေ'တေ	၂၉၂
ဥသဘဿေဝ တေ ခန္ဓော	၃၉၇

[ဇ]

ဧကစိန္တိတောယမတ္ထော	၂၀၆
ဧကပုတ္တကော ဘဝိဿသိ	၂၄၄
ဧတံ ဒဠိ ဗန္ဓနမာဟု မိရာ	၁၂၀
ဧတမ္ပိ ဒိသ္မာ နရဝိရိယသေဠ	၁၆၂

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ဇ]

ဧတဿ ကိစ္စေန ဣဓာနုပတ္တော	၂၀၇
ဧတေ အဓိတ္တေ စတ္တာရော	
(ဒိ ၃-၁၅၂-ပိဋေ)	၃၅၀
ဧတေ ဘဝန္တိ အာကာရာ	၁၂၀
ဧေ ဗျုပ္ပါ နိဝတ္တဌေါ	၃၂၃
ဧဝံ ဓမ္မံ နိရံကတွာ	၇၆
ဧဝံ နိဿယသမ္ပန္နော	၂၀
ဧဝံ မဟတ္ထိကာ ဒေသာ	
(ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂
ဧဝံ သဗ္ဗေဟိ ဉာဏေဟိ	၂၄၃
ဧဝံ သော သုဟိတော ဟောတိ	၄၀၃
ဧဝမေတံ တဒါ အာသိ	၃၀၂
ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စေ	၄၀၀
ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော	၃၄၉
ဧဝမေဝ တုဝံ ဗြဟ္မေ	၃၁၂
ဧဝမေဝ နူန ရာဇာနံ	၃၅
ဧဝမေဝ မနုဿေသု	၁၃၁၊ ၂၂၅
ဧဝမေဝ မယံ ရာဇ	၆၉
ဧဝမေဝ ယော ဒုက္ခါလီနော	
အနရိယော	၂၀၄
ဧဝမေဝ ယော ဓနံ လဒ္ဓါ	၃၀၉
ဧဝမ္ပိ လောကာမိသံ	
ဩပတန္တော	၂၀၉
ဧသ ဥပ္ပလသန္တာဟော	၄၀၀
ဧသ ဒေဝမနုဿာနံ	
(ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂
ဧသ ဓမ္မော သိင်္ဂါလာနံ	၃၂၀

[ဩ]

ဩမဒ္ဒ ဒိပ္ပံ ပလိဃံ	၈၆
--------------------	----

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[က]

ကစ္ဆပါ ကဿပါ ဟောန္တိ	၃၂၅
ကစ္ဆပေါ ပါဝိသိ ဝါရိ	၁၄၁
ကဏှာဟိဒဋ္ဌဿ ကရောန္တိ	
ဟေကေ	၁၉၇
ကတာ မေ ရက္ခာ ကတာ	
မေ ပရိတ္တာ	၁၃၅
ကန္တာရေ ပုတ္တမံသံ	
(ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၄၃-ပိဋေ)	၂၆၈
ကလျာဏဓမ္မောတိ ယဒါ ဇနိန္ဒ ၅၉	
ကာမံ ယဟိ ဣစ္ဆသိ တေန ဂစ္ဆ ၂၀၈	
ကာ'ယံ ဗလာကာ ရုစိရာ	၃၂၉
ကာ'ယံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနိ	၃၂၇
ကာလံ ဝေါဟံ န ဇာနာမိ	၅၂
ကာလေ နိက္ခမနာ သာဓု	၁၉၁
ကာလော ဃသတိ ဘူတာနိ	၂၃၇
ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ	
တဝီမေ	၄၃
ကာဠာ မိဂါ သေတဒန္တာ မဗီမေ	၄၃
ကိတဝါသော နာမဟံ ရာဇ	၁၇၈
ကိမတ္ထမဘိသန္ဓာယ	၃၄၆
ကုက္ကုဋေဝ မဏယော ဒဏ္ဍော	၃၇၂
ကုလပုတ္တောဝ ဇာနာတိ	၃၉၆-၇
ကုဋဿ ဟိ သန္တိ ကုဋကုဋာ	၁၆၇
ကေန တေ'တာဒိတော ဝဏ္ဏော	
(ခု ၂-၃၉-ပိဋေ)	၂၃၃
ကော တေ သုတော ဝါ	
ဒိဋ္ဌော ဝါ	၆၅
ကော နာ'ယံ လောဏ-	
တောယသ္မိ	၃၉၉
ကော န ဥဒ္ဓိတဘတ္တောဝ	၃၂၅

ပဌမပါဒါ [က] ပိဋကံ

ကော န ခေါ ဘဂဝါ ဟေတု ၂၁၅
 ကော န သဒ္ဓေန မဟတာ ၆၁
 ကော'ယံ ဗိန္ဒုဿရော ဝဂ္ဂ ၃၉၆

[ဂ-ဃ]

ဂဇဂ္ဂမေသေဟိ ဟယဂ္ဂမာလိဘိ ၁၉၉
 ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ၃၄၂
 ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ ၇၃
 ဂုဏဝန္တော နိဂ္ဂုဏာ ဟောန္တိ ၂၉၆
 ဂေါဏော ပုတ္တော ဟယော
 စေဝ ၂၇၃
 သရာ နာ'နိဟမာနဿ ၂၁၃

[စ-ဆ]

စဇေ စဇန္တံ ဝနထံ န ကယိရာ ၁၈၈
 စတုပ္ပဒေါ အဟံ သမ္ပ ၁၀
 စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောဘပေ
 (ခု ၂-၃၄၃-ပိဋေ ထေရ) ၂၆၇
 စိရမ္ပိ ခေါ တံ ခါဒေယျ ၁၀၀
 စိရဿံ ဝတ ပဿာမိ ၃၉၇
 ဆဒနံ ကတ္တာန သုဗ္ဗတာနံ
 (ခု ၁-၂၉၄-ပိဋေ) ၂၅၆

[ဇ-ဠ]

ဇနိတ္တံ မေ ဘဝိတ္တံ မေ ၇၃
 ဇရူဒပါနံ ခဏမာနာ ၂၇၀
 ဇာနာမ တံ န မယံ သမ္ပမူဠာ ၃၄၄
 ဇီဝ ဝဿသတံ ဘဂ္ဂ ၁၅
 ဇီဝိတံ ဗျာမိ ကာလော စ ၅၂
 ဉ္ဈတိနဉ္စ ပိယော ဟောတိ ၃၈၇

ပဌမပါဒါ [တ] ပိဋကံ

တံ တံ ဂါမပတိ မြူမိ ၁၂၄
 တဉ္စ အပ္ပဉ္စ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ ၇၆
 တယော ဂိရိ° အန္တရံ
 ကာမယာမိ ၁၉၆

တဝ သဒ္ဓဉ္စ သီလဉ္စ ၃၃၃
 တသ္မာ ခဏေ နာတိခဏေ ၂၇၀
 တသ္မာ မတ္တညတာ သာဓု ၂၆၇
 တသ္မာ သဒ္ဓိလဝါစဿ ၃၁၆
 တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ ၇၈
 တသ္မာ သဗ္ဗေန လောကေန ၃၆၁
 တသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ ၁၅၇
 တဿ ဒေါဟဋ္ဌိနိ ဘရိယာ ၃၉၂
 တဿ သက္ကော ဝတ'ညာယ ၄၀၈
 တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ

(ခု ၂-၃၉-ပိဋေ) ၂၃၃

တာတ မာဏဝကော ဧသော ၆၃
 တေ စ တေန အသန္တုဋ္ဌာ ၂၇၀
 တေဒါနိ ဝက္ကံ ကိမတ္ထ'-
 မုဿကာ ၃၄၃

တေန မေ'တာဒိသော ဝက္ကော
 (ခု ၂-၃၉-ပိဋေ) ၂၃၃

တေနမ္ပိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ
 (ခု ၂-၃၉-ပိဋေ) ၂၃၃

တေသာဟံ ပဟိတော ဒူတော ၃၉၂
 တုဉ္စ ခေါ မံ ပဇာနာသိ ၂၆၄
 တုမေဝ ဒါနိ'မကရ ၂၁၀
 တုမ္ပိ ဘဒ္ဒေ မဟေသီသိ ၃၅၄
 တုမ္ပိ ဝဿသတံ ဇီဝ ၁၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ခ]	
ဒက္ခေယျေ'ကပဒံ တာတ	၂၁၇
ဒဇော ဝါဟသဟဿေဟိ	၂၂၂
ဒဒါမိ တေ ဗြာဟ္မဏ	
ရောဟိဏီနံ	၂၀၉
ဒဒါမိ ဝေါ ဗြာဟ္မဏာ	
နာဂ'မေတံ	၃၃၄
ဒရိယာ သတ္တ ဝဿာနိ	၃၇၅
ဒဠိ ဒဠဿ ဒိပတိ	၃
ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝနေ ရုက္ခာ	၁၄၇
ဒိဿာ ခုရပ္ပေ ဓနုဝေဂနန္ဒေ	၃၀၄
ဒုဗ္ဗဒံ ဒဒမာနာနံ	၇၀
ဒုဿိတော ဂိရိဒတ္တေန	၈၉
ဒွယံ ယာစနကော တာတ	၁၅၂
ဒွေ ဒွေ ဂဟပတယော ဂေဟေ	၁၆၉
ဒွေ မေ ဂေါဏာ မဟာရာဇ	၁၅၁
[ခ]	
ဇေမပရိမိတံ အနန္တပါရံ	၂၀၁
ဓနုဂ္ဂဟော အသဒိဿော	၈၂
ဓနုဟတ္ထကလာပေဟိ	၇၀
ဓိရတ္ထု တံ ယသလာဘံ	၃၈၀
ဓိရတ္ထု'မံ အာတုရံ ပူတိကာယံ	၃၉၄
ဓိရော စ ဝိမိဝိဓာနညူ	၁၉၁
[န]	
န ကဏ္ဍာယတမုတ္တေန	၂၅၁
န ကဟာပဏဝဿေန	၂၈၃
န ခေါ ပနေတံ သုဘဏံ	၁၂၂
န တံ ဒဠိ ဗန္ဓနမာဟု ဓိရာ	၁၂၈
န တံ ပါဒါ ဝဓိဿာမိ	၁၉၄
န တံ ယာစေ ယ'ဿ ပိယံ	
ဇိဂိဿေ	၂၆၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
န နံ ဥမှယတေ ဒိဿာ	၁၂၀
နန ဇီဝိတေ န ရမသိ	၂၅၅
နန ပဿသိမံ ကာဠိ	၃၁၆
နန မံ သမ္ပ ဇာနာသိ	၃၂၉
နန မံ သုဟဒယောတိ မညသိ	၂၄၅
နမတ္ထု သံဃာန သမာဂတာနံ	၃၆၇
န မာတရံ ပိတရံ ဝါ	၂၇၂
န မာ'ယမဂ္ဂိ တပတိ	၁၆၃
နမေ နမန္တဿ ဘဇေ ဘဇန္တံ	၁၈၈
န မေ ပိယော အာသိ	
အကဏ္ဍနေတ္တော	၂၂၁
န မေ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ	၃၅၁
န မေ ရုစ္စတိ ဘဒ္ဒံ ဝေါ	၃၁၉
နယိဒံ စိတ္တဝတော လောမံ	၂၇၂
နယိဒံ ဝိသမသီလေန	၂၇၀
နယိမဿ ဝိဇ္ဇာမယ'မတ္ထိ ကိဉ္စိ	၂၈၆
နဝေန သုခဒုက္ခေန	၁၄၄
န သန္တဝံ ကာပုရိသေန ကယိရာ	၃၇
န သန္တဝဿာ ပရ'မတ္ထိ	
ပါပိယော	၃၉
န သန္တဝဿာ ပရ'မတ္ထိ	
သေယျော	၄၀
န သန္တိ ဒေဝါ ပဝသန္တိ နန	၁၁၂
န ဟိ ဝဏ္ဏေန သမ္ပန္နာ	၃၁၆
နာနာဆန္ဒာ မဟာရာဇ	၃၈၅
နာနုမ္မတ္တော နာပိသုဏော	၃၇၉
နာယံ ဣသီ ဥပသမသံယမေ	
ရတော	၂၄၆
နာယံ ဃရာနံ ကုသလော	၂၇၁
နာယံ ဓမ္မံ အဓမ္မံ ဝါ	၂၄၁

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
နာဿ သီလံ ဝိဇာနာထ	၆၇၊ ၂၁၄
နာဟံ တုမေ ဝိနိန္ဒာမိ	၃၁၃
နာဟံ ဗလာကာ သိဒ္ဓိနိ	၃၂၈
နေတံ သီဟဿ နဒိတံ	၁၀၀

[ပ]	
ပက္ခန္ဓိနာ ပဂဗ္ဘေန	၂၈
ပဋိသန္တိဒါ ဝိမောက္ခာ စ	
(ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂
ပဒုဋ္ဌစိတ္တဿ န ဖာတိ ဟောတိ	၃၈၃
ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အဟိတာနုကမ္ပိနိ	
(အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄
ပဒေသရဇ္ဇံ ဣဿရိယံ	
(ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂
ပနာဒေါ နာမ သော ရာဇာ	၃၀၂
ပဗ္ဗတူပတ္တရေ ရမေ	၁၁၅
ပမာဏဝန္တာနိ သရိသပါနိ	၁၃၅
ပရပါဏရောဓာ ဇီဝန္တော	၄၀၇
ပဝါသာ အာဂတော တာတ	၁၂၂
ပဿ သဒ္ဓါယ သီလဿ	၁၀၂
ပါဏိ စေ မုဒုကော စဿ	၂၉၃
ပိဝန္တိ စေ မဟာရာဇ	၁၁၅
ပုစိမန္တပရိဝါရော	၉၆
ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဂေ	
(ခု ၂-၃၉-ပိဋေ)	၂၃၃
ပုဏ္ဏံ နဒိံ ယေန စ	
ပေယျမာဟု	၁၅၉
ပုတ္တဒါရမ္ပိ စေ ဟန္တာ	၂၄၀
ပုတ္တော စ အာဇညရထံ	၃၈၅
ပုနပါ'ပဇ္ဇသီ သမ္မ	၃၂၈-၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ပ]	
ပုဗ္ဗေဝ သန္တိဝါသေန	၂၁၅
ပုရိသုသဘံ မညမာနာ	၂၀၇
ပုရေ တုဝံ သီလဝတံ သကာသေ၄၀၅	
ပေါရာဏကုက္ကုဋေ အယံ	၁၄၈

[ဖ-ဗ-ဘ]	
ဖုဋ္ဌဿ မေ အညတရေန	
ဗျာမိနာ	၃၉၄
ဗလဝန္တော ဒုဗ္ဗလာ ဟောန္တိ	၂၉၅
ဗဟူနိ နရသီသာနိ	၂၃၈
ဗာရာဏသျံ မဟာရာဇ	၃၉၂
ဗာလော ဝတာယံ	
ဒုမသာခဂေါစရော	၆၈
ဗာလော ဝတာယံ သုနခေါ	၂၂၆
ဗြာဟ္မဏဿ ဂါမဝရံ	၃၈၆
ဘဏ သမ္မ အနညာတော	၃၁၉
ဘတ္တရတ္ထေ ပရက္ခန္တော	၃၅၇
ဘဒ္ဒကော ဝတ'ယံ ပက္ခိ	၂၁၄
ဘုတွာ တိဏပရိဃာသံ	၂၆၃

[မ]	
မစ္ဆာနံ ဘောဇနံ ဒတွာ	၃၈၃
မတ္တော အဟံ မဟာရာဇ	၁၇၇
မနုဇဿ သဒါ သတိမတော	
(သံ ၁-၈၂-ပိဋေ)	၂၆၈
မမန္တပါနံ ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ	၂၅၉
မမေဝါယံ မညမာနော	၃၄၆
မဟတိ ဝတ တေ ဗောန္တိ	၁၄၆
မဟေသီ ရာဟုလမာတာ	၃၄၂
မာ ခေါ တံ တာတ ပက္ခောသိ	၆၃
မာ တံ နဒိ ရာဇပုတ္တ	၉၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[မ]	
မာနသိကာ စ သမ္ပတ္တိ (ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂
မာ ဗာလိယံ ဝိလပ် န ဟိဿ တာဒိသံ	၂၀၁
မာ မံ အပါဒကော ဟိံသိ	၁၃၃
မာယာ စေတာ မရီစိ စ (ခု ၆-၉၃-ပိဋေ)	၂၉၀
မာ သာလူကဿ ဝိဟယိ	၃၇၇
မိဂါနံ သိင်္ဂါလော အန္တော	၃၉၀
မိတ္တသမ္ပဒမာဂဗ္ဗ (ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂

[ဃ]	
ယံ ဣတ္ထိယာ ဝိန္ဒတိ သာမိကော ဓနံ (အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄
ယံ ဥဿုကာ သဃ်ရန္တိ	၃၇၁
ယံ တော ဥပသေဝန္တိ ၂၉၅၊ ၂၉၀	
ယံ တွေဝ ဇညာ သဒိသော မမန္တိ ၃၇	
ယံ န ဂိဇ္ဈော ယောဇနသတံ ၄၆	
ယံ ပဿတိ န တံ ဣစ္ဆတိ ၂၃၅	
ယံ ပုစ္ဆိတော န တံ အက္ခာသိ ၁၃၉	
ယံ လဘတိ န တေန တုဿတိ ၂၃၅	
ယံ ဝနေဇော ဝနေဇဿ ၄၀၃	
ယံ သုဝဏ္ဏော သုဝဏ္ဏန ၉၇	
ယတော စ ခေါ ဗဟုတရံ ၂၆၇	
ယတော မံ သရတိ ရာဇာ ၁၆၀	
ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ ၂၆၄	
ယထာ ကေသာ စ မဿု စ ၂၉၁	
ယထာပိ ကိတာ ပုရိသဿု- ပါဟနာ	၂၀၄

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဃ]	
ယထာပိ ဇေဋ္ဌာ ဘဂိနိ ကနိဋ္ဌကာ (အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄
ယထာ မာဏဝကော ပန္နေ	၃၄၉
ယထာ သာရဒိကံ မိဇံ	၂၉၁
ယထောဒကေ အန္တေ ဝိပ္ပသန္တေ ၉၂	
ယထောဒကေ အာဝိလေ	
အပ္ပသန္တေ	၉၁
ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ ၄၆	
ယဒါ မတ္တော စ ဒိတ္တော စ	၃၀၉
ယမှိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ	၅၀
ယသံ ကိတ္တိံ မိတိံ သူရံ	၂၉၆
ယသဿိနံ ကုလေ ဇာတံ	၃၀၇
ယဿ စေ'တေ န ဝိဇ္ဇန္တိ	၁၀၉
ယဿတ္တာ ဒူရမာယန္တိ	၂၀၉
ယဿ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ	၂၀၉
ယဿေ'တေ စတုရော ဓမ္မာ ၁၀၉	
ယာစိဓ ဒိသွာန ပတိံ ပမောဒတိ (အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄
ယာစိဓ ဘရိယာ ဝဓကာတိ ဝုစ္ဆတိ (အံ ၂-၄၆၈-ပိဋေ)	၃၁၅
ယာစိဓ မာတာ ဘဂိနိ သဒိတိ စ (အံ ၂-၄၆၈-ပိဋေ)	၃၁၅
ယာနိ ကရောတိ ပုရိသော ၁၀၅	
ယာဝတာ စန္ဒိမသုရိယာ ၂၀၃	
ယာဝတာ မဏိံ ခံသာမ ၃၇၆	
ယာဝ သော မတ္တမညာသိ ၂၆၇	
ယာ သဗ္ဗဒါ ဟောတိ ဟိတာ- နကမ္ပိနိ(အံ ၂-၄၆၇-ပိဋေ)	၃၁၄
ယေ ကုဠိရာ သမုဒ္ဒသ္မိံ	၃၁၀
ယေ စ ကာဟန္တိ ဩဝါဒံ	၁၁၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	
ယေ စ ခေါ နံ ပသံသန္တိ	၃၄၉
ယေန ကာမံ ပဏာမေတိ	၂၅
ယေန ကာဟန္တိ ဩဝါဒံ	၁၁၈
ယေန မိတ္တေန သံသဂ္ဂါ	၃၂၂
ယေနာသိ ကိသိယာ ပဏ္ဍု	၃၀၇
ယေ မြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ	
သဗ္ဗဓမ္မေ	၃၀-၁
ယေသံ ဝေါ ဧဒိသော	
ဓမ္မော	၃၂၁၊ ၃၅၁
ယော စ ဝန္တကသာဝံသ	၁၈၂
ယော ဒုက္ခဖုဋ္ဌာယ ဘဝေယျ	
တာဏံ	၁၆၅
ယော ဝေ မေတ္တေန စိတ္တေန	၅၆
ယော ဝေ သဗ္ဗသမေတာနံ	၃၁၂
[ခ]	
ရာဇာ မာတံ မဟေသိ စ	၃၃၁
[ဝ]	
ဝဏ္ဏဂန္ဓရသူပေတော	၉၆
ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရီ	
(ခု ၂-၃၉-ပိဋေ)	၂၃၃
ဝရံ ဝရံ တံ နိဟနံ ပုရေ စရိ	၃၆၅
ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ	၃၄၃
ဝါလောဒကံ အပ္ပရသံ နိဟိနံ	၈၈
ဝိကန္တံ သူကရံ ဒိသ္မာ	၃၇၈
ဝိဇ္ဇမာနေသု ဝါကေသု	၁၀၅
ဝိနိလ ဒုဂ္ဂံ ဘဇသိ	၃၅
ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ	၁၃၃
ဝိလုပ္ပတေဝ ပုရိသော	၂၁၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သင်္ကပ္ပရာဂဓောတေန	၂၅၁
သင်္ကေထေဝ အမိတ္တသ္မိံ	၄၈
သင်္ဂါမာဝစရော သူရော	၈၆
သစေ စ တနုဇော ပေါသော	၉၀
သစေ ပနာဒိကေနော	၃၀၇
သစေပိ သေလသ္မိ ဝပေယျ ဗီဇံ	၄၀၆
သဌဿ သာဌေယျမိဒံ	
သုစိန္တိတံ	၁၆၇
သတ္တတန္တိ သုမရရံ	၂၃၀
သန္တိ ကတော အမိတ္တေန	၄၇
သဗ္ဗကာမဒဒံ ကုမ္ဘံ	၃၈၉
သဗ္ဗတ္ထ ကတပုညဿ	၃၇၁
သဗ္ဗာမိတ္တေ ရဏံ ကတော	၈၂
သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ	၁၃၄
သဗ္ဗေသု ကိရ ဘူတေသု	၆၆
သဗ္ဗေဟိ ကိသုကော ဒိဋ္ဌော	၂၄၃
သဗ္ဗေဟိ ကိရ ဉ္ဈတိဟိ	၃၁၈
သဗ္ဗော ဇနော ဟိသိတော	
ပိင်္ဂလေန	၂၂၁
သဗ္ဗော လောကော အတ္တမနော	
အဟောသိ	၁၆၄
သမ္ဘိရေဝ သမာသေထ	၁၀၂
သရီရဒဗျံ ဝုဗ္ဗဗျံ	၁၂၆
သဟဿကဏ္ဍော သတဂေဏ္ဍု	၃၀၂
သာယံ သမညာ ဣမ မဇ္ဇ ပတ္တာ	၅၉
သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ	၃၄၂
သိင်္ဂါလော မာနတ္ထဒ္ဓေါ စ	၂၂၅
သိက္ခိ မိဂေါ အာယတ-	
စက္ခုနေတ္တော	၃၀၉
သိင်္ဂေန နိဟနာဟေတံ	၃၄၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သီလံ ကိရေဝ ကလျာဏံ	၃၈၇	သော အယံ ဟာယတိ စေဝ	၃၉၉
သီဟင်္ဂလီ သီဟနခေါ	၉၉	သော ဗြဟ္မဂုတ္တော စိရမေဝ ဇီဝ	၁၃
သီဟော စ သီဟနာဒေန	၈	သောဘတိ မစ္ဆော ဂင်္ဂေယျော	၁၃၉
သုခံ ဇီဝိတရူပေါသိ	၁၇၄	သော မံ ဒဟတိ ရာဂဂ္ဂိ	၁၆၃
သုခံ ဇီဝိတရူပေါသ္မိ	၁၇၄	သော ဝေဒဇာတော အဇ္ဈဘဝိ°	
သုခါ ဃရာ ဝစ္ဆနခ	၂၁၃	အမိတ္တေ	၃၀၄
သုတာ ဟိ မယံ ပရမာ ဝိသုဒ္ဓိ	၄၀၅	သောဟံ နယေန သမ္ပန္နော	၅၄
သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ		သောဟံ သီလံ သမာဒိဿံ	၃၈၇
(ခု ၁-၁၀-ပိဋေ)	၃၇၂	သွာဂတံ ဝတ မေ အဇ္ဇ	
သုသူ ယထာ သက္ခရဇောတ-		(ခု ၂-၄၇-ပိဋေ)	၂၃၄
ပါဏီ	၂၅၉	[ဟ]	
သူရော သူရေန သင်္ဂမ္မ	၁၉၄	ဟံသာ ကောဉ္ဇော မယူရာ စ	၁၃၁
သေနော ဗလသာ ပတမာနော	၅၄	ဟန္တာ ဆေတွာ ဝမိတွာ စ	၂၃၉
သေယျံသော သေယျသော		ဟိရညံ မေ သုဝဏ္ဏံ မေ	၁၆၉
ဟောတိ	၃၆၁		

သာသနာရေးဦးစီးဌာန
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်

ဇာတကဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂ

သောဓနပတ္တိ

ဝိဇ္ဇ	ပဏ္ဍိယံ	အသုဒ္ဓပါဌော	သုဒ္ဓပါဌော
၃၀၀	၂၀	ရုမူကုလေ	ရုကုမူလေ
၃၆၀	၁၁	ဂတ္တာ	ဂန္ဓာ

